

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ

హజ్ ప ఉమే కా తరీఖా జైర్ దుఆవి(

Rafiqul Haramain (Telugu)

రఫీఖుల్ హ-రమైన్

మతీ తఖరీజ్ ప బరీర్ తర్జుమా

జమ్మా మస్జిద్

జమ్మా మస్జిద్ కా హుజ్రా

మొహమ్మదా నబవీ

మహమ్మదా నబవీ

మొహమ్మదా నబవీ

మహమ్మదా నబవీ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 آمَنَّا بِكَ يَا اللَّهُ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

కితాబ్ పథ్నే కీ దుఆ

అర్జీ : షేఖ్ తరీఖత్, అమీరే అహ్మే సున్నత్, బానియే దా'వతే ఇస్లామీ,
 హజ్జేరతే అల్లామా మౌలానా అబూ బిలాల్ ముహమ్మద్ ఇల్యాస్ అత్తార్
 ఖాదిరీ ర-జివీ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

దీనీ కితాబ్ యా ఇస్లామీ సబఖ్ పద్నే సే పహ్లా జోల్ మే దీ
 హుయీ దుఆ పద్ లీజియే اَللّٰهُمَّ! జో కుచ్ పడేంగే యాద్ రహేగా.

దుఆ యెహ్ హై : اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا جُمُكُمَا وَانْشُرْ
 عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

తాలిఫ్ గమే

మదీనా వ ఇఖ్

వ మగ్ఫిరత్

13 షవ్వాలిల్ ముకర్రమ్ 1428 హి.

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! హమ్ పర్ ఇల్మీ హిక్మత్ కే దర్వాజే ఖోల్ దే ఔర్ హమ్ పర్ అహ్మీ
 రహ్మత్ నాజిల్ ఫర్మా ! అయ్ అ-జేమత్ ఔర్ బుఖార్గి వాలే. (المُسْتَرْفَع ج ١ ص ٤٠٤ دار الفكر بيروت)

నోట్ : అవ్వల్ ఆఖిర్ ఏక్ ఏక్ బార్ దుర్దుద్ షరీఫ్ వద్ లీజియే.

(రఫీఖుల్ హ-రమైన్)

యెహ్ కితాబ్ (రఫీఖుల్ హ-రమైన్)

షేఖ్ తరీఖత్ అమీరే అహ్మే సున్నత్, బానియే దా'వతే ఇస్లామీ హజ్జేరతే అల్లామా మౌలానా
 అబూ బిలాల్ ముహమ్మద్ ఇల్యాస్ అత్తార్ ఖాదిరీ ర-జివీ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه నే ఉర్దూ జెబాన్ మే
 తహ్సీర్ ఫర్మాయీ హై.

మజ్లిసే తరాజిమ్ (దా'వతే ఇస్లామీ) నే ఇస్ కితాబ్ కో హిందీ రసూల్ ఖత్ మే తరతీబ్
 దే కర్ పేష్ కియా హై ఔర్ మక్-తబతుల్ మదీనా సే షాయే కర్వాయీ హై. ఇస్ మే అగర్ కిసీ
 జగహ్ కమీ బేషి షాయే తో మజ్లిసే తరాజిమ్ కో (బి జరిఅయే మక్తూబ్, ఈ-మెయిల్ యా
 SMS) మత్తలా ఫర్మా కర్ సవాబ్ కమాయయే.

రాబితా : మజ్లిసే తరాజిమ్ (దా'వతే ఇస్లామీ)

మదని మర్కజ్ సయ్యద్ షా దీవానే మస్తాన్ వలీ దర్గాహ్ కె పాస్, ఓల్డ్ మర్కజ్ తాడివత్రి.

అనంతపూర్ జిల్లా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్.

CELL: 9966057223, E-mail : telugutarajim@gmail.com

సప్తమీ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

నామ్ కితాబ్ : రఫీఖుల్ హరమైన

ముఅల్లిఫ్ : షేఖ్ తరీఖత్, అమీరె అహ్మలె సున్నత్, బానియే దావతే ఇస్లామి హజ్జేరతే అల్లామా మౌలానా అబూ బిలాల్ ముహమ్మద్ ఇల్యాస్ అత్తార్ ఖాదిరి రజవి

دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ

సాలే ఇషాఅత్ : జూన్ 2019 సి.పి.

నాషిర్ : మక్తబతుల్ మదీనా

మక్తబతుల్ మదీనా కీ షాఖ్(

ముంబయ్ : 19,20 ముహమ్మద్ అలీ రోడ్, మాండవీ పోస్ట్ ఆఫీస్ కె సామ్మే, ముంబయ్ ఫోన్ : 022-23454429

ఢిల్లీ : 421, మటియా మహల్, ఉర్దూ బాజార్, జామియా మస్జిద్, ఢిల్లీ, ఫోన్ : 011-23284560

నాగ్పూర్ : మస్జిద్ గరిబ్ నవాజ్ కె సామ్మే, సైఫ్ నగర్ రోడ్, మోమిన్ పురా, నాగ్పూర్, ఫోన్ : 09373110621

అజ్మీర్ షరీఫ్ : 19/216 ఫలహే దారైన్ మస్జిద్, నాలా బాజార్, స్టేషన్ రోడ్, అజ్మీర్ - 0145-2629385

హైదరాబాద్ : పానీ కీ ట్యాంకీ, ముఘల్ పురా, హైదరాబాద్, ఫోన్ : 040-24572786

హుబ్లీ : ఎ.జె ముఢోల్ కాంప్లెక్స్, ఎ.జె ముఢోల్ రోడ్ ఓల్డ్ హుబ్లీ బ్రిడ్జ్ కె పాస్, హుబ్లీ కర్నాటక్ ఫోన్ : 08363244860

మదని ఇల్లిజా : కిసీ ఔర్ కో యేహ్ కితాబ్ ఛాప్నే కీ ఇజాజత్ నహీ.

ఫేహరిస్

ఉన్వాన్	సఫహా	ఉన్వాన్	సఫహా	ఉన్వాన్	సఫహా
హజీవ ఉప్రహ్ వాలే కే లియే 56 నియ్యత్	11	సఫర్ మె సమాజ్ కే 6 మదని పూల్	43	యాద్ రఖ్తే కీ 55 ఇస్తిలాహీద్	58
అప్ కో అజ్జే మదినా ముబారక్ హో	24	3 ఫరామీన ముస్తఫా	46	కాబు ముస్తరఫా కె చార్ కోసోంకె నామ్	60
మదీనే కె ముసాఫీర్ బెర్ ఇమ్దాన్ ముస్తఫా	27	హర్ ఫదమ్ వర్ 7 కరోద్ నే కియా	46	మీఖాత్ పాండ్ హై	63
హజియోం కే లియే కార్ అమద్		పైదల్ హజీ సె ఫిరిస్తే గలే మిల్తే హై	47	దుఃఖ బూల్ హోనే కె 25 మఖామాత్	66
16 మదని పూల్	28	దొరాన్ హజీ కే లియే హుక్మీ ఖుర్ఆని	47	హజీ కీ ఫిస్మే	69
ఇన్ మే సె హస్సీ జరూర్ కే చీజే అప్పే		హజీ కే లియే సరమాం ఇస్త్ జరూర్ హై	48	﴿1﴾ ఖిరాన్	69
సాఫ్ లే జాఇయే	31	అషిఖోంకె రసూల్ సె నిస్సత్	49	﴿2﴾ తమక్బూత్	70
సామాన్ కె బాగోజ్ కే లియే 5 మదని పూల్	32	ఫుర్ అసరార్ హజీ	50	﴿3﴾ ఇఫ్దార్	70
హెల్త్ సర్టిఫికేట్ కె మదని పూల్	33	జుహ్ హోనే వాలా హజీ	50	ఎహ్ రామ్ బాండ్ నే కా తరిఫా	70
హచాత జహజ్ వాలే కల్ ఎహ్ రామ్ బాండ్	34	అప్పే నామ్ కె సాఫ్ హజీ		ఇస్లామీ డిహ్ నోంకా ఎహ్ రామ్	71
జహజ్ కా ఖుష్ఖబార్ దిప్పు సేవర్	35	లగానా కైసా?	51	ఎహ్ రామ్ కె సప్	72
జర్దా ఫర్స్ తా మక్రూయే ముక్రమా	36	చుట్కులా	52	ఉద్దే కీ నియ్యత్	72
మదీనే కీ వర్సాజ్ వాలేంకా ఎహ్ రామ్	37	హజీ మబారక్ కా బోయా లగానా కైసా..?	53	హజీ కీ నియ్యత్	73
ముఅల్లిమ్ కీ తరఫ్ సె సువారి	37	బసీరా సె పైదల్ హజీ!	53	హజీ కిరాన్ కీ నియ్యత్	73
సఫర్ కె 26 మదని పూల్	37	మై తహఫ్ కె ఖాబిల్ నహీ	54	లబైక్	74
హచాత జహజ్ కె గిర్తీ బెర్ జల్సే సె		హజీ పో హుక్మీ జాహ్ వ రియా కె సప్త హమ్మే	55	మానీ వర్ సజర్ రుత్ హుం లబైక్ ఫియే	75
అవ్వో మే రహ్నే కీ దుఃఖ	40	హజియోంకే రియాకారి కీ దో మిసాలే	57	లబైక్ కహీనే కె బాద్ కీ ఏక్ సున్నత్	76

ఉన్వాన్	సప్తపా	ఉన్వాన్	సప్తపా	ఉన్వాన్	సప్తపా
“اللَّهُمَّ” కె 9 మదని పూల్	76	పహ్లా కక్కర్ కీ దుఆ	98	జేయాదా తందా నా పియే(	122
నియ్యత్ కె ముతఅల్లిఖ్ జూరి హిదాయత్	78	దుస్సె చక్కర్ కీ దుఆ	101	నజర్ తేజ్ హోత్తి హై	123
ఎహ్ రామ్ కె మానా	79	తీసే చక్కర్ కీ దుఆ	103	సఫా ప మర్వహ్ కీ సత్తయ	123
ఎహ్ రామ్ మె యేహ్ బాతే(హరామ్ హై)	79	చాథే చక్కర్ కీ దుఆ	105	సఫా పర్ అవామ్ కె ముఖ్లిఫ్ అందాజ్	125
ఎహ్ రామ్ మె యేహ్ బాతే(హరామ్ హై)	80	హింద్ చక్కర్ కీ దుఆ	107	కోహ్ సఫా కీ దుఆ	126
యేహ్ బాతే(ఎహ్ రామ్ మె జాఇజ్ హై)	82	ఛబ్ చక్కర్ కీ దుఆ	110	సత్తయ కీ నియ్యత్	132
మర్ ప బెరత్ కె ఎహ్ రామ్ మె ఫర్	84	సత్తయ చక్కర్ కీ దుఆ	112	సఫా ప మర్వహ్ సె ఉతర్నే కీ దుఆ	133
ఎహ్ రామ్ కీ 9 ముఖ్లిఫ్ ఎహ్ తియాతే(	85	మఖ్లామే ఇబ్రాహీమ్	114	సత్తయ మీలోంకె దర్మయాన్ వద్దే కీ దుఆ	134
ఎహ్ రామ్ కె బాతే మే జూరి తంబీహ్	88	సమాజ్ తవాఫ్	114	దొరానె సత్తయ ఏక్ జూరి ఎహ్ తియాత్	136
హరమ్ కీ వహ్ హత్	89	మఖ్లామే ఇబ్రాహీమ్ కీ దుఆ	115	సమాజ్ సత్తయ ముస్తహబ్ హై	136
మక్క ఏ ముక్రమా కీ హజ్	90	మఖ్లామే ఇబ్రాహీమ్ పర్ సమాజ్ కె చార్ మదని పూల్	116	తవాఫ్ ఖుదామ్	137
ఏతికాఫ్ కీ నియ్యత్ కర్ లీజియే	91	అల్ ముల్జుమ్ పర్ అఇయే.....!	117	హక్ యా తఖ్సీర్	137
కాబి ఏ ముక్రమా పర్ వహ్ సత్తయ	91	మఖ్లామే ముల్జుమ్ పర్ వద్దే కీ దుఆ	118	తఖ్సీర్ కీ తొరీఫ్	137
సబ్ సె అఫ్జల్ దుఆ	92	ఏక్ అహమ్ మసల్లా	120	ఇస్లామీ బహానోంకీ తఖ్సీర్	138
తవాఫ్ దుఆ కే లియే దుకా మసల్లా హై	93	అల్ జమ్ జమ్ పర్ అఇయే !	120	తవాఫ్ ఖుదామ్ వాలోంకే లియే హిదాయత్	138
ఉమై కా తరీఖా	93	అల్ జమ్ జమ్ పీ కర్ యేహ్ దుఆ వద్దే	121	ముతమత్తే కే లియే హిదాయత్	138
తవాఫ్ కా తరీఖా	93	అల్ జమ్ జమ్ పీ తర్ వత్త దుఆ మాంగినే కా తరీఖా	122	తమామ్ హజియోంకే లియే మదని పూల్	139

ఉన్వాన్	సప్తహ్	ఉన్వాన్	సప్తహ్	ఉన్వాన్	సప్తహ్
జబ్ తక్ మక్కు ఏ ముక్కరమా మే		మినా షరీఫ్ మే వహోలే దిన్ కే లియే		మాంగినా సున్నత్ హై	169
రహే(క్యా కరే ?)	141	లదాఇయా(	151	దుః యే అరఫాత్ (ఉర్దూ)	171
చప్పలోకె బారే మే		దుః యే ఫజై అరఫాత్	152	గుహాళే త్తూబ్ కె బాద్ తక్ దుః జారి రఖియే!	180
జెరూరీ మసఅలా	142	నావీ(రాత్ మినా మే గుజార్నా		గునాహ్ సె పాకే హోగయే	181
జిస్ నె దుస్రాసోకె జాతే నా జాఇజ్		సున్నత్ ముఅక్కదా హై	153	ముజ్దలిఫా కో రవానగీ	482
ఇస్తిహాలే కరలియే అబ్ క్యా కరే ?	143	అరఫాత్ షరీఫ్ కో రవానగీ	154	మగ్రిబ్ వ ఇషా మిలా కరే వద్దే కా తరీఖా	182
ఇస్లామీ బిహనోంకే లియే మదని ఫూల్	143	రాహ్ అరఫాత్ కీ దుః	155	కంకరియా(చున్ లీజియే	183
తవాఫ్ మే సాతే బాతే(హరామ్ హై(	144	అరఫాత్ షరీఫ్ మే దాఖిలా	156	ఏక్ జెరూరీ ఎహ్తియాత్	183
తవాఫ్ కె గ్యారహ్ ముక్రూహాత్	145	యామె అరఫాత్ కె దో అజ్ముమ్మిన్ ఫజాబ్	157	పుఖ్లాఫ్ ముజ్జెలిఫా	184
తవాఫ్ వ సత్తయ మే		కిసీ నె జబ్ బెరతోంకో దేఖా	157	ముజ్జెలిఫా సె మినా జాతే హుంబి రాస్తే	
యేహ్ 7 కామ్ జాఇజ్ హై(	146	అరఫాత్ మే కంకరోంకో గవాహ్		మె వద్దే నే కీ దుః	185
సత్తయ కె 10 ముక్రూహాత్	146	కర్నీ కీ హికాయత్	158	మినా నజెర్ ఆయే హో యేహ్ దుః పర్దయే	186
సత్తయ కె చార్ ముత్తఫర్కీ మదని ఫూల్	147	ఖుష్ నసీబ్ హజియో(బెర్ హజ్జిహో!	159	10వ్ జాల్ హిక్మత్ కా హమా కామ్ రమ్మ	186
ఇస్లామీ బిహనోంకే లియే ఖాన్ కాకిద్	147	పుఖ్లాఫ్ అరఫాత్ షరీఫ్ కె 9 మదని ఫూల్	159	రమ్మ కె వత్తే ఎహ్తియాత్ కె	
బార్షిబ్ మిజాతే రుఖ్	148	ఇమామే అహ్మద్ సున్నత్ కీ ఖాన్ నసీహత్	161	5 మదని ఫూల్	187
హజ్ కా హమామ్ బాంధ్ లీజియే	148	అరఫాత్ షరీఫ్ కీ దుః (అరబీ)	162	రమ్మ కె 8 మదని ఫూల్	189
ఏక్ ముఫ్దీర్ మష్వరా	149	మైదానే అరఫాత్ మే దుః ఖదే ఖదే		ఇస్లామీ బిహనోంకీ రమ్మ	190
మినా కో రవానగీ	149				

ఉన్వాన్	సప్తహ్	ఉన్వాన్	సప్తహ్	ఉన్వాన్	సప్తహ్
మరిజోంకి రమ్మయ	191	నంగే పాపూ(రమ్మ కీ ఖుర్ఆన్ దలీల్	217	వదాన్ హజార్ ఏతికాఫ్ కా నవాల్	231
మరిజో కీ తరఫ్ సె రమ్మ కా తరీఖా	191	హజీరి కీ తరఫ్	218	రోజానా పాంసీ హజ్ కా నవాల్	232
హజ్ కీ ఖుర్ఆన్ కె 7 మదని పూల్	192	యే లీజియే ! సబ్ గుంబద్ ఆగయా	218	సలామ్ జబాన్ హీ అర్థ్ కీజియే	231
హజ్ బెర్ బఖర్హా ఉద్ కీ ఖుర్ఆన్	194	హజ్ నజ్ తో బాబల్ బఖ్ సె హజ్ నజ్	220	బఖ్ నజ్ దీదార్ హజ్ గయా	233
ఖుర్ఆన్ కె టోకన్	195	సమాజ్ షుకానా	221	అల్ ఇస్లామ్...! అల్ ఇస్లామ్...!	234
హజ్ బెర్ తఖ్సీర్ కె 7 మదని పూల్	196	సునహ్ బాలియోంకె రూ బరూ	221	ఏక్ మెమన్ హజ్ కీ దీదార్ హజ్ గయా	234
తవాఫ్ జియోరత్ కె 10 మదని పూల్	199	మువాజహ్ షరీఫ్ పర్ హజ్	222	గలియో(మె న ధూకియే !	235
గ్యూరహ్ బెర్ బారహ్ కీ రమ్		బార్గాహ్ రిసాలత్ మె సలామ్ అర్థ్ కీజియే	223	జన్నతుల్ బఖ్	235
కె 18 మదని పూల్	201	సిద్ధిఖ్ అక్బర్ కీ ఖిద్మత్ మె సలామ్	225	అహ్ బఖ్ కీ సలామ్ అర్థ్ కీజియే	236
రమ్మ కె 12 మక్రూహత్	204	ఫారూఖ్ ఆజమ్ కీ ఖిద్మత్ మె సలామ్	226	దిల్-ఎ-ఖిద్మత్ ఖిద్మత్ ఖిద్మత్	237
తవాఫ్ రుఖ్ కె 19 మదని పూల్	205	దోబారా ఏక్ సాఫ్ షైఖ్ కీ		అల్ వదా ఈ హజ్	237
హజ్ బెర్	208	ఖిద్మత్(మె సలామ్	226	అల్ వదా తాజ్ దార్ మదీనా	239
హజ్ బెర్ కె 17 షూరత్	209	యేహ్ దుఆయే(మాంగియే	227	మక్కు ఏ ముక్రమా కీ జియోరత్	242
హజ్ బెర్ కె 9 ముఖ్తల్ఫ్ మదని పూల్	212	బార్గాహ్ రిసాలత్ మె హజ్		విలాదత్ గాహ్ సర్వర్ అలమ్	242
మదీనే కీ హజ్	215	కె 12 మదని పూల్	228	జబల్ అబూ ఖైన్	242
హజ్ బరూన్ కా తరీఖా	215	జాబ్ ముబారక్ కె రూ బరూ పద్దీ కా వర్డ్	230	ఖదీజతుల్ కుబ్రా కా మహాన్	244
మదీనా కిల్లీ దేర్ మె అయేగా !	215	దుఆ కీ లియే జాబ్ ముబారక్		గారే జబల్ సౌర్	245
		కోఫీ మత్ కీజియే	230	గారే హిరా	245

ఉన్వాన్	సప్తహ్	ఉన్వాన్	సప్తహ్	ఉన్వాన్	సప్తహ్
దారే అర్ఖిమ్	246	సయ్యుదునా హంజా కీ ఫిదమ్ మే సరామ్	256	తవాఫ్ జేయారత్ కా క్యా కరే ?	270
మహల్ల ఏ మన్ఫిలా	247	షహరాం ఉహద్ కో మజ్మూఈ సరామ్	258	తవాఫ్ కీ నియత్ కా అహమ్ తరీన్ మదని ఫూల్	271
జన్నతుల్ మత్లా	247	జేయారత్-ఎర్ హజీరి కె 2 తరీఫే	259	తవాఫ్ రుఖ్సత్ కె బారే	
మస్జిద్ జిన్నీ	248	సువాలే వ జవాబ్		మె సువాలే వ జవాబ్	273
మస్జిదుర్రాయహ్	248	జరాఇమ్ బెర్ ఇన్ కె కఫ్ఫారే	260	తవాఫ్ రుఖ్సత్ కా అహమ్ మన్అలా	273
మస్జిద్ ఖైఫ్	249	దమ్ వగైరా కీ తారీఫ్ :	260	తవాఫ్ కె బారే మె ముతఫ్రిఖే	
మస్జిద్ జిబ్రానా	249	దమ్ వగైరా మే రిఅయత్	260	సువాలే వ జవాబ్	275
మజాల్ మైమూనా	251	దమ్, సద్ఖే బెర్ రోజే		తక్రీర్ తవాఫ్ మే హజీర్ కహ(తక్ షరాయే	275
మస్జిదుల్ హరామ్ మే సమాజే		కె జరూరీ మసాజిల్	261	తవాఫ్ మే ఫేరొంకీ గిన్తీ యాద్ స రహ్ తో ?	276
ముస్తఫా కె 11 మఖ్సూత్	252	హజీ కీ ఖుర్బానీ బెర్ దమ్		దొరానే తవాఫ్ ఫుజ్హ టూట్ జాయే తో కా క్యా కరే?	276
మదీన ఏ మునవ్వరా కీ జేయారతే(	253	కె గోప్త కె అహ్ కామ్	262	ఖతీ కె మరజే కె తవాఫ్ కా అహమ్ మస్తా	277
రొజతుల్ జన్నహ్	253	అల్లాహ్ పాక్ సె దరియే	262	బెరత్ నె బారీ కె దిన్(మె	
మస్జిద్ ఖుబా	254	ఖొరిన్ కే లియే డబల్ కఫ్ఫరా హోతా హై	263	సఫ్ తవాఫ్ కరే లియా తో ?	278
ఉమ్రే కా సవాబ్	255	ఖొరిన్ కే లియే కహ(దుగ్గినా		మస్జిదుల్ హరామ్ కీ వహాలీ యా	
మజాల్ సయ్యుదునా హంజా	255	కఫ్ఫరా హై బెర్ కహ(సహీ(	263	దూస్తీ మనజిల్ సె తవాఫ్ కా మన్అలా	279
షుహరాం ఉహద్ కో సలామ్ కర్నీ కీ ఫజీలత్	256	తవాఫ్ జేయారత్ కె బారే మె సువాలే వ జవాబ్	266	దొరానే తవాఫ్ బులంద్ అవాజ్ సె	
		హుఎజా కీ సీటీ బుత్ హో తో		మునాజాత్ వద్దనా తైసా ?	280

ఉన్వాన్	సఫహా	ఉన్వాన్	సఫహా	ఉన్వాన్	సఫహా
ఇబ్రహీం బేర్ రమల్ కె బారే మె		ఎహ్లామ్ మె దిష్యు మేపర్ కా ఇస్మాల్	306	హరమ్ మె ఖబాతర్, తిద్దియోంకో	330
సువాలే వ జవాబ్	281	వుఖుఫ్ అరఫాత్ కె బారే మె		ఉదానా, సతానా	
సత్తయ కె బారే మె సువాలే వ జవాబ్	281	సువాలే వ జవాబ్	311	హరమ్ కె పేర్ వగైరా కాట్నా	334
బోస్ వ కనూర్ కె బారే మె సువాలే వ జవాబ్	283	ముజ్జలిఫాత్ కె బారే మె అహమ్ సువాలే	311	మీఖాత్ సె బిగైర్ ఎహ్లామ్	
ఎహ్లామ్ మె అమ్రద్ సె ముసాఫహ్ కియా బేర్ ?	285	రమ్యు కె ముతఅల్లిఖ్ సువాలే వ జవాబ్	312	గుజర్నీ కె బారే మె సువాలే జవాబ్	336
మియా(బీవీ కా హాథ్ మే హాథ్ ధాలే కర్ చల్నా	285	ఖుర్బానీ సె ముతఅల్లిఖ్ సువాలే వ జవాబ్	312	బిద్'అంకా హజ్జ్ సువాలీన్ జవాబీన్	337
హమ్ బిస్తర్ కె బారే మె		హల్లే వ తక్బీర్ కె బారే మె సువాలే వ జవాబ్	313	దురూద్ షరీఫ్ కీ ఫజీలత్	337
సువాలే వ జవాబ్	286	ముతఫ్రిఖ్ సువాలే వ జవాబ్	315	నా సమర్ఖు బచ్చే కె హజ్జ్ కా తరీఖా	340
నాఖున్ తరామ్మే కె బారే మె		13 కో గురూబే అహ్లాద్ కె బాద్		నా సమర్ఖు బచ్చే కీ తరఫ్ సె	
సువాలే వ జవాబ్	288	ఎహ్లామ్ బాంధ్ సక్తే హై(	319	నియ్యుత్ బేర్ లబ్బైక్ కా తరీఖా	342
బారే దూర్ కర్నీ కె బారే మె		హజ్జే అక్బర్ (అక్బర్ హజ్జే)	323	నా సమర్ఖు బచ్చే కీ తరఫ్ సె తవాఫ్ కీ	
సువాలే వ జవాబ్	289	అరబ్ షరీఫ్ మే కామ్ కర్నీ		నియ్యుత్ బేర్ ఇస్తిలామ్ కా తరీఖా	343
ఖుష్పూ కె బారే మె సువాలే వ జవాబ్	292	వాలీంకే లియే	324	బచ్చే కె ఉస్రు కా తరీఖా	346
ఎహ్లామ్ మె ఖుష్పూదార్ సాబున్ కా ఇస్మాల్	299	ఎహ్లామ్ న బాంధ్నా హాతో హీలా	325	బచ్చా బేర్ సఫ్ తవాఫ్	346
మోహ్సిమ్ బేర్ గురూబే కె హూలీంకె గజేర్	300	ఉమ్రూ యా హజ్జ్ కే లియే సువాలే కర్నా కైసా?	326	బచ్చా బేర్ రొజ్ ఎ అస్సర్ కీ హజీర్	349
సిరే హుయే కువేర్ వగైరా కె		ఉస్రు కె వీజే వర్ హజ్జ్ కె లియే రుక్నా కైసా?	327	మాఖజ్ వ మరాజే	351
ముతఅల్లిఖ్ సువాలే వ జవాబ్	305	గైర్ ఖాసూనీ రక్తే వాలే కీ సమాజ్ కా అహమ్ మసఅలా	329		

www.dawateislami.net

మంది కరే, మక్రూజ్ జో అబీ ఖర్ద్ అదా నహీ(కర్ సక్తా తో ఉస్ (ఖర్ద్ ఖ్వాహ్) సే భీ ఇజాజత్ లే, అగర్ హజ్ ఫర్ద్ హో చుకా హై తో ఇజాజత్ నా భీ హో తబ్ భీ జానా హోగా, (ములఖ్ఖన్ అజ్ బహరే షరీఅత్, జి:1, స:1051) హో(ఉప్రహ్ యా నష్లే హజ్ కే లియే వాలిదైన్ సె ఇజాజత్ లియే బిగైర్ సఫరే న కరే. యేహ్ బాత్ గలత్ మష్హూర్ హై కి జబ్ తక్ వాలిదైన్ నె హజ్ నహీ(కియా బెలాద్ భీ హజ్ నహీ కర్ సక్తీ) **﴿6﴾** మాలో హలాల్ సె హజ్ కరూంగా. (వర్నా హజ్ ఖబూల్ హోనే కీ ఉమ్మీద్ నహీ(అగర్చే ఫర్ద్ ఉతర్ జావిగా. అగర్ అప్పే మాల్ మె కుచ్ షుబా హో తో ఖర్ద్ లే కర్ హజ్ కో జాయే బెర్ వోహ్ ఖర్ద్ అప్పే (ఉసీ మష్మాక్) మాల్ సె అదా కర్ దే. (ఏజైన్) హదీస్ షరీఫ్ మే హై : జో మాలే హరామ్ లే కర్ హజ్ కో జాతా హై జబ్ లబ్బైక్ కహ్తా హై, హాతిఫ్ గైబ్ సె జవాబ్ దేతా హై: న తేరీ లబ్బైక్ ఖబూల్, న ఖిద్మత్ పజీర్ (యా'ని మన్జూర్) బెర్ తేరా హజ్ తేరే ముహ్ పర్ మర్దుద్ హై, యహ్(తక్ కి తూ యేహ్ మాలే హరామ్ కి తేరే ఖబ్దే మే హై ఉస్ కె ముస్తహిఖోంకో వాపస్ దే. (ఫతావా రజవియ్యూ, జి:23, స:541) **﴿7﴾** సఫరే హజ్ ఖరీదారియో(మే భావ్ కమ్ కర్వానే సె బచూంగా. (మేరే ఆఖా ఆ'లా హజ్జేరత్, ఇమామ్ అహ్మద్ రజా ఖాన్ **رحمۃ اللہ علیہ** ఫర్మాతే హై : భావ్(మే కమీ) కే లియే హుజ్జత్ (యా'ని బాఇసే తక్రార్) కర్నా బెహ్రార్ హై బల్కి సున్నత్, సివా ఉస్ చీజ్ కె జో సఫరే హజ్ కే లియే ఖరీదీ జాయే, ఇస్ (యా'ని సఫరే హజ్ కి ఖరీదారియో) మే బెహ్రార్ యేహ్ హై కి జో మాంగే దే దే. (ఫతావా రజవియ్యూ జి:17, స:128) **﴿8﴾** చల్తే వఖ్త్ ఫుర్ వాలో(, రిప్తే దారో(బెర్ దోస్తొంసె ఖుసూర్ ముఆఫ్ కర్వాఊంగా, ఇన్ సె దుఆ కర్వాఊంగా. (దూస్తొంసె దుఆ కర్వానే సె బర్కత్ హాసిల్ హాతీ

హై, అప్పే హఖ్ మే దూస్రే కి దుఆ ఖబూల్ హోనే కీ జేయాదా ఉమ్మీద్ హోతీ హై. దా'వతే ఇస్లామి కె ఇషాఅతీ ఇదారే మక్తబతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ **326** సఫహత్ పర్ ముప్తమిల్ కితాబ్ “ఫజ్ఇల్ దుఆ” సఫహా **111** పర్ మన్ఖూల్ హై, హజ్రతే మూసా عَلَيْهِ السَّلَام కో ఖితాబ్ హువా : అయ్ మూసా ! ముర్ఖు సె ఉన్ మూహ్ కె సాథ్ దుఆ మాంగ్ జిస్ సె తూ నె గునాహ్ న కియా. అర్హ్ కీ : ఇలాహీ ! వోహ్ మూహ్ కహా(సె లాఊ(? (యహా(అంబియా عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام కీ తవాజ్జే హై వర్నా వోహ్ యఖ్సన్ హర్ గునాహ్ సె మా'సూమ్ హై) ఫర్మాయా : ఔరోంసె దుఆ కరా కి ఉన్ కె మూహ్ సె తూ నె గునాహ్ న కియా. ((مَلْخُصَّ أَزْمَنُوى مَوْلَانَا روم بفتح سوم ص 31)) **﴿9﴾** హజత్ సె జొఇద్ తోషా (అఖ్రాజాత్) రఖ్ కర్ రుఫఖ్ పర్ ఖర్చ్ ఔర్ ఫుఖరా పర్ తసద్దుఖ్ (యా'ని ఖైరాత్) కర్ కె సవాబ్ కమాఊంగా. (అయ్సా కర్నా హజ్జే మబ్రూర్ కీ నిషానీ హై) మబ్రూర్ ఉన్ హజ్ ఔర్ ఉప్రే కో కహ్ తే హై(కి జిస్ మె ఖైర్ ఔర్ భలాఈ హో, కోయీ గునాహ్ న హో, దిఖావా, సునానా న హో, లోగోంకె సాథ్ ఎహ్సాన్ కర్నా , ఖానా ఖిలానా, నర్మీ కలామ్ కర్నా, సలామ్ పైలానా, ఖుష్ ఖుల్ఫీ సె పేష్ ఆనా, యేహ్ సబ్ చీజే(హై(హజ్ కో మబ్రూర్ బనాతీ హై(జబ్ కి ఖానా ఖిలానా భీ హజ్జే మబ్రూర్ మే దాఖిల్ హై తో హజత్ సె జేయాదా తోషా సాథ్ లో తాకి రఫ్ఖోంకి మదద్ ఔర్ ఫఖ్ఖోంపర్ తసద్దుఖ్ భీ కర్తే చలో. అస్ల మే మబ్రూర్ “ఖిర్” సె బనా హై జిస్ కె మా'నా ఉన్ ఇతాఅత్ ఔర్ ఎహ్సాన్ కె హై(జిస్ సె ఖుదా కా తఖ్త్రుబ్ హాసిల్ కియా జాతా హై. (باب 18 ص 98) **﴿10﴾** జేబాన్ ఔర్ ఆంఖ్ వగైరా కీ హిఫాజత్ కరూంగా. (“నసీహతోంకె మదని పూల్” సఫహా **29** ఔర్ **3** పర్ హై: (1) (హదీసె

పాక్ హై: అల్లాహ్ పాక్ ఫర్మాతా హై: అయ్ ఇబ్నె ఆదమ్! తేరా దీన్ ఉస్ వఖ్తే తక్ దురుస్తై నహీ(హో సక్తా జబ్ తక్ తేరీ జేబాన్ సీధీ న హో ఔర్ తేరీ జేబాన్ జబ్ తక్ సీధీ నహీ(హో సక్తీ జబ్ తక్ తూ అప్పే రబ్ సె హయా న కరే. (2) జిన్నే మేరీ హరామ్ కర్దా చీజోంసె అప్పీ ఆంఖోంకో ఝుకా లియా (యా'ని ఉన్ హే(దేఖ్ నే సె బచా మై ఉసే జహన్నమ్ సె అమాన్ (యా'ని పనాహ్) అతా కర్ దూంగా) **﴿11﴾** దొరానే సఫర్ జైక్రొ దురూద్ సె దిల్ బహలాఊంగా. (ఇస్ సె ఫేరిష్తా సాథ్ రహేగా గానే బాజే ఔర్ లగ్వియ్యాత్ కా సిల్సిలా రఖా తో పైతాన్ సాథ్ రహేగా) **﴿12﴾** అప్పే లియే ఔర్ తమామ్ ముసల్మానోంకే లియే దుఆ కర్తా రహూంగా. (ముసాఫిర్ కీ దుఆ ఖబూల్ హోతీ హై. నీజే “ఫజ్ఇలే దుఆ” సఫహా 220 పర్ హై : ముసల్మాన్, కి ముసల్మాన్ కే లియే ఉస్కీ గైబత్ (యా'ని గైర్ మౌజూదగీ) మె (జో) దుఆ మాంగే (హోహ్ ఖబూల్ హోతీ హై) హదీస్ షరీఫ్ మే హై : యేహ్ (యా'ని గైర్ మౌజూదగీ వాలీ) దుఆ నిహాయత్ జల్ద్ ఖబూల్ హోతీ హై. ఫేరిష్టే కహతే హై(: ఉస్ కె హఖ్ మే తేరీ దుఆ ఖబూల్ ఔర్ తుర్ఖే భీ ఇసీ తరహ్ కీ నే'మత్ హుసూల్) **﴿13﴾** సబ్ కె సాథ్ అచ్చీ గుఘ్తేగా కరూంగా ఔర్ హస్బే హైసియ్యత్ ముసల్మానోంకో ఖానా ఖిలాఊంగా. (ఫర్మానే ముస్తఫా ﷺ మబ్రూర్ హజ్ కా బద్లా జన్నత్ హై. అర్జే కీ మబ్రూరియ్యత్ కిస్ చీజే కె సాథ్ హై ? ఫర్మాయా: అచ్చీ గుఘ్తేగా ఔర్ ఖానా ఖిలానా. (شُعَبُ الْإِيمَانِ ٤٧٩ ص ٤١١)) **﴿14﴾** పరేషానియా(ఆయేంగీ తో సబ్ర్ కరూంగా. (హుజ్జతుల్ ఇస్లామ్ హజేరతే సయ్యదునా ఇమామ్ అబూ హామిద్ ముహమ్మద్ బిన్ ముహమ్మద్ బిన్ ముహమ్మద్ గజ్వలీ رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ ఫర్మాతే హై:(మాల్ యా బదన్ మే కోయీ నుఖ్సాన్ యా ముసీబత్ పహుంచే తో ఉసే ఖుష్ దిలీ సె ఖబూల్

కరే క్యూంకి యేహ్ ఇస్కే హజ్జే మబరూర్ కీ అలామత్ హై.
 ((أحیة العلوم ج ۱ ص ۳۰۴)) ﴿15﴾ అప్పే రుఫఖా కె సాథ్ హుస్సే అఖ్లాఖ్ కా
 ముజాహరా కర్తే హుయే ఉన్ కె ఆరామ్ వగైరా కా ఖయాల్ రఖాంగా,
 గుస్సే సె బచూంగా, బేకార్ బాతో(మే నహీ(పడూంగా, లోగోంకీ (నా
 ఖుష్ గవార్) బాతే(బర్దాప్త కరూంగా. ﴿16﴾ తమామ్ ఖుష్ అఖీదా
 ముసల్మాన్ అరబో(సె (వోహ్ చాహే కిత్నీ హీ సఖ్తీ కరే(, మై) నర్మీ కె సాథ్
 పేష్ ఆవుంగా. (బహరే షరీఅత్ జిల్ద:1, హిస్సా:6, సఫహా:1060 పర్
 హై : బద్దూఁ(ఔర్ సబ్ అరబియ్యూ(సె బహుత్ నర్మీ కె సాథ్ పేష్ ఆయే,
 అగర్ వోహ్ సఖ్తీ కరే(భీ తో) అదబ్ సె తహమ్ముల్ (యా'ని బర్దాప్త) కరే
 ఇస్ పర్ షఫాఅత్ నసీబ్ హోనే కా వా'దా ఫర్మాయా హై. ఖుసూసన్
 అహ్లా హరమైన్ ఖుసూసన్ అహ్లా మదీనా. అహ్లా అరబ్ కె అఫ్తాల్
 పర్ ఏ'తిరాజ్ న కరే, న దిల్ మే కదూరత్ (యా'ని మైల్) లాయే, ఇస్ మే
 దోనో(జహంకి సఆదత్ హై) ﴿17﴾ భీడ్ కె మాఖా పర్ భీ లోగోంకో
 అజేయ్యత్ న పహుంచే ఇస్ కా ఖయాల్ రఖాంగా ఔర్ అగర్ ఖుద్ కో
 కిసీ సె తక్లీఫ్ పహుంచీ తో సబ్ర్ కర్తే హుయే ముఆఫ్ కరూంగా.
 (హదీసే పాక్ మే హై : జో షఖ్స్ అప్పే గుస్సే కో రోకగా అల్లాహ్ పాక్
 ఖోయామత్ కె రోజ్ ఉన్ సె అప్పా అజాబ్ రోక్ దేగా.
 ((شُعَبُ الْإِيمَان ج ۱ ص ۳۱۰ حدیث ۸۳۱۱)) ﴿18﴾ ముసల్మానోంపర్ ఇన్ఫేరాద్ కోషిష్
 కర్తే హుయే “నేకీ కీ దా'వత్” దే కర్ సవాబ్ కమాఁషింగా ﴿19﴾ సఫర్ కీ
 సున్నతో(ఔర్ ఆదాబ్ కా హత్తల్ ఇమ్కాన్ ఖయాల్ రఖాంగా ﴿20﴾
 ఎహ్లామ్ మె లబ్బైక్ కీ ఖూబ్ కస్రత్ కరూంగా. (ఇస్లామీ భాఈ బులంద్
 ఆవాజ్ సె కహే ఔర్ ఇస్లామి బహన్ పస్త్ ఆవాజ్ సె) ﴿21﴾ ముస్లిదనే

కరీమైన్ (బల్కి హర్ జగహ్ హర్ మస్జిద్) మే దాఖిల్ హోతే వఖ్తే పహలే
 సీధా ఖదమ్ అందర్ రఖూంగా ఔర్ మస్జిద్ మే దాఖిలే కీ దుఆ పఠూంగా.
 ఇసీ తరహా నికల్తే వఖ్తే ఉల్టా ఖదమ్ పహలే నికాలూంగా ఔర్ బాహర్
 నికల్నే కీ దుఆ పఠూంగా. ﴿22﴾ జబ్ జబ్ కిసీ మస్జిద్ ఖుసూసన్
 మస్జిదైనే కరీమైన్ మే దాఖిలా నసీబ్ హువా, నస్ట్లీ ఏతికాఫ్ కీ నియ్యత్ కర్
 కె సవాబ్ కమాఊంగా. (యాద్ రహే! మస్జిద్ మే ఖానా పీనా, ఆబే
 జేమ్జేమ్ పీనా, సహరీ వ ఇఫ్తార్ కర్నా ఔర్ సోనా జాఇజ్ నహీ,(
 ఏతికాఫ్ కీ నియ్యత్ కీ హోగీ తో జేమ్మన్ యేహ్ సబ్ కామ్ జాఇజ్ హో
 జాయేంగె) ﴿23﴾ కా'బ ఏ ముష్రఫాہُ اللہ سرفراز ہوگا పర్ పహలీ
 నజర్ పడతే హీ దురూద్ పాక్ పఢ్ కర్ దుఆ మాంగూంగా ﴿24﴾ దొరానే
 తవాఫ్ “ముస్తజాబ్” పర్ (జహ్(సత్తర్ హాజార్ ఫేరిస్తే దుఆ పర్ ఆమీన్
 కహనే కే లియే ముఖర్రర్ హై(వహ్(అమ్మీ ఔర్ సారీ ఉమ్మత్ కీ మగ్ఫిరత్
 కే లివ్ దుఆ కరూంగా ﴿25﴾ జబ్ జబ్ ఆబే జేమ్జేమ్ పియూంగా,
 అదావ్ సున్నత్ కీ నియ్యత్ సె ఖీల్నా రూ, ఖదే హో కర్, బిస్మిల్లాహ్ పఢ్ కర్,
 చూస్ చూస్ కర్ తీన్ తీన్ సాంస్ మే(, పేట్ భర్ కర్ పియూంగా, ఫిర్ దుఆ
 మాంగూంగా కి వఖ్తే ఖబూల్ హై. (ఫర్మానే ముస్తఫాہُ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
 : మునాఫ్ఫో(మే యేహ్ ఫర్థ్ హై కి వోహ్ జేమ్జేమ్ కూఖ్ (యా'ని పేట్)
 భర్ నహీ(పీతే. (۳۰۶۱ حدیث ۴۸۹ ص ۳ ج ۱ ابن ماجہ)) ﴿26﴾ ముత్తజేమ్ సె
 లిపట్తే వఖ్తే యేహ్ నియ్యత్ కీజియే కి మహబ్బత్ వ షోఖ్ కె సాథ్ కా'బా
 ఔర్ రబ్బే కా'బా కా ఖుర్బ్ హోసిల్ కర్ రహా హూ(ఔర్ ఇస్ కె తఅల్లుఖ్
 సె బర్హత్ పా రహా హూ((ఉన్ వఖ్తే యేహ్ ఉమ్మీద్ రఖియే కి బదన్ కా
 హర్ వోహ్ హిస్సా జో కా'బ ఏ ముష్రఫాہ సె మస్ (TOUCH) హువా

www.dawateislami.net

కీ హాఖ్ తలఫ్ బెర్ గునాహ్ హై, తౌబా భీ కర్నీ హాగీ, బెర్ జిన్ కో ఈజా
 పహుంచాఈ ఉన్ సె ముఅఫీ భీ కర్నా హాగా. బుజ్ రోం సె మన్ ఖూల్ హై
 : ఏక్ దంగా కీ (యా'ని మామూలీ సీ) మిఖ్ దార్ అల్లాహ్ తఆలా కె కిసీ
 నా పసందీదా ఫేల్ కో తర్క్ కర్ దేనా ముయ్యే పాంచ్ సా నఫ్ లీ హజ్ కర్నీ
 సె జేయాదా పసందీదా హై. (جاء العبد المحمل بالعبادة) ﴿31﴾ ఉలమా వ
 మషాఇఖ్ అహ్ లె సున్నత్ కీ జేయారత్ వ సాహ్ బత్ సె బర్కాత్ హాసిల్
 కరూంగా, ఇన్ సె అప్పే లియే బే హిసాబ్ మగ్ ఫేరత్ కీ దుఆ కర్వాఊంగా
 ﴿32﴾ ఇబాదాత్ కీ కన్ రత్ కరూంగా బిల్ ఖుసూస్ నమాజే పంజ్ గానా
 పాబందీ సె అదా కరూంగా ﴿33﴾ గునాహ్ సె హమేషా కే లియే
 తౌబా కర్తా హూ(బెర్ సిర్ఫ్ అచ్చీ సాహ్ బత్ మే రహ్ కరూంగా. (ఎహ్ యాఉ
 ల్ ఉలూమ్ మే హై: హజ్ కీ మబ్ రూరియ్యత్ కీ ఏక్ అలామత్ యేహ్ హై
 కి జో గునాహ్ కర్తా థా ఉన్ హే ఛోడ్ దే, బురే దోస్తోం సె కనారా కష్
 హాకర్ నేక్ బందోం సె దోస్తీ కరే, ఖేల్ కూద్ బెర్ గఫ్ ల్ భరీ బైరకోంకో
 తర్క్ కర్నీ జైక్ర బెర్ బేదారి కీ మజాలిన్ ఇఖ్తయార్ కరే. ఇమామ్ గజ్ వీ
 హ్ షిర్ ఏక్ బెర్ జగహ్ ఫర్మాతే హై(: హజ్జే మబ్ రూర్ కీ అలామత్
 యేహ్ హై కి దునియా సె బే రగ్ బత్ బెర్ ఆఖిరత్ కీ జానిబ్ ముతవజ్జే
 హో బెర్ బైతుల్లాహ్ షరీఫ్ కీ ములాఖాత్ కే బా'ద్ అప్పే రబ్బే కాఎనాత్
 కీ ములాఖాత్ కే లియే తయ్యారీ కరే. (جاء العبد المحمل بالعبادة) ﴿34﴾
 వాపసీ కె బా'ద్ గునాహ్ కె ఖరీబ్ భీ న జావూంగా, నేకియో(మే ఖూబ్
 ఇజాఫా కరూంగా బెర్ సున్నతోంపర్ మజీద్ అమల్ బధావూంగా (ఆ'లా
 హజ్ రత్ హ్ షిర్ ఫర్మాతే హై: (హజ్ సె పహ్ లే హుఖూఖుల్లాహ్ బెర్
 హుఖూఖుల్ ఇబాద్ జిస్కే జిమ్మే థే) అగర్ బా'దే హజ్ బా వన్ ఫే

ఖుద్రత్ ఉన్ ఉమూర్ (మసలన్ ఖజా నమాజ్ వ రోజా, (బాఖీ మాందా జకాత్ వగైరా ఔర్ తలఫ్ కర్దా బఖీయ్యా హుఖూఖుల్ ఇబాద్ కీ అదాఎగీ) మే కసీర్ రహా తో యేహ్ సబ్ గునాహ్ అజ్ సరే నా ఉన్ కె సర్ హోంగే కి హుఖూఖ్ తో ఖుద్ బాఖీ హీ థే ఉన్ కీ అదా మే ఫిర్ తాఖీర్ వ తఖీసిర్ సె గునాహ్ తాజ్ హుఏ ఔర్ వోహ్ హజ్ ఉన్ కె ఇజాఅే కో కాఫీ న హోగా కి హజ్ గుజేరే (యాని పిచ్లే) గునాహ్కో ధోతా హై ఆయన్దా కే లియే పర్వాన ఏ బే ఖైదీ (యాని గునాహ్ కర్నే కా ఇజాజత్ నామా) నహీ (హోతా బల్కీ హజ్జే మబ్రూర్ కీ నిషానీ హీ యేహ్ హై కి పవాలే సె అచ్చా హో కర్ పల్టే. (ఫతావా రజవియ్యా జి:24, స:466) **﴿35﴾**

మక్కు ఏ ముకర్రమా ఔర్ మదీన ఏ మునవ్వరా **﴿36﴾** **﴿35﴾** **﴿36﴾** **﴿37﴾** **﴿38﴾**

అల్లాహ్ పాక్ కె ఇన్ ఫర్మానే అలీషాన్ : **﴿38﴾** **﴿39﴾**

www.dawateislami.net

(۲:۱۲۱:۱۲۱) (తర్జుమా ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : అయ్ ఈమాన్ వాలో! అప్పీ
 ఆవాజ్ (ఊంచీ నా కరో ఉన్ గైబ్ బతానే వాలే (నబీ) కీ ఆవాజ్ సె ఔర్
 ఉన్ కె హుజూర్ బాత్ చిల్లాకర్ న కహో జైసె ఆపన్ మే ఏక్ దూస్రే కె
 సామ్నే చిల్లాతే హో కి కహీ (తుంహారే అమల్ అఖారత్ న హో జావ) ఔర్
 తుంహే ఖబర్ న హో) పర్ అమల్ కర్తే హువీ అప్పీ ఆవాజ్ కో పస్త ఔర్
 ఖందరే ధీమీ రఖాంగా ﴿42﴾ اَسْمَاكَ الشَّفَاعَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ (యాని యా
 రసూల్లాహ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم మై ఆప్ కీ షఫాఅత్ కా సువాలీ హూ())
 కీ తక్రార్ కర్తే షఫాఅత్ కీ భీక్ మాంగుంగా ﴿43﴾ పైఖైనే కరీమైన్
 صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ కీ అజ్మత్ వాలీ బార్గాహో (మే భీ సలామ్ అర్జ్ కరూంగా
 ﴿44﴾ హజీర్ కె వఖ్త ఇధర్ ఉధర్ దేఖ్నే ఔర్ సునహరీ జాలియోంకె
 అందర్ రూంకెనే సే బచాంగా ﴿45﴾ జిన్ లోగో (నె సలామ్ పేష్ కర్నే
 కో కహా థా ఉన్ కా సలామ్ బార్గాహే షాహే అనామ్ మే అర్జ్ కరూంగా
 ﴿46﴾ సునహరీ జాలియోంకీ తరఫ్ పీర్ నహీ (కరూంగా ﴿47﴾
 జన్నతుల్ బఖీ కె మద్ఘానీన్ కీ ఖిద్మతో (మే సలామ్ అర్జ్ కరూంగా
 ﴿48﴾ హజీరతే సయ్యిదునా హంజో صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ ఔర్ షుహదా ఏ ఉహుద్
 కె మజూరాత్ కీ జేయారత్ కరూంగా, దుఆ వ ఈసాలే సవాబ్ కరూంగా,
 జబ్లే ఉహుద్ కా దీదార్ కరూంగా ﴿49﴾ మస్జిదే కుబా షరీఫ్ మే
 హజీర్ దూంగా ﴿50﴾ మదీన ఏ మునవ్వరా شَرَفًا وَعَظِيمًا కె దరో
 దీవార్, బర్గో బార్, గులో ఖార్ ఔర్ పద్ధర్ వ గుబార్ ఔర్ వహా (కీ హర్
 పై కా ఖూబ్ అదబ్ ఎహ్తిరామ్ కరూంగా. (హికాయత్ : హజీరతే

సయ్యదునా ఇమామే మాలిక్ **رَبِّهِ** నె తాజేమే ఖాకే మదీనా కీ ఖాతిర్ మదీన ఏ తయ్యిబా **رَبِّهِ** మే కభీ భీ ఖెజావ హాజత్ నహీ(కీ బల్కీ హమేషా హరమ్ సె బాహర్ తవ్రిఫ్ లే జాతే థే, అల్బత్తా హాలతే మరజ్జే మే మజ్బూరి కీ వజహ్ సె మా'జూర్ థే. (بسنان المحدثين ص ۱۹) **﴿51﴾** మదీన ఏ మునవ్వరా **رَبِّهِ** కీ కిసీ భీ పై పర్ ఐబ్ నహీ(లగాఊంగా. (హికాయత్ : మదీన ఏ మునవ్వరా **رَبِّهِ** మే ఏక్ షఖ్స్ హర్ వఖ్తే రోతా జెర్ ముఆఫ్ మాంగితా రహ్తా థా, జబ్ ఇస్ కా సబబ్ పూఛా గయా తో బోలా : మై నె ఏక్ దిన్ మదీన ఏ మునవ్వరా **رَبِّهِ** కీ దహీ షరీఫ్ కో ఖట్టా జెర్ ఖరాబ్ కహ్ దియా, యేహ్ కహ్తే హీ మేరీ నిస్సత్ సల్వ్ హో గయీ జెర్ ముర్ఖి పర్ ఇతాబ్ హువా (యా'ని డాంట్ పడీ) కి “ఓ దియారే మహ్బూబ్ కీ దహీ కో ఖరాబ్ కహ్నే వాలే ! నిగాహే మహబ్బత్ సె దేఖ్ మహ్బూబ్ కీ గలీ కీ హర్ హర్ పై ఉమ్దా హై” (మాఖూజ్ అజ్జే బహారే మన్నవీ, స:128) హికాయత్ : హజ్జేరతే సయ్యదునా ఇమామే మాలిక్ **رَبِّهِ** కె సామ్నే కిసీ నె యేహ్ కహ్ దియా కి “మదీనే కీ మిట్టీ ఖరాబ్ హై” యేహ్ సున్ కర్ ఆప్ **رَبِّهِ** నె ఫత్వా దియా కి ఇస్ గుస్తాఖ్ కో తీస్ దుర్రే లగాయే జాయే(జెర్ ఖైద్ మే డాల్ దియా జాయే.(الشفاء ج ۲ ص ۵۷)) **﴿52﴾** అజ్జేజో(జెర్ ఇస్లామీ భాఇయొంకో తోహ్ఫా దేనే కే లియే ఆబే జమ్జమ్, మదీన ఏ మునవ్వరా **رَبِّهِ** కీ ఖజూరే(జెర్ సాదా తస్బీహ్(వగైరా లాఊంగా) (బార్గాహే ఆ'లా హజ్జేరత్ **رَبِّهِ** మే సువాల్ హువా : తస్బీహ్ కిస్ చీజ్ కీ హోనీ చాహియే ? యా'ని లక్డీ కీ యా పద్ధర్ వగైరా కీ? అల్ జవాబ్ : తస్బీహ్ లక్డీ హో యా పద్ధర్ కీ మగర్ బేష్ ఖీమత్ (యా'ని కీమ్మి) హోనా మక్రూహ్ హై జెర్ సోనే చాందీ

కీ హరామ్. (ఫతావా రజేవియ్యా, జి:23, స:597) ﴿53﴾ జబ్ తక్ మదీన ఏ మునవ్వరా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** మే రహూంగా దురూద్ సలామ్ కీ కస్రత్ కరూంగా ﴿54﴾ మదీన ఏ మునవ్వరా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** మే ఖీయామ్ కె దొరాన్ జబ్ జబ్ సబ్బ్ గుంబద్ కీ తరఫ్ గుజర్ హోగా, ఫోరన్ ఉస్ తరఫ్ రుఖ్ కర్కే ఖదే ఖదే హాథ్ బాంధ్ కర్ సలామ్ అర్జ్ కరూంగా (హికాయత్ : మదీన ఏ మునవ్వరా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** మే సయ్యదునా అబూ హజీమ్ **أَبُو هَاشِمٍ** కీ ఖిద్మత్ మే హజీర్ హోకర్ ఏక్ సాహిబ్ నె బతాయా : ముర్ఖ్ ఖ్వాబ్ మే జనాబే రిసాలత్ మఆబ్ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** కీ జియారత్ హుయీ, ఫర్మాయా : అబూ హజీమ్ సె కహ్ దో, “తుమ్ మేరే పాస్ సె యూ(హీ గుజర్ జాతే హో, రుక్ కర్ సలామ్ భీ నహీ(కర్తే.” ఇస్ కె బాద్ సయ్యదునా అబూ హజీమ్ **أَبُو هَاشِمٍ** నె అప్పా మా’మూల్ బనాలియా కి జబ్ భీ రొజ్ ఏ అన్వర్ కీ తరఫ్ గుజర్ హోతా, అదబో ఎహ్తరామ్ కె సాథ్ ఖదే హోకర్ సలామ్ అర్జ్ కర్తే, ఫిర్ ఆగే బద్దతే (۳۲۳ احديث ۱۰۳ ص ۳ آبي النبیاج ابن موسوعة ابن) ﴿55﴾ అగర్ జన్నతుల్ బఖీత్ మే మద్ఫన్ నసీబ్ న హువా, ఔర్ మదీన ఏ మునవ్వరా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** సె రుఖ్సత్ కీ జా(సోజ్ ఫుడీ ఆ గయీ తో బార్గాహ్ రిసాలత్ మే అల్ వదాఈ హజీరీ దూంగా ఔర్ గిడ్గిడా కర్ అగర్ ముమ్కిన్ హువా తో రో రో కర్ బార్ బార్ హజీరీ కీ ఇల్లిజా కరూంగా ﴿56﴾ అగర్ బస్ మే హువా తో మా(కీ మమ్తా భరీ గోద్ సె జుదా హోనే వాలే బచ్చే కీ తరహ్ బిలక్ బిలక్ కర్ రోతే హుయే దర్బారే రసూల్ కో బార్ బార్ హస్రత్ భరీ నిగాహ్ సె దేఖ్తే హుఏ రుఖ్సత్ హోషింగా.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ఆప్ కో అజ్మే మదీనా ముబారక్ హో

ఫర్మానే ముస్తఫా ﷺ హై : “ఇల్మీ కా హాసీల్
 కర్నా హర్ ముసల్మాన్ పర్ ఫర్జ్ హై.” (ఇబ్న్ మాజ్ ౧౭౪౪: ౧) (ఇబ్న్ మాజ్ ౧౭౪౪: ౧)
 ఇస్ కీ షర్హ్ మే యేహ్ భీ హై కి హజ్ అదా కర్నే వాలే పర్ ఫర్జ్
 హై కి హజ్ కె జరూరీ మసాఇల్ జాన్తా హో. ఉమూమన్ హుజ్జాజె
 కిరామ్ తవాఫ్ వ సత్తయా వగైరా మె పడీ జానే వాలీ దుఆవో(మె
 జేయాదా దిల్ చన్పీ లేతే హై(అగర్చే యేహ్ భీ బహుత్
 అచ్చా హై జబ్ కి దురుస్త పథ్ సక్తే హో(, అగర్ కోయీ యేహ్
 దుఆవి(నా భీ పథ్ తో గునహ్గార్ నహీ(మగర్ హజ్ కె జరూరీ
 మసాఇల్ న జాన్నా గునాహ్ హై. రఫీఖుల్ హరమైన్ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ
 ఆప్ కో బహుత్ సారే గునాహ్ సె బచాలేగీ. బా'జ్ ముష్టే దీ
 జానే వాలీ హజ్ కీ ఉర్దూ కితాబో(మే షర్ఈ మసాఇల్ మే సఖ్త
 బే ఎహ్తియాతీ సె కామ్ లియా గయా హై, ఇస్ సె తష్వీష్
 హోతీ హై కి ఇన్ కుతుబ్ సె రహ్నుమాఈ లేనే వాలే హాజియోంకా
 క్యా బనేగా, رَفِیْخُ الرِّفَیْ رَفِیْخُ الرِّفَیْ బర్సోంసె లాఖోంకీ
 తా'దాద్ మే ఛప్ రహీ హై. ఇస్ మే జేయాదా తర్ మసాఇల్
 ఫతావా రజవియ్యా షరీఫ్ ఔర్ బహారే షరీఅత్ జైసీ ముస్తనద్
 కితాబో(మే మున్దర్జా మసాఇల్ ఆసాన్ కర్మ లిఖ్నే కీ కోషిష్

కీ గయీ హై, అబ్ ఇస్ మే మజీద్ తర్కీమ్ వ ఇజ్జాఫా కియా
 గయీ హై ఔర్ ఇస్ పర్ దా'వతే ఇస్లామీ కీ మజ్లిస్ "అల్
 మదీనతుల్ ఇల్మియా" నె నజీరే సానీ కీ హై ఔర్ దారుల్ ఇఖ్తా
 అహ్లా సున్నత్ నె అవ్వల్ తా ఆఖిర్ ఏక్ ఏక్ మస్అలా దేఖ్ కర్
 రహ్ నుమాఈ ఫర్మాఈ హై. **اَللّٰهُمَّ** ఖూబ్ అచ్చీ అచ్చీ నియ్యతే(
 కర్కే రఫ్ఘేల్ హరమైన్ తర్కీబ్ కీ గయీ హై. వల్లాహ్! **రఫ్ఘేల్**
హరమైన్ సె మదీనే కె ముసాఫిరోంకీ రహ్ నుమాఈ కర్కే సిర్ఫ్ వ
 సిర్ఫ్ హుసూలే రిజ్జావీ ఇలాహీ మఖ్సద్ హై, జోతీ ఆమదనీ కా
 తసవ్వర్ నహీ(. పైతాన్ లాఖ్ సుస్తీ దిలావ **రఫ్ఘేల్ హరమైన్**
 మెహర్బానీ ఫర్మాకర్ అవ్వల్ తా ఆఖిర్ పూరీ పథ్ లీజియే.

బయాన్ కర్దా మసాఇల్ పర్ గౌర్ కీజియే, కోయీ బాత్
 సమర్ఖు మే న ఆవ తో ఉలమా ఎ అహ్లా సున్నత్ సె పూఛియే.
اَللّٰهُمَّ ! "రఫ్ఘేల్ హరమైన్" కె అందర్ హజ్ వ ఉమ్రే కె
 మసాఇల్ కె సాథ్ సాథ్ కసీర్ తా'దాద్ మే అరబీ దుఆవ(భీ మత్
 తర్జుమా షామిల్ హై(. అగర్ సఫరే మదీనా మే **రఫ్ఘేల్ హరమైన్**
 ఆవ కె సాథ్ హుయీ తో హజ్ కీ కిసీ ఔర్ కితాబ్ కీ కమ్ హీ
 హాజత్ హోగీ. హా(, జో ఇస్ సె భీ జేయాదా మసాఇల్ సీఖ్ నా

చాహా ఔర్ సీఖ్ నా భీ చాహియే తో బహారే షరీఅత్ హిస్సా 6 కా ముతా-లా కరే.

మదని ఇల్తిజా : హో సకే తో 12 అదద్ రఫ్ఘుల్ హరమైన్, 12 అదద్ జేబీ సాఇజ్ కె కాన్ సే భీ రసాఇల్ ఔర్ 12 అదద్ సున్నతో(భరే బయానాత్ కీ V.C.Ds మక్తబతుల్ మదీనా సె హదియ్యతన్ లే కర్ సాథ్ లే లీజియే ఔర్ హుసూలే సవాబ్ కే లియే వహా(తక్సీమ్ ఫర్మాదీజియే నీజ్ ఫరాగత్ కె బా'ద్ అప్పీ రఫ్ఘుల్ హరమైన్ భీ హరమైనె తయ్యుబైన్ హీ మే కిసీ ఇస్లామీ భాఈ కో పేష్ కర్ దీజియే.

బార్గాహే రిసాలత్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ పైఖైన్ కరీమైన్ رَحِمَهُ اللهُ الْعَالَمِينَ ఔర్ సయ్యిదునా హంజో, షుహదా ఎ ఉహుద్, అహ్లా బఖీ వ మత్లా కె మద్ఘాసీన్ కీ బార్గా హో(మె మెరా సలామ్ అర్జ్ కీజియే. దారానే సఫర్ బిల్ ఖుసూస్ హరమైన్ తయ్యుబైన్ మే ముర్ఖు గునహ్గార్ కీ బే హిసాబ్ బఖ్షిష్ ఔర్ తమామ్ ఉమ్మత్ కీ మగ్ఫిరత్ కీ దుఆ కే లియే మదని ఇల్తిజా హై. అల్లాహ్ పాక్ ఆప్ కె హజ్ వ జేయారత్ కో ఆసాన్ కరే ఔర్ ఖేబూల్ ఫర్మావ్.

أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ఏక్ చువ్¹⁰⁰ సుఖ్

తాలిబే గమే మదీనా వ
బఖీ వ మగ్ఫిరత్ వ
బే హిసాబ్ జన్నతుల్
ఫిర్దౌస్ మే ఆఖా
కా పడోస్

6 షా'బానుల్ ముఅజ్జమ్ 1433 సి.హి.

27-06-2012

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

మదీనె కె ముసాఫిర్ ఔర్ ఇమ్దాదె ముస్తఫా : صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :
 ఏక్ నా జవాన్ తవాఫ్ కా'బా కర్తె హుయే ఫఖత్ దురూద్ షరీఫ్ హీ పథ్
 రహా థా కిసీ నె ఉన్ సె కహా : క్యా తుర్బే కోయీ ఔర్ దుఆవి తవాఫ్
 నహీ(అతీ యా కోయీ ఔర్ బాత్ హై ? ఉన్ నె కహా : (దుఆవి(తో అతీ
 హై మగర్ బాత్ యేహా హై కి మై ఔర్ మేరే వాలిద్ దోనో హజ్ కే లియే
 నిక్లే థే, వాలిద్ సాహిబ్ రాస్తే మే బీమార్ హాకర్ ఫాత్ హాగయే, ఉ
 న్ కా చెహరా సియాహ్ పథ్ గయా, ఆంఖే(ఉలట్ గయీ ఔర్ పేట్ పూల్
 గయా ! మై బహుత్ రోయా ఔర్ కహా : اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ : జబ్
 రాత్ కీ తారీకీ ఛా గయీ తో మేరీ ఆంఖ్ లగ్ గయీ, మై సో గయా తో
 మై నె ఖాబ్ మే ఏక్ సఫ్ద్ లిబాస్ మే మల్బూస్ ముఅత్తర్ ముఅత్తర్
 హసీనో జమీల్ హస్తీ కీ జేయారత్ కీ. ఉన్హో(నె మేరే వాలిదే మర్హూమ్
 కి మయ్యుత్ కె ఖరీబ్ తషరీఫ్ లాకర్ అప్నా నూరానీ హాథ్ ఉన్ కె చెహరే
 ఔర్ పేట్ పర్ ఫేరా, దేఖతే హీ దేఖతే మేరే మర్హూమ్ బాప్ కా చెహరా
 దూద్ సె జేయాదా సఫ్ద్ ఔర్ రోషన్ హాగయా ఔర్ పేట్ భీ అస్లీ హాలత్
 పర్ ఆ గయా జబ్ వోహా బుజుర్గ్ వాపస్ జానే లగే తో మై నె ఉన్ కా
 దామనే అఖ్దస్ థామ్ లియా ఔర్ అర్జ్ కీ: యా సయ్యద్ ! (యా'ని అయ్

మేరే సర్దార్!) ఆప్ కో ఉస్ కీ ఖేసమ్ జిస్ నె ఆప్ కో ఇన్ జంగల్ మె మేరె
 వాలిదే మర్హూమ్ కే లియే రహ్మాత్ బనా కర్ భేజా హై ఆప్ కాన్ హై?(
 ఫర్మాయా : తూ హమే నహీ పహ్చాన్తా ? హమ్ తో ముహమ్మదుర్
 రసూలుల్లాహ్ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) హై, తేరా యేహ్ బాప్ బహుత్
 గునహ్గార్ థా మగర్ హమ్ పర్ బ-కస్రత్ దరూద్ షరీఫ్ పఠ్తా థా,
 జబ్ ఇన్ పర్ యేహ్ ముసీబత్ నాజిల్ హుయీ తో ఇన్ నె హమ్ సె
 ఫర్యాద్ కీ లిహాజ్ హమ్ నె ఇన్ కీ ఫేరియాద్ రసీ కీ హై ఔర్ హమ్
 హర్ ఉస్ పఖ్స్ కీ ఫేరియాద్ రసీ కర్తే హై(జో ఇన్ దున్యా మే హమ్
 పర్ జియాదా దురూద్ భేజ్తా హై. (رَوْضُ الرَّاٰحِيْنَ ص ۱۲۰)

ఫేరియాద్ ఉమ్మత్ జో కరే హాలే జోర్ మే

ముమ్కిన్ నహీ(కి ఖైరె బషర్ కో ఖబర్ న హో

(హదాఇఖ్ బఖ్షిష్)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّی اللّٰهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

“ఖుదా ఆప్ కా హజ్ ఖేబూల్ కరే” కె సోలాహ్ హురూఫ్ కి
 నిస్బత్ సె హాజియో(కేలియే కార్ ఆమద్ 16 మదని ఫూల్

❁ అల్లాహ్ వ రసూల్ صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم కీ రిజ్వా కే తలబ్ గార్
 ప్యారే ప్యారే హజియో(! ఆప్ కో సఫరే హజ్ వ జియారతే మదీనా బహుత్
 బహుత్ ముబారక్ హో జేరూరియాతే సఫర్ కా రవానగీ సె తీన్ చార్ దిన్
 పహ్లా హీ ఇన్తిజామ్ కర్ లీజియే, నీజ్ కిసీ తజ్రిబా కార్ హాజి సె
 మష్వరా భీ ఫర్మా లీజియే ❁ అప్నే వతన్ సె ఫల్ యా పకే హుయే ఖానే

కె డబ్బీ, మిరాఈ వగైరా గిజోఈ ఆప్యూ సాథ్ లే జానే కీ హాజియోంకో
 గవర్నమెంట్ కీ తరఫ్ సె ముమానఅత్ హై ✽ మక్కు ఏ ముకర్రమా
 ۞ كَذٰلِكَ يَخۡبُرُ اللّٰهُ سِرۡفَافَۡرُۡعَۡطِۡمَۡ كీ రిహాఇష్ గాహ్ సె మస్జిదుల్ హరామ్ పైదల్ జానా
 హోగా ఇస్మై బెర్ తవాఫ్ వ సత్యూ మే సబ్ మిల్ కర్ తఖ్రీబన్ 7 కిలో
 మీటర్ బన్తే హై(, నీజ్ మినా, అరఫాత్ బెర్ ముజ్దలిఫా మే భీ కాఫ్
 చల్నా హోగా, లిహాజా హజ్ కె బహుత్ దిన్ పహ్లా సె రోజోనా పౌన్
 ఘంటా పైదల్ చల్నే కీ తర్కిబ్ రఖియే (ఇస్ కీ ముఖ్తలిఫ్ ఆదత్ బనా లీ
 జాయ్ తో సిహహత్ కే లియే బేహద్ ముఫ్ద్ హై) వర్నా ఏక్ దిన్ సె
 బహుత్ జియాదా పైదల్ చల్నే కే సబబ్ హజ్ మే ఆప్ ఆజ్మాఇష్ మే పద్
 సక్తే హై! ✽ కమ్ ఖానే కీ ఆదత్ డాలియే, ఫాఎదా న హో తో కహ్నా!
 ఖుసూసన్ 5 అయ్యూమే హజ్ మే హాల్ కీ ఫుల్ కీ గిజో పర్ ఖేనాఅత్ కీజియే
 తాకి బార్ బార్ ఇస్తిన్జా కీ “హాజత్” న హో, ఖుసూసన్ మినా, ముజ్జలిఫా
 బెర్ అరఫాత్ కె ఇస్తిన్జా ఖానోంపర్ లంబీ లంబీ ఖేతారే(లగతీ హై! ✽
 ఇస్లామీ బహ్నే(కాంచ్ కీ చూడియా పహన్ కర్ తవాఫ్ న కరే(, భీద్ మే
 టూట్నే సె ఖుద్ అప్నే బెర్ దూస్రే కె జఖ్మీ హోనే కా అందేషా హై ✽
 ఇస్లామీ బహ్నే(ఊంచీ ఏడీ కీ చప్పలే(న పహ్నే(కి రాస్తే మే పైదల్
 చల్నే మే పరేషానీ హోగీ ✽ హరమైనె తయ్యిబైన్ కీ రిహాఇష్ గాహోంకె
 వాష్‌రూమ్ మే “ఇంగ్లీష్ కమోడ్” హోతే హై(, వతన్ సె ఇన్ కా ఇస్తిమాల్
 సీఖ్ లీజియే వర్నా కప్‌డే పాక్ రఖ్నా నిహాయత్ దుష్‌వార్ హోగా ✽ కిసీ
 కా దియా హువా “పేకిట్” ఖోల్ కర్ చెక్ కియే బిగైర్ హర్‌గిజ్ సాథ్ మత్
 లీజియే అగర్ కోయీ మమ్‌నూఆ చీజ్ నికల్ ఆయీ తో మతార్ (AIR

PORT) పర్ ముసీబత్ మే పడ్ సక్తే హై (హవాఈ జహజ్ మే అప్పీ
 జరూరత్ కీ అదవియాత్ మత్ దాక్టర్ సనద్ అప్పీ గలే కె బ్యాగ్ మే
 రఖియే తాకి ఎమర్జెన్సీ మె ఆసానీ రహే ✽ జేబాన్ బెర్ ఆంఖోంకా కుఫ్లే
 మదీనా లగాఇయే, అగర్ బిలా జరూరత్ బోల్తే రహనే కి సఆదత్
 హుయీ తో గిబతో, తాహ్‌మతో(బెర్ దిల్ ఆజాయో(వగైరా గునాహోంసె
 బచ్‌నా దుష్‌వార్ రహేగా, ఇసీ తరహ్ ఆంఖోంకి హిఫ్‌జేత్ బెర్ అక్సర్
 నిగాహే(నీచీ రఖనే కీ తరకీబ్ న హుయీ తో బద్ నిగాహీ సె మహ్‌ఫుజ్
 రహానా నిహాయత్ ముష్కిల్ హోగా. హరమ్ మే ఏక్ నేకీ లాఖ్ నేకీ బెర్
 ఏక్ గునాహ్ లాఖ్ గునాహ్ హై. హరమ్ సె మురాద్ సిర్ఫ్ మస్జిదుల్
 హరామ్ నహీ(తమామ్ హుదూదే హరమ్ హై ✽ నమాజ్ మె అక్సర్
 మొహరిమ్ కె సీనే యా పేట్ కా కుఫ్ హిస్సా ఖుల్ జాతా హై ఇస్మీ కిసీ
 ఖీస్మీ కీ కరాహత్ నహీ(క్యూంకి ఎహరామ్ మే యేహ్ ఖిలాఫ్ మోతాద్
 (యా'ని ఖిలాఫ్ ఆదత్) నహీ(బెర్ ఇస్కా ఖయాల్ రఖ్‌నా భీ బహుత్
 దుష్‌వార్ హై. ✽ కఫ్‌న్ కో ఆబే జేమ్‌జేమ్ మే భిగో కర్ లానా అచ్చా
 హై కి ఇస్ తరహ్ మక్తే మదీనే కీ హవాయే(భీ ఇసే చూమ్ లేంగి.
 నిఘోడ్ నే మే యేహ్ ఎహతియాత్ కర్నీ మునాసిబ్ హై కి ఇస్ ముఖద్దస్
 పానీ కా ఏక్ ఖత్‌రా భీ గిర్ కర్ నాలీ వగైరా మే న జాఏ, కిసీ పొదే వగైరా
 మే డాల్ దేనా చాహియే. (ఆబే జేమ్ జేమ్ షరీఫ్ అప్పీ వతన్ మే భీ చిడక్
 సక్తే హై) ✽ తవాఫ్ వ సత్‌యా కర్తే హుయే బా'జ్ అవ్‌ఖాత్ హజ్ కీ
 కితాబోంకె అవ్‌రాక్ గిర్ పడే నజర్ ఆతే హై(, ముమ్‌కినా సూరత్ మే ఉ
 న్ కో ఉరా లీజియే మగర్ తవాఫ్ మే కా'బా షరీఫ్ కో పీర్ యా సీనా న
 హో ఇస్ కా ఖయాల్ రఖియే. అల్‌బత్తా కిసీ కీ గిరీ పడీ రఖమ్ యా
 బట్‌వా వగైరా న ఉరాఇయే (చంద్ బరస్ పహలే ఏక్ పాకిస్తానీ హజీ

నె దొరానే తవాఫ్ హమ్‌దర్ద్ మే కిసీ కీ గిరీ హుయీ రఖమ్ ఉరాఈ,
 రఖమ్ వాలే కో గలత్ ఫహ్‌మీ హుయీ బెర్ ఉస్ నె పోలీస్ కె హవాలే
 కియా బెర్ బేచారా అర్సే కేలియే జైల్ మే డాల్ దియా గయా!) ❀
 హిజాజే ముఖద్దస్ మే నంగే పావ్ రహ్‌నా అచ్చా హై మగర్ ఘర్ బెర్
 మస్జిద్ కె హమ్మామ్ బెర్ రాస్తే కీ కీచడ్ వగైరా మే చప్పల్ పహన్
 లీజియే. నీజే గర్డ్ ఆలూద్ బెర్ మైలే కుచైలే పాపూ(లే కర్ మస్జిద్‌నే
 కరీమైన్ బల్కీ కిసీ మస్జిద్ మే భీ దాఖిల్ న హో(, అగర్ సఫాఈ సహీ రఖ్
 పాయే తో బిగైర్ చప్పల్ మత్ రహియే ❀ ముస్తా'మల్ (యా'ని ఇస్తి'మాలీ)
 చప్పల్ పహన్ కర్ బేసన్ పర్ వుజూ కర్నే సె ఎహ్‌తియాత్ కీజియే కి
 అక్సర్ నీచే పానీ బిఖరా హోతా హై అగర్ చప్పల్ నాపాక్ హుయే తో
 అందేషా హై కి ఛింటే ఉడ్ కర్ ఆప్ కె లిబాస్ వగైరా పర్ పడే. (యేహ్
 జేహన్ మే రహే కి జబ్ తక్ చప్పల్ యా పానీ కిసీ భీ చీజే కె బారే మే
 యఖ్సీ తొర్ పర్ నజిస్ యా'ని నాపాక్ హోనే కా ఇల్తీ న హో వోహ్ పాక్
 హై) ❀ మినా షరీఫ్ కె ఇస్తిన్‌జా ఖానో(కె నల్ మే ఆమ్ తొర్ పర్ పానీ
 కా బహావ్ కాఫ్ తేజ్ హోతా హై, లిహాజ్ బహుత్ థోడా థోడా ఖోలియే
 తాకి ఆప్ ఛింటోంసె మహ్‌ఘాజ్ రహ్ సకే).

ఇన్ మే సె హస్సే జరూరత్ చీజే(అప్పే సాథ్ లే జాఇయే :

❀ మదని పంజ్ సూరహ్ ❀ అప్పే పీరో ముర్షిద్ కా షజరహ్ ❀ బహారే
 షరీఅత్ కా ఛటా హిస్సా బెర్ 12 అదద్ రఫ్‌ఖుల్ హరమైన్ ఖుద్ భీ
 పధియే బెర్ హాజియోంకో బాంట్ కర్ ఖూబ్ సవాబ్ కమాఇయే ❀ ఖలమ్
 బెర్ పేడ్ ❀ డైరీ ❀ ఖిల్జా సుమా (యేహ్ హిజాజే ముఖద్దస్ హీ మే

ఔర్ ఫోన్ నంబర్ లిఖ్ లీజియే నీజ్ కోయీ నిషాన్ లగా లీజియే మసలన్

★ మజిద్ అప్పే బ్యాగేజ్ కే లోహే కె హల్ఖే వగైరే మే రంగీన్ కవ్దే కీ ధజ్జి యా లేస్ (lace) కీ ఛోటీ సీ పట్టీ నుమాయా కర్కే బాంధ్ దీజియే)

﴿3﴾ బేగ్ పర్ తాలా లగా లీజియే మగర్ ఏక్ చాబీ ఎహ్రామ్ కే బేట్ కీ జేబ్ మే ఔర్ ఏక్ దస్తీ బేగ్ మే రఖ్ లీజియే వర్నా చాబీ గుమ్ హోజానే కీ సూరత్ మే జద్ద కస్టమ్ మే “బదే బదే ఖైంచోంకె జరీఎ కాట్ కర్ బేగ్ ఖోల్ తే హై ఆప్ టెన్షన్ మే ఆజాయేంగే ﴿4﴾ అటాచీ కేస్ (దస్తీ బ్యాగ్) కె అందర్ భీ నామ్ పతే ఔర్ ఫోన్ నంబర్ కీ చిట్ డాల్ దీజియే ﴿5﴾ దోనో “ట్రాలీ బ్యాగ్” (యాని పహియ్యే వాలే) హో(తో సహూలత్ రహేగీ. ﷻ)

హెల్త్ సర్టిఫికేట్ కె మదనీ పూల్ : ఖానూన్ కె ముతాబిఖే తమామ్ సఫరీ కాగజాత్ బహుత్ పహాలే సె తయ్యార్ కర్నా లీజియే, మసలన్ “హెల్త్ సర్టిఫికేట్” యేహ్ ఆప్కో హాజీ కేంప్ మే గర్డన్ తోడ్ బుఖార్ కా టీకా లగ్వానే ఔర్ “పోలియో(వ్యాక్సిన్” కె ఖేతరే పిలాఏ జానే కె బాద్ మిలేగా అగర్ ఇస్మే కిసీ ఖేస్మే కీ కమీ హుయీ తో ఆప్ కో జహాజ్ పర్ సువార్ హోనే సె రోకా జా సక్తా హై యా జద్దా షరీఫ్ కె మతార్ పర్ భీ రుకావట్ పేష్ ఆ సక్తి హై ﷻ హిఫాజతీ టీకా రవానగీ సె సిర్ఫ్ దో చార్ రోజ్ ఖల్ల్ ఖాస్ ఫాఏదా మన్ద్ నహీ(, 15 దిన్ ఖల్ల్ లగ్వాలేనా బేహద్ ముఫ్ఫీద్ రహేగా వర్నా ముబారక్ సఫర్ కీ గహ్మీ గహ్మీ మె ఖతర్నాక్ కి

బల్కీ జాన్ లేవా బీమారి కా ఖత్రా రహేగా, నీజ్ ❀ ఖానూనన్ లాజేమీ
 న సహీ మగర్ ఫ్లా జెర్ హేపటైటిస్ కె తీకే భీ లగ్వా లేనా ఆప్ కే లియే
 బహుత్ ఔహతర్ హై ఇన్ తిబ్బీ కార్వాఇయోంకో బోర్సు మత్ సమ్రియే
 ఇన్ మే ఆప్ కా అప్నా భలా హై ❀ అక్సర్ ట్రావెల్ ఏజెంట్ యా
 కార్వానా వాలే బిగైర్ కిసీ తిబ్బీ కార్వాయీ కె ఘర్ బైతే హీ హెల్త్ సర్టిఫికేట్
 ఫరాహమ్ కర్ దేతే హై(, జోకి ఆప్ కీ సిహ్వాత్ కే లియే సుఖ్సాన్ దేహ్
 హోనే కె సాథ్ సాథ్ ధోకా హరామ్ జెర్ జహన్నమ్ మే లే జానే వాలా
 కామ్ హై. ట్రావెల్ ఏజెంట్, ఖస్త్ దస్త-ఖత్ కర్నే వాలా డాక్టర్ జెర్ జాన్
 భూజ్ కర్ గలత్ సర్టిఫికేట్ లే కర్ ఇస్తిమాల్ కర్నే వాలా హాజీ (యా
 మో'తమిర్) సభీ గునహ్గార్ జెర్ అజాబే నార్ కె హఖ్దార్ హై(, జిన్హో(
 నె ఇన్ తరహ్ కె కామ్ కియే హో(వోహ్ సబ్ సచ్చీ తోబా కరే(
 హవాఈ జహజ్ వాలే కబ్ ఎహ్ రామ్ బాంధే(? : హవాఈ జహజ్
 సె బాబుల్ మదీనా కరాచీ తా జద్దా షరీఫ్ తక్రీబన్ చార్ ఘంటే కా సఫర్
 హై (దునియా మే సె కహీ(సె భీ సఫర్ కరే) దొరానే పర్వాజ్ మీకాత్ కా
 పతా నహీ(చల్తా, లిహాజ్ అప్నే ఘర్ సె తయ్యారీ కర్కే చలియే, వఖ్తే
 మక్రూహ్ న హో ఎహ్ రామ్ కె నష్లే భీ ఘర్ పర్ హీ పథ్ లీజియే, జెర్
 ఎహ్ రామ్ కీ చాదరే(భీ ఘర్ హీ సె పహన్ లీజియే, అల్బత్తా ఘర్ సె
 ఎహ్ రామ్ కీ నియ్యత్ న కీజియే, తయ్యారే మే నియ్యత్ కర్ లీజియేగా
 క్యూంకి నియ్యత్ కర్నే కె బా'ద్ లఖ్తేక్ పథ్నే సె ఆప్ “మొహ్రిమ్” హో
 జాయేంగె జెర్ పాబందియా(షురూ హో జాయేంగీ జెర్ హో సక్తా హై

కిసీ వజహ్ సె పర్వాజ్ మే తాఖీర్ హో జాయే. “మొహరిమ్” ఎయిరిపోర్ట్ పర్ ఖుష్బూదార్ పూలోంకె గజేరే భీ నహీ(పహన్ సక్తా.¹ ఇస్ లియే పాకిస్తాన్ సె సఫర్ కర్నే వాలే యూ(భీ కర్ సక్తే హై(కి ఎహరామ్ కీ చాదరోమే మల్బూస్ యా రోజ్ ముర్రా కె లిబాస్ హీ మే తషరీఫ్ లాయే(హవాయీ అడ్డే పర్ భీ హమ్మామ్, వుజూ ఖానా ఔర్ జాఎ-నమాజ్ కా ఎహతిమామ్ హోతా హై, యహీ ఎహరామ్ కీ తర్కీబ్ ఫర్మాల్లిజియే మగర్ ఆసానీ ఇస్మే హై కి జబ్ తయ్యారా ఫజ్ జా మె హమ్వార్ హో జాయే ఉస్ వఖ్తే నియ్యత్ వ లబ్బైక్ కీ తర్కీబ్ కీజియే. హ(జో ఇల్మో రఖ్తే ఔర్ ఎహరామ్ కీ పాబందియా(నిభా సక్తే హో(వోహ్ జిత్నీ జల్దీ “మొహరిమ్” హో జాయేంగే ఉన్హే ఎహరామ్ కా సవాబ్ మిల్నా షురూ హో జాయేగా (నియ్యత్ ఔర్ మీఖాత్ వగైరా కీ తఫ్సీల్ ఆగే ఆ రహీ హై)

జహాజ్ కా ఖుష్బూదార్ టిష్షయూ పేపర్ : ఖబర్దార్ ! తయ్యారో(మె అక్సర్ సెంట్ సె తర్ బతర్ టిష్షయూ పేపర్ కా ఛోటా సా ప్యాకెట్ దియా జాతా హై, ఎహరామ్ వాలా ఉసే హర్గిజీ న ఖోలే, అగర్ హాథ్ పర్ ఖుష్బూ కీ జియాదా తరీ లగ్ గయీ తో దమ్ వాజిబ్ హో జాయేగా, కమ్ లగీ తో సద్ఖా, అగర్ తరీ న లగీ హాథ్ సిర్ఫ్ ఖుష్బూదార్ హో గయే తో కుచ్ నహీ(.

1 : ఎహరామ్ కి హాలత్ మే ఖుష్బూ కె ఇస్తిమాల్ కె అహ్కామ్ కీ తఫ్సీల్ సువాలన్ జవాబన్ ఆగే ఆ రహీ హై. హ(ఎహరామ్ కీ చాదరే(అగర్ పహన్ లీ హై(మగర్ అభీ తక్ నియ్యత్ కర్నే లబ్బైక్ నహీ(కహీ(తో ఖుష్బూ లగానా, ఖుష్బూదార్ పూలోంకె గజేరే పహన్నా సబ్ జాఇజ్ హై.

جَدِّدَ اللَّهُ شَرْفًا وَعَظِيمًا مُؤْمِنًا :

జద్దా షరీఫ్ తా మక్కు ఏ ముఅజ్జిమా
 జద్దా షరీఫ్ కె హవాయీ అద్దే పర్ పహుంచ్ కర్ అప్పా దస్తీ సామాన్
 లియే లబ్బైక్ పథ్తే హుఏ ధడక్తే దిల్ సె జహజ్ సె ఉతరియే ఔర్ కస్టమ్
 షెడ్ సె ముత్తసిల్ కౌంటర్ పర్ అప్పా పాస్పోర్ట్ చెక్ కర్వా కర్ షెడ్ మె
 జమ్ అ షుదా సామాన్ మే సె అప్పా సామాన్ షనాఖత్ కర్ కె అలా-హదా
 కర్ లీజియే, కస్టమ్ వగైరా సె ఫేరాగత్ ఔర్ బస్ కీ రవానగీ కీ కార్వాయీ
 మే తక్రీబన్ 6 సె 8 ఘంటే హో సక్తే హై. ఖూబ్ సబ్ర్ వ హిమ్మత్ సె
 కామ్ లీజియే. జద్దా షరీఫ్ కె హజ్ టర్మినల్ సె మక్కుఏ ముకర్రమా
 جَدِّدَ اللَّهُ شَرْفًا وَعَظِيمًا కా ఫాసిలా తక్రీబన్ ఏక్ యా దేడ్ ఘంటా మే తై
 హో సక్తా హై మగర్ గాడియొంకె రష్ ఔర్ కార్వాఇయొంకె సబబ్ కయీ
 ఖిస్మీ కీ దర్ పేష్ ఆ సక్తీ హై, బస్ వగైరా కా భీ ఇన్తిజాత్ కర్నా పద్తా
 హై, హర్ మౌఖా పర్ సబ్ర్ రిజా కె పైకర్ బన్ కర్ లబ్బైక్ పథ్తే రహియే.
 గుస్సే మె ఆకర్ మున్తజిమీన్ కె ముతఅల్లిఖ్ బద్బద్ ఔర్ షోరో గుల్ కర్నే
 సె మసాఇల్ హల్ హోనే కె బజాయే మజీద్ ఉల్ ఝనే, సబ్ర్ కా సవాబ్
 బర్పాద్ హోనే ఔర్ جَدِّدَ اللَّهُ ఈజాయే ముస్లిమ్, గీబతో, ఇల్లామ్
 తరాషియో(ఔర్ బద్ గుమానియో(వగైరా గునాహో(మె ఫన్ నే కి
 సూరతే(పైదా హో సక్తీ హై. ఏక్ చుప్ సా సుఖ్. రవానగీ కీ తర్కీబ్ బన్
 జానే పర్ మత్ సామాన్ అప్పే ముఅల్లిమ్ కి బస్ మే లబ్బైక్ పథ్తే హుయే
 మక్కుఏ ముఅజ్జిమా جَدِّدَ اللَّهُ شَرْفًا وَعَظِيمًا కీ తరఫ్ రవానా హో జాఇయే.

మదీనె కీ పర్వాజ్ వాలోంకా ఎహ్రామ్ : జిన్ కీ వతన్ సె బరాహే
 రాస్తే మదీన ఏ మునవ్వరా ۞ پَرِوَاژِ اَللّٰہِ شَرَفًا وَّعَظِيمًا ۞ పర్వాజ్ హా ఉన్ కో
 యేహ సఫర్ బిగైర్ ఎహ్రామ్ కర్నా హై, మదీనా షరీఫ్ సె జబ్ మక్కు ఏ
 ముకర్రమా ۞ پَرِوَاژِ اَللّٰہِ شَرَفًا وَّعَظِيمًا ۞ కీ తరఫ్ ఆనే లగో ఉన్ వఖ్తే ముస్జిదున్
 నబవియ్య షరాఫ్ ۞ عَلَىٰ صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ ۞ సె యా జుల్ హులైఫా (అబ్దుల్
 అలీ) సె ఎహ్రామ్ కీ నియ్యత్ కీజియే.

ముఅల్లిమ్ కీ తరఫ్ సె సువారీ : జద్దా షరీఫ్ సె మక్కు ఏ ముకర్రమా,
 మదీన ఏ మునవ్వరా, మినా, అరఫాత్, ముజ్దలిఫా ఔర్ వాపసీ మే ఫిర్
 మక్కా షరీఫ్ సె జద్దా షరీఫ్ తక్ పహుంచ్నా నీజ్ అప్పే వతన్ సె బరాహే
 రాస్తే మదీన ఏ మునవ్వరా ۞ پَرِوَاژِ اَللّٰہِ شَرَفًا وَّعَظِيمًا ۞ కీ పర్వాజ్ వాలోంకో భీ
 యేహీ సహూలతే(దేనా ముఅల్లిమ్ కె జేమ్మే హై ఔర్ ఇన్ కీ ఫీజ్ ఆప్ సె
 పహాలే హీ వుసూల్ కీ జా చుకీ హై. జబ్ ఆప్ పహాలీ బార్ మక్కా షరీఫ్
 ముఅల్లిమ్ కె దఫ్తర్ పర్ ఉతరంగె ఉన్ వఖ్తే కా ఖానా ఔర్ అరఫాత్ షరీఫ్
 మే దోపహర్ కా ఖానా భీ ముఅల్లిమ్ కె జేమ్మే హై.

సఫర్ కె 26 మదని ఫూల్ :

❁ చల్తే వఖ్తే అజీజో(, దోస్తో(సె ఖుసూర్ ముఆఫ్ కర్వాఇయే
 ఔర్ జిన్ సె ముఆఫ్ తలబ్ కీ జాయే ఉన్ పర్ లాజిమ్ హై కి దిల్ సె
 ముఆఫ్ కర్ దే(హదీసే ముబారక్ మే హై కి జిన్ కె పాస్ ఉన్ కా
 (ఇస్లామీ) భాఈ మూజిరత్ లాయే, వాజిబ్ హై కి ఖబూల్ కర్ లే (యా'ని
 ముఆఫ్ కర్దే) వర్నా హూజే కౌసర్ పర్ ఆనా న మిలేగా. (ఫతావా రజవియ్య

ముఖప్రజా, జి:10, స:627) ❀ కిసీ కి అమానత్ పాస్ హో యా ఖర్జ్
 హో తో లాటా దీజియే, జిన్ కె మాల్ నాహఖ్ లియే హో వాపస్ కర్
 దీజియే యా ముఆఫ్ కర్వా లీజియే, పతా చలే తో అప్పా మాల్ ఫుఖరా
 కో దే దీజియే ❀ నమాజ్, రోజా, జకాత్, జిత్నీ ఇబాదత్ జిమ్మే హో
 అదా కర్ లీజియే ఔర్ తాఖీర్ కె గునాహ్ కీ తౌబా భీ కీజియే. ఇస్ సఫర్
 ముబారక్ కా మఖ్సద్ సిర్చ్ అల్లాహ్ పాక్ ఔర్ ఉస్కే హబీబ్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ కి ఖుష్నూదీ హో. రియాకారీ ఔర్ తకబ్బూర్ సె
 జుదా రహియే. ❀ ఔరత్ కె సాథ్ జబ్ తక్ షోహర్ యా మహారమ్
 బాలిగ్ ఖాబిలే ఇత్మీనాన్ న హో జిస్ సె నికాహ్ హమేషా కో హరామ్
 హై సఫర్ హరామ్ హై, అగర్ కరేగి హజ్ హో జాయేగా మగర్ హర్
 ఖదమ్ పర్ గునాహ్ లిఖ్ఖా జాయేగా. (బహారే షరీఅత్, జి:1, స:1051)
 (యేహ్ హుక్మ్ సిర్చ్ సఫర్ హజ్ కే లియే నహీ, హర్ సఫర్ కే లియే హై)
 ❀ కిరాయే కీ గాడీ పర్ జో కుఫ్ సామాన్ బార్ (LOAD) కర్నా హో,
 పహాలే సే దిఖా దీజియే ఔర్ ఇస్ సె జౌఇద్ బిగైర్ ఇజాజత్ మాలిక్ గాడీ
 మే న రఖియే. హికాయత్ : సయ్యిదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ముబారక్
 رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ కో సఫర్ పర్ రవానా హోతే వఖ్తే కిసీ నె దూస్రే కో పహుంచానే
 కే లియే ఖత్ పేష్ కియా, ఆప్ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ఊంటి కిరాయే పర్ లియా హై,
 సువారి వాలే సె ఇజాజత్ లేనీ హోగి క్యూంకి మై నె ఉస్ కో సారా
 సామాన్ దిఖా దియా హై ఔర్ యేహ్ ఖత్ జౌఇద్ పై హై.
 (ماخوذاً من أحاديث العلماء ج ١ ص ٣٠٣) ❀ హదీసే పాక్ మే హై కి: “జబ్ తీన్ ఆద్మీ
 సఫర్ కో జాయే(తో అప్పే మే సె ఏక్ కో అమీర్ బనా లే(

(أَبُو دَاوُد ج ٣ ص ٥١ حديث ٢٦٠٨) ఇన్ సె కామో (మె ఇన్ తిజోమ్ రహతా హై

అమీర్ ఉసే బనాయే జో ఖుష్ అఖ్లాఖ్, సమర్పదార్, దీన్ దార్ ఔర్
 సున్నతోంకా పాబంద్ హో అమీర్ కో చాహియే కి హమ్-సఫర్
 ఇస్లామీ భాషయోంకి ఖిద్మత్ కరే ఔర్ ఉన్ కె ఆరామ్ కా పూరా ఖయాల్
 రఖే జబ్ సఫర్ పర్ జానే లగో తో ఇన్ తరహా రుఖ్సత్ హో (జైసె
 దునియా సె రుఖ్సత్ హోతే హో. చల్తే వఖ్తే యేహ్ దుఆ పధియే:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ
 الْمُنْقَلَبِ وَسَوْءِ الْمُنْظَرِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ وَالْوَلَدِ

వాపసీ తక్ మాల్ వ అహ్లో ఇయాల్ మహ్మూజ్ రహేంగే లిబాసే
 సఫర్ పహన్ కర్ అగర్ వఖ్తే మక్రూహ్ న హో తో ఘర్ మే చార్ రక్అత్
 నష్టే అల్హంద్ వ ఖుల్ సె పద్ కర్ బాహర్ నికలే. వోహ్ రక్అతే
 వాపసీ తక్ అహల్ వ మాల్ కీ నిగహ్ బానీ కరేంగీ. ఘర్ సె నికల్తే
 వఖ్తే ఆయతుల్ కుర్సీ ఔర్ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ సె
 తబ్బత్ కె సివా పాంచ్ సూరతే, సబ్ బిస్మిల్లాహ్ కె సాధ్ పధియే, ఆఖిర్ మే
 భీ బిస్మిల్లాహ్ షరీఫ్ పడియే. إِنَّ شَاءَ اللَّهُ రాస్తే భర్ ఆరామ్ హోగా. నీజే
 ఉస్ వఖ్తే :

﴿إِنَّ الدِّينَ فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدِكَ إِلَىٰ مَعَادٍ﴾ (٢٠٦، القصص ٨٥)

(తర్జుమ ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : బేషక్ జిస్ నె తుమ్ పర్ ఖుర్ఆన్ ఫర్వే కియా
 వోహ్ తుంహే (ఫేర్ లే జాయేగా జహా (ఫిర్నా చహతే హో) ఏక్ బార్

పథ్ లే, బిల్ ఖైర్ వాపస్ ఆయేగా ✽ మక్రూహ్ వఖ్తే న హో తో అప్పీ మస్జిద్ మే దో రక్ అత్ నష్లే అదా కీజియే.

హవాఈ జహజ్జే కె గిర్నే ఔర్ జల్నే సె అమ్మి మే రహ్నే కీ దుఆ: ✽ హవాఈ జహజ్జే మే సువార్ హోకర్ అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూద్ షరీఫ్ కె సాద్ యేహ్ దుఆ యే ముస్తఫా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم పడియే :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَدَمِ وَأَعُوذُ بِكَ

తర్జుమా: యా అల్లాహ్! మై తేరీ పనాహ్ చాహ్తా హూ(ఇమారత్ గిర్నే సె ఔర్ తేరీ పనాహ్ చాహ్తా హూ(

مِنَ التَّرَدَّى وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْغَرَقِ وَالْحَرَقِ

బులందీ సె గిర్నే ఔర్ తేరీ పనాహ్ చాహ్తా హూ(దూబ్ నే జల్నే సె

وَالْهَرَمِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِيَ الشَّيْطَانُ

ఔర్ బుధాపే¹ సె ఔర్ తేరీ పనాహ్ తలబ్ కర్తా హూ(ఇన్ సే కి షైతాన్

عِنْدَ الْمَوْتِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ فِي سَبِيلِكَ

ముర్ఖు మాత్ కె వఖ్తే వస్స్ సే దే ఔర్ తేరీ పనాహ్ చాహ్తా హూ(ఇన్నే కి తేరీ రాహ్ మే మై పీర్

مُذِبِّرًا وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ لِدِينَا

ఫేర్తా మర్ జావా(ఔర్ తేరీ పనాహ్ చాహ్తా హూ(ఇన్ సే కి సాంప్ కె డన్నే సె ఇన్ థిఖాల్ కరూ(

1 : యా'ని అయే సె బుధాపే సె జిన్ సె జేందగి కా అస్ల మఖ్సద్ ఫౌత్ హో జాయే యా'ని ఇల్మ వ అమల్ జాతే రహే. (మిర్ఆత్, జి:4 స:3)

బులంద్ మఖామ్ సె గిర్నే కో తరద్దీ ఔర్ జత్నె కో హరఖ్ కహాతే హై.
 హుజూరే పాక్, సాహిబే లాలాక్, సయ్యాహ్ అఫ్లాక్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 యేహ్ దుఆ మాంగా కర్తే థే. యేహ్ దుఆ తయ్యారే కే లియే మఖ్సూస్
 నహీ, చూంకీ దుఆ మే “బులందీ సె గిర్నే” ఔర్ “జత్నె” సే భీ పనాహ్
 మాంగీ గయీ హై ఔర్ హవాఈ సఫర్ మే యేహ్ దోనో(ఖత్రాత్
 మజూద్ హోతే హై(ఉమ్మీద్ హై కి ఇసే పథ్నే కీ బర్కత్ సె హవాఈ
 జహజ్జ్ హదీసే సె మహ్మూజ్జ్ రహే ❀ రేల్ యా బస్ యూ కార్ వగైరా
 మే سُبْحَنَ اللَّهِ సబ్ తీన్ తీన్ బార్, بِسْمِ اللَّهِ اَللَّهُ اَكْبَرُ, الْحَمْدُ لِلَّهِ
 اِنْ شَاءَ اللَّهُ: ఏక్ బార్, ఫిర్ యేహ్ ఖుర్ఆనీ దుఆ పధియే :
 సువారీ హర్ ఖిస్మ కె హదీసే సె మహ్మూజ్జ్ రహేగీ. దుఆ యేహ్ హై :
 سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾
 (۱۴-۱۳ زخرف) ❀ తర్జుమ ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : పాకీ హై ఉసే జిస్
 నె ఇస్ సువారీ కో హమారే బస్ మే కర్ దియా ఔర్ యేహ్ హమారే
 బూతే (యా'ని తాఖత్) కీ న థీ ఔర్ బేషక్ హమే అప్పే రబ్ కీ తరఫ్
 పలట్నా హై ❀ జబ్ కిసీ మన్జిల్ పర్ ఉతర(తో దో రక్అత్ నష్టే పధ్
 కి (అగర్ వజ్జే మక్రూహ్ న హో తో) సున్నత్ హై ❀ జబ్ కిసీ మన్జిల్
 పర్ ఉతర తో యేహ్ దుఆ పధియే : اِنْ شَاءَ اللَّهُ: ఉస్ మన్జిల్ మే కూచ్
 కర్తే వజ్జే కోయీ చీజ్ నుఖ్సాన్ న దేగీ. దుఆ యేహ్ హై :

اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

మై అల్లాహ్ కె కామిల్ కలిమాత్ కె వాసితే సె సారీ మఖ్లూఖ్ కె షర్ సె పనాహ్ మాంగ్తా హూ.(

❁ “يَا صَدُّ” 134 బార్ రోజ్‌నా పఠియే భూక్ ఔర్ ప్యాస్ సె
 అమ్మీ రహేగా ❁ జబ్ దుష్మన్ యా రహ్‌జేన్ (యా'ని డాకూ) కా ఖాఫ్
 హో సూర ఏ “లి ఈలాఫ్” పథ్ లీజియే اِنْ شَاءَ اللّٰهُ హర్ బలా సె అమాన్
 (యా'ని పనాహ్) మిలేగీ ❁ దుష్మన్ కె ఖాఫ్ కె వఖ్తే యేహ్ దుఆ పథ్‌నా
 బహుత్ ముఫీద్ హై.

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَجْعَلُكَ فِيْ خُوْرِهِمْ وَنَعُوْذُ بِكَ مِنْ شُرُوْرِهِمْ

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ ! మై తుర్పు కో ఉన్ కె సీనోంకె ముఖాబిల్ కర్తా హూ (ఔర్ ఉన్ కీ
 బురాఇయోంసె తేరీ పనాహ్ మాంగ్‌తా హూ(.

❁ అగర్ కోయీ చీజ్ గుమ్ హో జాయ్ తో యేహ్ కహే :

يٰۤاَجَامِعِ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيْهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْلِفُ
 الْمِيعَادَ اِجْمَعْ بَيْنِيْ وَبَيْنَ ضَالَّتِيْ

(తర్జుమా : అయ్ లొగాంకో ఉన్ దిన్ జమ్‌అ కర్నే వాలే జిస మే షక్ నహీ, దేషక్ అల్లాహ్ వాదే కా ఖిలాఫ్

నహీ(కర్తా. (ముయ్) మేరే ఔర్ మేరీ గుమీ చీజ్ కె దర్మియాన్ జమ్‌అ కర్దే) اِنْ شَاءَ اللّٰهُ మిల్ జాయేగీ)

❁ హర్ బులందీ పర్ చథ్‌తే اَللّٰهُ اَكْبَرُ కహియే ఔర్ థాల్ (యా'ని
 థల్‌వాన్) మే ఉతర్తే سُبْحَنَ اللّٰهِ ❁ సోతే వఖ్తే ఏక్ బార్ ఆయతుల్ కర్సీ
 హమేషా పఠియే కి చోర్ ఔర్ పైతాన్ సె అమాన్ (యా'ని పనాహ్) హై
 ❁ జబ్ కిసీ ముష్కిల్ మే మదద్ జరూరత్ పడే తో హదీసే పాక్ మే హై(
 కి ఇస్ తరహ్ తీన్ బార్ పుకారియే : “يٰۤاَعْبَادَ اللّٰهِ اَعِيْزُوْٓنِيْ” యా'ని

www.dawateislami.net

మదీన ఎ ముసవ్వరా **اللَّهُ سَرَفًا وَعَظِيمًا** యా వతన్ కే లియే రవానా హో జాయేగా తో అబ్ భీ ముసాఫిర్ హై **﴿5﴾** తా దమే తహరీర్ జద్దా షరీఫ్ ఆబాదీ కె ఖాతిమే సె మక్కు ఏ ముకర్రమా **اللَّهُ سَرَفًا وَعَظِيمًا** కీ ఆబాదీ కె ఆగాజ్ తక్ ఫాసిలా బ-జరీఅ ఏ సడక్ **53** కిలో మీటర్ ఔర్ బ జరీఅ ఏ హవాయీ జహాజ్ **47** కిలో మీటర్ హై. ఔర్ జద్దా షరీఫ్ కీ ఆబాదీ కె ఖాతిమే సె లే కర్ అరఫాత్ షరీఫ్ తక్ ఏక్ సడక్ సె సఫర్ **78** కిలో మీటర్ ఔర్ దీగర్ దో సడకోంసె **80** కిలో మీటర్ కా సఫర్ హై. జబ్ కి మతార్ (AIRPORT) సె హవాయీ ఫాసిలా **67** కిలో మీటర్ హై. లిహాజ్ జద్దా షరీఫ్ మక్కు ఏ ముకర్రమా **اللَّهُ سَرَفًا وَعَظِيمًا** జాయే తబ్ భీ ఔర్ బరాహే రాస్త అరఫాత్ షరీఫ్ పహుంచ్తే తబ్ భీ వోహ్ పూరీ నమాజ్ (పఢంగె. **﴿6﴾** హవాయీ జహాజ్ మే ఫర్స్ట్, విత్, సున్నత (ఔర్ నవాఫిల్ వగైరా తమామ్ నమాజ్ (దారానే పర్వాజ్ పథ్ సక్తే హై, ఇఆదా (యా'ని దోబారా పఢనే) కీ హాజత్ నహీ. ఫర్స్ట్, విత్ ఔర్ సున్నత ఫజ్ల్ ఖిల్లా రూ ఖదే హో కర్ ఖాఇదే కె ముతాబిఖ్ అదా కీజియే. తయ్యారే కీ దుమ్, హమ్మామ్ వ కిచన్ వగైరా కె పాస్ ఖదే ఖదే నమాజ్ పథ్నా ముమ్కిన్ హోతా హై. బాఖీ సున్నత (ఔర్ నవాఫిల్ దారానే పర్వాజ్ అప్నీ నిషష్ పర్ బైరే బైరే భీ పథ్ సక్తే హై. ఇస్ హాలత్ మే ఖిల్లా రూ హోనా షర్త్ నహీ. (మజీద్ మా'లూమాత్ కే లియే మక్తబతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ కితాబ్ “నమాజ్ కె ఆవ్కామ్” మే షామిల్ రిసాలా “ముసాఫిర్ కీ నమాజ్” కా ముతాఅలా కీజియే)

రుకే హైబత్ సె జబ్ ముజ్రిమ్ తో రహ్మాత్ నె కహా బడ్ కర్

చలే ఆవో చలే ఆవో యేహ్ ఫుర్ రహ్మాన్ కా ఫుర్ హై

(జోఖే నా'త్)

“కరమ్” కె తీన్ హురూఫ్ కీ నిస్బత్ సె 3 ఫరామీనే ముస్తఫా
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : ﴿1﴾ హజీ అప్పే ఘర్ వాలో (మే సె చార్ సో
 కీ షఫాఅత్ కరేగా ఔర్ గునాహోంసె అయ్సా నికల్ జాయేగా జైసె ఉస్
 దిన్ కి మా (కె పేట్ సె పైదా హువా. (مُسْنَدُ الْبَرْقَاءِ ج ٨ ص ١٦٩ حديث ٣١٩٦)
 ﴿2﴾ హజీ కీ మగ్భరత్ హో జాతీ హై ఔర్ హజీ జిన్ కె లియే ఇస్తిగ్ఫార్
 కరే ఉస్ కే లియే భీ మగ్భరత్ హై. (مَجْمَعُ الرُّوَاةِ ج ٣ ص ٨٣ حديث ٥٢٨٧)
 ﴿3﴾ జో హజ్ యా ఉమ్రహ్ కే లియే నికలా ఔర్ రాస్తే మే మర్ గయా
 ఉస్ కీ పేషీ నహీ (హోగీ, న హిసాబ్ హోగా ఔర్ ఉస్ సె కహా జాయేగా:
 دُخِلَ الْجَنَّةَ

(الْمُعْجَمُ الْأَوْسَطُ ج ٤ ص ١١١ حديث ٨٨٣٠)

హర్ ఖదమ్ పర్ సాత్ కరోడ్ నేకియా (: మేరే ఆఖ్ ఆ'లా హజ్జేరత్
 ఇమామ్ అహ్మద్ రజా ఖాన్ رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ రిసాల ఏ ముబారకా “అన్వారుల్
 బిషారహ్” మే (పైదల్ చల్నే కీ రగ్బత్ దిలాతే హుయే ఫర్మాతే హై:
 “హో సకే తో పియాదా (పైదల్ మక్కు ఏ ముకర్రమా شَرَفًا وَتَعْظِيمًا
 సె మినా, అరఫాత్ వగైరా) జావో కి జబ్ తక్ మక్కు ఏ ముఅజ్జేమా పలట్
 కర్ ఆవోగో హర్ ఖదమ్ పర్ సాత్ కరోడ్ నేకియా (లిఖీ జాయేంగీ. యేహ్
 తఖ్మీనన్ (యా'ని అందాజేన్) అరత్తర్ ఖరబ్ చాలీస్ అరబ్ ఆతీ హై ఔర్
 అల్లాహ్ పాక్ కా ఫజ్లే ఉస్ కె నబీ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె సద్ఖే మే ఇన్
 ఉమ్మత్ పర్ బే షుమార్ హై”. (ఫతావా రజేవియ్యా, జి: 10, స: 746) సగే

మదీనా عَنْهُ అర్జ్ కర్తా హై కి ఆ'లా హజ్జీరత్ عَلَيْهِ నె పురానే
 తవీల్ రాస్తే కా హిసాబ్ లగాయా హై. అబ్ చూంకి మక్కు ఏ ముఅజ్జమా
لَا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا నె మినా షరీఫ్ కే లియే పహాడో (మే సురంగే) (TUN-
 NELS) నికాలీ గయీ హై(బెర్ పైదల్ చల్నే వాలోంకే లియే రాస్తా
 ముఖ్సర్ బెర్ ఆసాన్ హో గయా హై ఇస్ హిసాబ్ సె నేకియోంకి
 తా'దాద్ మే భీ ఫర్థ్ వాఖే హోగా. وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 పైదల్ హజ్జీ సె ఫిరిష్టే గలే మిల్తే హై(: ఫర్మానే ముస్తఫా
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : జబ్ హజ్జీ సువార్ హోకర్ ఆతే హై(తో ఫిరిష్టే ఉ
 న్ సె ముసా-ఫహ్ కర్తే (యా'ని హాథ్ మిలాతే) హై(బెర్ జో పైదల్ చల్
 కర్ ఆతే హై(ఫిరిష్టే ఉన్ సె ముఅ-నఖా కర్తే (యా'ని గలే మిల్తే) హై(

(إتحاف السادة للزبيدي ج ٤ ص ٤٦٠)

దొరానే హజ్ కే లియే హుక్మే ఖుర్ఆనీ : పారహ్ 2 సూరతుల్
 బఖరహ్ ఆయత్ నంబర్ 197 మే ఇర్షాద్ రబ్బానీ హై :

فَلَا رَفْثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ తర్జుమ ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : తో
 న బెరతోంకె సామ్నే సాహ్బత్ కా తజ్జీకరా హో, న కోయీ గునాహ్, న
 కిసీ సె ఝగ్గదా హజ్ కె వఖ్తే తక్.

ఇస్ ఆయతే ముబారకా కె తహత్ సద్రుష్షరీఅహ్, బద్రుత్తరీఖహ్
 హజ్జీరతే అల్లామా మూలానా ముస్తీ ముహమ్మద్ అమ్జద్ అలీ ఆ'జేమీ
عَلَيْهِ ఫర్మాతే హై(: (హజ్ మే) తో ఇన్ బాతోంసె నిహాయత్ హీ

దూర్ రహ్మా చాహియే, జబ్ గుస్సా ఆయే యా రుగ్గా హా యా కిసీ
 మాసియత్ (యాని నా ఫర్మానీ) కా ఖయాల్ హా ఫోరన్ సర్ ఝుకా కర్
 ఖల్ఫే కీ తరఫ్ ముతవజ్జిహ్ హా కర్ ఇస్ ఆయత్ కీ తిలావత్ కరే జెర్ దో
 ఏక్ బార్ లాహూల్ షరీఫ్ పడే, యేహ్ బాత్ జాతీ రహేగీ. యేహీ నహీ కి
 (ఖుద్) ఇసీ (యాని హాజీ) కీ తరఫ్ సె ఇబ్తిదా హా యా ఇస్ కె రుఫ్ఖా
 (సాధియో) హీ కె సాథ్ జిదాల్ (యాని రుగ్గా) హా జాయే బల్గీ బా'జ్
 అవ్ఖాత్ ఇమ్తిహానన్ రాహ్ చల్తోంకో పేష్ కర్ దియా జాతా హై కి బే
 సబబ్ ఉలయ్యతే బల్గీ సబ్బీ షత్మ (యాని గాలీ గలోచ్) వ లాన్ తాన్ కో
 తయ్యార్ హాతే హై, ఇసే (యాని హాజీ కో) హర్ వఖ్తే హాషియార్ రహ్నీ
 చాహియే, మబాదా (యాని అయ్సా న హా. ఖుదా న కరే) ఏక్ దో
 కలిమే (యాని జుల్మ్) మే సారి మెహ్నత్ జెర్ రుపియా బర్బాద్ హా
 జాయే. (బహరే షరీఅత్, జి:1, స:1061)

సంభల్ కర్ పాహూ (రఖ్నా హాజియో ! షాహే మదీనా మే

కబీ అయ్సా న హా సారా సఫర్ బేకార్ హా జాయే

صَلَّى عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

హాజీ కె లియే సర్మాయఏ ఇష్ట జేరూర్ హై : ఖుష్ నసీబ్ హాజియో !

హజ్ కే లియే జిస్ తరహా సర్మాయ ఏ హాజిరీ కీ జరూరత్ హై ఉసీ తరహా

సర్మాయ ఏ బాతినీ యాని సర్మాయ ఏ ఇష్ఖో మహబ్బత్ కీ భీ సఖ్త హాజత్

హై జెర్ యేహ్ సర్మాయా ఆషిఖానే రసూల్ కె యహ్ (మిల్తా హై. హికాయత్:

సర్కారే బగ్దాద్, హుజూరే గౌసె ఆజమ్ ﷺ కీ బార్గాహ్ ముఅజ్జమ్

మే ఏక్ సాహిబ్ హజీర్ హుయే, గౌసె పాక్ رحمة الله عليه నె హజీర్ నె
 ఫర్మాయా : యేహ్ అబీ అబీ బైతుల్ ముఖద్దస్ నె ఏక్ ఖద్మ్ మె ఆయే హై
 తాకి ముర్సిసె ఆదాబె ఇష్ట్ సీఫే. (إِنْ خِلَاكُمْ مِنْ بَيْنِكُمْ) అల్లాహ్ పాక్ కి
 ఉన్ పర్ రహ్మాత్ హో ఔర్ ఉన్ కె సద్ఖే హమారి బే హిసాబ్ మగ్ఫిరత్
 హో.

కిసీ ఆషిఖే రసూల్ నె నిస్బత్ ఖాఇమ్ కర్ లీజియే.....! :

سُبْحَانَ اللَّهِ ! ఏక్ బా కరామత్ వాలీ భీ సర్మాయ ఏ ఇష్ట్ కె
 హుసూల్ కీ ఖాతిర్ అప్పే సె బడే వలీ కీ బార్గాహ్ మే హజీర్ దేతా హై
 ఫిర్ హమ్ తో కిన్ షుమారో ఖితార్ మే హై. (లిహజ్జా హమే భీ చాహియే
 కి కిసీ ఆషిఖే రసూల్ నె నిస్బత్ ఖాఇమ్ కర్ కె ఉన్ సె ఆదాబె ఇష్ట్ సీఫే
 ఔర్ ఫిర్ సఫరే మదీనా ఇఖ్తియార్ కరే.

పహ్లావే హమ్ సీఫే కరీనా ఫిర్ మిలే ముర్షిద్ సె సీనా
 చల్ పడే అప్నా సఫ్తేనా ఔర్ పహుంచ్ జాయే (మదీనా

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

వ్యారే హజియో! అబ్ ఆషిఖానే రసూల్ హజియోంకి జజ్బో

మస్తీ భరీ దో అజీబో గరీబ్ హికాయాత్ పడియే (ఔర్ ఝూమియే :

﴿1﴾ పుర్ అస్రార్ హాజి : హజ్జేరతే సయ్యదునా ఫుజైల్ బిన్ ఇయాజ్
 هُجْرَةُ هَاجِي: మైదానే అరఫాత్ మే హుజ్జాజ్ మష్గూల్ దుఆ
 థే, మేరీ నజర్ ఏక్ నా జవాన్ పర్ పడీ జో సర్ ఝుకా ఎ షర్మ-సార్ ఖడా
 థా, మై నె కహా(: తూ భీ దుఆ కర్. వోహ్ బోలా : ముర్రే తో ఇన్ బాత్
 కా డర్ లగితా హై కి జో వఖ్తే ముర్రే మిలా యా షాయద్ వోహ్ జాతా
 రహా, అబ్ కిన్ మూహ్ సె దుఆ కరూ(! మై నె కహా : తూ భీ దుఆ కర్
 తాకి అల్లాహ్ పాక్ తుర్రే భీ ఇన్ దుఆ మాంగ్నీ వాలోంకీ బర్కత్ సె
 కామ్యాబ్ ఫర్మాయే. హజ్జేరతే సయ్యదునా ఫుజైల్ هُجْرَةُ هَاجِي
 హై(: ఉన్ నె దుఆ కే లియే హాథ్ ఉరానే కీ కోషిష్ కీ, కి ఎక్ దమ్ ఉన్
 పర్ రిఖ్తే తారీ హో గయీ ఔర్ ఏక్ భింఖ్ ఉన్ కె మూహ్ సె నిక్లీ, తడప్
 కర్ గిరా ఔర్ ఉన్ కీ రూహ్ కఫసే ఉన్సురీ సె పర్వాజ్ కర్ గయీ.
 (كُشِّفَ الْخُجُوبُ عَنْ) అల్లాహ్ పాక్ కీ ఉన్ పర్ రహ్మాత్ హో ఔర్ ఉన్ కె
 సద్ఖే హమారీ బే హిసాబ్ మగ్ఫిరత్ హో.

اَمِنْ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِينِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

﴿2﴾ జబాహ్ హాసే వాలా హాజీ : హజ్జేరతే సయ్యదునా జున్నాన్ మిస్త్రీ
 هُجْرَةُ هَاجِي: మై నె మినా షరీఫ్ మే ఏక్ నా జవాన్ కో ఆరామ్
 సె బైరా దేఖా జబ్ కి లోగ్ ఖుర్బానియో(మే(మష్గూల్ థే. ఇత్నే మే
 వోహ్ పుకారా : అయ్ మేరే ప్యారే అల్లాహ్ పాక్ ! తేరె సారే బందే

తేరే సారే బందే ఖుర్బానియో(మే మష్గూల్ హై(, మై భీ తేరీ బార్గాహ్
 మే అప్పీ జాన్ ఖుర్బాన్ కర్నా చాహ్తా హూ(, మేరే మాలిక్ ! ముర్బు
 ఖబూల్ ఫర్మా. యేహ్ కహ్ కర్ అప్పీ ఉంగ్లీ గలే పర్ ఫేరీ ఔర్ తడప్ కర్
 గిర్ పడా, మై నె ఖేరీబ్ జాకర్ దేఖా తో వోహ్ జాన్ దే చుకా థా.
 (۳۶۴ كُفِّ الْمَجُوبِ ص) అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మాత్ ఉన్ పర్ హో ఔర్ ఉ
 న్ కె సద్ఖే హమారి బే హిసాబ్ మగ్గిఫేరత్ హో.

اٰمِيْنَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

యేహ్ ఇక్ జాన్ క్యా హై అగర్ హో కరోడో(

తెరే నామ్ పర్ సబ్కో వారా కరూ(మై

(సామానే బఖ్షిష్)

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْبِ صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ

అప్పే నామ్ కె సాథ్ హజీ లగానా కైసా ? : మొహ్తరమ్ హజీయో!
 దేఖా ఆప్పే! హజ్ హో తో అయేసా ! అల్లాహ్ పాక్ ఇన్ దోనో(బా బర్క్త
 హజీయోంకె తుఫైల్ హమే(భీ రిఖ్తే ఖల్ఫీ నసీబ్ ఫర్మాయే. యాద్
 రఖియే! హర్ ఇబాదత్ కీ ఖబూలియ్యత్ కే లియే ఇఖ్లాస్ షర్త్ హై. ఆహ్!
 అబ్ ఇల్మే దీన్ ఔర్ అచ్చీ సాహ్బత్ సె దూరీ కీ బినా పర్ అక్సర్ ఇబాదాత్
 రియాకారీ కీ నజ్ర్ హో జాతీ హై(. జిస్ తరహ్ అబ్ ఉమూమన్ హర్
 కామ్ మే నుమూదో నుమాఇష్ కా అమల్ దఖ్ల జేరూరీ సమ్రూ జానే
 లగా హై ఇసీ తరహ్ హజ్ జైసీ అజీమ్ సఆదత్ భీ దిఖావే కీ భేంట్ చఢ్తీ
 జా రహీ హై, మసలన్ బే షుమార్ అఫ్ఘోరాద్ హజ్ అదా కర్నే కె బా'ద్

అప్పే ఆప్ కో ముహ్ సె బిలా కిసీ మస్లహత్ వ జేరూరత్ కే హజీ కహ్ తే
 ఔర్ అప్పే ఖలమ్ సె లిఖ్ తే హై(. ఆప్ షాయద్ చాంక్ పడే హోంగే కి
 ఇస్మీ ఆఖిర్ క్యా హరజ్ హై? హా(! వాఖేఈ ఇస్ సూరత్ మే కోయీ
 హరజ్ భీ నహీ(కి లోగ్ ఆప్ కో అప్పీ మర్జీ సె హజీ సాహిబ్ కహ్ కర్
 పుకారే(మగర్ ప్యారే హజీయో(! అప్పీ జేబాన్ సె అప్పే ఆప్ కో హజీ
 కహ్ నా అప్పీ ఇబాదత్ కా ఖుద్ ఏ'లాన్ కర్నా నహీ(తో ఔర్ క్యా హై ?
 ఇస్ కో ఇస్ చుట్కులే సె సమర్పు నే కి కోషిష్ కీజియే :

చుట్కులా : ట్రైన్ ఛుక్ ఛుక్ కర్తీ అప్పీ మన్ జేల్ కీ తరఫ్ రవా(దవా(థీ,
 దో షళ్న్ ఖేరిబ్ ఖేరిబ్ బైలే థే ఏక్ నె సిల్ సల ఏ గుప్తే గూ కా ఆగాజ్
 కర్తే హుఏ పూఛా : జనాబ్ కా ఇస్మీ షరీఫ్ ? జవాబ్ మిలా : “హజీ షఫీఫ్”
 ఔర్ ఆప్ కా ముబారక్ నామ్ ? అబ్ దూస్రె నె సువాల్ కియా, పహ్లా నె
 జవాబ్ దియా : “నమాజ్ రఫీఫ్” హజీ సాహిబ్ కో బడీ హైరత్ హుయీ,
 పూఛ్ దాలా : అజీ నమాజ్ రఫీఫ్ ! యేహ్ తో బడా అజీబ్ సా నామ్
 లగితా హై. నమాజ్ సాహిబ్ నె పూఛా : బతాయే ఆప్ నె కిత్నీ బార్
 హజ్ కా షరఫ్ హసీల్ కియా హై ? హజీ సాహిబ్ నె కహ్ : **الله أكبر!**
 పిఛ్లే సాల్ హీ తో హజ్ పర్ గయా థా. నమాజ్ సాహిబ్ కహ్ నే లగే:
 అప్పే జిందగీ మె సిర్ఫ్ ఏక్ బార్ హజ్జే బైతుల్లాహ్ కీ సఅదత్ హసీల్ కీ తో,
 బబాంగే దుహుల్ అప్పే నామ్ కె సాథ్ “హజీ” కహ్నే కహ్లావానే లగే,
 జబ్ కీ బందా తో బరసహ్ బరస్ సె రోజ్ నా పాంచ్ వఖ్తే నమాజ్ అదా
 కర్తా హై, తో ఫిర్ అప్పే నామ్ కె సాథ్ అగర్ లక్ష్ “నమాజ్” కహ్ దే తో
 ఇస్ మే ఆఖిర్ తఅజ్జుబ్ కీ కాన్ సీ బాత్ హై.

హజ్ ముబారక్ కా బోర్డ్ లగానా కైసా.....? : సమర్థు గయే నా!
 ఆజ్ కల్ అజీమ్ తమాషా హై! నుమూదో నుమాఇష్ కీ ఇన్తిహా హా
 గయీ, హజీ సాహిబ్ హజ్ కో జాతే ఔర్ జబ్ లాట్ కర్ ఆతే హై(తో
 బిగైర్ కిసీ అచ్చీ నియ్యత్ కె పూర్ ఇమారత్ బద్దీ కుమ్కుమోంసె సజాతే
 ఔర్ ఘర్ పర్ “హజ్ ముబారక్” కా బోర్డ్ లగాతే హై(, బల్కీ తౌబా ! తౌబా!
 కయీ హజీ తో ఎహరామ్ కె సాథ్ ఖూబ్ తసావీర్ బనాతే హై(. ఆఖిర్
 యేహ్ క్యా హై ? క్యా భాగే హుఏ ముజ్రిమ్ కా అప్పే రహ్మాత్ వాలే ఆఖా
 صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ బార్గహ్ మే ఇస్ తరహ్ ధూమ్ ధామ్ సె జానా
 మునాసిబ్ హై ? నహీ(హర్గిజ్ నహీ(బల్కీ రోతే హుయే ఔర్ ఆహే(

అంసువోంకీ లడీ బన్ రహీ హో ఔర్ అహోంసె ఫట్తా హో సీనా
 విర్దే లబ్ హో “మదీనా మదీనా” జబ్ చలే సూఎ తైబా సఫీనా
 జబ్ మదీనే మే హో అప్పీ ఆమద్ జబ్ మై దేఖూ తేరా సబ్జ్ గుంబద్
 హిచ్చియా(బాన్స్ కర్ రోషి(బేహద్ కాష్! ఆజావీ అయ్సా ఖరీనా

صَلَّى اللهُ عَلَى الْحَبِيب صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّد

బస్రా సె పైదల్ హజ్ ! : బిగైర్ అచ్చీ నియ్యత్ మహజ్ లజ్జతే నఫ్స్ వ
 హుబ్బే జాహ్ కె సబబ్ అప్పే మకాన్ పర్ హజ్ ముబారక్ కా బోర్డ్ లగానే
 వాలో(అప్పే హజ్ కా ఖూబ్ చర్చా కర్నే వాలోంకే లియే ఏక్

కమల్ దర్జ్ కీ ఆజిజ్ పర్ ముప్తమిల్ షికాయత్ పేషే ఖిద్మత్ హై,
 చునాంచే హజ్రతే సయ్యిదునా సుఫ్యాన్ సారి హజ్రత్ కే
 లియే బన్ రా సె పైదల్ నికల్తే. కిసీ నె అర్జ్ కీ: ఆప్ హజ్రత్ సువార్
 క్యూ నహీ(హోతే? ఫర్మాయా: క్యూ భాగే హుయే గులామ్ కో అప్నే
 మాలా కె దర్బార్ మే సులహ్ కే లియే సువార్ పర్ జానా చాహియే ?
 మై ఇన్ ముఖద్దస్ సర్ జేమీన్ మే జాతే హుయే బహుత్ జేయాదా షర్మ్
 మహ్ సూస్ కర్తా హూ(. (تَنْبِيهِ الْمَغْتَرَيْنِ ص ۲۶۷) అల్లాహ్ పాక్ కీ ఉన్
 పర్ రహ్మాత్ హో ఔర్ ఉన్ కె సద్ఖే హమారి బేహిసాబ్ మగ్ఫిరత్ హో.

اٰمِنْ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

అరే జోఇరే మదీనా ! తూ ఖుషీ సె హస్ రహా హై

దిలే గమ్ జేదా జో పాతా తో కుచ్ ఔర్ బాత్ హోతీ!

మై తవాఫ్ కె ఖాబిల్ నహీ(: హుజ్జతుల్ ఇస్లామ్ హజ్రతే సయ్యిదునా
 ఇమామ్ అబూ హామిద్ ముహమ్మద్ బిన్ ముహమ్మద్ బిన్ ముహమ్మద్
 గజాలీ హజ్రత్ నఖ్లీ కర్తే హై(: ఏక్ బుజుర్గ్ హజ్రత్ సె సువల్
 హువా : క్యూ ఆప్ కబీ కా'బ ఏ ముష్రఫా شَرَفًا وَتَعْظِيمًا అందర్
 దాఖిల్ హువ హై(? (ఉన్ హో నె బతొరె ఇన్ కిసారి) ఫర్మాయా : కహా(బైతుల్లాహ్ షరీఫ్ ఔర్ కహా(మేరే గందే ఖేదమ్! మై తో అప్నే ఖేద్మోంకో
 బైతుల్లాహ్ షరీఫ్ కె తవాఫ్ కే బీ ఖాబిల్ నహీ(సమర్పితా, క్యూంకి
 యేహ్ తో మై హీ జాన్తా హూ(కి యేహ్ ఖేదమ్ కహా(కహా ఔర్ కైసీ

జగహంపర్ చలే ఫిరే హై (! (أَحِبُّ الْعُلُومِ ج ١ ص ٢٤٠) అల్లాహ్ పాక్ కీ ఉన్ పర్ రహ్మాత్ హో ఔర్ ఉన్ కె సద్ఖే హమారి బేహిసాబ్ మగ్ఫిరత్ హో.

اٰمِنْ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِينِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ఉన్ కె దియార్ మే తూ కైసే చలే ఫిరేగా ?

అత్తార్ తేరీ జూర్అత్! తూ జావీగా మదీనా !!

(వసాఇలే బఖ్షిష్, స: 320)

హాజీ పర్ హుబ్బే జాహ్ వ రియా కె సఖ్త్ హమ్లే : ప్యారే హజియో! మీరే మదీనే కె ముఉసాఫిరో ! గాలిబన్ నమాజ్ రోజో వగైరా కె ముఖాబలే మే హజ్ బహుత్ జియాదా బల్క్కి ఖదమ్ ఖదమ్ పర్ “రియాకారీ” కె ఖతరాత్ పేష్ ఆతే హై(, హజ్ ఏక్ అయ్సీ ఇబాదత్ హై జో ఏక్ తో అలల్ ఏలాన్ కీ జాతీ హై ఔర్ దూస్రే హర్ ఏక్ కో నసీబ్ నహీ హోతీ, ఇన్ లియే లోగ్ హాజీ సె ఆజిజ్ సె మిల్తే, ఖూబ్ ఎహ్తిరామ్ బజాలాతే, హాథ్ చూమ్తే, గజ్జేరే పహ్నాతే ఔర్ దుఆవోంకీ దర్ఖాస్తే(కర్తే హై(. అయ్సే మాఖా పర్ హాజీ సఖ్త్ ఇమ్తిహాన్ మే పడ్ జాతా హై క్యూంకి లోగోంకె అఖీదత్ మందానా సులూక్ మే కుచ్ అయ్సీ “లజ్జత్” హోతీ హై కి ఇన్ కీ వజహ్ సె ఇబాత్ కీ బడీ సే బడీ మషఖ్ఖత్ భీ పూల్ మా'లూమ్ హోతీ ఔర్ బసా అవ్ఖాత్ బందా హుబ్బే జాహ్ ఔర్ రియాకారీ కీ తబాహ్ కారీ కీ గహ్ రాఈ మే గిర్ చుకా హోతా హై మగర్ ఉసే

కానో(కాన్ ఇస్ కీ ఖబర్ తక్ నహీ(హోతీ ! ఉన్ కా జీ చాహ్తా హై కి
 సబ్ లోగోంకో మేరే హజ్ పర్ జానే కీ ఇత్తిలా హో జాయే తాకి ముర్ఖు
 సె ఆ-ఆ కర్ మిలే(, ముబారక్ బాదియా(పేష్కర్(, తోహఫే దే(, మేరే
 గలే మే ఫూలోంకె హర్ డాలే(ముర్ఖు సె దుఆవోంకే లియే అర్జ్ కరే(,
 మదీనే మే సలామ్ అర్జ్ కర్నే కీ గిడ్ గిడా కర్ దర్ఖాస్త్ కరే(ఔర్ ముర్ఖు
 రుక్సత్ కర్నే ఎయిర్పోర్డ్ తక్ ఆయే(వగైరా వగైరా ఖ్వాహిషాత్ కె
 హుజూమ్ ఔర్ ఇత్మ దీన్ కీ కమీ కె సబబ్ హజీ బాజ్ అవ్ఖాత్ “పైతాన్
 కా ఖిలోనా” బన్ కర్ రహ్ జాతా హై లిహాజ్ పైతాన్ కె వార్ సె ఖబర్దార్
 రహే హుయే, అప్పే దిల్ కె అందర్ ఖూబ్ ఆజిజ్ పైదా కీజియే. ఖుదా
 కీ ఖసమ్! రియాకారీ కా అజౌబ్ కిసీ సే భీ బర్దాష్త్ నహీ(హో సకేగా.
 దా'వతే ఇస్లామీ కె ఇషాఅతీ ఇదారే మక్తబతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ 616
 సఫహత్ పర్ ముస్తమిల్ కితాబ్ “నేకీ కీ దా'వత్ (హిస్సా ఎ అవ్వల్)”
 సఫహా 79 పర్ ఫర్మానే ముస్తఫా ﷺ హై : “బేషక్ జహన్నమ్
 మే ఏక్ వాదీ హై జిస్ సె జహన్నమ్ రోజౌనా చార్ సో⁴⁰⁰ మర్తబా
 పనాహ్ మాంగ్తా హై. అల్లాహ్ పాక్ నె యేహ్ వాదీ ఉమ్మతే
 ముహమ్మదియా ﷺ కె ఉన్ రియాకారోంకే లియే
 తయ్యార్ కీ హై జో ఖుర్ఆనే పాక్ కె హఫీజ్, గైరుల్లాహ్ కే లియే సద్ఖా
 కర్నే వాలే, అల్లాహ్ పాక్ కె ఘర్ హజీ ఔర్ రాహ్ ఖుదా మే నికల్నే వాలే
 హోంగే.

(الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ ۱۲ ص ۱۳۶ حدیث ۱۲۸۰۳)

హాజియోంకీ రియాకారీ కీ దో మిసాలే (: నేకీ కీ దా'వత్ హిస్స ఏ అవ్వల్ సఫహా 76 పర్ హై : (1) అప్పే హజ్ వ ఉమ్రే కీ తా'దాద్, తిలావతే ఖుర్ఆన్ కీ యామియ్యూ మిఖ్దార్, రజబుల్ మురజ్జబ్ వ షా'బానుల్ ముఅజ్జమ్ కె ముకమ్మల్ ఔర్ దీగర్ నఫ్లీ రోజో(, నవాఫిల్, దురూద్ షరీఫ్ కీ కస్రత్ వగైరా కా ఇస్ లియే ఇజ్హార్ కర్నా కీ వాహ్ వాహ్ హో ఔర్ లోగోంకె దిలో(మె ఎహ్తిరామ్ పైదా హో. (2) ఇస్ లియే హజ్ కర్నా యా అప్పే హజ్ కా ఇజ్హార్ కర్నా కి లోగ్ హజీ కహే(, ములాఖాత్ కే లియే హజీర్ హో(గిడ్ గిడా కర్ దుఆవోంకీ ఇల్తిజాయే(కరే(, గజరే పహ్నాయే(, తహ్ఇఫ్ వగైరా పేష్ కరే((అగర్ అప్పీ ఇజ్జత్ కర్వనా యా తోహ్ఫే వగైరా హాసిల్ కర్నా మఖ్సూద్ న హో బల్కీ తహ్దీసే నే'మత్ వగైరా అచ్చీ అచ్చీ నియ్యతే(హో(తో హజ్ వ ఉమ్రే కా ఇజ్హార్ కర్నీ, అజీజో(ఔర్ రిష్తేదారోంకో జమ్అ కర్నీ ఔర్ “మహ్ఫిలే మదీనా” సజానే కీ ముమానఅత్ నహీ(బల్కీ కారే సవాబ్ ఆఖిరత్ హై) (రియాకారీ కె బారే మే తఫ్సీలీ మా'లూమాత్ కే లియే మక్తబతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ “నేకీ కీ దా'వత్” హిస్స ఏ అవ్వల్ సఫహా 63 తా 106 కా ముతాలా కీజియే)

మేరా హర్ అమల్ బస్ తేరే వాసితే హో

కర్ ఇఖ్లాస్ అయేసా అతా యా ఇలాహీ

(వసాఇల్ బఖ్షిష్, స:78)

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى عَلَى الْحَبِيبِ

యాద్ రఖీనే కీ 55 ఇస్తిలాహాత్ : హజీ సాహిబాన్ మున్దరజ ఏ జైల్

ఇస్తిలాహాత్ బెర్ ఆస్మా ఏ మఖామాత్ వగైరా జేహాన్ నషీన్ ఫర్మాలేంగే తో
ఇస్ తరహా ఆగే ముతాలా కర్తే హుయే ﷻ ఆసానీ పాయేంగే. (1)

అష్హురే హజ్ : హజ్ కె మహీనే యా'ని షవ్వాలుల్ ముకర్రమ్ వ జుల్
ఖౌదా దోనో(ముకమ్మల్ బెర్ జుల్ హిజ్జహ్ కె ఇబ్దిదాయీ దస్ దిన్.

(2) **ఎహ్రామ్ :** జబ్ హజ్ యా ఉవ్రహ్ యా దోనోంకీ నియ్యత్ కర్ కె
తల్బియా పఠ్తే హై(తో బా'జ్ హలాల్ చీజే(భీ హరామ్ హో జాతీ హై(,
ఇస్ కో **ఎహ్రామ్** కహతే హై బెర్ మజానన్ ఉన్ బిగైర్ సిలీ చాదరోంకో
భీ **ఎహ్రామ్** కహా జాతా హై జిన్హే(మోహరిమ్ ఇస్తిమా'ల్ కర్తా హై.

(3) **తల్బియా :** యా'ని ﷻ.....

(4) **ఇజ్తిబాత్ :** ఎహ్రామ్ కీ ఊపర్ వాలీ చాదర్ కో సీధీ బగల్ సె నికాల్
కర్ ఇస్ తరహా ఉల్టే కంధే పర్ డాల్నా కి సీధా కన్ధా ఖులా రహే.

(5) **రమల్ :** అకడ్ కర్ షానే (కన్ధే) హిలాతే హుయే ఛోటే ఛోటే ఖేదమ్
ఉరాతే హేయే ఖేద్రే (యా'ని థోడా) తేజీ సె చల్నా.

(6) **తవాఫ్ :** ఖాన ఏ కా'బా కె గిర్ద్ సాత్ చక్కర్ లగానా, ఏక్ చక్కర్ కో
“షాత్” కహ్తే హై(, జమ్అ “అష్హవాత్”.

(7) మతాఫ్ : జిస్ జగహ్ మే తవాఫ్ కియా జాతా హై.

(8) తవాఫ్ ఖుదూమ్ : మక్క ఏ ముఅజ్జమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ** మే దాఖిల్ హోనే పర్ కియా జానే వాలా వోహ్ పహాలా తవాఫ్ జో కి “ఇఫ్ఛాద్” యా “ఖిరాన్” కీ నియ్యత్ సె హజ్ వాలోంకే లియే సున్నతే ముఅక్కదా హై.

(9) తవాఫ్ జియారత్ : ఇసే తవాఫ్ ఇజాఫా భీ కహతే హై, యేహ్ హజ్ కా రుక్న్ హై, ఇస్ కా వఖ్తే 10 జుల్ హిజ్జతిల్ హరామ్ కీ సుబ్హే సాదిఖ్ సె 12 జుల్ హిజ్జతిల్ హరామ్ కె గురూబే ఆఫ్తాబ్ తక్ హై మగర్ 10 జుల్ హిజ్జతిల్ హరామ్ కో కర్నా అఫ్జల్ హై.

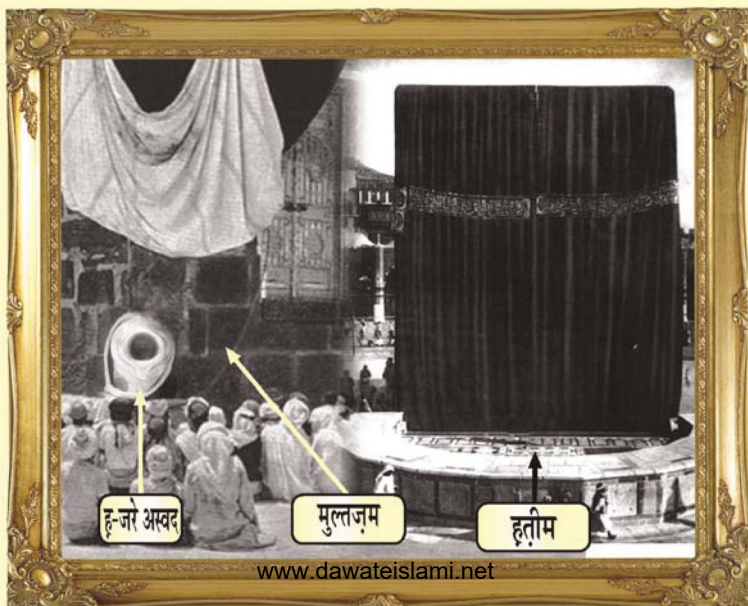
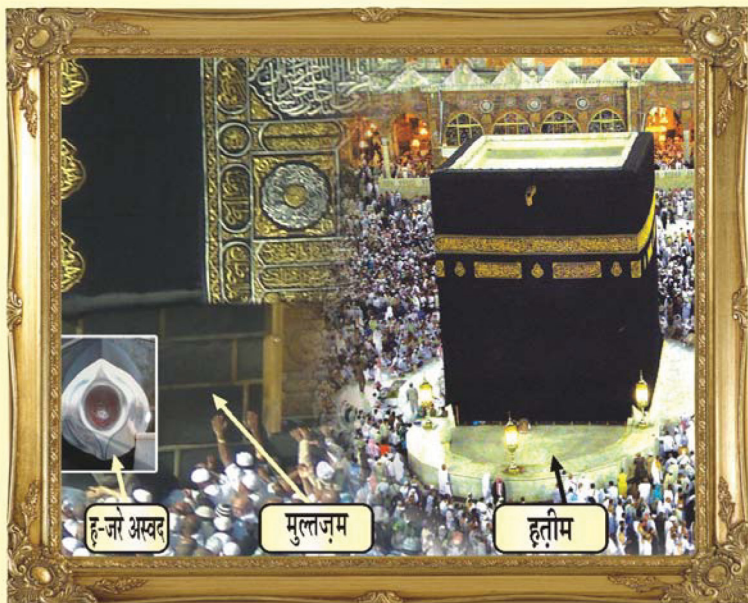
(10) తవాఫ్ వదాత్ : ఇసే “తవాఫ్ రుఖ్నత్” ఔర్ “తవాఫ్ సద్” భీ కహ్తే హై. యేహ్ హజ్ కె బాద్ మక్క ఏ ముకర్రమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ** సె రుఖ్నత్ హోతే వఖ్తే హర్ ఆఫాఖ్ హజీ పర్ వాజిబ్ హై.

(11) తవాఫ్ ఉప్రహ్ : యేహ్ ఉప్రహ్ కర్నే వాలోంపర్ ఫర్జ్ హై.

(12) ఇస్తిలామ్ : హజరె అస్వద్ కో బోసా దేనా యా హాథ్ యా లక్డీ సె ఛూ కర్ హాథ్ యా లక్డీ కో చూమ్ లేనా యా హాథ్ సె ఉస్కీ తరఫ్ ఇషారా కర్కే ఉసే చూమ్ లేనా.

(13) సత్య : “సఫా” ఔర్ “మర్వహ్” కె మాబైన్ (యాని దర్మియాన్) సాత్ ఫేరే లగానా (సఫా సె మర్వహ్ తక్ ఏక్ ఫేరా హోతా హై యూ(మర్వహ్ పర్ సాత్ చక్రర్ పూరే హోంగే)

- (14) రమ్మ : జమరాత్ (యాని పైతానో) పర్ కంకరియా(మర్నా
- (15) హత్తే : ఎహ్రామ్ సె బాహర్ హోనే కే లియే హుదూదే హరమ్ హీ మే పూరా సర్ ముండ్వానా.
- (16) ఖేన్ : ఛౌథాఈ (1/4) సర్ కా హర్ బాల్ కమ్ అజ్జే కమ్ ఉంగ్గీ కె ఏక్ పోరే కె బరాబర్ కతర్వానా.
- (17) మస్జిదుల్ హరామ్ : మక్క ఏ ముకర్రమా **مكة المكرمة** కీ వోహ్ మస్జిద్ జిన్ మే కా'బ ఏ ముషర్రఫా వా'ఖే హై.
- (18) బాబుస్సలామ్ : మస్జిదుల్ హరామ్ కా వోహ్ దర్వాజా ఏ ముబారకా జిన్ సె పహాలీ బార్ దాఖిల్ హోనా అప్సల్ హై ఔర్ యేహ్ జానిబే మషారిఖ్ వాఖే హై. (అబ్ యేహ్ ఊమూమన్ బంద్ రహ్త హై)
- (19) కా'బా : ఇసే “బైతుల్లాహ్” భీ కహ్తే హై(యాని అల్లాహ్ పాక్ కా ఘర్. యేహ్ పూరీ దునియా కె వస్త (యాని బీచ్) మే వాఖే హై ఔర్ సారీ దునియా కె లోగ్ ఇసీ కీ తరఫ్ రుఖ్ కర్కే నమాజ్ అదా కర్తే హై(ఔర్ ముసల్మాన్ పరేవానా వార్ ఇస్ కా తవాఫ్ కర్తే హై).
- కా'బ ఏ ముషర్రఫా కె చార్ కోనోంకె నామ్ : (20) రుక్నే అస్వద్ : జునూబ్ వ మషిరిఖ్ (SOUTH-EAST) కె కోనో మే వాఖే హై, ఇసీ మే జన్నతీ పథర్ “హజ్జేర్ అస్వద్” నస్బ్ హై. (21) రుక్నే ఇరాఖ్ : యేహ్ ఇరాఖ్ కీ సమ్తే షిమాల్ మషారిఖ్ (NORTH-EASTERN) కోనా హై. (22) రుక్నే షామీ: యేహ్ ముల్కే షామ్ కీ సమ్తే షిమాల్ మగ్రిబీ (NORTH-WESTERN) కోనా హై.

(23) రుక్నె యమానీ : యేహ్ యమన్ కీ జానిబ్ మగ్రిబీ (WEST-ERN) కోనా హై.

(24) బాబుల్ కా'బా : రుక్నె అస్వద్ బెర్ ఇరాఖీ కె బీచ్ కీ మషారిఖీ దీవార్ మే జేమీన్ సె కాఫ్ బులండ్ సోనే కా దర్వాజా హై.

(25) ముల్తజిమ్ : రుక్నె అస్వద్ బెర్ బాబుల్ కా'బా కీ దర్మియానీ దీవార్.

(26) ముస్తజార్ : రుక్నె యమానీ బెర్ షామీ కె బీచ్ మే మగ్రిబీ దీవార్ కా వోహ్ హిస్సా జో “ముల్తజిమ్” కె ముఖాబిల్ యా'ని అయ్న్ పీచే కీ సీద్ మే వాఖ్ హై.

(27) ముస్తజాబ్ : రుక్నె యమానీ బెర్ రుక్నె అస్వద్ కె బీచ్ కీ జునూబీ దీవార్ యహ్(సత్తర్ హజార్ ఫేరిష్టే దుఆ పర్ ఆమీన్ కహనే కే లియే ముఖ్తరర్ హై(. ఇసీ లియే సయ్యిదీ ఆ'లా హజ్జేరత్ మాలానా షాహ్ ఇమామ్ అహ్మద్ రజా ఖాన్ رحمۃ اللہ علیہ నె ఇస్ మఖామ్ కా నామ్ “ముస్తజాబ్” (యా'ని దుఆ కీ మఖ్బూలియ్యత్ కీ జగహ్) రఖా హై.

(28) హతీమ్ : కా'బ ఏ ముఅజ్జిమా نصف دائرة కీ షిమాలీ దీవార్ కె పాస్ నిస్ఫ్ (యా'ని ఆధే) దావెరె (HALF CIRCLE) కీ షక్క్ మే ఫోసీల్ (యా'ని బొండ్రి) కె అందర్ కా హిస్సా. “హతీమ్” కా'బా షరీఫ్ కా హీ హిస్సా హై బెర్ ఉస్ మే దాఖిల్ హోనా అయ్న్ కా'బతుల్లాహ్ షరీఫ్ మే దాఖిల్ హోనా హై.

(29) మీజాబే రహ్మాత్ : సోనే కా పర్నాలా యేహ్ రుక్నె ఈరాఖీ వ షామీ కీ షిమాలీ దీవార్ కీ ఛత్ పర్ సస్ఫ్ హై ఇస్ సె బారిష్ కా పానీ “హతీమ్”

నిఛావర్ హోతా హై.

(30) మఖామే ఇబ్రాహీమ్ : దర్వాజే ఏ కా'బా కె సామ్నే ఏక్ ఖుబ్బే (యా'ని గుంబద్) మే వోహా జన్నతీ పద్ధర్ జిస్ పర్ ఖదే హోకర్ హజ్జేరతే సయ్యదునా ఇబ్రాహీమ్ ఖలీలుల్లాహ్ عَلَيْهِ السَّلَامُ నె కా'బా షరీఫ్ కీ ఇమారత్ తా'మీర్ కీ ఔర్ యేహా హజ్జేరతే సయ్యదునా ఇబ్రాహీమ్ ఖలీలుల్లాహ్ عَلَيْهِ السَّلَامُ కా జేందా మో'జిజా హై కి ఆజ్ భీ ఇస్ ముబారక్ పద్ధర్ పర్ ఆప్ عَلَيْهِ السَّلَامُ కె ఖద్మైనే షరీఫైన్ కె నఖ్ష్ మౌజూద్ హై.

(31) బీరే జేమ్ జేమ్ : మక్కు ఏ ముఅజ్జమా رَزَادَهَا اللَّهُ سِرْفًا وَتَعْظِيمًا కా వోహా ముఖద్దస్ కూ(ఆ జో హజ్జేరతే సయ్యదునా ఇస్మాఈల్ عَلَيْهِ السَّلَامُ కె ఆలమే తుఫూలియ్యత్ (యా'ని బచ్ పన్ షరీఫ్) మే ఆప్ కె నన్ హే నన్ హే ముబారక్ ఖద్మొంకీ రగద్ సె జారి హువా థా. (తఫ్సీరే నఈమీ, జి: 1, స: 694) ఇస్ కా పానీ దేఖ్ నా, పీనా ఔర్ బదన్ పర్ డాల్ నా సవాబ్ ఔర్ బీమారియొంకే లియే షిఫా హై. యేహా ముబారక్ కూ(ఆ మకామే ఇబ్రాహీమ్ సె జునూబ్ మే వాఖే హై. (అబ్ కూ(యే కీ జేయారత్ నహీ హో సక్తి)

(32) బాబుస్సఫా : మస్జిదుల్ హరామ్ కె జునూబీ దర్వాజో (మే సె ఏక్ దర్వాజా హై జిస్ కె నజ్దీక్ “కోహా సఫా” హై.

(33) కోహా సఫా : కా'బ ఏ ముఅజ్జమా رَزَادَهَا اللَّهُ سِرْفًا وَتَعْظِيمًا కె జునూబ్ మే వాఖే హై.

(34) కోహా మర్వహా : కోహా సఫా కె సామ్నే వాఖే హై.

(35) మిలైనె అఖ్జరైన్ : యా'ని “దో సబ్జే నిషాన్” సఫా సె జానిబే మర్వహా కుఛ్ దూర్ చల్నే కె బాద్ థోడే థోడే ఫాసిలే పర్ దోనో(తరఫ్ కీ దీవారో(బెర్ ఛత్ మే సబ్జే లైబే(లగీ హుయీ హై(ఇన్ దోనో(సబ్జే నిషానోంకె దర్మియాన్ దొరానే సత్తయ్ మర్దొంకో దొడ్నా హోతా హై.

(36) మస్అ : మిలైనె అఖ్జరైన్ కా దర్మియానీ ఫాసిలా జహా(దొరానే సత్తయా మర్ద్ కో దొడ్నా సున్నత్ హై.

(37) మీఖాత్ : ఉస్ జగహ్ కో కహితే హై(కి మక్కు ఏ ముఅజ్జమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ** జానే వాలే ఆఫాకీ కో బిగైర్ ఎహరామ్ వహా(సె ఆగే జానా జాఇజ్ నహీ(, చాహే తిజారత్ యా కిసీ భీ గరజ్ సె జాతా హో, యహా(తక్ కీ మక్కు ఏ ముకర్రమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ** కె రహ్నే వాలే భీ అగర్ మీఖాత్ హుదూద్ సె బాహర్ (మసలన్ తాఇఫ్ యా మదీన ఏ మునవ్వరా) జాయే(తో ఉన్హే(భీ అబ్ బిగైర్ ఎహరామ్ మక్కు ఏ పాక్ **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ** అనా నా జాఇజ్ హై.

మీఖాత్ పాంచ్ హై(

(38) జాల్ హులైఫా : మదీనా షరీఫ్ సె మక్కు ఏ పాక్ కీ తరఫ్ తఖ్రీబన్ 10 కిలో మీటర్ పర్ హై జో మదీన ఏ మునవ్వరా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ** కీ తరఫ్ సె ఆనే వాలోంకె లియే “మీఖాత్” హై. అబ్ ఇన్ జగహ్ కా నామ్ “అబ్దూరే అలీ” **رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَجْهَهُ الْكَرِيمُ** హై.

(39) జాతే ఇర్ఫ్ : ఇరాఖ్ కీ జానిబ్ సె ఆనే వాలోంకె లియే మీఖాత్ హై.

(40) యలమ్-లమ్ : యేహ్ అహ్లే యమన్ కీ మీఖాత్ హై ఔర్ పాక్ వ హింద్ వాలోంకే లియే మీఖాత్ యలమ్-లమ్ కీ మహాజాత్ హై.

(41) జుహ్వాఫ్ : ముల్కే షామ్ కీ తరఫ్ సె ఆనే వాలోంకే లియే మీఖాత్ హై.

(42) ఖర్నూల్ మనాజీల్ : నజ్ద్ (మౌజూదా రియాజ్) కీ తరఫ్ సె ఆనే వాలోంకే లియే మీఖాత్ హై. యేహ్ జగహ్ తాఇఫ్ ఖరీబ్ హై.

(43) హరమ్ : మక్క ఏ ముఅజ్జమా مكة المكرمة కె చారో(తరఫ్ మీలో(తక్ ఇస్ కీ హుదూద్ హై ఔర్ యేహ్ జమీన్ హుర్మత్ వ తఖద్దుస్ కీ వజహ్ సె “హరమ్” కహ్లాతీ హై. హర్ జానిబ్ ఇస్ కీ హుదూద్ పర్ నిషాన్ లగే హై(. హరమ్ కె జంగల్ కా షికార్ కర్నా నీజే ఖుద్దరై దరఖ్త్ ఔర్ తర్ ఫూస్ కాట్నా, హజీ, గైరే హజీ సబ్ కే లియే హరామ్ హై. జో షఖ్స్ హుదూదే హరమ్ మే రహ్త హో ఉసే “హ-రమీ” యా “అహ్లే హరమ్” కహ్తే హై(.

(44) హిల్ : హుదూదే హరమ్ కె బాహర్ సె మీఖాత్ తక్ కీ జమీన్ కో “హిల్” కహ్తే హై(. ఇస్ జగహ్ వోహ్ చీజే(హలాల్ హై జో హరమ్ కీ వజహ్ సె హుదూదే హరమ్ మె హరామ్ హై(. జమీనే హిల్ కా రహ్నే వాలా “హిల్లీ” కహ్లాతా హై.

(45) అఫ్ఘాఖ్ : వోహ్ షఖ్స్ జో “మీఖాత్” కీ హుదూద్ సె బాహర్ రహ్త హో.

(46) తన్ఈమ్ : హుదూదే హరమ్ సె ఖారిజ్ వోహ్ జగహ్ జహ్(సె మక్క ఏ ముకర్రమా المكة المكرمة మే ఖ్యామ్ కె దొరాన్ ఉమ్రే కే

లియే ఎహరామ్ బాంధ్‌తే హై(ఔర్ యేహ్ మఖామ్ మస్జిదుల్ హరామ్ సె తఖ్కీరిబన్ 7 కిలో మీటర్ జానిబే మదీనవి మునవ్వరా سَرَفَاتٍ مَعْظِمَةٍ హై, అబ్ యహా(మస్జిదే ఆఇషా బనీ హుయీ హై. ఇస్ జగహ్ కో అవామ్ “ఛోటా ఉమ్రహ్” కహతే హై.

(47) జిబ్రానా : హదూదే హరమ్ సె ఖారిజ్ మక్కు ఏ ముకర్రహా سَرَفَاتٍ مَعْظِمَةٍ హై సె తఖ్కీరిబన్ 26 కిలో మీటర్ దూర్ తాఇఫ్ రాస్తే పర్ వాఖే హై. యహా(సె భీ దొరానే ఖీయామే మక్కా షరీఫ్ ఉమ్రే కా ఎహరామ్ బాంధా జాతా హై. ఇస్ మఖామ్ కో అవామ్ “బడా ఉమ్రహ్” కహతే హై.

(48) మినా : మస్జిదుల్ హరామ్ సె 5 కిలో మీటర్ పర్ వోహ్ వాదీ జహా(సాహిబాన్ అయ్యామే హజ్ మే ఖీయామ్ కర్తే హై(“మినా” హరమ్ మే షామిల్ హై.

(49) జమ్రాత్ : మినా మే వాఖే తీన్ మఖామాత్ జహా(కంకరియా(మారీ జాతీ హై(పహలే కా నామ్ జమ్రతుల్ ఉఖ్రా యా జమరతుల్ అఖ్బహ్ హై. ఇసే బడా పైతాన్ భీ బోల్తే హై(దూస్రే కో జమ్రతుల్ వుస్తా (మంఝిలా పైతాన్) ఔర్ తీన్రే కో జమ్రతుల్ ఊలా (ఛోటా పైతాన్) కహ్తే హై.

(50) అరఫాత్ : మినా సె తఖ్కీరిబన్ 11 కిలో మీటర్ దూర్ మైదాన్ జహా(9 జుల్ హిజ్జహ్ కో తమామ్ హజీ సాహిబాన్ జమ్అ హాతే హై(అరఫాత్ షరీఫ్ హుదూదే హరమ్ సె ఖారిజ్ హై.

(51) జబలే రహ్మాత్ : అరఫాత్ షరీఫ్ కా వోహ్ ముఖద్దస్ పహాద్ జిస్ కె

ఖరీబ్ వుఖ్రాఫ్ కర్నా అఫ్జల్ హై.

(52) ముజ్దలిఫా : “మినా” సె అరఫాత్ కీ తరఫ్ తఖ్రీబన్ 5 కిలో మీటర్ పర్ వాఖే మైదాన్ జహ(అరఫాత్ సె వాపసీ పర్ రాత్ బసర్ కర్నా సున్నతే ముఅక్కుదా ఔర్ సుబ్హీ సాదిఖ్ ఔర్ తులూ ఏ ఆఫ్తాబ్ కె దర్మియాన్ కమ్ అజ్ కమ్ ఏక్ లమహా వుఖ్రాఫ్ వాజిబ్ హై.

(53) ముహస్సిర్ : ముజ్దలిఫా సె మిలా హువా మైదాన్, యహీ అస్హాబే ఫీల్ పర్ అజాబ్ నాజిల్ హువా థా. లిహాజ్ యహ(సె గుజర్తే వఖ్తే తేజీ సె గుజర్నా ఔర్ అజాబ్ సె పనాహ్ మాంగినీ చాహియే.

(54) బత్నె ఉరనహ్ : అరఫాత్ కె ఖరీబ్ ఏక్ జంగల్ జహ(హజీ కా వుఖ్రాఫ్ దురుస్త్ నహీ).

(55) మద్ఆ : మస్జిదే హరామ్ ఔర్ మక్కు ఏ ముకర్రమా **سَرَفًا وَعَظِيمًا** కె ఖేబ్రిస్తాన్ “జన్నతుల్ మత్లా” కె మాబైన్ (కీ దర్మియానీ) జగహ్ దుఆ మాంగినా ముస్తహబ్ హై.

బదే దర్బార్ మే పహుంచాయా ముద్ఘికో మెరీ ఖేస్మత్ నె
 మై సద్ఖే జాహు(క్యా కహ్నా మేరే అఫ్సే ముఖద్దర్ కా

(సామానే బఖ్షిష్)

صَلَّى اللهُ عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

దుఆ ఖేబూల్ హోనే కె 29 మఖ్సూమాత్ : మొహ్తరమ్ హజియో ! యూ(తో హరమైన్ షరీఫైన్ మే హర్ జగహ్ అన్వారో తజల్లియాత్ కీ ఛమాఛమ్

బర్నాత్ బరన్ రహీ హై తాహమ్ “అహ్సనుల్ విలత్ లీ ఆదాబిద్దుఅత్”
 సె బా’జే దుఆ ఖబూల్ హోనే కె మఖ్సూస్ మఖామాత్ కా జీక్ర కియా
 జాతా హై. తాకి ఆప్ ఉన్ మఖామాత్ పర్ మజీద్ దిల్ జమ్ఈ ఔర్
 తవజ్జోహ్ కె సాథ్ దుఆ కర్ సకే(.

మక్కు ఏ ముకర్రమా **اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ** కె మఖామాత్ యేహ్ హై (: (1)
 మతాఫ్ (2) ముల్తజేమ్ (3) ముస్తజార్ (4) బైతుల్లాహ్ కె అందర్ (5)
 మీజాబే రహ్మాత్ కె నీచే (6) హతీమ్ (7) హజరె అస్వద్ (8) రుక్నే
 యమానీ ఖుసూసన్ జబ్ దౌరానే తవాఫ్ వహా(సె గుజర్ హో (9)
 మఖామే ఇబ్రాహీమ్ కె పీఛే (10) జేమ్ జేమ్ కె కూఏ(కె ఖరీబ్ (11)
 సఫా (12) మర్వహ్ (13) మన్ఆ ఖుసూసన్ సబ్జే మీలోంకె దర్మియాన్
 (14) అరఫాత్ ఖుసూసన్ మౌఖిఫ్ నబియ్యే పాక్ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** కె
 నజ్దీక్ (15) ముజ్ద్లిఫా ఖుసూసన్ అష్అరుల్ హరామ్ (16) మినా
 (17) తీనో జమరాత్ కె ఖరీబ్ (18) జబ్ జబ్ కా’బ ఏ ముషర్రఫా పర్
 నజర్ పడే. మదీన ఏ మునవ్వరా **اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ** కె మఖామాత్ యేహ్
 హై (: (19) మస్జిదే నబవీ షరీఫ్ **صَلَّى عَلَيْهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ** (2) మువా-జహ్
 షరీఫ్, ఇమామ్ ఇబ్నూల్ జజ్జీరీ **رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ** ఫర్మాతే హై (: దుఆ యహా(ఖబూల్
 న హోగీ తో కహా(ఖబూల్ హోగీ. (صحيح مسلم) (21) మింబరే
 అత్హార్ కె పాస్ (22) మస్జిదే నబవీ షరీఫ్ **صَلَّى عَلَيْهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ** కె
 సుతూనోంకె నజ్దీక్ (23) మస్జిదే ఖుబా షరీఫ్ (24) మస్జిదుల్ ఫత్హ్ మె
 ఖుసూసన్ బుద్ కో జోహర్ వ అన్ కె దర్మియాన్ (25) బాఖీ మస్జిదే

తయ్యబా జిన్ కో సర్కారే మదీనా, సుకూనే ఖల్ఫో సీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 సె నిస్బత్ హై (మసలన్ మస్జిదే గమామా, మస్జిదే ఖిల్లత్తైన్ వగైరా వగైరా)
 (26) వోహ్ ముబారక్ కూ(ఏ) జిన్ హే(సర్వరే కోనైన్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 సె నిస్బత్ హై (27) జబలే ఉహుద్ షరీఫ్ (28) మషా-హదే ముబారకా¹
 (29) మజౌరాతే బఖీ. తారీఖీ రివాయాత్ కె ముతాబిఖ్ జన్నతుల్ బఖీ మే
 తఖ్కీరీబన్ దస్ హజౌర్ సహాబ ఏ కిరామ్ الرَّضَوَانِ ఆరామ్ ఫర్మా హై(.

అఫ్సోస్ ! 1926 సి. ఈ. మే జన్నతుల్ బఖీత్ కె మజౌరాత్ కో
షహీద్ కర్ దియా గయా అబ్ జగహ్ జగహ్ ముబారక్ ఖైబ్రే(మిస్కూర్
కర్ కె వహా(రాస్తే నికాలే గయే హై(లిహాజ్ ఆజ్ తక్ సగే మదీనా
هُنَا కో జన్నతుల్ బఖీ కె అందర్ దాఖిలే కీ జుర్అత్ నహీ(హుయీ
మబాదా (యా'ని కహీ(అయేసా నా హో) కిసీ మజౌరే ఫౌఇజ్ అన్వార్
పర్ పావూ పద్ జాయే(ఔర్ మస్అలా భీ యేహీ హై కి ఖైబ్రే ముస్లిమ్ పర్
పావూ(రఖీనా, బైర్నా వగైరా సబ్ హరామ్ హై. దా'వతే ఇస్లామీ కె
ఇషాఅతీ ఇదారే మక్తబతుల్ మదీనా కా మత్బూఆ 48 సఫహత్ పర్
ముప్తమిల్ రిసాలా, “ఖైబ్రే వాలోంకీ 25 హికాయాత్” సఫహ 34 పర్ హై:
(ఖైబ్రీస్తాన్ మే ఖైబ్రే మిటా కర్) జో నయా రాస్తా నికాలా గయా హోఉన్
పర్ చల్నా హరామ్ హై. (رَدُّ الْمُنْتَحِلِ ١ ص ٦١٢) బల్గీ నయే రాస్తే కా
هُنَا

1 : మషాహద్ జమీఅ హై మష్హూద్ కీ ఔర్ మష్హూద్ కా మా'నా హై: “హజ్జేర్ హోనే కీ జగహ్”
 యహా(మురాద్ యేహ్ హై కి జిస్ జిస్ మఖామ్ పర్ సర్కారే మదీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ తప్సీర్ కీ
 గయే వహా(దుఆ ఖబూల్ హోతీ హై ఔర్ ఖుసూసన్ మక్క ఏ ముక్తరమా ఔర్ మదీన ఏ మునవ్వరా
 مَكَّة وَمَدِينَةَ الْمُطَهَّرَاتِ మే బేషుమార్ మఖామాత్ పర్ అప్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ తప్సీర్ ఫర్మా హువి
 మసలన్ హజ్జేరతే సయ్యదునా సల్మాన్ ఫార్సీ هُنَا కె ముఖద్దస్ బాగ్ వగైరా.

2) తమత్తత్ : యేహ్ హజ్ అదా కర్నే వాలా “ముతమత్తత్” కహ్లాతా హై. యేహ్ అష్‌హురే హజ్ మే “మీఖాత్” కె బాహర్ సె ఆనే వాలే అదా కర్ సక్తే హై(. మసలన్ పాక్ వ హింద్ సె ఆనే వాలే ఉమూమన్ తమత్తత్ హీ కియా కర్తే హై(కి ఆసానీ యేహ్ హై కి ఇస్మీ ఉమ్‌రహ్ తో హోతా హీ హై లేకిన్ ఉప్రహ్ అదా కర్నే కె బాద్ “హల్లే యా ఖేన్” కర్వా కె ఎహ్‌రామ్ ఖోల్ దియా జాతా హై ఔర్ ఫిర్ 8 జుల్ హిజ్జహ్ యా ఇన్ సె ఖల్లే హజ్ కా ఎహ్‌రామ్ బాంధా జాతా హై.

3) ఇఫ్‌రాద్ : ఇఫ్‌రాద్ కర్నే వాలే హజీ కో “ముఫ్‌రిద్” కహ్తే హై(. ఇన్ హజ్ మే “ఉప్రహ్” షామిల్ నహీ(హై ఇన్ మే సిర్ఫ్ హజ్ కా “ఎహ్‌రామ్” బాంధా జాతా హై. అహ్‌లె మక్కా ఔర్ “హిల్లీ” యాని మీఖాత్ ఔర్ హుదూదే హరమ్ కె దర్మియాన్ మే రహ్నే వాలే బాషిందే (మసలన్ అహ్‌లియానే జద్దా షరీఫ్) “హజ్జే ఇఫ్‌రాద్” కర్తే హై(. ఖేరాన్ యా తమత్తత్ కరేంగే తో దమ్ వాజిబ్ హోగా, ఆఫ్‌ఖీ చాహేతో “ఇఫ్‌రాద్” కర్ సక్తా హై.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

ఎహ్‌రామ్ బాంధనే కా తరీఖా : హజ్ హో యా ఉప్రహ్ ఎహ్‌రామ్ బాంధనే కా తరీఖా దోనోంకా ఏక్ హీ హై. హా(నియ్యత్ ఔర్ ఉన్ కె అల్ఫాజ్ మే థోడా సా ఫర్క్ హై. నియ్యత్ కా బయాన్ اِنَّهُ سَائِلُ اَنْ اُتِيَ ఆగే ఆ రహ్ హై. పహ్‌లె ఎహ్‌రామ్ బాంధనే కా తరీఖా ములాహజా ఫర్మాఇయే:

(1) నాఖున్ తరాషియే (2) బగల్ ఔర్ నాఫ్ కె నీచే కె బాల్ దూర్ కీజియే
 బల్కీ పీచే కె బాల్ భీ సాఫ్ కర్ లీజియే (3) మిస్సాక్ కీజియే (4) వుజూ
 కీజియే (5) ఖూబ్ అచ్చీ తరహా మల్ కె గుస్త్ కీజియే (6) జిస్మి ఔర్
 ఎహరామ్ కీ చదారోంపర్ ఖుష్బూ లగాఇయే కి యేహ్ సున్నత్ హై,
 కప్డోంపర్ అయ్సీ ఖుష్బూ (మసలన్ ఖుష్ అంబర్ వగైరా) న లగాఇయే
 జిన్ కా జిర్మి (యా'ని తహ్) జమ్ జాయే (7) ఇస్లామీ భాఈ సితే హుయే
 కప్డే ఉతార్ కర్ ఏక్ నయీ యా ధులీ హుయీ సఫేద్ చాదర్ ఓధే(ఔర్
 అయ్సీ హీ చాదర్ కా తహ్బంద్ బాంధే. (తహ్బంద్ కే లియే లత్తా ఔర్
 ఓధ్ నే కే లియే టవల్ హో తో సహూలత్ రహ్తీ హై, తహ్బంద్ కా కప్డా
 మోటా లీజియే తాకి బదన్ కీ రంగత్ న చమ్కె ఔర్ టవల్ భీ ఖేదరే బడీ
 సాఇజ్జే కా హో తో అచ్చా) (8) పాస్పోర్డ్ యా రఖేమ్ వగైరా రఖ్నై కే
 లియే జేబ్ వాలా బెల్ట్ చాహో తో బాంధ్ సక్తే హై. రెగ్జేన్ కా బెల్ట్ అక్సర్
 ఫట్ జాతా హై, ఆగే కీ తరఫ్ జిప్ (zip) వాలా బట్వా లగా హువా
 నైలాన్ (nylon) యా చమ్డే కా బెల్ట్ కాఫీ మజ్బూత్ హోతా ఔర్
 బర్సో(కామ్ దే సక్తా హై.

ఇస్లామీ బహనోంకా ఎహరామ్ : ఇస్లామీ బహనె(హస్తీ మా'మూల్ సితే
 హుయే కప్డే పహనె(, దస్తానె ఔర్ మోజే(భీ పహన్ సక్తీ హై, వోహ్ సర్
 భీ థాంపే మగర్ చెహరే పర్ చాదర్ నహీ(ఓధ్ సక్తీ, గైర్ మర్దోంసె
 చెహరా ఛుపానె కే లియే హాథ్ కా పంఖా యా కోయీ కితాబ్ వగైరా సె

జరూరతన్ ఆద్ కర్లే. ఎహ్రామ్ మే జరతోంకో కిసీ అయ్సీ చీజ్ సె ముహ్ ఛుపానా జో చెహరే సె చివటి హో హరామ్ హై.

ఎహ్రామ్ కె నష్ట్ : అగర్ మక్రూహ్ వఖ్తే న హో తో దో రక్అత్ నమాజ్ నష్ట్ బ నియ్యతే ఎహ్రామ్ (మర్ద్ భీ సర్ థాంప్ కర్) పధే, బెహతర్ యేహ్ హై కి పహలీ రక్అత్ మే అల్హంద్ షరీఫ్ కె బాద్ **قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ** బర్ దూస్రి రక్అత్ మే **قُلْ هُوَ اللَّهُ** షరీఫ్ పధే.

ఉప్రే కీ నియ్యత్ : అబ్ ఇస్లామీ భాఈ సర్ నంగా కర్ దే(బర్ ఇస్లామీ బహనే(సర్ బ-దస్తూర్ చాదర్ ఓధే రహే(అగర్ (అమ్ దినోంకా) ఉ ప్రహ్ హై తబ్ భీ బర్ అగర్ హజ్జే తమత్తోత్ కర్ రహే హై(జబ్ బీ ఉ ప్రే కీ ఇస్ తరహ్ నియ్యత్ కరే(:

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ الْعُمْرَةَ فَيَسِّرْهَا لِي وَتَقَبَّلْهَا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! ప్రే ఉప్రే కా ఇరాదా కర్తా హూ(మేరే లిఏ ఇసే ఆసాన్ బర్ ఇసే మేరీ తరఫ్

مِنِّي وَاعْنِي عَلَيْهَا وَبَارِكْ لِي فِيهَا ۝ نُؤَيِّتُ

సె ఖబూల్ ఫర్మా బర్ ఇసే(అదా కర్నే మే) మేరీ మదద్ ఫర్మా బర్ ఇసే మేరే లియే బర్కత్ ఫర్మా. ప్రే

الْعُمْرَةَ وَأَحْرَمْتُ بِهَا لِلَّهِ تَعَالَى ۝

సె ఉప్రే కీ నియ్యత్ కీ బర్ అల్లాహ్ పాక్ కే లియే ఇస్ కా ఎహ్రామ్ బాంధా.

హజ్జ్ కీ నియ్యత్ : ముఫ్తీద్ భీ ఇన్ తరహా నియ్యత్ కరే ఔర్ ముతమత్తాత్ భీ జబ్ 8 జూల్ హిజ్జహ్ యా ఇన్ సె ఖబ్ల్ హజ్జ్ కా ఎహరామ్ బాంధ్ మున్దరిజ ఏ జైల్ అల్ఫాజ్ మే నియ్యత్ కరే :

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ الْحَجَّ فَيَسِّرْهُ لِي وَتَقَبَّلْهُ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై హజ్జ్ కా ఇరాదా కర్తా హూ(ఇన్ కో తూ మేరే లియే ఆసాన్ కర్దే ఔర్ ఇసే

مِنْنِي وَأَعِنِّي عَلَيْهِ وَبَارِكْ لِي فِيهِ ط نَوَيْتُ

ముర్ఖు సె ఖబూల్ ఫర్మా ఔర్ ఇస్మే మేరీ మదద్ ఫర్మా ఇసే మేరే లియే బర్కత్ ఫర్మా మై

الْحَجَّ وَأَحْرَمْتُ بِهِ لِلَّهِ تَعَالَى ط

నె హజ్జ్ కీ నియ్యత్ కీ ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కే లియే ఇన్ కా ఎహరామ్ బాంధా.

హజ్జే ఖిరాన్ కీ నియ్యత్

ఖిరాన్ “ఉప్రహ్ ఔర్ హజ్జ్” దోనోంకీ ఏక్ సాథ్ నియ్యత్ కరేగా, చునాంచే వోహ్ ఇన్ తరహా నియ్యత్ కరే :

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ الْعُمْرَةَ وَالْحَجَّ فَيَسِّرْهُمَا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై ఉప్రహ్ ఔర్ హజ్జ్ దోనోంకా ఇరాదా కర్తా హూ(తూ ఇన్హే(మేరే లియే ఆసాన్ కరే దే

لِي وَتَقَبَّلْهُمَا مِنِّي ط نَوَيْتُ الْعُمْرَةَ وَالْحَجَّ

జర్ ఇన్ హే (మేరీ తరఫ్ సె ఖబూల్ ఫర్మా. మై నె ఉమ్రాహ్ జర్ హజ్ దోనోంకీ నియ్యత్ కీ

وَأَحْرَمْتُ بِهِمَا مُخْلِصًا لِلَّهِ تَعَالَى ط

జర్ ఖాలీ సతన్ అల్లాహ్ పాక్ కే లియే దోనోంకా ఎహరామ్ బాంధా.

లబ్బైక్ : ఖావ్హ్ ఉమ్రే కీ నియ్యత్ కరే(యా హజ్ కీ యా హజ్జే ఖోరాన్ కీ తీన్(సూరతో(మే నియ్యత్ కె బా'ద్ కమ్ అజ్జే కమ్ కమ్ ఏక్ బార్ లబ్బైక్ కహానా లాజిమీ హై జర్ తీన్ బార్ కహానా అఫ్జల్. లబ్బైక్ యేహ్ హై :

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ ط لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ ط

మై హజర్ హా(అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై హజర్ హా(, (హా) మై హజర్ హా(తేరా కోయా షరీక్ నహీ(మై హజర్ హా(

إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ لَا شَرِيكَ لَكَ ط

బేషక్ తమామ్ ఖూబియా(జర్ నే'మతే(తేరే లియే హై(జర్ తేరా హీ ముల్క్ భీ, తేరా కోయా షరీక్ నహీ(

అయ్ మదీనే కె ముసాఫిరో ! ఆప్ కా ఎహరామ్ షరూ హా గయా, అబ్ యేహ్ లబ్బైక్ హీ ఆప్ కా వజ్జేహ్ జర్ విర్ద్ హై, ఉర్తే బైర్తే, చల్తే ఫిర్తే ఇన్ కా ఖూబ్ విర్ద్ కీజియే.

దో ఫరామీనే ముస్తఫా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : (1) జబ్ లబ్బైక్ కహనే

వాలా లబైక్ కహతా హై తో ఉసే ఖుష్ ఖబర్ దీ జాతీ హై. అర్జ్ కీ గయీ:
 యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! క్యా జన్నత్ కీ ఖుష్ ఖబ్రీ దీ జాతీ
 హై? ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “హా” (ص ౧౧౦ ط ౧౪౪౧)

(2) జబ్ ముసల్మాన్ “లబైక్” కహ్తా హై తో ఉస్ కె దాయే(ఔర్ బాయే(జమీన్ కె ఆఖిరీ సిరే తక్ జో భీ పద్ధర్, దరఖ్త్ ఔర్ థేలా హై వోహా సబ్
 లబైక్ కహతే హై. (తిర్మిజీ జి:2 స:226 హా:829)

మా'నా పర్ నజర్ రఖ్తే హుయే లబైక్ పధియే : ఇధర్ ఉధర్ దేఖ్తే
 హుయే బే దిలీ సె వద్దనే కె బజాయే నిహాయత్ ఖుషూ ఓ ఖుజూ కె సాథ్
 మా'నా పర్ నజర్ రఖ్తే హుయే లబైక్ పధ్నా మునాసిబ్ హై. ఎహరామ్
 బాంధనే వాలా లబైక్ కహతే వఖ్తే అప్పే ప్యారే ప్యారే అల్లాహ్ పాక్ సె
 ముఖాతిబ్ హోతా హై ఔర్ అర్జ్ కర్తా హై : “లబైక్” యా'ని మై హజేర్
 హూ(, అప్పే మా(బాప్ కో అగర్ కోయీ యేహీ(అల్ఫాజ్ కహే తో
 యఖీనన్ తవజ్జోహ్ సె కహేగా, ఫిర్ అప్పే పర్వర్ దిగార్ సె అర్జో
 మా'రూజ్ మే కిత్నీ తవజ్జోహ్ హోనీ చాహియే యేహ్ హర్ జే షుఊర్
 సమర్పి సక్తా హై. ఇసీ బినా పర్ హజేరతే సయ్యదునా అల్లామా అలీ ఖాం
 رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ఫర్మాతే హై(: ఏక్ ఫర్ద్ లబైక్ కె అల్ఫాజ్ పథాయే ఔర్
 దూస్రే ఉస్ కె పీచే పథే(యేహ్ ముస్తహబ్ నహీ(బల్కీ హర్ ఫర్ద్ ఖుద్
 తల్బియా పథే. (اَلْمَسْلُكُ الْمَتَّقِطُ لِلْفَارِی ص ౧౦౩)

లబ్జైక్ కహ్నె కె బా'ద్ కీ ఏక్ సున్నత్ : లబ్జైక్ సె ఫోరిగ్ హోనే కె బా'ద్ దుఆ మాంగినా సున్నత్ హై, జైసా కి హదీసే ముబారకా మే హై కి తాజ్దారే మదీనా, రాహతే ఖల్ఫో సీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ జబ్ లబ్జైక్ సె ఫోరిగ్ హోతే తో అల్లాహ్ పాక్ సె ఉస్ కీ ఖుష్నూదీ ఔర్ జన్నత్ కా సువాల్ కర్తే ఔర్ జహన్నమ్ సె పనాహ్ మాంగ్తే. (سُئِلَ إِمَامُ شَافِعِي ص ١٢٣)
 యఖ్సీనన్ హమారే ప్యారే అఖ్ఫా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె అల్లాహ్ పాక్ ఖుష్ హై, బల్క్ బిలా షుబా ఆప్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఖత్ఈ జన్నతీ బల్క్ బ-అతాయే ఇలాహీ మాలికె జన్నత్ హై(మగర్ యేహ్ సబ్ దుఆయే(దీగర్ బహుత్ సారీ హిక్మతోంకె సాథ్ సాథ్ ఉమ్మత్ కీ తాలీమ్ కే లియే భీ హై(కి హమ్ భీ సున్నత్ సమర్ఫ్ కర్ దుఆ మాంగ్ లియా కరే.

“اللَّهُمَّ بَيِّتُكَ” కె నవ్ హురూఫ్ కీ నిస్బత్ సె

లబ్జైక్ కె 9 మదనీ ఫుల్

﴿1﴾ ఉత్తే ఔత్తే, చల్తే ఫిర్తే, వుజూ బే వుజూ హర్ హాల్ మే లబ్జైక్ కహియే, ﴿2﴾ ఖుసూసన్ చధాఈ పర్ చధ్తే, థల్వాన్ ఉత్తరే (సీడియోంపర్ చధ్తే ఉత్తరే), దో ఖాఫ్లోంకె మిల్తే, సుబహ్ వ షామ్, పిఛ్లీ రాత్, ఔర్ పాంచో(వఖ్తే కీ నమాజోంకె బా'ద్, గరజ్ కీ హర్ హాలత్ కె బదల్నే పర్ లబ్జైక్ కహియే ﴿3﴾ జబ్ భీ లబ్జైక్ షురూ కరే(కమ్ అజ్ కమ్ తీన్ బార్ కహే) ﴿4﴾ “మోతమిర్” యా'ని ఉప్రహ్ కర్నే వాలా ఔర్ “ముతమత్తే” భీ ఉప్రహ్ కర్తే వఖ్తే జబ్ కా'బ ఏ ముష్రఫ్ కా

తవాఫ్ షురూ కరే ఉన్ వఖ్తే హజరే అస్వద్ కా పహాలా ఇస్తిలామ్ కర్తే హీ
 “లబైక్” కహానా ఛోద్ దే ﴿5﴾ “ముఫ్తీద్” ఔర్ “ఖోరిన్” లబైక్ కహ్తే
 హువి మక్కు ఏ ముఅజ్జమా سِرْفَاوْمَطِيْمَ مَ رహారే(కి ఇన్ కీ లబైక్
 ఔర్ ముతమత్తే జబ్ హజ్ కా ఎహరామ్ బాంధే ఉన్ కీ లబైక్ 10 జుల్
 హిజ్జతిల్ హరామ్ షరీఫ్ కో జమ్రతుల్ అఖేబా (యా’ని బదే పైతాన్) కో
 పహాలీ కంకరీ మార్తే వఖ్తే ఖత్మీ హోగి ﴿6﴾ ఇస్లామీ భాఈ బ ఆవాజే
 బులంద్ లబైక్ కహా కరే(మగర్ ఆవాజే ఇత్నీ భీ బులంద్ న కరే(కి ఇన్
 సె ఖుద్ కో యా కిసీ దూస్రే కో తక్లీఫ్ హో ﴿7﴾ ఇస్లామీ బహ్నా జబ్
 భీ లబైక్ కహా(ధీమీ ఆవాజే సె కహా(ఔర్ యేహా సభీ యాద్ రఖే(కి
 ఇలావా హజ్ కే భీ జబ్ కభీ జో కుచ్ పధే ఉన్ తలప్పుజే కీ అదాఎగి మే
 ఇత్నీ ఆవాజే లాజేమీ హై కి అగర్ బహరా పన్ యా షోరో గుల్ న హో
 తో ఖుద్ సున్ సకే(﴿8﴾ ఎహరామ్ కే లియే నియ్యత్ షర్త్ హై మగర్
 బిగైర్ నియ్యత్ లబైక్ కహీ ఎహరామ్ నా హువా, ఇసీ తరహా తన్హా
 నియ్యత్ భీ కాఫీ నహీ(జబ్ తక్ లబైక్ యా ఇస్కే ఖాఇమ్ మఖామ్ కోయీ
 ఔర్ చీజే న హో. (۱۲۲ ص ۱۷۱) ﴿9﴾ ఎహరామ్ కే లియే ఏక్
 బార్ జేబాన్ సె లబైక్ కహ్నీ జేరూరీ హై ఔర్ ఇన్ కీ జగహా سُبْحَانَ
 యా اَللّٰهُمَّ اَللّٰهُمَّ యా కోయీ ఔర్ జేక్రుల్లాహ్ కియా

ఔర్ ఎహ్రామ్ కీ నియ్యత్ కీ తో ఎహ్రామ్ హో గయా మగర్ సున్నత్
 లబ్బైక్ కహ్నీ హై. (ایضاً)

కరూ (ఖూబ్ ఎహ్రామ్ మై లబ్బైక్ కీ

దే హజ్ కా షరఫ్ హర్ బరస్ రబ్బే గఫ్ఫోర్

اَمِنْ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِينِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَي الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

నియ్యత్ కె ముతాబిఖే జేరూరీ హిదాయత్ : యాద్ రఖీయే! నియ్యత్
 దిల్ కె ఇరాదే కో కహ్తే హై. (ఖ్వాహ్ నమాజ్, రోజా, ఎహ్రామ్ కుఛ్
 భీ హో, అగర్ దిల్ మే నియ్యత్ మౌజూద్ న హో తో సిర్ఫ్ జేబాన్ సె
 నియ్యత్ కె అల్ఫాజ్ అదా కర్ లేనే సె నియ్యత్ నహీ) హో సక్తీ ఔర్
 నియ్యత్ కె అల్ఫాజ్ అదా కర్ లేనే సె నియ్యత్ నహీ(హో సక్తీ ఔర్
 నియ్యత్ కె అల్ఫాజ్ అరబీ జేబాన్ మే కహ్నా జేరూరీ నహీ, అమ్మీ
 మా-దరీ జేబాన్ మే భీ కహ్ సక్తే హై(బల్కీ జేబాన్ సె కహ్నా లాజిమీ
 నహీ, సిర్ఫ్ దిల్ మే ఇరాదా భీ కాఫీ హై. హో(జేబాన్ సె కహ్ లేనా
 అఫ్జల్ హై ఔర్ అరబీ జేబాన్ మే జేయాదా బెహర్ క్యూంకి యేహ్
 హమారే మక్కి మదని సుల్తాన్, రహ్మాతే ఆలమియ్యాన్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 కీ మీరీ మీరీ జేబాన్ హై. అరబీ జేబాన్ మే జబ్ నియ్యత్ కె అల్ఫాజ్
 కహ్(తో ఉస్ కె మా'నా భీ జేహన్ మే జేరూర్ హోనే చాహియే.

ఎహ్రామ్ కె మా'నా : ఎహ్రామ్ కె లఫ్జీ మా'నా హై : హరామ్ కర్నా : క్యూంకి ఎహ్రామ్ బాంధనే వాలే పర్ బాజ్ హలాల్ బాతే(భీ హరామ్ హో జాతీ హై(, ఎహ్రామ్ వాల ఇస్లామీ భాఈ కో మొహరిమ్ ఔర్ ఇస్లామీ బహన్ కో మొహరిమా కహ్తే హై(.

ఎహ్రామ్ మే యేహ్ బాతే(హరామ్ హై(: (1) ఇస్లామీ భాయీ కో సిలాఈ కియా హువా కప్డా పహన్నా (2) సర్ పర్ టోపీ ఓథ్నా, ఇమామా యా రూమాల్ వగైరా బాంధ్ నా (3) మర్ద్ కా సర్ పర్ కప్డే కీ గరడీ ఉరానా (ఇస్లామీ బహ్నా సర్ పర్ చాదర్ ఓథ్ ఔర్ ఇన్ హే(సర్ పర్ కప్డే కీ గరరీ ఉరానా మన్ ఆ నహీ) (4) మర్ద్ కా దస్తానే పహన్నా. (ఇస్లామీ బహ్నోంకో మన్ ఆ నహీ) (5) ఇస్లామీ భాఈ అయ్ సే మోజే యా జూతే నహీ పహన్ సక్తే జో వస్తే ఖదమ్ (యా'ని ఖదమ్ కె బీచ్ కా ఉభార్) ఛుపాయే(, (హవాయీ చప్పల్ మునాసిబ్ హై) (6) జిస్మీ, లిబాస్ యా బాలో(మే ఖుష్ బూ లగానా (7) ఖాలిస్ ఖుష్ బూ మసలన్ ఇలాచీ, లోంగ్, దార్చీనీ, జౌఫ్ రాన్, జావత్తరీ ఖానా యా ఆంచల్ మే బాంధ్ నా, యేహ్ చీజే(అగర్ కిసీ ఖానే యా సాలన్ వగైరా మే డాల్ కర్ పకాయీ గయీ హో తో భీ ఖానే మే హరజ్ నహీ((8) జిమా కర్నా యా బోసా, మసాస్(యా'న ఛూనా), గలే లగానా, అందామే నిహానీ (ఔరత్ కీ షర్మీగాహ్) పర్ నిగాహ్ డాల్నా జబ్ కీ యేహ్ ఆఖిరీ చారో(యా'ని జిమా కె ఇలావా కామ్ బ షహవత్ హో(. (9) ఫోహష్ ఔర్ హర్ ఖిస్మీ కా గునాహ్ హమేషా హరామ్ థా అబ్ ఔర్ భీ సఖ్త్ హరామ్ హో గయా. (10) కిసీ

సె దునియవీ లదాయీ ఝగ్గడా (11) జంగల్ కా షికార్ కర్నా యా కిసీ తరహా భీ ఇస్ పర్ ముఆవిన్ హోనా, ఇస్ కా గోష్ట్ యా అండా వగైరా ఖరీద్నా, బేచ్నా యా ఖానా (12) అప్పా యా దూస్రే కా నాఖున్ కతర్నా యా దూస్రే సె అప్పే నాఖున్ కతర్నా (13) సర్ యా దాఢీ కె బాల్ కాట్నా, బగలే(బనానా, మూఏ జేరే నాఫ్ లేనా, బల్మీ సర్ సె పావూ(తక్ కహీ(సె కోయీ బాల్ జుదా కర్నా (14) వస్మా యా మహందీ కా ఖిజాబ్ లగానా (15) జైతున్ కా యా తిల్ కా చాహే బే ఖుష్బూ హో, బాలో(యా జిస్మి పర్ లగానా (16) కిసీ కా సర్ మూండ్నా ఖ్వాహ్ వోహ్ ఎహరామ్ మే హో యా న హో. (హ(ఎహరామ్ సె బాహర్ హోనే కా వఖ్తే ఆ గయా తో అబ్ అప్పా యా దూస్రే కా సర్ మూండ్ సక్తా హై) (17) జూ(మార్నా, ఫంక్నా, కిసీ కో మార్నే కే లియే ఇషారా కర్నా, కవ్దా ఉస్కే మార్నే కే లియే ధోనా యా ధూప్ మే డాల్నా, బాలో(మే జూ(మార్నే కే లియే కిసీ ఖిస్మి కీ దవా వగైరా డాల్నా, గర్జే కీ కిసీ తరహా ఉస్ కె హలాక్ పర్ బాఇస్ హోనా.

(బహరే షరీఅత్, జి:1, స:1078, 1079)

ఎహరామ్ మే యేహ్ మక్రూహ్ హై : ﴿1﴾ జిస్మి కా మైల్ ఛుడానా ﴿2﴾ బాల్ యా జిస్మి సాబున్ వగైరా సె ధోనా ﴿3﴾ కంఘీ కర్నా ﴿4﴾ ఇస్ తరహా ఖిజానా కి బాల్ టూట్నే యా జూ(గిర్నే కా అందేషా హో ﴿5﴾ కుర్తా యా షేర్వానీ వగైరా పహన్నే కీ తరహా ఖంధోంపర్ డాల్నా ﴿6﴾ జాన్ బూర్ఖు కర్ ఖుష్బూ సూంఘ్నా ﴿7﴾ ఖుష్బూదార్ ఫల్ యా పత్తా మసలన్ లీమూ(, పొదీనా, నారంగీ, వగైరా సూంఘ్నా

(ఖానే మే ముజా-యఖా నహీ) ﴿8﴾ ఇత్త ఫరోష్ కీ దుకాన్ పర్ ఇన్ నియ్యత్ సె బైర్నా కి ఖుష్బూ ఆయే ﴿9﴾ మహక్తీ ఖుష్బూ హాథ్ సె ఛూనా జబ్ కీ హాథ్ పర్ న లగ్ జాయే వర్నా హరామ్ హై ﴿10﴾ కోయీ అయీసీ చీజ్ ఖానా యా పీనా జిస్ మే ఖుష్బూ హో బైర్ న వోహ్ పకాయీ గయీ హో బూ జోఇల్ (యా'ని ఖత్మ) హో గయీ హో ﴿11﴾ గిలాఫ్ కా'బా కె అందర్ ఇస్ తరహా దాఖిల్ హోనా కి గిలాఫ్ షరీఫ్ సర్ యా మూహ్ సె లగ్ ﴿12﴾ నాక్ వగైరా మూహ్ కా కోయీ భీ హిస్సా కవ్దే సె ఛుపానా ﴿13﴾ బే సిలా కవ్దా రఫ్ కియా హువా యా పైవంద్ లగా హువా పహన్నా ﴿14﴾ తక్యే పర్ మూహ్ రఖ్ కర్ బెంధా లేట్నా (ఎహరామ్ కె ఇలావా భీ బెంధా సోనా మన్అ హై కి హదీసే పాక్ మే ఇస్ తరహా సోనే కో జహన్నమియోంకా తరీఖా కహా గయీ హై) ﴿15﴾ తా'వీజ్ అగర్చే బే సిలే కవ్దే మే లపేటా హువా హో, ఉసే బాంధ్నా మక్రూహ్ హై. హా(అగర్ బే సిలే కవ్దే మే లపేటా హువా తా'వీజ్ బాజూ వగైరా పర్ బాంధా నహీ(బల్కీ గలే మే డాల్ లియా తో హరజ్ నహీ(﴿16﴾ సర్ యా ముహ్ పర్ పట్టీ బాంధ్నా ﴿17﴾ బిలా ఉజ్ర్ బదన్ పర్ పట్టీ బాంధ్నా ﴿18﴾ బనావ్ సింఘూర్ కర్నా ﴿19﴾ చాదర్ ఓథ్ కర్ ఇస్కే సిరో(మె గిరహ్ దే లేనా కి సర్ ఖులా హో వర్నా హరామ్ హై ﴿20﴾ తహ్బంద్ కె దోనో(కనారో(మే గిరహ్ దేనా ﴿21﴾ రఖ్మే వగైరా రఖ్నీ కీ నియ్యత్ సె జేబ్ వాలా బెల్ట్ బాంధ్నే కీ ఇజాజత్ హై. అల్బత్తా సిర్ఫ్ తహ్బంద్ కో కన్నీ కీ బెల్ట్ యా రస్నీ వగైరా బాంధ్నా మక్రూహ్ హై.

(బహారే షరీఅత్, జి:1, స:1079, 1089)

యేహా బాతే (ఎహ్రామ్ మే జాఇజ్ హై) : ﴿1﴾ మిస్వాక్ కర్నా ﴿2﴾
 అంగూరీ పహన్నా¹ ﴿3﴾ బే ఖుష్బూ సుర్మా లగానా. లేకిన్ మొహరిమ్ కే
 లియే బిలా జరూరత్ ఇన్ కా ఇస్తి'మాల్ మక్రూహే తన్జీహీ హై.
 (ఖుష్బూదార్ సుర్మా ఏక్ యా దో బార్ లగాయా తో “సద్ఖా” హై బెర్
 తీన్ యా ఇన్ సె జౌఇద్ మే “దమ్”) ﴿4﴾ బే మైల్ ఛుడాఎ గుస్స్ కర్నా
 ﴿5﴾ కప్డే ధోనా. (మగర్ జూ(మార్నె కీ గరజ్ సె హరామ్ హై) ﴿6﴾
 సర్ యా బదన్ ఇన్ తరహా ఆహిస్తా సె ఖుజానా కి బాల్ నా టూటే.

1 : అంగూరీ కె బారే మె అర్హ్ హై కి తాజ్దాదే మదీనా, రాహతే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ
 ఖిద్మతే బా అబ్దుత్ మే ఏక్ సహబీ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ పీతల్ కీ అంగూరీ పహనే హుయే థే. మీరే ముస్తఫా
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఇర్నాద్ ఫర్మాయా : క్యా బాత్ హై కి తుమ్ సె బుత్ కీ బూ ఆతీ హై? ఉన్హోనె
 వోహ్ (పీతల్ కీ) అంగూరీ ఉతార్ కర్ ఫేంక్ ది ఫిర్ లోహే కీ అంగూరీ పహన్ కర్ హజీర్ హుయే.
 ఫర్మాయా : క్యా బాత్ హై కి తుమ్ జహన్ననమనియోంకా జేవర్ పహ్నే హుయే హో? ఉన్హోనె ఉ
 సే భీ ఫేంక్ దియా ఫిర్ అర్హ్ కీ : యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! కైసీ అంగూరీ బనవాఊ ?
 ఫర్మాయా : చాందీ కీ బనావో బెర్ ఏక్ మిస్ఖాల్ పూరా న కరో. (ابوداؤد ౪౭౩ ص ౧౨౨ حدیث ౪౨౨౨)
 యా'ని సాడే చార్ మాషా సె కమ్ వజ్నీ కీ హో. ఇస్లామీ భాఈ జబ్ కభీ అంగూరీ పహనే(తో సిర్ఫ్
 చాందీ కీ సాడే చార్ మాషా (యా'ని 4 గ్రామ్ 374 మిల్లీ గ్రామ్) సె కమ్ వజ్నీ చాందీ ఏక్ హీ
 అంగూరీ పహనే(ఏక్ సె జేయాదా నగీనే న హో(బెర్ బిగైర్ నగీనే కె భీ న పహనే. నగీనే కె వజ్నీ
 కీ కోయా ఖైద్ నహీ(చాందీ యా కిసీ బెర్ ధాత్ కా ఛల్లా (చాహే మదీనె మునవ్వరా హీ కా క్యూ
 న హో) యా చాందీ కె బయాన్ కర్నా వజ్నీ వగైరా కె ఇలావా కిసీ భీ ధాత్ (మసలన్ సోనా, తాంబా,
 లోహా, పీతల్, స్టీల్ వగైరా) కీ అంగూరీ నహీ(పహన్ సక్తే. సోనే, చాందీ యా కిసీ భీ ధాత్ కీ
 జంజీర్ గలే మే పహన్నా గునాహ్ హై. ఇస్లామీ బహ్నే సోనే చాందీ కీ అంగూరియా(బెర్ జంజీరే(
 వగైరా పహన్ సక్తే హై(, వజ్నీ బెర్ నగీనే కీ కోయా ఖైద్ నహీ(, (అంగూరీ కె బారేమే తఫ్సీలీ
 మా'లూమాత్ కే లియే, హైజానే సున్నత్ జిల్ద్ 2 కె బాబ్ “నేకీ కీ దావత్” (హిస్స ఎ అవ్వల్) సఫహ్

408 తా 412 కా మాతాలత ఫర్మాఇయే.

﴿7﴾ చక్రీ లగానా యా కిసీ చీజ్ కె సాయే మే బైర్ నా ﴿8﴾ చాదర్ కె
 ఆంచలోంకో తహ్ బంద్ మే ఘరన్నా ﴿9﴾ దాద్ ఉఖాద్ నా ﴿10﴾ టూటే
 హుయే నాఖున్ జుదా కర్నా ﴿11﴾ పున్ సీ తోడ్ దేనా ﴿12﴾ ఆంఖ్ మే
 జో బాల్ నిక్లే, ఉసే జుదా కర్నా ﴿13﴾ ఖతనా కర్నా ﴿14﴾ ఫస్ (బిగైర్
 బాల్ మూండే) పఘ్ నే (హజామత్) కర్వానా ﴿15﴾ చీల్, కవ్వా, చూహా,
 ఛుప్ కలీ, గిర్ గుట్, సాంప్, బిఛ్చా, ఖట్ మల్, మచ్చర్, పిస్సూ, మఖ్తీ
 వగైరా ఖబీస్ ఔర్ మూజ్ జాన్వరోంకో మార్నా. (హరమ్ మే భీ ఇన్ కో
 మార్ సక్తే హై) ﴿16﴾ సర్ యా మూహ్ కె ఇలావా కిసీ ఔర్ జగహ్ జెఖ్నీ
 పర్ పట్టీ బాంధ్ నా¹ ﴿17﴾ సర్ యా గాల్ కె నీచే తక్ యా రఖ్ నా ﴿18﴾
 కాన్ కప్ డే సె ఛుపానా ﴿19﴾ సర్ యా నాక్ పర్ అప్నా యా దూస్రే కా
 హాథ్ రఖ్ నా (కప్ డా యా రూమాల్ నహీ(రఖ్ సక్తే) ﴿20﴾ రోడీ సె నీచే
 డాఢీ పర్ కప్ డా ఆనా ﴿21﴾ సర్ పర్ సీనీ (యాని ధాత్ కా బనా హువా
 ఖ్వాన్) యా గల్లే కీ బోరా ఉతానా జాఇజ్ హై మగర్ సర్ పర్ కప్ డే కీ
 గరడీ ఉతానా హరామ్ హై. హా(“మొహ్ రిమా” దోనో(ఉతా సక్తీ హై
 ﴿22﴾ జిస్ ఖానే మే ఇలాచీ, దార్ చీనీ, లోంగ్ వగైరా పకాయీ గయీ
 హో అగర్చే ఉన్ కీ ఖుష్ బూ భీ ఆ రహీ హో (మసలన్ ఖూర్మా, బిర్యానీ,
 జేర్దా వగైరా) ఉన్ కా ఖానా యా బే పకాయే జిస్ ఖానే పీనే మే కోయీ
 ఖుష్ బూ దాలీ హో వోహ్ బూ నహీ దేతీ, ఉన్ కా ఖానా పీనా ﴿23﴾ ఖీ
 యూ చర్చీ యా కద్వా తేల్ యా బాదామ్ యా నారియల్ యా కద్దు,

1: మజ్బూరీ కీ సూరత్ మే సర్ యా మూహ్ పర్ పట్టీ బాంధ్ సక్తే హై(మగర్ ఇస్ పర్ కఫ్ ఘైరా
 దేనా హోగా. (ఇస్ కా మస్అలా సఫ్ హా 315 పర్ ములాహజా ఫర్మాఇయే)

కాహూ కా తేల్ జిస్నే ఖుష్ బూ న డాలీ హుయీ హో ఉన్ కా బాలో(యా జిస్నే పర్ లగానా. ﴿24﴾ అయ్ సా జూతా పహన్నా జాఇజ్ హో ఖేదమ్ కె వస్తె కె జోడ్ యాని ఖేదమ్ కె బీచ్ కీ ఉభరి హుయీ హడ్డీ కో న ఛుపాయే. (లిహాజ్ మొహరిమ్ కే లియే ఇసీ మే ఆసానీ హై కి వోహ్ హవాయీ చప్పల్ పహనే) ﴿25﴾ బే సిలే హుయే కవ్ దే మే లపేట్ కర్ తావీజ్ గలే మే డాల్ నా ﴿26﴾ పాల్ తూ జాన్ వర్ మసలన్ ఊంట్, బకరీ, ముర్గీ, గాయ్ వగైరా కో జబహ్ కర్నా ఉన్ కా గోష్ట్ పకానా, ఖానా. ఉన్ కె అండే తోడ్ నా, భూన్ నా, ఖానా.

(బహారే షరీఅత్, జి:1, స:1081, 1082)

మర్ద్ వ ఔరత్ కె ఎహరామ్ మే ఫర్క్ : ఎహరామ్ కె మజ్కూర ఏ బాలా మే మర్ద్ వ ఔరత్ దోనో బరాబర్ హై(తాహమ్ చన్ద్ బాతే(ఇస్లామీ బహానోంకే లియే జాఇజ్ హై(. ఆజ్ కల్ ఎహరామ్ కె నామ్ పర్ సిలే సలాఏ “స్కార్ఫ్” బాజూర్ మే బిక్తే హై(, మా’లూమాత్ కీ కమీ కీ బినా పర్ ఇస్లామీ బహ్నా ఉసీ కో ఎహరామ్ సమర్పితీ హై(, హాలాంకీ అయ్ సా నహీ, హస్నీ మా’మూల్ సిలే హుయే కవ్ దే పహనే(హ(అగర్ మజ్కూరా స్కార్ఫ్ కో షర్ అన్ జేరూరీ న సమ్ రేఖ(ఔర్ వైసే హీ పహన్నా చాహే(తో మన్ అ నహీ(.

﴿1﴾ సర్ ఛుపానా, బల్మీ ఎహరామ్ కే ఇలావా భీ నమాజ్ మే ఔర్ నా మహారమ్ (జిన్ మే ఖాలూ, పూఫా, బహానోయీ, మామూజాద్, చచాజాద్, పూఫీజాద్, ఖాలాజాద్ ఔర్ ఖుసూసియ్యత్ కె సాథ్ దేవర్ వ జేర్ భీ షామిల్ హై) కె సామ్ నే ఫర్క్ హై. నా మహారమోంకె సామ్నే ఔరత్ కా ఇన్

తరహా ఆ జానా కి సర్ ఖులా హువా హో యా ఇత్నా బారీక్ దుపట్టా
 ఓధా హువా హో కి బాలోంకి సియాహీ చమక్తీ హో ఇలవా ఎహ్రామ్
 కె భీ హరామ్ హై ఔర్ ఎహ్రామ్ మే సబ్త్ హరామ్ ﴿2﴾ మొహరిమా జబ్
 సర్ ఛుపా సక్తీ హై తో కప్డే కీ గరడీ సర్ పర్ ఉరానా బ దర్జ ఏ ఔలా
 జాఇజ్ హువా ﴿3﴾ సిలా హువా తా'వీజ్ గలే యా బాజూ మే బాంధ్నా
 ﴿4﴾ గిలాఫ్ కా'బవి ముష్రఫ్ మే యూ(దాఖిల్ హోనా కి సర్ పర్
 రహే ముహ్ పర్ న ఆయే కి ఇసే భీ ముహ్ పర్ కప్డా డాల్నా హరామ్.
 (అజ్ కల్ గిలాఫ్ కా'బా పర్ లోగ్ ఖూబ్ ఖుష్బూ ఛిడక్తే హై(లిహాజ్
 ఎహ్రామ్ మే ఎహ్తియాత్ కరే) ﴿5﴾ దస్తానే, మోజే ఔర్ సిలే కప్డే
 పహన్నా ﴿6﴾ ఎహ్రామ్ మే ముహ్ ఛుపానా ఔరత్ కో భీ హరామ్ హై,
 నా మహరమ్ కె ఆగే కోయీ పంఖా (యా గత్తా) వగైరా ముహ్ సె బచా
 హువా సామ్నే రఖే. (బహారే షరీఅత్, జి:1, స1083) ﴿7﴾ ఇస్లామీ
 బహన్ పీ కెప్ వాలీ నిఖాబ్ భీ పహన్ సక్తీ హై మగర్ యేహ్ ఎహ్తియాత్
 జేరూరీ హై కి చెహరే సె మస్ (TOUCH) న హో. ఇస్ మే యేహ్
 అందేషా రహేగా కి తేజ్ హవా చలే ఔర్ నిఖాబ్ చెహరే సె రపక్ జాఏ
 యా బే తవజ్జోహీ మే పసీనా వగైరా ఉసీ నిఖాబ్ సె పొంఛనే లగే,
 లిహాజ్ సబ్త్ ఎహ్తియాత్ రఖనీ హోగీ.

“హజ్ కా ఎహ్రామ్” కె నవ్ హురూఫ్ కీ

నిస్బత్ సె ఎహ్రామ్ కీ 9 ముఫీద్ ఎహ్తియాతే(

﴿1﴾ ఎహ్రామ్ ఖరీదతే వబ్త్ ఖోల్ కర్ దేఖ్ లీజియే వర్నా రవానగీ కె

మాఖే పర్ పహన్తే వఖ్తే ఛోటా బడా నిక్లా తో సఖ్తే ఆజ్మోఇష్ హో సక్తీ
 హై ﴿2﴾ రవానగ్ సె చంద్ రోజ్ బ్లై హీ మే ఎహరామ్ బాంధ్ నే కీ మష్ఫీ
 కర్ లీజియే ﴿3﴾ ఊపర్ కీ చాదర్ తవ్లియే కీ బెర్ తహ్బాంద్ మోటే లర్తే
 కా రఖియే, ﷺ నమాజో(మే భీ సహూలత్ రహీగీ బెర్ మినా
 షరీఫ్ వగైరా మే హవా సె ఉధ్ నే కా ఇమ్కాన్ భీ కమ్ హో జాయేగా.
 ﴿4﴾ ఎహరామ్ బెర్ బెల్ట్ వగైరా బాంధ్ కర్ ఘర్ మే కుచ్ చల్ ఫిర్
 లీజియే తాకి మష్ఫీ హో జాయే, వర్నా బాంధ్ కర్ ఏక్ దమ్ సె చల్నే ఫిర్నే
 మే తహ్బాంద్ ఖూబ్ టైట్ హోనా యా ఖుల్ జానే వగైరా కీ సూరత్ మే
 పరేషానీ హో సక్తీ హై ﴿5﴾ ఖుసూసన్ లర్తే కా ఎహరామ్ ఉమ్దా బెర్
 మోటే కవ్దే కా లీజియే వర్నా పత్లా కవ్దా హువా బెర్ పసీనా ఆయా
 తో తహ్బాంద్ చిపక్ జానే కీ సూరత్ మే రానో(వగైరా కీ రంగత్ జోహిర్
 హో సక్తీ హై. బా'జ్ అవ్ఖాత్ తహ్బాంద్ కా కవ్దా ఇత్నా బారీక్ హోతా
 హై కీ పసీనా న హో తబ్ భీ రానో(వగైరా కీ రంగత్ చమక్తీ హై. దా'వతే
 ఇస్లామీ కె ఎషాఅతీ ఇదారే మక్తబతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ 496
 సఫహాత్ పర్ ముప్తమిల్ కితాబ్, “సమాజ్ కె అహ్కామ్” సఫహా 194 పర్
 హై : అగర్ అయేసా బారీక్ కవ్దా జిస్ సె బదన్ కా వోహ్ హిస్సా జిస్
 కా సమాజ్ మే ఛుపానా ఫర్వ్ హై నజర్ ఆయే యా జిల్డ్ కా రంగ్ జోహిర్
 హో సమాజ్ న హోగీ. (فتاوى عالمگیری ج ۱ ص ۸۰) ఆజ్ కల్ బారీక్
 కవ్దోంకా రవాజ్ బద్ధతా జా రహా హై. అయేసే బారీక్ కవ్దే కా పాజామా
 పహన్నా జిస్ సె రాన్ యా సత్త్ కా కోయీ హిస్సా చమక్తా హో ఇలావా
 సమాజ్ కే భీ పహన్నా హరామ్ హై. (బహరే షరీఅత్, జి:1, స:480)

﴿6﴾ నియ్యత్ సె ఖైల్ ఎహరామ్ పర్ ఖుష్బూ లగానా సున్నత్ హై, బేషక్ లగాఇయే మగర్ లగానే కె బా'ద్ ఇత్త కీ షీషీ బెల్త్ కీ జేబ్ మే మత్ డాలియే. వార్నా నియ్యత్ కె బా'ద్ జేబ్ మే హాథ్ డాల్నే కి సూరత్ మే ఖుష్బూ లగ్ సక్తీ హై. అగర్ హాథ్ మే ఇత్నా ఇత్త లగ్ గయా కి దేఖ్నే వాలే కహే(కి “జియాదా హై” తో దమ్ వాజిబ్ హోగా ఔర్ కమ్ కహే(తో సద్ఖా. అగర్ ఇత్త కీ తరీ వగైరా నహీ(లగ్ హాథ్ మే సిర్ఫ్ మహక్ ఆగయీ తో కోయీ కఫ్ఫరా నహీ(. బేగ్ మే భీ రఖ్నా హాతో కిసీ షోంపర్ వగైరా మే లపేట్ కర్ ఖూబ్ ఎహతియాత్ కీ జగహ్ రఖియే

﴿7﴾ ఊపర్ కీ చాదర్ దురస్త కర్నే మే యేహ్ ఎహతియాత్ రఖియే కి అప్పే యా కిసీ దూస్రే మొహరిమ్ కె సర్ యా చెహరే పర్ న పడే. సగే మదీనా ﷺ నె భీడ్భాడ్ మే ఎహరామ్ దురుస్త కర్నే వాలోంకీ చాదరో(మే దీగర్ మొహరిమొంకె ముండే హుయే సర్ ఫస్తే దేఖే హై(﴿8﴾ కయీ మొహరిమ్ హజ్జేరాత్ కె ఎహరామ్ కా తహ్బాండ్ నాఫ్ కె నీచే హాతా హై ఔర్ ఊపర్ కీ చాదర్ పేట్ పర్ సె అక్సర్ సరక్తీ రహ్తా హై ఔర్ నాఫ్ కె నీచే కా కుఫ్ హిస్సా సబ్ కె సామ్మే జాహిర్ హాతా రహ్తా హై ఔర్ వోహ్ ఇస్ కీ పర్వాహ్ నహీ(కర్తే, ఇసీ తరహ్ చల్తే ఫిర్తే ఔర్ ఊర్ తే బైర్తే వఖ్త్ బే ఎహతియాతీ కె బాఇన్ బా'జ్ ఎహరామ్ వాలోంకీ రాన్ వగైరా భీ దూస్రోంపర్ జాహిర్ హా జాతీ హై. బరాయే మెహర్బానీ ! ఇస్ మస్అలే కో యాద్ రఖియే కి నాఫ్ కె నీచే సె లే కర్ ఘుట్నో(సమేత్ జిస్మ కా సారా హిస్సా సత్త్ర హై ఔర్ ఇస్ మే సె థోడా సా హిస్సా భీ బిలా ఇజాజేతే షర-ఈ దూస్రోంకె ఆగే ఖోల్నా హరామ్ హై. సత్త్ర కె యేహ్ మసాఇల్ సిర్ఫ్ ఎహరామ్ కె సాథ్ మఖ్సూస్ నహీ(. ఎహరామ్ కె ఇలావా భీ

దూస్రోంకె ఆగే అవ్నా సత్ ఖోల్నా యా దూస్రోంకె ఖులే సత్ కీ తరఫ్ నజర్ కర్నా హరామ్ హై. ﴿9﴾ బాజోంకె ఎహరామ్ కా తహబంద్ నాఫ్ కె నీచే హోతా హై ఔర్ బే ఎహతియాతీ కీ వజహ్ సె **اللَّهُ** దూస్రోంకీ మజూదగీ మే **పేదూ**¹ కా కుచ్ హిస్సా ఖులా రహ్తా హై. బహారే షరీఅత్ మే హై : నమాజ్ మే చౌథాఈ (1/4) కీ మిఖ్దార్ (పేదూ) ఖులా రహ్ తో నమాజ్ న హోగీ ఔర్ బాజ్ బేబాక్ అయ్సే హై(కి లోగోంకె సామ్నె ఘుల్నీ బల్కీ రానే(ఖోలే రహ్తా హై(యేహ్ (నమాజ్ వ ఎహరామ్ కె ఇలావా) భీ హరామ్ హై ఔర్ ఇన్ కీ ఆదత్ హై తో ఫాసిఖ్ హై.

(బహారే షరీఅత్, జి:1, స:481)

ఎహరామ్ కె బారేమే జేరూరీ తంబీహ్ : జో బాతే(ఎహరామ్ మే నా జాఇజ్ హై అగర్ వోహ్ కిసీ మజ్బూరీ కె సబబ్ యా భూల్ కర్ హో(తో గునాహ్ నహీ(మగర్ ఉన్ పర్ జో జుర్మానా ముఖ్తర్ హై వోహ్ బహర్ హోల్ అదా కర్నాహోగా అబ్ యేహ్ బాతే(చాహే బిగైర్ ఇరాదా హో(, భూల్ కర్ హో(, సోతే మే హో యా జబ్రన్ కోయీ కర్నావ.

(అయ్జన్, స: 1083)

హై ఎహరామ్ బాంధూ(, కరూ(హజ్జే ఉప్రహ్

మిలే లుత్ఫే సత్యే సఫా ఔర్ మర్వహ్

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى عَلَى الْحَبِيبِ

1: నాఫ్ కె నీచే సె లేకర్ ఉజ్జేవే మఖ్సూస్ కీ జద్ తక్ బదన్ కీ గోలాయీ మే జిత్నా హిస్సా ఆతా హై ఉసే **“పేదూ”** కహతే హై(.

హరమ్ కీ వాజూహత్ : ఆమ్ బోల్చాల్ మే లోగ్ “మస్జిద్ హరామ్” కో హరమ్ షరీఫ్ కహ్తే హై, ఇన్ మే కోయీ షక్ నహీ (కి మస్జిద్ హరామ్ షరీఫ్ హరమ్ మొహతరమ్ హీ మే దాఖిల్ హై మగర్ హరమ్ షరీఫ్ మక్కు ఏ ముకర్రమా **لَا يُحِلُّهَا اللَّهُ إِلَّا سَرَفًا وَتَطْمِئِنًّا** సమేత్¹ ఉన్ కె ఇద్ద్ గిద్ద్ మీలో(తక్ హైలా హువా హై ఔర్ హర్ తరఫ్ ఇన్ కీ హద్(బనీ హుయీ హై. మసలన్ జద్దా షరీఫ్ సె ఆతే హుయే మక్కుఏ ముఅజ్జహ్ **لَا يُحِلُّهَا اللَّهُ إِلَّا سَرَفًا وَتَطْمِئِنًّا** సె ఖైల్ 23 కిలో మీటర్ పహాలే పోలీస్ చాకీ ఆతీ హై, యహా(సడక్ కె ఊపర్ బోర్డ్ పర్ జలీ హురూఫ్ మే **لِلْمُسْلِمِينَ فَقَط** (యా'ని సిర్ఫ్ ముసల్మానోంకే లియే) లిఖా హువా హై. ఇనీ సడక్ పర్ జబ్ మస్జిద్ ఆగే బధితే హై(తో బీరే షమీస్ యా'ని హుదైబియా కా మఖామ్ హై, ఇన్ సమ్త్ పర్ “హరమ్ షరీఫ్” కీ హద్ యహా(సె షురూ హో జాతీ హై. “ఏక్ ముఅర్రిఖే కీ జదిద్ హైమాఇష్ కె హిసాబ్ సె హరమ్ కె రఖబే కా దాఎరా 127 కిలో మీటర్ హై జబ్ కీ కుల్ రఖబా 550 మురబ్బా కిలో మీటర్ హై.” (తారీఖే మక్కుఏ ముకర్రమా, స:15) (జంగలోంకీ ఛాంట్, పహాడోంకీ తరాష్ ఖరాష్ సురంగో((TUNNELS) కీ తక్రాబో(వగైరా కె జేరీఎ బనాయే జానే వాలే నయే రాస్తో(ఔర్ సడకోంకె సబబ్ వహా(ఫాసితే మే కమీ బేషీ రహ్తే హై హరమ్ కీ అస్ల హుదూద్ వోహీ హై జిన్ కా అహాదీసే ముబారకా మే బయాన్ హువా హై)

1: మక్కు ఏ ముకర్రమా **لَا يُحِلُّهَا اللَّهُ إِلَّا سَرَفًا وَتَطْمِئِنًّا** మే అబాద్ బధితీ జా రహీ హై ఔర్ కహీ(కహీ(హరమ్ కె బాహర్ తక్ హైలే చుకా హై మసలన్ తన్ఈమ్ కీ యేహా హరమ్ సె బాహర్ హై మగర్ షాయద్ షహారే మక్కుమే దాఖిల్. - **وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ**

రంఢీ రంఢీ హవా హరమ్ కీ హై
 బారిష్ అల్లాహ్ కె కరమ్ కీ హై

(వసాఇల్ బఖ్షిష్ స:124)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

మక్కు ఏ ముకర్రమా رَاَدَا اللهُ شَرْفًا وَتَعْظِيمًا కీ హజేర్ : హరమ్ జబ్ ఖరీబ్
 ఆయే తో సర్ ఝుకావ, ఆంఖో(షర్కో గునాహ్ సె నీచీ కియే ఖుషూ ఓ
 ఖుజ్ కె సాథ్ ఇస్ కీ హద్ మే దాఖిల్ హో(, జిక్రో దురూద్ ఔర్ లబైక్
 కీ ఖూబ్ కన్‌రత్ కిజియే ఔర్ జూ హీ రబ్బుల్ ఆలమీన్ صَلُّوْا కె ముఖద్దస్
 షహార్ మక్కు ఏ ముకర్రమా رَاَدَا اللهُ شَرْفًا وَتَعْظِيمًا పర్ నజర్ పడే తో యేహ్
 దుఆ పఢియే :

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي قَرَارًا وَازْرُقْنِي فِيهَا رُقًا حَلَالًا

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! ముయ్యే ఇస్ మే ఖరార్ ఔర్ రిజ్జేఫ్ హలాల్
 అతా ఫర్మా.

మక్కు ఏ ముఅజ్జమా رَاَدَا اللهُ شَرْفًا وَتَعْظِيمًا పహుంచ్ కర్ జరూరతన్
 మకాన్ ఔర్ హిఫాజతే సామాన్ వగైరా కా ఇన్‌తిజామ్ కర్కే “లబైక్”
 కహ్తే హుయే “బాబుస్సలామ్” పర్ హజేర్ హో ఔర్ ఉన్ దర్వాజే ఏ పాక్
 కో చూమ్ కర్ పహలే సీధా పాహూ(మస్జిదుల్ హరామ్ మే రఖ్ కర్
 హమేషా కీ తరహ్ మస్జిద్ మే దాఖిల్ కీ దుఆ పఢియే :

بِسْمِ اللَّهِ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ
 افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

అల్లాహ్ పాక్ కె నామ్ సె ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కె రసూల్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ పర్ సలామ్ హో, అయ్ అల్లాహ్ పాక్ మేరే లియే అప్నీ రహ్మాత్ కె దర్వాజే ఖోల్ దే.

ఏ'తికాఫ్ కీ నియ్యత్ కర్ లీజియే : జబ్ భీ కిసీ మస్జిద్ మే దాఖిల్ హో ఔర్ ఏ'తికాఫ్ కీ నియ్యత్ కరే(తో సవాబ్ మిల్తా హై, మస్జిదుల్ హరామ్ మే భీ నియ్యత్ కర్ లీజియే, اللَّهُمَّ యహ(ఏక్ నేకీ లాఖ్ నేకీ కె బరాబర్ హై, లిహాజ్ ఏక్ లాఖ్ ఏ'తికాఫ్ కా సవాబ్ పాయేంగే జబ్ తక్ మస్జిద్ కె అందర్ రహేంగే ఏ'తికాఫ్ కా సవాబ్ మిలేగా ఔర్ జేమ్మన్ ఖానా, జేమ్ జేమ్ షరీఫ్ పీనా ఔర్ సోనా వగైరా భీ జాఇజ్ హో జాయేగా వర్నా మస్జిద్ మే యేహ్ చీజే(షర్అన్ నా జాఇజ్ హై).

ثَوْبَتُ سُنَّتِ الْإِعْتِكَافِ తత్తమా : మై నె సున్నతే ఏ'తికాఫ్ కీ నియ్యత్ కీ.

కా'బయే ముష్రఫ్ పర్ పహాలీ నజర్ : జూ(హీ కా'బ ఏ ముఅజ్జేమా పర్ పహాలీ నజర్ పడే తీన్ బార్ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَهُوَ الْكَبَرُ కహియే ఔర్ దురూద్ షరీఫ్ పఠ్ కర్ దుఆ మాంగియే కి కా'బతుల్లాహ్ షరీఫ్ పర్ పహాలీ నజర్ జబ్ పఠ్తీ హై ఉస్ వఖ్తే మాంగీ హుయీ దుఆ జేరూర్ ఖబూల్ హోతీ హై. ఆప్ చాహే(తో యేహ్ దుఆ మాంగ్ లీజియే కి “యా అల్లాహ్ పాక్! మై జబ్ భీ కోయీ జాఇజ్ దుఆ మాంగా కరూ(ఔర్

ఉస్ మే బెహతర్ హా తో వోహ్ ఖబూల్ హువా కర్". హజ్జేరతే అల్లామా షామీ رحمته الله عليه నె పుఖ్ హా ఎ కిరామ్ رحمته الله عليه కె హవాలే నె లిఖా హై : కా'బతుల్లాహ్ పర్ పహాలీ నజర్ పడ్తే వఖ్తే జన్నత్ మే బే హిసాబ్ దాఖిలే కీ దుఆ మాంగీ జాయే బెర్ దురూద్ షరీఫ్ పథా జాయే.

(رد المحتار ج ۳ ص ۷۰)

నూరి చాదర్ తనీ హై కా'బే పర్

బారిష్ అల్లాహ్ కె కరమ్ కీ హై

(వసాఇలే బఖ్షిష్ షరీఫ్, స:124)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

సబ్ సె అఫ్జల్ దుఆ : అల్లాహ్ పాక్ వ రసూల్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ రిజా కే తలబ్ గార్ మొహతరమ్ ఆషిఖానే రసూల్ ! అగర్ తవాఫ్ వ సత్తయ వగైరా మే హర్ జగహ్ కిసీ బెర్ దుఆ కె బజాఎ దురూద్ షరీఫ్ హీ పడ్తే రహే(తో యేహ్ సబ్ సె అఫ్జల్ హై బెర్ صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ దురూద్ సలామ్ కీ బర్హత్ సె బిగ్డే కామ్ సవర్ జాయేంగే, వోహ్ ఇఖ్తియార్ కరో జో ముహమ్మదుర్ రసూలుల్లాహ్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె సచ్చే వా'దే సె తమామ్ దుఆవోంసె బెహతర్ వ అఫ్జల్ హై యా'ని యహా(బెర్ తమామ్ మవాఖ్తే మే అప్పే లియే దుఆ కె బద్లె అప్పే హబీబ్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ పర్ దురూద్ భేజో, రసూలుల్లాహ్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఫర్మాతే హై : అయ్సా కరేగా అల్లాహ్ పాక్ తేరే సబ్ కామ్ బనాదేగా బెర్ తేరే గునాహ్ ముఆఫ్ ఫర్మా దేగా. (۲۴۶۰ حديث ۲۰۷ ص ۴ ترمذی ج ۴, ఫతావా రజ్వీయ్యా ముఖర్రజా, జి:10, స:740)

తవాఫ్ మే దుఆ కే లియే రుక్నా మన్ ఆ హై : మొహతరమ్ హాజియా!

చాహే(తో సిర్ఫ్ దరూదో సలామ్ పర్ హీ ఇక్తిఫా కీజియే కి యేహ్ ఆసాన్ భీ హై ఔర్ అఫ్జల్ భీ. తాహమ్ షాఇఖ్సే దుఆ కే లియే దుఆయే(భీ దాఖిలే తర్కీబ్ కర్ దీ హై(లేకిన్ యాద్ రహే కి దురూదో సలామ్ పథే(యా దుఆయే(సబ్ ఆహిస్తా ఆవాజ్ మే పథ్నా హై, చిల్లా కర్ నహీ(జైసా కి బాజ్ ముతవ్విఫ్ (యాని తవాఫ్ కర్నీ వాలే) పథాతే హై(నీజ్ చల్తే చల్తే పథ్నా హై, పథ్నే కే లియే దౌరానే తవాఫ్ కహీ(భీ రుక్నా నహీ(హై.

ఉమ్రే కా తరీఖా

తవాఫ్ కా తరీఖా : తవాఫ్ కర్నీ సె ఖేల్ మర్ద్ ఇజ్తిబా కర్లే(యాని చాదర్ సీధే హాథ్ కీ బగల్ కె నీచే సె నికాల్ కర్ ఉస్ కే దోనో పల్లే ఉల్టే కన్దే పర్ ఇస్ తరహా డాల్ లే(కి సీధా కన్దా ఖులా రహే. అబ్ పర్వానా వార్ షమ్ ఎ కా'బా కె గిర్ద్ తవాఫ్ కే లియే తయ్యార్ హో జాఇయే.

ఇజ్తిబాఈ హాలత్ మే కా'బా షరీఫ్ కీ తరఫ్ ముహ్ కియే హజోరే అస్వద్ కీ బాయీ (left) తరఫ్ రుక్నె యమానీ కీ జానిబ్ హజోరే అస్వద్ కె ఖరీబ్ ఇస్ తరహా ఖదే హో జాఇయే కి పురా “హజోరే అస్వద్” ఆప్ కె సీధే హాథ్ కీ తరఫ్ రహే. అబ్ బిగైర్ హాథ్ ఉరావ్ ఇస్ తరహా తవాఫ్ కి

నియ్యత్¹ కీజియే :

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ طَوَافَ بَيْتِكَ الْحَرَامِ

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ పాక్ మై తేరే మొహరమ్ ఘర్ కా తవాఫ్ కర్నే కా ఇరాదా కర్తా హూఁ,

فَيَسِّرْهُ لِي وَتَقَبَّلْهُ مِنِّي ط

తూ ఇసే మేరే లియే ఆసాన్ ఫర్మాదే ఔరే మేరీ జానిబ్ సె ఇసే ఖబూల్ ఫర్మా.

నియ్యత్ కర్ లేనే కె బాద్ కా'బా షరీఫ్ హీ కీ తరఫ్ ముహ్ కియే సీద్ హాథ్ కీ జానిబ్ ఇత్నా చలియే కి హజ్జేరే అస్వద్ ఆప్ కె అయ్న్ సామ్ నే హో జాయే. (ఔరే యేహ్ మా'మూలీ సా సరక్నే సె హో జాయేగా, ఆప్ హజ్జేరే అస్వద్ కీ అయ్న్ సీద్ మే ఆ చుకే ఇన్ కీ అలామత్ యేహ్ హై కి దూర్ సుతూన్ మే జో లైట్ లగి హై వోహ్ ఆప్ కీ పీర్ కె బిల్కుల్ పీచ్ హో జాయేగి)

سُبْحَانَ اللَّهِ! యేహ్ జన్నత్ కా వోహ్ ఖుష్ నసీబ్ పడ్డర్ హై జిసే హమారే ప్యారే ఆఖ్ మక్కి మదనీ ముస్తఫా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم యఖ్సన్ చూమా హై. అబ్ దోనో(హాథ్ కానో) తక్ ఇన్ తరహ్ ఉరాఇయే కి హద్దేలియా హజ్జేరే అస్వద్ కీ తరఫ్ రహే ఔర్ పడియే :

1: నమాజ్ రోజ్, ఎ'తికాఫ్, తవాఫ్ వగైరా హర్ జగహ్ యేహ్ మన్అలా జేహన్ మే రఖియే కి అరబీ జబాన్ మే నియ్యత్ ఉసీ వఖ్తే కార్ ఆమద్ హోతీ హై జబ్ కి ఉన్ కె మా'నీ మా'లూమ్ హో వర్నా నియ్యత్ ఉర్దా మే బల్కి అవినీ మాదరీ జబాన్ మే బీ హో సక్తీ హై ఔర్ హర్ సూరత్ మే దిల్ మే నియ్యత్ హోనా షర్త్ హై, జబాన్ సె నా భీ కహే(తబ్ భీ చల్ జాయేగా కి దిల్ హీ మే నియ్యత్ హోనా కాఫీ హై హ(జబాన్ సె కహే లేనా అఫ్జల్ హై.

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ

అల్లాహ్ పాక్ కె నామ్ సె ఔర్ తమామ్ ఖాబియా (అల్లాహ్ పాక్ కె లియే హై) ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ సబ్ సె బదా హై

وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కె రసూల్ ﷺ పర్ దురూద్ సలామ్ హా (.

అబ్ అగర్ ముమ్కిన్ హో తో హజ్జేర్ అస్వద్ షరీఫ్ పర్ దోనో (హథేలియా) ఔర్ ఉన్ కె బీచ్ మే ముహ్ రఖ్ కర్ యూ (బోసా దీజియే కి ఆవాజ్ పైదా న హో, తీన్ బార్ అయేసా హీ కిజియే. **سُبْحَانَ اللَّهِ!** రుహమ్ జాఇయే కి ఆప్ కె లబ్ ఉన్ ముబారక్ జగహ్ లగే రహే హై (జహ్ (యఖీనన్ మదీనే వాలే ఆఖ్ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** కె లబ్ హాయే ముబారకా లగే హై. మచల్ జాఇయే..... తడప్ ఉరియే..... ఔర్ హో సకే తో ఆంసువోంకో బహ్నా దీజియే. హజ్రత్ సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ **رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا** హై (కి హమారే మీరే ఆఖ్ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** హజ్జేర్ అస్వద్ పర్ లబ్ హాయే ముబారకా రఖ్ కర్ రోతే ఫిర్ ఇల్తిఫాత్ ఫర్మాయా (యా'ని తవజ్జోహ్ ఫర్మాఈ) తో క్యా దేఖ్తే హై (కి హజ్జరతే ఉమర్ **رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ** భీ రో రహే హై. ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : అయ్ ఉమర్ **(رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)** ! యేహ్ రోనే ఔర్ ఆంసూ బహనే కా హీ మఖామ్ హై.

(ابن ماجه ج ۳ ص ۴۳۴ حديث ۲۹۴۰)

రోనే వాలీ ఆంఖే మాంగో రోనా సబ్ కా కామ్ నహీ (

జీత్రే మహబ్బత్ ఆమ్ హై లేకిన్ సోజే మహబ్బత్ ఆమ్ నహీ (

ఇస్ బాత్ కా ఖయాల్ రఖియే కి లోగోంకో ఆప్ కె ధక్కే న లగేం(కి యేహ్ ఖువ్వత్ కె ముజాహరీ కీ నహీ, అజిజ్ బర్ మిస్కీనీ కె ఇజ్జేహర్ కీ జగహ్ హై. హుజూమ్ కె సబబ్ అగర్ బోసా ముయస్సర్ న ఆ సకే తో న బెరోంకో ఈజా దే(న ఖుద్ దబే(కుచ్ లే(బల్గ్ హాథ్ యా లక్డీ సె హజ్జేరే అస్వద్ కో ఛూ కర్ ఉసే చూమ్ లీజియే, యేహ్ భీ న బన్ పదే తో హాథోంకా ఇషారా కర్ కె అప్పే హాథోంకో చూమ్ లీజియే, యేహీ క్యా కమ్ హై కి మక్తీ మదనీ సర్కార్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె ముబారక్ మూహ్ రఖినే కీ జగహ్ పర్ ఆప్ కీ నిగాహ్(పద్ రహీ హై(.

హజ్జేరే అస్వద్ కో బోసా దేనే యా లక్డీ యా హాథ్ సె ఛూకర్ చూమ్ నే యా హాథోంకా ఇషారా కర్ కె ఉన్ హీ(చూమ్ లేనే కో “ఇస్తిలామ్” కహతే హై(.

ఫర్మానే ముస్తఫా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ హై : రోజ్జే ఖయామత్ యేహ్ పథర్ ఉరాయా జాయేగా, ఇస్ కీ ఆంఖే హోంగీ జిన్ సె దేఖేగా, జేబాన్ హోగీ జిన్ సె కలామ్ కరేగా, జిన్ నె హఖ్ కె సాథ్ ఇన్ కా ఇస్తిలామ్ కియా ఉన్ కే లియే గవాహీ దేగా. (ترمذی ج ۲ ص ۲۸۶ حدیث ۹۱۲)

اللَّهُمَّ إِنَّمَا بِكَ وَاتِّبَاعًا لِّسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ఇలాహీ తుర్పు పర్ ఈమాన్ లాకర్ బెర్ తేరే నబీ ముహమ్మద్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కి సున్నత్ కి పైర్వీ కర్నే కో యేహ్ తవాఫ్ కర్తా హూ(. కహతే హుయే కా'బా షరీఫ్ కీ తరఫ్ హీ

చెహారా కియే సీధే హాథ్ కీ తరఫ్ థోడా సా సరకియే జబ్ హజరే అస్వద్ ఆప్ కె చెహారే కె సామ్మే న రహే (జెర్ యేహ్ అద్నా సీ హర్కత్ మే హా జాయేగా) తో ఫోరన్ ఇస్ తరహా సీధే హా జాఇయే కి ఖాన ఏ కా'బా ఆప్ కె ఉల్టే హాథ్ కీ తరఫ్ రహే, ఇస్ తరహా చలియే కి కిసీ కో ఆప్ కా ధక్కా న లగే. మర్ద్ ఇబ్దిదాయీ తీన్ ఫేరో(మే రమల్ కర్తే చలే(యా'ని జల్ద్ జల్ద్ ఫోటే ఖేదమ్ రఖ్తే, షానే (యా'ని ఖందే) హిలాతే చలే జైసే ఖేవీ వ బహదూర్ లోగ్ చలేతే హై(. బా'జ్ లోగ్ కూద్తే జెర్ దొద్తే హుయే జాతే హై(, యేహ్ సున్నత్ నహీ(హై. జహ(జహ(భీద్ జేయాదా హా జెర్ రమల్ మే ఖుద్ కో యా దూస్రాంకో తక్లిఫ్ హాతీ హా ఉత్తీ దేర్ రమల్ తర్క్ కర్ దీజియే మగర్ రమల్ కీ ఖాతిర్ రుకియే నహీ(, తవాఫ్ మే మష్గూల్ రహియే. ఫిర్ జూ(హీ మౌఖా మిలే, ఉత్తీ దేర్ తక్ కే లియే రమల్ కె సాథ్ తవాఫ్ కీజియే.

తవాఫ్ మే జిస్ ఖదర్ ఖాన ఏ కా'బా సె ఖేరీబ్ రహే(యేహ్ బెహ్రార్ హై మగర్ ఇత్నే జేయాదా ఖేరీబ్ భీ నహా కి కప్డా యా జిస్మి పుష్ట ఏ దీవార్¹ సె లగే జెర్ అగర్ నజ్దీకీ మే హుజూమ్ కె సబబ్ రమల్ న హా సకే తో అబ్ దూస్రీ బెహ్రార్ హై. ఇస్లామీ బహ్సంకే లియే తవాఫ్ మే ఖాన ఏ కా'బా సె దూరీ అఫ్జల్ హై. పహాలే చక్రూర్ మే చల్తే చల్తే దురూద్ షరీఫ్ పథ్ కర్ యేహ్ దుఆ పఠియే :

1: మిట్టీ (యా సిమెంట్) కా థేర్ జో మకాన్ కీ బాహరీ దీవార్ కీ మజ్జేబాతీ కే లియే ఉస్ కీ జడ్ మే లగాతే హై(ఉసే “పుష్ట ఏ దీవార్” కహతే హై(.

పహలే చక్రర్ కీ దుఆ

سُبْحَنَ اللَّهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ

అల్లాహ్ తఅలా పాక్ హై జెర్ సబ్ ఖూబియా అల్లాహ్ పాక్ హీ కే లియే హై (జెర్ అల్లాహ్ పాక్ కె సివా కోయీ ఇబాదత్ కె లాఇఖ్ నహీ) జెర్ అల్లాహ్ పాక్

اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ

సబ్ సె బదా హై జెర్ గునాహాం సె బచ్ నే కీ తాఖత్ జెర్ నేకీ కర్నీ కీ తాఫీఖ్ అల్లాహ్ పాక్ కీ తరఫ్ సె హై జో సబ్ సె బులంద్

الْعَظِيمِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

జెర్ అజ్మత్ వాలా హై జెర్ రహ్మత్ కామిలా జెర్ సలామ్ నాజిల్ హో అల్లాహ్ కె రసూల్

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. అయ్ అల్లాహ్ పాక్ !

إِيْمَانًا بِكَ وَتَصَدِيقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءً

తుర్ఖు పర్ ఈమాన్ లాతే హుఏ జెర్ తేరీ కితాబ్ కీ తస్దీఖ్ కర్తే హుఏ జెర్ తుర్ఖు సె కియే హుయే అహద్

بِعَهْدِكَ وَاتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ وَحَبِيبِكَ

కో పూరా కర్తే హుయే జెర్ తేరే నబీ జెర్ తేరే హబీబ్ ముహమ్మద్ صَلَّی اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ

مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ط اللَّهُمَّ

సున్నత్ కీ పైర్వీ కర్తే హుయే (మై తవాఫ్ షరూ కర్ చుకా హూ) అయ్ అల్లాహ్ పాక్ !

إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْمُعَافَاةَ الدَّائِمَةَ

మై తుర్ఖు సె (గునాహోంసె) ముఆఫీ కా ఔర్ (బలావోంసె) ఆఫ్ఘయత్ కా ఔర్ దాఇమీ హిఫాజత్ కా;

فِي الدِّينِ وَالْدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَالْفَوْزَ

దీనో దునియా ఔర్ ఆఖిరత్ మే హుసూలే జన్నత్ మే కామియాబీ

بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةِ مِنَ النَّارِ ط (దురూద్ షరీఫ్ పద్ లీజియే)

ఔర్ జహన్నమ్ సె నజాత్ పానే కా సువాల్ కర్తా హూ(

రుక్నే యమానీ పహుంచ్ నే తక్ యేహ్ దుఆ పూర్ పద్ లీజియే,
 అబ్ అగర్ భీద్ కీ వజహ్ సె అప్నీ యా దూస్రాంకీ ఈజా కా అందేషా
 న హో తో రుక్నే యమానీ కో దోనో(హాథో(యా సీధే హాథ్ సె తబ్రుకన్
 ఛాయే(, సిర్ప్ బాయే((ఉల్లే) హాథ్ సె న ఛాయే(, మౌఖా మిలే తో రుక్నే
 యమానీ కో బోసా భీ దీజియే, అగర్ చూమ్నె యా ఛూనే కా మౌఖా న
 మిలే తో యహా(హాథోంసె ఇషారా కర్కే చూమ్నా నహీ(, (రుక్నే యమానీ
 పర్ ఆజ్ కల్ లోగ్ కాఫీ ఖుష్ బూ లగా దేతే హై(లిహాజ్ ఎహరామ్ వాలే
 ఛూనే ఔర్ చూమ్నే మె ఎహతియాత్ ఫర్మాయే()

అబ్ కా'బా షరీఫ్ కె తీన్ కోనోంకా తవాఫ్ పూరా కర్కే చాథే కోనే రుక్నే
 అస్వద్ కీ తరఫ్ బద్ రహే హై(, రుక్నే యమానీ ఔర్ రుక్నే అస్వద్ కీ
 దర్మియానీ దీవార్ కో “ముస్తజాబ్” కహ్తే హై(, యహా(దుఆ పర్ ఆమీన్

కష్టమే కే లియే సత్తర్ హజార్ ఫిరిష్టే ముఖర్రర్ హై. (ఆప్ చాహే) అప్పీ
 జబాన్ మే అప్పే లియే జెర్ తమామ్ ముసల్మానోంకే లియే దుఆ మాంగియే
 యా సబ్ కీ నియ్యత్ సె జెర్ ముర్ఖు గునహ్గార్ సగే మదీనా ^{عَنْ} కీ
 భీ నియ్యత్ షామిల్ కర్మే ఏక్ మర్తబా దురూద్ షరీఫ్ పద్ లీజియే, నీజ్
 యేహ్ ఖుర్రాతనీ దుఆ భీ పద్ లీజియే :

رَبِّاِ اتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

తర్జుమ ఏ కన్నెజోల్ ఈమాన్ : అయ్ రబ్ హమాం ! హమే దునియా మే భలాతః దే జెర్ హమే ఆఖిరత్ మే భలాతః దే

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ①

జెర్ హమే అజాబే దోజఖ్ సె బచా.

యే లీజియే! ఆప్ హజేరే అస్వద్ కె ఖరీబ్ ఆ పహుంచే, యహా(ఆప్ కా ఏక్ చక్కర్ పూరా హువా. లోగ్ యహా(ఏక్ దూస్రే కీ దేఖా దేఖీ
 దూర్ హీ దూర్ సె హాథ్ లహారాతే హుయే గుజెర్ రహే హాతే హై(అయేసా కర్నా హర్గిజ్ సున్నత్ నహీ(, ఆప్ హస్సే సాబిఖ్ యా'ని పహలే
 కీ తరహ్ రూ బ ఖేల్నా హజేరే అస్వద్ కీ తరఫ్ ముహ్ కర్ లీజియే . అబ్
 నియ్యత్ కర్మే కీ జరూరత్ నహీ(కి వోహ్ తో ఇబ్దిదాఅన్ హో చుకీ అబ్
 దూస్రా చక్కర్ షురూ కర్మే కే లియే పహలే హీ కీ తరహ్ దోనో హాథ్ కానో(తక్ ఉరా కర్ యేహ్ దుఆ :

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ
 పద్ కర్ ఇస్తిలామ్ కీజియే. యా'ని మాఖా హో తో హజేరే అస్వద్ కో బోసా
 దీజియే వర్నా ఉసీ తరహ్ హాథ్ సె ఇషారా కర్ కె ఉసే చూమ్ లీజియే.
 పహలే హీ కీ తరహ్ కా'బా షరీఫ్ కీ తరఫ్ ముహ్ కర్మే థోడాసా

సీధే హాథ్ కీ జానిబ్ సరకియే. జబ్ హజరే అస్వద్ సామ్మే న రహే తో
 ఫౌరన్ ఉసీ తరహా కా'బ ఏ ముష్రఫా కో బాయే (left) హాథ్ కీ తరఫ్
 లియే తవాఫ్ మే మష్గూల్ హో జాఇయే బెర్ దురూద్ షరీఫ్ పథ్ కర్
 యేహ్ దుఆ పఢియే :

దూసే చక్కర్ కీ దుఆ

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْبَيْتَ بَيْتُكَ وَالْحَرَمَ حَرَمُكَ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! బేషక్ యేహ్ ఘర్ తేరా ఘర్ హై బెర్ యేహ్ హరమ్ తేరా హరమ్ హై

وَالْأَمْنُ أَمْنُكَ وَالْعَبْدُ عَبْدُكَ وَأَنَا عَبْدُكَ

బెర్(యహంకా) అమ్మో అమాన్ తేరా హీ దియా హువా హై బెర్ హర్ బందా తేరా హీ బందా
 హై బెర్ మై భీ తేరా హీ బందా హూ(

وَابْنُ عَبْدِكَ وَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنْ

బెర్ తేరే హీ బందే కా బేటా హూ(బెర్ యేహ్ మఖామ్ జహన్నమ్ సె తేరీ సహాహ్ మాంగ్నే వాలే కా హై,

النَّارِ فَحَرِّمَ لِحُومَنَا وَبَشَرَتَنَا عَلَى النَّارِ

తో హమారే గోష్త్ బెర్ జిన్న కో దోజ్ఖ్ వర్ హరామ్ ఫర్మా దే,

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ وَزَيِّنْهُ فِي

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ హమరే లియే ఈమాన్ కో మహ్ బూబ్ బనా దే

قُلُوبَنَا وَكَرَّهِ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ

ఔర్ హమారే దిలో (మె ఇన్ కీ చాహ్ పైదా కర్ దే ఔర్ హమారే లియే కుఫ్ర్ ఔర్ బద్కారీ

وَالْعُصْيَانَ وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ ط اللَّهُمَّ

ఔర్ నా ఘ్రానీ కో నా సుంద్ బనా దే ఔర్ హమే హిదాయత్ పాసే వాలో (మె షామిల్ కర్ లే, అయ్ అల్లాహ్ పాక్!

فِي عَذَابِكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ ط اللَّهُمَّ

జిస్ దిన్ తూ అప్పే బందోంకో దోబారా జిందా కర్ కె ఉతాయే ముయ్యే అప్పే అజాబ్ సె బచా, అయ్ అల్లాహ్ పాక్!

ارْزُقْنِي الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ ط

(దురూద్ షరీఫ్ పథవీజియే)

ముయ్యే బే హిసాబ్ జన్నత్ అతా ఫర్మా.

రుక్నే యమానీ పర్ పహుంచ్నే సె పహలే యేహ్ దుఆ ఖత్మీ కర్

దీజియే. అబ్ మౌఖ్ మిలే తో పహలే హీ కీ తరహ్ బోసా లే కర్ యా

ఫిర్ ఉసీ తరహ్ ఛూ కర్ “హజ్జరే అస్వద్” కీ తరఫ్ బధియే, దురూద్

షరీఫ్ పథ్ కర్ యేహ్ దుఆవి ఖుర్ఆనీ పధియే :

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

తర్జుమ ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : అయ్ రబ్ హమారే! హమే దున్యా మే భలాఈ దే ఔర్ హమే ఆఖిరత్ మే భలాఈ దే.

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ①

ఔర్ హమే అజాబే దోజ్ఖ్ సె బచా.

యే లీజయే ! ఆప్ ఫిర్ హజ్జే అస్వద్ కె ఖరీబ్ ఆ పహుంచే. అబ్ ఆప్ కా “దుస్రా చక్కర్” భీ పూరా హో గయా, ఫిర్ హస్తీ సాబిఖ్ దోనో హద్ కానో(తక్ ఉరా కర్ యే దుఆ :

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

పథ్ కర్ హజ్జే అస్వద్ కా ఇస్తిలామ్ కీజియే బెర్ పహలే హీ కీ తరహా తీసరా చక్కర్ షరూ కీజియే బెర్ దురూద్ షరీఫ్ పథ్ కర్ యేహ దుఆ పధియే :

తీసరే చక్కర్ కీ దుఆ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّكِّ وَالشَّرِكِ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై షక్ బెర్ షిర్క్

وَالنِّفَاقِ وَالشَّقَاقِ وَسُوءِ الْاَخْلَاقِ وَسُوءِ

బెర్ నిఫాఖ్ బెర్ హఖ్ కీ ముఖాలఫత్ సె బెర్ బురే అఖ్లాఖ్ బెర్ బురే

الْمَنْظَرِ وَالْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ وَالْوَلَدِ

హాల్ సె బెర్ అహ్లాల్ ఇయాల్ బెర్ మాల్ మే బురే అన్జామ్ సె తేరీ పనాహ్ చాహతా హూ(

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَالْجَنَّةَ وَ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుర్బు సె తేరీ రిజా బెర్ జన్నత్ మాంగ్తా హూ(బెర్

أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ إِنِّي

తేరే గజబ్ ఔర్ జహన్నమ్ సె వనాహ్ చాహ్తా హూ(, అయ్ అల్లాహ్ పాక్ !

أَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ

మై ఖైఫ్ కీ ఆజ్మాఇష్ ఔర్ జిందగీ ఔర్

(దురూద్ షరీఫ్ పద్దహిజయే)

فِتْنَةِ الْحَيَاةِ وَالْمَمَاتِ

హూత్ కె ఫిత్నై సె తేరీ వనాహ్ మాంగ్తా హూ(.

రుక్నై యమానీ పర్ పహుంచనే సె పహాలే యేహ్ దుఆ ఖత్మ కర్ దీజియే ఔర్ పహాలే హీ కీ తరహ్ అమల్ కర్తే హుయే హజ్జేర్ అస్వద్ కీ తరఫ్ బద్దతే హుయే దురూద్ షరీఫ్ పద్ద కర్ యేహ్ దుఆవి ఖుర్ఆనీ పద్ధియే :

رَبِّنَا إِنِّتَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ

తర్రఫు ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : అయ్ రబ్ హమారే ! హమే దున్యా మే భలాఈ దే ఔర్ హమే ఆఖిరత్ మే భలాఈ దే

وَقِنَّا عَذَابَ النَّارِ ۝۲۱

ఔర్ మమే ఆజాబే దోజఖ్ సె బచా.

యే లీజియే ! ఆప్ ఫిర్ హజ్జేర్ అస్వద్ కె ఖరీబ్ ఆ పహుంచే, ఆప్ కా “తీస్రా చక్రొ” భీ ముకమ్మల్ హో గయా, ఫిర్ పహాలే కీ తరహ్ దోన్ హాద్ కానో(తక్ ఉరా కర్ యేహ్ దుఆ :

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

పథ్ కర్ హజీర అస్వద్ కా ఇస్తిలామ్ కీజియే ఔర్ పహలే హీ కీ తరహా
 చౌథా చక్కుర్ షరూ కీజియే, అబ్ రమల్ న కీజియే కి రమల్ సిర్ఫ్ తీన్
 ఇబ్దిదాఈ ఫేరో (మే కర్నా థా. అబ్ ఆప్ కో హస్సె మా'మూల్ దర్మియానా
 చాల్ కె సాథ్ బఖీయ్యు ఫేరే ముకమ్మల్ కర్నే హై. దురూద్ షరీఫ్ పథ్ కర్
 యేహ్ దుఆ పధియే :

చౌథే చక్కుర్ కీ దుఆ

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ حَجَّامَبْرُورًا وَسَعْيًا مَشْكُورًا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మేరే ఇస్ హజ్ కో హజ్జే మబరూర్ ఔర్ మేరీ కోషిష్ కో కామియాబ్

وَذَنْبًا مَغْفُورًا وَعَمَلًا صَالِحًا مَقْبُولًا

ఔర్ గునాహోంకీ మగ్ఫిరత్ కా జరిఆ ఔర్ మఖ్బూల్ నేక్ అమల్ ఔర్

تَجَارَةً لَّنْ تَبُورَ ط يَا عَالَمُ مَا فِي الصُّدُورِ

బే సుఖ్ సాన్ తిజారత్ బనా దే. అయ్ సీనోంకె హాల్ జాన్నే వాలే !

اُخْرِجْنِي يَا اللَّهُ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! ముయ్యే (గునాహ్ కీ) తారీకియోంసె (అమల్ సాలేహ్ కీ) రోష్నీ కీ తరఫ్
 వికాల్ దే.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుర్ఖు సె తేరీ రహ్మాత్ (కె హసీల్ హోనే) కె జరీవో (

وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ

జెర్ తేరీ మగ్ఫిరత్ కె అస్సాబ్ కా జెర్ తమామ్

إِثْمٍ وَالْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ وَافْوَنَرِ

గునాహోంసె బచ్తే రహ్మా జెర్ హర్ నేకీ కీ తాఫీఖ్ కా జెర్

بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ اللَّهُمَّ قَنِّعْنِي

జన్నత్ మే జానే జెర్ జహన్నమ్ సె నజాత్ పానే కా సువాల్ కర్తా హూ (జెర్ అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! ముర్ఖు అప్పే దియే

بِمَارَزَقْتَنِي وَبَارِكْ لِي فِيهِ وَاخْلُفْ عَلَيَّ

హుయే రిజ్కే మే ఖనాఅత్ అతా ఫర్మా జెర్ ఇస్మే మేరే లియే బర్కత్ భీ దే జెర్

(దురూద్ షరీఫ్ పథ్ లిజియే)
 كُلِّ غَائِبَةٍ لِّي بِخَيْرٍ

హర్ సుఖ్సాన్ కా అప్పే కరమ్ సె ముర్ఖు నేమల్ బదల్ అతా ఫర్మా.

రుక్నే యమానీ తక్ యేహ్ దుఆ ఖత్మీ కర్ కె ఫిర్ పహాలే హీ కీ
 తరహ్ అమల్ కర్తే హుయే హజీరే అస్వద్ కీ తరఫ్ బధియే జెర్ దురూద్
 షరీఫ్ పథ్ కర్ యేహ్ ఖుర్ఆనీ దుఆ పధియే :

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

తర్జుమ ఏ కన్జెట్ ఈమాన్ : అయ్ రబ్ హమాల్ హమే దునియా మే భలాఈ దే జెర్ హమే ఆఖిరత్ మే భలాఈ దే.

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ①

ఔర్ హమే అజబే దోజ్ఖ్ సె బచా.

యే లీజియే ! ఆప్ ఫిర్ హజరే అస్వద్ పర్ ఆ పహుంచే. హస్సే

సాబిఖ్ దోనో (హాథ్ కానో) తక్ ఉరా కర్ యేహ్ దుఆ :

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ
 పథ్ కర్ ఇస్తిలామ్ కీజియే ఔర్ పాంచ్వా (చక్రర్ షరూ కీజియే ఔర్
 దురూద్ షరీఫ్ పథ్ కర్ యేహ్ పఢియే :

పాంచ్ వే చక్రర్ కీ దుఆ

اللَّهُمَّ أَظِلَّنِي تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِكَ يَوْمَ لَا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! ముర్ఖె ఉస్ దిన్ అప్పే అర్ష్ కె సాయే మే జగహ్ దే జిస్ దిన్

ظِلِّ إِلَّا ظِلُّ عَرْشِكَ وَلَا بَاقِيَ إِلَّا وَجْهُكَ

తేరే అర్ష్ కె సాయే కె సివా కోయీ సాయా న హోగా ఔర్ తేరీ జాతే పాక్ కె సివా కోయీ
 బ్రాఖీ న రహేగా

وَاسْقِنِي مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

ఔర్ ముర్ఖె అప్పే నబీ ముహమ్మద్ ముస్తఫా

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ شَرْبَةً

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ 3 హాజే (కొనర్) సె

هَنِيئَةً مَرِيئَةً لَا نَظْمًا بَعْدَهَا أَبَدًا اللَّهُمَّ

అయినా ఖుష్ గవార్ ఔర్ ఖుష్ జొంఖా ఘూంట్ పిలా కి ఇన్ 3 బాద్ కభీ ముర్బే ప్యాన్ న లగే అయ్ అల్లాహ్ పాక్ !

إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ

మై తుర్బు సె ఉన్ చీజోంకి భలాఈ మాంగ్తా హూ(జిన్ హే(తేరే నబీ

سَيِّدُنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ

సయ్యిదునా ముహమ్మద్ صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె తుర్బు సె తలబ్ కియా

وَسَلَّمَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَكَ

ఔర్ ఉన్ చీజోంకి బురాఈ సె తేరీ వనాహ్ చాహ్తా హూ(జిన్ సె

مِنْهُ نَبِيُّكَ سَيِّدُنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ

తేరే నబీ సయ్యిదునా ముహమ్మద్ صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె వనాహ్ మాంగి. |

وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَنَعِيمَهَا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుర్బు సె జన్నత్ ఔర్ ఇన్ కీ నే'మతోంకా

وَمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ ط

ఔర్ హర్ ఉన్ ఖోల్ యా ఫేల్ యా అమల్ (కీ తౌఫీఖ్) కా సువాల్ కర్తా హూ(జో ముయ్యె జన్నత్ సె ఖరీబ్ కర్తే

وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْهَا مِنْ

ఔర్ మై దోజఖ్ ఔర్ హర్ ఉన్ ఖోల్ యా ఫేల్ యా అమల్ సె తేరీ పనాహ్ చాహతా హూ(జో ముయ్యె జహన్నమ్ సె ఖరీబ్

(దురూద్ షరీఫ్ పఢవీజియే)
 قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ ط

కర్తే

రుక్నె యహూనీ తక్ యేహ్ దుఆ ఖత్మ కర్తా పహలే కీ తరహ్ హజరే అస్వద్ కీ తరఫ్ బధియే ఔర్ దురూద్ షరీఫ్ పఢ్ కర్ యేహ్ ఖుర్ఆనీ దుఆ పధియే :

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

తర్జుమ ఎ కన్జాల్ ఈమాన్ : అయ్ రబ్ హమారే ! హమే(దునియా మే భలాఈ దే ఔర్ ఆఖిరత్ మే భలాఈ దే

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ②

ఔర్ హమే అజాబే దోజఖ్ సె బచా.

ఫిర్ హజరే అస్వద్ పర్ ఆకర్ దోనో హాథ్ కానో(తక్ ఉరా కర్ యేహ్ దుఆ :

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ط
 పఢ్ కర్ ఇస్తిలామ్ కీజియే ఔర్ అబ్ ఫటా చక్కర్ షురూ కీజియే ఔర్
 దురూద్ షరీఫ్ పఢ్ కర్ యేహ్ దుఆ పధియే :

ಚಪೆ ಚಕ್ಕರ್ ಕಿ ದುಅ

اللَّهُمَّ إِنَّ لَكَ عَلَيَّ حُقُوقًا كَثِيرَةً فِيمَا

ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಬೆಷಕ್ ಮುಝೆ ಪರ್ ತೆರೆ ಬಹುತ್ ಸೆ ಹುಖಾಖೆ ಹೇ (ಓನ್ ಮುಅಮಲಾತ್ ಮೆ

بَيِّنِي وَبَيِّنْكَ وَحُقُوقًا كَثِيرَةً فِيمَا بَيِّنِي

ಜೊ ಮೆರೆ ಔರ್ ತೆರೆ ದರ್ಮಿಯಾನ್ ಹೇ (ಔರ್ ಬಹುತ್ ಸೆ ಹುಖಾಖೆ ಹೇ (ಓನ್ ಮುಅಮಲಾತ್ ಮೆ
ಜೊ ಮೆರೆ ಔರ್ ತೆರೆ

وَبَيِّنَ خَلْقِكَ اللَّهُمَّ مَا كَانَ لَكَ مِنْهَا

ಮಖಲಾಖೆ ತೆ ದರ್ಮಿಯಾನ್ ಹೇ (ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಇನ್ ಮೆ ಸೆ ಜಿನ್ ಕಾ ತಅಲ್ಲುಖೆ ತುಝೆ ಸೆ ಹಾ
ಓನ್ ಕಿ (ಕೊತಾಹಿ ಕಿ)

فَاغْفِرْهُ لِي وَمَا كَانَ لِي خَلْقِكَ فَتَحَمَّلْهُ عَنِّي

ಮುಝೆ ಮುಅಫ್ ದೆ ಔರ್ ಜಿನ್ ಕಾ ತಅಲ್ಲುಖೆ ತೆರೆ ಮಖಲಾಖೆ ಸೆ (ಭಿ) ಹಾ ಓನ್ ಕಿ ಮುಅಫ್ ಅಪ್ನೆ ಜಿಮ್ಮ
ಎ ಕರಮ್ ಪರ್ ಲೆ ಲೆ.

وَاعْزِئْنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَبِطَاعَتِكَ

ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಮುಝೆ (ರಿಜೆಖೆ) ಹಲಾಲ್ ಅತಾ ಫರ್ಮಾ ಕರ್ ಹರಾಂ ಸೆ ಬೆ ಪರವಾ ಕರ್ದೆ ಔರ್
ಅಪ್ನೆ ಇತಾಅತ್ ಕಿ ತಾಫೆಖೆ ಅತಾ ಫರ್ಮಾ ಕರ್

عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَبِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ يَا

ನಾ ಫರ್ಮಾನಿ ಸೆ ಔರ್ ಅಪ್ನೆ ಫಜ್ಲೆ ಸೆ ನವಾಜೆ ಕರ್ ಅಪ್ನೆ ಇಲಾವಾ ದುಃಖಾಂಸೆ ಮುಸ್ತಗಿನ್ (ಯಾ'ನಿ ಬೆ
ಪರವಾ) ಕರ್ ದೆ,

وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ ط اللَّهُمَّ إِنَّ بَيْتَكَ عَظِيمٌ وَوَجْهَكَ

అయ్ వసీఅ మగ్గీరత్ వాలే ! అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! బేషక్ తేరా ఘర్ బడీ అజ్ఘత్ వాలా హై ఔర్ తేరీ జాత్

كَرِيمٌ وَأَنْتَ يَا اللَّهُ حَلِيمٌ كَرِيمٌ عَظِيمٌ

కరీమ్ హై ఔర్ అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! తూ హిల్మీ వాలా, కరమ్ వాలా, అజ్ఘత్ వాలా హై

تَحِبُّ الْعُفُوفَ عَنِّي ط

(దురూద్ షరీఫ్ పద్దహీజియే)

ఔర్ తూ ముఅఫ్ కో వసంద్ కర్తా హై సో మేరీ ఖతావోంకో బఖ్ష్ దే.

రక్నె యమానీ తక్ యేహ్ దుఆ ఖత్మీ కర్ కె ఫిర్ పహాలే కీ తరహ్ అమల్ కర్తే హుయే హజీరే అస్వద్ కీ తరఫ్ బధియే ఔర్ దురూద్ షరీఫ్ పద్ కర్ యేహ్ ఖుర్ఆనీ దుఆ పధియే :

رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ

తర్జుమె ఎ కన్జుల్ ఈమాన్ : అయ్ రబ్ హమారే! హమే దునియా మే భలాఈ దే ఔర్ ఆఖిరత్ మే భలాఈ దే

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ②

ఔర్ హమే అజాబే దోజఖ్ సె బచా.

ఫిర్ పహాలే హీ కీ తరహ్ దోనో(హద్ కానో) తక్ ఉరా కర్ యేహ్ దుఆ:

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ط

పద్ కర్ హజీరే అస్వద్ కా ఇస్తిలామ్ కీజియే ఔర్ సాత్వా(ఔర్ ఆఖిరీ

చక్కర్ షరూ కీజియే ఔర్ దురూద్ షరీఫ్ పఢ్ కర్ యేహ్ దుఆ పఢియే :

సాత్వే చక్కర్ కీ దుఆ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا كَامِلًا وَيَقِينًا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుర్ఖు సె తేరీ రహ్మాత్ కె వసీలే సె కామిల్ ఈమాన్ ఔర్ సచ్చా యఖీన్

صَادِقًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَقَلْبًا خَاشِعًا

ఔర్ కుషాదా రిజ్ఖ్ ఔర్ అజిజ్ కర్నీ వాలా దిల్ ఔర్

لِسَانًا ذَاكِرًا وَرِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا وَتَوْبَةً

జేక్ర కర్నీ వాలీ జేబాన్ ఔర్ హలాల్ ఔర్ పాక్ రోజ్ ఔర్ సచ్చీ తౌబా

نُصُوحًا وَتَوْبَةً قَبْلَ الْمَوْتِ وَرَاحَةً عِنْدَ الْمَوْتِ

ఔర్ మూత్ సె వహలే కీ తౌబా ఔర్ మూత్ కె వఖ్తే రాహత్

وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْعَفْوَ عِنْدَ

ఔర్ మర్నీ కె బా'ద్ మగ్ఫిరత్ ఔర్ రహ్మాత్ ఔర్ హిసాబ్ కె వఖ్తే ముఅఫీ

الْحَسَابِ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ

జెర్ జన్నత్ కా హునూల్ జెర్ జహన్నమ్ సె నజాత్ మాంగ్తా హూ,

بِرَحْمَتِكَ يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

అయ్ ఇజ్జత్ వాలే ! బహుత్ బఖష్ నే వాలే ! అయ్ మేరే రబ్ ! మేరే ఇల్మ్ మే ఇజ్జాఫ్ ఫర్మా

وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ

(దురూద్ షరీఫ్ పద్దీజియే)

జెర్ ముయే నేకో (మే షామిల్ ఫర్మా.

రుక్నే యమానీ పర్ ఆ కర్ యేహ్ దుఆ ఖత్మ కర్ కె పహాలే హీ కీ తరహ్
 అమల్ కర్తే హుయే దురూద్ షరీఫ్ పద్ కర్ యేహ్ ఖుర్ఆనీ దుఆ పద్ధియే:

رَبَّنَا إِنِّي أَتَانِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ

తర్జుమ ఎ కన్జుల్ ఈమాన్ : అయ్ రబ్ హమారే ! హమే దునియా మే భలాఈ దే జెర్ హమే
 ఆఖిరత్ మే భలాఈ దే

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ②

జెర్ హమే అజాబే దోజ్ఖ్ సె బచా.

హజ్జేరే అస్వద్ పర్ పహుంచ్ కర్ ఆప్ కె సాత్⁷ ఫేరే ముకమ్మల్
 హో గయే మగర్ ఫిర్ ఆర్వీ బార్ పహాలే కీ తరహ్ దోనో (హద్ కానో)
 తక్ ఉరా కర్ యేహ్ దుఆ :

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

పథ్ కర్ ఇస్తిలామ్ కీజియే బెర్ హమేషా యాద్ రఖియే కి జబ్ భీ తవాఫ్ కరే(ఉస్ మే ఫేరే సాత్⁷ హోతే హై(బెర్ ఇస్తిలామ్ ఆత్⁸.

మఖామే ఇబ్రాహీమ్

అబ్ సీధా కన్ ధా ధాంవ్ లీజియే బెర్ “మఖామే ఇబ్రాహీమ్” పర్ ఆకర్ పారహ్ 1 సూరతుల్ బఖరహ్ కీ యేహ్ ఆయతే ముఖద్దసా పధియే:

وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ۖ

తర్జుమ ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : బెర్ ఇబ్రాహీమ్ కె ఖదే హోనే కీ జగహ్ కో నమాజ్ కా మఖామ్ బనావో. |

నమాజే తవాఫ్ : అబ్ మఖామే ఇబ్రాహీమ్ కె ఖేరీబ్ జగహ్ మిలే తో బెహ్రార్ వర్నా మస్జిదే హరామ్ మే జహా(భీ జగహ్ మిలే అగర్ వఖ్తే మక్రూహ్ న హో తో దో రక్అత్ నమాజే తవఫ్ అదా కిజియే, పహాలీ రక్అత్ మే సూర ఏ ఫాతిహా కె బాద్ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ బెర్ దూస్రీ మే قُلْ هُوَ اللَّهُ షరీఫ్ పధియే, యేహ్ నమాజ్ వాజిబ్ హై బెర్ కోయీ మజ్బూరీ న హో తో తవాఫ్ కె బాద్ ఫోరన్ పథ్నా సున్నత్ హై. అక్సర్ లోగ్ కన్ ధా ఖులా రఖ్ కర్ నమాజ్ పథ్తే హై(యేహ్ మక్రూహ్ హై. ఇజ్జిబా యా'ని కన్ ధా ఖులా రఖ్నా సిర్ఫ్ ఉస్ తవాఫ్ కె సాతో(ఫేరో(మే

హై జిస్ కె బా'ద్ సత్తయా హోతీ హై. అగర్ వఖ్తే ముక్రూహ్ దాఖిల్ హోగయా హోతో బా'ద్ మే పథ్ లీజియే ఔర్ యాద్ రఖియే ఇస్ నమాజ్ కే పథ్ నా లాజిమీ హై.

మఖామే ఇబ్రాహీమ్ పర్ దో రక్అత్ అదా కర్నే దుఆ మాంగియే, హదీసే పాక్ మే హై : అల్లాహ్ పాక్ ఫర్మాతా హై : “జో యేహ్ దుఆ కరేగా మై ఉస్ కీ ఖతా బఖ్ష్ దూంగా, గమ్ దూర్ కరూంగా, మొహ్తాజీ ఉస్ సె నికాల్ లూంగా, హర్ తాజిర్ సె బద్ కర్ ఉస్ కీ తిజారత్ రఖూంగా, దునియా నాచార్ వ మజ్బూర్ ఉస్ కె పాస్ ఆయేగీ అగర్చె వోహ్ ఉసే న చాహే.” (ابن عساکر ۷/ص ۴۱) వోహ్ దుఆ యేహ్ హై :

మఖామే ఇబ్రాహీమ్ కీ దుఆ

اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَا نِيَّتِي

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! తూ మేరీ ఛపీ ఔర్ ఖులీ బాతే(జాన్ తా హై

فَاقْبَلْ مَعْدِرَتِي وَتَعْلَمُ حَاجَتِي فَأَعْطِنِي

లిహజ్జా మేరీ మాజిరత్ ఖిబూల్ ఫర్మా ఔర్ తూ మేరీ హజత్ కో జాన్తా హై లిహజ్జా మేరీ ఖాస్సిష్ కో

سُوْلِي وَتَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي ط

పూరా కర్ ఔర్ తూ మేరే దిల్ కా హల్ జాన్తా హై ఔర్ లిహజ్జా మేరే గునాహాంకో ముఆఫ్ ఫర్మా

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا يَبَاشِرُ قَلْبِي وَيَقِينًا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుర్పు సె మాంగితా హూ (అయ్సా ఈమాన్ జో మేరే దిల్ మే సమా జాయే ఔర్ అయ్సా సచ్చా యఖీన్

صَادِقًا حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لَا يُصِيبُنِي إِلَّا مَا كُتِبَتْ

కి మై జాన్ లూ (కి జో కుచ్ తూనే మేరీ తఖ్దీర్ మే లిఖ్ దియా హై వోహ్ ముర్బు పహుంచేగా

لِي وَرِضًا بِمَا قَسَمْتَ لِي يَا أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ

ఔర్ తేరీ తరఫ్ సె అప్నీ ఖిస్మత్ పర్ రిజో మన్దీ, అయ్ సబ్ సె బద్ కర్ రహ్మా ఫర్మానే వాలే

“ఖలీల్” కె చార్ హురూఫ్ కీ నిస్బత్ సె

మఖామే ఇబ్రాహీమ్ పర్ నమాజ్ కె చార్ మదని ఫూల్

﴿1﴾ మఖామే ఇబ్రాహీమ్ కె పీఛే దో రక్అత్ పడే, ఉన్ కె అగ్లే పిఛ్లే గునాహ్ బఖ్ష్ దియే జాయేంగే ఔర్ ఖియామత్ కె దిన్ అమ్మి వాలో (మే మహ్షూర్ హోగా. ” (యా’ని ఉతాయా జాయేగా) (الشفاء، الجزء الثاني ص ۹۳)

﴿2﴾ అక్సర్ లోగ్ భీడ్ బాద్ మే గిరతే పడ్తే భీ జబర్ దస్తీ “మఖామే ఇబ్రాహీమ్” కె పీఛే హీ నమాజ్ పడ్తే హై (, బాజ్ హజ్జేరాత్ మస్తూరాత్ కో నమాజ్ పడ్తేనే కే లియే హాథోంకా హల్ఖా బనా కర్ రాస్తా ఫేర్ లేతే హై (ఉన్ హే (ఇన్ తరహ్ కర్నే కె బజాయే భీడ్ కె మాఖే పర్ “నమాజ్ తవాఫ్” మఖామే ఇబ్రాహీమ్ సె దూర్ పడ్తే చాహియే కి తవాఫ్ కర్నే వాలోంకో భీ తకలీఫ్ న హో ఔర్ ఖుద్ కో భీ ధక్కే న లగే (

﴿3﴾ మఖామే ఇబ్రాహీమ్

కె బాద్ ఇస్ నమాజ్ కే లియే సబ్ సె అఫ్జల్ కా'బ ఏ ముఅజ్జమా కె అందర్ పథ్నా హై ఫిర్ హాతీమ్ మే మీజాబే రహ్మాత్ కే నీచే ఇస్కే బాద్ హాతీమ్ మే కిసీ ఔర్ జగహ్ ఫిర్ కా'బ ఏ ముఅజ్జమా సె ఖరీబ్ తర్ జగహ్ మె ఫిర్ మస్జిదుల్ హరామ్ మే కిసీ జగహ్ ఫిర్ 0 కె అందర్ జహ్(భీ హా (لَبَّابُ الْمَسْجِدِ ص 106) ﴿4﴾ సున్నత్ యేహ్ హై కి వఖ్తే కరాహత్ న హా తో తవాఫ్ కె బాద్ ఫౌరన్ నమాజ్ పథ్, బీచ్ మే ఫాసిలా న హా ఔర్ అగర్ న పథ్ తో ఉమ్ భర్ మే జబ్ పథ్గా, అదా హీ హై ఖజా నహీ(الْمَسْأَلَةُ الْمَقْصُودَةُ ص 100)

అబ్ ముల్తజిమ్ పర్ ఆఇయే.....! : నామజే తవాఫ్ వ దుఆ సె ఫౌరింగ్ హా కర్ (ముల్తజిమ్ కీ హజేరీ ముస్తహబ్ హై) ముల్తజిమ్ సె లిపట్ జాఇయే. దర్వాజ్ ఏ కా'బా ఔర్ హజేరీ అస్వద్ కె దర్మియానీ హిస్సే కో ముల్తజిమ్ కహతే హై, ఇస్కే దర్వాజ్ ఏ కా'బా షామిల్ నహీ(. ముల్తజిమ్ సె కభీ సీనా లగాఇయే తో కభీ పేట్, ఇస్ పర్ కభీ దాయా(రుఖ్సార్ తో కభీ బాయా(రుఖ్సార్ ఔర్ దోనో హాథ్ సర్ సె ఊంచే కర్కే దీవారే ముఖద్దస్ పర్ పైలాఇయే యా సీధా హాథ్ దర్వాజ్ ఏ కా'బా కీ తరఫ్ ఔర్ ఉల్టా హాథ్ హజేరీ అస్వద్ కీ తరఫ్ పైలాఇయే. ఖూబ్ ఆంసూ(బహాఇయే ఔర్ నిహాయత్ హీ ఆజిజ్ కె సాథ్ గిడ్ గిడా కర్ అప్పే పాక్ పర్వర్ దిగార్ సె అప్పే లియే ఔర్ తమామ్ ఉమ్మత్ కె లియే అప్పీ జబాన్ మే దుఆ మాంగియే కి మఖామే ఖబూల్ ఖబూల్ హై. యహ్(కీ ఏక్ దుఆ యేహ్ హై :

يَاوَجِدُيَا مَاجِدٌ لَا تُرِلْ عَنِّي نِعْمَةً أَعْمَتَهَا عَلَيَّ

అయ్ ఖుద్ రత్ వాలే ! అయ్ బుజర్గ్ ! తూనే ముయ్ జో నేమత్ దీ, ఉస్ కో ముయ్ సె జొఇల్ న కర్.

హదీస్ మే ఫర్మా : “జబ్ మై చాహతా హూ(జిబ్రిల్ కో దేఖ్తా హూ(కి ముల్తజమ్ సె లిప్టే హుయే యేహ్ దుఆ కర్ రహే హై.” (బహరే షరీఅత్ జి:1, స:1104) ఔర్ హో సకే తో దుహాద్ షరీఫ్ పథ్ కర్ యేహ్ దుఆ భీ పఢియే :

మఖ్సోమే ముల్తజమ్ పర్ పఢ్నే కీ దుఆ
 اللَّهُ يَا رَبَّ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ اعْتِقْ رِقَابَنَا

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! అయ్ ఇస్ ఖదీమ్ ఘర్ కె మాలిక్! హమారి గర్దనోంకో ఔర్ హమారి

وَرِقَابَ آبَائِنَا وَأُمَّهَاتِنَا وَإِخْوَانِنَا وَأَوْلَادِنَا مِنْ

(ముసల్మాన్) బాప్ దాదో(ఔర్ మాఓ(బహనో) ఔర్ భాఇయో(ఔర్ బెలాద్ కీ గర్దనోంకో

النَّارِ إِذَا الْجُودُ وَالْكَرَمُ وَالْفُضْلُ وَالْمِنَّ وَالْعَطَاءُ

దోజ్ఖ్ సె ఆజాద్ కర్దే, అయ్ బఖ్షిష్ ఔర్ కరమ్ ఔర్ ఫజ్ల్ ఔర్ ఎహ్సాస్

وَالْإِحْسَانُ اللَّهُ أَحْسَنُ عَاقِبَتَنَا فِي الْأُمُورِ

ఔర్ అతా వాలే ! అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! తమామ్ ముఅమలాత్ మే హమారా అన్జామ్

كُلِّهَا وَاجْرِنَا مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ

బఖ్తర్ ఫర్మా ఔర్ హమే(దునియా కీ రుస్ వాయా ఔర్ ఆఖిరత్ కె అజాబ్ సె మహ్సూజ్ రఖ్.

الْآخِرَةَ ط اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَاقِفُ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తేరా బందా మా (బేర్ బందా జదా మా (, తేరే (ముఖద్దస్ ఫుర్ కె) దర్వాజే కె

تَحْتَ بَابِكَ مُلْتَزِمٌ بِاعْتَابِكَ مُتَذَلِّلٌ

నీచే ఖదా మా (, తేరే దర్వాజే కీ చౌఖటోంసె లివటా మా (, తేరే సామ్నే ఆజిజే కా ఇజ్హర్ కర్ రహ్ మా (

بَيْنَ يَدَيْكَ أَرْجُو رَحْمَتَكَ وَأَخْشَى عَذَابَكَ

బేర్ తేరీ రహ్మత్ కా తలబ్ గార్ మా (బేర్ తేరె దోజ్ఖే కె అజాబ్ సె డర్ రహ్ మా (

مِنَ النَّارِ يَا قَدِيمَ الْإِحْسَانِ ط اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ

అయ్ హమేషా కె మొహసిన్ ! (అబ్ భీ ఎహ్సాన్ ఫర్మా) అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుర్ఖు సె సువాల్ కర్తా మా (కి

أَنْ تَرْفَعَ ذِكْرِي وَتَضَعَ زُرِّي وَتُصْلِحَ

మేరే జిక్ర కో బులందీ అతా ఫర్మా బేర్ మేరే గునాహాంకా బోర్ఖు హల్ కా కర్దే బేర్ మేరే కామోంకా

أَمْرِي وَتُطَهِّرَ قَلْبِي وَتُنَوِّرَ لِي فِي قَبْرِي

దురుస్త ఫర్మా బేర్ మేరే దిల్ కో పాక్ కర్ బేర్ మేరే లియే ఖబ్ర్ మే రోషనీ ఫర్మా

وَتَغْفِرَ لِي ذَنْبِي وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى

బేర్ మేరే గునాహ్ ముఆఫ్ ఫర్మా బేర్ మై తుర్ఖు సె జన్నత్ కె ఊంచే దర్వాజోంకీ భీక్ మాంగ్తా మా (

مِنَ الْجَنَّةِ آمِينَ بِجَاءِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ

آمِينَ بِجَاءِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ఏక్ అహమ్ మన్అలా : ముల్తజమ్ కె పాస్ నమాజ్ తవాఫ్ కె బా'ద్ ఆనా ఉన్ తవాఫ్ మే హై జిన్ కె బా'ద్ సత్యా హై ఔర్ జిన్ కె బా'ద్ సత్యా న హో మసలన్ తవాఫ్ నష్లే యా తవాఫ్ జియారహ్ (జబ్ కి హజ్ కీ సత్య సె పహలే ఫారిగ్ హో చుకే హో) ఉన్ మే నమాజ్ సె పహలే ముల్తజమ్ సె లిపటియే, ఫిర్ మఖామే ఇబ్రాహీం కె పాస్ జూ కర్ దో రక్అత్ నమాజ్ అదా కీజియే. (السَّلَاةُ الْمُتَقَسِّطُ ص ۱۳۸)

అబ్ జమ్ జమ్ పర్ ఆజియే ! : అబ్ బాబుల్ కా'బా కె సామ్నె వాలీ సీద్ మే దూర్ సె రఫే హుయే అబే జమ్ జమ్ షరీఫ్ కె కూలరోంపర్ తవ్రిఫ్ లాజియే ఔర్ (యాద్ రహే! మస్జిద్ మే అబే జమ్ జమ్ పీతే వఖ్తే ఏతికాఫ్ కీ నియ్యత్ హోనా జరూరీ హై) ఖిల్లా రూ ఖదే ఖదే తీన్ సాంస్ మే ఖూబ్ పేట్ భర్ కర్ పియే(, ఫర్మానే ముస్తఫా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ హై : హమారే మునాఫ్ఖీన్ కె దర్మియాన్ ఫర్ద్ యేహ్ హై కి వోహ్ జమ్జమ్ పేట్ భర్ కర్ నహీ(పీతే (ابن ماجه ج ۳ ص ۴۸۹ حدیث ۳۰۶۱) హర్ బార్ ఖిస్మిల్లాహ్ సె షురూ కీజియే ఔర్ పీనే కె బా'ద్ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ కహియే ఔర్ హర్ బార్ కా'బ ఏ ముష్రఫ్ కీ తరఫ్ నిగాహ్ ఉరా కర్

దేఖ్ లీజియే, బాఖీ పానీ జిన్మీ పర్ దాలియే యా ముహ్, సర్ జెర్ బదన్ పర్ ఉన్ సె మసహ్ కర్ లీజియే మగర్ యేహ్ ఎహ్తియాత్ రఖియే కి కోయీ ఖత్రా జమీన్ పర్ న గిరే. వీతే వఖ్తే దుఆ కీజియే కి ఖబూల్ హై.

దో ఫరామీనే ముస్తఫా : صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : ﴿1﴾ యేహ్ (అబే జమ్జమ్) బా బర్కత్ హై జెర్ భూకే కే లియే ఖానా హై జెర్ మరీజ్ కే లియే షిఫా హై. (ابوداود طيالسی ص ٦١ حدیث ٤٥٧) ﴿2﴾ జమ్ జమ్ జిన్ మురాద్ సె పియా జాయే ఉనీ కే లియే హై.

(ابن ماجه ج ٣ ص ٤٩٠ حدیث ٣٠٦٢)

యేహ్ జమ్జమ్ ఉన్ లియే హై ఇన్ కో పియే కోయీ
 ఇనీ జమ్జమ్ మే జన్నత్ హై, ఇనీ జమ్జమ్ మే కౌసర్ హై
 (జోఖే నా'త్)

అబే జమ్జమ్ పీ కర్ యేహ్ దుఆ పధియే

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا وَاسِعًا

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుర్పు సె ఇత్మే నాఫ్ జెర్ కుషాదా రిజ్క్

وَشِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ ط

జెర్ హర్ బీమారీ సె సిహ్తాత్ యాబీ కా సువాల్ కర్తా హా(.

ఆబే జమ్జమ్ పీతే వఖ్తే దుఆ మాంగినే కా తరీఖా :
 షారెహా ముస్లిమ్ షరీఫ్ హజ్జేరతే నయ్యుదునా ఇమామ్ నవవీ
 షాఫ్ఈ رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ ఫర్మాతే మై (: పన్ ఉన్ షఖ్స్ కే లియే
 ముస్తహబ్ హై జో మగ్ఫిరత్ యా మరజ్జే వగైరా సె షిఫా కే
 లియే ఆబే జమ్జమ్ పీనా చాహ్తా హై కి బిల్లా రూ హో కర్
 ఫిర్ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ పథే ఫిర్ కహా : “అయ్ అల్లాహ్ ముర్బు
 యేహ్ హదీస్ పహుంచీ కి తేరే రసూల్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె
 ఫర్మాయా : “ఆబే జమ్జమ్ ఉన్ మఖ్సేంద్ కే లియే హై కి జిన్
 కే లియే ఇసే పియా జాయే.” (مسند امام احمد ج ١ ص ١٣٦ حديث ١٨٥٠)
 (ఫిర్ యూ(దుఆయే(మాంగే మసలన్) అయ్ అల్లాహ్! మై ఇసే
 పీతా హూ(తాకీ తూ ముర్బు బఖ్ష్ దే యా, అయ్ అల్లాహ్ ! మై
 ఇసే పీతా హూ(ఇన్ కె జరీఎ అప్పే మరజ్జే సె షిఫా చాహ్తే
 హుయే, అయ్ అల్లాహ్ ! పన్ తూ ముర్బు షిఫా అతా ఫర్మాదే,”
 ఔర్ మిస్లే ఇస్కే (యా'ని హస్సే జరూరత్ ఇసీ తరహా ముఖ్తలిఫ్
 దుఆయే(కరే((الايضاح فى مناسك الحج للنووى ص ٤٠١)
 జియాదా రండా నా పియే(: బహుత్ రండా పానీ ఇస్తి'మాల్ న
 ఫర్మాయే(కహీ(అవ్కీ ఇబాదత్ మే రుకావట్ కె అస్సాబ్ న
 పైదా హో జాయే(? నఖ్స్ కీ ఖ్వాహిష్ కో దబాతే హుయే
 అయ్సే కూలర్ సె ఆబే జమ్జమ్ నోష్ ఫర్మాయే(జిన్ పర్ లిఖా
 హో : رَمَزٌ غَيْرُ مُبَرَّدٍ (యా'ని గైర్ రండా జమ్జమ్).

నజర్ తేజ్ హాతీ హై : అబే జేమ్ జేమ్ దేఖనే సె నజర్ తేజ్
 హాతీ హై, తీన్ చుల్లా సర్ పర్ డాల్నే సె జేల్లతో రుస్వాఈ సె
 హిఫాజత్ హాతీ హై. (البحر العميق في المناسك ج ٥ ص ٢٠٦٩-٢٠٧٣)

తూ హర్ సాల్ హజ్ పర్ ఖులా యా ఇలాహీ

వహా(అబే జేమ్ జేమ్ పిలా యా ఇలాహీ

اٰمِيْنَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

సఫా వ మర్వహ్ కీ సత్తయా : అగర్ కోయా మజ్బూరీ యా
 థకన్ వగైరా న హా తో అబీ వర్నా ఆరామ్ కర్ కె సఫా వ
 మర్వహ్ కీ సత్తయ కె లియే తయ్యార్ హా జాఇయే, యాద్
 రహీ కి సత్తయా మే ఇజ్తిబా యా'ని కంధా ఖులా రఖ్నా నహీ(.
 అబ్ సత్తయ కే లియే హజ్గె అస్వద్ కా పహలే హీ కీ తరహ్
 దోనో హాథ్ కానో(తక్ ఉరా కర్ యేహ్ దుఆ :

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ
 పథ్ కర్ ఇస్తిలామ్ కీజియే. ఔర్ న హా సకే తో ఉన్ కీ తరఫ్
 ముహ్ కర్కే اللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ఔర్ దురూద్
 పథ్తే హుయే ఫౌరన్ బాబుస్సఫా పర్ ఆఇయే. “కోహీ సఫా”
 ఔర్ దురూద్ పథ్తే హుయే ఫౌరన్ బాబుస్సఫా పర్ ఆఇయే !
 “కోహీ సఫా” చూంకీ “మస్జిదే హరామ్” సె బాహర్ వాఖే హై

1 : తహ్ఖానే (BASEMENT) మే సత్తయా కీజియే.

ఔర్ హమేషా మస్జిద్ సె బాహర్ నికల్తే వఖ్తే ఉల్టా పాఘా(నికాల్నా సున్నత్ హై, లిహాజ్ యహా(భీ పహలే ఉల్టా పాఘా(నికాలియే ఔర్ హస్సే మా'మూల్ దురూద్ షరీఫ్ పథ్ కర్ మస్జిద్ సె బాహర్ అనే కీ యేహ్ దుఆ పడియే :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తుఝసె తేరే ఫజ్లే ఔర్ తేరీ రహ్మాత్ కా సువాల్ కర్తా హూ(అబ్ దురూదో నలామ్ పథ్తే హుయే నఫా ఇత్నా చడియే కి కా'బ ఏ ముఅజ్జమా నజర్ ఆ జాయే ఔర్ యేహ్ బాత్ యహా(మా'మూలీసా చథ్నే పర్ హాసిల్ హో జాతీ హై, అవామున్నాన్ కీ తరహ్ జేయాదా ఊపర్ తక్ న చడియే అబ్ యేహ్ దుఆ పడియే:

أَبَدًا بِمَا بَدَأَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ ﴿إِنَّ الصَّفَا

మై ఉన్ సె షురూ కర్తా హూ(జిన్ కో అల్లాహ్ పాక్ నె పహలే జిక్ర కియా తర్జుమ ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : బేషక్ నఫా ఔర్

الْبَرُوءَةِ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمِنْ حَجِّ الْبَيْتِ

మర్వహ్ అల్లాహ్ కె నిషానోసె హై(తో జో ఇన్ షుర్ కా హజ్

أَوْ اِعْتَبَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهَآ

యా ఉప్రహ్ కరే, ఇన్ పర్ కుచ్ గునాహ్ నహీ(కి ఇన్ దోనోంకె ఫేరే కరే

وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

జెర్ జో కోయా భళి బాత్ అప్పీ తరఫ్ సె కరే తో అల్లాహ్ పాక్ నేకీ కా సిలా దేనే వాలా ఖబర్దార్ హై.

సఫా పర్ అవామ్ కె ముఖతలిఫ్ అందాజ్ : కాఫీ లోగ్ కా'బా షరీఫ్ కీ తరఫ్ హాథేలియా(కర్తే హై(, బా'జ్ హాథ్ లహారా రహే హాతే హై(తో బా'జ్ తీన్ బార్ కానో(తక్ హాథ్ ఉరా కర్ ఛోడ్ దేతే హై(, ఆప్ అయ్సా న కరే(బల్కీ హస్సే మా'మూల్ దుఆ కీ తరఫ్ హాథ్ కంథో తక్ ఉరా కర్ కా'బవీ ముఅజ్జమా కీ తరఫ్ ముహ్ కియే ఉత్సీ దేర్ తక్ దుఆ మాంగియే జిత్సీ దేర్ సూరతుల్ బఖరహ్ కీ 25 ఆయతోంకీ తిలావత్ కీ జాయే, ఖూబ్ గిడ్ గిడా కర్ జెర్ హో సకే తో రో రో కె దుఆ మాంగియే కి యేహ్ ఖబూలియ్యత్ కా మఖామ్ హై(, అప్పే లియే జెర్ తమామ్ జిన్నో ఇన్స్ ముస్లిమీన్ కీ ఖైర్ వ భలాఈ కే లియే జెర్ ఎహ్సానే అజీమ్ హోగా కి ముర్ఖు గునహ్గారోంకె సర్దార్ సగే మదీనా عَمْرُ కీ బే హిసాబ్ మగ్ఫిరత్ హోనే కే లియే భీ దుఆ మాంగియే. నీజ్ దురూద్ షరీఫ్ పథ్ కర్ యేహ్ దుఆ పథియే :¹

1: రమాయే జమరాత్, వుఖాఫ్ అరఫాత్ వగైరా కేలియే జిన్ తరహ్ నియ్యత్ షర్త్ నహీ(ఇసీ తరహ్ సత్తయ మే భీ షర్త్ నహీ(బిగైర్ నియ్యత్ కె భీ అగర్ కిసీ నె సత్తయ కీ తో హో జాయేగీ మగర్ సత్తయా మే నియ్యత్ కర్ లేనా ముస్తహబ్ హై.

కోహ సఫా కీ దుఆ

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ

అల్లాహ్ పాక్ నబ్ సె బదా హై అల్లాహ్ పాక్ నబ్ సె బదా హై అల్లాహ్ పాక్ నబ్ సె బదా హై అల్లాహ్ పాక్ కె సివా

إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

కోయీ ఇబాదత్ కె లాఇఖ్ నహీ, ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ నబ్ సె బదా హై. అల్లాహ్ పాక్ నబ్ సె బదా హై. ఔర్ హమ్ద్ హై అల్లాహ్ పాక్ కే లియే.

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا هَدَانَا لِلْحَمْدِ لِلَّهِ عَلَى مَا أَوْلَانَا

హమ్ద్ హై అల్లాహ్ (పాక్) కే లియే కి ఉన్ నె హమ్ కో హిదాయత్ కీ హమ్ద్ హై అల్లాహ్ (పాక్) కే లియే కి ఉన్ నే హమ్ కో దియా

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا أَلْهَمَنَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

హమ్ద్ హై అల్లాహ్ (పాక్) కే లియే కి ఉన్ నె హమ్ కో ఇల్‌హమ్ కియా, హమ్ద్ హై అల్లాహ్ (పాక్) కే లియే జిన్ నె

هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا

హమ్ కో ఇన్ కీ హిదాయత్ కీ ఔర్ అగర్ అల్లాహ్ (పాక్) హిదాయత్ న కర్తా తో హమ్ హిదాయత్ న పాతే.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ

అల్లాహ్ (పాక్) కె సివా కోయీ మా'బూద్ నహీ, జో అకేలా హై ఉన్ కా కోయీ షరీక్ నహీ, ఉన్ కేలియ

الْمَلِكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ

ముల్క్ సై బర్ ఉసీ కే లియే హమ్మ సై, వోహీ జేందా కర్తా బర్ మార్తా సై బర్ వోహీ ఖుద్ జేందా సై

لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

మర్తా నహీ(, ఉసీ కే హత్ మే ఖైర్ సై బర్ వోహీ హర్ షై పర్

قَدِيرٌ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ صَدَقَ وَعْدُهُ

ఖాదిర్ సై. అల్లాహ్ పాక్ కే సివా కోయా మా'బూద్ నహీ(జో అకేలా సై, ఉస్ నె అప్నా వా'దా సచ్చా కియా

وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَأَعَزَّ جُنْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ

బర్ అప్నె బందే కీ మదద్ కీ బర్ అప్నె లష్కర్ కో గాలిబ్ కియా బర్ కాఫిరోంకీ జమాఅతోంకో తన్హా ఉస్ నె షిక్స్త దీ.

وَحْدَهُ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ

అల్లాహ్ పాక్ కే సివా కోయా మా'బూద్ నహీ(హమ్ ఉసీ కీ ఇబాదత్ కర్తే సై(,

مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۚ

ఉసీ కే లియే దీన్ కో ఖాలిస్ కర్తే హుయే అగర్చే కాఫిర్ బురా మానే(.

﴿فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ

అల్లాహ్ పాక్ కీ పాక్తి సై పామ్ వ

تُصْبِحُونَ ⑫ وَلَهُ الْحَدُّ فِي السَّهَوَاتِ

సుబహ్ జర్ ఉస్ కే లియే హమ్మ హై అస్మానో(

وَالْأَرْضُ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ⑬

జర్ జమీన్ మే జర్ తీన్రే వహర్ కో జర్ జోహర్ కె వఖ్తే,

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ

హోహ్ జేందా కో ముర్దా సె నికాల్తా హై జర్ ముర్దా కో

الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ

జేందా సె నికాల్తా హై జర్ జమీన్ కో ఉస్ కె మర్నీ కె బాద్

مَوْتِهَا ⑭ وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ⑮ اللَّهُمَّ

జేందా కర్తా హై జర్ ఇస్ తరహా తుమ్ నికాలే జావోగే! ఇలాహీ !

كَمَا هَدَيْتَنِي لِلْإِسْلَامِ أَسْأَلُكَ أَنْ لَا

ఇలాహీ తూనే జిస్ తరహా ముర్ఖే ఇస్లామ్ కీ తరఫ్ హిదాయత్ కీ, తుర్ఖు సె సువాల్ కర్తా హూ(కి

تَنْزِعَهُ مِنِّي حَتَّى تَوْفَّاءَنِي وَأَنَا مُسْلِمٌ ⑯

ఇసే ముర్ఖు సె జుదా న కర్నా యహా(తక్ కి ముర్ఖే ఇస్లామ్ పర్ మాత్ దే,

سُبْحَنَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

అల్లాహ్ పాక్ కే లియే పాక్ హై ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ లియే హమ్ద్ హై ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కె సివా కోయీ మా'బూద్ నహీ (

وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ నబీ సె బడా హై, ఔర్ గునాహ్ సె ఫిర్నా ఔర్ నేకీ కీ తాఖత్ నహీ (మగర్ అలాహ్ పాక్ కీ మద్దత్ సె

الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ أَحْيِنِي عَلَى سُنَّةِ

జో బర్రర్ వ బుజర్గీ హై. ఇలాహీ ! తూ ముర్బి కో అమ్మే

نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

నబీ ముహమ్మద్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ సున్నత్ పర్ జీందా రఖ్

وَتَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَأَعِزَّنِي مِنْ مُضِلَّاتِ

ఔర్ ఇన్ కీ మిల్లత్ పర్ వఫాత్ దే ఔర్ ఫిత్నాంకీ గుమ్రాహియా (

الْفِتَنِ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ يُحِبُّكَ

సె బాచా, ఇలాహీ ! తూ ముర్బి కో ఉన్ లోగ్ (మే కర్ జో తుర్బి సె మహబ్బత్ రఖ్తే హై (

وَيُحِبُّ رَسُولَكَ وَأَنْبِيَآكَ وَمَلَائِكَتَكَ

ఔర్ తేరే రసూల్ వ అంబియూ వ మలాఎకా ఔర్ నేక్ బందోంసె

وَعِبَادَكَ الصَّالِحِينَ اللَّهُمَّ بَسِّرْ لِي

ಮಹಾಬ್ಬತ್ ರಥ್‌ತೆ ಹೈ. ಇಲಾಹಿ ! ಮೆರೆ ಖಿಯೆ ಆಸಾನಿ ಮುಯಸ್ಸರ್ ಕರ್

الْيُسْرَى وَجَنَّبَنِي الْعُسْرَى اللَّهُمَّ أَحْيِنِي

ಪರ್ ಮುರ್ಯೆ ಸಖ್‌ತಿ ಸೆ ಬಚಾ, ಇಲಾಹಿ ! ಅಪ್ಪೆ ರಸೂಲ್ ಮಹಮ್ಮದ್

عَلَى سُنَّةِ رَسُولِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ಕಿ ಸುನ್ನತ್ ಪರ್ ಮುರ್ಯೆ ಕ್ ಜೆಂದಾ ರಥ್

تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَتَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَ

ಪರ್ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಮಾರ್ ಪರ್

الْحَقِّنِي بِالصَّالِحِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ

ನೆಕೆಂಕೆ ಸಾಫ್ ಮಿಲಾ ಪರ್ ಜನ್ನತುನ್ನಕುಮ್

وَرِثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ وَاعْفِرْ لِي خَطِيئَتِي

ಕಾ ವಾರಿಸ್ ಕರ್ ಪರ್ ಖೆಯಾಮತ್ ತೆ ದಿನ್ ಮೆರಿ ಖತಾ

يَوْمَ الدِّينِ اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ إِيمَانًا كَامِلًا

ಬಖ್ಷ್ ದೆ. ಇಲಾಹಿ ! ತುರ್ಯೆ ಸೆ ಕುಮಾನೆ ಕಾಮಿಲ್

وَقَلْبًا خَاشِعًا وَنَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا

బర్ ఖల్వే ఖాషే కా హమ్ సువాల్ కర్తే హై(బర్ హమ్ తుర్పు సె ఇల్మే నాఫే

وَيَقِينًا صَادِقًا وَدِينًا قِيمًا وَنَسْأَلُكَ

బర్ యఖీనే సాదిఖే బర్ దీనే ముస్తఖీమ్ కా సువాల్ కర్తే హై(బర్ హా

الْعَفْوُ وَالْعَافِيَةَ مِنْ كُلِّ بَلِيَّةٍ وَنَسْأَلُكَ

బలా సె ఆఫ్ఘోవో ఆఫ్ఘ్యుత్ కా సువాల్ కర్తే హై(బర్

تَمَامَ الْعَافِيَةِ وَنَسْأَلُكَ دَوَامَ الْعَافِيَةِ

హూరీ ఆఫ్ఘ్యుత్ బర్ ఆఫ్ఘ్యుత్ కీ హమేషగీ

وَنَسْأَلُكَ الشُّكْرَ عَلَى الْعَافِيَةِ وَنَسْأَلُكَ

బర్ ఆఫ్ఘ్యుత్ పర్ షుక్ర కా సువాల్ కర్తే హై(బర్ ఆదమియా(

الْغِنَى عَنِ النَّاسِ ط اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ

సె బే నియాజే కా సువాల్ కర్తే హై(ఇలాహీ ! తూ దరూదో సలామ్

وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ

వ బర్కత్ నాజిల్ కర్ హమారే నర్దార్ ముహమ్మద్ సలీ అల్లే అలీహి వాలిహి وَسَلَّم

وَصَحِّحْهُ عَدَدَ خَلْقِكَ وَرِضَانُفِكَ

ఔర్ ఇన్ కీ ఆల్ వ అన్ హాబ్ పర్ బ ఖద్దరే షుమార్ తేరీ మఖ్లూఖ్ ఔర్ తేరీ రిజా

وَزِينَةَ عَرْشِكَ وَمَدَادَ كَلِمَاتِكَ كُلِّهَا

ఔర్ వజ్నీ తేరే అర్ష్ కె ఔర్ ఔర్ బ ఖద్దరే దరాజీ

ذَكَرَكَ الذَّاكِرُونَ وَغَفَلَ عَنْ ذِكْرِكَ

తేరే కలిమాత్ కె జబ్ తక్ జిక్రే కర్నే వాలే తేరా జిక్రే కర్తే రహే (ఔర్ జబ్ తక్ గాఫిల్ తేరే

الْغَافِلُونَ ۝ آمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ

آمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. జిక్రే సె గాఫిల్ రహే.

దుఆ ఖత్మ హోనే కె బాద్ హాథ్ ఛోడ్ దీజియే ఔర్ దురూద్ షరీఫ్ పద్ కర్ సత్తయ కీ నియ్యత్ అప్పే దిల్ మె కర్ వీజియే మగర్ జబాన్ సే భీ కహ్ లేనా బెహతర్ హై. మా'ని జెహన్ మే రఖతే హుయే ఇన్ తరహా నియ్యత్ కీజియే :

సత్తయ కీ నియ్యత్

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ السَّعْيَ بَيْنَ الصَّافَاوَالْمُرَوِّ

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తేరీ ఖుష్నూదీ కీ ఖాతిర్ సఫా ఔర్ మర్బూహ్ కె దర్మియాన్ సత్తయ కె

سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ لَوْجُهِكَ الْكَرِيمِ فَيَسِّرُهُ

సాత్ ఫేరే కర్నీ కా ఇరాదా కర్ రహా హూ(తో ఇసే మేరే లియే అసాన్ ఫర్మా దే

لِيُتَقَبَّلَهُ مِنِّي ط

జర్ ఇసే మేరీ తరఫ్ సె ఖబూల్ ఫర్మా.

 సఫా/మర్వహ్ సె ఉతర్న కీ దుఆ

اللَّهُمَّ اسْتَعْمِلْنِي بِسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! తూ ముయ్యే అమ్మీ సబీ అలీహ్ وَسَلَّم కీ సున్నత్ కా తాబే బనా దే

عَلَيْهِ وَالْهِمَّ وَسَلَّ وَتَوْفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَأَعِزَّنِي مِنْ

జర్ ముయ్యే ఉన్ కె దీన్ పర్ మాత్ సబీబ్ ఫర్మా జర్ ముయ్యే పనాహ్ దే

مُضَلَّاتِ الْفِتَنِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ ط

ఫిత్నోంకీ గుమరాహియోంసె అమ్మీ రహ్మాత్ కె సాఫ్, అయ్ సబ్ సె జియాదా రహమ్ కర్నీ వాలే.

సఫా సె అబ్ జైక్రో దురూద్ మే మష్గూల్ దర్మియానా చాల్
 చల్తే హుయే జానిబే మర్వహ్ చలియే (అజ్ కల్ తో యహా(సంగే
 మర్మర్ బిఛా హువా హై జర్ ఎయిర్ కూలర్ భీ లగే హై(. ఏక్ సత్తయా

వోహా భీ థీ జో సయ్యుదతునా హాజిరా హుస్సేనె కీ థీ, జేరా అమ్మే
 జేహన్ మే వోహా దిల్ హిలా దేనే వాలా మన్జేర్ తాజా కీజియే, జబ్
 యహా(బే ఆబే గియాహ్ మైదాన్ థా బెర్ నన్హే మున్నే ఇస్మాకుల్
 عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) సిద్ధతే ప్యాస్ సె బిలక్ రహే థే బెర్ హజ్జేరతే
 సయ్యుదతునా హాజిరా హుస్సేనె తాలషే అబ్ (పానీ) మే బేతాబ్
 చిల్-చిలాతీ ధూప్ కె అందర్ ఇన్ సంగ్లాఖ్ రాస్తో(మే ఫిర్ రహీ థీ)
 జూ(హీ పహాలా సబ్జ్ మీల్ ఆయే మర్ద్ దాడ్నా షురూ కర్తే(మగర్
 మహజ్జబ్ తరిఖే పర్ నకీ బే తహాఫా) బెర్ సువార్ సువారి తేజ్ కర్ దే,
 హా(అగర్ భీడ్ జేయాదా హో తో థోడా రుక్ జాఇయే జబ్ కి భీడ్ కమ్
 హోనే కీ ఉమ్మీద్ హో. దాడ్నే మే యేహ్ యాద్ రఖియే కి ఖుద్ కో యా
 కిసీ దూస్రే కో ఈజా న పహుంచే కి యహా(దాడ్నా సున్నత్ హై జబ్ కి
 కిసీ ముసల్మాన్ కో ఖస్త్ ఈజా దేనా హరామ్. ఇస్లామీ బహానే న దాడే.
 అబ్ ఇస్లామీ భాఈ దాడతే హుయే బెర్ ఇస్లామీ బహానే(చల్తే హుయే
 యేహ్ దుఆ పఢే :

సబ్జ్ మీలోంకే దర్మియాన్ పఢ్ నే కీ దుఆ

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ

అయే అల్లాహ్ పాక్ ! ముర్ఖే ముఅఫ్ ఫర్మా బెర్ ముర్ఖే పర్ రహమ్ కర్ బెర్ మేరీ ఖతాయే(జో
 ۞ ననే తేరే ఇల్మీ మే హై(ఉన్ సె దర్ గుజర్ ఫర్మా బేషక్ తూ

تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ

జాన్తా హై హమే(ఉన్ కా ఇల్మీ నహీ. బేషక్ తూ ఇజ్జత్ వ ఇక్రామ్ వాలా హై

وَاهْدِنِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ ط اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ حَجًّا

ఔర్ ముర్ఖు సిరాతే ముస్తఫీమ్ పర్ ఖాజమ్ రఖ్, అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మేరే హజ్ కో

مَبْرُورًا وَسَعْيًا مَشْكُورًا وَذَنْبًا مَغْفُورًا ط

మబ్రూర్ ఔర్ మేరీ సత్తయ్ కో మష్కూర్ (పసందీదా) కర్ ఔర్ మేరే గునాహాంకో బఖ్ష్ దే.

జబ్ దూస్రా సబ్జ్ మీల్ అయ్ తో అహిస్తా హో జాఇయే ఔర్ దర్మియానా చాల్ సె జానిబే మర్వహ్ బధే చలియే. యే లీజియే ! మర్వహ్ షరీఫ్ ఆ గయా, అవామున్నాన్ దూర్ ఊపర్ తక్ చధే హుయే హై(. ఆప్ ఉన్ కీ సబ్జ్ మత్ కీజియే పహాలీ సీథీ పర్ చధనే బల్గీ ఉన్ కే ఖరీబ్ జేమీన్ పర్ ఖదే హోనే సే భీ మర్వహ్ పర్ చధనా హో గయా, యహా(అగర్చే ఇమారత్ బన్ జానే కె సబబ్ కా'బా షరీఫ్ నజర్ నహీ(ఆతా మగర్ కా'బ ఏ ముష్రఫ్ కీ తరఫ్ మూహ్ కర్చే సఫా కీ తరహ్ ఉత్తీ హీ దేర్ తక్ దుఆ మాంగియే. అబ్ నియ్యత్ కర్చే కీ జరూరత్ నహీ(కి వోహ్ తో పహాలే హో చుకీ యేహ్ ఏక్ ఫేరా హువా.

అబ్ హస్సే సాబిఖ్ దుఆ పడ్తే హుయే మర్వహ్ సె జానిబే సఫా చలియే ఔర్ హస్సే మా'మూల్ మీలైనే అఖ్జరైన్ (యా'ని సబ్జ్ మీలో) కె దర్మియాన్ మర్ద్ దాడతే హుయే ఔర్ ఇస్లామీ బహనే(చల్తే హుయే వోహీ దుఆ పధే(, అబ్ సఫా పర్ పహుంచ్ కర్ దో ఫేరే పూరే హువి. ఇసీ తరహ్ సఫా ఔర్ మర్వహ్ కె దర్మియాన్ చల్తే ఔర్ దాడ్ తే హుయే సాత్వా(ఫేరా

మర్నహ్ పర్ ఖత్మి హోగా, اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ سَتُّوْیَا ముకమ్మల్ హుయా.

దొరానే సత్తయ ఏక్ జేరూరీ ఎహ్తియాత్ : బసా అవ్ఖాత్ లోగ్

మస్ఆ మే నమాజ్ పథ్ రహీ హాతే హై. దొరానే తవాఫ్ తో నమాజ్ కె

అగే సె గుజర్నా జాఇజ్ హై మగర్ దొరానే సత్తయా నా జాఇజ్. అయేసే

మాఖా పర్ రుక్ కర్ నమాజ్ కె సలామ్ ఫేర్నీ కా ఇన్తిజార్ కర్ లీజియే.

హా(కిసీ గుజర్నీ వాలే కో ఆద్ బనా కర్ గుజర్ సక్తే హై.

నమాజ్ సత్తయ ముస్తహబ్ హై : అబ్ హా సకే తో మస్జిదే హరామ్

మే దో రక్అత్ నమాజ్ నష్టే (అగర్ మక్రూహ్ వఖ్తే న హా తో) అదా కర్

లీజియే కి ముస్తహబ్ హై. హమారే ప్యారే ఆఖా صَلَّى اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم నె

సత్తయ కె బా'ద్ తవాఫ్ కె కనారే హజరే అస్వద్ కీ సీద్ మే దో నష్టే అదా

యో ర్నాయో హై. (مُسْنَدُ إِمَامِ أَحْمَد ج ١٠ ص ٣٠٤ حدیث ٢٧٣١٣، رَدُّ الْمُحْتَاج ج ٣ ص ٨٩.)

ఇన్హీ(తవాఫ్ వ సత్తయ కా నామ్ ఉప్రహ్ హై. ఖోరిన్ వ ముతమత్తైత్

కే లియే యేహీ “ఉప్రహ్” హా గయా.

షరఫ్ ముర్ఖి కో ఉప్రే కా మాలా దియా హై

కరమ్ ముర్ఖి గునహ్గార్ పర్ యేహ్ బడా హై

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ عَلَی مُحَمَّد

తవాఫ్ ఖుదూమ్ : ముఘ్రిద్ కే లియే యేహ తవాఫ్, తవాఫ్ ఖుదూమ్ యా'ని హజీరియే దర్బార్ కా ముజ్జరా (యా'ని సలామీ) హువా. ఖారీన్ ఇస్ కె బా'ద్ తవాఫ్ ఖుదూమ్ కీ నియ్యత్ సె మజీద్ ఏక్ తవాఫ్ వ సత్తయ కర్తే. తవాఫ్ ఖుదూమ్, ఖారీన్ వ ముఘ్రిద్ దోనోంకే లియే సున్నతే ముఅక్కదా హై, అగర్ తర్క్ కియా తో బురా కియా మగర్ దమ్ వగైరా వాజిబ్ నహీ(. (బహారే షరీఅత్, జి:1, స:1111)

హల్త్ యా తఖ్సీర్ : అబ్ మర్ద్ హల్త్ కరే(యా'ని సర్ ముండ్వా దే(యా తఖ్సీర్ కరే(యా'ని బాల్ కత్వాయే(. మగర్ హల్త్ కర్వనా బెహతర్ హై. హుజూరే అఖ్దస్ ﷺ నె హిజ్జతుల్ విదా మే హల్త్ కరాయా ఔర్ సర్ ముండ్వానే వాలోంకే లియే తీన్ బార్.

(بخاری ج ۱ ص ۷۴ حدیث ۱۷۲۸)

తఖ్సీర్ కీ తారీఫ్ : తఖ్సీర్ యా'ని కమ్ అజ్జే కమ్ చౌథాఈ (1/4) సర్ కె బాల్ ఉంగ్లీ కె పోరే బరాబర్ కట్వానా. ఇస్ మే యేహ ఎహతియాత్ రఖియే కి ఏక్ పోరే సె జేయాదా కటే(తాకి సర్ కె బీచ్ మే జో ఛోటే చోటే బాల్ హాతే హై(వోహా భీ ఏక్ పోరే కె బరాబర్ కట్ జాయే(. బా'జ్జే లోగ్ ఖైంచీ సె దో తీన్ జగహ్ కె చన్ద్ బాల్ కాట్ లియా కర్తే హై(, హసఫ్తయోంకే లియే యేహ తరీఖా గలత్ హై ఔర్ ఇస్ తరహా ఎహరామ్ కీ పాబందియా(భీ ఖత్మ న హాంగీ.

ఇస్లామీ బహ్నోంకి తఖ్సీర్ : ఇస్లామీ బహ్నోంకో సర్ ముండానా హారామ్ హై వోహ్ సిర్ఫ్ తఖ్సీర్ కర్వాయ్(. ఇస్కా ఆసాన్ తరీఖా యేహ్ హై కి అప్పీ చోటీ కె సిరే కో ఉంగ్లీ కె గిర్ద్ లపేట్ కర్ ఉత్తా హిస్సా కాట్ లే(. లేకిన్ యేహ్ ఎహ్తయాత్ లాజీమీ హై కి కమ్ అజ్జే కమ్ చాథాఈ (1/4) సర్ కె బాల్ ఏక్ పోరే కె బరాబర్ కట్ జాయ్(.

లగావో దిల్ కో న దునియా మే హర్ కిసీ పై సె

తఅల్లుఖ్ అప్నా హో కా'బే సె యా మదీనే సె

(సామానే బఖ్షి)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

తవాఫ్ ఖుదూమ్ వాలోంకె లియే హిదాయత్ : తవాఫ్ ఖుదూమ్ మే ఇజ్తిబా వ రమల్ బెర్ సత్తయ జేరూరి నహీ(మగర్ ఇస్ మే నహీ(కరేంగే తో యేహ్ సారే అఫ్తల్ “తవాఫ్ జియారహ్” మే కర్నే హోంగే, హో సక్తా హై ఉస్ వఖ్తే థకన్ వగైరా కె సబబ్ దుష్వారీ పేష్ ఆయే లిహాజ్ ఇసే ముత్తలఖన్ తర్కిబ్ మే దాఖిల్ కర్ దియా హై కి ఇస్ తరహ్ తవాఫ్ జియారహ్ మే ఇన్ చీజోంకి హజత్ న హోగీ.

ముతమత్తే కే లియే హిదాయత్ : ముఫ్రిద్ వ ఖారీన్ తో హజ్ కె రమల్ వ సత్తయ సె “తవాఫ్ ఖుదూమ్” హో చుకే మగర్ ముతమత్తే నె

జో తవాఫ్ వ సత్తయ కియే వోహా “ఉమ్రే” కె థే ఔర్ ఇన్ కే లియే “తవాఫ్ ఖుదూమ్” సున్నత్ నహీ(హై కి ఇన్ మే ఫరాగత్ పాలే. లిహాజ్ అగర్ “ముతమత్తే” భీ పహాలే సె ఫారిగ్ హోనా చాహే తో జబ్ హజ్ కా ఎహరామ్ బాంధే ఉన్ వఖ్తే ఏక్ నఫ్లీ తవాఫ్ మే రమల్ వ సత్తయ కర్ లే, అబ్ ఉసే భీ తవాఫ్ జైరహ్ మే ఇన్ ఉమూర్ కీ హజత్ న రహేగీ. (బహారే షరీఅత్, జి:1, స:1112) 6 యా 7 యా 8 జుల్ హిజ్జహ్ కో అగర్ హజ్ కా ఎహరామ్ బాంధా తో ఉమూమన్ బహుత్ జియాదా భీడ్ హాతీ హై, అగర్ చాహే(తో హజ్ కె రమల్ వ సత్తయ కే లియే అభీ నఫ్లీ తవాఫ్ న కీజియే, తవాఫ్ జైరహ్ మే కర్ లీజియే కి ఎహరామ్ భీ నహీ హోగా ఔర్ ఉమ్మీద్ హై భీడ్ మే భీ ఖద్రే కమీ పాయేంగే, 10 కో ఫిర్ భీ జబ్ హుజూమ్ హోతా హై అల్బత్తా 11 ఔర్ 12 కో రష్ మే కాఫ్ కమీ ఆ జాతీ హై.

తమామ్ హాజియోంకే లియే మదనీ పూల్ : అబ్ తమామ్ హుజ్జాజే కిరామ్ (ఖోరిన్, ముతమత్తే ఔర్ ముఫ్రిద్) సబ్ సబ్ కె మినా షరీఫ్ జానే కే లియే మక్కా ఏ ముఅజ్జమా **مَكَّة الْمُكَرَّمَة** మే ఆర్వీ జుల్ హిజ్జహ్ కె ఇన్తిజార్ మే అప్పీ జెందగీ కె హసీన్ లమ్హాత్ గుజార్ రహే హై. ప్యారే ఆషిఖానే రసూల్ ! యేహ్ వోహ్ ముఖద్దస్ గలియా(హై(జిన్ మే హమారే ప్యారే ప్యారే ఆఖో మక్కీ మదనీ ముస్తఫా **صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** నె అప్పీ హయాతె తయ్యబా కె కమో బేష్ 53 సాల్ గుజారే హై(, యహ్(హర్ జగహ్ మహ్బూబే అక్రమ్, రసూలే ముహ్తషమ్ **صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**

కె సఖ్‌షే ఖదమ్ హై(, ఇన్ ముబారక్ గలియోంకా ఖూబ్ ఖూబ్ అదబ్ కీజియే. ఖబర్దార్ ! గునాహ్ తో కుజా తసవ్వర్ భీ న ఆనే పాయే కి హుదూదే హరమ్ మే అగర్ ఏక్ నేకీ లాఖ్ కె బరాబర్ హై తో గునాహ్ భీ లాఖ్ గునా హై. గాలీ గలోచ్, గీబత్, చుగ్‌లీ, ఝూట్, బద్ నిగాహీ, బద్ గుమానీ వగైరా హమేషా హరామ్ హై(మగర్ యహా(కా జుర్మ్ తో లాఖ్ గునా హై. హర్‌గిజ్ అయీసీ హమాఖత్ మత్ కీజియే కి హల్ఫ్ కర్వాతే హుయే సాథ్ హీ اَللّٰهُمَّ ! దాడీ భీ ముండ్‌వా దీ ! ఖబర్దార్ ! దాడీ ముండ్‌వానా యా కతర్వా కర్ ఏక్ ముర్తీ సె ఛోటీ కర్ డాల్‌నా దోనో(హరామ్ ఔర్ జహన్నమ్ మే లే జానే వాలే కామ్ హై(ఔర్ యహా(తో అగర్ ఏక్ బార్ భీ యేహ్ హర్కత్ కరేంగే తో లాఖ్ బార్ హరామ్ కా గునాహ్ మిలేగా. అయ్ ఆషిఖానే రసూల్ ! అబ్ తో ఆప్ కె చెహరే కో మక్కే మదీనే కీ హవాఏ(చూమ్ రహీ హై(, మాన్ జాఇయే! ఇన్ ముబారక్ బాలో(ంకో బధ్‌నే హీ దీజియే ఔర్ అబ్ తక్ జిత్నీ బార్ ముండ్‌వాయీ యా ఏక్ ముర్తీ సె ఘటాఈ ఇస్ సే తౌబా కర్ లీజియే ఔర్ హమేషా కే లియే ప్యారే ఆఖా మక్తీ మదనీ ముస్తఫా صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కీ పాకీజా సున్నత్ కో అప్పే చెహరే పర్ సజా లీజియే.

సర్కార్ కా ఆషిఖో భీ క్యా దాఢీ ముండాతా హై?

క్యా(ఇష్క్ కా చెహరే సె ఇజ్‌హార్ నహీ(హోతా

(వాసాఇల్ బఖ్షిష్, స:234)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ عَلَی مُحَمَّد

జబ్ తక్ మక్కు ఏ ముకర్రమా మే రహే(క్యా కరే)?¹

﴿1﴾ ఖూబ్ నఫ్లీ తవాఫ్ కీజియే, యేహ్ యాద్ రహే కి తవాఫ్ నఫ్లీ మే తవాఫ్ కె బాద్ పహాలే ముల్తజమ్ సె లిపట్నా హై ఇస్ కె బాద్ దో రక్అత్ మాఖామే ఇబ్రాహీమ్ పర్ అదా కర్నీ హై(﴿2﴾ కభీ హుజూరే అక్రమ్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె నామ్ కా తవాఫ్ కీజియే తో కభీ గౌసుల్ అజమ్ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْكَ కె నామ్ కా, కభీ అప్పే పీరో ముర్షిద్ కె నామ్ కా కీజియే తో కభీ అప్పే వాలిదైన్ కె నామ్ కా ﴿3﴾ ఖూబ్ నఫ్లీ రోజే రఖ్ కర్ ఫీ రోజో లాఖ్ లాఖ్ రోజే కా సవాబ్ లూటియే, ఇస్ బాత్ కా ధ్యాన్ రఖియే కి మస్జిదుల్ హరామ్ (యా కిసీ భీ మస్జిద్) మే రోజో ఇఫ్తార్ కర్నీ కె లియే ఖుజూర్ వగైరా ఖాయే(యా ఆబే జమ్జమ్ పియే(ఏ'తికాఫ్ కీ నియ్యత్ హోనా జరూరీ హై. ﴿4﴾ జబ్ కభీ కా'బతుల్లాహ్ పర్ నజర్ పడే తీన్ బార్ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ కీజియే ఔర్ దురూద్ షరీఫ్ పఢ్ కర్ దుఆ మాంగియే اِنَّ شَاءَ اللَّهُ! ఖబూల్ హోగి ﴿5﴾ జిన్ కీ పైదల్ హజ్ కీ నియ్యత్ హై వోహ్ దో చార్ రోజే ఖల్ఖ్ మినా షరీఫ్, ముజ్దలిఫా షరీఫ్ ఔర్ అరఫాత్ షరీఫ్ హజ్జేర్ హో కర్ అప్పే ఖైమే దేఖ్ కర్ నిషానియా(ముఖ్బర్రర్ కర్ లే(, నీజే ఉస్ రాస్తే కా ఇన్తిఖాబ్ కర్ లే(కి జో బా ఆసానీ ఉస్ ఖైమో(తక్ పహుంచా దే, వర్నా భీడ్ మే సఖ్త ఆజ్మౌఇష్ హో సక్తి హై. (ఇస్లామీ బహునోంకో బన్ మే హీ ఆఫియ్యత్ పైదల్ చల్నే మే ఇస్లామీ

1: జేయారతే హరమైన కె బారే మే సఫహ 242 ములాహజా ఫర్మాఇయే.

భాగ్యయోంసె ఇఖ్తిలాత్ ఔర్ బిఛదన్ కా ఖత్రా రహ్త హై నీజ్ ముజ్దలిఫా
మే దాఖిలే కె వఖ్త్ లాఖోంకి భీద్ మే ఇస్లామీ బహానోంకో సంభాల్నే మే
dUR€Cశ్రీఇష్ హోతీ హై కి ﴿6﴾ “షాపింగ్” మే జేయాదా
వఖ్త్ సర్ఫ్ కర్నే కె బజాయే ఇబాదత్ మే వఖ్త్ గుజార్నే కీ కోషిష్ ఫర్మాఇయే,
బార్ బార్ యేహ్ సునహరీ మౌఖ్ హాథ్ నహీ(ఆతా.

صَلِّ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

చప్పలోంకె బారే మె జరూరీ మన్అలా :మస్జిదే హరామ్ వ
మస్జిదున్నబవియ్య్ షరీఫ్ صَلَّى صَلَوَاتُهَا وَسَلَامُهَا కె ముబారక్ దర్వాజోంకె
బాహర్ బే షుమార్ లోగ్ జూతే చప్పల్ ఉతార్ దేతే హై(ఔర్ ఫిర్ వాపసీ
మే జో భీ జూతా పసంద్ ఆయా పహన్ కర్ చల్తే బన్తే హై(ఇస్ తరహ్
కె జూతే యా చప్పల్ బిలా ఇజాజతే షర్ఈ జిత్నీ బార్ ఇస్తి'మాల్ కరేంగే
ఉత్నీ తా'దాద్ మే గునాహ్ హోతా రహేగా మసలన్ బిలా ఇజాజతే
షర్ఈ ఏక్ బార్ కె ఉరాయే హుయే జూతే 100 బార్ పహనే తో 100
మర్తబా పహన్నే కా గునాహ్ హోవా. ఇన్ జూతోంకె అహ్కామ్ “లుఖ్తా”
(యా'ని కిసీ కీ గిరీ పడీ చీజ్) కె హై(కి మాలిక్ మిల్నే కీ ఉమ్మీద్ హీ
ఖత్మ్ హో జాయే తో జిస్ కో యేహ్ “లుఖ్తా” మిలా అగర్ యేహ్ ఫకీర్
హై తో ఖుద్ రఖ్ సక్తా హై వర్నా కిసీ ఫఖీర్ కో దేదే.

జిన్నే దూస్‌రోంకె జూతే నా ఇజాజ్ ఇస్తి'మాల్ కర్ లియే అబ్ క్యా కరే (? : మజ్జేకూరా అందాజ్ పర్ దునియా మే జిస్ నె జహా(సె భీ ఇన్ తరహా కీ హర్కత్ కీ వోహా గునహ్‌గార్ హై. అప్పే లియే “ఁఖ్తేతా” యా'ని గిరీ పడీ చీజ్ ఉరా లే జానే వాలే పర్ ఫర్వే హై కి తాబా భీ కరే ఔర్ ఇన్ తరహా జిత్నే భీ జూతే చప్పల్ యా చీజ్(లీ హై(, అగర్ ఇన్‌కే అన్ల మాలికో(యా వోహా నా రహే హో(తో ఉన్ కె వారిసో(తక్ పహుంచానా ముమ్కిన్ న హో తో వోహా సారి చీజ్ యా అగర్ వోహా అష్యూ బాఖీ నహీ(రహీ(తో ఉన్ కీ ఖీమత్ కిసీ మిస్కిన్ కో దే దే. యాఉ ఉన్ కీ ఖీమత్ మస్జిద్ వ మద్రసా వగైరా మే దే దే. (ఁఖ్తేతే కె తఫ్‌సీలీ మసాఇల్ కె లియే బహారే షరీఅత్ జిల్ద 2 సఫహా 471 తా 484 కా ముతాలఆ ఫర్మాఇయే)

అహ్ ! జో బో చుకా హూ(, వఖ్తే దిరో¹

హోగా హస్‌రత్ కా సామ్‌నా యా రబ్ !

(జొఖే నాత్)

صَلِّ عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ

ఇస్లామీ బహ్‌నోంకె లియే మదనీ ఫూల్ : ఔరతే(నమాజ్ ఫరోద్ గాహ్ (యా'ని ఖీయామ్ గాహ్) హీ మే పథే(నమాజోంకె లియే జో మస్జిదైనే కరీమైన మే హాజీర్ హోతీ హై(జహాలత్ హై కి మఖ్‌సూద్ సవాబ్ హై ఔర్ ప్యారే సర్కార్, మదనీ తాజ్‌దార్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె

1: యా'నీ ఫస్లీకాట్ వఖ్తే

తవాఫ్ కె గ్యారహ్ మక్రూహాత్

﴿1﴾ ఫుజుల్ బాత్ కార్నా ﴿2﴾ జెక్రో దుఆ యా తిలావత్ యా నా'త్ వ మునాజాత్ యా కోయీ కలామ్ బులంద్ ఆవాజ్ సె కర్నా ﴿3﴾ హందో సలాత్ వ మన్ఖబత్ కె సివా కోయీ షేర్ పథ్నా ﴿4﴾ నాపాక్ కప్డో(మే తవాఫ్ కర్నా (ముస్తా'మల్ చప్పల్ యా జూతే సాథ్ లియే తవాఫ్ న కరే(ఎహ్ తియాత్ ఇసీ మే హై) ﴿5﴾ రమల్ యా ﴿6﴾ ఇజ్జిబా యా ﴿7﴾ బోస ఏ సంగే అస్వద్ జహా(జహా(ఇన్ కా హుక్మి హై తర్క్ కర్నా ﴿8﴾ తవాఫ్ కె ఫేరో(మే జేయాదా ఫాసిలా దేనా. హా(జేరూరత్ హో తో ఇస్తిన్జా కే లియే జా సక్తే హై(, వుజు కర్ కె బాఖీ పూరా కర్ లీజియే ﴿9﴾ ఏక్ తవాఫ్ కె బాద్ జబ్ తక్ ఉస్ కీ దో రక్అతే(న పథ్ లే దూస్రా తవాఫ్ షురూ కర్ దేనా. హా(అగర్ మక్రూహ్ వఖ్త హో తో హరజ్ నహీ(. మసలన్ సుబ్హే సాదిఖ్ సె లేకర్ సూరజ్ బులంద్ హోనే తక్ యా బా'దే నమాజే అస్ సె గురూబే ఆప్తాబ్ తక్ కి ఇస్ మే కోయీ తవాఫ్ బిగైర్ “నమాజే తవాఫ్” జాఇజ్ హై(అల్బత్తా మక్రూహ్ వఖ్త గుజర్ జానే కె బా'ద్ హర్ తవాఫ్ కే లియే దో దో రక్అత్ అదా కర్నీ హోంగీ ﴿10﴾ తవాఫ్ మే కుచ్ ఖానా ﴿11﴾ పేషాబ్ యా రీహ్ వగైరా కీ షిద్దత్ హోతే హుయే తవాఫ్ కార్నా.

(బహారే షరీఅత్, జి:1, స:1113, ۱۶۰ المسالك المتيسرة للقارى)

తవాఫ్ వ సత్తయా మే యేహ్ సాత్ కామ్ జాఇజ్ హై (: (1)

సలామ్ కర్నా (2) జవాబ్ దేనా (3) జేరూరత్ కె వఖ్తే బాత్ కర్నా (4)

పానీ పీనా (సత్తయా మే ఖా భీ సక్తే హై) (5) హందో నా'త్ యా

మన్ఖబత్ కె అష్ఆర్ ఆహిస్తా ఆహిస్తా పథ్నా (6) దొరానే తవాఫ్

నమాజ్ కె ఆగే సె గుజర్నా జాఇజ్ హై కి తవాఫ్ భీ నమాజ్ హీ కీ తరహా

హై మగర్ సత్తయ కె దొరాన్ గుజర్నా జాఇజ్ నహీ (7) ఫత్వా పూఢ్నా

యా ఫత్వా దేనా. (అయ్జెన్, స:1114, ۱۶۲ ص)

సత్తయ కె 10 మక్రూహాత్ : (1) బిగైర్ జేరూరత్ ఇన్ కే ఫేరో (మే

జేయాదా ఫాసిలా (వఖ్తేఫా, దూరీ) దేనా. హా (ఖజ్జా ఎ హాజత్ యా

తజ్దీదే వుజూ కే లియే జా సక్తే హై (సత్తయ మే వుజూ జేరూరీ నహీ,

ముస్తహబ్ హై) (2) ఖరీద్ వ (3) ఫరోఖ్త్ (4) ఫుజూల్ కలామ్ (5)

“పరేషాన్ నజీరీ” యా'ని ఇధర్ ఉధర్ ఫుజూల్ దేఖ్నా సత్తయా మే భీ

మక్రూహ్ హై ఔర్ తవాఫ్ మే ఔర్ జేయాదా మక్రూహ్ (6) సఫా, యా

(7) మర్వహ్ పర్ న చథ్నా (మా'మూలీ సా చధియే ఊపర్ తక్ నహీ)

(8) బిగైర్ మజ్బూరీ మర్ద్ కా “మస్ఆ” మే న దొడ్నా (9) తవాఫ్ కె

బా'ద్ బహుత్ తాఖీర్ సె సత్తయ కర్నా (10) సత్తై ఔరత్ న హోనా.

(బహారే షరీఅత్, జి:1, స:1115)

సత్యం కె చార్ తఫ్రిఖ్ మదనీ ఫూల్ : (1) సత్యం మే పైదల్ చల్నా వాజిబ్ హై జబ్ కి ఉజ్జ్ న హో (బిలా ఉజ్జ్ సవారి పర్ యా ఘసబ్ కర్ కీ తో దమ్ వాజిబ్ హోగా)(۱۷۸ ص ۱۷۸) (2) సత్యం కే లియే తహరత్ షర్త్ నహీ(హైజ్ వ నిఫాస్ వాలీ భీ కర్ సక్తి హై (۲۷۷ ص ۲۷۷) (3) జిస్మి వ లిబాస్ పాక్ హో(ఔర్ బా వుజూ భీ హో(యేహ్ ముస్తహబ్ హై. (బహరే షరీఅత్, జి:1, స:1110) (4) సత్యం షరూ కర్తే వఖ్త్ పహాలే సఫా కీ దుఆ పధియే ఫిర్ సత్యం కీ నియ్యత్ కీజియే. సత్యం కె ముతఅద్దిద్ అఫ్తల్ హ(, జైసా కి హజ్దే అస్వద్ కా ఇస్తిలామ్, సఫా పర్ చధ్నా, దుఆ మాంగ్నా వగైరా ఇన్ సబ్ పర్ నియ్యతే(కర్ లే తో అచ్చా హై, కమ్ అజ్ కమ్ దిల్ మే నియ్యత్ హోనా భీ కాఫీ హై హుసూలే సవాబ్ కే లియే అస్లే సత్యూ సె పహ్లావ్ అఫ్తల్ కర్ రహా హూ(.

ఇస్లామీ బహనోంకే లియే ఖాస్ తాకీద్ : ఇస్లామీ బహనే(యహ(భీ ఔర్ హర్ జగహ్ మర్దొంసె అలగ్ థలగ్ రహే(అక్సర్ నాదాన్ ఔరతే(“హజ్దే అస్వద్” ఔర్ రుక్నే యమానీ కో చూమ్నే కే లియే యా కా’బతుల్లాహ్ షరీఫ్ కే ఖరీబ్ జానే కే లియే బే ధడక్ మర్దొ(మే జా ఘున్తీ హై(, తౌబా! తౌబా ! యేహ్ సఖ్త్ బే బాకీ హై. ఇస్లామీ బహనోంకే లియే రీక్ దోపహర్ కె వఖ్త్ మసలన్ దిన్ కె 10 బజే తవాఫ్ కర్నా మునాసిబ్ హై ఉస్ వఖ్త్ భీద్ కమ్ హోతీ హై.

బారిష్ ఔర్ మీజాబే రహ్మాత్ : బారిష్ కె దొరాన్ హతీమ్ షరీఫ్ మే బహుత్ భీడ్ హో జాతీ హై, మీజాబే రహ్మాత్ సె నిఛావర్ హోనే వాలా ముబారక్ పానీ తేనే కే లియే హజీ సాహిబాన్ దీవానా వార్ లపక్తే హై(ఇస్ మే జఫ్తేమీ హోనే బల్క్ కుచల్ కర్ మర్ జానే తక్ కా ఖత్రా హోతా హై, అయ్ సే మాఖే పర్ ఇస్లామీ బహ్నోంకో దూర్ రహ్నా జరూరీ హై.

హై తవాఫ్ ఖాన ఏ కా'బా సఅదత్ మర్హబా !

ఖాబ్ బరస్తా హై యహ(పర్ అబ్రే రహ్మాత్ మర్హబా !

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

హజ్ కా ఎహ్రామ్ బాంధ్ లీజియే : అగర్ ఆప్ నె అభీ తక్ హజ్ కా ఎహ్రామ్ నహీ(బాంధా తో 8 జుల్ హిజ్జహ్ కో భీ బాంధ్ సక్తే హై(మగర్ సహూలత్ 7 కో రహేగీ క్యూంకి ముఅల్లిమ్ అప్పే అప్పే హజియోంకో సాత్వీ కీ ఇషా కె బా'ద్ మినా షరీఫ్ పహుంచానా షురూ కర్ దేతే హై(. మస్జిదే హరామ్ మే గైర్ మక్రూహ్ వఖ్తే మే ఎహ్రామ్ కె దో నష్లే అదా కర్ కె మా'నా పర్ నజర్ రఖతే హుయే ఇస్ తరహ్ హజ్ కీ నియ్యత్ కీజియే:

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ الْحَجَّ فَيَسِّرْهُ لِي وَتَقَبَّلْهُ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై హజ్ కా ఇరాదా కర్తా హూ(తూ మేరే లియే ఇసే ఆసాన్ కర్ ఔర్ ముర్బు సె

مِیَّ وَاعِیَّ عَلَیْهِ وَبَارِکُ لِی فِیْهِ نَوِیْتُ

ఖబూల్ ఫర్మా ఔర్ ఇస్ మే మేరీ మదద్ కర్ ఔర్ మేరే లియే ఇస్ మే బర్కత్ దే, నియ్యత్ కీ మై నె

الْحَجَّ وَآخَرُمْتُ بِهِ لِلَّهِ تَعَالَى

హజ్ కీ ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కే లియే ఇస్ కా ఎహరామ్ బాంధా.

నియ్యత్ కె బాద్ ఇస్లామీ భాయీ బులంద్ ఆవాజ్ సె ఔర్ ఇస్లామీ బహానే(ధీమీ ఆవాజ్ మే తీన్ తీన్ మర్తబా లబైక్ వధే). అబ్ ఏక్ బార్ ఫిర్ ఆప్ పర్ ఎహరామ్ కీ పాబందియా(ఆఇద్ హోగయీ.

ఏక్ ముఫ్ఫీద్ మష్వరా : అగర్ ఆప్ చాహే(తో ఏక్ సఫ్లీ తవాఫ్ మే హజ్ కె ఇజ్తిబా, రమల్ ఔర్ సత్తయ సె ఫోరింగ్ హో లీజియే, ఇస్ తరహా తవాఫ్ జియారహ్ మే ఆప్ కో రమల్ ఔర్ సత్తయ కీ జరూరత్ నహీ(రహేగీ. మగర్ యేహ జేహాన్ మే రహే కి 7 ఔర్ 8 కో భీద్ బహుత్ జేయాదా హోతీ హై, నీజ్ 10 కో తవాఫ్ జియారహ్ మే భీ కాఫీ హుజూమ్ హోతా హై అల్ బత్తా 11 ఔర్ 12 కె తవాఫ్ జియారహ్ మే రష్ మే కమీ ఆ జాతీ హై ఔర్ సత్తయ మే భీ ఖేదరే ఆసానీ రహతీ హై.

మినా కో రవానగీ : అజ్ ఆర్వీ షబ్ హై, బాదే నమాజ్ ఇషా హర్ తరఫ్ ధూమ్ పడీ హై, సబ్ కో ఏక్ హీ ధున్ హై కీ మినా చలో ! ఆప్ భీ తయ్యార్ హో జాఇయే, అప్నీ జరూరియ్యాత్ కీ అష్యా మసలన్ తస్బీహ్

ముసల్మాన్లు, ఖ్రీబ్లా నుమా, గలే మే లట్కానే వాలీ పానీ కీ బోతల్, జేరూరత్ కీ దవాయే(ముఅల్లిమ్ కా ఎడ్రస్ ఔర్ యేహ్ తో హర్ వఖ్తే సాథ్ హీ హోనా చాహియే తాకి రాస్తా, భూల్ జానే యా హాద్దీ హాదిసే యా బేహోషీ కీ సూరత్ మే కామ్ ఆయే. అగర్ హజ్జేనే(సాథ్ హై(తో సబ్జే యా కిసీ భీ నుమాయా(రంగ్ కె కప్డే కా టుకడా ఉన్ కె సర్ కీ పిఫ్తీ జానిబ్ బుర్ఖా మే సీ లిజియే, తాకీ భీడ్ భాడ్ మే పహ్చాన్ హో సకే, రాహ్ చల్తే ఖుసూసన్ రష్ మే ఉన్హే(అప్పే ఆగే రఖియే అగర్ ఆప్ ఆగే రహే ఔర్ యేహ్ జేయాదా పీచే రహే గయీ తో బిఫద్ సక్తీ హై(. అఖ్రజాత్ బరాయే తఆమ్ వ ఖుర్బానీ వగైరా వగైరా సాథ్ లేనా న భూలియే, చూల్హో న లీజియే కి వహ్(మన్ఆ హై. అగర్ ముమ్కిన్ హో తో మినా, అరఫాత్, ముజ్దలిఫా వగైరా కా సఫర్ పైదల్ హీ తై కీజియే కి జబ్ తక్ మక్కా షరీఫ్ పల్టేంగే హర్ ఖదమ్ పర్ సాత్ కరోడ్ నేకియా(మిలేంగీ. **وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ** రాస్తే భర్ లఖైక్ ఔర్ జేక్రో దురూద్ కీ ఖూబ్ ఖూబ్ కన్రత్ కీజియే. జూ(హీ మినా షరీఫ్ నజర్ ఆయే దురూదే పాక్ పథ్ కర్ యేహ్ దుఆ పఢియే :

اللَّهُ هَذَا مِنِّي فَأَمْنٌ عَلَيَّ بِمَا مَنَنْتَ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! యేహ్ మినా హై ముర్బు పర్ వోహ్ ఎహ్సాన్ ఫర్మా జో

بِهِ عَلَى أَوْلِيَائِكَ ٥

తూనే అప్పే జలియా పర్ ఫర్మాయా.

యే లీజియే ! అబ్ ఆప్ మినా షరీఫ్ కీ హసీన్ వాదియా(

మే దాఖిల్ హో గయే, మర్హబా ! కిన్ ఖేదర్ దిల్కుషా మన్జోర్ హై, క్యా జేమీన్, క్యా పహాడ్, హర్ తరఫ్ ఖోమో కీ బహార్ హై. ఆప్ భీ అప్పే ముఅల్లిమ్ కీ తరఫ్ సే దియే హుయే ఖైమే మే ఖేయామ్ ఫర్మాఇయే. 8 కీ జోహార్ సే లే కర్ కల్ నవీ కీ ఫ్రేజ్ తక్ పాంచ్ నమాజో ఆప్ కో మినా షరీఫ్ మే అదా కర్నీ హై క్యూంకి అల్లాహ్ పాక్ కే ప్యారే మహబూబ్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم నే ఐసా హీ కియా హై.

మినా షరీఫ్ మే పహాలే దిన్ జగహ్ కే లియే లదాఇయా (:

మినా షరీఫ్ కీ ఆజ్ కీ హజరీ అజీమ్ ఇబాదత్ హై, ఔర్ లాఖో లాఖో హుజ్జాజ్ ఇన్ ఇబాతద్ కే లియే జమ్అ హో గయే హై, ఇన్ లియే పైతాన్ భీ ఏక్ దమ్ బిఫోరా హువా హై ఔర్ బాత్ బాత్ పర్ హజియోంకో గుస్సా దిలా రహా హై, ఇన్ కా యూ భీ ఇజ్హోర్ హో రహా హై కి ఖైమో(మే జగహ్ కే లియే బా'జ్ హుజ్జాజ్ ఉలర్హునే ఔర్ షోర్ షరాబే మే మష్గూల్ హై. ఆప్ పైతాన్ కే వార్ సే హోషియార్ రహియే అగర్ కోయీ హజీ సాహిబ్ ఆప్ కీ జగహ్ పర్ వాఖేయీ ఖోబిజ్ హో గయే హై తో హాథ్ జోడ్ కర్ నర్మీ సే ఉన్ కో సమర్పూఇయే అగర్ వోహ్ నహీ మాన్తే ఔర్ ఆప్ కే పాస్ కోయీ ము-తబాదిల్ జగహ్ భీ నహీ తో రుగడనే కే బజాయే ముఅల్లిమ్ కే ఆద్మీ కో తలబ్ ఫర్మా లీజియే, اَللّٰهُمَّ! ఆప్ కా మస్అలా హల్ హో జాయేగా. బహార్ హాల్ ఆప్ కో దిల్ బదా రఖ్నా ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కే మెహమానోంకే సాథ్ నర్మీ ఔర్ దర్ గుజేర్ సే కామ్ లేనా హై, ఆజ్ కా దిన్ బహుత్ అహమ్ హై హో సక్తా హై కుఫ్ లోగ్ గవ్షవ్ కర్ రహే హో(, మగర్ ఆప్ అప్పీ ఇబాదత్ మే లగే

రహియే, హో సకే తో ఉన్ కో నేకీ కీ దా'వత్ దీజియే కి యెహ్ భీ ఏక్
 ఆ'లా ద-ర్జే కీ ఇబాదత్ హై. ఆజ్ ఆనే వాలీ రాత్ షబ్ అ-రఫో హై,
 ముమ్కిన్ హో తో యెహ్ రాత్ జేరూర్ ఇబాదత్ మే గుజారియే కి సోనే
 కే దిన్ బహుత్ పడే హై, ఐసే మవాఖే బార్ బార్ కహా(నసీబ్ హోతే హై.
దుఆవ షబ్ అ-ర్ఫా : ఫేర్మానే ముస్తఫా صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم హై
 : జో షబ్ అ-ర్ఫే కీ రాత్ మే ఎహ్ దుఆయే హజూర్ మర్తబా పడే తో జో
 కుచ్ అల్లాహ్ తఆలా సే మాంగేగా పాయెగా జబ్ కి గునాహ్ యా ఖత్మె
 రహమ్ (యా'నీ రిప్తెదారి కాటనే) కా సువాల్ న కరే. (దుఆ యెహ్ హై
 :)

سُبْحَنَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ ٭ سُبْحَنَ

పాక్ హై వోహ్ జిన్ కా అర్ష్ బులందీ మే హై. పాక్ హై

الَّذِي فِي الْأَرْضِ مَوْطِئُهُ ٭ سُبْحَنَ الَّذِي فِي

వోహ్ జిన్ కీ హుకూమత్ జమీన్ మే హై. పాక్ హై వోహ్ కి జిన్ కా

الْبَحْرِ سَبِيلُهُ ٭ سُبْحَنَ الَّذِي فِي النَّارِ

రాస్తా దరియా మే హై, పాక్ హై వోహ్ కి నార్ మే ఉన్ కీ

سُلْطَانُهُ ٭ سُبْحَنَ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رَحْمَتُهُ ٭

సల్తన్త్ హై, పాక్ హై వోహ్ కి జన్నత్ మే ఉన్ కీ రహ్మత్ హై,

سُبْحَنَ الَّذِي فِي الْقَبْرِ قَضَائُهُ ط سُبْحَنَ الَّذِي

పాక్ హై వోహ్ కి ఖాబ్ర్ మే ఉసీ కా హుక్మ హై, పాక్ హై వోహ్ కి

فِي الْهَوَاءِ رُوحُهُ ط سُبْحَنَ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ ط

హవా మే జో రూహ్ (హై ఉసీ కీ మిల్క్ హై, పాక్ హై వోహ్ కి జిస్ నే ఆస్మాన్ కో బులంద్ కియా

سُبْحَنَ الَّذِي وَضَعَ الْأَرْضَ ط سُبْحَنَ الَّذِي لَا

పాక్ హై వోహ్ కి జిస్ నే జమీన్ కో పన్ద కియా, పాక్ హై వోహ్ కి ఉస్ కే అజాబ్ సే

مَلَجًا وَلَا مَنجِي مِنْهُ إِلَّا إِلَهِهُ ط

పనాహ్ వ నజాత్ కీ కోయా జగహ్ నహీ మగర్ ఉసీ కీ తరఫ్

నవీ రాత్ మినా మే గుజార్నా సున్నతె ముఅక్కదా హై : రాతో(రాత్ ముఅల్లిమో కీ బసే సూఫ్ అ-ర్ఫాత్ షరీఫ్ చల్ పడతీ హై బెర్ మినా షరీఫ్ మే నవీ రాత్ గుజార్నే కీ సున్నతె ముఅక్కదా లాఖో(హాజియోంకీ ఫాత్ హో జాతీ హై. బహారే షరీఅత్ మే హై. అగర్ రాత్ కో మినా మే రహా మగర్ సుబ్హే సాదిక్ యా నమాజే ఫజ్ర్ సే పహలే యా ఆఫ్తాబ్ నికల్నే సే పహలే అ-ర్ఫాత్ కో చలా గయా తో బురా కియా. (బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1120) మా'లూమాత్ కీ కమీ కే బాఇస్ బే షుమార్ హుజ్జాజ్

సుబ్హా సాదిఖ్ సే ఖల్ద్ హీ నమాజే ఫజ్ర్ అదా కర్ లేతే హై. జల్ద్ బాజే సే కామ్ లేనే కే బజావ్ హాజీ సాహిబాన్ అప్పే ముఅల్లిమ్ సే మిల్ కర్ మినా షరీఫ్ మే రాత్ గుజార్నే కీ తరకీబ్ బనా లీజియే, اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَتُوبُ కే లియే తులూవ్ ఆఫ్తాబ్ కే బాద్ బస్ కా బన్ద్ బస్త హో జాయేగా.

చలో అ-ర్ఫాత్ చలేతే హై(వహ(హాజీ బనేంగే హమ్

గునాహ్ సే పాక్ హోంగే లాట్ కే జిస్ దమ్ చలేంగే హమ్

అ-ర్ఫాత్ షరీఫ్ కో రవాన్గి : ఆజ్ 9 జుల్ హిజ్జాహ్ కో నమాజే ఫజ్ర్ ముస్తహబ్ వఖ్తే మే అదా కర్ కే లబైక్ ఔర్ జైక్రో దుఆ మే మష్గూల్ రహియే యహ్ తక్ కి సూరజ్ తులూ హోనే కే బాద్ మస్జిదే ఖైఫ్ షరీఫ్ కే సామ్నే వాఖ్ కోహ్ సబీర్ పర్ చమ్కే, అబ్ ధడక్తే హుఎ దిల్ కే సాథ్ జానిబే అ-ర్ఫాత్ షరీఫ్ చలియే ఔర్ రాస్తే భర్ లబైక్ ఔర్ జైక్రో దురూద్ కీ కస్రత్ రఖియే. దిల్ కో ఖయాలే గార్ సే పాక్ కర్నే కీ కోషిష్ కీజియే కి ఆజ్ వోహ్ దిన్ హై కి కుచ్ కా హజ్ ఖబూల్ కియా జాఎగా ఔర్ కుచ్ కో ఉన్నీ మఖ్సూలీన్ కే తుఫైల్ బఖ్నా జాఎగా. మహ్రూమ్ హై వోహ్ జో ఆజ్ మహ్రూమ్ రహి, అగర్ వస్వసే ఆయే(తో ఉన్ సే భీ లడాయీ మత్ బాంధియే కి యూ భీ పైతాన్ కీ కామ్యాబీ హై కి ఉన్ నే ఆప్ కో కిసీ ఔర్ కామ్ పర్ లగా దియా ! బస్ ఆప్ కీ ఏక్ హీ ధున్ హో కి ముయ్యె అప్పే రబ్ సే కామ్ హై. యూ(కర్నే సే اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَتُوبُ పైతాన్ నాకామ్ వ నా మురాద్ దఫ్తే హోగా .

మహబ్బత్ మే అప్పీ గుమా యా ఇలాహీ
 న పాఊ మై అప్పా పతా యా ఇలాహీ

(వసాఇలే బఖ్షిష్, స.78)

రాహే ఆ-రఫాత్ కి దువా

(మీనా షరీఫ్ సే నికల్ కర్ యెహ్ దుఆ పడ్ లీజియే:)

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا خَيْرَ غُدْوَةٍ غَدَوْتُهَا قَطُّ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మేరీ ఇన్ సుబ్హ్ కో తమామ్ సుబ్హ్ ంసే అచ్చీ బనా దే

وَقَرِّبْهُمَا مِنْ رِضْوَانِكَ وَأَبْعِدْهُمَا مِنْ سَخَطِكَ

బర్ ఇసే అప్పీ ఖుష్నూదీ సే ఖరీబ్ కర్ బర్ అప్పీ నా ఖుష్ సే దూర్ కర్ .

اللَّهُمَّ اِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తేరీ తరఫ్ ము-తవజ్జెహ్ హువా బర్ తుర్పు పర్ మై నే తవక్కుల్ కియా

وَجَّهَكَ ارَدْتُ فَاجْعَلْ ذَنْبِي مَغْفُورًا وَ

తేరే వజ్జే కరీమ్ కా ఇరాదా కియా తో మేరే గునాహ్ బఖ్ష్ బర్

حَبِّیْ مَبْرُورًا وَارْحَمْنِیْ وَلَا تُخَيِّبْنِیْ

మేరే హబ్ కో మబ్రూర్ కర్ బర్ ముర్పు పర్ రహమ్ ఫర్మా బర్ ముర్పు మహ్రూమ్ న కర్

وَبَارِكْ لِي فِي سَفَرِيْ وَأَقْضِ بَعْرَفَاتِ

బర్ మేరే సఫర్ మే మేరే లియే బ-ర్-కత్ అతా ఫర్మా బర్ అ-రఫాత్ మే మేరీ

حَاجَتِيْ اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ط

హజత్ పూరీ కర్, బేషక్ తూ హర్ చిజ్ పర్ ఖుద్ రత్ రఖ్నే వాలా హై.

అ-రఫాత్ షరీఫ్ మే దాఖిలా : యే లీజియే ! అబ్ ఆప్ అ-రఫాత్ షరీఫ్ కే ఖరీబ్ ఆ పహుంచే, తడవ్ జాఇయే బర్ ఆంసువోంకో బహనే దీజియే కి అన్ఖరీబ్ ఆప్ ఉన్ ముఖద్దస్ మైదాన్ మే దాఖిల్ హోంగే కి జహా(అనే వాలా మహారూమ్ లోట్తా హీ నహీ. జబ్ నజర్ జ-బలే రహ్మత్ కో చూమే లబ్బైక్ వ దుఆ మే బర్ జియాదా కోషిష్ కీజియే కి అబ్ జో దుఆ మాంగేంగే اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ఖబూల్ హోగీ. దిల్ సంభాలే, నిగాహే నీచీ కియే లబ్బైక్ కీ పైహమ్ తక్రార్ కర్తే హుఎ రోతే రోతే మైదానే అ-రఫాతే పాక్ మే దాఖిల్ హో.

سُبْحَانَ اللَّهِ ! యెహ్ వోహ్ ముఖద్దస్ మఖామ్ హై జహా ఆజ్ లాఖో ముసల్మాన్ ఎక్ హీ లిబాన్ (ఎహరామ్) మే మల్బూస్ జమ్అ హై, హర్ తరఫ్ లబ్బైక్ కీ సదాయే గూంజ్ రహీ హై . యఖీన్ జానియే బే షుమార్ జలియాఎ కిరామ్ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَّاسِعَةِ బర్ అల్లాహ్ పాక్ కే దొ² నబీ హజ్జేరతే సయ్యదునా ఖిజర్ బర్ హజ్జేరతే సయ్యదునా ఇల్బాస్ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلٰى اٰلِهِمَّ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام బరోజే అ-రఫా మైదాన్

అ-రఫాతే ముబారక్ మే తషరీఫ్ ఫర్మా హాతే హై. అబ్ ఆప్ బఖూబీ ఆజ్ కే దిన్ కీ అహమ్మియ్యత్ కా అందాజ్ లగా సక్తే హై. హజ్జేరతే సయ్యిదునా ఇమామ్ జాఫరే సాదిఖ్ عليه السلام సే మర్వీ హై : కుచ్ గునాహ్ ఏసే హై జిన్ కా కఫార్ వుకూఫ్ అ-రఫా హీ హై. (యా'నీ వోహ్ సిర్ఫ్ వుకూఫ్ అ-రఫాత్ సే హీ మిట్తే హై)

(تَوَاتُرُ الْقُلُوبِ ج ٢ ص ١٩٩)

యామే అ-రఫా కే దో అజీముష్షాన్ ఫజ్జాఇల్ : ﴿1﴾ అ-రఫ్ సే జేయాదా కిసీ దిన్ మే అల్లాహ్ తఆలా అప్పే బందో కో జహన్నమ్ సే ఆజాద్ నహీ కర్తా ఫిర్ ఉన్ కే సాథ్ మలాఎకా పర్ ముబాహాత్ (యా'నీ ఫఖ్) ఫర్మాతా హై. (مسلم ص ٧٠٣ حديث ١٣٤٨) ﴿2﴾ అ-రఫ్ సే జేయాదా కిసీ దిన్ మే పైతాన్ కో జేయాదా సగీర్ వ జలీల్ వ హఖీర్ ఔర్ గైజ్ (యా'నీ సఖ్త్ గుస్సా) మే భరా హువా నహీ దేఖా గయా ఔర్ ఇస్ కీ వజహ్ యెహ్ హై కి ఇస్ దిన్ మే రహ్మత్ కా నుజూల్ ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కా బందోంకే బడే బడే గునాహ్ ముఆఫ్ ఫర్మానా పైతాన్ దేఖ్తా హై.

(موطأ امام مالك ج ١ ص ٣٨٦ حديث ٩٨٢)

కిసీ నే జబ్ ఔరతోంకో దేఖా.....: ఎక్ షఖ్స్ నే అ-రఫా కే దిన్ ఔరతోంకి తరఫ్ నజర్ కీ, రసూలుల్లాహ్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే ఫర్మాయా : “అజ్ వోహ్ దిన్ హై కి జో షఖ్స్ కాన్ ఔర్ ఆంఖ్ ఔర్ జబాన్ కో ఖాబూ మే రఖే, ఉన్ కీ మగ్ఫిరత్ హో జావగి.”

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ٣ ص ٤٦١ حديث ٤٠٧١)

యా ఇలాహీ హజ్ కరూ (తేరీ రిజా కే వాసితే

కర్ ఖబూల్ ఇన్ కో ముహమ్మద్ ముస్తఫా కే వాసితే

اٰمِنْ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

అ-రఫాత్ మే కంకరో కో గవాహ్ కర్నే కీ ఈమాన్ అఫ్రోజ్ హికాయత్: హజ్రతే సయ్యదునా ఇబ్రాహీమ్ వాసితి ۞ నే ఎక్ బార్ హజ్ కే మాఖా పర్ మైదానే అ-రఫాత్ మే సాత్ కంకర్ హాథ్ మే ఉరావ బెర్ ఉన్ సే ఫర్మాయా : అయ్ కంకరో ! తుమ్ గవాహ్ హో జావో కి మై కహతా హూ : **اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعِيْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ النَّارِ** తర్జుమా: అల్లాహ్ తఅలా కే సివా కోయీ మా'బూద్ నహీ బెర్ ముహమ్మద్ (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) ఉన్ కే బందఎ ఖాన్ బెర్ రసూల్ హై. ఫిర్ జబ్ సోయే తో ఖ్వాబ్ మే దేఖా కి మహ్షర్ బర్పా హై బెర్ హిసాబ్ కితాబ్ హో రహా హై, ఇన్ సే భీ హిసాబ్ లియా జాతా హై బెర్ హుక్మే దోజ్ఖే సునాయా జాతా హై, అబ్ ఫిర్మే సూఎ జహన్నమ్ లియే జా రహా హై జబ్ జహన్నమ్ కే దర్వాజే పర్ పహుంచేతే హై తో ఉన్ సాత్ కంకరో(మే సే ఎక్ కంకర్ దర్వాజే పర్ ఆ కర్ రోక్ బన్ జాతా హై ఫిర్ దూస్రే దర్వాజే పర్ పహుంచే తో దూస్రా కంకర్ ఇసీ తరహా దర్వాజే కే ఆగే ఆ గయా, యూ(హీ జహన్నమ్ కే సాతో(దర్వాజోంపర్ హువా ఫిర్ మలాయకా అర్నే ముఅల్లా కే పాస్ లే కర్ హజీర్ హుఎ.

دینہ

www.dawateislami.net

ఇమామే అష్హా సున్నత్ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْه కీ ఖాస్ నసీహత్ :

బద్ నిగాహీ హమేషా హరామ్ హై న కి ఎహరామ్ మే, న కి మాఖిఫ్ యా మస్బిదుల్ హరామ్ మే, న కి కాబే కే సామ్నే, న కి తవాఫ్ బైతుల్లాహ్ మే. యెహ్ తుమ్హారే ఇమ్మిహాన్ కా మౌఖా హై, ఔరతోంకో హుక్మి దియా గయా హై కి యహా(ముహ్ న ఛుపావో ఔర్ తుమ్హే హుక్మి దియా గయా హై కి ఉన్ కీ తరఫ్ నిగాహ్ న కరో, యఖీన్ జానో కి యెహ్ బదే ఇజ్జత్ వాలే బాద్షాహ్ కీ బందియా హై ఔర్ ఇస్ వఖ్తే తుమ్ ఔర్ వోహ్ సబ్ ఖాస్ దర్బార్ మే హజేర్ హో, బిలా తష్ఖీహ్ షేర్ కా బచ్చా ఉన్ కీ బగల్ మే హో ఉన్ వఖ్తే కాన్ ఉన్ కీ తరఫ్ నిగాహ్ ఉరా సక్తా హై తో అల్లాహ్ పాక్ వాహిదే ఖహ్దార్ కీ కనీజోంకి ఉన్ కే దర్బార్ ఖాస్ మే హజేర్ హై, ఉన్ పర్ బద్ నిగాహీ కిస్ ఖదర్ సఖ్త హోగీ.

وَاللَّهِ اشْلُ الْاَعْلَى (తర్-జ-మ ఎ కన్జుల్ ఈమాన్ : ఔర్ అల్లాహ్ కీ షాన్ సబ్ సే బులంద్ (١٤:١١, النحل: ٦٠)) హా(హా(! హోషియార్ ! ఈమాన్ బచాయే హుయే, ఖల్వ్ వ నిగాహ్ సంభాలే హుయే, హరమ్ (యాద్ రహే ! అ-రఫాత్ హుదూదే హరమ్ సే బాహర్ హై) వోహ్ జగహ్ హై జహా గునాహ్ కే ఇరాదే సే భీ పక్దా జాతా హై ఔర్ ఏక్ గునాహ్ లాఖ్ కే బరాబర్ రహర్తా హై. అల్లాహ్ పాక్ ఖైర్ కీ తాఫీఖ్ దే.

(ఫతావా ర-జవీయ్యా ముఖర్రజా, జి.స.750)

గునాహోంసే ముయ్ కో బచా యా ఇలాహీ

బురీ ఆదతే(భీ ఛుదా యా ఇలాహీ

(వసాఇలే బఖ్షిష్, స. 79)

అ-రఫాత్ షరీఫ్ కీ దుఆవ(అ-రబీ)

(1) దో పహర్ కే వఖ్త దొరానే వుకూఫ్ మాఖోఫ్ మే మున్-ర-జువ జైల్ కలిమి ఎ తాహీద్, సూర ఎ ఇఖ్లాస్ షరీఫ్ ఔర్ ఇస్ కే బాద్ దియా హువా దురూద్ షరీఫ్ సొ సొ బార్ పఢేనే వాలోంకీ బ-హుక్కే హదీస్ బఖ్షిష్ కర్ దీ జాతీ హై, నీజే అగర్ వోహ్ తమామ్ అ-రఫాత్ షరీఫ్ వాలోంకీ సిఫారిష్ కర్ దే తో వోహ్ భీ ఖబూల్ కర్ లీ జావ.

(అలిఫ్) యోహ్ కలిమి తాహీద్

100 బార్ పడియే :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

అల్లాహ్ పాక్ కె సివా కోయీ మాబూద్ నహీ, వోహ్ అకేలా హై ఉస్ కా కోయీ షరీక్ నహీ ఉసీ కే లియే

الْمَلِكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ముల్క్ హై ఔర్ తమామ్ ఖూబియా(ఉసీ కే లియే హై, వోహీ జిందా కర్తా ఔర్ మర్తా హై ఔర్ వోహ్ హర్ పై వర్ ఖుదరత్ రఖేనే వాలా హై.

(బా) సూర ఎ ఇఖ్లాస్ షరీఫ్ 100 బార్ (జీమ్) యోహ్ దురూద్ షరీఫ్ 100 బార్ పడియే:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى (سَيِّدِنَا) مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్! హమాం సుర్ హక్కే ముహమ్మద్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم పర్ దురూద్ ఖై జిన్ తహ్ తానే దురూద్

عَلَى (سَيِّدِنَا) إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ (سَيِّدِنَا)

ఖై హమాం సుర్ హక్కే ఇబ్రాహీం عَلَيْهِ السَّلَام పర్ ఔర్ హమాం సుర్ హక్కే ఇబ్రాహీం عَلَيْهِ السَّلَام

إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ ط

ಕೆ ಆಲ್ ಪರ್, ಬೆಷಕ್ ತು ತಾರಿಫ್ ಕಿಯಾ ಗಯಾ ಬುಜುರ್ಗ್ ಹೈ ಔರ್ ಹಮ್ ಪರ್ ಭಿ ಒನ್ ತೆ ಸಾಥ್ .

﴿2﴾ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ
 ತಿನ್ ಬಾರ್, ಫಿರ್ ಕಲಿಮ ಎ ತಾಹಿದ್ ಎಕ್ ಬಾರ್, ಇನ್ ತೆ ಬಾ'ದ್ ಯೆಹ್ ದುಆ ತಿನ್ ಬಾರ್ ಪಡಿಯೆ :

اللَّهُمَّ اهْدِنِي بِالْهُدَى وَنَقِّنِي وَأَعْصِمْنِي

ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಸುಫ್ಫಿ ಕೊ ಹಿದಾಯತ್ ತೆ ಸಾಥ್ ರಹ್ನಾಸುಹಾಕು ಕರ್ ಔರ್ ಪಾಕ್ ಕರ್ ಔರ್ ಪರಹಾತ್ ಗಾಂ ತೆ ಸಾಥ್ ಗುನಾಹ್

بِالتَّقْوَى وَاعْفِرْ لِي فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى ط

ಸೆ ಮಹ್‌ಪುರ್ಜೆ ರಥ್ ಔರ್ ದುನ್ಯಾ ವ ಆಖಿರತ್ ಮೆ ಮೆರಿ ಮಗ್‌ಫಿರತ್ ಫೆರಮಾ.

ಇನ್ ತೆ ಬಾ'ದ್ ಎಕ್ ಬಾರ್ ಯೆಹ್ ದುಆ ಪಡಿಯೆ :

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ حَجَّامَبْرُورًا وَذَنْبًا مَغْفُورًا ط

ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಇನ್ ಹಾಜ್ ಕೊ ಮಬ್‌ರೂರ್ ಕರ್ ಔರ್ ಗುನಾಹ್ ಬಿಖ್ನ್ ದೆ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي نَقُولُ وَخَيْرًا

ಇಲಾಹಿ ! ತೆರೆ ಲಿಯೆ ಹಮ್ದ್ ಹೈ ಜ್ಞಾನಿ ಹಮ್ ಕಹಾತೆ ಹೈ (ಔರ್ ಒನ್ ಸೆ ಬಹಾತರ್

مِمَّا نَقُولُ اللَّهُمَّ لَكَ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَ

ಜಿನ್ ಕೊ ಹಮ್ ಕಹಾ . ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಮೆರಿ ನಮಾಜ್ ವ ಇಬಾದತ್ ಔರ್

مَحْيَايَ وَمَمَاتِي وَالْيَاكُ مَا بِيْ وَلَكَ رَبِّ

ಮೆರಾ ಜೀನಾ ಔರ್ ಮರ್ನಾ ತೆರೆ ಹಿ ಖಿಯೆ ಹುಯಿ ಔರ್ ತೆರೆ ಹಿ ತರಫ್ ಮೆರೆ ವಾಪ್‌ಸಿ ಹುಯಿ ಔರ್ ಪರವರ್ ದಿಗಾರಿ!

تَرَاتِي اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ

ತು ಹಿ ಮೆರಾ ವಾರಿಸ್ ಹುಯಿ . ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಮು ತೆರೆ ಪನಾಹ್ ಮುಂಗಿತಾ ಹುಯಿ (ಅಜಾಬೆ ಖುಬ್ರ)

وَسُوسَةِ الصَّدْرِ وَشَتَاتِ الْأَمْرِ

ಔರ್ ಸಿನೆ ಕೆ ವಸವಸೆ ಔರ್ ಕಾಮ್ ಕಿ ಪರಾ-ಗಂದಗಿ (ಪರೆಷಾನಿ) ಸೆ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَجِيءُ بِهِ

ಇಲಾಹಿ ! ಮು ಸುವಾಲ್ ಕರ್ತಾ ಹುಯಿ (ಁನ್ ಛಿಜ್ ಕಿ ಖುರ್ ಕಾ ಜಿನ್ ಕ್)

الرَّيْحُ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَجِيءُ بِهِ

ಹವಾ ಲಾತೀ ಹುಯಿ ಔರ್ ಁನ್ ಛಿಜ್ ಕೆ ಷರ್ ಸೆ ಪನಾಹ್ ಮುಂಗಿತಾ ಹುಯಿ (ಜಿ ಸೆ)

الرَّيْحُ اللَّهُمَّ اهْدِنَا بِالْهُدَى وَزَيْنًا

ಹವಾ ಲಾತೀ ಹುಯಿ . ಇಲಾಹಿ ! ಹಿದಾಯತ್ ಕಿ ತರಫ್ ಹಮ್ ಕ್ ರಹಮತುಯಿ ಕರ್ ಔರ್ ತಖ್ವಾಸ್‌ಸೆ ಹಮ್ ಕ್

بِالتَّقْوَى وَاعْفِرْ لَنَا فِي الْأُخْرَةِ وَالْأُولَى

ಜೆನತ್ ಇನಾಯತ್ ಕರ್ ಔರ್ ಅಫಿರತ್ ಔರ್ ದುನ್ಯಾ ಮೆ ಹಮ್ ಕ್ ಐಖ್ವೆ ದೆ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِزْقًا طَيِّبًا مَبَارَكًا ط

ಇಲಾಹಿ ! ಮೈ ರಿಜ್ಕೆ ಪಾಕಿಜಾ ಔರ್ ಬಾ ಬ-ರ್-ಕತ್ ಕಾ ತುರ್ಪು ಸೆ ಸುವಾಲ್ ಕರ್ತಾ ಹಾ.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمَرْتَ بِالْدُّعَاءِ وَقَضَيْتَ

ಇಲಾಹಿ ! ತು ನೆ ದುಅ ಕರ್ನೆ ಕಾ ಹುಕ್ಮ್ ದಿಯಾ ಔರ್ ಖಬೂಲ್

عَلَى نَفْسِكَ بِالْإِجَابَةِ وَإِنَّكَ لَا تَخْلِفُ

ಕರ್ನೆ ಕಾ ಜಿಮ್ಮಾ ತು ನೆ ಖುದ್ ಲಿಯಾ ಔರ್ ಬೆಷಕ್ ತು ವಾ'ದೆ ಕೆ ಖಿಲಾಫ್

الْمِيعَادَ وَلَا تَنْكُثُ عَهْدَكَ ط اللَّهُمَّ مَا أَحْبَبْتَ

ನಹಿ ಕರ್ತಾ ಔರ್ ಅಪ್ನೆ ಅಹ್ವಾದ್ ಕೊ ನಹಿ ತೊಡ್ತಾ . ಇಲಾಹಿ ! ಜೊ ಅಭಿ ಬಾತೆ(ತುರ್ಪು ಮಹಾಬಾಬ್ ಹು

مِنْ خَيْرٍ فَحَبِّبْهُ إِلَيْنَا وَيَسِّرْهُ لَنَا وَمَا

ಷನ್ಹೆ ಹಮಾರಿ ಮಹಾಬಾಬ್ ಕರ್ ದೆ ಔರ್ ಹಮಾರೆ ಲಿಯೆ ಮುಯಸ್ಸರ್ ಕರ್ ಔರ್ ಜೊ

كَرِهْتَ مِنْ شَرِّ فَكَرِّهْهُ إِلَيْنَا وَجَنِّبْنَا

ಬರಿ ಬಾತೆ(ತುರ್ಪು ನಾ ಪಸಂದ್ ಹು ಷನ್ಹೆ ಹಮಾರಿ ನಾ ಪಸಂದ್ ಕರ್ ಔರ್ ಹಮ್ ಕೊ ಷನ್ ಸೆ ಬಿವಾ

وَلَا تَنْزِعْ مِنَّا الْإِسْلَامَ بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا ط

ಔರ್ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಕಿ ತರಫ್ ತುನೆ ಹಮ್ ಕೊ ಹಿದಾಯತ್ ಫರ್ಮಾಯಿ ತೊ ಇನ್ ಕೊ ಹಮ್ ಸೆ ಜುದಾ ನ ಕರ್

اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى مَكَانِي وَتَسْمَعُ كَلَامِي

ఇలాహీ ! తూ మేరే మకాన్ కో దేఖతా ఔర్ మేరే కలామ్ కో సున్తా హై

وَتَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَا نِيَّتِي وَلَا يَخْفَى

ఔర్ మేరే పోషిదా ఔర్ జోహిర్ కో జాన్తా హై కి మేరే కామ్ మే సే కోయా హై

عَلَيْكَ شَيْءٌ مِّنْ أَمْرِي أَنَا الْبَائِسُ الْفَقِيرُ

తుర్పు పర్ మఖ్ఫీ (యానీ ఛుప్) నహీ. మై నా మురాద్, మొహితాజ్,

الْمُسْتَغِيثُ الْمُسْتَجِيرُ الْوَجِلُ الْمَشْفِقُ الْمَقْرُ

ఫరియాద్ కర్నే వాలా, పనాహ్ చాహ్నే వాలా, తుర్పు సే డర్నే వాలా,

الْمُعْتَرِفُ بِذُنُوبِهِ أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ

అప్నే గునాహ్ కా ముఖిర్ వ మో'తరిఫ్ (యానీ ఇఖ్కారార్ వ ఎ'తిరాఫ్ కర్నే వాలా) హూ మిస్కిన్ కీ తరహా తుర్పు సే సువాల్ కర్తా హూ

وَابْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالًا الْمَذْنِبِ الذَّلِيلِ

ఔర్ గునాహ్గార్ జలీల్ కీ తరహా తుర్పు సే అబ్తిజ్ కర్తా హూ

وَادْعُوكَ دُعَاءَ الْخَائِفِ الْمُضْطَرِّ دُعَاءَ

ఔర్ డర్నే వాలే ముజ్తర్ కీ తరహా తుర్పు సే దుఆ కర్తా హూ,

مَنْ خَضَعَتْ لَكَ رَقَبَتُهُ وَفَاضَتْ لَكَ

ఉన్ కీ మిన్ దుఆ జిన్ కీ గర్దన్ తేర్ లియే రుఖీ హుయీ ఔర్ ఆంఖే జూర్

عَيْنَاهُ وَنَحَلَ لَكَ جَسَدَهُ وَرَغِمَ أَنْفُهُ

ఔర్ బదన్ ఔర్ నాక్ ఖాక్ మే మిలీ హై.

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي بَدْعَائِكَ رَبِّي شَقِيًّا

అయ్ పర్వర్ దిగార్ తూ అమ్మీ హిదాయత్ సే ముర్ఖు మహ్‌రూమ్ న కర్

وَكُنْ بِي رَاءُ وَفَارَّحِيمًا يَا خَيْرَ الْمُسْئُولِينَ

ఔర్ ముర్ఖు పర్ బహుత్ మెహర్బాన్ హో జాయే బహుత్ బెహతర్ సువాల్ కియే గయే

وَخَيْرِ الْمُعْطِينَ

ఔర్ బెహతర్ దేనే వాలే.

(3) అమీరుల్ మో'మినీన్ సయ్యిదునా హజ్జీరత అలియ్యిల్ ముర్తజా షేర్ ఖుదా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم నే రావీ కి రసూలుల్లాహ్ ఫర్మానా కి మేరీ ఔర్ అంబియా కీ దుఆ అ-రఫా కే దిన్ యెహ్ హై:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

అల్లాహ్ కే సివా కోయీ ఇబ్రాదత్ కే లాఇఖ్ నహీ, వోహ్ యక్తా హై ఉన్ కా కోయీ షరీక్ నహీ, ఉనీ కే లియే ముల్క్ హై

وَلَهُ الْحَمْدُ يَحْيَىٰ وَيُمَيِّتُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

ఖర్ ఉసీ కే లియే సబ్ ఖూబియా (హై, వోహీ జేందా కర్తా ఖర్ మార్తా హై ఖర్ వోహీ హర్ చీజే పర్

قَدِيرٌ ۝ اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا وَفِي

ఖుద్ రత్ రఖ్నే వాలా హై. అయ్ అల్లాహ్ ! మేరీ ఖువ్వతే సమాఅత్ కో నూర్ కర్ ఖర్

بَصَرِي نُورًا وَفِي قَلْبِي نُورًا ۝ اللَّهُمَّ

మేరీ నజర్ కో నూర్ కర్ ఖర్ మేరే దిల్ మే నూర్ భర్ దే . అయ్ అల్లాహ్ పాక్ !

اَشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۝ وَأَعُوذُ بِكَ

మేరా సీనా ఖోల్ దే ఖర్ మేరా కామ్ ఆసాన్ కర్ ఖర్ మై తేరీ పనాహ్ మాంగ్తా హూ

مِنْ وَسَاوِسِ الصَّذْرِ وَتَشْتِيتِ الْأَمْرِ

సీనే కే వస్ వసో (ఖర్ కామ్ కీ పరా-గందగీ (ఇన్షిపార్)

وَعَذَابِ الْقَبْرِ ۝ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ

ఖర్ అజాబే ఖల్ దే . అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తేరీ పనాహ్ మాంగ్తా హూ (ఉన్ కీ బురాయీ సే

مَا يَلِجُ فِي اللَّيْلِ وَشَرِّ مَا يَلِجُ فِي النَّهَارِ

జో రాత్ మే దాఖిల్ హోతీ హై ఖర్ ఉన్ కీ బురాయీ సే జో దిన్ మే దాఖిల్ హోతీ హై

وَشَرَّمَاتُهَا بِهِنَّ الرَّيْحُ وَشَرَّبُوا نَقِ الدَّهْرِ

ఔర్ ఉన్ కీ బురాయి సే జిన్ హవా ఉదా లాతీ హై ఔర్ ఆఫాతే దహర్ కీ బురాయి సే.

మ-దనీ ఫూల్ : సదరుష్షరీఅహ్ , బదరూత్తరీఖహ్ హజ్జేరతే అల్లామా మౌలానా ముస్తఫీ ముహమ్మద్ అమ్జిద్ అలీ ఆ'జీమీ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ
 మైదానే అ-రఫాత్ మే పడెనే కీ బా'జ్ దుఆయే(నఖ్లే కర్నే కే బా'ద్ ఫర్మాతే హై(: ఇన్ మఖామ్ పర్ పడెనే కీ బహుత్ దుఆయే(కితాబో మే మజ్కూర్ హై మగర్ ఇత్నీ హీ మే కిఫాయాత్ హై ఔర్ దురూద్ షరీఫే వ తిలావతే ఖుర్ఆనే మజిద్ సబ్ దుఆవోంసే జేయాదా ముఫీద్.

(బహారే షరీఅత్,జి.1,స.1127)

మైదానే అ-రఫాత్ మే దుఆ ఖదే ఖదే మాంగినా సున్నత్ హై :

ప్యారే ప్యారే హాజియో ! సిద్ఖే దిల్ సే అప్పే రబ్బే కరీమ్ కీ తరఫ్ ము-తవజ్జె హో జాఇయే ఔర్ మైదానే ఖేయామత్ మే హిసాబే ఆ'మాల్ కే లియే ఉన్ కీ బార్గాహ్ మే హాజీరీ కా తసవ్వూర్ కీజియే. నిహాయత్ హీ ఖుషూ వో ఖుజూ కే సాథ్ లరజ్జేతే, కాంప్తే ఖాఫ్ వ ఉమ్మీద్ కే మిలే జులే జజ్బాత్ కే సాథ్ ఆంఖే బంద్ కియే, సర్ ఝుకావ దుఆ కే లియే హాథ్ ఆస్మాన్ కీ తరఫ్ సర్ సే ఊంచే హైలాయే తౌబా వ ఇస్తిగ్ఫార్ మే దూబ్ జాయియే, దౌరానే దుఆ వఖ్తన్ ఫ వఖ్తన్ లజ్జైక్ కీ తక్రార్ రఖియే, ఖాబ్ రో-రో కర్ అప్పీ, అప్పే వాలిదైన్ ఔర్ తమామ్ ఉమ్మత్ కీ మగ్ఫిరత్ కీ దుఆ మాంగియే, కోషిష్ కీజియే కి ఏక్ ఆద్ ఖత్తెర ఏ ఆంసూ(తో

టపక్ హీ జావ కి యెహ్ ఖబూలియ్యత్ కీ దలీల్ హై, అగర్ రోనా న
 ఆయే తో రోనే జైసీ సూరత్ హీ బనా లీజియే కి అఛ్సోంకీ నఖ్లే భీ అచ్చీ
 హై. తాజ్దారే మదీనా, రాహతే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఔర్ తమామ్
 అంబియా ఏ కిరామ్ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام్ ఔర్ తమామ్ సహాబ ఏ కిరామ్
 عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان్ ఔర్ అహ్మే బైతే అత్హాం కా వసీలా అప్పే పరవర్ దిగార్ కే
 దర్బార్ మే పేష్ కీజియే. హుజూరే గౌసే పాక్, ఖాజా గరీబ్ నవాజ్ ఔర్
 ఆలా హజ్జేరత్ ఇమామ్ అహ్మద్ రజా رَحِمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى కా వాసితా దీజియే,
 హర్ వలీ ఔర్ హర్ ఆషిఖ్ నబీ కా సద్ఖా మాంగియే. ఆజ్ రహ్మత్ కే
 దర్వాజే ఖోలే గయే హై, اِنَّا لِلّٰهِ اِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ మాంగినే వాలా నాకామ్ నహీ
 హోగా, అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మత్ కీ ధంధోర్ ఘటాయే(రుహ్మ రుహ్మ
 కర్ ఆ రహీ హై, రహ్మత్తోంకీ మూసలా ధార్ బారిష్ బరస్ రహీ హై.
 సారే కా సారా అ-రఫాత్ అన్వారో తజల్లియాత్ ఔర్ రహ్మత్ బ-ర్కాత్
 మే దూబా హువా హై ! కభీ అప్పే గునాహో(ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కీ కహ్ఫర్
 ఔర్ ఉస్ కే అజాబ్ సే పనాహ్ మాంగితే హుఎ బైద్ కీ తరహ్ లిజియే
 తో కభీ ఏసే జజ్బాత్ హో(కి ఉస్ కీ రహ్మత్ బే పాయా(కీ ఉమ్మీద్ సే
 ముర్రూయా హువా దిల్ గులే నౌ షిగుఫ్తా కీ తరహ్ ఖిల్ ఉలే.

అద్ల కరే తా(థర్ థర్ కమ్బున్ ఉచ్చియా(షానా(వాలే
 ఫజ్లే కరే తా(బఖ్లే జావా(మై జహే ముహ్ కాలే

దుఆ ఎ అ-రఫాత్ (ఉర్దూ)

(దొరానే దుఆ వఖ్తన్ ఫ వఖ్తన్ లబ్తైక్ వ దురూద్ షరీఫ్ పడియె)

దోనో⁽²⁾ హాత్ ఇస్ తరహా ఉరాయియే కి సీనే, కంధే యా చెహరే
 కీ సీద్ మే రహే యా ఇత్నే బులంద్ హో జావే కీ బగల్ కీ రంగత్ నజర్
 ఆ జాయే, చారో సూరతో (మే హాథేలియా ఆస్మాన్ కీ తరఫ్ పైలీ హుయీ
 రహే కి దుఆ కా ఖీల్లా ఆస్మాన్ హై. అబ్ యూ (దుఆ షురూ కీజియే:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
 عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ¹ يَا أَرْحَمَ الرَّحِيمِينَ
 يَا أَرْحَمَ الرَّحِيمِينَ¹
 يَا رَبَّنَا يَا رَبَّنَا يَا رَبَّنَا يَا رَبَّنَا²

జిస్ ఖదర్ దుఆవ మాసూరా (యా'సీ ఖుర్ఆనే హదీస్ కీ దుఆవ) యాద్
 ۞

1 : మ-దనీ ఆఖ్తా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ఫరీమాతే హై : ఇస్మై పాక్ “الرَّحِيمِينَ” పర్ ఎక్
 ఫిరిస్తా అల్లాహ్ పాక్ నే ముఖర్రర్ ఫరీమాయా హై జో షఖ్స్ ఇసే (యా'సీ الرَّحِيمِينَ) తీన బార్
 కహతా హై ఫిరిస్తా నిదా కర్తా హై : “మాంగ్ కి అర్-హముర్రాహిమీన్ తేరీ తరఫ్ ము-తవజ్జు
 హువా)” (అహ్సాసుల్ విఆ, స. 70)

1 : సయ్యిదునా ఇమామ్ జాఫరే సాదిఖ్ عَلَیْہِ السَّلَام ఫరీమాతే హై : జో షఖ్స్ ఇజ్జే (యా'సీ
 లాచారీ) కే వఖ్త్ పాంచ్ బార్ “يَا رَبَّنَا” కహే, అల్లాహ్ పాక్ ఉసే ఉస్ చీజ్ సే ఆసాన్ బఖ్షే జిస్
 సే ఖాఫ్ రఖ్తా హై ఔర్ వోహ్ జో దుఆ మాంగ్తా హై వోహ్ అతా కర్తా హై.

(అహ్సాసుల్ విఆ, స. 71)

హో, వోహా అ-రబీ మే అర్జ్ కర్నే కే బా'ద్ అప్పే దిలీ జజ్బాత్ అప్పీ
మా-దరి జేబాన్ మే అప్పే రహ్మత్ వాలే పర్వర్ దిగార్ కే దర్బారే
గుహర్ బారే మే ఇస్ యఖీన్ మొహకమ్ కే సాథ్ కి ఆప్ కీ దుఆ ఖేబూల్
హో రహీ హై ఇస్ తరహా అర్జ్ కీజియే :

يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ ! తేరే కరోడ్ హో కరోడ్ ఎహ్ సాన్ కి
 తూనే ముర్ఖు ఇస్సాన్ బనాయా, ముసల్మాన్ కియా జెర్ మేరే హాథో(మే
 దామనే రహ్మత్ ఆ-అమియ్యాన్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ అతా ఫర్మాయా.
 యా అల్లాహ్ పాక్ ! అయ్ ముహమ్మదే అ-రబీ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె
 ఖాలిఖ్ ! మై కిస్ జేబాన్ సే తేరా షుక్ర అదా కరూ(కి తూ నే ముర్ఖు హజ్
 కా షరఫ్ బఖ్షా . మేరీ కిస్ ఖదర్ ఖుష్ బఖ్తీ హై కి మై ఉస్ మైదానే
 అ-రఫాత్ కే అందర్ హజేర్ హూ(జిసే యఖీనన్ మీతే మీతే ముస్తఫా
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ ఖదమ్ బోసీ కా షరఫ్ మిలా హై, దున్యా కే కోనే
 కోనే సే ఆనే వాలే లాఖో(ముసల్మాన్ ఆజ్ యహా(జమ్ అ హుఎ హై, ఇన్
 మే యఖీనన్ తేరే దో² నబీ హజ్జేరతే ఇల్లాహ్ వ హజ్జేరతే ఖజర్
 عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَام జెర్ బే షుమార్ జెలియా ఎ కిరామ్ భీ మౌజూద్
 హై. చునాంచే అయ్ రబ్బే రసూలే కరీమ్ ! ఆజ్ జో రహ్మత్ కీ
 బారిషో(నబియో(జెర్ వలియో(పర్ బరస్ రహీ హై ఉస్త్వీ కీ సద్ఖే ఎక్
 ఆధా ఖేతరా ముర్ఖు గునాహ్ గార్ పర్ భీ బర్సా దే.

యా అల్లాహు యా రహ్మాను యా హన్మాను యా మన్మాను
 బఖ్షే దే బఖ్షే హువోంకా సద్ఖా యా అల్లాహ్ మేరీ ధూలీ ఖర్ దే

(వసాయిలే బఖ్షిష్, స.107)

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ జెర్ తీన్ బార్ లజ్జెక్ పడియే)

యా రబ్బే ముస్తఫా ! మేరీ కమ్ జోరీ ఔర్ నా తువానీ తుర్పు పర్
 అష్కార్ హై, అహ్ ! మై తో వోహ్ కమ్ జోర్ బందా హూ (కి న గర్మీ
 బర్దాప్త కర్ సక్తా హూ (న సర్దీ, ముర్పు మే ఖట్ మల్, మచ్చర్ కే డంక్
 కీ భీ సహర్ నహీ హత్తా కి అగర్ చూంటీ భీ కాట్ లే తో బేచైన్ హో,
 జాతా హూ (, అహ్ ! అగర్ కోయీ పరో వాలా మా'మూలీ సా కీడా కమ్ డో
 మే ఘుస్ కర్ పర్ ఫడ్-ఫడాతా హై తో ముర్పు ఉఛాల్ కర్ రఖ్ దేతా హై,
 అహ్ ! హాఎ మేరీ బర్బాదీ ! అగర్ గునాహోంకె సబబ్ ముర్పు ఖేల్ మే
 తేరే ఖహ్ రో గజబ్ కీ ఆగ్ నే ఫేర్ లియా తో మై క్యా కరూంగా అహ్ !
 అగర్ మేరే కఫన్ మే సాంప్ ఔర్ బిచ్చా ఘుస్ జాఎ తో మేరా క్యా బనేగా!
 అయ్ రబ్బే ముహమ్మద్ ! బ తుఫైలే ముహమ్మద్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 కరమ్ కర్ దే, ముర్పు నజ్ అ వ ఖేల్ వ హాప్ర కీ తక్లీఫోంసే బచా లే,
 యఖీనన్ తేరే కరమ్ కీ ఫఖత్ ఎక్ నజర్ హో జాఎ తో ముర్పు పాపీ వ
 బద్కార్ కే దోనో (జహా సవర్ జాఎ, అయ్ రబ్బే మహ్ బూబ్ ! ముర్పు
 పర్ అప్నా ఫజ్లొ ఎహ్ సాన్ ఫర్మా ఔర్ ముర్పు సే హమేషా హమేషా కే
 లియే రాజీ హో జా ఔర్ ముర్పు అప్నా పసందీదా బందా బనా లే.

గునాహ్ గార్ తలబ్ గారే అఫ్ వో రహ్ మత్ హై

అజాబ్ సహనే కా కిన్ మే హై హాస్లా యా రబ్

(వసాయిలే బఖ్షిష్.స.97)

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ లఖైక్ పడియే)

యా రబ్బే ముస్తఫా ! తేరే ప్యారే రసూల్, ముహమ్మద్ మ-దనీ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ తేరా యోహ్ ఇర్వాద్ ముర్పు తక్ పహుంచా చుకే హై

కి “అయ్ ఇబ్నె ఆదమ్ ! జబ్ తక్ తూ ముర్బు సే దుఆ కర్తా రహేగా
 ఔర్ పుర్ ఉమ్మీద్ రహేగ మై తేరే గునాహాంకో బఖ్షతా రహూంగా,
 అయ్ ఇబ్నె ఆదమ్ ! అగర్ తేరే గునాహ్ ఆస్మాన్ తక్ పహుంచ్ జావ ఔర్
 ఫిర్ భీ అగర్ తూ ముర్బు సే బఖ్షిష్ తలబ్ కరేగా తో మై ముఆఫ్ కర్
 దూంగా ఔర్ ముర్బు కోయీ పర్వాహ్ న హాగీ, అయ్ ఇబ్నె ఆదమ్ !
 అగర్ తూ జమీన్ భర్ గునాహాంకే సాథ్ మేరే పాస్ ఆయేగా మగర్ ఇస్
 హాల్ మే కి తూ నే కోయీ కుఫ్ర్ వ షిర్క్ న కియా హా తో మై జమీన్ భర్
 రహమత్ వ మగ్ఫిరత్ కే సాథ్ తేరే పాస్ పహుంచూంగా.”¹ తో అయ్
 మేరే మక్కి మ-దనీ మహ్బూబ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ మాబూద్ ! అగర్చే
 మై నే గునాహాంసే జమీన్ వ ఆస్మాన్ భర్ దియే హై మగర్ ఫిర్ భీ
 ముర్బు తేరీ రహమత్ పర్ నాజే హై, ఇలాహీ ! మేరే గౌసే ఆజమ్
 هُوَ الَّذِي عَلَّمَ الْقُرْآنَ , మేరే గరీబ్ నవాజే هُوَ الَّذِي عَلَّمَ الْقُرْآنَ ఔర్ మేరే ఇమామ్ అహ్మద్
 రజా ఖాన్ هُوَ الَّذِي عَلَّمَ الْقُرْآنَ కా ఔర్ మేరే ముర్షిదే కరీమ్ కా వాసిता మేరీ బే
 హిసాబ్ మగ్ఫిరత్ ఫర్మా, మేరీ బే హిసాబ్ మగ్ఫిరత్ ఫర్మా, మేరీ బే
 హిసాబ్ మగ్ఫిరత్ ఫర్మా.

తూ బే హిసాబ్ బఖ్ష్ కి హై బే షుమార్ జుర్మ్

దేతా హూ (వాసిता తుర్బు షాహ్ హిజాజ్ కా

(జోఫే నాత్)

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ అబ్జైక్ పఠియె)

అయ్ రబ్బే ముహమ్మద్ ముస్తఫా ! మై ఇఖ్కరార్ కర్తా హూ (కి మై

هـ

۱! ترجمہ ج ۵ ص ۳۱۸ حدیث ۳۰۰۱

నే బడే బడే గునాహాంకా ఇర్తికాబ్ కియా హై మగర్ యెహ్ సబ్ కే సబ్ తేరీ షానే అఫ్ వో దర్ గుజర్ కే సామ్ నే బహుత్ హీ ఛోటే హై, అయ్ మేరే ప్యారే ప్యారే మాలిక్ ! యఖ్ నన్ తేరీ మగ్గరత్ వ బఖ్షిష్ గునాహ్ గారోంకో డూండతీ హై జర్ ముర్ఖు సే బడ్ కర్ ఇన్ మైదానే అ-రఫాత్ మే కోయా ముజ్రిమ్ న హోగా! అయ్ మేరే మదనీ సబీ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే రబ్బే గనీ ! మై అప్నే గునాహాంపర్ షర్ మిందా హూ (జర్ ఉమ్మీద్ కర్తా హూ (కి తేరీ బఖ్షిష్ కా ఇన్ ఆమ్ ముర్ఖు గునాహ్ గార్ పర్ జరూర్ హోగా, యా ఇలాహల్ ఆ-లమీన్ ! తుయ్ ఖు-లఫా ఎ రాషిద్ దీన్ عَلَیْہِ الرِّضْوَان జర్ ఉమ్మహాతుల్ మొమినీన్ عَلَیْہِ الرِّضْوَان కా వాసితా, బీబీ ఫాతిమా జర్ హా-స్ నైనే కరీమైన్ رَضِیَ اللہُ عَنْہُ , బిలాలే హబీషీ رَضِیَ اللہُ عَنْہُ జర్ ఉ వైస్ ఖర్నీ رَضِیَ اللہُ عَنْہُ కా సద్ఖా, మేరీ బీ బఖ్షిష్ ఫర్ మా జర్ మేరే ముర్షిదే కరీమ్, మేరే ఆసాతిజుం కిరామ్, తమామ్ ఉ-లమా వ మషాయిఖే అప్నే సున్నత్ జర్ మేరే వాలిదైన్ జర్ ఘర్ కే తమామ్ అఫ్ రాద్ కో బఖ్షి దే జర్ సారి ఉమ్మత్ కీ మగ్గరత్ ఫర్ మా .

దవామ్ దీన్ పే అల్లాహ్ మర్హుమ్ ఫర్ మా

హమారీ బల్కీ సబ్ ఉమ్మత్ కీ మగ్గరత్ ఫర్ మా

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ జర్ తీన్ బార్ లబ్తైక్ పడియే)

అయ్ ముహమ్మదే మాసూమ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే ఖుదావ హయ్యో ఖయ్యూమ్ ! బేషక్ ముసల్మానోంకా సద్ఖా వ ఖైరాత్ కర్ నా తూ పసంద్ ఫర్ మాతా హై . తో అయ్ జవాదో కరీమ్ ముర్ఖు సే బడ్ కర్

నేకియొంకే ముఅ-మలే మే గరీబ్ వ ముఫ్లీస్ కౌన్ హోగా ! ఔర్ దేనే
 వాలో మే తుర్పు సే బడ్ కర్ అతా కర్నే వాలా కౌన్ హోగా ! ఔర్ దేనే
 వాలే తో అయ్ మాలికే ముస్తఫా ! బ తుఫైలే ముస్తఫా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 ముర్ఖే దీన్ పర్ ఇస్తిఖామత్, అప్నీ దాయిమీ రిజా, జహన్నమ్ సే అమాన్
 ఔర్ బే హిసాబ్ మగ్గిరత్ కీ ఖైరాత్ సే నవాజ్ కర్ ముర్ఖే పర్ ఎహ్ సానే
 అజీమ్ ఫర్మా .

హుసైన్ ఇబ్నె అలీ కే లాడ్లోంకా వాసితా మౌలా

బచా లే హమ్ కో తూ నారే జహన్నమ్ సే బచా మౌలా

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ అబ్జైక్ పడియే)

అయ్ అప్నె మహ్బూబ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కే పసీనే మే
 ఖుష్ఖు పైదా కర్నే వాలే! అయ్ మరీజోంకో షిఫా దేనే వాలే ! తమామ్
 ముసల్మానో(మే సబ్ సే బడా మహబ్బతే దున్యా కా మరీజ్ ఔర్
 గునాహోంకా బీమార్ “సాయిలే షిఫా” బన్ కర్ తేరీ బార్గాహే బేకస్
 పనాహ్ మే హాజిర్ హై, యా షాఫియల్ అమ్రాజ్ ! మై హుబ్బే దున్యా
 ఔర్ గునాహోంకీ బీమారీ సే సిహ్వాత్ యాబీ కా సువాల్ కర్తా హూ,
 అయ్ పర్వర్ దిగార్ ! సయ్యిదుల్ అబ్దార్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కే సద్ఖే
 ముర్ఖే షిఫాఎ కామిలా అతా ఫర్మా, ముర్ఖే నేక్ బనా దే ఔర్ ముర్ఖే
 మరీజే ఇత్ఫే ముస్తఫా బనా ఔర్ ముర్ఖే గమే మదీనా సే నవాజ్ దే.

మై గునాహో(మే లిథ్దా హువా హూ(బద్ సే బద్తర్ హూ(బిగ్దా హువాహూ(అఫ్ వే జుర్మో ఖుసూరో ఖతా కీ మేరే మాలా తూ ఖైరాత్ దే దే
 (అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ లబైక్ పడియే)

యా రబ్బే ముస్తఫా ! తుర్రు తమామ్ అంబియా వ సహాబా వ అహ్లా బైత్ వ జుమ్లా బెలియా కా వాసితా హమారే బీమారోంకో షిఫా అతా ఫర్మా, ఖర్జీదారోంకే ఖర్జే ఉతార్ దే, తంగ్దస్తోంకో ఫరాఖ్ దస్తీ దే, బే రోజీగారోంకో హలాల్ ఆసాన్ రోజీ అతా ఫర్మా, బే బెలాదోంకో బిగ్గర్ అపరేషన్ కే ఆఫీయ్యత్ కే సాథ్ నేక్ బెలాద్ అతా కర్, జిన్ కే రిప్తో(మే రుకావట్ హై(ఉన్నే నేక్ నసీబ్ ఫర్మా, **యా రబ్బే ముస్తఫా !** ముసల్మానోంకో ఫరంగ్ ఫేషన్ కీ ఆఫత్ సే చుడా కర్ ఇత్తిబా ఎ సున్నత్ కీ సఆదత్ ఇనాయత్ ఫర్మా, **యా రబ్బే ముస్తఫా !** జో బేజా ముఖద్దమో మే ఫిరే హై(ఉన్నే నజాత్ అతా ఫర్మా, జిన్ కే రూతే హై(ఉన్ కో మనా దే, జిన్ కే బిచ్దే హై ఉన్ కో మిలా దే, జిన్ కే ఘరో(మే నా చాఖీయా(హై ఉన్ కో ఆపస్ మే షీరో షకర్ కర్ దే, **యా రబ్బే ముస్తఫా !** జిన్ పర్ సెహ్రా హై యా జో ఆసెబ్ జదా హై ఉన్ హే(సెహ్రా వ ఆసెబ్ సే ఛుట్కారా అతా ఫర్మా, **యా రబ్బే ముస్తఫా !** ముసల్మానోంకో ఆఫాతో బలియ్యత్ సే బచా, దుష్మనోంకీ దుష్మనీ, షరీరోంకే షర్, హాసిదోంకే హాసద్ ఔర్ బద్ నిగాహోంకీ నిగాహే బద్ సే మహ్మూజ్ వ మామూన్ ఫర్మా.

వోహ్ కి అర్చే సే బీహార్ హై జో జిన్నో జాదూ సే బేజార్ హై జో
అప్నీ రహ్మాత్ సే ఉన్ కో పిఫా కీ మేరే మాలా తూ ఖైరాత్ దే దే

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ లఖైక్ పఢియే)

యా రబ్బె కరీమ్ ! బీబీ ఫాతిమా رضی اللہ عنہا కా వాసిता, సయ్యిదహ్ జైనబ్, సయ్యిదహ్ సకీనా, బీబీ హవ్వా, బీబీ సారహ్, బీబీ హాజిరా, బీబీ ఆసియా ఔర్ బీబీ మర్యమ్ رضی اللہ عنہا కా సద్ఖా, హమారి మావో(బహనో(ఔర్ బహూ బేటియోంకో షర్మో హయా కీ చాదర్ ససీబ్ ఫర్మా ఔర్ ఉన్నే హర్ నా మహారమ్ మత్ అప్నీ దేవర్ వ జేట్, చచాజాద్, ఖాలాజాద్, పూఫీజాద్, మాముజాద్, బహనోయీ, పూఫా ఔర్ ఖాలూ, సబ్సే సహీహ్ షర్-యీ పర్దా కర్నే కీ తాఫీఖే అతా ఫర్మా.

దే దే పర్దా మేరీ బేటియోంకో మావో(బహనో(భీ ఔరతోంకో
భీక్ దే దే తూ అప్నీ అతా కీ మేరే మాలా తూ ఖైరాత్ దే దే

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ లఖైక్ పఢియే)

యా అల్లాహ్ ! ఐసా అమల్ జో తేరీ బార్గాహ్ మే మఖ్సూల్ న హో, ఐసా దిల్ జో తేరీ యాద్ సే గాఫిల్ రహే, ఐసీ ఆంఖ్ జో ఫిల్మ్ ద్రామో దేఖతీ ఔర్ బద్ నిగాహ్ కర్తీ రహే, ఐసే కాన్ జో గానే బాజే

1: బద్ ఖీస్మతీ సే ఇన్ తమామ్ అజీజోంసే అజ్ కల్ ఉమూమన్ పర్దా నహీ కియా జాతా హాలాం కి షరీఅత్ నే ఇన్ కే సాథ్ భీ పర్దే కా హుక్మ్ దియా హై . ఇన్ కీ ఆపస్ మే బే పర్దగీ ఔర్ బే తకల్లుఫీ మే సఖ్త్ గునాహ్గారి ఔర్ అజాబే నార్ కీ హఖ్దారి హో .

గీబత్ వ చుగ్లీ సున్తే రహే, అయ్ సే పావూ (జో బురీ మజ్లిసోంకీ
 తరఫ్ చల్ కర్ జాతే రహే, అయ్ సే హాథ్ జో జుల్మ కే లియే ఉత్తే రహే,
 అయ్ సీ జబాన్ జో ఫుజూల్ గోయీ ఔర్ గాలీ గలోచ్ సే బాజ్ న ఆయే,
 అయ్ సా దిమాగ్ జో బురే మన్నాబే బాంధ్ తా రహే ఔర్ అయ్ సే సీనే సే
 జో ముసల్మానోంకే కీనే లబ్ రజ్ హో తేరీ పనాహ్ మాంగ్ తా హూ, (అయ్
 మేరే ప్యారే పర్వర్ దిగార్! మక్కె మదీనే కే తాజ్ దార్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم
 ఔర్ తేరీ అతా సే కుల్ ఖుదాయీ కే మాలికో ముఖ్తార్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم
 కే సద్ఖే జుమ్లా ముజ్తహిదీన్ వ ఆఇమ్మ ఎ అర్-బా ఔర్ సలాసిలే
 అర్-బా కే తమామ్ జెలియా ఎ కిరామ్ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهَا కే వసీలే సే
 అప్నా తాబే ఫర్మాన్ బనా కర్ ముర్ఖు పర్ ఫజ్లో ఎహ్ సాన్ ఫర్మా .

అయ్ ఖుదా ఎ ముస్తఫా ! తుర్ఖు హర్ ఆషిఖే రసూల్ కా
 వాసితా, ముర్ఖు గమే ముస్తఫా మే రోనే వాలీ ఆంఖ్ ఔర్ తడవనే వాలా
 దిల్ ఇనాయత్ ఫర్మా ఔర్ సచ్చా ఆషిఖే రసూల్ బనా ఔర్ మేరా సీనా
 మహబ్బతే హబీబ్ కా మదీనా బనా దే ఔర్ ముర్ఖు బే వఫా దున్యా కా
 నహీ మదీనే కా దీవానా బనా దే .

పీఛా మేరా దున్యా కీ మహబ్బత్ సే ఛుదా దే

యా రబ్ ! ముర్ఖు దీవానా మదీనే కా బనా దే

(వసాయిలే బఖ్షిష్, స.100)

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ లఖ్తైక్ పడియే)

యా రబ్బే ముస్తఫా ! తుర్ఖు కా'బ ఎ ముష్రఫ్ ఔర్ గుంబదే

ఖజీరా కా వాసితా, మేరే హజ్ వ జీయారత్ ఔర్ మేరీ జాయిజ్ దుఆయే (జో మేరే హఖ్ మే బెహతర్ హో వోహ్ ఖబూల్ ఫర్మా ఔర్ ముర్బు ముస్తజాబుద్దా'వాత్ బనా దే మేరీ ఔర్ మైదానే అ-రఫాత్ మే హజీర్ హర్ హజీ కీ మగ్గిరత్ ఫర్మా, ఔర్ ముర్బు హర్ సాల్ హజ్ వ జీయారత్ మదీనా సే ముష్రఫ్ ఫర్మా ఔర్ ముర్బు మదీనా ఎ పాక్ మే జేరే గుంబదే ఖజీరా జల్వె మహబూబ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ మే ఆఫ్ య్యత్ కే సాథ్ షహాదత్, జన్నతుల్ బఖీ మే మద్ ఫన్ ఔర్ జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్ మే అప్పే ప్యారే హబీబ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కా పడోన్ నసీబ్ ఫర్మా. యా రబ్బే ముస్తఫా ! ముర్బు జిన్ జిన్ ఇస్లామీ భాయియో (ఔర్ ఇస్లామీ బహనో నే దుఆవోంకే లియే కహా హై, బ తుఫైలే తాజ్దారే మదీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఉన్ సబ్ కీ హర్ జాయిజ్ మురాద్ మే ఉన్ కీ బెహతర్ పర్ నజర్ ఫర్మా ఔర్ ఉన్ సబ్ కీ బఖ్షిష్ కర్ దే.

اٰمِنْ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

జిన్ జిన్ మురాదో కే లియే అహ్ బాబ్ నే కహా

పేషే ఖబీర్ క్యా ముర్బు హజత్ ఖబర్ కీ హై

(హదాయిఖే బఖ్షిష్ షరీఫ్)

(అవ్వల్ ఆఖిర్ దురూదే పాక్ ఔర్ తీన్ బార్ లబ్బైక్ పడియే)

గురూబే ఆఫ్తాబ్ కే బా'ద్ తక్ దుఆ జారీ రఖియే ! : ఇసీ తరహా ఆహో జారీ కే సాథ్ దుఆ జారీ రఖియే యహా తక్ కి ఆఫ్తాబ్ దూబ్ జాయే ఔర్ రాత్ కా హల్కా సా హిస్సా ఆ జాఎ, ఇస్ సే పహలే

జాఎ వుకూఫ్ (యా'నీ ఆప్ రహ్మారే హుఎ హై) సే చల్ పడ్డనా మన్‌అ హై
 ఔర్ గురూబే ఆప్తాబ్ సే ఖల్ఫ్ హుదూదే అ-రఫాత్ సే బాహర్ నికల్
 జానా హరామ్ హై ఔర్ దమ్ లాజిమ్, అగర్ గురూబే ఆప్తాబ్ సే ఖల్ఫ్ హీ
 వాపస్ అ-రఫాత్ మే దాఖిల్ హో గయా తో దమ్ సాఖిత్ హో జాఎగా.

యాద్ రహే ! ఆజ్ హజీ కో నమాజే మగ్రిబ్ యహా(నహీ బల్కీ ఇషా
 కే వఖ్తే మే ముజ్దలిఫా మే మగ్రిబ్ వ ఇషా మిలా కర్ పడ్డనీ హై .

గునాహోంసే పాక్ హో గయే ! ప్యారే ప్యారే హజీయో! ఆప్ కే లియే
 యెహ్ జరూరీ హై కి అల్లాహ్ పాక్ కే సచ్చే వా'దో(పర్ భరోసా కర్ కే
 యఖీన్ కర్ లీజియే కి ఆజ్ మై గునాహోంసే ఏసా పాక్ హో గయా హూ(
 జైసా కి ఉన్ దిన్ జబ్ కి మా(కే పేట్ సే పైదా హువా థా. అబ్ కోషిష్
 కీజియే కి అఇందా గునాహ్ న హో. నమాజే, రోజా, జకాత్ వగైరా మే
 హర్గిజ్ కోతాహీ న హో, ఫిల్హీ డిరామో ఔర్ గానో(బాజో(నీజే
 హరామ్ రోజే కమానే, దాడీ ముండానే యా ఎక్ ముర్తీ సే ఘటానే, మా
 బాప్ కా దిల్ దుఖానే వగైరా వగైరా గునాహో(మే ములవ్వస్ హో కర్
 కహీ ఫిర్ ఆప్ హైతాన్ కే చుంగల్ మే న ఫేన్ జాఎ.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

ముజ్దలిఫా కో రవాన్ గీ : జబ్ గురూబే ఆఫ్తాబ్ కా యఖీన్ హో జావ
తో అ-రఫాత్ షరీఫ్ సే జానిబే ముజ్దలిఫా షరీఫ్ చలియే, రాస్తే భర్ జైక్రొ
దురూద్ బెర్ దుఆ వ లబైక్ వ జోరీ వ బుకా (యానీ రోనే ధోనే) మే
మస్రూఫ్ రహే. కల్ మైదానే అ-రఫాత్ షరీఫ్ మే హుఖూఖుల్లాహ్
ముఆఫ్ హువ యహా(హుఖూఖుల్ ఇబాద్ ముఆఫ్ ఫర్మానే కా వా'దా
హై .
(బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1131, 1133)

ఏ లీజియే ! ముజ్దలిఫా షరీఫ్ ఆ గయా ! హర్ తరఫ్ చహల్
పహల్ బెర్ ఖూబ్ రౌనఖ్ లగీ హుయీ హై, ముజ్దలిఫా కే షురూ మే కాఫ్
రష్ హోతా హై, ఆప్ బే ధడక్ ఆగే సే ఖూబ్ ఆగే బద్తే చలే జాఇయే
اِنْ شَاءَ اللَّهُ అందర్ కీ తరఫ్ కాఫ్ కుషాదా జగహ్ మిల్ జాయెగీ మగర్
యెహ్ ఎహ్ తియాత్ రహే కి కహీ మినా షరీఫ్ కీ హద్ మే దాఖిల్ న
హో జావ. పైదల్ చల్నే వాలోంకే లియే మష్వరా హై కి ముజ్దలిఫా మే
దాఖిల్ హోనే సే పహ్లా పహ్లా ఇస్తిజా వుజూ కీ తర్కీబ్ బనా లే వర్నా
భీద్ మే సఖ్త్ అజ్మాఇష్ హో సక్తీ హై .

మగ్రిబ్ వ ఇషా మిల్ కర్ పద్నే కా తర్ఖా : యహా(ఆప్ కో ఎక్
హీ అజాన్ బెర్ ఎక్ హీ ఇఖామత్ సే నమాజే మగ్రిబ్ వ ఇషా వఖ్తే ఇషా
మే అదా కర్నీ హై, లిహాజ్ అజాన్ వ ఇఖామత్ కే బా'ద్ పహలే
మగ్రిబ్ కే తీన్ ఫర్స్ట్ అదా కర్ లీజియే, సలామ్ ఫేర్తే హీ ఫౌరన్ ఇషా
కే ఫర్స్ట్ పడియే ఫిర్ మగ్రిబ్ కీ సున్నతే(, నష్లే (అవ్వాబీన్) ఇస్ కే బా'ద్
ఇషా కీ సున్నతే(, నష్లే బెర్ విత్ వ నవాఫిల్ అదా కీజియే .

(బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1132)

కంకరియా (చున్ లీజియే : ఆజ్ కీ షబ్ బా'జ్ అకాబిర్ ఉ-లమా
 ۞ كَمَكَرِيَا ۞ కే నజ్దీక్ లై-లతుల్ ఖేద్ సే భీ అష్టల్ హై, యేహ్ రాత్
 గష్టేత్ యా ఖుష్ గప్పియో (మే జోయే కర్నా సఖ్త్ మహ్ రూమీ హై, హో
 సకే తో సారీ రాత్ లబ్బైక్ బెర్ జేక్రో దురూద్ మే గుజోరియే.
 (అయ్జన్, స. 1133) రాత్ హీ మే పైతానోంకో మార్నే కే లియే పాక్
 జగహ్ సే ఉన్సాన్ కంకరియా (ఖజూర్ కీ గుల్లీ కీ సాయిజ్ కే బరాబర్
 చున్ లీజియే బల్క్ కుచ్ జేయాదా లే లీజియే తాకి వార్ ఖాలీ జానే వగైరా
 కీ సూరత్ మే కామ్ ఆ సకే, ఇన్ కో తీన్ బార్ ధో లీజియే, కంకరియా (బదే
 పద్ధర్ కో తోడ్ కర్ న బనాఇయే, నాపాక్ జగహ్ సే యా మస్జిద్ సే
 యా జమరే కే పాస్ సే కంకరియా (మత్ లీజియే.

ఏక్ జేరూరీ ఎహ్తియాత్ : ఆజ్ నమాజ్ ఫజ్ అవ్వల్ వఖ్తే మే అదా
 కర్నా అష్టల్ హై మగర్ నమాజ్ ఉన్ వఖ్తే అదా కీజియే జబ్ కి సుబ్బే
 సాదిఖ్ యఖ్సీ తొర్ పర్ హో జాయే. ఉమూమన్ ముఅల్లిమ్ కే ఆద్మీ
 బహుత్ జల్దీ మచాతే హై బెర్ ఇబ్దిదాయే వఖ్తే ఫజ్ సే పహలే హీ
 “సలాహ్ సలాహ్” చిల్లానా షురూ కర్ దేతే హై బెర్ బా'జ్ హుజ్జాజ్ వఖ్తే
 సే ఖేల్త్ హీ నమాజ్ అదా కర్ లేతే హై (! ఆప్ అయ్సా మత్ కీజియే బల్క్
 దూస్రోంకో భీ నరమీ కే సాథ్ నేకీ కీ దా'వత్ దీజియే కి అభీ వఖ్తే నహీ
 హువా, జబ్ తోప్ కా గోలా¹ ఛూటే తబ్ నమాజ్ అదా కీజియే.

۞

1 : సుబ్ హీ సాదిఖ్ కే వఖ్తే ముజ్జలిఫా మే తోప్ కా గోలా చలాయా జాతా హై తాకీ హుజ్జాజ్ కో
 ఫజ్ కీ నమాజ్ కే వఖ్తే కా పతా చల్ జాయే .

పుకూఫ్ ముజ్దలిఫా : ముజ్దలిఫా మే రాత్ గుజర్నా సున్నతే ముఅక్కదా హై మగర్ ఇస్ కా పుకూఫ్ వాజిబ్ హై. పుకూఫ్ ముజ్దలిఫా కా వఖ్తే సుబ్హే సాదిఖ్ సే లే కర్ తులూఎ ఆప్తాబ్ తక్ హై, ఇస్ కే దర్మియాన్ అగర్ ఏక్ లమ్హా భీ యహా గుజర్ లియా తో పుకూఫ్ హో గయా, జాహిర్ హై కి జిస్ నే ఫజ్త్ కే వఖ్తే మే ముజ్దలిఫా కే అందర్ నమాజే ఫజ్త్ అదా కీ ఉస్ కా పుకూఫ్ సహీహ్ హో గయా, జో కోయీ సుబ్హే సాదిఖ్ సే పహలే హీ ముజ్దలిఫా సే చలా గయా ఉస్ కా వాజిబ్ తర్క్ హో గయా, లిహాజా ఉస్ పర్ దమ్ వాజిబ్ హై. హా(, బెరత్, బీమార్ యా జ్యూప్ యా కమ్జోర్ కి జిన్నే భీడ్ కే సబబ్ ఈజా పహుంచ్నే కా అందేషా హో అగర్ మజ్బూరన్ చలే గయే తో కుచ్ నహీ.

(బహరే షరీఅత్, జి. 1, స.1135)

కోహ్ మష్అరుల్ హరామ్ పర్ అగర్ జగహ్ న మిలే తో ఉస్ కే దామన్ మే బెర్ అగర్ యెహ్ భీ న హో సకే తో వాదియే ముహస్సిర్¹ కే సివా కి యహా(పుకూఫ్ కర్నా నా జాయిజ్ హై జహా జగహ్ మిల్ జాఎ పుకూఫ్ కీజియే బెర్ పుకూఫ్ అ-రఫాత్ వాలీ తమామ్ బాతే(యహా(భీ మల్హూజ్ రఖియే యా'నీ లఖైక్ కీ కస్రత్ కీజియే బెర్ జిక్రో దురూద్ బెర్ దుఆ మే మష్గూల్ హో జాఇయే . (ఏజ్న, స.1133)

1 : యెహ్ మినా బెర్ ముజ్దలిఫా కే బీచ్ మే హై బెర్ యెహ్ ఇన్ దోనోకీ హుదూద్ సే ఖారిజ్, ముజ్దలిఫా సే మినా కో జాతే హుయే బాయే((యా'నీ ఉల్లే) హాథ్ కో జో పహ్లీ పడ్తా హై ఉస్ కీ చోటీ సే షురూఆ హో కర్ 545 హాథ్ తక్ హై. యహా అస్హాబే ఫీల్ (యా'నీ హాథీ వాలే) ఆ కర్ రహరే థే బెర్ ఉస్ పర్ అజాబే అబాబిల్ నాజిల్ హువా థా, యహా(పుకూఫ్ జాఇజ్ నహీ. ఇస్ జగహ్ సే జల్ద్ గుజర్నా బెర్ అజాబే ఇలాహీ సే పనాహ్ మాంగ్నీ చాహియే .

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ ! జో కుఫ్ మాంగేంగే వోహ్ పాయేంగే కి కల్ అ-రఫాత్
 షరీఫ్ మే హుఖూఖుల్లాహ్ ముఅఫ్ హుయే థే యహ్ హుఖూఖుల్ ఇబాద్
 ముఅఫ్ ఫర్మానే కా వా'దా హై . (హుఖూఖుల్ ఇబాద్ ముఅఫ్ హోనే కీ
 తఫ్సీల్ సఫహ 18 పర్ గుజేరీ)

సమాజ్ సే ఖల్జ్ మగర్ తులూయే ఫజ్జ్ కే బా'ద్ యహ్ (సే చలా
 గయా యా తులూ ఏ ఆఫ్తాబ్ కే బా'ద్ గయా తో బురా కియా మగర్
 ఉన్ పర్ దమ్ వగైరా వాజిబ్ నహీ . (ఏజిన్)

ముజ్లిఫా సే మినా జాతే హుయే రాస్తే మే పడ్నే కీ దుఆ : జబ్
 తులూయే ఆఫ్తాబ్ మే దో రక్అత్ పడ్నే కా వఖ్తే బాఖీ రహ్ జాయే తో
 సూయే మినా షరీఫ్ రవానా హో జాయియే ఔర్ రాస్తే భర్ లబ్బైక్ ఔర్
 జైక్రో దురూద్ కీ తక్రార్ రఖియే. ఔర్ యెహ్ దుఆ పడియే :

اَللّٰهُمَّ اِلَيْكَ اَفْضْتُ وَمِنْ عَذَابِكَ اَشْفَقْتُ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! మై తేరీ తరఫ్ వాపస్ హువా ఔర్ తేరే అజాబ్ సే డరా

وَاِلَيْكَ رَجَعْتُ وَمِنْكَ رَهْبْتُ فَاقْبَلْ

ఔర్ తేరీ తరఫ్ రుజూ కియా ఔర్ తుజ్ సే ఖాఫ్ కియా, తూ మేరీ ఇబాదత్ ఖబూల్

نَسُكِي وَعَظِمُ اجْرِي وَارْحَمْ تَضَرَّعِي

కర్ ఔర్ మేరా అజ్జ్ జేయాదా కర్ ఔర్ మేరీ అజిజీ పర్ రహమ్ కర్

وَقَبْلَ تَوْبَتِي وَاسْتَجِبْ دُعَائِي^ط

ఔర్ మేరీ తొబా ఖబూల్ కర్ ఔర్ మేరీ దుఆ ముస్తజాబ్ (యా'నీ మఖ్బూల్) ఫర్మా.

మినా నజర్ ఆయే తో యెహ్ దుఆ పడియే

మినా షరీఫ్ నజర్ ఆయే తో (అవ్వల్ అఖిర్ దురూద్ షరీఫ్ కే సాథ్)
 వోహ్ దుఆ పడియే జో మక్కు ఏ ముకర్రమా سِرْفًا وَسِعْطِمْ సే ఆతే
 హుయే దేఖ్ కర్ పడి థి. దుఆ యెహ్ :

اللَّهُ هَذِهِ مِنِّي فَأَمْنٌ عَلَيَّ بِمَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَيَّ أَوْلِيَاكَ

తరీజుమా: అయ్ అల్లాహ్ పాక్ ! యహ్ మినా హై ముర్ఖి పర్ వోహ్ ఎహ్ సాన్ ఫర్మా జో తూనే అమ్మే జలియా
 పర్ ఫర్మాయా .

యా ఇలాహీ ఫజ్లీ కర్ తుర్ఖి కో మినా కా వాసితా

హాజియోంకా వాసితా కుల్ జలియా కా వాసితా

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبُ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

దస్వీ జుల్ హిజ్జహ్ కా పహలా కామ్ రమ్మి : ముజ్లిఫా షరీఫ్ సే మినా
 షరీఫ్ పహుంచ్ కర్ సీధే జుర్రతుల్ అఖ్బహ్ యా'నీ బడే హైతాన్ కీ తరఫ్
 తషరీఫ్ లాఇయే, ఆజ్ సిర్ఫ్ ఇసీ ఏక్ కో కంకరియా(మార్సీ హై. పహలే
 కా'బ ఏ షరీఫ్ కీ సమ్మి మా'లూమ్ కర్ లీజియే ఫిర్ జమరే సే కమ్ అజ్
 కమ్ పాంచ్ హాథ్ (యా'నీ తఖరీబన్ డాయీ గజ్) దూర్ (జియాదా కీ

కోయీ ఖైద్ నహీ) ఇస్ తరహా ఖదే హా(కి మినా ఆప్ కే సీధే హాథ్ పర్
 ఔర్ కా'బా షరీఫ్ ఉల్టే హాథ్ కీ తరఫ్ రహే ఔర్ ముహ్ జమ్రే కీ తరఫ్
 హా, సాత్ కంకరియా(అప్పే ఉల్టే హాథ్ మే రఖ్ లీజియే బల్క్ దో తీన్
 జాయ్ద్ లే లీజియే. అబ్ సీధే హాథ్ కీ చుట్కీ మే లే కర్ ఔర్ హాథ్ అచ్చీ
 తరహా ఉరా కర్ కి బగల్ కీ రంగత్ జాహిర్ హా హర్ బార్
 كَمْ اَللّٰهُ اَكْبَرُ కహాతే హుయే ఏక్ ఏక్ కర్ కే సాత్ కంకరియా(ఇస్
 తరహా మారియే కి తమామ్ కంకరియా(జమ్రే తక్ పహుంచే వర్నా
 కమ్ అజ్ కమ్ తీన్ హాథ్ కే ఫాసిలే తక్ గిరే. పహాలీ కంకరీ మార్తే హీ
 లబ్తైక్ కహానా మౌకూఫ్ కర్ దీజియే జబ్ సాత్ పూరీ హా జాయే తో
 వహా(న రుకియే, న సీధే జాఇయే న దాయే(బాయే(బల్క్ ఫౌరన్ జేక్రో
 دُعا కర్తే హుయే పలట్ ఆయియే. (బహారే షరీఅత్, జి.1,స.1193)
 (ఫౌరన్ పలట్నా హీ సున్నత్ హై మగర్ అబ్ జదీద్ తా'మీరాత్ కే సబబ్
 పలట్నా ముమ్మిన్ నహీ రహా లిహాజా కంకరియా(మార్ కర్ కుఫ్ ఆగే
 బద్ కర్ “యూ టర్న్” కీ తర్కీబ్ కర్నీ హాగీ)

రమ్య కే వఖ్తే ఎహ్తియాత్ కే 5 మ-దనీ పూల్

ఖుష్ నసీబ్ హాజియో ! రమ్యే జమ్రాత్ కే వఖ్తే ఖుసూసన్ దస్వీ
 కీ సుబ్బ్ హాజియోంకా జబర్ దస్త్ రేలా హాతా హై ఔర్ బా'జ్ అవ్ఖాత్
 ఇస్ మే లోగ్ కుచ్లే భీ జాతే హై. సగే మదీనా عَفْرُ నే 1400 సి.హి
 ۱۴۰۰

1: కాష్ ! ఇస్ వఖ్తే దిల్ మే నియ్యత్ హజిర్ హా జాయే కి ముర్ఖ పర్ జో బురీ ఖ్వాహిషాత్
 ముసల్లత్ హై ఉన్నే మార్ భగానే మే కామ్యాబ్ హా జాఊ(.

మే దన్‌వీ కో సుబ్హ్ మినా షరీఫ్ మే అప్పీ అంఖోంసే యెహ్ లర్‌జా ఖైజ్
మన్‌జర్ దేఖా థా కి లాషోంకో ఉరా ఉరా కర్ ఏక్ ఖేతార్ మే లిటాయా
జా రహా థా మగర్ అబ్ జగహ్ మే కాఫీ తాసీత్ కర్ దీ గయీ హై నీచే
కే హిస్సే కే ఇలావా ఊపర్ చార్ మన్‌జిలే మజీద్ బనా దీ గయీ హై ఇన్
లియే హుజూమ్ కాఫీ తఖ్ఖీమ్ హో జాతా హై. కుఫ్ ఎహ్‌తియాతే(అర్జ్
కర్తా హా(:

(1) 10 వీ కీ సుబ్హ్ కాఫీ హుజూమ్ హోతా హై, దో పహర్ కే తీన్ చార్
బజే భీద్ కమ్ హో జాతీ హై అబ్ అగర్ ఇస్లామీ బహనే భీ సాథ్ హో తో
హరజ్ నహీ ఊపర్ కీ మన్‌జిల్ సే రమ్‌య కరేంగే తో రష్ జర్ భీ కమ్
మిలేగా జర్ ఖులీ హవా భీ మిల్ సకేగీ (2) రమ్‌య మే ఛడీ, ఛత్రీ జర్
దీగర్ సామాన్ సాథ్ న లే జాయీయే, ఇన్‌జామియా కే అహల్ కార్ లే
లేతే హై, వాపస్ మిల్‌నా దుష్‌వార్ హోతా హై. హా(, ఛోటా సా స్కూల్
బేగ్ అగర్ కమర్ పర్ లట్‌కా హువా హో తో బా'జ్ అవ్‌ఖాత్ లే జానే దేతే
హై మగర్ 10వీ కీ రమ్మ్య మే యెహ్ భీ న హీ లే జాయే తో బెహతర్ హై
కి రోక్ లియా తో ఆవ్ ఆజ్మాయిష్ మే పడ్ సకేతే హై. 11 జర్ 12 కీ
రమ్‌య మే ఛోటీ మోటీ చీజే(లే జానే కే ముఆ-మలే మే ఇన్‌జామియా
కీ తరఫ్ సే సబ్బీ ఖద్దరే కమ్ హో జాతీ హై. (3) వీల్ ఛేర్ వాలోంకే లియే
రమ్‌య కా మునాసిబ్ వఖ్తీ తీనో(దిన్ బా'ద్ నమాజే అప్రై హై (4)
కంకరియా(మారతే వఖ్తీ కోయీ చీజ్ హాథ్ సే ఛూట్ కర్ గిర్ జాయే యా
పావోంసే చప్పల్ నికల్తీ మహ్‌సూస్ హో తో హుజూమ్ హోనే కీ సూరత్
మే హర్‌గిజ్ మత్ రుక్‌యే (5) జబ్ కుఫ్ రు-ఫ్‌ఖా మిల్ కర్ రమ్‌య

కర్నా చాహే తో పహలే హీ సే వాపస్ మిల్నే కీ కోయా ఖరీబీ జగహ్ ముఖర్రర్ కర్ కే ఉన్ కీ నిషానీ యాద్ రఖ్ లీజియే వర్నా బిఛడ్ జానే కీ సూరత్ మే బేహద్ పరేషానీ హో సకతీ హై. భీడ్ కే దీగర్ మఖామాత్ పర్ భీ ఇస్ బాత్ కా ఖయాల్ రఖియే. సగే మదీనా ^{عَفَى عَنْهُ} నే ఐసే ఐసే బూధే(హాజియో(ఔర్ హజ్జనోంకో బిఛడ్తే దేఖా హై కి బేచారోంకో అప్పే ముఅల్లిమ్ తక్ కా నామ్ మా'లూమ్ నహీ హోతా ఔర్ ఫిర్ బిచారోంకే లియే వోహా అజ్జేమాయిష్ హోతీ హై కి ^{الْأَمَانُ وَالْحَفِظُ} ।

“అల్లాహ్ గఫ్ఫార్” కే ఆర్ హురూఫ్ కీ నిస్బత్ సే రమ్యు కే 8 మ-దనీ ఫూల్

దో ఫరామీనే ముస్తఫా ^{صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم} (1) అర్జ్ కీ గయీ : రమ్మయే జిమార్ మే క్యా సవాబ్ హై ? అప్ ^{صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم} నే ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : తూ అప్పే రబ్ కే నజ్దీక్ ఇస్ కా సవాబ్ ఉన్ వఖ్తే పాయేగా కి తుర్ఖే ఇస్ కీ జేయాదా హాజత్ హోగీ .

(مَنْ أَوْسَطَ ۚ ص ۳ ۱۰۰ حدیث ۱۴۷) (2) జమ్రోంకీ రమ్మయ కర్నా తేరే లియే ఖీయామత్ కే దిన్ నూర్ హోగా . (التَّوْبَةُ وَالْغَيْبُ ۚ ص ۲ ۱۳۴ حدیث ۳)

(3) సాత్ కంకరియో(సే కమ్ మార్నా జాయిజ్ నహీ. అగర్ సిర్ఫ్ తీన్ మారీ యా బిల్కుల్ రమ్మయ న కీ తో దమ్ వాజిబ్ హోగా ఔర్ అగర్ చార్ మారీ తో బాఖీ హర్ కంకరీ కే బద్లె న-ద్ఖా హై.

(۶۰۸ ص ۳) (۴) అగర్ సబ్ కంకరియా (ఎక్ సాథ్ ఫేంకీ) తో యెహ్ సాత్ నహీ ఫఖత్ ఎక్ మానీ జాయేగీ. (۶۰۷ ص) (۵) కంకరియా (జేమీన్ కీ జిన్స్ సే హోనా జేరూరీ హై. (జైసే కంకర్, పద్ధర్, చునా, మిట్టీ) అగర్ మేంగనీ మారీ తో రమ్య నహీ హోగా. (۶۰۸ ص ۳) (۶) ఇసీ తరహా బాజ్ లోగ్ జమ్రాత్ పర్ డబ్బే, యా జూతే మారతే హై యెహ్ భీ కోయీ సున్నత్ నహీ ఔర్ కంకరీ కే బద్లె జూతా యా డబ్బా మారా తో రమ్య హోగీ హీ నహీ (۷) రమ్య కే లియే బెహతర్ యెహీ హై కి ముజ్జిల్ఫా సే కంకరియా (లీ జాయే మగర్ లాజేమీ నహీ దున్యా కే కిసీ భీ హిస్సే కీ కంకరియా (మారేంగే రమ్య దురుస్త హై (۸) దన్వీ కీ రమ్య తులాయే ఆఫ్తాబ్ సే లే కర్ జేవాల్ తక్ సున్నత్ హై, జేవాల్ (యానీ ఇబ్దిదాయే వఖ్తే జోహర్) సే లే కర్ గురూబే ఆఫ్తాబ్ తక్ ముబాహ్ (యానీ జాయిజ్) హై ఔర్ గురూబే ఆఫ్తాబ్ సే సుబ్బే సాదిఖ్ తక్ మక్రూహ్ హై. అగర్ కిసీ ఉజ్జ్ కే సబబ్ హో మ-సలన్ చర్వాహే నే రాత్ మే రమ్య కీ తో కరాహత్ నహీ. (۶۱۰ ص)

ఇస్లామీ బహానోంకీ రమ్య : ఉమూమన్ దేఖా జూతా హై కి మర్ద బిలా ఉజ్జ్ ఔరతోంకీ తరఫ్ సే రమ్య కర్ దియా కర్తే హై ఇన్ తరహా ఇస్లామీ బహానే రమ్య కీ సఅదత్ సే మహారూమ్ రహ్ జూతీ హై చూంకీ రమ్య వాజిబ్ హై. లిహాజ్ తర్క్ వాజిబ్ కే సబబ్ ఉన్ పర్ దమ్ భీ వాజిబ్ హో జూతా హై లిహాజ్ ఇస్లామీ బహానే అప్పీ రమ్య ఖుద్ హీ కరే.

మరిజ్జోంకీ రమ్మయ : బా'జ్ హజీ సాహిబాన్ యూ(తో హర్ జగహ్ దందనాతే ఫిర్తే హై లేకిన్ మా'మూలీ సీ బీమారీ కే సబబ్ వోహ్ దూస్రోంసే రమ్మయ కర్వా లేతే హై.

మరిజ్జో కీ తరఫ్ సే రమ్మయ కా తరీఖా : సదరుష్షరీఅహ్, బదరుత్తరీఖహ్, హజ్జీరతే అల్లామా మాలానా ముస్తీ ముహమ్మద్ అంజిద్ అలీ అ'జేమీ **ఫర్మాతే హై :** (: జో షఖ్స్ మరిజ్జో హో కి జమ్రే తక్ సువారీ పర్ భీ న జా సక్తా హో, వోహ్ దూస్రే కో హుక్మ కర్ దే కి ఉస్ కీ తరఫ్ సే రమ్మయ కరే బర్ ఉస్ కో చాహియే కి పహలే అప్నీ తరఫ్ సే సాత్⁷ కంకరియా(మార్నే కే బా'ద్ మరిజ్జో కీ తరఫ్ సే రమ్మయ కరే యా'సీ జబ్ కి ఖుద్ రమ్మయ న కర్ చుకా హో బర్ అగర్ యూ(కియా కి ఏక్ కంకరీ అప్నీ తరఫ్ సే మారీ ఫిర్ ఏక్ మరిజ్జో కీ తరఫ్ సే, యూహీ సాత్ బార్ కియా తో మక్రూహ్ హై బర్ మరిజ్జో కే బిగైర్ హుక్మ రమ్మయ కర్ దీ తో జాయిజ్ న హుయీ బర్ అగర్ మరిజ్జో మే ఇత్నీ తాఖత్ నహీ కి రమ్మయ కరే తో బెహతర్ యెహ్ కి ఉస్ కా సాథీ ఉస్ కే హాథ్ పర్ కంకరీ రఖ్ కర్ రమ్మయ కరాయే. యూ(హీ బేహోష్ యా మజ్జీనూన్ యా నా సమర్హ్ కీ తరఫ్ సే ఉస్ కే సాథ్ వాలే రమ్మయ కర్ దే బర్ బెహతర్ యెహ్ కి ఉస్ కే హాథ్ పర్ కంకరీ రఖ్ కర్ రమ్మయ కరాయే.

(బహరే షరీఅత్, జి. 1, స. 1148)

‘ఇబ్రాహీం’ కే సాత్ హురూఫ్ కీ సిస్టుత్ సే

హజ్ కీ కుర్బానీ కే 7 మ-దనీ ఫూల్

(1) దన్వీ కో బడే పైతాన్ కీ రమ్య కరనే కే బా'ద్ ఖుర్బాన్ గాహ్ తష్రీఫ్ లాయియే ఔర్ ఖుర్బానీ కీజియే, యెహ్ వోహ్ ఖుర్బానీ నహీ జో బ-ఖరహ్ ఈద్ మే హువా కరతీ హై బల్కీ హజ్ కే షుక్రానే మే ఖోరిన్ ఔర్ ము-తమత్తైత్ పర్ వాజిబ్ హై చాహే వోహ్ ఫఖీర్ హీ క్యూ(న హో, ముఫ్ఠేరిద్ కే లియే యెహ్ ఖుర్బానీ ముస్తహబ్ హై చాహే వోహ్ గనీ (మూల్దార్) హో (2) యహంబీ జాన్వర్ కీ వోహీ షరాయిత్ హై జో బ-ఖరహ్ ఈద్ కీ ఖుర్బానీ కీ హోతీ హై. (బహోర్ షరీఅత్, జి. 1, స. 1140) మ-సలన్ బక్రా (ఇస్ మే బక్రీ, దుమ్బా, దుమ్బీ ఔర్ భేడ్ (నర్ వ మాదా) దోనో షామిల్ హై) ఏక్ సాల్ కా హో, ఇస్ సే కమ్ ఉమ్ హో తో ఖుర్బానీ జాయిజ్ నహీ, జేయాదా హో తో జాయిజ్ బల్కీ అష్వల్ హై . హో(దుమ్బా యా భేడ్ కా ఛే⁶ మహీనే కా బచ్చా అగర్ ఇత్నా బడా హో కి దూర్ సే దేఖనే మే సాల్ భర్ కా మా'లూమ్ హోతా హో తో ఉస్ కీ ఖుర్బానీ జాయిజ్ హై. (۰۳۳ص۱۹۰۱۲۱۳۱۴) యాద్ రఖియే ! ముల్తఖన్ ఛే మాహ్ కే దుమ్బే కీ ఖుర్బానీ జాయిజ్ నహీ, ఇస్ కా ఇత్నా ఫర్ఖా (యా'నీ లగడా) ఔర్ ఖేద్ఆవర్ హోనా జేరూరీ హై కి దూర్ సే దేఖనే మే సాల్ భర్ కా లగే. అగర్ 6 మాహ్ బల్కీ సాల్ మే ఏక్ దిన్ భీ కమ్ ఉమ్ కా దుమ్బే యా భేడ్ కా బచ్చా జో దూర్ సే దేఖనే మే సాల్ భర్ కా నహీ లగితా తో ఉస్ కీ ఖుర్బానీ నహీ హోగీ (3) అగర్ జాన్వర్ కా కాన్ ఏక్ తిహాయీ (1/3) సే జేయాదా కటా హోగా తో ఖుర్బానీ హోగీ హీ నహీ

(6) బెహతర్ యెహ్ హై కి జబహ్ కే వఖ్తే జాన్వర్ కే దోనో హాథ్, ఏక్ పావూ(బాంధ్ లీజియే జబహ్ కర్ కే ఖోల్ దీజియే. యెహ్ ఖుర్బానీ కర్ కే అప్పే ఔర్ తమామ్ ముసల్మానోంకె హజ్ వ ఖుర్బానీ ఖబూల్ హోనే కీ దుఆ మాంగియే. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1141) (7) డస్వీ కో ఖుర్బానీ కర్నా అష్టల్ హై గ్యారహ్వీ ఔర్ బారహ్వీ కో భీ కర్ సక్తే హై(మగర్ బారహ్వీ కో గురూబే ఆప్తాబ్ పర్ ఖుర్బానీ కా వఖ్తే ఖత్మీ హో జాతా హై.

హజీ ఔర్ బ-ఖరహ్ ఈద్ కీ ఖుర్బానీ

సువాల్ : హజీ పర్ బ-ఖరహ్ ఈద్ కీ ఖుర్బానీ వాజిబ్ హై యా నహీ?

జవాబ్ : ముఖీమ్ మాల్దార్ హజీ పర్ వాజిబ్ హై, ముసాఫిర్ హజీ పర్ నహీ అగర్చే మాల్దార్ హో. బ-ఖరహ్ ఈద్ కీ ఖుర్బానీ కా హరమ్ షరీఫ్ మే హోనా జరూరీ నహీ, అప్పే ముల్క్ మే భీ కిసీ కో కహ్ కర్ కర్వాయీ జా సక్తీ హై. అల్బత్తా దిన్ కా ఖయాల్ రఖ్నా హోగా కి జహ్ ఖుర్బానీ హోనీ హై వహ్ భీ ఔర్ జహ్ ఖుర్బానీ వాలా హై వహ్(భీ దోనో జగహ్ అయ్యామే ఖుర్బానీ హో. ముఖీమ్ హజీ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ హోనే కే బారే మే “అల్ బహరుర్రాయిఖ్” మే హై : అగర్ హజీ ముసాఫిర్ హై తో ఉస్ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ నహీ హై, వర్నా వోహ్ (యా’నీ ముఖీమ్ హజీ) మక్కీ కీ తరహ్ హై ఔర్ (గనీ హోనే కీ సూరత్ మే) ఉస్ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ హై. (الْبَحْرُ الرَّائِقُ ۲ ج ۱۰۶) ఉ-లమా ఏ కిరామ్ నే జిస్ హజీ పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ న హోనే కా ఖోల్ కియా హై ఉస్ సే మురాద్ వోహ్ హజీ హై పర్ జో ముసాఫిర్ హో.

చునాంచే “మబ్నూత్” మే హై : ఖుర్బానీ షహర్ వోలోంపర్ వాజిబ్ హై, హాజియోంకే ఇలావా ఔర్ యహా షహర్ వాలోంసే మురాద్ ముఖీమ్ హై ఔర్ హాజియో(సె మురాద్ ముసాఫిర్ హై, అహలే మక్కా పర్ ఖుర్బానీ వాజిబ్ హై అగర్చే వోహా హజ్ కరే.

(المبسوط للسرخسي ج ٦، الجزء الثاني عشر ص ٢٤)

ఖుర్బానీ కే టోకన్ : అజ్ కల్ బహుత్ సారే హాజి సాహిబాన్ బేంక్ మే ఖుర్బానీ కీ రఖమ్ జమ్అ కర్వా కర్ టోకన్ హాసిల్ కరతే హై(, ఆప్ అయేసా మత్ కీజియే. ఇదారే కే జరి ఎ ఖుర్బానీ కర్వానే మే సరాసర్ ఖతరా హై క్యూంకి ము-తమత్తే ఔర్ ఖొరిన్ కే యెహ్ తరతీబ్ వాజిబ్ హై కి పహలే రమ్య కరే ఫిర్ ఖుర్బానీ ఔర్ ఫిర్ హల్ఫ్ అగర్ ఇస్ తరతీబ్ కే ఖిలాఫ్ కియా తో దమ్ వాజిబ్ హో జాయేగా. అబ్ ఆప్ నే ఇదారే కో రఖ్మీ జమ్అ కర్వా దీ, ఉన్హో(నే అగర్చే ఖుర్బానీ కా వఖ్తే భీ బతా దియా ఫిర్ భీ ఇస్ బాత్ కా పతా లగ్నా బేహద్ దుష్వార్ హై కి ఆప్ కీ తరఫ్ సె ఖుర్బానీ వఖ్తే పర్ హుయీ యా నహీ ! అగర్ ఆప్ నే ఖుర్బానీ సే పహలే హీ హల్ఫ్ కర్వా దియా తో ఆప్ పర్ “దమ్” వాజిబ్ హో జాయేగా. ఇదారే కే జరియే ఖుర్బానీ కర్వానే వాలోంకో యెహ్ ఇఖ్తియార్ దియా జాతా హై కి అగర్ అప్పీ ఖుర్బానీ కా సహీహ్ వఖ్తే మా’లూమ్ కర్నా చాహే తో 30 అప్రాద్ పర్ అప్పా ఏక్ నుమాయందా ముస్తఖబ్ కర్ లే ఉన్ కో ఫిర్ “ఖూసూసీ పాస్” జారీ కియా జాతా హై ఔర్ వోహా జా కర్ సబ్ కీ ఖుర్బానీయా(హోతీ దేఖ్ సక్తా హై. మగర్ యహా(భీ ఏక్ ఖతరా మౌజూద్ హై ఔర్ వోహా యెహ్ కి ఇదారే వాలే లాఖో(జాన్పర్

ఖరీదతే హై (బెర్ ఉన్ సబ్ కా బే ఐబ్ హోనా ఖరీబ్ బ నా ముమ్మిన్ హై. అక్సర్ కార్వాన్ వాలే భీ ఇజ్తిమాయీ ఖుర్బానీయోంకి తరకీబ్ కర్తే హై (మగర్ ఉన్ మే బీ బా'జోంకి “బద్ ఉన్వానియో”) కీ బద్ తరీన్ దాస్తానే హై ! బహర్ హాల్ మునాసిబ్ యేహీ హై కి అప్పీ ఖుర్బానీ ఆప్ ఖుద్ హీ కరే.

صَلَّى اللهُ عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

“యా రబ్ ! ఉమ్మతే నబీ కో బఖ్ష్ దే” కే సత్‌రహ్ హురూఫ్
కీ నిస్ఫుత్ సే హల్త్ బెర్ తఖ్సీర్ కే 17 మ-దనీ ఫూల్

హజ్ వ ఉమ్రే కే ఎహరామ్ ఖోల్‌నే నే కె వఖ్త్ సర్ ముండానే కే ము-తఅల్లిఖ్ దో ఫేరామీనే ముస్తఫా صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ములా-హజా ఫేరేమాఇయే : (1) బాల్ ముండానే మే హర్ బాల్ కే బద్‌లే ఏక్ నేకీ హై బెర్ ఏక్ గునాహ్ మిటాయా జాతా హై (الرغيب والغريب ۲ ص ۱۳۰ حدیث ۳)

(2) సర్ ముండానే మే జో బాల్ జేమీన్ పర్ గిరేగా, వోహా తేరే లియే ఖీయామత్ కే దిన్ నూర్ హోగా (الضیاء) (3) ఖుర్బానీ సే ఫారిగ్ హో కర్ ఖీజ్లే కీ తరఫ్ ముహ్ కర్ కే ఇస్లామీ భాయీ హల్త్‌కరే యా'నీ తమామ్ సర్ కే బాల్ ముండ్‌వా దే యా తఖ్సీర్ కరే యా'నీ కమ్ అజ్జే కమ్ చౌథాయీ (1/4) సర్ కే బాల్ ఉంగ్‌లీ కే ఫేరే కే బరాబర్ కట్‌వాయే. దో తీన్ జగహ్ సే చంద్ బాల్ ఖైంచీ సే కాట్ లేనా కాఫీ నహీ (4) హల్త్ హో యా తఖ్సీర్

ముండ్వానా ఔర్ కతర్వానా సాఖీత్ హో గయా ఉసే భీ ముండ్వానే ఔర్
 కతర్వానే వాలోంకి తరహా సబ్ చీజే (హలాల్ హో గయీ మగర్ బెహతర్
 యెహ్ హై కి అయ్యామే నహ్ ఖత్మీ హోనే తక్ బ దస్తూర్ ఎహరామ్ మే
 రహే (۱۲) హల్థీ యా ఖైస్ మినా షరీఫ్ మే సున్నత్ హై జబ్ కి
 హుదూదే హరమ్ మే వాజిబ్. అగర్ హుదూదే హరమ్ సే బాహర్ కియా
 తో దమ్ వాజిబ్ హోగా. (13) హల్థీ యా తఖ్సీర్ కే దొరాన్ యెహ్ తఖ్సీర్
 పడతే రహియే ఔర్ ఫొర్గ్ హో కర్ భీ పడియే :

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

(14) బా'దే ఫరాగత్ అవ్వల్ అఖిర్ దురూద్ షరీఫ్ కే సాథ్ యెహ్ దుఆ
 పడియే :

اللَّهُمَّ أَثْبِتْ لِي لِكُلِّ شَعْرَةٍ حَسَنَةً وَامْحُ
 عَنِّي بِهَا سَيِّئَةً وَارْفَعْ لِي بِهَا عُنْدَكَ رَجَةً

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ ! హర్ బాల్ కే బద్లె మేరే లియే ఏక్ నేకి లిఖ్
 దే ఔర్ ఏక్ గునాహ్ మిటా దే ఔర్ అప్పే హా (హర్ బాల్ కే బద్లె మేరా
 ఏక్ ద-ర్జా బులంద్ ఫేర్మా దే. (۳۴۳۹۹۹۹۹) ఔర్ తమామ్ ఉమ్మత్
 కే లియే దుఆయే మగ్ఫిరత్ కీజియే (15) ముప్రైద్ అగర్ ఖుర్బానీ కర్నా
 చాహే తో ఉస్ కే లియే ముస్తహబ్ యెహ్ హై కి హల్థీ యా తఖ్సీర్
 ఖుర్బానీ కే బా'ద్ కర్వాయే ఔర్ అగర్ హల్థీ కే బా'ద్ ఖుర్బానీ కీ జబ్

భీ హరజ్ నహీ ఔర్ ముతమత్తై ఔర్ ఖైరాన్ వాలే కే లియే హల్థ్ యా తఖ్ఫీర్
 ఖుర్బానీ కే బా'ద్ కర్నా వాజిబ్ హై, అగర్ పహలే హల్థ్ యా తఖ్ఫీర్
 కరేగా తో దమ్ వాజిబ్ హో జాయేగా (బహారే షరీఅత్, జి.1,స.1142)
(16) బాల్ దఘ్నే కర్ దే ఔర్ హమేషా బదన్ సే జో చీజ్ బాల్, నాఖున్,
 ఖాల్ జుదా హో దఘ్నే కర్ దియా కరే. (ఎజన్,స.1144) **(17)** హల్థ్ యా
 తఖ్ఫీర్ కే బా'ద్ అబ్ ఔరత్ సే సాహబత్ కర్నే, బ షహావత్ ఉసే హాథ్
 లగానే, బోసా లేనే, షర్మగాహ్ దేఖ్నే కే సివా జో కుచ్ ఎహరామ్ నే
 హరామ్ కియా థా సబ్ హలాల్ హో గయా. (ఏజన్)

صَلِّ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

“కా'బే కా తవాఫ్” కే దస్ హురూఫ్ కీ నిస్సత్ సే
 తవాఫ్ జియారత్ కే 10 మ-దనీ ఫూల్

(1) తవాఫ్ జియారహ్ కో “తవాఫ్ ఇఫాజా” భీ కహతే హై యెహ్ హజ్
 కా దూస్రా రుక్న్ హై, ఇస్ కా వఖ్తే 10 జుల్ హిజ్జతిల్ హరామ్ కీ సుబ్బే
 సాదిఖ్ సే షురూ హోతా హై ఇస్ సే ఖల్ఫ్ నహీ హో సక్తా. ఇస్ మే చార్
 ఫేరే ఫర్ష్ హై బిగైర్ ఇస్ కే తవాఫ్ హోగా హీ నహీ ఔర్ హజ్ న హోగా
 ఔర్ పూరే సాత్ కర్నా వాజిబ్ హై **(2)** తవాఫ్ జియారహ్ దసవీ జుల్
 హిజ్జహ్ కో కర్ లేనా అష్టల్ హై, లిహాజ్ పహలే జుమ్రతుల్ అ-ఖేబహ్
 రమయ ఫిర్ “ఖుర్బానీ” ఔర్ ఇస్ కే బా'ద్ హల్థ్ యా తఖ్ఫీర్ సే ఫారిగ్
 హో లే, అబ్ అష్టల్ యెహ్ హై కి కుచ్ ఖుర్బానీ కా గోష్ట్ ఖా కర్ పైదల్

మక్కుయే ముకర్రమా **سَرَفًا وَسِعَةً** హజ్రత్ హా ఔర్ యెహ్ భీ అష్టల్
 హై కి బాబుస్సలామ్ సే మస్జిదుల్ హరామ్ షరీఫ్ మే దాఖిల్ హా (3)
 అష్టల్ వఖ్తే తో 10 తారీఖ్ హీ హై మగర్ తీనో(దిన్ యా'నీ బారహావీ కే
 గురూబే ఆఫ్తాబ్ తక్ తవాఫ్ జేయారత్ కర్ సక్తే హై చూంకి 10 తారీఖ్
 కో భీడ్ జేయాదా హాతీ హై లిహాజ్ అప్పీ సహూలత్ కో పేషే నజర్
 రఖ్నా బహుత్ ముఫీద్ రహేగా. ఇస్ తరహా **مُتَعَمِّدًا** ము-తఅద్దిద్
 తక్లిఫ్ దేహ్ చీజో(ఔర్ బా'జే సూరతో మే దూస్రోంకీ ఈజా రసానియో,
 ఔరతో సే గుడ్ముద్ హానే ఉన్ సే బదన్ టక్రొనే ఔర్ నఫ్సీ పైతాన్ కే
 బహ్కావే మే ఆ కర్ హానే వాలే గునాహాంసే బచత్ హా జాయేగీ. (4)
 బా వుజూ ఔర్ సత్ర ఔరత్ కే సాథ్ తవాఫ్ కీజియే. (అక్సర్ ఇస్లామీ
 బహ్నోంకీ కలాఇయా(దొరానే తవాఫ్ ఖులీ హాతీ హై అగర్
 “తవాఫ్ జేయారహ్” కే చార్ ఫేరే యా ఇస్ సే జేయాదా ఇస్ తరహా కియే
 కి చాహారుమ్ (1/4) కలాయీ యా చౌథాయీ (1/4) సర్ కే బాల్ ఖులే
 థే తో దమ్ వాజిబ్ హా గయా. అగర్ సత్ర ఔరత్ కే సాథ్ ఇస్ తవాఫ్ కా
 ఇఆదా (యా'నీ నయే సిరే సే) కర్ లియా తో దమ్ సాఖీత్ హా జాయేగా)
 (5) అగర్ ఖొరీన్ ఔర్ ముఫ్రిద్ “తవాఫ్ ఖుదూమ్” మే ఔర్ ము-తమత్తె
 హజ్ కా ఎహ్ రామ్ బాంధ్నే కే బా'ద్ కిసీ నష్టే తవాఫ్ మే హజ్ కే “రమల్
 వ సఅయ్” సే ఫారిగ్ హా చుకే హా తో అబ్ తవాఫ్ జేయారత్ మే ఇస్
 కీ హాజత్ నహీ (6) అగర్ హజ్ కే రమల్ వ సఅయ్ సే పహలే ఫారిగ్
 నహీ హుయే థే తో అబ్ రోజ్ మర్రా కే కప్డో(హీ మే కర్ లీజియే. హా
 “ఇజ్జిబా” నహీ హా సకేగా క్యూంకి అబ్ ఇస్ కా మౌఖా న రహా (7) జో
 గ్యారహావీ కో న జాయే బారహావీ కో కర్ లే ఇస్ కే బా'ద్ బిలా ఉజ్ర్

తాఖీర్ గునాహ్ హై, జుర్మానె మె ఏక్ ఖుర్బానీ కర్నీ హోగీ. హా(మ-సలన్ బెరత్ కో హైజ్ యా నిఫాస్ ఆ గయా తో ఇన్ కె ఖత్మ కె బాద్ తవాఫ్ కరే మగర్ హైజ్ యా నిఫాస్ సే అగర్ ఐసే వఖ్తే పాక్ హుయీ కి నహా థో కర్ బారహావీ తారీఖ్ మె ఆఫ్తాబ్ దూబ్నే సే పహలే చార్ ఫేరె కర్ సక్తీ హై తో కర్నా వాజిబ్ హై, న కరగీ గునాహ్ గార్ హోగీ. యూ(హీ అగర్ ఇత్నా వఖ్తే ఉసే మిలా థా కి తవాఫ్ కర్ లేతీ బెర్ న కియా అబ్ హైజ్ యా నిఫాస్ ఆ గయా తో గునాహ్ గార్ హుయీ. (ఏజెన్, స. 1145) (8) అగర్ తవాఫ్ జియారహ్ న కియా బెరత్(హలాల్ న హోంగీ చాహే బర్సో(గుజర్ జాయే((عَلَيْهِ السَّلَام) ఇసీ తరహ్ అగర్ బీవీ నే నహీ కియా తో షోహర్ ఉస్ కే లియే హలాల్ న హోగా (9) తవాఫ్ సే ఫారిగ్ హో కర్ దో రక్అత్ “వాజిబుత్తవాఫ్” బ దస్తూర్ అదా కీజియే ఇన్ కే బాద్ “ముల్తజిమ్” పర్ భీ హజీర్ దీజియే బెర్ “అబె జిమ్ జిమ్” భీ ఖూబ్ పేట్ భర్ కర్ నోష్ కీజియే (10) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ! ముబారక్ హో కి ఆప్ కా హజ్ ముకమ్మల్ హో గయా బెర్ బెరత్(భీ హలాల్ హో గయీ.

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

“ యా అల్లాహ్ ! పైతాన్ సే పనాహ్ దే” కె 18 హురూఫ్ కీ నిస్బత్

సే గ్యారహ్ బెర్ బారహావీ కీ రమ్య కె 18 మ-దనీఫూల్

(1) 11 బెర్ 12 జుల్ హిజ్జాహ్ కో తీనో పైతానోంకో కంకరియా(సే మార్నీ హై. ఇన్ కీ తర్తీబ్ యెహ్ హై : పహలే జుమ్రతుల్ ఊలా

1: రమ్మయే జిమార్ కే బాద్ దుఆ మే హాథేలియొంకా రుఖ్ కా'బే కీ తరఫ్ హో హ-జోరే అస్వద్ కే సామ్నే ఖదా హోనే కే వఖ్తే హాథేలియొంకా రుఖ్ హ-జోరే అస్వద్ కీ తరఫ్ హో బెర బాఖ్ అహ్మాల మే ఆస్సాన్ కీ తరఫ్ హో.

రమ్మయ కా వఖ్తే జవాలే ఆఫ్తాబ్ (యా'నీ ఇబ్దిదాయే వఖ్తే జోహర్) సే
 షురూ హోతా హై. లిహాజ్ గ్యారహవీ ఔర్ బారహవీ కీ రమ్మయ దో
 పహర్ సే పహలే అస్లన్ (యా'నీ బిల్కుల్) సహీహ్ నహీ. (బహరే
 షరీఅత్, జి1, స.1148) (7) దస్వీ, గ్యారహవీ ఔర్ బారహవీ కీ రాతే(
 అక్సర్ యా'నీ హర్ రాత్ కా ఆధే సే జేయూదా హిస్సా) మినా షరీఫ్
 మే గుజార్నా సున్నత్ హై (8) బారహవీ కీ రమ్మయ కర్ కే గురూబె
 ఆఫ్తాబ్ సే పహలే పహలే ఇఖ్తయార్ హై కి మక్కుయే ముఅజ్జమా
 رَاىَ اللّٰهُ شَرَفًا عَظِيْمًا కో రవానా హో జాయే మగర్ బా'దే గురూబ్ చలా
 జానా మాయూబ్. అబ్ ఏక్ దిన్ ఔర్ రహర్నా ఔర్ తేరహవీ కో బ
 దస్తూర్ దో పహర్ ధలే (యా'నీ ఇబ్దిదాయే వఖ్తే జోహర్) రమ్మయ కర్ కే
 మక్కా షరీఫ్ జానా హోగా ఔర్ యేహీ అఫ్జల్ హై. (9) అగర్ మినా
 మే తేరహవీ కీ సుబ్బే సాదిఖ్ హో గయీ అబ్ రమ్మయ కర్నా వాజిబ్ హో
 గయీ అగర్ బిగైర్ రమ్మయ కియే చలే గయే తో దమ్ వాజిబ్ హోగా
 (10) గ్యారహవీ ఔర్ బారహవీ కీ రమ్మయ కా వఖ్తే ఆఫ్తాబ్ ధల్నే (యా'నీ
 జోహర్ కా వఖ్తే షురూ హోనే) సే సుబ్బే సాదిఖ్ తక్ హై మగర్ బిలా ఉ
 త్ర్ ఆఫ్తాబ్ దూబ్నే కే బా'ద్ రమ్మయ కర్నా మక్రూహ్ హై (11)
 తేరహవీ కీ రమ్మయ కా వఖ్తే సుబ్బే సాదిఖ్ సే గురూబె ఆఫ్తాబ్ తక్ హై
 మగర్ సుబ్బే సే ఇబ్దిదాయే వఖ్తే జోహర్ తక్ మక్రూహ్ (తన్జీహ్) హై,
 జోహర్ కా వఖ్తే షురూ హోనే కే బా'ద్ మస్నూన్ హై. (12) కిసీ దిన్
 కీ రమ్మయ అగర్ రహ్ గయీ తో దూస్రే దిన్ ఖజ్ కర్ లీజియే ఔర్ దమ్
 భీ దేనా హోగా. ఖజ్ కా ఆఖర్ వఖ్తే తేరహవీ కే గురూబె ఆఫ్తాబ్ తక్
 హై. (13) రమ్మయ ఏక్ దిన్ కీ గయీ ఔర్ ఆప్ నే తేరహవీ కే గురూబె
 ఆఫ్తాబ్ సే పహలే పహలే ఖజ్ కర్ లీ తబ్ భీ ఔర్ అగర్ నహీ కీ జబ్

భీ యా ఏక్ సే జేయాదా దినోంకీ రహ్ గయీ బల్ఖి బిల్కుల్ రమ్మ కీ హీ నహీ హర్ సూరత్ మే సిర్ఫ్ ఏక్ హీ దమ్ వాజిబ్ హై (14) జాయిద్ బచీ గయీ కంకరియా (కిసీ కో జేరూరత్ హో తో ఉస్ కో దే దీజియే యా కిసీ పాక్ జగహ్ డాల్ దీజియే, ఇన్ కో జమ్రె పర్ ఫేంక్ దేనా మక్రూహే (తంజీహీ) హై (15) ఆప్ నే కంకరీ మారీ ఔర్ వోహ్ కిసీ కే సర్ వగైరా సే టక్రా కర్ జమ్రె కో లగీ యా తీన్ హాథ్ కే ఫోసిలే పర్ గిరీ తో జాయిజ్ హో గయీ (16) అగర్ ఆప్ కీ కంకరీ కిసీ పర్ గిరీ ఔర్ ఉస్ నే హాథ్ వగైరా కా రుట్కా దియా జిస్ సే వహా (తక్ పహుంచీ తో ఉస్ కే బద్లె కీ దూసరీ మారియే (17) ఊపర్ కీ మంజిల్ సే రమ్మ కీ ఔర్ కంకరీ జమ్రె కే గిర్ద్ బనీ హుయీ పియాలా నుమా ఫోసిల్ (యా'నీ బావుండ్రీ) మే గిరీ తో జాయిజ్ హో గయీ క్యూంకి ఫోసిల్ మే సే లుథక్ కర్ యా తో జమ్రె కో లగీతీ హై యా తీన్ హాథ్ కే ఫోసిలే కే అందర్ అందర్ గిరీతీ హై (18) అగర్ షక్ హో కి కంకరీ అప్నీ జగహ్ పహుంచీ యా నహీ తో దోబారా మారియే.

(బహారె షరీఅత్, జి.1, స.1146,1148)

“وَالْعَلَاءُ كَ بَارِهَ هَارَافَ كِ نِسْبَتِ سَ

రమ్మ కే 12 మక్రూహాత్

(నంబర్ 1 ఔర్ 2 సున్నతె ముఅక్కదా కే తర్క్ కీ వజహ్ సే ఇసాఅత్. జబ్ కి బఖీయ్యా సబ్ మక్రూహే తంజీహీ హై)

(1) దన్వీ కీ రమ్మ బిగైర్ మజ్బూరీ కే గురూబె అఫ్తాబ్ కే బాద్ కర్నా. (సున్నతె ముఅక్కదా కే ఖిలాఫ్ హోనే కే సబబ్ ఇసాఅత్

హై) (2) జమ్రా(మే ఖిలాఫ్ తరతీబ్ కర్నా (3) తరహావీ కీ రమ్మయ జో
 హార్ క వఖ్తే షురూ హోనే సే పహలే కర్నా (4) బడా పద్ధర్ మార్నా (5)
 బధె పద్ధర్ కో తోడ్ కర్ కంకరియా(బనానా (6) మస్జిద్ కీ కంకరియా(
 మార్నా (7) జమ్రె కే నీచె జో కంకరియా(పడీ హై ఉన్ మే సే ఉరా కర్
 మార్నా (మక్రూహే తన్జేహీ హై) కి యెహ్ నా మఖ్బుల్ కంకరియా(
 హై, జో మఖ్బుల్ హోతీ హై వోహ్ గైబీ తార్ పర్ ఉరా లీ జాతీ హై ఔర్
 ఖీయామత్ కే దిన్ నేకియోంకే పల్డే మే రఖీ జావంగీ (8) జాన్ బూర్ఖు
 కర్ సాత్ సే జేయాదా కంకరియా(మార్నా (9) నాపాక్ కంకరియా(
 మార్నా రమ్మయ కే లియే జో సమ్మ ముఖ్తరర్ హుయీ ఉన్ కే ఖిలాఫ్
 కర్నా (11) జమ్రె సే పాంచ్ హాథ్ సే కమ్ ఫోసిలే పర్ ఖదే హోనా
 జేయాదా కా కోయీ ముజో-యకా నహీ (అల్బత్తా యెహ్ జేరూరీ హై
 కి ఖేరీబ్ హో తబ్ భీ కంకరి మారీ హీ జాయే, సిర్ఫ్ రఖ్ దేనే కే అందాజ్
 మే న హో.) (12) మార్నే కే బద్లె కంకరి జమ్రె కే ఖేరీబ్ దాల్ దేనా.

(బహరే షరీఅత్, జి.1, స.1148, 1149)

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

“యా ఖుదా బార్ బార్ హజ్ నసీబ్ కర్” కే ఉన్నీస్ హురూఫ్

కీ నిస్బత్ సే తవాఫ్ రుఖ్నత్ కే 19 మ-దనీ ఫూల్

(1) జబ్ రుఖ్నత్ కా ఇరాదా హో ఉన్ వఖ్తే “అఫాఖ్ హజ్జీ” పర్ తవాఫ్
 రుఖ్నత్ వాజిబ్ హై, న కర్నే వాలే పర్ దమ్ వాజిబ్ హోతా హై. ఇన్ కో

తవాఫ్ వదా ఔర్ తవాఫ్ సద్ర భీ కహతే హై (2) ఇస్ మే ఇజ్తిబా, రమల్ ఔర్ సత్తయ నహీ (3) ఉమ్రే వాలోంపర్ వాజిబ్ నహీ (4) హైజ్ వ నిఫాస్ వాలీ కీ సీట్ బుక్ హై తో జా సక్తీ హై ఉస్ పర్ అబ్ యెహ్ తవాఫ్ వాజిబ్ నహీ ఔర్ దమ్ భీ నహీ (5) తవాఫ్ రుఖ్సత్ మే సిర్ఫ్ తవాఫ్ కి నియ్యత్ హీ కాఫ్ హై, వాజిబ్, అదా, వదా (యా'నీ రుఖ్సత్) వగైరా అల్ఫాజ్ నియ్యత్ మే షామిల్ హోనా జరూరీ నహీ యహ్ తక్ కి తవాఫ్ నష్ట్ కీ నియ్యత్ కీ జబ్ భీ వాజిబ్ అదా హో గయా (6) సఫర్ కా ఇరాదా థా, తవాఫ్ రుఖ్సత్ కర్ లియా ఫిర్ కిసీ వజహ్ సే రహర్నా పథా జైసా కి గాఢీ వగైరా మే ఉమూమన్ తాఖీర్ హో జాతీ హై ఔర్ ఇఖ్లామత్ కీ నియ్యత్ నహీ కీ తో వోహీ తవాఫ్ కాఫ్ హై, దోబారా కర్నే కీ హాజత్ నహీ ఔర్ మస్జిదుల్ హరామ్ మే నమాజ్ వగైరా కే లియే జానే మె భీ కోయీ ముజా-యఖా నహీ, హ్ (ముస్తహబ్ యెహ్ హై కి ఫిర్ తవాఫ్ కర్ లే కి ఆఖిరీ కామ్ తవాఫ్ రహే (7) తవాఫ్ జియారత్ కే బాద్ జో భీ పహాలా నష్ట్ తవాఫ్ కియా వోహీ తవాఫ్ రుఖ్సత్ హై (8) జో బిగైర్ తవాఫ్ కే రుఖ్సత్ హో గయా తో జబ్ తక్ మీఖాత్ సే బహార్ న హువా వాపస్ ఆయే ఔర్ తవాఫ్ కర్ లే (9) అగర్ మీఖాత్ సే బాహార్ హోనే కే బాద్ యాద్ ఆయా తో వాపస్ హోనా జరూరీ నహీ బల్కి దమ్ కే లియే జాన్వర్ హరమ్ మే భేజ్ దే, అగర్ వాపస్ హో తో ఉమ్రె కా ఎహరామ్ బాంధ్ కర్ వాపస్ ఆయే ఔర్ ఉమ్రె సే ఫారిగ్ హో కర్ తవాఫ్ రుఖ్సత్

బజా లాయే, అబ్ ఇస్ సూరత్ మే దమ్ సాఖ్త్ హో జాయేగా (10)
 తవాఫ్ రుఖ్నత్ కే తీన్ ఫేరే ఛోధేగా తో హర్ ఫేరే కే బద్లె ఏక్ ఏక్
 స-ద్ఖా దే ఔర్ అగర్ చార్ సే కమ్ కియే హై తో దమ్ దేనా హోగా (11)
 హో సకే తో బే ఖరారీ కే సాథ్ రోతే రోతే తవాఫ్ రుఖ్నత్ బజా లాయే
 కి న జానే ఆయేందా యెహ్ సఆదత్ ముయస్సర్ ఆతీ భీ హై యా నహీ
 (12) బా'దే తవాఫ్ బ దస్తూర్ దో రక'అత్ వాజిబుత్తవాఫ్ అదా కీజియే
 (13) తవాఫ్ రుఖ్నత్ కే బా'ద్ బ దస్తూర్ జమ్జమ్ షరీఫ్ పర్ హజీర్ హో
 కర్ ఆబే జమ్జమ్ నోష్ కీజియే ఔర్ బదన్ పర్ డాలియే (14) ఫిర్
 దర్వాజేయే కా'బా కే సామ్నే ఖదే హో కర్ హో సకే తో ఆస్తానయే పాక్
 కో బోసా దీజియే ఔర్ ఖబూలే హజ్ వ జేయారత్ ఔర్ బార్ బార్ హజీరీ
 కీ దుఆ మాంగియే. ఔర్ దుఆయే జామే (యానీ بِرَبِّكَ) యా
 యెహ్ దుఆ పడియే :

السَّائِلُ بِبَابِكَ يَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ
 وَمَعْرُوفِكَ وَيَرْجُو رَحْمَتَكَ

(తర్జుమా : తేరే దర్వాజే పర్ సాయిల్ తేరే ఫజ్లే ఎహ్సాన్ కా సువాల్
 కర్తా హై ఔర్ తేరీ రహ్మత్ కా ఉమ్మీద్ వార్ హై) (బహో షరీఅత్,
 జి.1, స.1152) (15) ముల్తజమ్ పర్ ఆ కర్ గిలాఫ్ కా'బా థామ్ కర్ ఉ
 సీ తరహ్ చిమటియే ఔర్ జైక్రో దరూద్ ఔర్ దుఆ కీ కస్రత్ కీజియే (16)
 ఫిర్ ముమ్కిన్ హో తో హ-జో అస్వద్ కో బోసా దీజియే ఔర్ జో అంసూ

రఖతే హై(గిరాజయే (17) ఫిర్ కా'బయే ముష్రఫా కీ తరఫ్ ముహ్
 కియే ఉల్టే పాఊ(యా హస్సే మా'మూల్ చల్తే హుయే బార్ బార్
 ముద్ కర్ కా'బయే ముఅజ్జమా కో హస్రత్ సే దేఖతే, ఉస్ కీ జుదాయీ
 పర్ ఆంసూ బహతే యా కమ్ అజ్ కమ్ రోనే జైసీ సూరత్ బనాయే
 మస్జిదుల్ హరామ్ సే హమేషా కీ తరహ్ ఉల్టా పాఊ(బధా కర్
 బాహర్ నికలియే ఔర్ బాహర్ నికల్నే కీ దుఆ పడియే (18) హైజ్ వ
 నిఫాస్ వాలీ దర్వాజాయే మస్జిద్ పర్ ఖడీ హో కర్ బ నిగాహే హస్రత్
 కా'బయే ముష్రఫా కీ జియారత్ కరే ఔర్ రోతీ హుయీ దుఆ కర్తీ
 హుయీ పల్టే (19) ఫిర్ బ ఖేదరే ఖుద్రత్ పుఖరా ఏ మక్కు ఏ ముఅజ్జమా
 మే ఖైరాత్ తఖ్సీమ్ కీజియే. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1151,1153)

యా ఇలాహీ హర్ బరస్ హజ్ కీ సఅదత్ హో ససీబ్

బా'దే హజ్ జా కర్ కరూ(దీదారే దర్బారే హబీబ్

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

హజ్జే బదల్ : జిస్ పర్ హజ్ ఫర్ష్ హో ఉస్ కీ తరఫ్ సే కియే జానే వాలే
 హజ్జే బదల్ కీ కుఛ్ షర్తే(హై(మగర్ హజ్జే నష్ట్ కీ కోయీ షర్త్ నహీ,
 యెహ్ తో ఈసాలే సవాబ్ కీ ఏక్ సూరత్ హై ఔర్ ఈసాలే సవాబ్ ఫర్ష్
 నమాజ్ వ రోజో, హజ్ వ జేకాత్, స-ద్ఖాత్ వ ఖైరాత్ వగైరా తమామ్
 ఆ'మాల్ కా హో సక్తా హై. లిహాజో అగర్ అప్పే మర్హూమ్ వాలిదైన్
 వగైరా కీ తరఫ్ సే ఆప్ అప్పీ మర్జీ సే హజ్ కర్నా చాహే యా'నీ న ఉ
 స్ పర్ ఫర్ష్ థా న ఉన్హోనే వసియ్యత్ కీ థీ తో ఇస్ కీ కోయీ షరాఇత్ నహీ

హై. ఎహ్ రామే హజ్, వాలిద్ యా వాలిదా కీ నియ్యత్ సే బాంధ్ లీజియే
 ఔర్ తమామ్ మనాసికే హజ్ బజా లాయీయే. ఇస్ తరహా ఫాయేదా
 యెహ్ హోగా కి ఉన్ కో ఏక్ హజ్ కా సవాబ్ మిలేగా ఔర్ హజ్ కర్నే
 వాలోంకో బ హుక్మే హదీస్ దస్ హజ్ కా సవాబ్ అతా కియా జాయేగా.
 (۲۰۸۷ھ ۱۲۹۹/۱۲۷۰) లిహాజ్ జబ్ భీ నష్లే హజ్ కీ సఅదత్ మిలే తో
 అష్టల్ యేహీ హై కీ వాలిద్ యా వాలిదా కీ తరఫ్ సే కీజియే. యాద్
 రహే ! ఈసాలే సవాబ్ కే లియే జానే వాలే హజ్జే తమత్తో యా ఖిరాన్ కీ
 ఖుర్బానీ వాజిబ్ హై ఔర్ హజ్ కర్నే వాలా ఖుద్ అప్పీ నియ్యత్ సే కరే
 ఔర్ ఇస్ కా భీ ఈసాలే సవాబ్ కర్ దే.

“యా ఖుదా హజ్ కా షర్ఫ్ అతా కర్” కే

17 హురూఫ్ కీ నిస్బత్ సే హజ్జే బదల్ కే 17 షరాఇత్

అబ్ జిన్ లోగోంపర్ హజ్ ఫర్జ్ హో చుకా ఉన్ కే హజ్జే బదల్
 కీ షరాఇత్ పేష్ కీ జాతీ హై.

(1) జో హజ్జే బదల్ కర్వాతా హో ఉన్ కే లియే జేరూరీ హై కి
 ఉస్ పర్ హజ్ ఫర్జ్ హో చుకా హో యానీ అగర్ ఫర్జ్ న హోనే కే బా
 వుజూద్ ఉస్ నే హజ్జే బదల్ కర్వాయా తో ఫర్జ్ హజ్ అదా న హువా.
 యానీ బాద్ మే అగర్ ఉస్ పర్ హజ్ ఫర్జ్ హో గయా తో పహాలా హజ్జే
 బదల్ కిఫాయత్ న కరేగా (2) జిస్ కీ తరఫ్ సే హజ్ కియా హో వోహ్
 ఇస్ ఖేదర్ ఆజిజ్ వ మజ్బూర్ హో కి ఖుద్ హజ్ కర్ హీ న సక్తా హో.

అగర్ ఇస్ ఖాబిల్ హో కి ఖుద్ హజ్ కర్ సక్తా హై తో ఉస్ కీ తరఫ్ సే హజ్జె బదల్ నహీ హో సక్తా (3) వజ్తై హజ్ సే మాత్ తక్ ఉజ్జ్ బరాబర్ బాఖీ కర్వా లియా థా వోహ్ నా కాఫీ హో గయా (4) హా ! అగర్ వోహ్ కోయీ ఐసా ఉజ్జ్ థా జిస్ కే జానే కీ ఉమ్మీద్ హీ న థీ మ-సలన్ నాబీనా హై ఔర్ హజ్జె బదల్ కర్వానే కే బాద్ అంఖియారా హో గయా తో అబ్ దొబరా హజ్ కర్నే కీ జెరూరత్ నహీ (5) జిస్ కీ తరఫ్ సే హజ్జె బదల్ కియా జాయే ఖుద్ ఉస్ నే హుక్మీ భీ దియా హో బిగైర్ ఉస్ కే హుక్మీ కే హజ్జె బదల్ నహీ హో సక్తా (6) హా, వారిస్ నే అగర్ మూరిస్ (యా'నీ వారిస్ కర్నే వాలే) కీ తరఫ్ సే కియా తో ఇస్ మే హుక్మీ కీ జెరూరత్ నహీ (7) తమామ్ అఖ్రజాత్ యా కమ్ అజ్జే కమ్ అక్సర్ అఖ్రజాత్ భేజ్నే వాలే కీ తరఫ్ సే హో (ములఖ్ఖస్ అజ్జే బహారే షరీఅత్, జి. 1, స.1201,1202) (8) వసియ్యత్ కీ థీ కి మేరే మాల్ సే హజ్ కర్వా దియా జాయే మగర్ వారిస్ నే అప్పే మాల్ సె కర్వా దియా తో హజ్జె బదల్ న హువా, హా (అగర్ యెహ్ నియ్యత్ హో కి తర్కె (యా'నీ ముయ్యిత్ కే ఫోడే హుయే మాల్) మే సే లే లూంగా తో హో జాయేగా ఔర్ అగర్ లేనే కా ఇరాదా న హో తో నహీ హోగా ఔర్ అగర్ అజ్నేనబీ నే అప్పే మాల్ సే హజ్జె బదల్ కర్వా దియా తో న హువా, అగర్చే వాపస్ లేనే కా ఇరాదా హో, అగర్చే వోహ్ మరహూమ్ ఖుద్ ఉసీ కో హజ్జె బదల్ కర్నే కో కహ్ గయా హో. (۲۸ ص ۴۱ احتیاجاً) (9) అగర్ యూ(కహ్ కి మేరీ తరఫ్ సే హజ్జె బదల్ కర్వా దియా జాయే ఔర్ యెహ్ న కహ్

కి మేరే మాల్ సే అబ్ అగర్ వారిస్ నే ఖుద్ అప్పే మాల్ సే హజ్జె బదల్
 కర్వా దియా ఔర్ వాపస్ లేనే కా భీ ఇరాదా న హో, హో గయా.
 (أَيُّهَا) (10) జిస్ కో హుక్మ దియా వోహీ కరే అగర్ జిస్ కో హుక్మ
 థా ఉస్ నే కిసీ దూస్రే సే కర్వా దియా తో న హోవా. (బహారే షరీఅత్,
 జి.స.1202) (11) మయ్యత్ నే జిస్ కే బారే మే వసియ్యత్ కీ థీ ఉస్ కా
 భీ అగర్ ఇన్తిఖాల్ హో గయా వోహీ జానే పర్ రాజ్ నహీ తో అబ్ దూస్రే
 సే హజ్జ కర్వా లియా గయా తో జాయిజ్ హై. (أَيُّهَا ١٩٤٤)
 (12) హజ్జె బదల్ కర్నే వాలా అక్సర్ రాస్తా సువారి పర్ ఖత్అ (యా'నీ
 తై) కరే వర్నా హజ్జె బదల్ న హోగా ఔర్ ఖర్చ్ భేజ్నే వాలే కో దేనా
 పడేగా. హా! అగర్ ఖర్చ్ మే కమీ పడీ తో పైదల్ భీ జా సక్తా హై.
 (బహారే షరీఅత్ 1,స.1203) (13) జిస్ కీ తరఫ్ సే హజ్జె బదల్ కర్నా
 హై ఉసీ కే వతన్ సే హజ్జ కో జాయే. (ఏజెస్) (14) అగర్ అమీర్ (హుక్మ
 దేనే వాలే) నే “హజ్జ్” కా హుక్మ దియా థా ఔర్ ఖుద్ మామూర్ (యా'నీ
 జిస్ కో హుక్మ దియా గయా ఉస్) నే హజ్జె తమత్తె కియా తో ఖర్చ్ వాపస్
 కర్ దే. (ఫతావా ర-జవియ్యూ ముఖర్రజా, జి.10, స.660) క్యూంకి “హజ్జె
 తమత్తో” మే హజ్జ కా ఎవ్హరామ్ “మీఖాతే అమిర్” సే నహీ హోగా బల్కి
 హరమ్ హీ సే బంధేగా. హా(అమిర్ కీ ఇజాజత్ సే ఐసా కియా గయా
 (యా'నీ హజ్జె తమత్తో కియా గయా) తో ముజ్-యకా నహీ. (15)
 “వసీ” నే (యా'నీ జిస్ కో వసియ్యత్ కర్ గయా థా కి తూ మేరీ తరఫ్ సే
 హజ్జ కర్వా దేనా, ఉస్ నే) అగర్ మయ్యత్ కే ఛోడే హుయే మాల్ కా
 తీస్రా హిస్సా ఇత్నా థా కి వతన్ సే ఆద్మీ భేజా జా సక్తా థా, ఫిర్
 భీ అగర్ గైర్ జగహ్ సే భేజా తో యెహ్ హజ్జ మయ్యత్ కీ తరఫ్ సే న

హువా. హా(వోహా జగహ్ వతన్ సే ఇత్నీ ఖరీబ్ హో కి వహా(జా కర్ రాత్ కే ఆనే సె పహలే వాపస్ ఆ సక్తా హై తో హో జాయేగా వరనా ఉసే చాహియే కి ఖుద్ అప్పే మాల్ సే మయ్యత్ కీ తరఫ్ సే దోబారా హజ్ కర్వాయే. (عالمگیری ج ۱ ص ۲۰۹، دُرُ الْمُحْتَار ج ۴ ص ۲۷) (16) ఆమిర్ (యా'నీ జిస్ నే హజ్ కా హుక్మ దియా హై ఉసీ) కీ నియ్యత్ సే హజ్ కరే ఔర్ అష్టల్ యెహ్ హై కి జబాన్ సే భీ¹ عَنْ فُلان కహ్ లే ఔర్ అగర్ ఉస్ కా నామ్ భూల్ గయా హై తో యెహ్ నియ్యత్ కర్ లే కి జిస్ నే భేజా (యా జిస్ కే లియే భేజా హై) ఉస్ కీ తరఫ్ సే కర్తా హా. (دُرُ الْمُحْتَار ج ۴ ص ۲۰) (17) అగర్ ఎహ్ రామ్ బాంధ్ తే వఖ్తే నియ్యత్ కర్నా భూల్ గయా తో జబ్ తక్ అఫ్ ఆలే హజ్ షురూ న కియే హో ఇఖ్తయార్ హై కి నియ్యత్ కర్ లే. (ایضاً ص ۱۸)

“అవో హజ్ కరే(” కే నవ్ హురూఫ్ కీ నిస్పత్ సే

హజ్జె బదల్ కే 9 ము-ఫర్రిఖ్ మ-దనీ ఫూల్

(1) “వసీ” (యా'నీ వసియ్యత్ కర్నే వాలే) నే ఇస్ సాల్ కిసీ కో హజ్జె బదల్ కే లియే ముఖ్తరర్ కియా మగర్ వోహా ఇస్ సాల్ న గయా సాలే ఆయిందా జా కర్ అదా కియా, అదా హో గయా, ఉస్ పర్ కోయీ జూర్మానా నహీ. (عالمگیری ج ۱ ص ۲۶۰) (2) హజ్జె బదల్ కర్నే వాలే కే లియే జరూరీ హై కి జో కుచ్ బచా హై వోహా వాపస్ కర్ దే. అగర్చే

1 : ఫులాంకీ జగహ్ జిస్ కే నామ్ పర్ హజ్ కర్నా చాహ్తా హై ఉస్ కా నామ్ లే మ-సలన్ الْخ...عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي...

బహుత్ థోడీ సీ చీజ్ హో ఉసే రఖ్ లేనా జాయిజ్ నహీ. అగర్చే షర్త్ కర్
 లీ హో కి జో కుచ్ బచా వోహ్ వాపస్ నహీ దూంగా కి యెహ్ షర్త్
 బాతిల్ హై. హా(దో² సూరతో(మే రఖ్నా జాయిజ్ హోగా : (1) భేజ్నే
 వాలా ఉస్ కో వక్తీల్ కర్ దే కి జో కుచ్ బచా జావ వోహ్ అప్పే ఆప్ కో
 హిబా కర్ కే (యా'నీ బతార్ తోహ్ఫా దే కర్) ఖబ్జా కర్ లేనా (2) యెహ్
 కి భేజ్నే వాలా ఖరీబుల్ మూత్ హో ఔర్ ఇస్ తరహ్ వసియ్యత్ కర్ దే కి
 జో కుచ్ బచే ఉస్ కీ మై నే తుర్కే వసియ్యత్ కీ. (ములఖ్ఖన్ అజ్ బహారే
 షరీఅత్, జి. 1, స. 1210, ౨౮౮౬ ج. المختار، المختار) (3) బెహతర్ యెహ్
 హై కి జిసే హజ్జే బదల్ కే లియే భేజా జావ పహ్లా వోహ్ ఖుద్ అప్పే ఫర్జ్
 హజ్జ్ సే సుబుక్ దోష్ (యా'నీ బరియ్యుజ్జేమ్మా) హో చుకా హో, అగర్
 ఐసే కో భేజా జిస్ నే ఖుద్ హజ్జ్ నహీ కియా జబ్ భీ హజ్జే బదల్ హో
 జాయేగా. (౨౦౪ ج. ౧ عالمگیری) ఐసా షఖ్స్ జిస్ నే ఫర్జ్ హోనే కే బా
 వుజూద్ హజ్జ్ న కియా హో ఉసే హజ్జే బదల్ పర్ భిజ్వానా మక్రూహ్
 తహరీమీ హై. (౪౦౩ ج. الفتاوى للقاری) (4) బెహతర్ యెహ్ హై
 కి ఐసే షఖ్స్ కో భేజే జో హజ్జ్ కే అఫ్ఆల్ ఔర్ తరీఖే సే ఆగాహ్ హో,
 అగర్ మురాహిఖ్ యా'నీ ఖరీబుల్ బులూగ్ బచ్చే సే హజ్జే బదల్ కర్వాయా
 జబ్ భీ అదా హో జావగా. (బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1204, ౨౦౮౬ ج. المختار) (5)
 భేజ్నే వాలే కే పైసోంసే న కిసీ కో ఖానా ఖిలా సక్తా హై న ఫఖీర్
 కో దే సక్తా హై, హా(భేజ్నే వాలే నే ఇజాజత్ దీ హో తో ముజా-యఖా
 నహీ. (బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1210, ౪౦౪ ج. المناسك) (6) హర్ ఖిస్మ కే

జుర్రే ఇబ్నియారీ కే దమ్ ఖుద్ హజ్జే బదల్ అదా కర్నే వాలే పర్ హై భేజ్నే
 వాలే పర్ నహీ (7) అగర్ కిసీ నే ఖుద్ హజ్ కియా హో న వారిస్ కో
 వసియ్యత్ కీ హో ఔర్ ఇన్తిఖాల్ కర్ గయా ఔర్ వారిస్ నే అప్పీ మర్జీ సే
 అప్పీ తరఫ్ సే హజ్జే బదల్ కర్వా దియా (యా ఖుద్ కియా) తో **لَا شَأْنُكَ**
 ఉమ్మీద్ హై కి ఉన్ కీ తరఫ్ సే అదా హో జాయేగా.
 (208 ص 1 عالمگیری) (8) హజ్జే బదల్ కర్నే వాలా అగర్ మక్కు ఎ
 ముకర్రమా **لَا شَأْنُكَ** హీ, మే రహ్ గయా తో యోహ్ భీ జాఇజ్
 హై లేకిన్ అష్టల్ యోహ్ హై కి వాపస్ ఆయే, ఆనే జానే కే అఖ్రాజాత్
 భేజ్నే వాలే కే జేమ్మే హై. (أَيُّضًا) (9) హజ్జే బదల్ కర్నే వాలా భేజ్నే
 వాలే కీ రఖేమ్ సే మదీన ఎ మునవ్వరహ్ **لَا شَأْنُكَ** కా ఏక్
 బార్ సఫర్ కర్ సక్తా హై, మక్కే మదీనే కీ జేయారతోంపర్ ఖర్చ్ నహీ
 కర్ సక్తా, దర్మియానా ద-ర్జే కా ఖానా ఖాయేగా, జిస్ మే గోష్ట్ భీ
 దాఖిల్ హై, అల్బత్తా సీఖ్ కబాబ్, చర్గా వగైరా ఉమ్దా ఖానే, మిరాఇయా,(
 రండి బోతలే ఫల్ ఫ్రూట్ వగైరా నహీ ఖా సక్తే, నీజ్ ఖజూరే, తస్మిహాత్
 వగైరా తబ్రుకాత్ లానే కీ భీ ఇజాజత్ నహీ, (హజ్జే బదల్ కీ మజీద్
 తఫ్ఫీలాత్ కే లియే మక్-త-బతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ బహారే షరీఅత్
 జిల్ద్ అవ్వల్ సఫ్హా 1199 తా 1211 కా ముతాలఆ జరూరీ హై)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

మదీన కీ హజీర

హసన్ హజ్ కర్ లియే కా'బే సే అంఖో (నే జియా పాయీ
చలో దేఖే వోహా బస్తీ జిన్ కా రస్తా దిల్ కే అందర్ హై

జోఖ్ బధానే కా తరీఖా : మదీనయే మునవ్వరహ్ **إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ** కా ముఖద్దస్ సఫర్ ఆప్ కో ముబారక్ హా ! రస్తే భర్ దురూదో సలామ్ కీ కన్రత్ కీజియే బర్ నా'తీయా అష్ఆర్ పద్తే రహియే యా హా సకే తో టేప్ రికార్డర్ పర్ ఖుషా ఇల్వాన్ నా'త్ ఖ్వానోంకే కేసిట్ సున్తే రహియే కి **إِنَّا لِلَّهِ** ఇన్ తరహ్ తరఖ్ఖీయే జోఖ్ కే అస్సాబ్ హాంగే. మదీనయే పాక్ అ-జే-మతో రిఫ్అత్ కా తసవ్వర్ బాంధితే రహియే, ఇన్ కే ఫజాయీల్ పర్ గార్ కర్తే రహియే. ఇన్ సే బీ **إِنَّا لِلَّهِ** ఆప్ కా షాఖ్ మజీద్ బధేగా.

మదీనా కిత్నీ దేర్ మే ఆయేగా! : మక్కయే ముకర్రమా

إِنَّا لِلَّهِ సే మదీనయే మునవ్వరహ్ **إِنَّا لِلَّهِ** కా ఫాసిలా తఖ్రీబన్ 425 కిలో మీటర్ హై జిసే ఆమ్ దిన్ (మే బస్ తఖ్రీబన్ 5 ఘంటే మే తై కర్ లేతీ హై మగర్ హజ్ కే దిన్ (మే బా'జే

1: దొరానే ఖియామే హ-రమైనే షరీఫైన్ ఫజాయీలే మక్కా వ మదీనా పర్ మబ్నీ కుతుబ్ కా ముతా-లఆ తరఖ్ఖీయే జోఖ్ కా బెహతరీన్ జెరిఆ హై నీజ్ ఇష్లే రహూల్ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** బధానే కే లియే అ'లా హజీరత్ **عَلَيْهِ السَّلَام** కా నా'తీయా దీవాన్ “హదాఇఖ్ బఖ్ఖిన్” బర్ ఉ స్తాజే జెమన్ మాలానా హసన్ రజా ఖాన్ **عَلَيْهِ السَّلَام** కా కలామ్ “జోఖేనా'త్” కా ఖాబ్ ముతా-లఆ ఫర్మాఇయే .

మస్తహతో(కీ బినా పర్ రఫ్ఖల్ కమ్ రఫ్ఖీ జాతీ ఔర్ పహుంచేనే మే బస్ తఖ్ఖీబన్ 8 తా 10 ఘంటే లే లేతీ హై. “మర్కజే ఇస్తిఖ్ఖేబాలే హుజ్జాజ్” పర్ బస్ రుక్తీ హై, యహా(పాస్ పోర్డ్ కా ఇన్దిరాజ్ హోతా హై ఔర్ పాస్ పోర్డ్ రఖ్ కర్ ఏక్ కార్డ్ జారీ కియా జాతా హై జిసే హాజీ నే సంభాల్ కర్ రఖ్ నా హోతా హై, యహాంకీ కార్వాయీ మే బసా అవ్ఖాత్ కయీ ఘంటే భీ లగ్ జాతే హై(, సబ్ర్ కా ఫల్ మీరా హై. అన్ఖరీబ్ ఆప్ ﷻ మీరే మదీనే కే గలీ కూచోంకే జల్వే లూటేంగే, జల్ద్ హీ ఆప్ గుంబదే ఖజీరా కే దీదార్ సే అప్పీ ఆంఖే రండి కరేంగే. జూ(హీ దూర్ సే మస్జిదున్-బవియ్యిష్షరీఫ్ ﷻ కే మీనారే నూర్ బార్ పుర్ వఖోర్ పర్ నిగాహ్ పడేగీ, సబ్జ్ సబ్జ్ గుంబద్ నజర్ ఆయేగా ﷻ ఆప్ కే ఖల్వ్ మే హల్ చల్ మచ్ జాయేగీ ఔర్ ఆంఖోంసే బే ఇఖ్తయార్ ఆంసూ ఛలక్ పడేంగే.

సాఇమ్ కమాలే జిబ్బ్ కీ కోషిష్ తో కీ మగర్

పల్కోంకా హల్ఖా తోడ్ కర్ ఆంసూ నికల్ గయే

హవాయే మదీనా సే ఆప్ కే మషామే దిమాగ్ ముఅత్తర్ హో రహే హోంగే ఔర్ ఆప్ అప్పీ రూహ్ మే తా-జేగీ మహ్ సూస్ కర్ రహే హోంగే, హో సకే తో నంగే పాఊ(రోతే హుయే మదీన ఏ మునవ్వరహ్ زَادَهَا اللَّهُ شَرَفًا تَعْظِيمًا కీ ఫేజావో(మే దాఖిల్ హో.

జూతే ఉతార్ లే చలో బా హోష్ బా అదబ్

దేఖో మదీనే కా హసీ గుల్జార్ ఆ గయా
صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

నంగే పాఠి (రహ్మానే కీ ఖుర్ఆనీ దలీల్ : ఔర్ యహ్ (నంగే పాఠా (రహ్మానా కోయీ ఖిలాఫ్ షర్-అ ఫే'ల్ భీ నహీ బల్కీ ముఖద్దస్ సర్ జమీన్ కా సరాసర్ అదబ్ హై. చునాంచే హజ్జేరతే సయ్యదునా మూసా కలీముల్లాహ్ عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ నే అప్పే రబ్ నే హమ్ కలామీ కా షరఫ్ హసీల్ కియా తో అల్లాహ్ పాక్ నే ఇర్షాద్ ఫేర్మాయా :

فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۖ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٧﴾ (١٢: ٤٥-١٦)

తర్-జ-మయే కన్జుల్ ఈమాన్ : తో అప్పే జూతే ఉతార్ డాల్, బేషక్ తూ జంగల్ తువా మే హై .

اللَّهُ ! జబ్ తూరే సీనా కీ ముఖద్దస్ వాదీ మే సయ్యదునా మూసా కలీముల్లాహ్ عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ కో ఖుద్ అల్లాహ్ తబా-ర-క్ వ తఅలా జూతే ఉతార్ లేనే కా హుక్మ ఫేర్మాయే తో మదీనా తో ఫిర్ మదీనా హై, యహ్ (అగర్ నంగే పాఠా (రహ్ జాయే తో క్యూ (సఅదత్ కీ బాత్ న హోగీ ! కరోడో (మాలికియ్యాంకే పేష్వా ఔర్ మష్హూర్ అషిఖ్ రసూల్ హజ్జేరతే సయ్యదునా ఇమామ్ మాలిక్ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ మదీనయే పాక్ رَاَدَهَا اللَّهُ شَرْفًا وَتَعْظِيمًا కీ గలియో మే నంగే పైర్ చలా కర్తే థే. (الطبقات الكبرى للشعراني الجزء الاول ص ٧٦) مَدِينَةَ اللَّهِ عَلَيْهِ أَص وَرَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ (المذاهب الكبررى للشعراني الجزء الاول ص ٧٦) మే కభీ ఘోడే పర్ సువార్ న హోతే, ఫేర్మాతే హై (: ముర్రు అల్లాహ్ పాక్ నే హయా ఆతీ హై కి ఉస్

ముబారక్ జమీన్ కో అప్పే ఘోడేకే ఖద్మో (తలే రౌందూ) (జిస్ మే ఉస్ కే ప్యారే మహ్బూబ్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم మాజూద్ హై. (యాసీ ఆప్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم కా రాజయే అన్వర్ హై)

(احياء العلوم ج ١ ص ٤٨)

అయ్ ఖాకే మదీనా! తూ హీ బతా హై కైసే పాపూ (రఖ్ఖా యహా)

తూ ఖాకే పా సర్కార్ కీ హై అంఖోంసే లగాయీ జాతీ హై

హజీరీ కీ తయ్యారీ : హజీరీయే రాజే ఏ రసూల్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم సే పహ్లా మకాన్ వగైరా కా బందో బస్త కర్ లీజియే, హజత్ హో తో ఖా పీ లీజియే. అల్ గరజ్ హర్ వోహ్ బాత్ జో ఖుషా వో ఖుజ్ మే మానే హో ఉస్ సే ఫోర్గి హో లీజియే. అబ్ తాజా వుజ్ కీజియే ఇస్ మే మిస్సాక్ జేరూర్ హో బల్కి బేహతర్ యెహ్ హై కి గుసుల్ కర్ లీజియే, ధులే హుయే కప్డే బల్కి హో సకే తో నయా సఫేద్ లిబాస్, నయా ఇమామా షరీఫ్ వగైరా జైబే తన్ కీజియే, సుర్మా ఔర్ ఖుష్ఖా లగా లీజియే ఔర్ ముష్క అప్ప్లేట్ హై, అబ్ రోత హుయే దర్బార్ కీ తరఫ్ బడియే.

(బహరే షరీఅత్, జి. 1, స. 1223 మాఖ్జుజన్)

ఏ లీజియే ! సబ్జ్ గుంబద్ ఆ గయా : ఏ లీజియే ! వోహ్ సబ్జ్ సబ్జ్ గుంబద్ జిసే ఆప్ నే తస్వీరో (మే దేఖా థా, ఖయాలో) (మే చూమా థా అబ్ సచ్ ముచ్ ఆప్ కీ అంకే సామ్నే హై.

అష్ఫాంకే మోతీ అబ్ నిఘావర్ జోఇరో (కరో వోహ్ సబ్జ్ గుంబద్ మంబయే అన్వర్ ఆ గయా

అబ్ సర్ ఝుకాయే బా అదబ్ పద్దే హుయే దురూద్

రోతే హుయే ఆగే బడో దర్బార్ ఆ గయా

(వసాయిలే బఖ్షిష్, స. 473)

హా (! హా (! యోహ్ వోహీ సబ్జ్ గుంబద్ హై జిస్ కే దీదార్ కే లియే ఆషిఖానే రసూల్ కే దిల్ బే ఖరార్ కే రహతే ఔర్ ఆంఖో అమ్మబార్ హో జాయా కర్తీ హై, ఖుదా ఏ పాక్ కీ ఖసమ్ ! రోజేయే రసూలుల్లాహ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ సే అజీమ్ జగహ్ దున్యా కే కిసీ మఖామ్ మే తో కుజా జన్నత్ మే భీ నహీ హై .

ఫేర్దాస్ కీ బులందీ భీ ఛూ సకే న ఇస్ కో

ఖుల్దే బరీ (సే ఊ(చా మీరే నబీ కా రాజో

(వసాయిలే బఖ్షిష్, స. 298)

దా'వతే ఇస్లామీ కే ఇషాఅతీ ఇదారే మక్-త-బతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ కితాబ్ "వసాయిలే బఖ్షిష్" కే సఫ్హా 298 కే హాషియే మే హై : రోజో కే లఫ్టీ మా'నా హై : బాగ్. షేర్ మే రోజో సే మురాద్ వోహ్ హిస్సయే జమీన్ హై జిస్ పర్ రహ్మతే ఆలమ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ కా జిస్మీ ముఅజ్జమ్ తషరీఫ్ ఫేర్మా హై. ఇస్ కీ ఫజీలత్ బయాన్ కరతే హుయే ఫౌ-ఖేహాయే కిరామ్ رَحِمَهُمُ اللَّهُ السَّلَام ఫేర్మాతే హై : మహ్బూబే దావర్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْآلِهِ وَسَلَّمَ కే జిస్మీ అన్వర్ సే జమీన్ కా జో హిస్సా లగా హువా హై. వోహ్ కా'బా షరీఫ్ సే బల్కి అర్దే కుర్సీ సే భీ అష్వల్ హై. (پُتِخْتَارُ ص ۶۲)

హా సకే తో బాబుల్ బఖీఅ సే హజీర్ హా : అబ్ సరాపా అ-దబే హాష్
 బనే, ఆంసూ బహతే యా(రోనా న ఆయే తో కమ్ అజ్జే కమ్ రోనే జైసీ
 సూరత్ బనాయే. బాబే బఖీ¹ పర్ హజీర్ హా. “الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ”
 అర్జీ కర్ కే జరా ఠహర్ జాఇయే. గోయా సర్కారే జీ వఖార్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
 కే షాహీ దర్బార్ మే హజీరీ కీ ఇజాజత్ మాంగ్ రహే హై. అబ్
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ కహ్ కర్ అప్పా సీధా ఖదమ్ మస్జిద్ షరీఫ్ మే రఖియే
 జెర్ హమాతన్ అదబ్ హా కర్ దాఖిలే మస్జిదే న-బీఏ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
 హా ఇస్ వఖ్తే జో తాజీమ్ వ అదబ్ ఫర్జ్ హై వోహ్ హర్ ఆషిఖే రసూల్
 కా దిల్ జాన్తా హై. హాథ్, పాపూ(, ఆంఖ్, కాన్, జబాన్, దిల్ సబ్
 ఖయాలే గార్ సే పాక్ కీజియే జెర్ రోతే హుయే ఆగే బడియే, న ఇర్ద్ గిర్ద్
 నజీరే ఘుమాయియే, నా హీ మస్జిద్ కే నఖ్షో నిగార్ దేఖియే, బన్ ఏక్ హీ
 తడప్ ఏక్ హీ లగన్ జెర్ ఏక్ హీ ఖయాల్ హా కి భాగా హువా
 ముజ్రిమ్ అప్పే ఆఖ్తా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కీ బార్గాహ్ బేకన్ పనాహ్ మే
 పేషా హోనే కే లియే చలా హై.

1 :

1 : యెహ్ మస్జిదే న-బీఏ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే జానిబే మష్రిఖ్ వాఖ్తే హై. ఉమూమన్
 దర్బాన్ బాబే బఖీ సే హజీరీ కే లియే నహీ జానే దేతే లిహజ్జా లోగ్ బాబుస్సలామ్ హీ సే హజీర్
 హాతే హై ఇస్ తరహ్ హజీరీ కీ ఇబ్దిదా సరే అఖ్సద్ సే హాగీ జెర్ యెహ్ ఖిలాఫ్ అదబ్ హై క్యూంకి
 బుజ్జర్గోంకి ఖిద్మత్ మే ఖద్మోంకి తరఫ్ సే ఆనా హీ అదబ్ హై. అగర్ బాబే బఖీ సే హజీరీ న
 హా సకే తో బాబుస్సలామ్ సే భీ హరజ్ నహీ. అగర్ భీద్ వగైరా న హా తో కోషిష్ కి బాబే బఖీ సే
 హజీరీ హా జాయే.

చలా హూ ఏక్ ముజ్జేరిమ్ కీ తరహా మై జానిబే అఖ్ఖా

సజ్జర్ షర్మిందా షర్మిందా, బదన్ లర్జేదా

సమాజ్ పుక్రానా : అబ్ అగర్ మక్రాహ్ వఖ్తే న హో ఔర్ గ-ల-బయే
 షౌఖ్ మొహాలత్ దే తో దో రక్అత్ తహియ్యతుల్ మస్జిద్ వ పుక్రానయే
 బార్గాహే అఖ్దస్ అదా కీజియే, పహాలీ రక్అత్ మే అల్ హమ్ద్ షర్ఫ్ కే
 బాద్ قُلِّ يَا أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ ఔర్ దూస్రీ మే అల్ హమ్ద్ షర్ఫ్ కే బాద్
 قُلِّ هُوَ اللَّهُ షర్ఫ్ పడియే.

సునహ్ రీ జాలియోంకె రూ బరూ : అబ్ అ-దబో షౌఖ్ మే దూబే,
 గర్దన్ ఝుకాయే, అంఖే నీచీ కియే, రోనే వాలీ సూరత్ బనాయే బల్కి
 ఖుద్ కో బజోర్ రోనే పర్ లాతే, అంసూ బహతే, ధర్-ధరాతే, కప్-కపాతే,
 గునాహోంకీ నదామత్ సే పసీనా పసీనా హోతే, సర్కారే నామ్దార్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కే ఫజ్లొ కరమ్ కీ ఉమ్మిద్ రఖ్తే, ఆప్
 కే ఖ-దమైనే షర్ఫైన్¹ కీ తరఫ్ సే సునహ్ రీ జాలియోంకె రూబరూ
 మువా-జహా షర్ఫ్ మే (యానీ చెహరయే ముబారక్ కే సామ్నే) హజ్జేర్
 హో కి సర్కారే మదీనా, రాహతే ఖల్ఫో సీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ అప్పే
 మజారే పుర్ అన్వార్ మే రూ బ ఖల్లూ అప్రోజ్ హై, ముబారక్ ఖద్మోంకీ
 ۞

1 : బాబుల్ బఖ్త సే హజ్జేర్ మిలీ తో పహాలే ఖ-దమైనే షర్ఫైన్ ఆయేంగే ఔర్ బాబుస్సలామ్ సే
 ఆయే తో పహాలే సరే అఖ్ఖద్ ఆయేగా.

తరఫ్ సే హజీర్ హాంగే తో సర్కారే దో జహా (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) కీ నిగాహే బెకన్ పనాహ్ బరాహే రాస్తే ఆప్ కీ తరఫ్ హాగీ ఔర్ యెహ్ బాత్ ఆప్ కే లియే దోనో జహా (మే కాఫీ హై. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ)

(బహారే షరీఅత్, జి.1,స. 1224)

మువా-జహా షరీఫ్ పర్ హజీర్¹: అబ్ సరాపా అదబ్ బనే జేరే ఖిందీల్ ఉన్ చాందీ కీ కీలో (కే సామ్నే జో సునహరీ జాలియోంకే దర్వాజాయే ముబా-రకా మే ఊపర్ కీ తరఫ్ జానిబే మష్రిఫ్ లగీ హుయీ హై, ఖిబ్లే కో పీర్ కియే కమ్ అజ్జే కమ్ చార్ హాథ్ (యా'నీ తఖ్తీబన్ దో గజ్) దూర్ నమాజ్ కీ తరహ్ హాథ్ బాంధ్ కర్ సర్కారే నామ్దార్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم కే చెహరయే పుర్ అన్వర్ కీ తరఫ్ రుఖ్ కర్ కే ఖదే హా కి “ఫతావా ఆలమ్గీరీ” వగైరా మే యెహీ అదబ్ లిఖా హై కి **يَقِفْ كَمَا يَقِفُ فِي الصَّلَاةِ** యా'నీ “సర్కారే మదీనా صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم కే దర్బార్ మే ఇన్ తరహ్ ఖదా హా జిస్ తరహ్ నమాజ్ మే ఖదా హాతా హై.” **యఖీన్ మానియే !** సర్కారే జీ వఖార్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰలِهٖ وَسَلَّم అప్పే మజారే ఫాయిజుల్ అన్వార్ మే సచ్చీ హఖీఖీ దున్యావీ జిస్మానీ హయాత్ సే ఉసీ తరహ్ జేందా హై (జిస్ తరహ్ వఫాత్ షరీఫ్ సే పహాలే థే ఔర్ ఆప్ కో భీ దేఖ్ రహే హై బల్కి ఆప్ కే దిల్ మే జో

1 : లోగ్ ఉమూమన్ బదే సూరాఖ్ కో “మువా-జహా షరీఫ్” సమర్పితే హై (బల్కి అక్బర్ ఉర్దూ కితాబో(మే భీ యెహీ లిఖా హై మగర్ రఫ్ఖుల్ హ-రఫైన్ మే అ'లా హజ్జేరత్ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَيْهِ కీ తహఖీఖీ కే ముతాబిఖ్ మువా-జహా షరీఫ్ కీ నిషాన్ దేహీ కీ గయీ హై .

ఖయాలాత్ ఆ రహే హై(ఉన్ పర్ భీ ముత్తలా (యానీ బా ఖబర్) హై. ఖబర్దార్ ! జాలీ ముబారక్ కో బోసా దేనే యా హాథ్ లగానే సే బచియే కి యెహ్ ఖిలాఫ్ అదబ్ హై, హమారే హాథ్ ఇన్ ఖాబిల్ హీ నహీ కీ జాలీ ముబారక్ కో ఛూ సకే(, లిహజ్జా చార్ హాథ్ (యానీ తఖ్ఖీబన్ దో గజ్) దూర్ రహియే, యెహ్ ఉన్ కీ రహ్మత్ క్యా కమ్ హై కి ఆప్ కో అప్నే మువా-జ-హయే అఖ్సద్ కే ఖరీబ్ బులాయా ! సర్కారే నామ్దార్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కీ నిగాహే కరమ్ అగర్చే హర్ జగహ్ ఆప్ కీ తరఫ్ థీ, అబ్ ఖుసూసియ్యత్ ఔర్ ఇన్ ద-ర-జయే ఖుర్బ్ కే సాథ్ ఆప్ కీ తరఫ్ హై.

(బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1224, 1225)

దీదార్ కే ఖాబిల్ తో కహా(మేరీ నజర్ హై

యెహ్ తేరీ ఇనాయత్ హై జో రుఖ్ తేరా ఇధర్ హై

బార్గాహే రిసాలత్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم మే సలామ్ అర్జ్ కీజియే : అబ్ అదబ్ ఔర్ షాఖ్ కే సాథ్ గమ్గీన్ ఔర్ దర్ద్ భరీ ఆవాజ్ మే మగర్ ఆవాజ్ ఇత్నీ బులంద్ ఔర్ సఖ్త న హో కి సారే ఆ'మాల్ హీ జాయే హో జాయే, న బిల్కుల్ హీ పస్త (యానీ ధీమీ) కీ యెహ్ భీ సున్నత్ కే ఖిలాఫ్ హై, మోతదిల్ (యానీ దర్మియానీ) ఆవాజ్ మే ఇన్ అల్ఫాజ్ కే సాథ్ సలామ్ అర్జ్ కీజియే :

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

తర్జుమా : అయ్ నబీ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ఆప్ పర్ సలామ్ ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మత్(

وَبَرَكَاتُهُ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ط

ఔర్ బ-ర-కతే(. అయ్ అల్లాహ్ పాక్ కే రసూల్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఆప్ పర్ సలామ్.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللَّهِ ط السَّلَامُ

అయ్ అల్లాహ్ పాక్ కీ తమామ్ మఖ్లుఖ్ సే బెహతర్ ఆప్ పర్ సలామ్ .

عَلَيْكَ يَا شَفِيعَ الْمُذْنِبِينَ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ

అయ్ గునాహ్ గారోంకి షఫ్ఀఅత్ కరనే వాలే ఆప్ పర్ సలామ్, ఆప్ పర్,

وَعَلَى الْإِلَهِ وَأَصْحَابِكَ وَأُمَّتِكَ أَجْمَعِينَ ط

ఆప్ కీ ఆల్ వ అస్తాబ్ పర్ ఔర్ ఆప్ కీ తమామ్ ఉమ్మత్ పర్ సలామ్.

జహ్ (తక్ జేబాన్ సాథ్ దే, దిల్ జమ్మియా హో ముఖ్లిఖ్ అల్బాబ్ కే సాథ్ సలామ్ అర్జీ కర్తే రహియే, అగర్ అల్బాబ్ యాద్ న హో తో الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ కీ తక్రార్ కర్తే (యా'నీ యెహీ బార్ బార్ పడతే) రహాయే. జిన్ జిన్ లోగో(నే ఆప్ కో సలామ్ కే లియే కహా హై ఉన్ కా భీ సలామ్ అర్జీ కీజియే, జో జో ఆషిఖానే రసూల్ యెహ్ తహరీర్ పడే వోహ్ ముర్ఖ్ సగే మదీనా عَفَى عَنْهُ కా సలామ్ అర్జీ కర్ దే తో ముర్ఖ్ గునాహ్ గారోంకే సర్దార్ పర్ ఎహ్ సానే అజీమ్ హోగా. యహ్ ఖూబ్ దుఆయే(మాంగియే ఔర్ బార్ బార్ ఇస్ తరహ్ షఫ్ఀఅత్ కీ భీక్ తలబ్ కీజియే :

اَسْأَلُكَ الشَّفَاعَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ಯಾ'ನಿ ಯಾ ರಸೂಲಲ್ಲಾಹ್ ಮೈ ಆವ್ ಸೆ

ಷಫಾಅತ್ ಕಾ ಸುವಾಲ್ ಕರ್ತಾ ಹಾ.

ಸಿದ್ಧಿಫೆ ಅಕ್ಬರ್ ಲ್ಲೆ ಅನ್ನಿ ಕಿ ಖಿದಮತ್ ಮೆ ಸಲಾಢ್ : ಫಿರ್ ಮಖರಿಫೆ ಕಿ ಜಾನಿಬ್
(ಅಮ್ಮೆ ಸಿದ್ಧಿ ಹಾಫ್ ಕಿ ತರಫ್) ಅಧೆ ಗಜ್ ಕೆ ಫಿರಿಬ್ ಹಾಟ್ ಕರ್ (ಫಿರಿಬಿ ಫಾಬೆ
ಸೂರಾಫ್ ಕಿ ತರಫ್) ಹಜ್ಜೆರತೆ ಸಯ್ಯಿದುನಾ ಸಿದ್ಧಿಫೆ ಅಕ್ಬರ್ ಲ್ಲೆ ಅನ್ನಿ ಕೆ
ಚೆಹಾರಯೆ ಅನ್ವರ್ ಕೆ ಸಾಮನೆ ದಸ್ತ ಬಸ್ತಾ (ಯಾ'ನಿ ಊಸಿ ತರಹ್ ಹಾಫ್ ಬಾಂಧ್
ಕರ್) ಖದೆ ಹಾ ಕರ್ ಊನ್ ಕಾ ಸಲಾಢ್ ಪೆಷ್ ಕಿಜಿಯೆ, ಬೆಹಾತರ್ ಯೆಹಾ ಹ್ಲಾ ಕಿ
ಐನ್ ತರಹ್

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ

ಅಯ್ ಖಲಿಫಯೆ ರಸೂಲಲ್ಲಾಹ್! ಆವ್ ವರ್ ಸಲಾಢ್,

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَزِيرَ رَسُولِ اللَّهِ

ಅಯ್ ರಸೂಲಲ್ಲಾಹ್ ಲ್ಲೆ ಅನ್ನಿ ಕೆ ವಜೀರ್ ಆವ್ ವರ್ ಸಲಾಢ್,

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ رَسُولِ

ಅಯ್ ಗಾರೆ ಸಾರಿ ಮೆ ರಸೂಲಲ್ಲಾಹ್ ಲ್ಲೆ ಅನ್ನಿ ಕೆ ಯಫ್ಫೆ!

اللَّهُ فِي الْغَارِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ط

అవ్ పర్ సలామ్ ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మతే (ఔర్ బ-ర-కతే).

ఫారూఖే ఆ'జమ్ కీ రَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ కీ ఖిద్మత్ మే సలామ్ : ఫిర్ ఇతనా హీ మజీద్ జానిబే మవ్రిఖే (అప్పే సీధే హాథ్ కీ తరఫ్) థోదా సా సరక్ కర్ (అఖిరీ సూరాఖ్ కే సామ్నే) హజ్రతే సయ్యిదునా ఫారూఖే ఆ'జమ్ రَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ కే రూబరూ అర్జీ కీజియే :

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ط السَّلَامُ

అయ్ అమీరుల్ మోమీనీన్ ఆవ్ పర్ సలామ్,

عَلَيْكَ يَا مَتَمِّمَ الْأَرْبَعِينَ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ

అయ్ చాలీస్ కా అదద్ పూరా కర్నే వాలే! ఆవ్ పర్ సలామ్,

يَا عَزَّ الْأِسْلَامَ وَالْمُسْلِمِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ط

అయ్ ఇస్లామ్ వ ముస్లిమీన్ కీ ఇజ్జత్ ! ఆవ్ పర్ సలామ్ ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మతే (ఔర్ బ-ర-కతే).

దోబారా ఏక్ సాథ్ పైఖైన్ రَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا కీ ఖిద్మత్ (మే సలామ్ : ఫిర్ బాలిష్త్ భర్ జానిబే మగ్రిబ్ యా'నీ అప్పే ఉల్లే హాథ్ కి తరహా సర్ కియే ఔర్ దోనో ఛోటే సూరాఖో (కే బీచ్ ఖదే హో కర్ ఏక్ సాత్ సయ్యిదునా సిద్ధీఖే అక్బర్ వ ఫారూఖే ఆ'జమ్ రَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا కీ ఖిద్మత్)

మే ఇన్ తరహా సలామ్ అర్జీ కీజియే :

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا خَلِيفَتَي رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ

అయ్ రసూలుల్లాహ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే ఖు-లఫా! ఆప్ దోనోంపర్ సలామ్,

عَلَيْكُمْ يَا وَزِيرَي رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ

అయ్ రసూలుల్లాహ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే వు-జీరా ! ఆప్ దోనోంపర్ సలామ్, అయ్ రసూలుల్లాహ్

يَا ضَجِيعَي رَسُولِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

(رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) కే హమా లా మే ఆరామ్ ఫర్మానే వాలే! (అబూ బక్రీ వ ఉమర్ రజీ అల్లా అన్హుమా) ఆప్ దోనోంపర్ సలామ్ హా

أَسْأَلُكُمْ الشَّفَاعَةَ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

జెర్ అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మామతే (జెర్ బ-ర-కతే). ఆప్ దోనో (సాహీబాన్ సే సువాల్ కర్తా హూ కి రసూలాల్లాహ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَعَلَيْكُمْ أَوْ بَارِكْ وَسَلِّمْ

కే హుజూర్ మేరీ సిఫారీష్ కీజియే, అల్లాహ్ పాక్ ఉన్ పర్ జెర్ ఆప్ దోనోంపర్ దురూద్ వ బ-ర-కత్ జెర్ సలామ్ నాజిల్ ఫర్మాయే.

యెహ్ దుఆయే మాంగియే : యెహ్ తమామ్ హాజిరియా (ఖబూలియ్యతే

దుఆ కే మఖామాత్ హై, యహా (దున్యా వ ఆఖిరత్ కీ భలాయీయా (

మాంగియే. అప్నే వాలిదైన్, పీరో ముర్షిద్, ఉస్తాద్, బెలాద్, అప్నే ఖాన్దాన్,

దోస్త వ అహ్మద్ బర్ తమామ్ ఉమ్మత్ కే లియే దుఆయే మగ్నరత్
 కీజియే బర్ షహన్షాహే రిసాలత్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ షఫాఅత్ కీ భీక్
 మాంగియే, ఖుసూసన్ మువా-జహ్ షరీఫ్ మే నా'తియా అష్ఆర్ అర్జ్
 కీజియే, అగర్ బర్ నీచే దియా హువా ముఖ్తా యహ్(సగే మదీనా
 هُفَى كُفَى కీ తరఫ్ సే 12 బార్ అర్జ్ కర్ దే తో ఎహ్సానే అజీమ్ హోగా:

పదోసీ ఖుల్ద్ మే అత్తార్ కో అన్నా బనా లీజే

జహ్(హై ఇత్నే ఎహ్సా(బర్ ఎహ్సా(యా రసూలల్లాహ్
 “మదీనతుల్ మునవ్వరహ్” కే బారహ్ హరూఫ్ కీ నిస్బత్ సే
 బార్గాహే రిసాలత్ మే హజీరీ కే 12 మ-దనీ ఫూల్

(1) మింబరే అత్హార్ కే ఖరీబ్ దుఆ మాంగియే (2) జన్నత్ కీ
 క్యారీ మే (యానీ జో జగహ్ మింబర వ హుజ్రయే మునవ్వరహ్ కే
 దర్మియాన్ హై, ఉసే హదీస్ మే “జన్నత్ కీ క్యారీ” ఫరీమాయా) ఆ కర్
 దో రక్అత్ నష్ గైరే వఖ్తే మక్రూహ్ మే పద్ కర్ దుఆ కీజియే (3) జబ్
 తక్ మదీనయే తయ్యిబా اِدَاةَ اللهِ سِرْفًا وَخَطِيْمًا కీ హజీరీ నసీబ్ హో, ఏక్
 సాంస్ బెకార్ న జానే దీజియే (4) జరూరియ్యాత్ కే సివా అక్సర్ వఖ్తే
 మస్జిదున్-బవియ్యిష్షరీఫ్ عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ మే బా తహరత్ హజీర్
 రహియే, నమాజ్ వ తిలావత్ వ జైక్రో దురూద్ మే వఖ్తే గుజారియే,
 దున్యా కీ బాత్ తో కిసీ భీ మస్జిద్ మే న చాహియే న కి యహ్((5)
 మదీనయే తయ్యిబా اِدَاةَ اللهِ سِرْفًا وَخَطِيْمًا మే రోజో నసీబ్ హో ఖుసూసన్
 గర్మీ మే తో క్యా కహ్నా కి ఇస్ పర్ వా'దయే షఫాఅత్ హై (6) యహ్(

హర్ నేకీ ఏక్ కీ పచాస్ హజార్ లిఖీ జాతీ హై, లిహాజ్ ఇబాదత్ మే జేయాదా కోషిష్ కీజియే, ఖానే పీనే కీ కమీ జేరూర్ కీజియే ఔర్ జహా(తక్ హో సకే తసద్దుఖ్ (యా'నీ ఖైరాత్) కీజియే ఖుసూసన్ యహా(వాలోంపర్ (7) ఖుర్ఆనే మజీద్ కా కమ్ సే కమ్ ఏక్ ఖత్మ యహా(ఔర్ ఏక్ హతీమే కా'బయే ముఅజ్జమా మే కర్ లీజియే (8) రోజయే అన్వర్ పర్ నజర్ ఇబాదత్ హై జైసే కా'బయే ముఅజ్జమా యా ఖుర్ఆనే, మజీద్ కా దేఖ్నా తో అదబ్ కే సాథ్ ఇస్ కీ కసరత్ కీజియే ఔర్ దురూదో సలామ్ అర్జ్ కీజియే (9) పంజ్గానా యా కమ్ అజ్జే కమ్ సుబ్హ్ షామ్ మువా-జహా షరీఫ్ మే అర్జ్ సలామ్ కే లియే హజేర్ హా (10) షహర్ మే ఖ్వాహ్ షహర్ సే బాహర్ జహా(కహీ గుంబదే ముబారక్ పర్ నజర్ పడే, ఫోరన్ దస్తే బస్తా ఉధర్ ముహ్ కర్ కే సలాతో సలామ్ అర్జ్ కీజియే, బె ఇస్ కే హర్గిజ్ న గుజేరియే కి ఖిలాఫ్ అదబ్ హై (11) హత్తల్ వస్అ కోషిష్ కీజియే కి మస్జిదే అవ్వల్ యా'నీ హుజూరే అఖ్దస్ ﷺ కే జేమానే మే జితనీ థీ ఉస్ మే నమాజ్ పడియే ఔర్ ఉస్ కీ మిఖ్దార్ 100 హాథ్ తూల్ (లంబాయీ) ఔర్ 100 హాథ్ అర్జ్ (చౌడాయీ) (యా'నీ తఖ్రీబన్ 50X50 గజ్) హై అగర్చే బాద్ మే కుచ్ ఇజౌఫో హువా హై, ఉస్ (యా'నీ ఇజౌఫో షుదా హిస్సే) మే నమాజ్ పడ్నా భీ మస్జిదున్-బవియ్యిష్వరీఫ్ ﷺ హీ మే పడ్నా హై (12) రోజయే అన్వర్ కా న తవాఫ్ కీజియే, న సజ్దా, న ఇత్నా రుక్నా కి రుకూ కే బరాబర్ హా. రసూలుల్లాహ్ ﷺ కీ తా'జీమ్ ఉన్ కీ ఇతాఅత్ మే హై.

(మాఖ్జాజన్ బహారే షరీఅత్, జిల్డ్ అవ్వల్, స.1227 తా 1228)

అలమె వజ్జే మే రఖ్నా మేరా పర్ పర్ హోతా

కాష్ ! మై గుంబదే ఖజీరా కా కబూతర్ హోతా

జాలీ ముబారక్ కే రూబరూ పథ్నే కా విద్ : జో కోయీ హుజూరే
అక్రమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ ఖబ్రే ముఅజ్జమ్ కే రూబరూ
ఖడా హో కర్ యెహ్ ఆయతే షరీఫ్ ఏక్ బార్ పడే :

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ ⑤۶

ఫిర్ 70 మర్తబా యెహ్ అర్జీ కరే : صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَسَلَّمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ :
ఫిరిష్తా ఇన్ కే జవాబ్ మే యూ (కహతా హై : అయ్ ఫులా (! తుర్పు
పర్ అల్లాహ్ పాక్ కా సలామ్ హో. ఫిర్ ఫిరిష్తా ఉన్ కే లియే దుఆ కర్తా
హై : యా అల్లాహ్ పాక్ ! ఇన్ కీ కోయీ హాజత్ అయసీ న రహే జిన్
మే యెహ్ నాకామ్ హో. (الْمَوَاهِبُ اللَّدُنِيَّةُ ۳ ص ۴۱۲)

దుఆ కే లియే జాలీ ముబారక్ కో పీర్ మత్ కీజియే : జబ్ జబ్
సునహరీ జాలియోంకే రూబరూ హజీరీ కీ సఆదత్ మిలే ఇధర్ ఉధర్
హర్గిజ్ న దేఖియే ఔర్ ఖాస్ కర్ జాలీ షరీఫ్ కే అందర్ ఝాంక్నా తో
బహుత్ బడీ జరూఅత్ హై. ఖోబ్రె కీ తరఫ్ పీర్ కియే కమ్ అజ్ కమ్ చార్⁴
హాథ్ (యా'నీ తఖ్రీబిన్ దో గజ్) జాలీ ముబారక్ సే దూర్ ఖడే రహియే

ఔర్ మువా-జేహా షరీఫ్ కీ తరఫ్ రుఖ్ కర్ కే సలామ్ అర్జ్ కీజియే, దుఆ
 భీ మువా-జేహా షరీఫ్ హీ కీ తరఫ్ రుఖ్ కియే మాంగియే. బా'జ్ లోగ్
 వహా దుఆ మాంగినే కే లియే కా'బే కీ తరఫ్ ముహ్ కర్నే కో కహతే హై,
 ఉన్ కీ బాతో(మే ఆ కర్ హర్గిజ్ హర్గిజ్ సునహరీ జాలియోంకీ తరఫ్
 ఆఖ్లా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కో యా'నీ కా'బే కే కా'బే కో పీర్ మత్ కీజియే.

కా'బే కీ అ-జే-మతోంకా మున్సిర్ సహీ(హూ(లేకిన్

కా'బే కా భీ హై కా'బా మీతే నబీ కా రోజ్

(వసాయిలే బఖ్షిష్.స.298)

పచాన్ హజార్ ఏ'తికాఫ్ కా సవాబ్ : జబ్ జబ్ ఆప్
 మస్జిదున్న-బవియ్యిషరీఫ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم మే దాఖిల్ హో తో ఏ'తికాఫ్
 కీ నియ్యత్ కర్నా న భూలియే, ఇన్ తరహా హర్ బార్ ఆప్ కో “పచాన్
 హజార్ సప్త ఏ'తికాఫ్” కా సవాబ్ మిలేగా ఔర్ జేమ్మన్ ఖానా, పీనా,
 ఇఫ్తార్ కర్నా వగైరా భీ జాయిజ్ హో జాయేగా. ఏ'తికాఫ్ కీ నియ్యత్ ఇన్
 తరహా కీజియే :

1¹ نَوَيْتُ سُنَّتَ الْإِعْتِكَافِ తర్జుమా : మై నే సున్నతే ఏ'తికాఫ్ కీ
 నియ్యత్ కీ.

1: బాబుస్సలామ్ ఔర్ బాబురహ్మత్ సే మస్జిదే న-బేవీ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم మే దాఖిల్
 హో తో సామ్నె వాలే సుతూన్ ముబారక్ పర్ గౌర్ సే దేఖేంగే తో సునహరీ హర్ఫ్ సే
 “نَوَيْتُ سُنَّتَ الْإِعْتِكَافِ” ఉభౌ హువా సజర్ అయేగా జో కి అషిఖానే రసూల్ కీ యాద్ దిహానీ
 కే లియే హై.

రోజోనా పాంచ్ హజ్ కా సవాబ్ : ఖుసూసన్ చాలీన్ నమాజే బల్క్రి తమామ్ ఫర్జ్ నమాజే మస్జిదున్న-బేవియ్యిష్షర్ఫ్ **عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** హీ మే అదా కీజియే కి తాజ్దారే మదీనా, రాహతే ఖేల్స్ సీనా **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** కా ఫర్మానే ఆలీషాన్ హై : “జో షఖ్స్ వుజూ కర్ కే మేరీ మస్జిద్ మే నమాజే పడ్డనే కే ఇరాదే సే నిక్లే యెహ్ ఉన్ కే లియే ఏక్ హజ్ కే బరాబర్ హై.” (شُعَبُ الْإِيمَان ج ۳ ص ۴۹۹ حدیث ۴۱۹۱)

సలామ్ జబానీ హీ అర్జ్ కీజియే : వహ(జో భీ సలామ్ అర్జ్ కర్నా హై, వోహ్ జబానీ యాద్ కర్ లేనా మునాసిబ్ హై, కితాబ్ సే దేఖ్ కర్ సలామ్ ఔర్ దుఆ కే సీగే వహ(పడ్డనా అజీబ్ సా లగ్తా హై క్యూంకి సర్వరే కాయేనాత్, షహన్నాహే మౌజూదాత్ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** జిస్మానీ హయాత్ కే సాథ్ హుజ్రయే ముబా-రకా మే ఖేబ్లే కీ తరఫ్ రుఖ్ కియే తష్రీఫ్ ఫర్మా హై ఔర్ హమారే దిలో(తక్ కే ఖత్రాత్ (యానీ ఖయాలాత్) సే ఆగాహ్ హై. ఇన్ తసవ్వూర్ కే ఖాయీమ్ హో జానే కే బాద్ కితాబ్ సే దేఖ్ కర్ సలామ్ వగైరా అర్జ్ కర్నా బ జాహిర్ భీ నా మునాసిబ్ మా'లూమ్ హోతా హై, మ-సలన్ ఆప్ కే పీర్ సాహిబ్ ఆప్ కే సామ్నే మౌజూద్ హో తో ఆప్ ఉన్ కో కితాబ్ సే పథ్ పథ్ కర్ సలామ్ అర్జ్ కరంగే యా జబానీ హీ “యా హజ్జేరత్ **عَلَيْهِمُ السَّلَام**” కహేంగే? ఉమ్మీద్ హై ఆప్ మేరా ముద్దత సమర్పి గయే హోంగే. **యాద్ రఖియే ! బార్గాహే రిసాలత్** **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** మే బనే సజే అల్ఫాజ్ నహీ బల్క్రి దిల్ దేఖే జాతే హై.

బుధ్ధియా కో దీదార్ హో గయా: మదీనయే ముసవ్వరహ్
 رَاَىَ اللّٰهُ سَرَفًا وَتَعْظِيْمًا 1405 సి.హి. కీ హజేరీ మే సగే మదీనా عُنْوَ كُو
 ఏక్ పీర్ భాయీ మర్హూమ్ హజీ ఇస్మాయిల్ నే యెహ్ వాఖీఆ సునాయా
 థా : దో యా తీన్ సాల్ పహలే తఖ్రీబన్ 85 సాలహ్ ఏక్ హజ్జన్ భీ
 సునహ్రి జాలియోంకే రూబరూ సలామ్ అర్జ్ కర్నే హజేర్ హుయీ ఔర్
 అప్పే టూటే ఫూటే అల్ఫజ్జే మే సలాతో సలామ్ అర్జ్ కర్నా షురూ కియా,
 నాగాహ్ ఏక్ ఖాతున్ పర్ నజర్ పడీ జో కితాబ్ సే దేఖ్ దేఖ్ కర్
 నిహాయత్ ఉమ్దా అల్ఫాబ్ కే సాథ్ సలాతో సలామ్ అర్జ్ కర్ రహీ థీ, యెహ్
 దేఖ్ కర్ బెచారీ అన్పద్ బుధ్ధియా కా దిల్ డూబనే లగా, అర్జ్ కీ : యా
 రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! మై తో పడీ లిఖీ హూ(నహీ జో అచ్చే
 అచ్చే అల్ఫజ్జే కే సాథ్ సలామ్ అర్జ్ కర్ సకూ(, ముర్ఖు అన్పద్ కా
 సలామ్ ఆప్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో కహా(పసంద్ ఆయేగా ! దిల్ భర్
 ఆయా, రో థో కర్ చుప్ జో రహీ. రాత్ జబ్ సోయీ తో సోయీ హుయీ
 ఖీస్మత్ అంగ్డాయీ లే కర్ జాగ్ ఉరీ ! క్యా దేఖ్తీ హై కి సిర్హనే ఉమ్మత్
 కే వాలీ, సర్కారే ఆలీ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ తషరీఫ్ లాయే హై(, లబ్హయే
 ముబా-రకా కో జుమ్బిష్ హుయీ, రహ్మత్ కే ఫూల్ ఝడ్నే లగే,
 అల్ఫజ్జే కుచ్ యూ(తరీతీబ్ పాయే : “మాయూస్ క్యూ(హోతీ హో?
 హమ్ నే తుమ్హారా సలామ్ సబ్ సే పహలే ఖబూల్ ఫర్మాయా.”

తుమ్ ఉన్కే మదద్గార్ హో తుమ్ ఉన్కే తర్ఫేదార్ జో తుమ్ కో నికమ్మ సే నికమ్మా నజర్ ఆయే
 లగాతే హై(ఉన్ కో భీ నీనే సే ఆఖా జో హోతా నహీ ముహ్ లగానే కే ఖాబిల్

صَلَّى اللّٰهُ عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

అల్ ఇన్సిజార్.....! అల్ ఇన్సిజార్.....! : సబ్జే సబ్జే గుంబద్ బెర్ హుజ్రయే
 మఖ్సూరా (యా'నీ వోహ్ ముబారక్ కమ్రా జిన్ మే హుజూరే అన్వర్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ ఖైబ్రే మునవ్వర్ హై) పర్ నజర్ జమానా ఇబాదత్
 బెర్ కారే సవాబ్ హై. జేయాదా సే జేయాదా వఖ్త్ మస్జిదున్న-బవియ్యిషరీఫ్
 عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ మే గుజార్నే కీ కోషిష్ కీజియే. మస్జిద్ షరీఫ్ మే
 బైరే హుయే దురూదో సలామ్ పద్ధతే హుయే హుజ్రయే ముతహ్వారా పర్
 జిత్నా హో సకే నిగాహే అఖ్దత్ జమాయా కీజియే బెర్ ఇస్ హసీన్
 తసవ్వూర్ మే దూబ్ జాయా కీజియే గోయా అన్ఖరీబ్ హమారే మీరే మీరే
 أَفْخَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ హుజ్రయే మునవ్వరహ్ సే బాహర్ తషరీఫ్
 లానే వాలే హై(. హిజ్రో ఘోఖ్ బెర్ ఇన్సిజారే ఆఖాయే నామ్దార్ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 صَلَّى اللَّهُ మే అప్పే ఆంసూవోంకో బహనే దీజియే.

క్యా ఖబర్ ఆజ్ హీ దీదార్ కా అర్మా (నికలే

అప్పే ఆంఖోంకో అఖ్దత్ సే బిఛాయే రఖియే

ఏక్ మెమన్ హాజీ కో దీదార్ హో గయా : సగే మదీనా عَفْرَى కో
 1400 సి.హి. కీ హజిరీ మే మదీనయే పాక్ شَرَفَاوَسْرَفِيَّ مే
 బాబుల్ మదీనా కరాచీ కే ఏక్ నా జవాన్ హాజీ నే బతాయా కి మై
 మస్జిదున్న-బవియ్యిషరీఫ్ عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ మే రహ్మతే ఆలమ్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ హుజ్రయే మఖ్సూరా కే పీఛే పుప్తే అత్హోర్ కీ జానిబ్
 సబ్జే జాలియోంకే పీఛే బైరా హువా థా కి ఏన్ బెదారి కే ఆలమ్ మే, మై

నే దేఖా కి అచానక్ సబ్జే సబ్జే జాలియోంకీ రుకావట్ హట్ గయీ ఔర్
 తాజ్దారే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫో సీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ హుజ్రయే పాక్ సే
 బాహర్ తషరీఫ్ లే ఆయే ఔర్ ముర్షి సే ఫర్మానే లగే : “మాంగ్ క్యా
 మాంగ్తా హై?” మై నూర్ కీ తజల్లియో(మే ఇస్ ఖదర్ గుమ్ హో గయా
 కి కుచ్ అర్ద్ కరనే కీ జసారత్ (యాసీ హిమ్మత్) హీ న రహీ, ఆహ్ ! మేరే
 ఆఖా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ జల్వీ దిఖా కర్ ముర్షి తడప్తా ఛోడ్ కర్ అప్పే
 హుజ్రయే ముతహ్దరా మే వాపస్ తషరీఫ్ లే గయే.

షరీఫతే దీద్ నే ఇక్ ఆగ్ లగాయీ దిల్ మే తపిషే దిల్ కో బదాయా హై బురూనే న దియా
 అబ్ కహ్(జాయేగా సఖ్లా తేరా మేరే దిల్ సే తహ్ మే రఖ్లా హై ఇసే దిల్ నె గుమానే న దియా
 గలియో(మే న ధూకియే ! : మక్కె మదీనే కీ గలియో(మే ధూకా న
 కీజియే, నా హీ నాక్ సాఫ్ కీజియే. జాన్తే నహీ(ఇన్ గలియో(సే
 హమారే ప్యారే ఆఖా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ గుజ్జేరే హై(.

వో పాయే సజర్ హోష్ మే ఆ, కూచి(నబీ హై అంఖోంసే ఫీ చల్నా తో యహ్(బె అదబీ హై
 జన్నతుల్ బఖీ : జన్నతుల్ బఖీ షరీఫ్ నీజ్ జన్నతుల్ మత్లా (మక్కయే
 ముక్ర్రమా) దోనో ముఖద్దస్ ఖల్లిస్తానోంకె మఖ్బరో(ఔర్ మజారోంకో
 షహీద్ కర్ దియా గయా హై. హజారహ్ సహాబయే కిరామ్ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
 ఔర్ బె షుమార్ అప్పే బైతే అత్హార్ رَضُواْ عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ వ జెలియా ఏ

కిబార్ వ ఉష్నాఖ్ జోర్ **رَحْمَةُ اللَّهِ الْعَافِ** కే మజూరాత్ కే నుఖ్వాష్ తక్ మిటా
 దియే గయే హై. హజేరీ కే లియే అందర్ దాఖిలే కీ సూరత్ మే ఆప్ కా
 పావూ (**اللَّهُمَّ** కిసీ భీ సహాబీ యా ఆషిఖే రసూల్ కే మజూర్ షరీఫ్ పర్
 పడ్ సక్తా హై. షర్-యీ మన్అలా యెహ్ హై కి ఆమ్ ముసల్మానోంకీ
 ఖేబ్రో (పర్ భీ పావూ (రఖీనా హరామ్ హై. “రద్దుల్ ముహ్తార్” మే హై:
 (ఖేబ్రీస్తాన్ మే ఖేబ్రే (మిటా కర్) జో నయా రాస్తా నికాలా గయా హో ఉ
 స్ పర్ చల్నా హరామ్ హై. (**الرُّحْمَةُ**) బల్గి నయే రాస్తే
 కా సిర్ఫ్ గుమాన్ హో తబ్ భీ ఉస్ పర్ చల్నా నా జాయిజ్ వ గునాహ్
 హై. (**الرُّحْمَةُ**) లిహజ్జా మ-దనీ ఇల్లిజా హై కి బాహర్ హీ
 సే సలామ్ అర్జ్ కీజియే ఔర్ వోహ్ భీ జన్నతుల్ బఖీ కే సద్ దర్వాజే
 (MAIN ENTRANCE) పర్ నహీ (బల్గి ఉస్ కీ చార్ దీవారీ కే
 బాహర్ ఉస్ సమ్మి ఖడే హో జహ్ (సే ఖేబ్రే కో ఆప్ కీ పీర్ హో తాకి
 మద్హూనీనే బఖీ కే చెహరే ఆప్ కీ తరఫ్ రహే. అబ్ ఇస్ తరహ్

అహ్లే బఖీ కో సలామ్ అర్జ్ కీజియే

السلام عليكم دار قوم مؤمنين فإنا

తరజమా : తుమ్ పర్ సలామ్ హో అయ్ మోమినోంకీ బస్తీ మే రహనే వాలో! (హమ్ భీ

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ ط اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَاهِلِ

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ ! తುమ్ ಸೆ ಆ ಮಿಲನೆ ವಾಲೆ ಹ್ಲೇ. ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಬಖಿಯೆ ಗರಖಿದ್ ವಾಲ್‌ಂಕೆ

الْبَقِيْعُ الْغَرْقَدِ ط اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلَهُمْ ط

ಮಗ್‌ಫಿರತ್ ಫರಮಾ. ಅಯ್ ಅಲ್ಲಾಹ್ ಪಾಕ್ ! ಹಮೆ ಭಿ ಮುಅಫ್ ಫರಮಾ ಔರ್ ಇನ್ಹೆ ಭಿ ಮುಅಫ್ ಫರಮಾ.

ದಿಲಿಂಪರ್ ಖನ್‌ಜರ್ ಫಿರ್ ಜಾತಾ : ಆಹ್ ! ಎಕ್ ವಖ್ತ್ ವಾಹ್ ಥಾ ಕಿ ಜಬ್
 ಹಿಜಾಜೆ ಮುಖ್‌ದ್ವನ್ ಮೆ ಅಹಾಲೆ ಸುನ್ನತ್ ಕಿ “ಖಿದ್ಮತ್” ಕಾ ದಾರ್ ಥಾ ಔರ್ ಈ
 ಸ್ ವಖ್ತ್ ಕೆ ಖತೀಬ್ ಇಮಾಮ್ ಭಿ ಆಷಿಖಾನೆ ರಸೂಲ್ ಹುವಾ ಕರ್ತೆ ಥೆ, ಜುಮುಅ
 ಕೆ ರಾಜೆ ದಾರಾನೆ ಖುತ್ಬಾ ಜಬ್ ಖತೀಬ್ ಸಾಹಿಬ್ ಮಸ್ಜಿದೆ ನ-ಬವಿ ಷರೀಫ್
 عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ಮೈ ರಾಜೆಯೆ ಅನ್ವರ್ ಕಿ ತರಫ್ ಸಾಫ್ ಸೆ ಇಷಾರಾ ಕರ್ತೆ
 ಹುಯೆ (يَا نَبِيَّ اللَّهِ) عَلَى هَذَا النَّبِيِّ ط
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ಪರ್ ದುರೂದ್ ಸಲಾಮ್ ಹಾಕ್) ಕಹಾತೆ ತ್ ಹಾಜಾರ್
 ಆಷಿಖಾನೆ ರಸೂಲ್ ಕೆ ದಿಲಿಂಪರ್ ಖನ್‌ಜರ್ ಫಿರ್ ಜಾತಾ ಔರ್ ವಾಹ್ ಆಜೆಖುದ್
 ರಫ್ತೆಗೆ ಕೆ ಆಲಮ್ ಮೆ ರಾನೆ ಲಗ್ ಜಾಯಾ ಕರ್ತೆ.

ಅಲ್ ವದಾಯಿ ಹಾಜಿರಿ : ಜಬ್ ಮದಿನಯೆ ಮುನವ್ವರಹ್
 سَرَفًا وَتَعْظِيمًا ಸೆ ರುಖ್‌ಸತ್ ಹಾನ್ ಕಿ ಜಾ ಸಾಜೆ ಫುಡೀ ಆಯೆ ರಾತೆ ಹುಯೆ ಔರ್ ನ ಹಾ ಸಕೆ
 ತ್ ರಾನೆ ಜ್ಲೆಸಾ ಮುಹ್ ಬನಾಯೆ ಮುವಾ-ಜೆಹಾ ಷರೀಫ್ ಮೆ ಹಾಜಿರಿ ಹಾ ಕರ್
 ರ್ ರಾ ಕರ್ ಸಲಾಮ್ ಅರ್ಹ್ ಕಿಜಿಯೆ ಔರ್ ಫಿರ್ ಸಾಜೆ ವ ರಿಫ್ತೆ ಕೆ ಸಾಫ್

(అర్థం) :

اَلْوَدَاعُ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَلْوَدَاعُ يَا رَسُوْلَ اللهِ
 اَلْوَدَاعُ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَلْفِرَاقُ يَا رَسُوْلَ اللهِ
 اَلْفِرَاقُ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَلْفِرَاقُ يَا رَسُوْلَ اللهِ
 اَلْفِرَاقُ يَا حَبِيْبَ اللهِ اَلْفِرَاقُ يَا نَبِيَّ اللهِ
 اَلْاَمَانُ يَا حَبِيْبَ اللهِ لَا جَعَلَهُ اللهُ تَعَالٰى
 اَخِرَ الْعَهْدِ مِنْكَ وَلَا مِنْ زِيَارَتِكَ وَلَا
 مِنْ الْوُقُوْفِ بَيْنَ يَدَيْكَ اِلَّا مِنْ خَيْرٍ
 وَعَافِيَةٍ وَصِحْحَةٍ وَسَلَامَةٍ اِنْ عِشْتُ
 اِنْ شَاءَ اللهُ تَعَالٰى جِئْتُكَ وَاِنْ مِتُّ فَاَوْدَعْتُ
 عِنْدَكَ شَهَادَتِيْ وَاَمَانَتِيْ وَعَهْدِيْ وَمِيثَاقِيْ
 مِنْ يَوْمِنَا هَذَا اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهِيَ شَهَادَةُ

أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ
 أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﴿سُبْحَنَ رَبِّكَ
 رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلَامٌ عَلَى
 الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾
 آمِينَ آمِينَ آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ بِحَقِّ طُهُ وَيَس

అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

ఆహ్ ! అబ్ వఖ్తే రుఖ్తే హై ఆయా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా
 సద్మయే హిజ్ర్ కైసే సహూంగా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా
 బే ఖరారి బధీ జా రహీ హై హిజ్ర్ కీ అబ్ ఘుడీ ఆ రహీ హై
 దిల్ హువా జాతా హై పారా పారా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా
 కిన్ తరహ్ షౌఖ్ సే మై చలా థా దిల్ కా గున్పా ఖుషీ సే ఖిలా థా
 ఆహ్ ! అబ్ ఛూట్తా హై మదీనా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

కూయే జానా(కీ రంగీ ఫజావో ! అయ్ ముఅత్తర్ ముఅంబర్ హవావో !

లో సలామ్ ఆఖిరీ అబ్ హమారా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

కాష్ ! ఖీస్మత్ మేరా సాథ్ దేతీ మౌత్ భీ యా-వరీ మేరీ కర్తీ

జాన్ ఖద్మో(పే ఖుర్బాన్ కర్తా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

సోజే ఉల్ఫత్ సే జల్తా రహూ(మై ఇష్క్ మే తేరే ఘుల్తా రహూ(మే

ముర్ఖు కో దీవానా సమ్మే జమానా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

మై జహా(భీ రహూ(మేరే ఆఖా హో నజర్ మే మదీనే కా జల్వా

ఇల్తిజా మేరీ మఖ్సూల్ ఫర్మా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

కుఛ్ న హున్నే అమల్ కర్ సకా హూ(నజ్రే చంద్ అష్క్ మై కర్ రహా హూ(

బస్ యెహీ హై మేరా కుల్ అసాసా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

ఆంఖ్ సే అబ్ హువా ఖూన్ జారీ రూహ్ పర్ భీ హై అబ్ రంజ్ తారీ

జల్ద్ అత్తార్ కో ఫిర్ బులానా అల్ వదా తాజ్దారే మదీనా

అబ్ పహలే కీ తరహ్ పైఖైనే కరీమైన్ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ కీ పాక్
బార్గాహో(

మే భీ సలామ్ అర్జీ కీజియే, ఖూబ్ రోరో కర్ దుఆయే మాంగియే బార్
 బార్ హాజీరీ కా సువాల్ కీజియే ఔర్ మదీనే మే ఈమాన్ వ ఆఫ్ఝ్యుత్
 కే సాథ్ మాత్ ఔర్ జన్నతుల్ బఖీ మే మద్ఫన్ కీ భీక్ మాంగియే. బా'దే
 ఫరాగత్ రోతే హుయే ఉల్లే పావూ(చలియే ఔర్ బార్ బార్ దర్బారే
 రసూల్ ﷺ కో ఇస్ తరహా హస్రత్ భరీ నజర్ సే దేఖియే
 జిస్ తరహా కోయీ బచ్చా అప్పీ మా(కీ గోద్ సే జుదా హోనే లగే తో
 బిలక్ బిలక్ కర్ రోతా ఔర్ ఉన్ కీ తరఫ్ ఉమ్మిద్ భరీ నిగాహోంసే దేఖ్తా
 హై కి మా(అబ్ బులాయేగీ, కి అబ్ బులాయేగీ ఔర్ బులా కర్ షఫ్త్
 సే సీనే సే చిమ్టా లేగీ. అయ్ కాష్! రుఖ్నత్ కే వఖ్త్ అయ్సా హో జాయే
 తో కైసీ ఖుష్ బఖ్తీ హై, కి మదీనే కే తాజ్దార్ ﷺ బులా
 కర్ అప్పే సీనే సే లగా లే ఔర్ బే ఖరార్ రూహ్ ఖద్మో(మే ఖుర్బాన్ హో
 జాయే.

హై తమన్నాయే అత్తార్ యా రబ్ ఉన్నె ఖద్మో మే యూ హూత్ ఆయే
 రుహ్మామ్ కర్ జబ్ గిరే మేరా లాషా థామ్ లే(బడ్ కే షాహే మదీనా

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ
 تَوْبُوا إِلَى اللهِ! اَسْتَغْفِرُ اللهَ
 صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

మక్కుయే ముకర్రమా رَزَادَهَا اللَّهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا కీ జేయారతే (

విలాదత్ గాహే సర్వరే ఆలమ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : హజ్జేరతే అల్లామా
 ఖుత్బుద్దీన్ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ఫరీమాతే హై (: హుజూరే అక్రమ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
 కీ విలాదత్ గాహే పర్ దుఆ ఖుబూల్ హోతీ హై. (بلد الايمان ౨౦౧) యహా(
 పహుంచనే కా ఆసాన్ తరీఖా యెహ్ హై కి ఆప్ కోహే మర్వహ్ కే కిసీ
 భీ ఖరీబీ దర్వాజే సే బాహర్ ఆ జాఇయే. సామ్నే నమాజేయొంకే లియే
 బహుత్ బడా ఇహతా బనా హువా హై, ఇహతే కే ఉస్ పార్ యెహ్
 మకానే ఆలిషాన్ అప్పే జల్వే లుటా రహా హై, رَزَادَهَا اللَّهُ దూర్ హీ సే
 నజర్ ఆ జాయేగా. ఖలీఫా హురూన్ రషీద్ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ కీ వాలిదయే
 మోహ్-త-రమా رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ నే యహా(మస్జిద్ తా'మీర్ కర్వాయీ థి.
 ఆజ్ కల్ ఇస్ మకానే అ-జేమత్ నిషాన్ కీ జగహ్ లైబ్రరీ ఖాయిమ్ హై
 ఔర్ ఉస్ పర్ యెహ్ బోర్డ్ లగా హువా హై: “مَكْتَبَةُ الْمَكْرَمَةِ”.

జ-బలే అబూ ఖుబైస్ : యెహ్ దున్యా కా సబ్ సే పహాలా పహాద్
 హై, మస్జిదుల్ హరామ్ కే బాహర్ సఫా వ మర్వహ్ కే ఖరీబ్ వాఖే హై,
 ఇస్ పహాద్ పర్ దుఆ ఖుబూల్ హోతీ హై, అహలే మక్కా ఖహత్ సాలీ కే
 మాఖే పర్ ఇస్ పర్ ఆ కర్ దుఆ మాంగ్తే థే. హదీసే పాక్ మే హై కి
 హ-జరే అస్వద్ జన్నత్ సే యహీ నాజిల్ హువా థా (الترغيب والترهيب ౨/౨౪౭ ౧౨౫ ౧౨౬ ౧౨౭)

www.dawateislami.net

కే ముతాబిఖ్ మస్జిదే ఖాఫ్ మే దఖ్నై హై జో కి మినా షరీఫ్ మే హై.

وَاللّٰهُ تَعَالٰى اَعْلَمُ وَرَسُوْلُهُ اَعْلَمُ - صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ఖదీ-జతుల్ ఖుబ్రా رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا కా మకానే రహ్మాత్ నిషాన్ :

మక్కె మదీనే కే సుల్తాన్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم జబ్ తక్ మక్కయే ముకర్రమా శరఫాత్ మే రహ్మా ఇసీ మకానే అలిషాన్ మే సుకూనత్ పజీర్ రహే. సయ్యిదునా ఇబ్రాహీమ్ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ కే ఇలావా తమామ్ ఔలద్ బ షుమూల్ షహాజాదియే కౌనైన్ బీవీ ఫాతిమా జహరా رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا కీ యహీ విలాదత్ హుయీ. సయ్యిదునా జిబ్రాయీలే అమీన్ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام నే బార్హా ఇస్ మకానే అలిషాన్ కే అందర్ బార్గాహే రిసాలత్ మే హజీర్ దీ, హుజూరే అక్రమ్ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم పర్ కన్రత్ సే నుజూలే వహయ్ ఇసీ మే హువా. మస్జిదే హరామ్ కే బాద్ మక్కయే ముకర్రమా శరఫాత్ మే ఇస్ సే బద్ కర్ అప్నై కోయీ మఖామ్ నహీ. మగర్ సద్ కరోద్ బల్గి అరబో(ఖేరబో(అఫ్సోస్ ! కి అబ్ ఇస్ కే నిషాన్ తక్ మిటా దియే గయే హై ఔర్ లోగో కే చల్నే కే లియే యహా(హమ్వార్ ఫర్ద్ బనా దియా గయా హై. మర్వహ్ కీ పహాడీ కే ఖేరీబ్ వాఖే బాబుల్ మర్వహ్ సే నికల్ కర్ బాయీ తరఫ్ (LEFT SIDE) హస్రత్ భరీ నిగాహో సే సిర్ద్ ఇస్ మకానే అర్న్ నిషాన్ కీ ఫజావోంకీ జేయారత్ కర్ లీజియే.

గారే జ-బలే సార్ : యెహ్ గారే ముబారక్ మక్కుయే ముకర్రమా
 إِدَاهَا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا కీ దాయీ జానిబ్ మహల్లయే మస్ఫలా కీ తరఫ్ కమో
 బేష్ చార్⁴ కిలో మీటర్ పర్ వాఖే “జ-బలే సార్” మే హై. యెహ్ వోహ్
 ముఖద్దస్ గార్ హై జిస్ కా జిక్ర ఖుర్ఆనే కరీమ్ మే హై, మక్కె మదీనే
 కే తాజ్వర్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ అప్పే యారే గార్ వ యారే మజౌర్
 హజ్జీరతే సయ్యదునా సిద్దిఖే అక్బర్ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ కే సాథ్ బ వఖ్తే హిజ్జరత్
 యహ్ (తీన్ రాత్ ఖీయాహ్ పజీర్ రహే. జబ్ దుష్మన్ తలాష్తే హుయే
 గారే సార్ కే ముహ్ పర్ ఆ పహుంచే తో హజ్జీరతే సయ్యదునా సిద్దిఖే
 అక్బర్ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ గమ్జేదా హో గయే బెర్ అర్దే కీ : **యా రసూలల్లాహ్**
! దుష్మన్ ఇత్తనే ఖరీబ్ ఆ చుకే హై(కి అగర్ వోహ్ అప్పే ఖదమో కీ
 తరఫ్ నజర్ డాలేంగే తో హమే దేఖ్ లేంగే, సర్కారే నామ్దార్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే తసల్లీ దేతే హుయే ఫర్మాయా : **لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا**
తర్-జ-మయే కన్జుల్ ఈమాన్ : గమ్ న ఖా బేషఖే అల్లాహ్ హమారే
 సాథ్ హై (التوبة: ٤٠: ١٠) ఇసీ జ-బలే సార్ పర్ ఖాబీల్ నే సయ్యదునా
 హాబీల్ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ కో షహీద్ కియా.

గారే హిరా : తాజ్దారే రిసాలత్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ జుహూరే రిసాలత్
 సే పహలే యహ్ (జిక్ర ఫిక్ర మే మష్గూల్ రహే హై. యెహ్ ఖిల్లా రుఖ్
 వాఖే హై. సర్కారే నామ్దార్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ పర్ పహలీ వహయ్ ఇసీ
 గార్ మే ఉత్తరీ, జో కి **إِنَّا بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ** సే **مَا لَمْ يَعْلَمْ** తక్
 పాంచ్ ఆయతే(హై. యెహ్ గారే ముబారక్ మస్మిదుల్ హరామ్ సే

జానిబే మష్రీఖ్ తఖ్రీబన్ తీన్ మీల్ పర్ వాఖే “జ-బలే హిరా” పర్ హై, ఇస్ ముబారక్ పహాడ్ కో జ-బలే నూర్ భీ కహతే హై. “గారే హిరా” గారే సౌర్ సే అష్టల్ హై క్యూంకి గారే సౌర్ నే తీన్ ³ దిన్ తక్ సర్కారే దో అలమ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే ఖదమ్ చూమే జబ్ కి గారే హిరా సుల్తానే దో సరా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కీ సోహబతే(బా బ-ర్-కత్ సే జేయాదా అర్నా ముష్రఫ్ హువా.

భీస్మత్ సారో హిరా కీ హిర్న్ హై చాహతే హై దిల్ మే గహరా గార్ హమ్

(హదాఇఖే బఖ్షిష్)

దారే అర్ఖమ్ : దారే అక్రమ్ కోహే సఫా కే ఖరీబ్ వాఖే థా. జబ్ కుఫ్ఫారే జఫాకార్ కీ తరఫ్ సే ఖతరాత్ బడే తో సర్వరే కాయెనాత్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ఇసీ మే పోషిదా తౌర్ పర్ తష్రీఫ్ ఫర్మా రహే. ఇసీ మకానే ఆలీషాన్ మే కయీ సాహిబాన్ ముష్రఫ్ బ ఇస్లామ్ హుయే. సయ్యిదుష్ష-హాదా హజ్జేరతే సయ్యిదునా హంజాہُ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ఔర్ అమీరుల్ మోమినీన్ హజ్జేరతే సయ్యిదునా ఉ-మరే ఫారూఖే ఆజమ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ఇసీ మకానే బ-ర్-కత్ నిషాన్ మే దాఖిలే ఇస్లామ్ హుయే. ఇసీ మే యెహ్ ఆయతే ముబా-రకా :

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ హారూన్ రషీద్ رَحِمَهُ اللہُ عَلَیْہِ వాలిద ఏ మోహ్-త-రమా رَحِمَهُ اللہُ عَلَیْہِ నే ఇస్ జగహ్ పర్ మస్జిద్ బన్వాయీ. బాద్ కే కయీ ఖు-లఫా అప్పే అప్పే

దొర్ మే ఇన్ కీ తజ్కీకున్ మే హిస్సా లేతే రహే. అబ్ యెహ్ తాసీ మే షామిల్ కర్ లియా గయా హై ఔర్ కోయా అలామత్ నహీ మిల్తీ.

మహల్ల ఏ మస్సలా : యెహ్ మహల్లా బడా తారీఖీ హై, హజ్జేరతే సయ్యిదునా ఇబ్రాహీమ్ ఖలీలుల్లాహ్ عَلَيْ نَبِيَّاهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ యహీ రహా కర్తే థే, హజ్జేరతే సిద్దీఖ్ వ ఫారూఖ్ వ హంజా وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ భీ ఇసీ మహల్లయే ముబా-రకా మే ఖీయామ్ పజీర్ థే. యెహ్ మహల్లా ఖానయే కా'బా కే హిస్సయే దీవార్ “ముస్తజార్” కీ జానిబ్ వాఫే హై.

జన్నతుల్ మత్లా : జన్నతుల్ బఖీ కే బా'ద్ జన్నతుల్ మత్లా దున్యా కా సబ్ సే అష్టల్ ఖబ్రిస్తాన్ హై. యహా(ఉమ్ముల్ మో'మినీన్ ఖదీ-జతుల్ కుబ్రా, హజ్జేరతే సయ్యిదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ ఔర్ కయీ సహాబా వ తాబియీన్ رَضَوُا اللَّهَ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ఔర్ ఔలియా వ సాలిహీన్ رَحِمَهُمُ اللَّهُ الْبَرِّينَ కే మజౌరాతే ముఖద్దసా హై. అబ్ ఇన్ కే ఖుబ్బే (యా'నీ గుంబద్) వగైరా షహీద్ కర్ దియే గయే హై, మజౌరాత్ మిస్కూర్ కర్ కే ఉన్ పర్ రాస్తే నికాలే గయే హై(. లిహాజ్ బాహర్ రహ్ కర్ దూర్ హీ సే ఇన్ తరహ్ సలామ్ అర్జీ కీజియే :

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الدِّيَارِ مِنْ

సలామ్ హో ఆప్ పర్ అయ్ ఖేబ్రో మే రహనే వాలో(!

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ

మోమినో ఔర్ ముసల్మానో ! ఔర్ హమ్ భీ **إِن شَاءَ اللَّهُ**

بِكُمْ لَاحِقُونَ ۖ نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ ۝

ఆప్ సే మిల్నే వాలే హై. హమ్ అల్లాహ్ పాక్ సే ఆప్ కీ ఔర్ అప్నీ ఆఫియ్యత్ కే తాలిబ్ హై.

అప్నె లియే వాలిదైన్ ఔర్ తమామ్ ఉమ్మత్ కీ మగ్గరత్ కే లియే దుఆ మాంగియే ఔర్ బిల్ ఖుసూస్ అహ్లే జన్నతుల్ మత్లా కే లియే ఈసాలే సవాబ్ కీజియే. ఇస్ ఖబ్రిస్తాన్ మే దుఆ ఖబూల్ హోతీ హై.

మస్జిదే జిన్న్ : యెహ్ మస్జిద్ జన్నతుల్ మత్లా కే ఖరీబ్ వాఖే హై. సర్కారే మదీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సే నమాజే ఫిజ్ర్ మే ఖుర్ఆనే పాక్ కీ తిలావత్ సున్ కర్ యహా(జిన్నాత్ ముసల్మాన్ హుయే థే.

మస్జిదుర్రాయహ్ : యెహ్ మస్జిదే జిన్న్ కే ఖరీబ్ హీ సీధే హాథ్ కీ తరఫ్ హై. “రాయహ్” అ-రబీ మే రుండే కో కహతే హై. వోహ్ తారీఖీ మఖామ్ హై జహా(ఫత్వే మక్కా కే ముఖా పర్ హమారే ప్యారే ఆఖా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే అప్నా రుండా షరీఫ్ నస్బ్ ఫర్మాయా థా.

మస్జిద్ జిజ్రానా : మక్కయే ముకర్రమా رَادَهَا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا నే జానిబే
తాయిఫ్ తత్రీబన్ 26 కిలో మీటర్ పర్ వాఖే హై. ఆప్ భీ యహా(నే ఉ
మ్రే కా ఎహ్ రామ్ బాంధియే కి ఫత్వే మక్కా కే బా'ద్ తాయిఫ్ షరీఫ్ ఫత్హ
కర్ కే వాపసీ పర్ హమారే ప్యారే ఆఖా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْآلِ وَسَلَّمَ నే యహా(నే

ఉప్రే కా ఎహరామ్ జైబే తన్ ఫర్మాయా థా. యూసుఫ్ బిన్ మాహక్
 رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ఫర్మాతే హై : మఖామే జియిర్రానా సే 300 అంబియాయే
 కిరామ్ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ నే ఉప్రే కా ఎహరామ్ బాంధా హై, సర్కారే
 నామ్దార్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే జియిర్రానా పర్ అప్పా ఆసా ముబారక్
 గాడా జిన్ సే పానీ కా చప్పా ఉబ్లా జో నిహాయత్ రండా ఔర్ మీరా థా.
 (١٩, ٢٢, ٢٣, ٢٤, ٢٥, ٢٦, ٢٧, ٢٨, ٢٩, ٣٠, ٣١, ٣٢, ٣٣, ٣٤, ٣٥, ٣٦, ٣٧, ٣٨, ٣٩, ٤٠, ٤١, ٤٢, ٤٣, ٤٤, ٤٥, ٤٦, ٤٧, ٤٨, ٤٩, ٥٠, ٥١, ٥٢, ٥٣, ٥٤, ٥٥, ٥٦, ٥٧, ٥٨, ٥٩, ٦٠, ٦١, ٦٢, ٦٣, ٦٤, ٦٥, ٦٦, ٦٧, ٦٨, ٦٩, ٧٠, ٧١, ٧٢, ٧٣, ٧٤, ٧٥, ٧٦, ٧٧, ٧٨, ٧٩, ٨٠, ٨١, ٨٢, ٨٣, ٨٤, ٨٥, ٨٦, ٨٧, ٨٨, ٨٩, ٩٠, ٩١, ٩٢, ٩٣, ٩٤, ٩٥, ٩٦, ٩٧, ٩٨, ٩٩, ١٠٠) మష్హూర్ హై ఉస్ జగహ్ పర్ కూ (ఆ హై.
 సయ్యిదునా ఇబ్నె అబ్బాస్ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ఫర్మాతే హై: హుజూరే అక్రమ్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే తాయిఫ్ సే వాపసీ పర్ యహ (ఖియామ్ కియా ఔర్
 యహీ మాలే గనీమత్ భీ తఖ్సీమ్ ఫర్మాయా. ఆప్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే
 28 షవ్వాలూల్ ముకర్రమ్ కో యహ (సే ఉప్రే కా ఎహరామ్ బాంధ్ థా.
 (٢٢١, ٢٢٢, ٢٢٣, ٢٢٤, ٢٢٥, ٢٢٦, ٢٢٧, ٢٢٨, ٢٢٩, ٢٣٠, ٢٣١, ٢٣٢, ٢٣٣, ٢٣٤, ٢٣٥, ٢٣٦, ٢٣٧, ٢٣٨, ٢٣٩, ٢٤٠, ٢٤١, ٢٤٢, ٢٤٣, ٢٤٤, ٢٤٥, ٢٤٦, ٢٤٧, ٢٤٨, ٢٤٩, ٢٥٠, ٢٥١, ٢٥٢, ٢٥٣, ٢٥٤, ٢٥٥, ٢٥٦, ٢٥٧, ٢٥٨, ٢٥٩, ٢٦٠, ٢٦١, ٢٦٢, ٢٦٣, ٢٦٤, ٢٦٥, ٢٦٦, ٢٦٧, ٢٦٨, ٢٦٩, ٢٧٠, ٢٧١, ٢٧٢, ٢٧٣, ٢٧٤, ٢٧٥, ٢٧٦, ٢٧٧, ٢٧٨, ٢٧٩, ٢٨٠, ٢٨١, ٢٨٢, ٢٨٣, ٢٨٤, ٢٨٥, ٢٨٦, ٢٨٧, ٢٨٨, ٢٨٩, ٢٩٠, ٢٩١, ٢٩٢, ٢٩٣, ٢٩٤, ٢٩٥, ٢٩٦, ٢٩٧, ٢٩٨, ٢٩٩, ٣٠٠) ఇస్ జగహ్ కీ నిస్బత్ ఖురైష్ కీ ఏక్ ఔరత్ కీ తరఫ్ హై
 జిన్ కా లఖబ్ జియిర్రానా థా. (١, ٢, ٣, ٤, ٥, ٦, ٧, ٨, ٩, ١٠, ١١, ١٢, ١٣, ١٤, ١٥, ١٦, ١٧, ١٨, ١٩, ٢٠, ٢١, ٢٢, ٢٣, ٢٤, ٢٥, ٢٦, ٢٧, ٢٨, ٢٩, ٣٠, ٣١, ٣٢, ٣٣, ٣٤, ٣٥, ٣٦, ٣٧, ٣٨, ٣٩, ٤٠, ٤١, ٤٢, ٤٣, ٤٤, ٤٥, ٤٦, ٤٧, ٤٨, ٤٩, ٥٠, ٥١, ٥٢, ٥٣, ٥٤, ٥٥, ٥٦, ٥٧, ٥٨, ٥٩, ٦٠, ٦١, ٦٢, ٦٣, ٦٤, ٦٥, ٦٦, ٦٧, ٦٨, ٦٩, ٧٠, ٧١, ٧٢, ٧٣, ٧٤, ٧٥, ٧٦, ٧٧, ٧٨, ٧٩, ٨٠, ٨١, ٨٢, ٨٣, ٨٤, ٨٥, ٨٦, ٨٧, ٨٨, ٨٩, ٩٠, ٩١, ٩٢, ٩٣, ٩٤, ٩٥, ٩٦, ٩٧, ٩٨, ٩٩, ١٠٠) అవామ్ ఇస్ మఖామ్ కో
 “బడా ఉప్రహ్” బోల్తే హై. యెహ్ నిహాయత్ హీ పుర్సోజ్ మఖామ్
 హై, హజ్జీరతే సయ్యిదునా పైఖ్ అబ్దుల్ హఖ్ ముహద్దీస్ దెహల్వీ
 رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ “అఖ్బారుల్ అఖ్బార్” మే నఖ్లే కర్తే హై (కి మేరే పీరో ముర్షిద్
 హజ్జీరతే సయ్యిదునా పైఖ్ అబ్దుల్ వహ్బ్ ముత్తఖ్ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ నే ముర్షి
 తాకిద్ ఫర్మాయీ హై కి మఖా మిల్నే పర్ జియిర్రానా సే జరూర్ ఉ
 ప్రే కా ఎహరామ్ బాంధ్నా కి యెహ్ అయేసా ము-తబర్రక్ మఖామ్
 హై కి మై నే యహ (ఏక్ రాత్ కే ముఖ్తసర్ సే హిస్సే కే అందర్ సా సే
 జాయిద్ బార్ మదినే కే తాజ్దార్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కా ఖ్వాబ్ మే
 దీదార్ కియా హై - الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى إِحْسَانِهِ

- الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى إِحْسَانِهِ - హజీరతే సయ్యదునా పైఖ్ అబ్దుల్ వహ్హబ్ ముత్తఖీ
 هُوَ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَيْهِ - కా మా'మూల్ థా కి ఉమ్రే కా ఎహరామ్ బాంధనే కే లియే
 రోజ్ రఖ్ కర్ పైదల్ జిఇర్రానా జాయా కరతే థే. (مُلَخَّصٌ از اخبار الاخيار ص 278)
 మజారే మైమూనా رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : మదీనా రోడ్ పర్ “నవారియా” కే ఖరీబ్
 వాఖే హై. తా-దమే తాహరీర్ యహంకీ హజీరీ కా ఏక్ తరీఖా యెహ్ కి
 ఆప్ బస్ 2 A యా 13 మే సువార్ హా జాయియే, యెహ్ బస్ మదీనా
 రోడ్ పర్ తన్ఈమ్ యానీ మస్జిదే ఆయిషా رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا సే గుజరతీ హుయీ
 ఆగే బధ్తీ హై, మస్జిదుల్ హరామ్ సే తఖ్రీబన్ 17 కిలో మీటర్ పర్ ఇన్
 కా ఆఖిరీ స్టాప్ “నవారియా” హై, యహా(ఉతర్ జాయియే జెర్ పలట్
 కర్ రోడ్ కే ఉసీ కనారే పర్ మక్కుయే ముక్ర్రమా رَزَاكَ اللَّهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا కీ
 తరఫ్ చల్నా షురూ కీజియే, దస్ యా పన్దరహ్ మినట్ చల్నే కే బాద్
 ఏక్ పోలీస్ చెక్ పోస్ట్ (సుక్తయే తఫ్తీష్) హై ఫిర్ మాఖ్సే హుజ్జాజ్ బనా
 హువా హై ఇన్ సే థోధా ఆగే రోడ్ కీ ఉసీ జానిబ్ ఏక్ చార్ దీవారీ నజర్
 ఆయేగీ, యహీ ఉమ్మూల్ మో'మినీన్ హజీరతే సయ్య-దతునా మైమూనా
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا కా మజారే ఫాయిజ్ అన్వార్ హై. యెహ్ మజారే ముబారక్
 సడక్ కే బీచ్ మే హై. లోగోంకా కహనా హై కి సడక్ కీ తా'మీర్ కే లియే
 ఇన్ మజార్ షరీఫ్ కో షహీద్ కరనే కీ కోషిష్ కీ గయీ తో ట్రాక్టర్
 (TRACTOR) ఉలట్ జాతా థా, నాచార్ యహా(చార్ దీవారీ
 బనా దీ గయీ. హమారీ ప్యారీ అమ్మీజాన్ సయ్య-దతునా

మైమూనా رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا కీ కరామత్ మర్హబా !

అహ్మ ఇస్లామ్ కీ మా-దరానే షఫ్ ఖ్

బానువానే తహారత్ పే లాఖో (సలామ్

“యా నబీ ! చప్పే కరమ్” కే గ్యారహ్ హురూఫ్ కీ నిస్బత్ సే
మస్జిదుల్ హరామ్ మే నమాజే ముస్తఫా కే 11 మఖామాత్

(1) బైతుల్లాహ్ షరీఫ్ కే అందర్ (2) మఖామే ఇబ్రాహీమ్ కే పీఛే (3) మతాఫ్ కే కనారే పర్ హా-జరే అస్వద్ కీ సీద్ మే (4) హతీమ్ ఔర్ బాబుల్ కా'బా కే దర్మియాన్ రుక్నే ఇరాఖీ కే ఖరీబ్ (5) మఖామే హుఫ్రహ్ పర్ జో బాబుల్ కా'బా ఔర్ హతీమ్ కే దర్మియాన్ దీవారే కా'బా కీ జద్ మే హై. ఇస్ మఖామ్ కో “మఖామే ఇమామతే జిబ్రాయీల్” భీ కహతే హై. షహన్షాహే దో ఆలమ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే ఇసీ మఖామ్ పర్ సయ్యిదునా జిబ్రాయీల్ عَلَيْهِ السَّلَام్ కో పాంచ్ నమాజో (మే(ఇమామత్ కా షరఫ్ బఖ్షా. ఇసీ ముబారక్ మఖామ్ పర్ సయ్యిదునా ఇబ్రాహీమ్ ఖలీలుల్లాహ్ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام్ నే “తా'మీరే కా'బా” కే వఖ్త్ మిట్టీ కా గారా బనాయా థా (6) బాబుల్ కా'బా కీ తరఫ్ రుఖ్ కర్ కే. (దర్వాజాయే కా'బా కీ సీద్ మే నమాజే అదా కర్నా తమామ్ అత్ రాఫ్ కీ సీద్ సే అప్ప్ట్ హై¹⁾ (7) మీజాబే రహ్మాత్ కీ తరఫ్ రుఖ్ కర్ కే.

1 : కహా జాతా హై : పాక్ వ హిన్ద్ దర్వాజాయే కా'బా హీ కీ సమ్మి వాఖే హై.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى اِحْسَانِهِ وَاللّٰهُ تَعَالٰى اَعْلَمُ وَرَسُوْلُهُ اَعْلَمُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

(కహా జాతా హై కి మజారే జేయాబార్ మే సర్కారే ఆలీ వఖారే
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కా చెవార ఏ పుర్ అన్వార్ ఇసీ జానిబ్ హై) (8)
 తమామ్ హతీమ్ మే ఖుసూసన్ మీజాబే రహ్మత్ కే నీచే (9) రుక్నే అస్వద్
 ఔర్ రుక్నే యమానీ కే దర్మియాన్ (10) రుక్నే షామీ కే ఖరీబ్ ఇన్ తరహా
 కి “బాబే ఉప్రహ్” ఆప్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కి పుష్టే అఖ్టస్ కే పీచే హోతా.
 ఖ్వాహ్ ఆప్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ “హతీమ్” కే అందర్ హో కర్ నమాజ్
 అదా ఫర్మాతే యా బాహర్ (11) హజ్జేరతే సయ్యిదునా ఆదమ్
 సఫియ్యుల్లాహ్ عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام్ కే నమాజ్ పడ్డనే కే మఖామ్
 పర్ జో కి రుక్నే యమానీ కే దాయీ యా బాయీ తరఫ్ హై ఔర్ జాహిర్
 తర్ యెహ్ హై కి ముసల్లాయే ఆదమ్ “ముస్తజార్” పర్ హై.

(కితాబుల్ హజ్, స. 274)

మదీనయే మునవ్వరహ్ కీ జేయారతే(

రౌ-జేతుల్ జన్నహ్ : తాజ్దారే మదీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కే హుజ్ర
 ఏ ముబా-రకా (జిస్ మే సర్కార్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ కా మజారే పుర్
 అన్వార్ హై) ఔర్ మింబరే నూర్బార్ (జహా ఆప్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ
 ఖుత్బా ఇర్షాద్ ఫర్మాయా కర్తే థే) కా దర్మియానీ హిస్సా జిస్ కా
 తూల్ (యానీ లంబాయీ) 22 మీటర్ ఔర్ అర్డ్ (చౌడాయీ) 15

మీటర్ హై రా-జేతుల్ జన్నహ్ యానీ “జన్నత్ కీ క్యారీ” హై. చునాంచే
 హమారే ప్యారే ఆఖా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కా ఫర్మానే అలీషాన్ హై:
 - یَا نَبِیُّ رَبِّیْ وَمِنْ رُوحِی رُوحُہٗ مِنْ رِیَاضِ الْجَنَّةِ -
 కీ దర్మియానీ జగహ్ జన్నత్ కే బాగో(మే సే ఏక్ బాగ్ హై.
 (بخاری ج ۱ ص ۴۰۲ حدیث ۱۱۹۰) ఆమ్ బోల్చాల్ మే లోగ్ ఇసే “రియాజుల్
 జన్నహ్” కహతే హై(మగర్ అన్లె లక్ష్వ్ “రా-జేతుల్ జన్నహ్” హై.

యెహ్ ప్యారీ ప్యారీ క్యారీ తేరే ఖానా బాగ్ కీ

సర్ద్ ఇస్ కీ ఆబో తాబ్ సే అతష్ సఖర్ కీ హై

(హదాఇఖ్ బఖ్షిష్ షరీఫ్)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ عَلَی مُحَمَّد

మస్జిదే ఖుబా : మదీనయే తయ్యిబా رَاَدَاہَا اللہُ شَرَفًا وَتَعْظِیْمًا సే తత్ఖీబన్ తీన్
 కిలో మీటర్ జునూబ్ మగిరిబ్ కీ తరఫ్ “ఖుబా” నామీ ఏక్ ఖదీమీ గా(వ్
 జహ్(యెహ్ ము-తబ్రక్ మస్జిద్ బనీ హుయీ హై, ఖుర్ఆనే కరీమ్ జర్
 అహదీసే సహీహ్ మే ఇస్ కే ఫజాయీల్ నిహాయత్ ఎహతిమామ్ సే
 ఫర్మాయే గయే హై(. ఆషిఖానే రసూల్ మస్జిదున్న-బవియ్యిష్షరీఫ్
 عَلَی صَاحِبِہَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَام సే దర్మియానీ చాల్ చల్ కర్ హైదల్ తత్ఖీబన్
 40 మినట్ మే మస్జిదే ఖుబా పహుంచ్ సక్తే హై. బుఖారీ షరీఫ్ మే హై:

షు-హదాయే ఉహుద్ عَلَیْهِمُ الرِّضْوَانُ కో సలామ్ కర్నే కీ ఫజ్జీలత్:
 సయ్యదునా పైఖ్ అబ్దుల్ హఖ్ ముపద్దీస్ దెహల్ వీ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ నఖ్ల్
 కర్తే హై (: జో షఖ్ ఇన్ షు-హదాయే ఉహుద్ సే గుజరే ఔర్ ఇన్ కో
 సలామ్ కరే యెహ్ ఖీయామత్ తక్ ఉన్ పర్ సలామ్ భేజ్తే రహతే హై(.
 షు-హదాయే ఉహుద్ عَلَیْهِمُ الرِّضْوَانُ ఔర్ బిల్ ఖుసూస్ మజారే సయ్యదుమ్
 షు-హదా సయ్యదునా హంజో رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ సే బార్ హా జవాబే సలామ్ కీ
 ఆవాజ్ సునీ గయీ హై.

(جذبُ القلوب ص ۱۷۷)

సయ్యదునా హంజో కీ ఖిద్మత్ మే సలామ్

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَنَا حَمْرَةً ط السَّلَامُ

తర్జుమా : సలామ్ హో ఆప్ పర్ అయ్ సయ్యదునా హంజో. رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ సలామ్

عَلَيْكَ يَا عَزَّزُ سُولِ اللَّهِ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ

హో ఆప్ పర్ అయ్ మోహ్ తరమ్ చచా రసూలుల్లాహ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కే, సలామ్ హో

يَا عَزَّزُ نَبِيِّ اللَّهِ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَزَّ

ఆప్ పర్ అయ్ అమ్మ బుజర్గ్-వార్ అల్లాహ్ పాక్ కే నబీ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కే, సలామ్ హో ఆప్
 పర్ అయ్ చచా

حَبِيبِ اللَّهِ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمَّ

అల్లాహ్ పాక్ కే మహబూబ్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే, సలామ్ హో, ఆప్ పర్ అయ్ చచా

المُصْطَفَى ط السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الشُّهَدَاءِ

ముస్తఫా صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే, సలామ్ హో ఆప్ అయ్ సర్దార్ షహీదోంకే

وَيَا أَسَدَ اللَّهِ وَأَسَدَ رَسُولِهِ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ

బర్ అయ్ షేర్ అల్లాహ్ పాక్ కే బర్ షేర్ ఉస్ కే రసూల్ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కే. సలామ్

يَا سَيِّدَنَا عَبْدَ اللَّهِ بْنِ جَحْشٍ ط السَّلَامُ عَلَيْكَ

హో ఆప్ పర్ అయ్ సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జహష్ رَضِيَ اللہُ عَنْہُ సలామ్ హో ఆప్ పర్

يَا مُضْعَبَ بْنَ عُمَيْرٍ ط السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا

అయ్ మున్అబ్ బిన్ ఉమైర్ رَضِيَ اللہُ عَنْہُ. సలామ్ హో అయ్

شُهِدَاءِ أَحَدٍ كَافَّةً عَامَّةً وَرَحْمَةً اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ط

షు-హదాయ్ ఉహుద్ ఆప్ సభీ పర్ బర్ అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మతే(బర్ బ-ర-కతే).

షు-హదాయే ఉహూద్ عَلَیْهِمُ الرِّضْوَانُ కో మజ్ముయీ సలామ్

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا شُهَدَاءُ يَا سَعْدَاءُ

తరజమా : సలామ్ హో ఆప్ పర్ అయ్ షహీదో(! అయ్ నేక్ బఖ్తో!

يَا نُجَبَاءُ يَا نُقَبَاءُ يَا أَهْلَ الصِّدْقِ وَالْوَفَاءِ

అయ్ షరీఫో! అయ్ సర్దారో! అయ్ ముజస్సమే సిద్ఖో వఫో !

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

సలామ్ హో ఆప్ పర్ అయ్ ముజాహిదో ! అల్లాహ్ పాక్ కీ రాహ్ మే జిహాద్ కా హఖ్ అదా కర్నే వాలో !

حَقَّ جِهَادِهِ ﴿٢٣﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ

(తర్-జ-మయే కస్టల్ ఈమాన్ : సలామతీ హో తుమ్ పర్ తుమ్హారే సబ్ర్ కా బద్లా తో ఫిన్లా ఘర్ క్యా హీ

عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٣﴾ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا شُهَدَاءُ

ఖూబ్ మిలా) సలామ్ హో అయ్ షు-హదాయే

أُحَدِّثُكُمْ عَمَّا رَأَيْتُ وَرَحِمَهُ اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ

ఉహూద్ ఆప్ సబీ పర్ ఔర్ అల్లాహ్ పాక్ కీ రహ్మతే(ఔర్ బ-ర్-కతే(నాజిల్ హో.

జేయారతోంపర్ హాజీరీ కే దో తరీఖే : మీరే మీరే మక్కే మదీన కే
 జోయిరో ! జేయారతో(జెర్ ఇన్ కే పతోంకో బ ఖాఫ్ తవాలతే రఫీఖుల్
 హ-రమైన్ దర్జ్ నహీ కియా, షాయిఖీన్ ఆషిఖానే రసూల్, జేయారత్ జెర్
 ఈమాన్ అఫ్రోజ్ హికాయత్ కీ మా'లూమాత్ కే లియే తబ్లీగ్ ఖుర్ఆనే
 సున్నత్ కీ ఆలమ్గీర్ గైర్ సియాసీ తహరీక్, దా'వతే ఇస్లామీ కే ఇషాఅతీ
 ఇదారే మక్-త-బతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ కితాబ్, “ఆషిఖానే రసూల్ కీ
 హికాయతే(మత్(మక్కే మదీన కీ జేయారతే(” కా ముతా-లఆ ఫరీమాయే
 జెర్ అప్పే ఈమాన్ కో గర్మాయే(అల్బత్తా కితాబ్ పథ్ కర్ హర్ షఖ్స్
 జేయారత్ కే మఖామత్ పర్ పహుంచ్ జాయే యెహ్ దుష్వార్ హై.
 జేయారత్ కీ దో సూరతే(హై : ఏక్ తో యెహ్ కి మస్జిదున్న-బవియ్యిష్షరీఫ్
 عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ కే బాహర్ సుబ్హ్ గాడియో(వాలే : జేయారహ్ !
 జేయారహ్ ! కీ సదాయే లగాతే రహతే హై, ఆప్ ఉన్ కీ గాడియో(మే
 సువార్ హో జాఇయే. యెహ్ ఆప్ కో మస్జిదే ఖమ్సా, మస్జిదే ఖుబా జెర్
 మజారే సయ్యిదునా హంజో صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ లే జాయేంగే. దూస్రీ యెహ్
 కి మక్కే మదీన కీ మజీద్ జేయారతోంకే లియే ఆప్ కో అయేసే ఆద్మీ
 తలాష్ కర్నే హోంగే జో ఉజ్జరత్ లే కర్ జేయారతే(కర్వాతే(హో.

صَلَوَاتُ عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

జరాఇమ్ ఔర్ ఇన్ కే కఫ్ఫారే

సువాల్ వ జవాబ్ కే ముతా-లయే సే ఖల్ల చంద్ జేరూరీ ఇస్తిలాహాత్
వగైరా జెహాన్ నషీన్ కర్ లీజియే.

దమ్ వగైరా కీ తారీఫ్ :

(1) **దమ్** యా'నీ ఏక్ బకరా. (ఇస్ మే నర్, మాదా, దుమ్మా, భేడ్, నీజే గాయ్ యా ఊంట్ కా సాత్వా(హిస్సా సబ్ షామిల్ హై)

(2) **బ-దనా** యా'నీ ఊంట్ యా గాయ్. (ఇస్ మే బైల్, భేంస్ వగైరా షామిల్ హై)

గాయ్ బకరా వగైరా యెహ్ తమామ్ జాన్వర్ ఉన్ హీ షరాయిత్ కే హో జో ఖుర్బానీ మే హై.

(3) **స-దఖా** యా'నీ స-ద్-ఖయే ఫిత్త కీ మిఖ్దార్. అజ్ కల్ కే హిసాబ్ సే స-ద-ఖయే ఫిత్త కీ మిఖ్దార్ 2 కిలో మే సే 80 గ్రామ్ కమ్ గందుమ్ యా ఉన్ కా అటా యా ఉన్ కీ రఖమ్ యా ఉన్ కే దుగ్నే జవ్ యా ఖజూర్ యా ఉన్ కీ రఖమ్ హై.

దమ్ వగైరా మే రిఆయత్ : అగర్ బీమారీ, సఖ్త్ సర్దీ, సఖ్త్ గర్మీ, ఫోడే ఔర్ జెఖ్ఫ్ యా జూవోంకి షదీద్ తక్లీఫ్ కీ వజహ్ సే కోయీ జుర్మ్ హువా తో ఉసే “జుర్మ్ గైర్ ఇఖ్తయారీ” కహతే హై. అగర్ కోయీ

“జుర్రు గైర్ ఇఖ్తయారీ” సాదిర్ హువా జిస్ పర్ దమ్ వాజిబ్ హోతా హై
 తో ఇస్ సూరత్ మే ఇఖ్తయార్ హై కి చాహే తో దమ్ దే దే ఖర్ అగర్
 చాహే తో దమ్ కే బద్లె ఛే మిస్కీనోంకో స-దఖా దే దే. అగర్ ఏక్ హీ
 మిస్కీన్ కో ఛే స-దఖే దే దియే తో ఏక్ హీ షుమార్ హోగా. లిహజా
 యెహ్ జరూరీ హై కి అలగ్ అలగ్ ఛే మిస్కీనోంకో దే. దూస్రీ రిఆయత్
 యెహ్ హై కి అగర్ చాహే తో దమ్ కే బద్లె ఛే మసాకీన్ కో దోనో (వఖ్త
 పేట్ భర్ కర్ ఖానా ఖిలా దే. తీస్రీ రిఆయత్ యెహ్ హై కి అగర్ స-దఖా
 వగైరా నహీ దేనా చాహతా తో తీన్ రోజే రఖ్ లే “దమ్” అదా హో
 గయా. అగర్ కోయీ అయేసా జుర్రు గైర్ ఇఖ్తయారీ కియా జిస్ పర్
 స-దఖా వాజిబ్ హోతా హై తో ఇఖ్తయార్ హై కి స-దఖే కే బజాయే ఏక్
 రోజా రఖ్ లే. (ములఖుస్ అజ్ బహరే షరీఅత్, జి. 1, స. 1162)

దమ్, స-దఖే ఖర్ రోజే కే జరూరీ మసాయిల్ : అగర్ కఫ్ఫరే కే
 రోజే రఖ్ తో యెహ్ షర్త్ హై కి రాత్ సే యానీ సుబ్హే సాదిఖ్ సే పహలే
 పహలే యెహ్ నియ్యత్ కర్ లే కి యెహ్ ఫులా (కఫ్ఫరే కా రోజా హై.
 ఇన్ “రోజోం” కే లియే న ఎహరామ్ షర్త్ హై నా హీ ఇన్ కా పై దర్ పై
 హోనా. స-దఖే ఖర్ రోజే కీ అదాయేగి అప్పే వతన్ మే భీ కర్ సక్తే
 హై (అల్బత్తా స-దఖా ఖర్ ఖానా అగర్ హరమ్ కే మసాకీన్ కో పేష్ కర్
 దియా జాయే తో యెహ్ అప్ఫల్ హై. దమ్ ఖర్ బ-దనా కే జాన్వర్ కా
 హరమ్ మే జబ్ద హోనా షర్త్ హై.

హజ్ కీ ఖుర్బానీ ఔర్ దమ్ కే గోష్ట్ కే అహ్ కామ్ : హజ్ కే షుక్రానే కీ ఖుర్బానీ హుదూదే హరమ్ మే హోనా పర్త హై. ఇస్ కా గోష్ట్ ఆప్ ఖుద్ భీ ఖాఇయే, మాల్దార్ కో భీ ఖిలాఇయే ఔర్ మసాకీన్ంకో భీ పేష్ కీజియే, మగర్ కఫ్ఫారే యానీ “దమ్” ఔర్ “బ-దనే” వగైరా కా గోష్ట్ సిర్ఫ్ మోహతాజోంకా హఖ్ హై, న ఖుద్ ఖా సక్తే హై(న గనీ కో ఖిలా సక్తే హై. (ముల్ఖుస్ అజ్ బహరే షరీఅత్,జి.1,స.1162,1163) **దమ్** హో యా షుక్రానే కీ ఖుర్బానీ, జబ్బ్ కే బాద్ గోష్ట్ వగైరా హరమ్ కే బాహర్ లే జానే మే హరజ్ నహీ. మగర్ జబహ్ హుదూదే హరమ్ మే హోనా జరూరీ హై.

అల్లాహ్ పాక్ సే డరియే : బా'జ్ నాదాన్ జాన్ బూర్ఖు కర్ “జుర్మ్” కర్తే హై ఔర్ కఫ్ఫారా భీ నహీ దేతే. యహ్(దో గునాహ్ హుయే, ఏక్ తో జాన్ బూర్ఖు కర్ జుర్మ్ కర్నే కా ఔర్ దూస్రా కఫ్ఫారా న దేనే కా. అయ్సోంకో కఫ్ఫారా భీ దేనా హోగా ఔర్ తాబా భీ వాజిబ్ హోగీ. హ్(మజ్బూరన్ జుర్మ్ కర్నా పడా యా బే ఖయాలీ మే హో గయా తో కఫ్ఫారా కాఫీ హై గునాహ్ నహీ హువా ఇస్ లియే తాబా భీ వాజిబ్ నహీ ఔర్ యెహ్ భీ యాద్ రఖియే కి జుర్మ్ చాహే యాద్ సే హో యా భూలే సే, ఇస్ కా జుర్మ్ హోనా జాన్తా హో యా న జాన్తా హో, ఖుషీ సే హో యా మజ్బూరన్, సోతే మే హో యా జాగితే మే, బెహోషీ మే హో యా హోష్ మే, అప్పీ మర్జే సే కియా హో యా దూస్రే కే జరీయే కర్వాయా హో హర్ సూరత్ మే కఫ్ఫారా లాజిమీ హై, అగర్ నహీ దేగా తో గునాహ్గార్ హోగా. జబ్ ఖర్చ్ సర్ పర్ ఆతా హై తో బా'జ్ లోగ్

యెహ భీ కహ్ దియా కరతే హై : “అల్లాహ్ పాక్ ముఅఫ్ ఫర్మాయేగా!”
 ఔర్ ఫిర్ వోహ్ దమ్ వగైరా సహీ దేతే. అయ్సోంకో సోచ్నా చాహియే
 కి కఫ్ఫేరా షరీఅత్ హీ నే వాజిబ్ కియే హై ఔర్ జాన్ బూర్ఖు కర్ టాలమ్
 టోల్ కరనా షరీఅత్ హీ కీ ఖిలాఫ్ వర్జీ హై జో కి సఖ్త తరీన్ జుర్మ్ హై.
 బా'జే మాల్ కే మత్వాలే నాదాన్ హుజ్జాజే, ఉ-లమాయే కిరామ్ సే
 యహ్(తక్ పూఛతే సునాయీ దేతే హై(కి సిర్ఫ్ గునాహ్ హై నా ! దమ్
 తో వాజిబ్ నహీ ? (الله) సద్ కరోడ్ అఫ్సోన్ ! చంద్ సిక్కి బచానే
 హీ కీ ఫిక్ర హై, గునాహ్ కే సబబ్ హోనే వాలే సఖ్త అజౌబ్ కే ఇస్తిహ్ఖాఖ్
 కీ కోయీ పర్వాహ్ నహీ, గునాహ్ కో హల్కా జాన్నా బహుత్ సఖ్త బాత్
 బల్కి బా'జే సూరతో(మే కుప్రే హై. అల్లాహ్ పాక్ మ-దనీ ఫిక్ర నసీబ్
 ఫర్మాయే.

اٰمِيْنَ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ఖారిన్ కే లియే డబల్ కఫ్ఫేరా హోతా హై : జహ్(ఏక్ కఫ్ఫేరే
 (యా'నీ ఏక్ దమ్ యా ఏక్ స-దఖ్) కా హుక్మ్ హై వహ్(ఖారిన్ కే లియే
 దో కఫ్ఫేరే హై. (۱۷۱/۱۷۲) నా బాలిగ్ అగర్ జుర్మ్ కరే తో కోయీ
 కఫ్ఫేరా నహీ.

ఖారిన్ కే లియే కహ్(దుగ్గినా కఫ్ఫేరా హై ఔర్ కహ్(నహీ :
 ఆమ్ తౌర్ పర్ కితాబో(మే లిఖా హోతా హై కి జహ్(హజీ ముఫ్రిద్ యా
 ము-తమత్తై పర్ ఏక్ దమ్ యా స-దఖ్ లాజిమ్ అతా హై వహ్(హజ్జె
 ఖేరాన్ వాలే పర్ దో దమ్ యా దో స-దఖ్ లాజిమ్ అతే హై, యెహ్

సూరతే(హై యా'నీ అయ్సా నహీ కి జహా(భీ హజ్జె ఇఫ్రాద్ యా తమత్తో వాలే పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ ఆయే తో ఖారీన్ పర్ దో దమ్ ఖరార్ దే దియే జాయే, లిహాజ్ ఇస్ కీ ముకమ్మల్ వజోహత్ పేష్ కీ జా రహీ హై తాకి కోయీ గలత్ ఫహమీ న రహే. హజ్జేరతే అల్లామా షామీ **رحمۃ اللہ علیہ** కే ఇర్వాద్ కా ఖులాసా హై : ఎహరామ్ బాంధనే వాలే పర్ నఫ్సే ఎహరామ్ కీ వజహ్ సే జో కామ్ కర్నా హరామ్ హై అగర్ ఉన్ మే సే కోయీ కామ్ హజ్జె ఇఫ్రాద్ కర్నే వాలా కరేగా తో ఉస్ పర్ దమ్ లాజేమ్ హోగా జబ్ కి హజ్జె ఖరార్ కర్నే వాలా యా జో ఇస్ కే హుక్మ మే హై వోహ్ కరేగా తో ఉస్ పర్ దో దమ్ లాజేమ్ హోంగే ఔర్ స-దఖే కె బారే మే భీ ఖారీన్ కా యెహీ హుక్మ హై కి ఇస్ పర్ దో స-దఖే లాజేమ్ హోంగే క్యూంకి ఇస్ నే హజ్జ్ ఔర్ ఉప్రహ్ దోనోంకా ఎహరామ్ బాంధా హువా హై ఔర్ అగర్ ఇస్ నే హజ్జ్ కే వాజిబాత్ మే సే కిసీ వాజిబ్ కో తర్క్ కియా జైసే సత్తయ యా రమ్మయ ఛోడ్ దీ, జనాబత్ కీ హాలత్ మే యా బే వుజ్హ్ హజ్జ్ యా ఉప్రే కా తవాఫ్ కియా యా హరమ్ కీ ఘూస్ కాటీ తో ఇస్ పర్ డబల్ సజ్హ్ లాజేమ్ నహీ(హోగీ క్యూంకి యెహ్ నఫ్సే ఎహరామ్ కే మమ్నూఆత్ మే సే నహీ(హై బల్కి హజ్జ్ వ ఉప్రహ్ కే వాజిబాత్ ఔర్ హరమ్ కే మమ్నూఆత్ మే సే హై.

(المُحْتَار ۳ ص ۷۰۱-۷۰۲)

ఇసీ మస్అలే కీ ముకమ్మల్ తఫ్సీల్ హజ్జేరతే అల్లామా అలీ ఖారీ **رحمۃ اللہ علیہ** నే బయాన్ ఫరేమాయీ హై : ఖారీన్ యా జో ఖారీన్ కే హుక్మ మే హై ఉస్ పర్ దమ్ యా స-దఖా వగైరా లాజేమ్ అనే మే

ఉహూల్ యెహ్ హై కి (నఫ్ఫే ఎహ్ రామ్ కీ వజహ్ సే) హర్ వోహ్ మమ్ నూఅ కామ్ జిసే కర్నే కీ సూరత్ మే ముఫ్తీద్ పర్ ఏక్ దమ్ యా ఏక్ స-దఖ్ వగైరా దేనా లాజిమ్ ఆయే, ఉస్ కామ్ కో కర్నే కీ వజహ్ సే ఖోరిన్ పర్ యా జో ఖోరిన్ కే హుక్మ మే హై ఉస్ పర్ హజ్ బర్ ఉ మ్రే కే ఎహ్ రామ్ కీ వజహ్ సే దో దమ్ బర్ దో స-దఖ్ లాజిమ్ ఆయేంగే, అల్ బత్తా చంద్ సూరత్ (అయీసీ హై జిన్ మే ఇన్ పర్ సిర్ఫ్ ఏక్ దమ్ యా ఏక్ స-దఖ్ వగైరా లాజిమ్ ఆయేగా (బర్ ఇస్ కీ అస్ల వజహ్ వోహీ హై కి ఇన్ చీజోంకా తఅల్లుఖ్ నఫ్ఫే ఎహ్ రామ్ కే మమ్ నూఆత్ కే సాథ్ నహీ హై)

(1) జబ్ హజ్ యా ఉమ్రహ్ కర్నే వాలా ఎహ్ రామ్ కే బిగైర్ మీఖాత్ సే గుజర్ జాయే బర్ వాపస్ లోటనే కే బజాయే వహీ (సే హజ్జ్ ఖోరాన్ కా ఎహ్ రామ్ బాంధ్ లే తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజిమ్ ఆయేగా క్యూంకి ఉస్ నే మమ్ నూఅ కామ్ కియా హై వోహ్ హజ్జ్ ఖోరాన్ కా ఎహ్ రామ్ బాంధ్ నే సే పహలే కియా హై **(2)** అగర్ ఖోరిన్ నే యా జో ఖోరిన్ కే హుక్మ మే హై ఉస్ నే హరమ్ కా దరఖ్త్ కాటా తో ఉస్ పర్ ఏక్ జజ్ లాజిమ్ హై. క్యూంకి దరఖ్త్ కాట్ నే కా తఅల్లుఖ్ ఎహ్ రామ్ కీ జినాయత్ సే నహీ హై. **(3)** అగర్ పైదల్ హజ్ యా ఉమ్రహ్ కర్నే కీ మన్నత్ మానీ ఫిర్ మ-సలన్ హజ్ కే దినో (మే హజ్జ్ ఖోరాన్ కియా బర్ సువార్ హో కర్ హజ్ కే లియే గయా తో ఇస్ పర్ (సువార్ హోనే కీ వజహ్ సే) ఏక్ దమ్ లాజిమ్ హై **(4)** అగర్ తవాఫ్ జియారహ్ జనాబత్ కీ హాలత్ మే కియా యా వుజూ కే బిగైర్ కియా తో ఏక్ హీ జజ్ లాజిమ్ హోగీ క్యూంకి తవాఫ్ జియారత్ కీ జినాయత్ సిర్ఫ్ హజ్ కే సాథ్ హీ ఖాస్ హై.

ఇనీ తరహా అగర్ ఖాలీ ఉప్రహా కర్నే వాలే నే ఉమ్రే కా తవాఫ్ ఇనీ తరహా కియా తో ఉస్ పర్ ఏక్ జజ్ (దమ్ యా స-దఖా) లాజేమ్ హై (5) అగర్ ఖారీన్ యా జో ఖారీన్ కే హుక్మ మే హై వోహా కిసీ ఉజ్ర్ కే బిగైర్ ఇమామ్ సే పహ్లా అ-రఫాత్ సే లాట్ ఆయా బైర్ అబీ సూరజ్ భీ గురూబ్ నహీ హువా తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ హై క్యూంకి యేహా హజ్ కే వాజిబాత్ కే సాథ్ ఖాస్ హై బైర్ ఉమ్రే కే ఎహరామ్ కే సాథ్ ఇన్ కా కోయీ తఅల్లుఖ్ నహీ (6) కిసీ ఉజ్ర్ కే బిగైర్ ముజ్లిఫా కా వుకూఫ్ తర్కీ కర్ దియా తో ఖారీన్ బైర్ జో ఖారీన్ కే హుక్మ మే హై ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ హై (7) అగర్ ఉస్ నే జబహా కర్నే సే పహలే హల్త్ కర్వా లియా తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ హై (8) అగర్ ఉస్ నే అయ్యామే నహూర్ గుజర్నే కే బాద్ హల్త్ కర్వాయా తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ హై (9) అగర్ ఉస్ నే అయ్యామే నహూర్ గుజర్ నే కే బాద్ ఖుర్బానీ కా జాన్వర్ జబహా కియా తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ హై (10) అగర్ ఉస్ నే ముకమ్మల్ రమ్య న కి యా ఇత్నీ రమ్య ఛోడ్ దీ జిన్ కీ వజహా సే దమ్ యా స-దఖా లాజేమ్ ఆయే తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ యా స-దఖా లాజేమ్ హై (11) అగర్ ఉస్ నే ఉమ్రే యా హజ్ మే సే కిసీ ఏక్ సత్య ఛోడ్ దీ తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ ఆయేగా (12) అగర్ ఉస్ నే తవాఫ్ సద్ద (యానీ తవాఫ్ వదాఅ) ఛోడ్ దియా తో ఉస్ పర్ ఏక్ దమ్ లాజేమ్ ఆయేగా క్యూంకి ఇన్ కా తఅల్లుఖ్ ఆఫాఖ్ హజ్ కే సాథ్ హై, ఉప్రహా కర్నే వాలే కే సాథ్ ముత్తఖ్ ఇస్కా కోయీ తఅల్లుఖ్ నహీ.

నోట్ : ఖోరిన్ పర్ దో జజాయే(లాజిమ్ హోనే కా జో ఉసూల్ బయాన్ కియా గయా ఉస్ మే హర్ వోహ్ షఖ్స్ దాఖిల్ హై జో దో ఎహరామ్ జమ్అ కరే ఔర్ దో ఎహరామోంకో జమ్అ కర్నా చాహే సున్నత్ సే హో జైసే వోహ్ ము-తమత్తై జో హద్దయ సాథ్ లే కర్ న ఆయా థా లేకిన్ అభీ ఉమ్రే కే ఎహరామ్ సే బాహర్ నహీ ఆయా థా కి ఉస్ నే హజ్ కా ఎహరామ్ బాంధ్ లియా యా సున్నత్ సే న హో జైసే మక్కుయే ముకర్రమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** కే రిహాయిషీ యా జో మక్కు ఏ పాక్ కే రిహాయిషీ కే మా'నా మే హై ఉస్ నే హజ్జై ఖీరాన్ కా ఎహరామ్ బాంధ్ లియా, ఇసీ తరహా హర్ వోహ్ షఖ్స్ జిస్ నే ఏక్ నియ్యత్ కే సాథ్ యా దో నియ్యతోంకే సాథ్ యా ఏక్ నియ్యత్ పర్ దూసరీ నియ్యత్ కో దాఖిల్ కర్ కే దో హజ్ యా దో ఉమ్రే కే ఎహరామ్ జమ్అ కర్ దియే, యూ(హీ అగర్ సౌ హజ్ యా సౌ ఉమ్రే కర్నే కీ నియ్యత్ సే ఎహరామ్ బాంధా ఔర్ ఉన్నే పూరా కర్నే సే పహలే కోయీ జుర్మ్ సర్జద్ హువా తో ఉస్ పర్ (ఉస్ జుర్మ్ కే హిసాబ్ సే) సౌ జజాయే(లాజిమ్ హోంగీ.

(الْمَسْأَلَةُ الْمَنْعَةُ لِلْفَارِصِ ١٠-٤٠٦ مَخْلُصًا)

తవాఫ్ జియారత్ కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : ఔరత్ తవాఫ్ జియారత్ కర్ రహీ థీ, దొరానే తవాఫ్ మాహ్ వారి షురూ హో గయీ, క్యా కరే ?

జవాబ్ : ఫోరన్ తవాఫ్ మూకూఫ్ కర్ కే మస్జిదుల్ హరామ్ సే బాహర్ ఆ జాయే. అగర్ తవాఫ్ జారీ రఖా యా మస్జిద్ కే అందర్ హీ రహీ తో గునహ్ గార్ హోగీ.

సువాల్ : అగర్ చార్ ఫేరోంకే బా'ద్ హైజ్ ఆయా తో ఔర్ కమ్ కే బా'ద్ ఆయా తో క్యా హుక్మ్ హై ?

జవాబ్ : తవాఫ్ కే దొరాన్ అగర్ ఔరత్ కో హైజ్ షురూ హో జాయ్ తో చాహే చార్ చక్రర్ కర్ లియే హో యా న కర్ పాయీ హో, వోహ్ తవాఫ్ ఫౌరన్ తర్క్ కర్ దే కి హైజ్ కీ హాలత్ మే తవాఫ్ కర్నా యా మస్జిద్ మే రహ్నా జాయిజ్ నహీ ఔర్ మస్జిదుల్ హరామ్ సే బాహర్ నికల్ జాయ్, హో సకే తో తయమ్ముమ్ కర్ కే బాహర్ ఆయే కి యెహ్ అహ్ వత్ (యా'నీ ఎహ్ తియాత్ సే జేయాదా ఖేరీబ్) వ ముస్తహబ్ హై. ఫిర్ జబ్ ఔరత్ పాక్ హో జాయ్ తో అగర్ చార్ యా ఇస్ సే జేయాదా చక్రర్ కర్ లియే థే తో బఖీయ్యూ చక్రర్ కర్ కే అప్పే ఉసీ తవాఫ్ కో పూరా కరే(ఔర్ అగర్ తీన్ యా ఇస్ సే కమ్ చక్రర్ లగాయే థే తో అబ్ భీ బినా (యా'నీ జహా(సే ఛోదా వహా(సే షురూ) కర్ సక్తీ హై. జిన్ ఔరత్ కో తీన్ చక్రరోంకే బాద్ హైజ్ ఆయా హై ఉసే అప్పే హైజ్ కీ ఆదత్ మా'లూమ్ థీ ఔర్ హైజ్ ఆనే సే ఖల్ల ఉసే ఇత్నా వఖ్తే మిలా థా కి అగర్ వోహ్ చాహ్ తీ తో చార్ చక్రర్ లగా సక్తీ థీ తో ఇస్ సూరత్ మే ఉస్ పర్ చార్ చక్రర్ ముఅఖ్ఖర్ (యా'నీ తాఖీర్ సే) కర్నే కీ వజహ్ సే దమ్ లాజిమ్ హోగా ఔర్ వోహ్ గునహ్ గార్ భీ హోగీ. **బహారే షరీఅత్** మే హై : “యూహీ అగర్ ఇత్నా వఖ్తే ఉసే మిలా థా కి తవాఫ్ కర్ లేతీ ఔర్ న కియా అబ్ హైజ్ యా నిఫాస్ ఆ గయా తో గునహ్ గార్ హుయీ.” (బహారే షరీఅత్,జిల్ద్ అవ్వల్,స. 1145) లేకిన్ జో ఔరత్ చార్ చక్రర్ లగా చుకీ హై ఉస్ పర్ ఇన్ తీన్ చక్రరో(మే తాఖీర్ కర్నే కీ వజహ్ సే కుచ్

లాజిమ్ సహీ హోగా క్యూంకి తవాఫ్ జేయారత్ కే అక్సర్
 హిస్సే కా వఖ్త కే అందర్ హోనా వాజిబ్ హై స కి పూరే కా.
 బహారే షరీఅత్, “హజ్ కే వాజిబాత్” మే హై : “తవాఫ్ ఇఫాజా
 కా అక్సర్ హిస్సా అయ్యాయే సహూర్ మే హోనా. అ-రఫాత్
 సే వాప్సీ కే బాద్ జో తవాఫ్ కియా జాతాహై ఉస్ కా నామ్
 తవాఫ్ ఇఫాజా హై ఔర్ ఇసే తవాఫ్ జేయారత్ భీ కహాతే హై.
 తవాఫ్ జేయారత్ కే అక్సర్ హిస్సే సే జిత్నా జాయిజ్ హై
 యాసీ తీన్ ఫేరే అయ్యాయే సప్రా కే గౌర్ మే భీ హో సక్తా
 హై.” (ఏజిస్,స. 1049) ఔర్ అగర్ ఔరత్ నే చార్ చక్రే పూరే
 కర్ లియే థే ఔర్ బఖ్త్యా తీన్ మజ్బూరీ ఖ్వాహ్ బిగైర్
 మజ్బూరీ ఇస్ (యాసీ మాహ్ వారి కీ) హాలత్ మే పూరే కియే
 యా వైసే హీ చార్ ఫేరే కర్ కే చలీ గయీ ఔర్ బఖ్త్యా ఫేరే
 ఫోడ్ దియే తో దమ్ లాజిమ్ హోగా. ఔర్ అగర్ యెహ్ హైజ్
 కీ హాలత్ మే కియే హుయే తవాఫ్ కా ఇరాదా కర్ లే తో దమ్
 సాఖిత్ హో జాయేగా అగర్చే అయ్యాయే సప్రా కే బాద్ ఇరాదా
 కరే. ఔర్ అగర్ తీన్ పాకీ కీ హాలత్ మే కియే థే ఔర్ బఖ్త్యా
 చార్ హైజ్ కీ హాలత్ మే కియే తో బ-దనా లాజిమ్ ఆయేగా
 నీజ్ ఇరాదా కర్నా వాజిబ్ హోగా. బహారే షరీఅత్ మే హై :
 “తవాఫ్ ఫర్ కుల్ యా అక్సర్ యాసీ చార్ ఫేరే జనాబత్ యా
 హైజ్ వ నిఫాస్ మే కియా తో బ-ద్నా హై ఔర్ బే వుజూ
 కియా తో దమ్ ఔర్ పహాలీ సూరత్ మే తహారత్ కే సాథ్
 ఇరాదా వాజిబ్.” (ఏజిస్,స. 1175) ఔర్ పాక్ హో కర్ ఇరాదా

కర్నే కీ సూరత్ మే బ-ద్నా సాఖిత్ హో జాయేగా జైసా కి ఊపర్ బయాన్ హువా.

హాఎజా కీ సీట్ బుక్ తో హో తవాఫ్ జేయారత్ కా క్యా కరే ?

సువాల్ : హోయేజా కీ నిషన్ మహ్మూజ్ హో తో తవాఫ్ జేయారత్ కా క్యా కరే ?

జవాబ్ : నిషన్ మన్సూఖ్ కర్వాయే ఔర్ బాద్ తహరత్ (యా'నీ పాక్ హో కర్ గుస్త్ కే బాద్) తవాఫ్ జేయారత్ కరే. అగర్ నిషన్ మన్సూఖ్ కర్వాయే మే అప్పీ యా హమ్-సఫ్ రోంకీ సత్త్ దుష్వారి హో తో మజ్బూరీ కీ సూరత్ మే తవాఫ్ జేయారత్ కర్ లే మగర్ “బ-ద్నా” యా'నీ గాయ్ యా ఊంట్ కీ ఖుర్బానీ లాజిమ్ ఆయేగీ ఔర్ తౌబా కర్నా భీ జరూరీ హై క్యూంకి జనాబత్ కీ హాలత్ మే మస్జిద్ మే దాఖిల్ హోనా ఔర్ తవాఫ్ కర్నా దోనో కామ్ గునాహ్ హై. అగర్ బారహ్మవీ కే గురూబే ఆఫ్తాబ్ తక్ తహరత్ కర్ కే తవాఫ్ జేయారహ్ కా ఇరాదా కర్నే మే కామియాబ్ హో గయీ తో కఫ్ఫరా సాఖిత్ హో గయా ఔర్ బరాహ్మవీ కే బాద్ అగర్ పాక్ హోనో కే బాద్ మౌఖ్ మిల్ గయా ఔర్ ఇరాదా కర్ లియా తో “బ-ద్నా” సాఖిత్ హో గయా మగర్ దమ్ దేనా హోగా.

సువాల్ : బా'జ్ ఖవాతీన్ హైజ్ రోకనే కీ గోలియా(ఇస్తి'మాల్ కర్త్ హై(తో ఉన్ కె దినో(మె జబ్ కి హైజ్ దవా కె జరీ ఏ బంద్ హువా హో తవాఫ్ జేయారహ్ కర్ సక్తీ హై(యా సహీ(?

జవాబ్ : కర్ సక్తీ హై(. (మగర్ లేడీ డాక్టర్ సె మష్వరా కర్ లే(క్యూంకి ఇన్ కా ఇస్తి'మాల్ బా'జ్ దఫ్త ఆ నుఖ్సాన్ దెహ్ హోతా హై

ఔర్ అగర్ ఫోరీ సుఖ్ సాన్ కా గ-ల-బయే జన్ హో తో దవా
కా ఇస్తి'మాల్ మమ్ నూఅ హై. అల్ బత్తా హైజ్ బంద్ హోనే కీ
సూరత్ మే తవాఫ్ దురుస్త్ హో జాయేగా)

సువాల్ : అగర్ కిసీ నే బే వుజూ యా నాపాక్ కపడో (మే తవాఫ్ జియారహ్
కర్ లియా తో క్యా హుక్మి హై ?

జవాబ్ : బే వుజూ తవాఫ్ జియారత్ కియా తో దమ్ వాజిబ్ హో
గయా. హో, బా వుజూ ఇరాదా కర్నా ముస్తహబ్ హై నీజ్
ఇరాదా కర్ లేనే సే దమ్ భీ వాజిబ్ న రహా బల్కీ బారహావీ కే
బా'ద్ భీ అగర్ ఇరాదా కర్ లియా తో దమ్ సాఖీత్ హో
గయా. నాపాక్ కపడో (మే హర్ ఖిస్మి కా తవాఫ్ మక్రూహే
(తన్జీహీ) హై. కర్ లియా తో కఫ్ఫరా నహీ.

తవాఫ్ కీ నియ్యత్ కా అహమ్ తరీన్ మ-దనీ ఫూల్

సువాల్ : దస్వీ కో తవాఫ్ జియారహ్ కే లియే హజీర్ హుయే మగర్
గ-లతీ సే “నస్త్ తవాఫ్” కీ నియ్యత్ కర్ లీ, అబ్ క్యా కర్నా
చాహియే ?

జవాబ్ : ఆప్ కా తవాఫ్ జియారత్ అదా హో గయా. యెహ్ బాత్
జేహన్ నషీన్ కర్ లీజియే కి తవాఫ్ మే నియ్యత్ జిరూర్ ఫర్జ్
హై కి ఇస్ కే బిగైర్ తవాఫ్ హోతా హీ నహీ మగర్ ఇస్ మే
యెహ్ షర్త్ నహీ కి కిసీ ముఅయ్యన్ (యా'నీ మఖ్ సూస్)
తవాఫ్ కీ నియ్యత్ కీ జాయే. హర్ తరహా కా తవాఫ్ ఫఖత్
“నియ్యతే తవాఫ్” సే అదా హో జాతా హై, బల్కీ జిస్ తవాఫ్

కో కిసీ ఖాస్ వఖ్త కే సాథ్ మఖ్సూస్ కర్ దియా గయా హై అగర్ ఉస్ మఖ్సూస్ వఖ్త మే ఆప్ నే కిసీ దూస్రే తవాఫ్ కీ నియ్యత్ కీ భీ, జబ్ భీ యెహ్ దూస్రా న హోగా బల్కీ వోహ్ హోగా జో మఖ్సూస్ హై. మ-సలన్ ఉప్రే కా ఎహ్ రామ్ బాంధ్ కర్ బాహర్ సే హజేర్ హుయే ఉప్రే కే తవాఫ్ కీ నియ్యత్ న కీ ముత్తలఖన్ (సిర్ద్) “తవాఫ్” కీ నియ్యత్ కీ, బల్కీ “నష్టే తవాఫ్” కీ నియ్యత్ కీ, హర్ సూరత్ మే యెహ్ ఉప్రే హీ కా తవాఫ్ మానా జాయేగా. ఇసీ తరహ్ “ఖేరాన్” కా ఎహ్ రామ్ బాంధ్ కర్ హజేర్ హుయే ఔర్ ఆనే కే బాద్ జో పహలా తవాఫ్ కియా వోహ్ “ఉప్రే” కా హై ఔర్ దూస్రా తవాఫ్ “తవాఫ్ ఖుదూమ్”.

(الْمُسْلِمُ لِلْقَارِئِ ص ١٤٠)

సువాల్ : అగర్ తవాఫ్ జేయారత్ కియే బిగైర్ వతన్ చలా గయా తో క్యా కఫ్ఫేరా హై ?

జవాబ్ : కఫ్ఫేరే సే గుజారా నహీ క్యూంకి హజ్ హీ న హువా. ఇస్ కా కోయీ నే'మల్ బదల్ (Alternative) నహీ లిహజ్ లాజేమీ హై కి దోబారా మక్కుయే ముకర్రమా سَرَفًا وَسُرْعَةً హజేర్ హో ఔర్ తవాఫ్ జేయారత్ కరే, జబ్ తక్ తవాఫ్ జేయారత్ నహీ కరేగా ఔరతే(హలాల్ నహీ హోంగీ చాహే బరసో(గుజర్ జాయే. అగర్ ఔరత్ నే యెహ్ భూల్ కీ హై తో జబ్ తక్ తవాఫ్ జేయారత్ న కరే వోహ్ మద్ద కే లియే హలాల్ న హోగీ అగర్ కువారా న కియా తో షాదీ కర్ భీ లే తో జబ్ తక్ తవాఫ్

జియారత్ న కర్ లే “హలాల్” న హోంగే.

తవాఫ్ రుఖ్యత్ కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : తవాఫ్ వదా యానీ తవాఫ్ రుఖ్యత్ కర్ లియా ఫిర్ గాడీ లేట్ హో గయీ అబ్ నమాజ్ కే లియే మస్జిదుల్ హరామ్ జా సక్తే హై(యా నహీ(? క్యా వాప్సీ కే వఖ్త్ ఫిర్ తవాఫ్ రుఖ్యత్ బజా లానా హోగా ?

జవాబ్ : జా సక్తే హై(బల్కీ జిత్నీ బార్ మౌఖా మిలే మజీద్ ఉమ్రే ఔర్ తవాఫ్ వగైరా భీ కర్ సక్తే హై(. దోబారా తవాఫ్ కర్నా వాజిబ్ నహీ మగర్ కర్ లే తో ముస్తహబ్ హై. సద్రుష్షరీఅహ్ ఫర్మాతే హై : సఫర్ కా ఇరాదా థా తవాఫ్ రుఖ్యత్ కర్ లియా మగర్ కిసీ వజహ్ సే రహర్ గయా, అగర్ ఇఖామత్ కీ నియ్యత్ న కీ తో వోహీ తవాఫ్ కాఫీ హై మగర్ ముస్తహబ్ యెహ్ కి ఫిర్ తవాఫ్ కరే కి పిచ్లా కామ్ తవాఫ్ రహే. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1151, ۲۳۴ ص ۱۶۱)

తవాఫ్ రుఖ్యత్ కా అహమ్ మస్అలా

సువాల్ : అగర్ హజ్ కే బాద్ వతన్ రవాన్ గీ సే ఖైల్ దో దిన్ జద్దా షరీఫ్ మే కిసీ అజీజ్ కే హా(రహర్ నే కా ఇరాదా హై ఔర్ ఫిర్ బాద్ మే “అజ్మే మదీనా” హై తో తవాఫ్ రుఖ్యత్ కబ్ కరే(?

జవాబ్ : జద్దా షరీఫ్ జానే సే పహ్లా కర్ లీజియే, కి తవాఫ్ జేయారత్ కే బాద్ అగర్ నష్టి తవాఫ్ భీ కియా తో వోహీ “అల్ వదాయీ తవాఫ్” యాసీ తవాఫ్ రుఖ్నత్ హై క్యూంకి ఆఫ్ఖీ కే లియే తవాఫ్ జేయారత్ కే ఫౌరన్ బాద్ తవాఫ్ రుఖ్నత్ కా వఖ్త షురూ హో జాతా హై ఔర్ ఆగే గుజ్జేరా కి హర్ తవాఫ్ ముత్తఖ్ తవాఫ్ కీ నియ్యత్ సే భీ అదా హో జాతా హై. అల్ హసీల్ అగర్ రవాన్గీ సే ఖద్త్ తవాఫ్ జేయారత్ కే బాద్ అగర్ కోయీ నష్టి తవాఫ్ కర్ లియా హై తో తవాఫ్ రుఖ్నత్ అదా హో చుకా.

సువాల్ : వఖ్త రుఖ్నత్ ఆఫ్ఖీ ఔరత్ కో హైజ్ ఆ గయా, తవాఫ్ రుఖ్నత్ కా క్యా కరే (? రుక్ జాయే యా దమ్ దే కర్ చలీ జాయే ?

జవాబ్ : ఇన్ పర్ అబ్ తవాఫ్ రుఖ్నత్ వాజిబ్ న రహో, జా సక్తీ హై, దమ్ కీ భీ హాజత్ నహీ.

(మాఖూజ్ అజ్ బహరే షరీఅత్, జి.1,స.1151)

సువాల్ : జో మక్కుయే ముకర్రమా اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَیْهَا జద్దా షరీఫ్ మే రహ్తే హై(క్యా ఉన్ పర్ భీ తవాఫ్ రుఖ్నత్ వాజిబ్ హై ?

జవాబ్ : జీ నహీ. జో లోగ్ మీఖాత్ కే బాహర్ సే హజ్ పర్ ఆతే హై(వోహ్ “ఆఫ్ఖీ హాజ్” కహ్లాతే హై, సిర్ఫ్ ఉన్ హీ పర్ బ వఖ్త వాపసీ తవాఫ్ రుఖ్నత్ వాజిబ్ హై.

సువాల్ : అహ్లా మదీనా హజ్ కరే తో వాప్సీ కే వఖ్త ఉన్ పర్ తవాఫ్ రుఖ్నత్ వాజిబ్ హై యా నహీ(?

జవాబ్ : వాజిబ్ హై క్యూంకి వోహ్ “అఫాఖీ హజీ” హై, మదీనయే మునవ్వరహ్ رَاٰهُدًى مِنَ اللَّهِ فَرَّادًا شَرَفًا وَغَرَضًا మీఖాత్ సే బాహర్ హై.

సువాల్ : క్యా ఉప్రహ్ కర్నే వాలే పర్ భీ తవాఫ్ రుఖ్యత్ వాజిబ్ హై ?

జవాబ్ : జీ నహీ, యెహ్ సిర్ఫ్ అఫాఖీ హజీ పర్ వఖ్తే రుఖ్యత్ వాజిబ్ హై.

తవాఫ్ కే బారే మే ము-తఫ్రిఖ్ సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : భీద్ కే సబబ్ యా బే ఖయాలీ మే కిసీ తవాఫ్ కే దౌరాన్ థోథీ దేర్ కే లియే అగర్ సీనా యా పీర్ కా'బే కీ తరఫ్ హో జాయే తో క్యా కరే ?

జవాబ్ : తవాఫ్ మే సీనా యా పీర్ కియే జిత్నా ఫోసిలా తై కియా హో ఉత్తనే ఫోసిలే కా ఇఆదా (యా'నీ దోబారా కర్నా) వాజిబ్ హై ఔర్ అప్సల్ యెహ్ హై కి వోహ్ ఫేరా హీ నయే సిరే సే కర్ లియా జాయే.

తక్బీరే తవాఫ్ మే హాథ్ కహా తక్ ఉరాయే ?

సువాల్ : తక్బీరే తవాఫ్ మే హా-జేరే అస్వద్ కే సామ్నే హాథ్ కంథో(తక్ ఉరానా సున్నత్ హై యా నమాజ్ కీ తరహ్ కానో తక్ ?

జవాబ్ : ఇన్ మే ఉ-లమా కే ముఖ్లిఫ్ అఖ్వాల్ హై. “ఫతావా హజ్ వ ఉప్రహ్” మే జుదా జుదా అఖ్వాల్ సఖ్లే కర్తే హుయే లిఖా హై: కానో(తక్ హాథ్ ఉరానా మద్ కే లియే హై క్యూంకి వోహ్ నమాజ్ కే లియే భీ కానో(తక్ హాథ్ ఉరాతా హై ఔర్ ఔరత్ కంథో(తక్ హాథ్ ఉరాయేగి ఇన్ లియే కి వోహ్ నమాజ్ కే

లియే యహీ తక్ హాథ్ ఉరాతీ హై. (ఫతావా హజ్ వ ఉప్రహ్, హిస్సయే అవ్వల్, స.127)

సువాల్ : నమాజ్ కీ తరహా హాథ్ బాంధ్ కర్ తవాఫ్ కర్నా కైసా ?

జవాబ్ : ముస్తహబ్ నహీ హై, బచ్నా మునాసిబ్ హై.

తవాఫ్ మే ఫేరోంకీ గిన్తీ యాద్ న రహీ తో ?

సువాల్ : అగర్ దొరానే తవాఫ్ ఫేరోంకీ గిన్తీ భూల్ గయే యా తా'దాద్ కే బారో మే షక్ వాఖే హువా ఇస్ పరేషానీ కా క్యా హల్ హై ?

జవాబ్ : అగర్ యెహ్ తవాఫ్ ఫర్జ్ (మసలన్ ఉప్రమే కా తవాఫ్ యా తవాఫ్ జియారత్) హై వాజిబ్ (మ-సలన్ తవాఫ్ వదా) హై తో నయే సిరే సే షురూ కీజియే, అగర్ కిసీ ఏక్ ఆదిల్ షఖ్స్ నే బతా దియా కి ఇత్నే ఫేరే హుయే తో ఉస్ కే ఖోల్ పర్ అమల్ కర్ లేనా బెహతర్ హై ఔర్ దో² ఆదిల్ నే బతాయా తో ఉస్ కే కహీ పర్ జిరూర్ అమల్ కరే. ఔర్ అగర్ యెహ్ తవాఫ్ ఫర్జ్ యా వాజిబ్ నహీ (మ-సలన్ తవాఫ్ ఖుదూమ్ (కి యెహ్ ఖారిన్ వ ముఫ్రిద్ కే లియే సున్నతే ముఅక్కదా హై) యా కోయీ నష్టీ తవాఫ్ హై తో అయేసే మౌఖా పర్ గుమానే గాలిబ్ పర్ అమల్ కీజియే.

(المستار ج ۳ ص ۸۲)

దొరానే తవాఫ్ వుజూ టూట్ జాయే తో క్యా కరే ?

సువాల్ : అగర్ తీనరే ఫేరే మే వుజూ టూట్ గయా ఔర్ నయా వుజూ కర్నే చలే గయే తో అబ్ వాపస్ ఆ కర్ కిస్ తరహా తవాఫ్ షురూ కరే ?

జవాబ్ : చాహే(తో సాతో(ఫేరే నయే సిరే సే షురూ కరే ఔర్ యెహ్ భీ ఇఖ్తయార్ హై కి జహాంసే ఛోడా వహీ సే షురూ కరే. చార్ సే కమ్ కా యెహీ హుక్మ హై. హా(చార్ యా జేయాదా ఫేరే కర్ లియే థే తో అబ్ నయే సిరే సే నహీ కర్ సక్తే జహాంసే ఛోడా థా వహీ(సే కర్నా హోగా. “హ-జరే అస్వద్” సే భీ షురూ కర్నే కీ జరూరత్ నహీ.

(مُخْتَارُ الْمُحْتَاجِ ۳ ص ۸۲)

ఖతరే కే మరీజ్ కే తవాఫ్ కా అహమ్ మన్అలా

సువాల్ : అగర్ కోయీ ఖతరే వగైరా కీ బీమారీ కీ వజహ్ సే “మా'జూరే షర్-యీ” హో, తవాఫ్ కే లియే ఉస్ కా వుజూ కబ్ తక్ కార్అమద్ రహతా హై?

జవాబ్ : జబ్ తక్ ఉస్ నమాజ్ కా వఖ్త బాఖీ రహతా హై. సదరుష్షరీఅహ్ షురూమాతే హై(: మా'జూర్ తవాఫ్ కర్ రహా హై చార్ ఫేరోంకే బాద్ వఖ్తే నమాజ్ జాతా రహా తో అబ్ ఇసే హుక్మ హై కి వుజూ కర్ కే తవాఫ్ కర్ క్యూంకి వఖ్తే నమాజ్ ఖారిజ్ హోనే సే మా'జూర్ కా వుజూ జాతా రహతా హై ఔర్ బిగైర్ వుజూ తవాఫ్ హరామ్ అబ్ వుజూ కర్నే కే బాద్ జో బాఖీ హై పూరా కరే ఔర్ చార్ ఫేరోంసే పహాలే వఖ్తే ఖత్మ హో గయా జబ్ భీ వుజూ కర్ కే బాఖీ కో పూరా కరే ఔర్ ఇస్ సూరత్ మే అష్టల్ యెహ్ హై కి సిరే సే కరే. (బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1101, ۱۶۷ ص (السُّلُكُ الْمُنْقَطِعُ) సిర్ఫ్ ఖతరే ఆ జానే సే కోయీ

మాజూరే షర్-యీ నహీ హో జాతా, ఇన్ మే కాఫీ తఫ్సీల్ హై
 ఇన్ కీ మా'లూమాత్ కే లియే దా'వతే ఇస్లామీ కే ఇషాఅతీ
 ఇదారే మక్-తబుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ 499 సఫహాత్ పర్
 ముప్తమిల్ కితాబ్, “సమాజ్ కే అహ్కామ్” సఫహా 43 తా 46
 కా ముతా-లఆ కీజియే.

ఔరత్ నే బారీ కే దినో మే నస్టీ తవాఫ్ కర్ లియా తో?

సువాల్ : ఔరత్ నే బారీ కే దినో మే నస్టీ తవాఫ్ కర్ లియా, క్యా హుక్మ
 హై?

జవాబ్ : గునహ్గార్ భీ హుయీ ఔర్ దమ్ భీ వాజిబ్ హువా. చునాంచే
 అల్లామా షామీ رحمۃ اللہ علیہ ఫర్మాతే హై(: నస్టీ తవాఫ్ అగర్
 జనాబత్ (యా'నీ బే గుస్తీ) కీ హాలత్ మే (యా ఔరత్ నే బారీ
 కే దినో మే) కియా తో దమ్ వాజిబ్ హై ఔర్ బే వుజూ కియా
 తో స-దఖా. (۱۱۱۳ھ) అగర్ బే గుస్తే నే పాకీ
 హాసిల్ కర్నే కే ఔర్ బే వుజూ నే వుజూ కర్నే కే బాద్ తవాఫ్
 కా ఇఆదా కర్ లియా తో కఫ్ఫారా సాఖీత్ హో జాయేగా.
 మగర్ ఖన్ దన్ అయ్సా కియా హో తో తాబా కర్నీ హోగీ
 క్యూంకి బారీ కే దినో మే నీజ్ బే వుజూ తవాఫ్ కర్నా గునాహ్
 హై.

సువాల్ : తవాఫ్ మే ఆర్వే ఫేరే కో సాత్వా(గుమాన్ కియా అబ్ యాద్
 ఆ గయా కి యెహ్ తో ఆర్వా(ఫేరా హై అబ్ క్యా కరే?

జవాబ్ : ఇసీ పర్ తవాఫ్ ఖత్మ కర్ దీజియే. అగర్ జాన్ బూర్ఖు కర్ ఆర్వా ఫేరా షురూ కియా తో యెహ్ ఏక్ జదీద్ (యా'నీ నయా) తవాఫ్ షురూ హో గయా అబ్ ఇస్ కే భీ సాత్ ఫేరే పూరే కీజియే. (51/1)

సువాల్ : ఉమ్రే కే తవాఫ్ కా ఏక్ ఫేరా ఛూట్ గయా తో క్యా కఫ్ఫారా హై?

జవాబ్ : ఉమ్రే కా తవాఫ్ ఫర్జ్ హై. ఇస్ కా అగర్ ఏక్ ఫేరా భీ ఛూట్ గయా తో దమ్ వాజిబ్ హై, అగర్ బిల్కుల్ తవాఫ్ న కియా యా అక్సర్ (యా'నీ చార్ ఫేరే) తర్క్ కియే తో కఫ్ఫారా నహీ(బల్కీ ఇన్ కా అదా కర్నా లాజిమ్ హై. (303)

సువాల్ : ఖారీన్ యా ముఫ్రిద్ నే తవాఫ్ ఖుదూమ్ తర్క్ కియా తో క్యా సజా హై?

జవాబ్ : ఉస్ పర్ కోయీ కఫ్ఫారా నహీ(లేకిన్ సున్నతే ముఅక్కదా కా తారిక్ హువా ఔర్ బురా కియా?

(302)

మస్జిదుల్ హరామ్ కీ పహ్లీ యా దూసరీ

మన్జిల్ సే తవాఫ్ కా మన్అలా

సువాల్ : మస్జిదుల్ హరామ్ కీ ఛతోంసే తవాఫ్ కర్ సక్తే హై యా నహీ?

జవాబ్ : అగర్ మస్జిదే హరామ్ కీ ఛత్ సే కా'బయే ముఖద్దసా కా తవాఫ్ హో తో ఫర్జ్ తవాఫ్ అదా హో జాయేగా జబ్ కి దర్మియాన్ మే దీవార్ వగైరా హాజిబ్ (ఆడా,పర్దా) న హో. లేకిన్ అగర్ నీచే మతాఫ్ మే గున్జాఇష్ హై తో ఛత్ సే తవాఫ్ మక్రూహ్

హై ఇస్ లియే కి ఇస్ సూరత్ మే బిలా జరూరత్ మస్జిద్ కీ ఛత్ పర్ చడ్సనా ఔర్ చల్సనా పాయా జాతా హై జో మక్రూహ్ హై. సాధ్ హీ ఇస్ హాలత్ మే తవాఫ్, కా'బే సే ఖరీబ్ తర్ హోనే కే బజాయే బహుత్ దూర్ హో రహా హై ఔర్ బిలా వజహ్ అప్పే కో సఖ్త్ మషఖ్త్ ఔర్ తకాన్ మే డాల్సనా భీ హోతా హై, జబ్ కి ఖరీబ్ తర్ మఖామ్ సే తవాఫ్ కర్సనా అప్జల్ హై ఔర్ బిలా వజహ్ అప్పే కో మషఖ్త్ మే డాల్సనా మన్అ. హా(అగర్ నీచే గుంజాయిష్ న హో యా గుంజాయిష్ హోనే తక్ ఇన్జిజార్ సే కోయా మానే (యా'నీ రుకావట్) హో తో ఛత్ సే తవాఫ్ బిలా కరాహత్ జాయిజ్ హై. (మాహ్నామా అప్రఫ్తయా, జూన్ 2005 ఈ. గ్యారహ్వా ఫ్ఖేహీ సెమినార్, స.14)

దొరానే తవాఫ్ బులంద్ ఆవాజ్ సే మునాజాత్ పడ్సనా కైసా?

సువాల్ : దొరానే తవాఫ్ బులంద్ ఆవాజ్ సే దుఆ, మునాజాత్ యా నా'త్ షరీఫ్ వగైరా పడ్సనా కైసా?

జవాబ్ : ఇత్నీ ఊంచీ ఆవాజ్ సే పడ్సనా జిస్ సే దీగర్ తవాఫ్ కర్సనే వాలో(యా నమాజేయోంకో తష్వీష్ యా'నీ పరేషానీ హో మక్రూహ్ తహరీమీ, నా జాయిజ్ వ గునాహ్ హై. అల్బత్తా కిసీ కో ఈజా నా హో ఇస్ తరహా గున్-గునానే యా'నీ ధీమీ ఆవాజ్ సే పడ్సనే మే హరజ్ నహీ. యహా(వోహ్ సాహిబాన్ గార్ ఫర్మాయే(జిన్ కే మొబైల్ ఫోన్స్ సే దొరానే తవాఫ్ ట్యూన్స్ బజేతీ రహతీ ఔర్ ఇబాదత్ గుజారోంకో పరేషాన్ కరతీ రహతీ హై ఇన్ సబ్ కో చాహియే కి తౌబా కరే(యాద్

రఖియే ! యెహ్ అహ్ కామ్ సిర్ఫ్ “మస్జిదుల్ హరామ్” కే లియే హీ నహీ(తమామ్ మసాజిద్ బల్కి తమామ్ మఖామాత్ కే లియే హై ఔర్ మ్యూజికల్ ట్యూన్స్ మస్జిద్ కే ఇలావా భీ నా జాయిజ్ హై.

ఇజ్తిబా ఔర్ రమల్ కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : అగర్ సత్తయ సే ఖేల్ కియే జానే వాలే తవాఫ్ కే పహలే ఫేరే మే రమల్ భూల్ గయే తో క్యా కర్నా చాహియే?

జవాబ్ : రమల్ సిర్ఫ్ ఇబ్దిదాయీ తీన్ ఫేరో(మే సున్నత్ హై, సాతో(మే కర్నా మక్రూహ్, లిహాజ్ అగర్ పహలే మే నా కియా తో దూసరే ఔర్ తీసరే మే కర్ లీజియే ఔర్ అగర్ ఇబ్దిదాయీ దో ఫేరో మే రహ్ గయా తో సిర్ఫ్ తీసరే మే కర్ లీజియే ఔర్ అగర్ షురూ కే తీనో ఫేరో(మే న కియా తో అబ్ బఖ్ య్యా చార్ ఫేరో(మే నహీ కర్ సక్తే. (۰۸۳ ص۳ المحتار)

సువాల్ : జిస్ తవాఫ్ మే ఇజ్తిబా ఔర్ రమల్ కర్నా థా ఉస్ మే న కియా తో క్యా కఫ్ఫారా హై?

జవాబ్ : కోయీ కఫ్ఫారా నహీ. అల్ బత్తా అజీమ్ సున్నత్ సే మహ్ రూమీ జేరూర్ హై.

సువాల్ : అగర్ కోయీ సాతో(ఫేరో(మే(రమల్ కర్ లే తో?

జవాబ్ : మక్రూహ్ తన్ జీహ్ హై. (۰۸۴ ص۳ المحتار) మగర్ కోయీ జుర్మానా వగైరా నహీ.

సత్తయ కే బారే మే(సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : హాజీ నే సత్తయ ముల్ఖన్ న కీ ఔర్ వతన్ చలా గయా అబ్ క్యా కరే?

జవాబ్ : హజ్ కీ సత్తయ వాజిబ్ హై, తో జిస్ నే బిల్కుల్ సత్తయ న కీ యా చార్ యా చార్ సే జేయాదా ఫేరే తర్క్ కర్ దియే తో దమ్ వాజిబ్ హై, చార్ సే కమ్ ఫేరే అగర్ తర్క్ కియే తో హర్ ఫేరే కే బద్లె స-ద్ఖా దే. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1177)

సువాల్ : జిస్ కీ హజ్ కీ సత్తయ రహ్ గయీ, వతన్ చలా గయా ఔర్ దమ్ భీ న దియా, ఫిర్ అల్లాహ్ పాక్ నే ఉసే మాఖ్ దియా ఔర్ దో సాల్ బాద్ హజ్ కీ సఅదత్ మిల్ గయీ, బాఖీ రహ్ జానే వాలీ సత్తయ కర్ సక్తా హై యా నహీ(?)

జవాబ్ : కర్ సక్తా హై ఔర్ దమ్ భీ సాఖీత్ హో గయా. మగర్ యెహ్ సోచ్ కర్ సత్తయ ఛోడ్ కర్ వతన్ న చలా జాయే కి ఫిర్ ఆ కర్ కర్ లూంగా కి జేందగీ కా భరోసా నహీ ఔర్ జేందా బచ్ భీ గయే తో హజ్జెరీ యఖీనీ నహీ.

సువాల్ : హజ్ కీ సత్తయ కే చార్ ఫేరే కర్ లియే ఔర్ ఎహ్ రామ్ ఖోల్ దియా యానీ హల్ఫ్ వగైరా కర్వా లియా అబ్ క్యా కరే?

జవాబ్ : తీన్ స-దఖే దే, అగర్ బాద్ హల్ఫ్ వగైరా కే భీ బఖీయ్యా సత్తయ అదా కర్ లే తో కఫ్ఫేరా సాఖీత్ హో జాయేగా. యాద్ రహే కి సత్తయ కే లియే జమానయే హజ్ యా ఎహ్ రామ్ షర్త్ నహీ అగర్ అదా న కీ హో తో ఉమ్ర్ భర్ మే జబ్ భీ సత్తయ బజా లాయే వాజిబ్ అదా హో జాయేగా.

(అబ్ కఫ్ఫారే కీ హజత్ నహీ రహేగీ)

సువాల్ : అగర్ తవాఫ్, సే పహలే హీ సత్తయ కర్ లీ తో క్యా కర్నా చాహియే?

జవాబ్ : సదరుష్షరీఅహ్ **سَدْرُ الشَّرِيعَةِ** ఫరీమాతే హై (: సత్తయ కే లియే షర్త యెహ్ హై కి పూరే తవాఫ్ యా తవాఫ్ కే అక్సర్ హిస్సే కే బా'ద్ హో, లిహాజ్ అగర్ తవాఫ్ సే పహలే యా తవాఫ్ కే తీన్ ఫేరే కే బా'ద్ సత్తయ కీ తో న హుయీ ఖైర్ సత్తయ కే ఖేల్ద్ ఎహ్ రామ్ హోనా భీ షర్త్ హై, ఖ్వాహ్ హజ్ కా ఎహ్ రామ్ హో యా ఉప్రే కా, ఎహ్ రామ్ సే ఖేల్ద్ సత్తయ నహీ హో సక్తీ ఖైర్ హజ్ కీ సత్తయ అగర్ వుకూఫ్ అ-రఫా కే ఖేల్ద్ కరే తో వఖ్తే సత్తయ మే భీ ఎహ్ రామ్ హోనా షర్త్ హై ఖైర్ వుకూఫ్ అ-రఫా కే బా'ద్ హో తో సున్నత్ యెహ్ హై కి ఎహ్ రామ్ ఖోల్ చుకా హో ఖైర్ ఉప్రే కీ సత్తయ మే ఎహ్ రామ్ వాజిబ్ హై యా'నీ అగర్ తవాఫ్ కే బా'ద్ సర్ ముండా లియా ఫిర్ సత్తయ కీ తో సత్తయ హో గయీ మగర్ చూంకి వాజిబ్ తర్క్ హువా లిహాజ్ దమ్ వాజిబ్ హై. (బహరే షరీఅత్, జి.1స. 1109)

బోస్ వ కనార్ కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : ఎహ్ రామ్ కీ హాలత్ మే బీవీ కో హాథ్ లగానా కైసా?

జవాబ్ : బీవీ కో బిలా షహ్ వత్ హాథ్ లగానా జాయిజ్ హై మగర్ షహ్ వత్ కే సాథ్ హాథ్ మే హాథ్ డాల్నా యా బదన్ కో ఛూనా హరామ్. అగర్ షహ్ వత్ కీ హాలత్ మే బోసా కనార్ కియా యా జిస్మి కో ఛూనా తో దమ్ వాజిబ్ హో జాయేగా. యెహ్

అఫ్ ఆల్ బెరత్ కే సాథ్ హో యా అమ్రద్ కే సాథ్ దోనోంకా ఏక్ హీ హుక్మ్ హై. (مُخْتَارُ الْمُحْتَارِ ج ۳ ص ۶۶۷) అగర్ మొహరిమా కో భీ మర్ద్ కే ఇన్ అఫ్ ఆల్ సే లజ్వత్ ఆయే తో ఉ సే భీ దమ్ దేనా పడేగా. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1173)

సువాల్ : అగర్ తసవ్వర్ జమ్ జాయే యా షర్మీగాహ్ పర్ నజర్ పద్ జాయే బెర్ ఇన్షాల్ హో (యా'నీ మనీ నికల్) జాయే తో క్యా కఫ్ఫారా హై?

జవాబ్ : ఇన్ సూరత్ మే కోయీ కఫ్ఫారా నహీ. (۲۴۴۱۱۱۱۱۱۱۱) రహ్ హరామ్ కర్దా బెరత్ యా అమ్రద్ సే బద్ నిగాహీ కర్నా యా ఖస్దన్ ఉన్ కా “గందా” తసవ్వర్ బాంధ్నా యెహ్ ఎహరామ్ కే ఇలావా భీ హరామ్ బెర్ జహన్నమ్ మే లే జానే వాలా కామ్ హై. నీజే ఇన్ తరహ్ కే గందే వస్వసే భీ ఆయే తో اللَّهُمَّ لُتْقِ اِبْنِ اَدُوْءِ جَنَّةٍ كَيْ لَا يَكُوْنُ مِنْ اَوْلَادِهَا. ఇనీ తరహ్ బెరతోంకే లియే భీ అహ్ కామ్ హై.

సువాల్ : అగర్ ఎహతిలామ్ హో జాయే తో?

జవాబ్ : కోయీ కఫ్ఫారా నహీ. (۲۴۴۱۱۱۱۱۱۱۱)

సువాల్ : అగర్ ఖుదా న ఖ్వాస్తా కోయీ మొహరిమ్ ముష్తజినీ (హ్యింద్ ప్రాక్టీస్) కా ముర్-తకిబ్ హువా తో క్యా కఫ్ఫారా హై?

జవాబ్ : అగర్ ఇన్షాల్ హో గయా (యా'నీ మనీ నికల్ గయా) తో దమ్ వాజిబ్ హై వర్నా మక్రూహ్. (۱۱۱۱) యెహ్ ఫే'ల్, ఖ్వాహ్ ఎహరామ్ మే హో యా న హో బహర్ హాల్ నా జాయిజ్ వ

హారామ్ ఔర్ జహన్నమ్ మే లే జానే వాలా కామ్ హై. అలా హజ్జేరత్ ఇమామ్ అహమద్ రజా ఖాన్ **رحمۃ اللہ علیہ** ఫర్మాతే హై (: జో ముష్త్ జిసీ (యాసీ హ్యాండ్ ప్రాక్టీస్ Hand practice) కర్తే హై (అగర్ వోహ్ బిగ్గర్ తౌబా కియే మర్ గయే తో బరోజే ఖీయామత్ ఇస్ హల్ మే ఉతేంగే కి ఉన్ కీ హథేలియా (గాభన్ (యాసీ హమిలా) హోంగీ జిస్ సే లోగోకే మజ్మయే కసీర్ మే ఉన్ కీ రుస్వాయీ హోంగీ.

(ములఖ్ఖస్ అజ్ ఫతావా ర-జవీయ్యా, జి.22, స.244)

ఎహరామ్ మే అప్రద్ సే ముసా-ఫహా కియా ఔర్....?

సువాల్ : అగర్ అప్రద్ (యాసీ ఖాబ్ సూరత్ లడ్కే) సే ముసా-ఫహా కియా ఔర్ షహావత్ ఆ గయీ తో క్యా సజా హై?

జవాబ్ : దమ్ వాజిబ్ హో గయా. ఇస్ మే అప్రద్¹ ఔర్ గైర్ అప్రద్ కీ కోయీ ఖైద్ నహీ, అగర్ దోనోంకో షహావత్ హుయీ ఔర్ దూస్రా భీ మోహారిమ్ హై తో వోహ్ భీ దమ్ దే.

మియా(బీవీ కా హాథ్ మే హాథ్ డాల్ కర్ చల్నా

సువాల్ : ఎహరామ్ మే మియా(బీవీ కే ఏక్ దూస్రే కా హాథ్ పకడ్ కర్ తవాఫ్ యా సత్తయ కర్నే మే అగర్ షహావత్ ఆ గయీ తో?

1 : వోహ్ లడ్కా యా మర్ద జిస్ కో దేఖ్నే యా ఛూనే సే షహావత్ అతీ హో ఎహరామ్ హో యా న హో ఉన్ సే దూర్ రహనా లాజిమీ హై. అగర్ ముసా-ఫహా కర్నే యా ఉసే ఛూనే యా ఉస్ కే సాథ్ గుప్త-గూ కర్నే సే షహావత్ భదక్తీ హో తో అబ్ ఉస్ కే సాథ్ యెహ్ అఫ్తల్ కర్నే జాయిజ్ నహీ. ఇస్ కీ తఫ్సీలీ మా'లూమాత్ కే లియే దా'వతే ఇస్లామీ కే ఇషాఅతీ ఇదారే మక్-త-బతుల్ మదీనా కా మత్బూఆ రిసాలా, “ఖామే లూత్ కీ తబాహ్ కారియా” (45 సఫహత్) పఢియే.

జవాబ్ : జిస్ కో షహావత్ ఆయీ ఉస్ పర్ దమ్ వాజిబ్ హై అగర్ దోనోంకో ఆ గయీ తో దోనో(పర్ హై. అగర్ ఎహరామ్ వాలే మర్ద్ నే ఏక్ దూస్రే కా హద్ధ్ పకడా హో జబ్ భీ యహీ హుక్మ హై.

హమ్ బిస్తరీ కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : క్యా జిమాత్ (యానీ హమ్ బిస్తరీ) సే హజ్ ఫాసిద్ భీ హో సక్తా హై?

జవాబ్ : వుకూఫ్ అ-రఫాత్ సే పహలే జిమాత్ కియా (యానీ హమ్ బిస్తరీ కీ) తో హజ్ ఫాసిద్ హో గయా. ఉసే హజ్ కీ తరహా పూరా కర్ కే దమ్ దే ఔర్ సాలే ఆయందా హీ మే ఇస్ కీ ఖజా కర్ లే. (రఘియే) ఔరత్ భీ ఎహరామ్ హజ్ మే భీ తో ఉస్ పర్ భీ యెహీ లాజిమ్ హై ఔర్ అగర్ ఇస్ బలా మే ఫిర్ పద్ జానే కా ఖాఫ్ హో తో మునాసిబ్ హై కి ఖజా కే ఎహరామ్ సే ఖత్మ తక్ దోనో(అయ్సా జుదా రహే కి ఏక్ దూస్రే కో న దేఖే. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1173)

సువాల్ : అగర్ మస్అలా మా'లూమ్ న హో యా భూల్ సే జిమా (యానీ హమ్ బిస్తరీ) కర్ బైరా ఫిర్?

జవాబ్ : భూల్ కర్ యా న జాన్తే హుయే హమ్ బిస్తరీ కీ హో యా జాన్ బూర్ఖి కర్, అప్పీ మర్జీ సే కీ హో యా బిల్ జబ్ర్ సబ్ కా ఏక్ హుక్మ హై. బల్కి దూస్రీ మజాలిస్ మే దూస్రీ బార్ జిమా కర్ బైరా తో దూస్రా దమ్ భీ దేనా హోగా. హ(తర్క్ హజ్ కా ఇరాదా కర్ లేనే కే బాద్ జిమాత్ సే దమ్ లాజిమ్ న హోగా.

సువాల్ : క్యా జిమా సే హాజీ కా “ఎహరామ్” ఖత్మ హో జాతా హై?

జవాబ్ : జీ నహీ(, ఎహరామ్ బ దస్తూర్ బాఖీ హై జో చీజే(మొహరిమ్ కే లియే నా జాయిజ్ హై వోహ్ అబ్ భీ నా జాయిజ్ హై ఔర్ వోహీ తమామ్ అహ్కామ్ హై. (బహరే షరీఅత్, జి.1, స.1175)

సువాల్ : అగర్ హజ్ ఫాసిద్ హో జాయే ఔర్ ఉసీ వఖ్త్ నయా ఎహరామ్ ఉసీ సాల్ కే హజ్ కే లియే బాంధ్ లే తో?

జవాబ్ : ఇస్ తరహా న కఫ్ఫారే సే ఖలాసీ హోగీ న అబ్ ఇస్ సాల్ కా హజ్ హో సకేగా కి వోహ్ తో ఫాసిద్ హో చుకా, బహర్ హాల్ సాలే ఆయందా కీ ఖజా సే బచ్ నహీ సకేగా. (ఎజన్)

సువాల్ : ము-తమత్తే నే ఉప్రహ్ కర్ కే ఎహరామ్ ఖోల్ దియా హై ఔర్ అబ్బీ మనాసికే హజ్ షురూ హోనే మే కయీ రోజ్ బాఖీ హై, బీవీ కే సాథ్ “మిలాప్” హో సక్తా హై యా నహీ?

జవాబ్ : జబ్ తక్ దోనో(నే హజ్ కా ఎహరామ్ నహీ బాంధా, హో సక్తా హై.

సువాల్ : అగర్ ఉప్రే కా ఎహరామ్ బాంధ్ నే కే బాద్ తవాఫ్ వగైరా సే ఖేల్లే హమ్ బిస్తరి కర్ లీ తో క్యా కఫ్ఫారా హై?

జవాబ్ : ఉప్రే మే తవాఫ్ కే చార్ ఫేరే కర్ నే సే పహలే అగర్ జిమా కియా తో ఉప్రహ్ ఫాసిద్ హో గయా, ఉప్రహ్ ఫిర్ సే కరే ఔర్ దమ్ భీ దేనా హోగా, అగర్ చార్ ఫేరే యా ముకమ్మల్ తవాఫ్ కే బాద్ కియా తో సిర్ఫ్ దమ్ వాజిబ్ హువా ఉప్రహ్ సహీహ్ హో గయా. (1౪1౮౩౬/౩౭)

సువాల్ : అగర్ మోతమిర్ (యాసీ ఉమ్రహ్ కర్నే వాలా) తవాఫ్ వ సత్తయ కే బాద్ మగర్ సర్ ముండానే సే పహలే జిమా మే ముబ్తలా హో గయా ఫిర్ తో కోయీ సజో నహీ?

జవాబ్ : క్యూ(నహీ ! అబ్ భీ దమ్ వాజిబ్ హోగా, హల్త్ యా ఖైస్ కర్వానే కే బాద్ హీ బీవీ హలాల్ హోగీ.

నాఖున్ తరాషేనే కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : మస్అలా మా'లూమ్ నహీ థా ఔర్ దోనో(హాథో(ఔర్ దోనో(పావో(కే నాఖున్ కాట్ లియే అబ్ క్యా హోగా? అగర్ కఫ్ఫరా హో తో వోహ్ భీ బతా దీజియే.

జవాబ్ : జాన్నా యా న జాన్నా యహా(ఉజ్జ్ నహీ హోతా, ఖ్వాహ్ భూల్ కర్ జుర్మ్ కరే యా జాన్ బూర్ఖి కర్ అప్నీ మర్జీ సే కరే యా కోయీ జెబర్ దస్తీ కర్వాయే కఫ్ఫరా హర్ సూరత్ మే దేనా హోగా. సదరుష్షరీఅహ్ హుమ్లీ ఘోర్మాతే హై : ఏక్ హాథ్ ఏక్ పావూ(కే పాంచో నాఖున్ కత్తరే యా బీసో(ఏక్ సాథ్ తో ఏక్ దమ్ హై ఔర్ అగర్ కిసీ హాథ్ యా పావూ(కే పూరే పాంచ్ న కత్తరే తో హర్ నాఖున్ పర్ ఏక్ స-దఖా, యహా(తక్ కి అగర్ చారో(హాథ్ పావూ(కే చార్ చార్ కత్తరే తో సోలహ్ స-దఖే దే మగర్ యెహ్ కి స-దఖోంకి ఖీమత్ ఏక్ దమ్ కే బరాబర్ హో జాయే తో కుఫ్ కమ్ కర్లే యా దమ్ దే అగర్ ఏక్ హాథ్ యా పాఉ(కే పాంచో ఏక్ జల్సే మే ఔర్

దూస్రే కే పాంచో దూస్రే జల్సే మే కత్తరే తో దో దమ్ లాజీమ్ హై ఔర్ చారో హాథ్ పావూ(కే చార్ జల్సో(మే తో చార్ దమ్. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1172 ۴۴:۱۷۱۶)

సువాల్ : నాఖున్ అగర్ దాన్త్ సే కత్తర్ డాలే తో క్యా సజా హై?

జవాబ్ : ఖ్వాహ్ బ్లైడ్ సే కాటే యా చాకూ సే, నాఖున్ తరాష్ (యా'నీ నేల్ కటర్) సే తరాషో యా దాన్తో(సే కత్తరే సబ్ కా ఏక్ హీ హుక్క్య్ హై. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1172)

సువాల్ : మొహరిమ్ కిసీ దూస్రే కే నాఖున్ కాట్ సక్తా హై యా నహీ?

జవాబ్ : నహీ కాట్ సక్తా, ఇస్ కే వోహీ అహ్ కామ్ హై జో దూస్రొంకే బాల్ దూర్ కర్నే కే హై. (المسألة الثالثة للفقهاء ۳۲۲)

బాల్ దూర్ కర్నే కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : అగర్ ! اَللّٰهُمَّ కిసీ మొహరిమ్ నే అప్పీ దాడీ ముండ్వా దీ తో క్యా సజా?

జవాబ్ : దాడీ ముండ్వానా యా ఖష్ఖష్ కర్వా దేనా వైసే భీ హరామ్ ఔర్ జహన్నమ్ మే లే జానే వాలా కామ్ హై ఔర్ ఎహరామ్ కీ హాలత్ మే సబ్త్ హరామ్. అల్బత్తా ఎహరామ్ కీ హాలత్ మే సర్ కే బాల్ భీ నహీ కాట్ సక్తే. బహర్ హాల్ దొరానే ఎహరామ్ కే హుక్క్య్ కే ము-తఅల్లిఖ్ సదరుష్షరీఅహ్ اَللّٰهُمَّ ఫరీమాతే హై(: సర్ యా దాడీ కే చహరూమ్ బాల్ యా జియాదా కిసీ తరహా దూర్ కియే తో దమ్ హై ఔర్ చహరూమ్ సే కమ్ మే స-దఖ్ ఔర్ అగర్ చందలా హై యా దాడీ మే కమ్ బాల్ హై,

తో అగర్ చౌథాయీ (1/4) కీ మిఖ్దార్ హై తో కుల్ మే దమ్ వర్నా స-దఖ్. చంద్ జగహ్ సే థోడే థోడే బాల్ లియే తో సబ్ కా మజ్మూఆ అగర్ చహారూమ్ కో పహుంచ్తా హై తో దమ్ హై వర్నా స-దఖ్.

(బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1170, 1099 ج 2 المحتار)

సువాల్ : ఔరత్ అమ్మే బాల్ దే సక్తీ హై యా నహీ?

జవాబ్ : నహీ. ఔరత్ పూరే సర్ యా చౌథాయీ (1/4) సర్ కే బాల్ ఏక్ పోరే కే బరాబర్ కతర్ లే తో దమ్ దే ఔర్ కమ్ మే స-దఖ్.

(لُبَابُ الْمَنَاسِكِ ص 327)

సువాల్ : మొహరిమ్ నే గర్దన్ యా బగల్ యా మూయే జేరే నాఫ్ లే లియే తో క్యా హుక్మ హై?

జవాబ్ : పూరీ గర్దన్ యా పూరీ ఏక్ బగల్ మే దమ్ హై ఔర్ కమ్ మే స-దఖ్ అగర్చి నిస్ఫ్ యా జేయాదా హో. యెహీ హుక్మ జేరే నాఫ్ కా హై. దోనో(బగలే(పూరీ ముండాయే జబ్ భీ ఏక్ హీ దమ్ హై.

(బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1170, 1099 ج 2 المحتار و 3 مختار)

సువాల్ : సర్, దాఢీ, బగలే(వగైరా సబ్ ఏక్ హీ మజ్లిస్ మే ముండ్వా దియే తో కిత్నే కఫ్ఫారే హోంగే?

జవాబ్ : ఖ్వాహ్ సర్ సే లే కర్ పావూ(తక్ సారే బదన్ కే బాల్ ఏక్ హీ మజ్లిస్ మే ముండ్వాయే తో ఏక్ హీ కఫ్ఫారా హై. అగర్ అలగ్ అలగ్ ఆ'జా కే అలగ్ అలగ్ మజ్లిస్ మే ముండ్వాయేంగే తో ఉత్నే హీ కఫ్ఫారే హోంగే. (161. 1099 ج 2 المحتار و 3 مختار)

సువాల్ : అగర్ వుజూ కర్నే మే బాల్ రుద్తే హో తో క్యా ఇస్ పర్ భీ కఫ్ఫేరా హై?

జవాబ్ : క్యూ(నహీ ! వుజూ కర్నే మే, ఖుజానే మే యా కంఘీ కర్నే మే అగర్ దో యా తీన్ బాల్ గిరే తో హర్ బాల్ కే బదలే మే ఏక్ ఏక్ ముత్తీ అనాజ్ యా ఏక్ ఏక్ టుక్డా రోటీ యా ఏక్ ఛువారా ఖైరాత్ కరే బర్ తీన్ సే జేయాదా గిరే తో స-దఖ్ఖా దేనా హోగా. (బహోషీఅత్, జి.1, స 1171)

సువాల్ : అగర్ ఖానా పకానే మే చూల్తే కీ గర్మీ సే కుఢ్ బాల్ జల్ గయే తో?

జవాబ్ : స-దఖ్ఖా దేనా హోగా. (ఎజేస్)

సువాల్ : మూఢ్ సాఫ్ కర్వా దీ, క్యా కఫ్ఫేరా హై?

జవాబ్ : మూఢ్ అగర్చే పూరీ ముండ్వాయే యా కతర్వాయే స-దఖ్ఖా హై. (ఎజేస్)

సువాల్ : అగర్ సీనే కే బాల్ ముండ్వా దియే తో క్యా కరే?

జవాబ్ : సర్, దాఢీ, గర్దన్, బగల్ బర్ మూయే జేరే నాఫ్ కే ఇలావా బాఖీ ఆ'జా కే బాల్ ముండ్వానే మే సిర్ఫ్ స-దఖ్ఖా హై. (ఎజేస్)

సువాల్ : బాల్ రుద్నే కీ బీమారీ హో బర్ ఖుద్ బఖుద్ బాల్ రుద్తే హో తో ఇస్ పర్ కోయీ రిఆయత్?

జవాబ్ : అగర్ బిగైర్ హాథ్ లగాయే బాల్ గిర్ జాయే యా బీమారీ సే తమామ్ బాల్ భీ రుద్ జాయే తో కోయీ కఫ్ఫేరా నహీ. (ఎజేస్)

సువాల్ : మొహరిమ్ నే దూస్రే మొహరిమ్ కా సర్ మూండా తో క్యా సజా హై?

జవాబ్ : అగర్ ఎహరామ్ భోల్నే కా వఖ్త ఆ గయా హై. తో అబ్ దోనో(ఏక్ దూస్రే కే బాల్ మూండ్ సక్తే హై. ఔర్ అగర్ వఖ్త నహీ ఆయా తో ఇస్ పర్ కఫ్ఫారే కీ సూరత్ ముఖ్తలిఫ్ హై. అగర్ మొహరిమ్ నే మొహరిమ్ కా సర్ మూండా తో జిస్ కా సర్ మూండా గయా ఉస్ పర్ తో కఫ్ఫారా హై హీ, మూండ్నే వాలే పర్ భీ స-దఖా హై ఔర్ అగర్ మొహరిమ్ నే గైరే మొహరిమ్ కా సర్ మూండా యా మూ(ఫే(లీ యా నాఖున్ తరాషే తో మసాకీన్ కో కుచ్ ఖైరాత్ కర్ దే. (బహరే షరీఅత్, జి.1, స.1142,1171)

సువాల్ : గైరే మొహరిమ్, మొహరిమ్ కా సర్ మూండ్ సక్తా హై యా నహీ?

జవాబ్ : వఖ్త సే పహలే నహీ మూండ్ సక్తా, అగర్ మూండేగా తో మొహరిమ్ పర్ తో కఫ్ఫారా హై హీ, గైరే మొహరిమ్ కో భీ స-దఖా దేనా హోగా. (ఎజేన్, 1171)

సువాల్ : అగర్ బాల్ సఫా పొడర్ యా CREAM సే బాల్ సాఫ్ కియే తో క్యా మన్లా హై.

జవాబ్ : బహరే షరీఅత్ మే హై : మూండ్నా, కతర్నా, మోచనే సే లేనా యా కిసీ చీజ్ సే బాల్ ఉడానా, సబ్ కా ఏక్ హుక్మ్ హై.

(ఎజేన్)

ఖుష్ఖా కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : ఎహరామ్ కీ హాలత్ మే ఇత్త్ర కీ పీషి హాథ్ మే లీ ఔర్ హాథ్ మే ఖుష్ఖా లగ్ గయా తో క్యా కఫ్ఫారా హై?

జవాబ్ : అగర్ లోగ్ దేఖ్ కర్ కహే కి యెహ్ బహుత్ సీ ఖుష్ఖు లగ్ గయీ హై అగర్చే ఉజ్జ్వే కే థోడే సే హిస్సే మే లగ్ హో తో దమ్ వాజిబ్ హై వరీనా మా'మూలీ సీ ఖుష్ఖు భీ లగ్ గయీ తో స-దఖా హై. (మాఖూజ్ అజ్ బహరే షరీఅత్, జి.1, స.1163)

సువాల్ : సర్ మే ఖుష్ఖుదార్ తేల్ డాల్ లియా తో క్యా కరే?

జవాబ్ : అగర్ కోయీ బడా ఉజ్జ్వే మ-సలన్ రాన్, ముహ్, పిండలీ యా సర్ సారే కా సారా ఖుష్ఖు సే ఆలూదా హో జాయే ఖ్వాహ్ ఖుష్ఖుదార్ తేల్ కే జరీయే హో యా ఇత్త సే, దమ్ వాజిబ్ హో జాయేగా. (ఎజ్న)

సువాల్ : బిఘోనే యా ఎహ్ రామ్ కే కపడే పర్ ఖుష్ఖు లగ్ గయీ యా కిసీ నే లగా దీ తో?

జవాబ్ : ఖుష్ఖు కీ మిఖ్దార్ దేఖీ జాయేగీ, జేయాదా హై తో దమ్ ఖైర్ కమ్ హై తో స-దఖా.

సువాల్ : జో కమ్ రా (ROOM) రిహాయిష్ కే లియే మిలా ఉన్ మే కార్పేట్, బిఘోనా, తక్యా, చాదర్ వగైరా ఖుష్ఖుదార్ హో తో క్యా కరే?

జవాబ్ : మొహరిమ్ ఇన్ చీజోంకే ఇస్తి'మాల్ సే బచే. అగర్ ఎహ్ తియాత్ న కీ ఖైర్ ఇన్ సే ఖుష్ఖు ఛూట్ కర్ బదన్ యా ఎహ్ రామ్ పర్ లగ్ గయీ తో జేయాదా హోనే కీ సూరత్ మే దమ్ ఖైర్ కమ్ మే స-దఖా వాజిబ్ హోగా. ఖైర్ అగర్ న లగే తో కోయీ కఫ్ఫేరా నహీ మగర్ ఇన్ సూరత్ మే బచ్నా బెహతర్ హై.

మొహరిమ్ కో చాహియే మకాన్ వాలే సే ము-తబాదిల్ ఇన్తిజామ్ కా కహే, యెహ్ భీ హో సక్తా హై కి ఫర్స్ ఔర్ బిఛోనే వగైరా పర్ కోయా బే ఖుష్ఖా చాదర్ బిఛా లే, తక్యే కా గిలాఫ్ (cover) తబ్దీల్ కర్ లే యా ఉసే కిసీ బే ఖుష్ఖా చాదర్ మే లపేట్ లే.

సువాల్ : జో ఖుష్ఖా నియ్యతే ఎహరామ్ సే పహలే బదన్ పర్ లగాయీ థీ క్యా నియ్యతే ఎహరామ్ కే బాద్ ఉస్ ఖుష్ఖా కో జాయిల్ (దూర్) కర్నా జరూరీ హై?

జవాబ్ : నహీ, సదరుష్షరీఅహ్ షరీమాతే హై : ఎహరామ్ సే పహలే బదన్ పర్ ఖుష్ఖా లగాయీ థీ, ఎహరామ్ కే బాద్ ఫైల్ కర్ ఔర్ ఆ'జా కో లగీ తో కఛ్ఫోరా నహీ.

(బహరే షరీఅత్, జి.1, స.1163)

సువాల్ : ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ సే పహలే గలే మే జో బ్యాగ్ థా ఉస్ మే యా బెల్ట్ కీ జేబ్ మే ఇత్త్ర కీ పీషి థీ, నియ్యత్ కే బాద్ యాద్ ఆనే పర్ ఉసే నికాల్నా జరూరీ హై యా రహనే దే? అగర్ ఇసీ పీషి కీ ఖుష్ఖా హాథ్ మే లగ్ గయీ తబ్ భీ కఛ్ఫోరా హోగా?

జవాబ్ : ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ కే బాద్ వోహ్ ఇత్త్ర కీ పీషి బ్యాగ్ యా బెల్ట్ సే నికాల్నా జరూరీ నహీ ఔర్ బాద్ మే ఉస్ పీషి కీ ఖుష్ఖా హాథ్ వగైరా పర్ లగ్ గయీ తో కఛ్ఫోరా లాజెమ్ ఆయేగా, క్యూంకి యెహ్ వోహ్ ఖుష్ఖా నహీ జో ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ సే పహలే కప్డే యా బదన్ పర్ లగాయీ గయీ హో.

సువాల్ : గలే మే నియ్యత్ సే పహలే జో బ్యాగ్ పహానా వోహా ఖుష్బూదార్ థా, నీజే ఉస్ కే అందర్ ఖుష్బూదార్ రుమాల్ యా ఖుష్బూ వాలీ తవాఫ్ కీ తస్బీహ్ వగైరా భీ మౌజూద్, ఇన్ కా మొహారిమ్ ఇస్తి'మాల్ కర్ సక్తా హై యా సహీ(?)

జవాబ్ : ఇన్ చీజోంకీ ఖుష్బూ ఖేస్స్ (యా'నీ జాన్ బూయ్ కర్) సూంఘనా మక్రూహ్ హై ఔర్ ఇన్ ఎహతియాత్ కే సాథ్ ఇస్తి'మాల్ కీ ఇజాజత్ హై కి అగర్ ఉస్ కీ తరీ బాఖీ హై తో ఉతర్ కర్ ఎహరామ్ ఔర్ బదన్ కో న లగే లేకిన్ జోహిర్ హై కి తస్బీహ్ మే అయ్సీ ఎహతియాత్ కర్నా నిహాయత్ ముష్కిల్ హై బల్కి రుమాల్ మే భీ బచ్నా ముష్కిల్ హై. లిహాజో ఇన్ కే ఇస్తి'మాల్ సే బచ్నే మే హీ ఆఫ్సయ్యత్ హై.

సువాల్ : అగర్ దో తీన్ జోయిద్ ఖుష్బూదార్ చాదరే నియ్యత్ సే ఖేల్ గోద్ మే రఖ్ లే యా వోథ్ లే అబ్ ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ కరే. నియ్యత్ కే బాద్ జోయిద్ చాదరే(హటా దే, ఉసీ ఎహరామ్ కీ హాలత్ మే అబ్ ఉస్ చాదరో(కా ఇస్తి'మాల్ కర్నా కైసా?

జవాబ్ : అగర్ తరీ బాఖీ హై తో ఉస్ కో ఇస్తి'మాల్ కీ ఇజాజత్ నహీ ఔర్ అగర్ తరీ ఖత్మ హో చుకీ హై సిర్ఫ్ ఖుష్బూ బాఖీ హై తో ఇస్తి'మాల్ కీ ఇజాజత్ హై మగర్ మక్రూహ్ (తన్జీహీ) హై. సదరుష్షరీఅహ్ హుల్లీ ఫర్మాతే హై(అగర్ ఎహరామ్ సే పహలే బసాయా (యా'నీ ఖుష్బూదార్ కియా) థా ఔర్ ఎహరామ్ మే పహానా తో మక్రూహ్ హై మగర్ కఫ్ఫరా నహీ. (ఎజెన్, స.1165)

సువాల్ : ఎహ్మదిలామ్ హో గయా యా కిసీ వజహ్ సే ఎహ్మరామ్ కీ ఏక్ యా దోనో(చాదరే(నాపాక్ హో గయీ అబ్ దూస్రీ చాదరే(మౌజూద్ తో హై మగర్ ఉన్ మే పహలే కీ ఖుష్ఖు లగి హుయీ హై, ఉన్నే పహన్ సక్తే హై యా నహీ(?)

జవాబ్ : అగర్ ఖుష్ఖు కీ తరీ యా జిర్మి (యా'నీ ఐన్, జిస్మి) అబ్ తక్ బాఖీ హై తో ఉన్ చాదరో(కో పహన్ నే సే కఫ్ఫారా లాజిమ్ ఆయేగా. ఔర్ అగర్ జిర్మి ఖత్మి హో చుకా హై సిర్ఫ్ ఖుష్ఖు బాఖీ హై తో ఫిర్ మొహరిమ్ వోహ్ చాదరే(ఇస్తి'మాల్ కర్ సక్తా హై. హా(బిలా ఉబ్ర్ ఆయేసీ చాదరే(ఇస్తి'మాల్ కర్నా మక్రూహ్ తన్జిహీ హై. ఫ్-ఖహాయే కిరామ్ رَحِمَهُمُ اللهُ السَّلَامُ ఫర్మాతే హై : జిస్ కవదే పర్ ఖుష్ఖు కా జిర్మి (యా'నీ ఐన్, జిస్మి) బాఖీ హో ఉసే ఎహ్మరామ్ మే పహనా, నా జాయిజ్ హై. (రఝిల్) బహరే షరీఅత్ మే హై : “అగర్ ఎహ్మరామ్ సే పహలే బసాయా థా ఔర్ ఎహ్మరామ్ మే పహనా తో మక్రూహ్ హై మగర్ కఫ్ఫారా నహీ.” (బహరే షరీఅత్, జి.1, స.1165)

సువాల్ : ఎహ్మరామ్ కీ హాఅత్ మే హ-జరే అస్వద్ కా బోసా లేనే యా రుక్నే యమానీ కో ఛూనే యా ముల్తజిమ్ సే లిఫట్ నే మే అగర్ ఖుష్ఖు లగి గయీ తో క్యా కరే?

జవాబ్ : అగర్ బహుత్ సీ లగి గయీ తో దమ్ ఔర్ థోడీ సీ లగి తో స-దఖ్. (ఎజెన్,స.1164) (జహా(జహా(ఖుష్ఖు లగి జానే కా మస్అలా హై వహా(కమ్ హై యా జేయాదా ఇన్ కా ఫైస్లా

దూస్రోంసే కర్వానా హై. చూంకి జేయాదా ఖుష్నూ లగ్
 జానే పర్ దమ్ హై లిహాజ్ హో సక్తా హై అవ్నా నఫ్స్
 జేయాదా ఖుష్నూ కో బీ థోడీ హీ కహే)

సువాల్ : మొహరిమ్ జాన్ బూర్ఖు కర్ ఖుష్నూదార్ ఫూల్ సూంఘ్ సక్తా
 హై యా నహీ(?)

జవాబ్ : నహీ. మొహరిమ్ కా బిల్ ఖేస్త్ (యానీ జాన్ బూర్ఖు కర్)
 ఖుష్నూ యా ఖుష్నూదార్ చీజే సూంఘ్నా మక్రూహే తన్జీహీ
 హై, మగర్ కఫ్వేరా నహీ. (ఎజేన్, 1163)

సువాల్ : బే పకాయీ ఇలాచీ యా చాందీ కే వరఖ్ వాలే ఇలాచీ కే దానే
 ఖానా కైసా?

జవాబ్ : హరామ్ హై. అగర్ ఖాలిస్ ఖుష్నూ, జైసే ముమ్మి, జాఫరాన్,
 లోంగ్, ఇలాచీ, దార్చీనీ, ఇత్నీ ఖాయీ కి ముహ్ కే అక్సర్
 హిస్సే మే లగ్ గయీ తో దమ్ వాజిబ్ హో గయా ఔర్ కమ్ మే
 స-దఖ్. (ఎజేన్, 1164)

సువాల్ : ఖుష్నూదార్ జర్దా, బిర్యానీ ఔర్ ఖోర్మా, ఖుష్నూ వాలీ సోంఘ్,
 ఛాలియా, క్రీమ్ వాలే బిస్కెట్, టాఫియా వగైరా ఖా సక్తే హై
 యా నహీ?

జవాబ్ : జో ఖుష్నూ ఖానే మే పకా లీ గయీ హో, చాహే అబ్ భీ ఉస్
 సే ఖుష్నూ ఆ రహీ హో, ఉసే ఖానే మే ముజా-యఖా నహీ.
 ఇసీ తరహా ఖుష్నూ పకాతే వఖ్తే తో నహీ దాలీ థీ ఊపర్ దాల్
 దీ థీ మగర్ అబ్ ఉస్ కీ మహక్ ఉద్ గయీ ఉస్ కా ఖానా భీ
 జాయిజ్ హై, అగర్ బిగైర్ పకాయీ హుయి ఖుష్నూ ఖానే యా

మా'జూన్ వగైరా దవా మే మిలా దీ గయీ తో అబ్ ఉస్ కే అబ్జా గిజా యా దవా వగైరా బే ఖుష్ఖా అష్ యా కే అబ్జా సే జేయాదా హై తో వోహ్ ఖాలిస్ ఖుష్ఖా కే హుక్మ మే హై ఔర్ కఫ్ఫోరా హై కి ముహ్ కే అక్సర్ హిస్సే మే ఖుష్ఖా లగ్ గయీ తో దమ్ ఔర్ కమ్ మే లగ్ తో స-దఖ్ ఔర్ అనాజ్ వగైరా కీ మిఖ్దార్ జేయాదా హై ఔర్ ఖాలిస్ ఖుష్ఖా కమ్ తో కోయీ కఫ్ఫోరా నహీ, హా ఖాలిస్ ఖుష్ఖా కీ మహక్ ఆతీ హా తో మక్రూహ్ తన్జీహ్ హై.

సువాల్ : ఖుష్ఖాదార్ షర్బత్, ఫ్రూట్ జ్యూస్, రండీ బోతల్ (వగైరా పీనా కైసా హై?

జవాబ్ : అగర్ ఖాలిస్ ఖుష్ఖా జైసే సందల్ వగైరా కా షర్బత్ హై తో వోహ్ షర్బత్ తో పకా కర్ హీ బనాయా జాతా హై, లిహాజ్ మల్తఖన్ పీనే కీ ఇజాజత్ హై ఔర్ అగర్ ఉస్ కే అందర్ ఖుష్ఖా పైదా కర్నే కే లియే కోయీ ఎసెన్స్ (Essense) డాలా జాతా హై తో మేరీ మా'లూమాత్ కే ముతాబిఖ్ ఉస్ కే డాల్నే కా తరీఖ్ యెహ్ హై కి పకాయే జానే వాలే షర్బత్ మే ఉస్ కే రండా హోనే కే బా'ద్ డాలా జాతా హై ఔర్ యఖ్సీన్ యెహ్ ఖలీల్ మిఖ్దార్ మే హోతా హై తో ఇస్ కా హుక్మ యెహ్ హై కి అగర్ ఉసే తీన్ బార్ యా జేయాదా పియా తో దమ్ హై వర్నా స-దఖ్. బహో షరీఅత్ మే హై : “పీనే కీ చీజ్ మే అగర్ ఖుష్ఖా మిలాయీ అగర్ ఖుష్ఖా గాలిబ్ హై (తో దమ్ హై) యా ఖుష్ఖా కమ్ హై మగర్ ఉసే తీన్ యా జియాదా పియా తో దమ్ హై వర్నా స-దఖ్.”

(బహో షరీఅత్, జి.1, స.1165)

సువాల్ : మొహ్రిమ్ నారయల్ కా తేల్ సర్ వగైరా మే లగా సక్తా హై యా నహీ?

జవాబ్ : కోయీ హరజ్ నహీ, అల్బత్తా తిల్ బెర్ జేతూన్ కా తేల్ ఖుష్బు కే హుక్మ మే హై. అగర్ ఇన్ మే ఖుష్బు న హో యెహ్ జిన్మి పర్ నహీ లగా సక్తే. హా(, ఇన్ కే ఖానే, నాక్ మే చడానే, జేఖ్మి పర్ లగానే బెర్ కాన్ మే టప్కానే మే కఫ్ఫారా వాజిబ్ నహీ. (ఎజేన్,1166)

సువాల్ : ఎహ్ రామ్ కీ హాలత్ మే ఆంఖో(మే ఖుష్బుదార్ సుర్మా లగానా కైసా హై?

జవాబ్ : హరామ్ హై. సదరుష్షరీఅహ్ బదరుత్తరీఖహ్ హజ్జేరతే అల్లామా మౌలానా ముస్తఫీ ముహమ్మద్ అంజద్ అలీ ఆజేమీ رحمۃ اللہ علیہ ఫరమాతే హై(: ఖుష్బుదార్ సుర్మా ఏక్ యా దో బార్ లగాయా తో స-దఖా దే, ఇన్ సే జేయాదా మే దమ్ బెర్ జిన్ సుర్మే మే ఖుష్బు న హో ఉన్ కే ఇస్తి'మాల్ మే హరజ్ నహీ, జబ్ కి బ జేరూరత్ హో బెర్ బిలా జేరూరత్ మక్రూహ్ (వ ఖిలాఫ్ బెలా). (ఎజేన్,1164)

సువాల్ : ఖుష్బు లగా లీ బెర్ కఫ్ఫారా భీ దే దియా తో అబ్ లగీ రహనే దే యా క్యా కరే?

జవాబ్ : ఖుష్బు లగానా జబ్ జుర్మ్ ఖరార్ పాయా తో బదన్ యా కపదే సే దూర్ కర్నా వాజిబ్ హై బెర్ కఫ్ఫారా దేనే కే బాద్ అగర్ జాయిల్ (యానీ దూర్) న కియా తో ఫిర్ దమ్ వగైరా వాజిబ్ హోగా. (ఎజేన్,1166)

ఎహ్ రామ్ మే ఖుష్బుదార్ సాబున్ కా ఇస్తి'మాల్

సువాల్ : హిజాజే ముఖద్దస్ కే హోటలో(మే ఖుష్బుదార్ సాబున్, ముఅత్తర్

షాంపు ఔర్ ఖుష్పూ వాలే పొడర్ హాథ్ ధోనే కే లియే రఖే జాతే హై (ఔర్ ఎహరామ్ వాలే బిలా తకల్లుఫ్ ఇన్ కో ఇస్తిమాల్ కరతే హై, తయ్యూర్ మే ఔర్ ఎయిర్ పోర్ట్ పర్ భీ ఎహరామ్ వాలోంకో యేహీ మిల్తా హై, కపడే ఔర్ బర్తన్ ధోనే కా పొడర్ భీ హిజాజే ముఖద్దస్ మే ఖుష్పూదార్ హీ హోతా హై. ఇన్ చీజోంకే బారే మే హుక్మే షర్-ఈ క్యా హై?

జవాబ్ : ఎహరామ్ వాలే ఇన్ చీజోంకో ఇస్తిమాల్ కరే తో కోయీ కఫ్ఫేరా లాజేమ్ నహీ ఆయేగా. (అల్బత్తా ఖుష్పూ కీ నియ్యత్ సే ఇన్ చీజోంకా ఇస్తిమాల్ మక్రూహ్ హై.)

(మాఖూజ్ అజ్జే : ఎహరామ్ ఔర్ ఖుష్పూదార్ సాబున్)¹

మోహరిమ్ ఔర్ గులాబ్ కే ఫూలోంకే గజ్జే

సువాల్ : ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ కర్ లేనే కే బాద్ ఎయిర్ పోర్ట్ వగైరా పర్ గులాబ్ కే ఫూలో కా గజ్జేరా పహనా జా సక్తా హై యా నహీ?

జవాబ్ : ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ కే బాద్ గులాబ్ కా హార్ న పహనా జాయే, క్యూంకి గులాబ్ కా ఫూల్ ఖుద్ ఐన్ (ఖాలిస్) ఖుష్పూ హై ఔర్ ఇస్ కీ మహక్ బదన్ ఔర్ లిబాస్ మే బస్ భీ జాతీ హై. చునాంచే అగర్ ఇస్ కీ మహక్ లిబాస్ మే బస్ గయీ ఔర్ కసీర్ (యా'నీ జేయాదా) హై ఔర్ చార్ పహర్ యా'ని బారహ్

1 : దా'వతే ఇస్లామీ కీ మజ్లిస్ "తహ్ఖీఖాతే షరీయ్యా" నే ఉమ్మత్ కీ రహ్నుమాయీ కే లియే ఇత్తిఫాఖే రాయ్ సే యెహ్ ఫత్వా మురత్తబ్ ఫర్మాయా, మజేద్ తీస్ ముఖ్తదర్ ఉ-లమాయే అహ్లే సున్నత్ (1) ముష్తయే అ'జమ్ పాకిస్తాన్ అల్లామా అబ్దుల్ ఖయ్యూమ్ హజారవీ (2) ష-రఫ్ మిల్లత్ హజ్జేరతే అల్లామా ముహమ్మద్ అబ్దుల్ హకీమ్ షరఫ్ ఖాదిరీ ఔర్ (3) ఫైజ్ మిల్లత్ హజ్జేరతే అల్లామా ఫైజ్ అహ్మద్ ఉవైసీ (رحمۃ اللہ علیہ) కీ తస్దీఖ్ హసీల్ కీ ఔర్ మక్-త-బతుల్ మదీనా నే బనామ్ "ఎహరామ్ ఔర్ ఖుష్పూదార్ సాబున్" యెహ్ రిసాలా షాయ్ కియా. తఫ్సీలాత్ కే షాయిఖ్సన్ ఇసే హసీల్ కరే యా దా'వతే ఇస్లామీ కీ వెబ్ సైట్ : www.dawateislami.net పర్ ములా-హజ్జా ఫర్మాయే.

హై ఔర్ చార్ పహార్ యానీ బారహ్ ఘంటే తక్ ఉస్ కవ్దే కో
 పహానే రహా తో దమ్ హై వర్నా స-దఖా ఔర్ అగర్ ఖుష్ఖా
 థోడీ హై ఔర్ కవ్దే మే ఏక్ బాలిష్త్ యా ఇస్ సే కమ్ (హిస్సే)
 మే లగీ హై ఔర్ చార్ పహార్ తక్ ఇసే పహానే రహా తో
 “స-దఖా” ఔర్ ఇస్ సే కమ్ పహానా తో ఏక్ ముర్తీ గందుమ్
 దేనా వాజిబ్ హై. ఔర్ అగర్ ఖుష్ఖా ఖలీల్ (యానీ థోడీ) హై,
 లేకిన్ బాలిష్త్ సే జేయాదా హిస్సే మే హై, తో కసీర్ (యానీ
 జేయాదా) కా హీ హుక్మ్ హై యానీ చార్ పహార్ మే “దమ్”
 ఔర్ కమ్ మే “స-దఖా” ఔర్ అగర్ యెహ్ హార్ పహాన్నే కే
 బా-వుజూద్ కోయీ మహక్ కవ్దో(మే న బసీ తో కోయీ
 కఫ్ఫారా నహీ. (ఎహ్ రామ్ ఔర్ ఖుష్ఖాదార్ సాబున్, స.35తా36)

సువాల్ : కిసీ సే ముసా-ఫహా కియా ఔర్ ఉస్ కే హాథ్ సే మొహ్రిమ్ కే
 హాథ్ మే ఖుష్ఖా లగ్ గయీ తో ?

జవాబ్ : అగర్ ఖుష్ఖా కా ఐన్ లగా తో “కఫ్ఫారా” హోగా ఔర్ అగర్
 ఐన్ న లగా బల్కి హాథ్ మే సిర్ఫ్ మహక్ ఆయీ, తో కోయీ
 కఫ్ఫారా నహీ(కి ఇస్ మొహ్రిమ్ నే ఖుష్ఖా కే ఐన్ సే నఫ్అ
 న ఉతాయా, హా(ఇస్ కో చాహియే కి హాథ్ కో థో కర్ ఉస్
 మహక్ కో జొయిల్ కర్ దే. (ఎజేన్, స.35)

సువాల్ : ఖుష్ఖాదార్ షాంపు సే సర్ యా దాఢీ థో సక్తే హై(యా
 నహీ?

జవాబ్ : రిసాలా “ఎహ్ రామ్ ఔర్ ఖుష్ఖాదార్ సాబున్” సఫహా 25 తా
 28 సే బా'జ్ ఇఖ్తీబాసాత్ ములా-హజా హో : షాంపు అగర్
 సర్ యా దాఢీ మే ఇస్తీ'మాల్ కియా జాయే, తో ఖుష్ఖా కీ

ముమా - న-అత్ కీ ఇల్లత్ (యా'నీ వజహ్) పర్ గైర్ కే నతీబే
 మే ఇన్ కీ ముమా-న-అత్ కా హుక్మ హీ సమర్దు మే ఆతా
 హై, బల్కి కఫ్ఫారా భీ హోనా చాహియే, జైసా కి ఖిత్మీ (ఖుష్బూదార్
 బోటీ) సే సర్ ఔర్ దాఢీ ధోనే కా హుక్మ హై కి యెహ్
 బాలోంకో నర్మ కర్తా హై ఔర్ జూయే(మార్తా హై ఔర్
 మొహరిమ్ కే లియే యెహ్ నా జాయిజ్ హై. “దుర్రే ముఖ్తార్”
 మే హై : సర్ ఔర్ దాఢీ కో ఖిత్మీ సే ధోనా (హరామ్ హై)
 క్యూంకి యెహ్ ఖుష్బూ హై యా జూవో(కో మార్తా హై.
 (۝۷۰.۝۳۷۷۷۷) సాహిబైన్ (యా'నీ ఇమామ్ అబూ యూసుఫ్
 ఔర్ ఇమామ్ ముహమ్మద్ (ﷺ) కే నజ్దీక్ చూంకి
 యెహ్ ఖుష్బూ నహీ, లిహాజ్ యహ్ “జినాయతే ఖాసిరా” (నా
 ముకమ్మల్ జుర్మ) కా సుబూత్ హోగా ఔర్ ఇన్ కా మూజబ్
 “స-దఖా” హై. షాంపు సే సర్ ధోనే కీ సూరత్ మే భీ వ
 జౌహిర్ “జినాయతే ఖాసిరా” (యా'నీ ముకమ్మల్ జుర్మ) కా
 వుజూద్ హీ సమర్దు మే ఆతా హై కి ఇన్ మే భీ ఆగ్ కా
 అమల్ హోతా హై. లిహాజ్ ఖుష్బూ కా హుక్మ తో సాఖిత్ హో
 గయా లేకిన్ బాలోంకో నర్మ కర్నే ఔర్ జూయే(మార్నే కీ
 ఇల్లత్ (యా'నీ సబబ్) మూజూద్ హై, లిహాజ్ “స-దఖా” వాజిబ్
 హోనా చాహియే. యెహ్ అప్రే భీ ఖాబిలే తవజ్జెహ్ హై కి
 అగర్ కిసీ కే సర్ పర్ బాల్(ఔర్ చెహరే పర్ దాఢీ న హో, తో
 క్యా అబ్ భీ హుక్మ సాబిఖ్ హీ లగాయా జాయేగా.....? బ
 జౌహిర్ ఇన్ సూరత్ మే కఫ్ఫారే కా హుక్మ నహీ హోనా
 చాహియే, క్యూంకి హుక్మే ముమా-న-అత్ కీ ఇల్లత్ (సబబ్)
 బాలోంకా నర్మ ఔర్ జూవోంకా హలాక్ హోనా థా, ఔర్

మజ్జీకూరా సూరత్ మే యెహ్ ఇల్లత్ మఫ్కూద్ (యా'నీ సబబ్ గైర్ మౌజూద్) హై బెర్ ఇన్తిఖాయే ఇల్లత్ (యా'నీ సబబ్ కా న హోనా) ఇన్తిఖాయే మా'లూల్ కో ముస్తజ్జిమ్ (లాజిమ్ కర్నే వాలీ) హై లేకిన్ ఇస్ సే అగర్ మైల్ ఛూటే తో యెహ్ మక్రూహ్ హై కి మొహరిమ్ కో మైల్ ఛూడానా మక్రూహ్ హై. బెర్ హాథ్ ధోనే మే ఇస్ కీ హైసియ్యత్ సాబున్ కీ సీ హై క్యూంకి యెహ్ మాయే (యా'నీ లిక్విడ్, liquid) హాలత్ మే సాబున్ హీ హై బెర్ ఇస్ మే భీ ఆగ్ కా అమల్ కియా జాతా హై.

సువాల్ : మస్జిదైన్ కరీమైన్ కే ఫేర్స్ కీ ధులాయీ మే జో ఖుష్బూదార్ మహ్లాల్ (SOLUTION) ఇస్తిమాల్ కియా జాతా హై, ఉస్ మే లాఖో(ముహరిమీన్ కే పావు) సనతే (యా'నీ ఆలూదా) హోతే రహతే హై(క్యా హుక్క్ హై?

జవాబ్ : కోయీ కఫ్ఫరౌ నహీ కి యెహీ ఖుష్బూ నహీ(. బెర్ బిల్ఫర్ష్ యెహ్ మహ్లాల్ ఖాలిస్ ఖుష్బూ భీ హోతా, తో భీ కఫ్ఫరౌ వాజిబ్ న హోతా, క్యూంకి జాహిర్ యెహ్ హై కి యెహ్ మహ్లాల్ పహలే పానీ మే మిలాయా జాతా హై బెర్ పానీ ఇస్ మహ్లాల్ సే జోయిద్ బెర్ యెహ్ మహ్లాల్ మగ్లూబ్(కమ్) హోతా హై బెర్ మాయే (యా'నీ లిక్విడ్, liquid) ఖుష్బూ కో కిసీ మాయే మే మిలాయా జాయే బెర్ మాయే గాలిబ్ హో, తో కోయీ జజో నహీ హోతీ. కుతుబే ఫేఖ్ఖీ మే జో మష్రూబాత్ కా హుక్క్ ఉమూమన్ తహరీర్ హై ఇస్ సే మురాద్ రోస్ ఖుష్బూ కా మాయే మే మిలాయా జానా హై. అల్లామా హుసైన్ బిన్ ముహమ్మద్ అబ్దుల్ గనీ మక్తీ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ

“ఇర్షాదుస్సారి” సఫహా 316 మే ఫరీమాతే హై (: ఔర్ ఇనీ సే మా’లూమ్ హోతా హై కి గీలీ షకర్ (యా’నీ మీరా షర్బత్) ఔర్ ఇన్ కీ మిస్ల్, గులాబ్ కే పానీ కే సాథ్ మిలాయా జాయే, తో అగర్ అ-రఖే గులాబ్ మగ్లూబ్ హో, జైసా కి ఆదతన్ అయ్నీ హీ ఆమ్ తౌర్ పర్ హోతా హై, తో ఇన్ మే కోయీ కఫ్ఫారా నహీ, ఔర్ హజ్జేరతే అల్లామా అలీ ఖౌర్ی رحمۃ اللہ علیہ నే ఇనీ కీ మిస్ల్ “తరాబులుసీ” సే నఖ్లే కియా ఔర్ ఇసే బర్ ఖౌర్ రఖా ఔర్ ఇన్ కీ తాయీద్ కీ ఔర్ ఇన్ కీ అస్ల్ “ముహీత్” మే హై. (ఎహ్సరామ్ ఔర్ ఖుష్బూదార్ సాబున్, స.28 తా 29)

సువాల్ : మొహ్సారిమ్ నే అగర్ టూథ్ పేస్ట్ ఇస్తి’మాల్ కర్ లీ తో క్యా కఫ్ఫారా హై?

జవాబ్ : టూథ్ పేస్ట్ మే అగర్ ఆగ్ కా అమల్ హోతా హై, జైసా కి యెహీ ము-తబాదిర్ (యా’నీ జౌహిర్) హై, జబ్ తో హుక్మే కఫ్ఫారా నహీ, జైసా కి మా ఖెబ్ల్ తఫ్ఫీల్ సే గుజేర్ చుకా. (అజెన్,స.33) అల్బత్తా అగర్ ముహ్ (కీ బద్బూ దూర్ కర్నే ఔర్ ఖుష్బూ హసీల్ కర్నే కీ నియ్యత్ హో తో మక్రూహ్ హై. మేరే ఆఖో అ’లా హజ్జేరత్, ఇమామే అహ్మలే సున్నత్, ముజద్దిదే దీనో మిల్లత్, మౌలానా షాహ్ ఇమామ్ అహమద్ రజౌ ఖాన్ رحمۃ اللہ علیہ ఫరీమాతే హై : “తంబాకూ కే ఖేవామ్ మే ఖుష్బూ డాల్ కర్ పకాయీ గయీ హో, జబ్ తో ఇన్ కా ఖానా ముత్తఖన్ జాయిజ్ హై అగర్చే ఖుష్బూ దేతీ హో, హా(ఖుష్బూ హీ కే ఖేస్త్ సే ఇసే ఇఖ్తియార్ కర్నా కరాహత్ సే ఖాలీ నహీ.”

(ఫతావా ర-జెవియ్యా, జి. 10,స.716)

సిలే హుయే కపడే వగైరా కే ము-తఅల్లిఖ్ సువాల్ వ జబాబ్

సువాల్: మొహరిమ్ నే అగర్ భూల్ కర్ సిలా హువా లిబాస్ పహన్

లియా ఔర్ దస్ మినట్ కే బాద్ యాద్ ఆయే హీ ఉతార్ దియా
తో కోయీ కఫ్ఫారా వగైరా హై యా సహీ?

జవాబ్ : హై, అగర్చే ఏక్ లమ్హే కే లియే పహానా హో. జాన్ బూర్ఖి కర్
పహానా హో యా భూలే సే, “స-దఖా” వాజిబ్ హో గయా
ఔర్ అగర్ చార్ పహర్¹ యా ఇస్ సే జేయాదా చాహే లగాతార్
కయీ దిన్ తక్ పహనే రహా “దమ్” వాజిబ్ హోగా.

(ఫతావా ర-జెవియ్య ముఖర్రజా, జి. 10, స. 757)

సువాల్ : అగర్ టోపి యా ఇమామా పహానా యా ఎహరామ్ హీ కీ
చాదర్ మొహరిమ్ నే సర్ యా ముహ్ పర్ వోడ్ లీ యా
ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ కర్తే వఖ్తే మర్ద్ సిలే హుయే కపడే యా
టోపి ఉతార్నా భూల్ గయా యా భీడ్ మే దూస్రే కీ చాదర్
సే మొహరిమ్ కా సర్ యా ముహ్ దక్ గయా తో క్యా సజౌ
హై?

జవాబ్ : జాన్ బూర్ఖి కర్ హో యా భూల్ కర్ యా కిసీ దూస్రే కీ
కోతాహీ కీ బినా పర్ హువా హో కఫ్ఫారే దేనే హోంగే హా(
జాన్ బూర్ఖి కర్ జుర్మ్ కర్నే మే గునాహ్ భీ హై లిహజౌ
తౌబా భీ వాజిబ్ హోగీ. అబ్ కఫ్ఫారా సమర్ఫ్ లీజియే : మర్ద్
సారా సర్ యా సర్ కా చౌథాఈ (1/4) హిస్సా యా మర్ద్
ఖ్వాహ్ ఔరత్ ముహ్ కీ టిక్లీ సారీ యా'నీ పూరా చెహరా యా

1 : చార్ పహర్ యా'నీ ఏక్ దిన్ యా ఏక్ రాత్ కీ మిఖ్దార్ మ-సలన్ తులూయే ఆఫ్తాబ్ సే
గురూబే ఆఫ్తాబ్ యా గురూబే ఆఫ్తాబ్ సే తులూయే ఆఫ్తాబ్ యా దో పహర్ సే ఆధీ రాత్ యా
ఆధీ రాత్ సే దో పహర్ తక్. (హషియా అన్వారుల్ బిషారహ్ మత్ ఫతావా ర-జెవియ్య

చౌథాయీ హిస్సా చార్ పహర్ యా జేయాదా లగాతార్ ఛుపాయే
 “దమ్” హై ఖర్ చౌథాయీ సే కమ్ చార్ పహర్ తక్ యా చార్
 పహర్ సే కమ్ అగర్చే సారా ముహ్ యా సర్ తో “స-దఖా”
 హై ఖర్ చహారుమ్ (యానీ చౌథాయీ) సే కమ్ కో చార్
 పహర్ సే కమ్ తక్ ఛుపాయే తో కఫ్ఫారా నహీ మగర్ గునాహ్
 హై. (ఎజేన్, స. 758)

సువాల్ : నజ్లే మే కపడే సే నాక్ పొంఛ్ సక్తే హై యా నహీ(?)

జవాబ్ : కపడే సే నహీ పొంఛ్ సక్తే, కపడా యా తోలియా దూర్ రఖ్
 కర్ ఉస్ మే నాక్ సినక్ (యానీ ర్ఘాద్) లీజియే. **సదరుష్షరీఅహ్,**
బదరుత్తరీఖహ్ హజీరతే అల్లామా ముఫ్తీ ముహమ్మద్ అమ్జద్
 అలీ ఆజీమ్ **رحمۃ اللہ علیہ** ఫర్మాతే హై : కాన్ ఖర్ గుద్దీ కే
 ఛుపానే మే హరజ్ నహీ. యూ(హీ నాక్ పర్ ఖాలీ హాథ్ రఖ్నే
 మే ఖర్ అగర్ హాథ్ మే కపడా హై ఖర్ కపడే సమేత్ నాక్ పర్
 హాథ్ రఖా తో కఫ్ఫారా నహీ మగర్ మక్రూహ్ వ గునాహ్
 హై. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స. 1169)

ఎహ్సారామ్ మే టిష్యూ పేపర్ కా ఇస్తి'మాల్

సువాల్ : టిష్యూ పేపర్ సే ముహ్ కా పసీనా యా వుజూ కా పానీ యా
 నజ్లే మే నాక్ పొంఛ్ సక్తే హై యా నహీ(?)

జవాబ్ : నహీ పొంఛ్ సక్తే.

సువాల్ : తో ముహ్ పర్ కపడే యా టిష్యూ పేపర్ కా మాస్క్ లగానా
 కైసా?

జవాబ్ : నా జాయిజ్ వ గునాహ్ హై. షరాయీత్ పాయే జానే కీ
 సూరత్ మే కఫ్ఫారా భీ లాజిమ్ హోగా.

సువాల్ : మొహ్రిమ్ నే ఖుష్బుదార్ టిష్యూ పేపర్ ఇస్తి'మాల్ కర్ లియా
 తో?

జవాబ్ : ఖుష్బూదార్ టిష్యూ పేపర్ మే అగర్ ఖుష్బూ కా ఐన్ మౌజూద్ హై యా'నీ వోహ్ (పేపర్ ఖుష్బూ సే భీగా హువా హై, తో ఉస్ తరీ కే బదన్ పర్ లగ్నే కీ సూరత్ మే జో హుక్మీ ఖుష్బూ కా హోతా హై, వోహీ ఇస్ కా భీ హోగా. యా'నీ అగర్ ఖలీల్ (యా'నీ కమ్) హై ఔర్ ఉజ్బే కామిల్ (యా'నీ పూరే ఉజ్బే) కో న లగే, తో స-దఖ్, వర్నా అగర్ కసీర్ (యా'నీ జేయాదా) హో యా కామిల్ (పూరే) ఉజ్బే కో లగ్ జాయే, తో దమ్ హై. ఔర్ అగర్ ఐన్ మౌజూద్ న హో బల్కి సిర్ఫ్ మహక్ ఆతీ హో తో అగర్ ఇస్ సే చెహ్‌రా వగైరా పోంఛా ఔర్ చెహ్‌రే యా హాథ్ మే ఖుష్బూ కా అసర్ ఆ గయా, తో కోయీ “కఫ్ఫేరా” నహీ (కి యహ్ (ఖుష్బూ కా ఐన్ న పాయా గయా ఔర్ టిష్యూ పేపర్ కా మఖ్సూదే అస్లీ ఖుష్బూ సే నఫ్‌అ లేనా నహీ. (ఎహ్‌రామ్ ఔర్ ఖుష్బూదార్ సాబున్, స.31) అగర్ కోయీ అయ్‌సే కమ్‌రే మే దాఖిల్ హువా జిస్ కో ధూనీ దీ గయీ ఔర్ ఉస్ కే కపడే మే మహక్ బస్ గయీ, తో కోయీ కఫ్ఫేరా నహీ, క్యూంకి ఉస్ నే ఖుష్బూ కే ఐన్ సే నఫ్‌అ నహీ (ఉరాయా.

(۲۱/۱۲/۱۴۱۶ھ)

సువాల్ : సోతే వఖ్తే సిలీ హుయీ చాదర్ ఓథ్ సక్తే హై యా నహీ?

జవాబ్ : చెహ్‌రా బచా కర్ ఏక్ బల్కి ఇస్ సే జేయాదా చాదరే (భీ ఓథ్ సక్తే హై, ఖ్వాహ్ పావు) పూరే థక్ జాయే.

సువాల్ : తయ్యారే యా బస్ వగైరా కీ అగ్‌లీ నిషన్ కే పీఛే యా తక్యే పర్ ముహ్ రఖ్ కర్ మొహ్‌రిమ్ సో గయా క్యా హుక్మీ హై?

జవాబ్ : తక్యే మే ముహ్ రఖ్ కర్ సోనే పర్ కోయా కఫ్ఫారా నహీ లేకిన్ యెహ్ మక్రూహ్ తహరీమీ హై. జబ్ కి బస్ వగైరా కీ అగ్లీ సీట్ కే పీఛే ముహ్(రఖ్ కర్ సోనా జాయిజ్ హై క్యూంకి ఉ మూమీ తార్ పర్ సీట్ తఖ్తీ, దర్వాజే కీ తరహ్ సఖ్త్ హాతీ హై న కి తక్యే కీ తరహ్ నర్సీ.

సువాల్ : ఘుట్నో(మే ముహ్(రఖ్ కర్ సోనా కైసా? తక్యే పర్ ముహ్ రఖ్ కర్ సోనే మే కఫ్ఫారా నహీ మగర్ మక్రూహ్ హై, క్యూ(?)

జవాబ్ : అగర్ తో సిర్ఫ్ ఘుట్నో(పర్ ముహ్(హో యా'నీ ఘుట్నో కీ సఖ్తీ పర్ జాయిజ్ హై, క్యూంకి కవ్దే కే అందర్ అగర్ సఖ్త్ చీజ్ హో తో ఉస్ సఖ్త్ చీజ్ కా హుక్మ్ లగితా హై న కి కవ్దే కా, జైసా కి ఉ-లమా నే బోరీ ఔర్ గర్దీ (కవ్దే కే ఇలావా) కా హుక్మ్ లిఖా హై. లేకిన్ ఘుట్నో పర్ ముహ్(రఖ్ కర్ సోనే మే యెహ్ కైఫ్ య్యత్ బహుత్ ముష్కిల్ హై బల్కీ నీంద్ కే దొరాన్ ఘుట్నో కీ సఖ్తీ పర్ ఔర్ సిర్ఫ్ కవ్దే పర్ చెహరా ఆతా రహేగా లిహాజ్ ఇస్ సే ఎహ్ తిరాజ్ కియా (యా'నీ బచా) జాయే వర్నా కఫ్ఫారే కీ సూరతే(పైదా హో సక్తీ హై(ఔర్ జహ్(తక్ తక్యే కా తఅల్లుఖ్ హై తో వోహ్ నర్మీ మే కవ్దే కే ముషాబేహ్ హై (ఇస్ లియే మన్అ కియా గయా) మగర్ مِنْ كُلِّ الْوُجُوهِ (యా'నీ హర్ తరహ్ సే) కవ్దా నహీ (ఇస్ లియే కఫ్ఫారా నహీ).

సువాల్ : మొహరిమ్ సర్ద్ సే బచ్నే కే లియే జిప్ (zip) వాలే బిస్తర్ మే చెహరా ఔర్ సర్ ఫోడ్ కర్ బాఖ్ బదన్ బంద్ కర్ కే సో సక్తా హై యా నహీ(?)

www.dawateislami.net

జవాబ్ : అగర్ బిగైర్ జేరూరత్ సబ్ కవ్దే ఏక్ సాథ్ పహాన్ లియే తో ఏక్ హీ జుర్మి హై. దో జుర్మి ఉన్ వఖ్తే హై కి ఏక్ జేరూరత్ సే హో ఔర్ దూస్రా బిలా జేరూరత్. (బహారే షరీఅత్, జి. 1, స. 1168)

సువాల్ : అగర్ ముహ్ దోనో హాథోంసే ఛుపా లియా యా సర్ యా చెహారే పర్ కిసీ నే హాథ్ రఖ్ దియా?

జవాబ్ : సర్ యా నాక్ పర్ అప్నా యా దూస్రే కా హాథ్ రఖ్నా జాయిజ్ హై చునాంచే హజ్రతే అల్లామా అలీ ఖాన్ رحمۃ اللہ علیہ ఫేర్మాతే హై (: అప్నా యా దూస్రే కా హాథ్ అప్పే సర్ యా నాక్ పర్ రఖ్నా బిల్ ఇత్తిఫాఖ్ ముబాహ్ (యా'సీ జాయిజ్) హై క్యూంకి అయ్సా కర్నే వాలే కో ధక్నే యా ఛుపానే వాలా నహీ కహా జాతా. (لُبَابُ الْمَنَاسِكِ وَالْمَسَافَةِ ص ۱۲۳)

సువాల్ : తో క్యా మొహ్రిమ్ దుఆ మాంగ్నే కే బాద్ అప్పే హాథ్ ముహ్ పర్ నహీ ఫేర్ సక్తా?

జవాబ్ : ఫేర్ సక్తా హై, ముహ్ పర్ హాథ్ రఖ్నే కీ ముల్తఖిన్ ఇజాజత్ హై, దాఖీ వాలా ఇస్లామీ భాయీ ముహ్ పర్ బా'దే దుఆ బల్గి వుజో మే భీ ఇస్ అందాజ్ మే హాథ్ మల్నే సే బచే జిస్ సే బాల్ గిర్నే కా అందేషా హో.

సువాల్ : అగర్ కంధే పర్ సిలే హుయే కవ్దే డాల్ లియే తో క్యా కఫ్ఫేరా హై?

జవాబ్ : కోయీ కఫ్ఫేరా నహీ. సదరుష్షరీఅహ్ رحمۃ اللہ علیہ ఫేర్మాతే హై (: పహాన్ కే కా మత్లబ్ యెహ్ హై కి వోహ్ కవ్దా ఇస్ తరహ్ పహనే జైసే ఆదతన్ పహ్నా జాతా హై, వర్నా

అగర్ కుర్తే కా తహ్ బంద్ బాంధ్ లియా యా పాజామే కో తహ్ బంద్ కీ తరహ్ లపేటా పావూ (పాయించే మే న డాలే తో కుచ్ నహీ). యూ(హీ అంగ్-రఖా ఫైలా కర్ దోనో షానో పర్ రఖ్ లియా, అస్తీనో(మే హాథ్ న డాలే తో కహ్ఫోరా నహీ మగర్ మక్రూహ్ హై బెర్ మోండ్) (యానీ కంథో) పర్ సిలే కప్ డే డాల్ లియే తో కుచ్ నహీ. (బహాల్ షరీఅత్, జి. 1, స. 1169)

వుకూఫ్ అ-రఫాత్ కే బారే మే సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : క్యా దస్ వీ రాత్ కో భీ వుకూఫ్ అ-రఫాత్ హో సక్తా హై?

జవాబ్ : జీ హా(, క్యూంకి వుకూఫ్ కా వఖ్త్ 9 జుల్ హిజ్జతిల్ హరామ్ కే ఇబ్దిదాయే వఖ్త్ జోహర్ సే లే కర్ దస్ వీ కీ తులూయే ఫ్జత్ తక్ హై.

(౧౧౧౧౧౧౧౧౧౧)

ముజ్జలిఫా కే బారే మే అహమ్ సువాల్

సువాల్ : జినే కోయీ మజ్బూరి న హో ఉసే ముజ్జలిఫా సే మినా కే లియే కబ్ నికల్ నా చాహియే?

జవాబ్ : తులూయే ఆఫ్తాబ్ మే సిర్ఫ్ ఇత్ నా వఖ్త్ బాఖీ రహ్ జాయే జిస్ మే (మస్ సూన్ ఖీరాఅత్ కే సాథ్) దో రక్ అత్ అదా కీ జా సకే ఉస్ వఖ్త్ చల్ పడే. అగర్ తులూయే ఆఫ్తాబ్ తక్ రహ్ రా రహ్ తో సున్నతే ముఅక్కదా తర్క్ హుయీ, అయ్ సా కర్ నా “బురా” హై మగర్ దమ్ వగైరా వాజిబ్ నహీ. హా(మినా షరీఫ్ కీ జానిబ్ చల్ తో పడా మగర్ భీడ్ వగైరా కీ వజహ్ సే ముజ్జలిఫా హీ మే సూరజ్ తులూ హో గయా తో తారికే సున్నత్ నహీ కహ్ లాయేగా.

(యెహొ జవాబ్ ఫతావా హజ్ వ ఉమ్రహ్, హిస్సయ్ దువుమ్
సఫహ్ 83 తా 87 సే మాఖూజ్ హె)

రమ్య కే ము-తల్లిబ్లిఫ్ సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : అగర్ కిసీ దిన్ ఆధీ సే జేయాదా మారీ మ-సలన్ గ్యారెంట్ వీ
కో తీన్ పైతానోంకో 21 కంకరియా(మారీన్ థీ మగర్ 11
మారీ తో సజో హె?

జవాబ్ : ఫీ కంకరి ఏక్ ఏక్ స-దఖౌ దేనా హోగా. సదరుష్షరీఅహ్
 ٱللّٰهُمَّ ٱفَرِّمَالَهُ هَآءِ كِىْسِى دِىْنِ ٱبِى رَمِّى نَہِى كِى ٱفِّ دِىْنِ
 కీ బిల్కుల్ యా అక్సర్ తర్క్ కర్ దీ మ-సలన్ దస్వీ కో తీన్
 కంకరియా(తక్ మారీ యా గ్యారహ్ వీ వగైరా కో 10 కంకరియా(తక్
 యా కిసీ దిన్ కీ బిల్కుల్ యా అక్సర్ రమ్మ దూస్రీ దిన్
 కీ తో ఇన్ సబ్ సూరతో మే దమ్ హై బర్ అగర్ కిసీ దిన్ కీ
 నిస్ఫో సే కమ్ ఛోడీ మ-సలన్ దస్వీ కో చార్ కంకరియా(మారీ,
 తీన్ ఛోడ్ దీ యా బర్ దిన్ కో గ్యారహ్ మారీ దస్ ఛోడ్ దీ
 యా దూస్రీ దిన్ కీ తో హర్ కంకరి పర్ ఏక్ స-దఖౌ దే బర్
 అగర్ స-దఖౌంకీ ఖీమత్ దమ్ కే బరాబర్ హో జాయే తో కుచ్
 కమ్ కర్ దే. (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1178)

ఖుర్బానీ సే ము-తఅల్లిఖ్ సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : దస్వీ కీ రమ్మయ కే బా'ద్ అగర్ జద్దా షరీఫ్ మే జా కర్
తమత్త కీ ఖుర్బానీ ఔర్ హల్ఫ్ కర్నా చాహే తో కర్ సక్తే హై
యా నహీ?

సువాల్ : క్యా జద్దా షరీఫ్ వగైరా మే కామ్ కర్నే వాలో(కో భీ హర్ బార్ ఉమ్రే మే హల్ఫ్ యా తఖ్ఫీర్ కర్నా వాజిబ్ హై)?

జవాబ్ : జీ హా(. వర్నా ఎహరామ్ కీ పాబందియా(ఖత్మ న హోంగీ.

సువాల్ : జిస్ ఔరత్ కే బాల్ ఛోటే హో (జైసా కి ఆజ్ కల్ ఫ్యాషన్ హై) ఉమ్రాంకా భీ జజ్బా హై మగర్ బార్ బార్ ఖేన్ కర్నే మే సర్ కే బాల్ హీ ఖత్మ హో జాయేంగే, క్యా కరే? అగర్ సర్ కే సారే బాల్ ఖత్మ హో గయే యానీ ఏక్ ఫేరే సే కమ్ రహ్ గయే తో అబ్ ఉమ్రే కరగీ తో ఖేన్ ముమ్కిన్ న రహా, ముఅఫ్ మిలేగీ యా క్యా?

జవాబ్ : జబ్ తక్ సర్ పర్ బాల్ మూజూద్ హో ఔరత్ కే లియే హర్ బార్ ఖేన్ వాజిబ్ హై. **రసూలుల్లాహ్** صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “ఔరతోంపర్ హల్ఫ్ నహీ బల్కీ ఇన్ పర్ సిర్ఫ్ తఖ్ఫీర్ (వాజిబ్) హై.” (ابوداؤد ج ۲ ص ۲۹۰ حدیث ۱۹۸۴)

అయేసీ ఔరత్ జిస్ కే బాల్ ఏక్ ఫేరే సే కమ్ రహ్ గయే హో, ఉస్ కే లియే అబ్ ఖేన్ కీ ముఅఫ్ హై క్యూంకి ఖేన్ ముమ్కిన్ న రహా ఔర్ హల్ఫ్ కరానా ఇన్ కే లియే మన్అ హై. అయేసీ సూరత్ మే అగర్ హజ్ కా ముఅ-మలా హై తో అప్ఫల్ యెహ్ హై కి అయ్యామే నహూర్ కే ఆఖిర్ మే (యానీ **12 జూల్ హిజ్జతిల్ హరామ్** కే గురూబే ఆఫ్తాబ్ కే బా'ద్) ఎహరామ్ సే బాహర్ ఆయే, అగర్ అయ్యామే నహూర్ కే ఆఖిర్ తక్ ఇన్జిజౌర్ న భీ కియా తో కోయీ చీజ్ లాజిమ్ న హోగీ.

ము-తఫ్రిఖ్ సువాల్ వ జవాబ్

సువాల్ : సర్ యా ముహ్ జిఖ్ హో జానే కీ సూరత్ మే పట్టి బాంధ్ నా గునాహ్ తో నహీ(?)

జవాబ్ : మజ్బూరి కీ సూరత్ మే గునాహ్ నహీ హోగా, అల్బత్తా “జుర్మే గైర్ ఇఖ్తియార్” కా కఫ్ఫేరా దేనా ఆయేగా. లిహాజ్ అగర్ దిన్ యా రాత్ యా ఇస్ సే జేయాదా దేర్ తక్ ఇత్సీ చొడీ పట్టి బాంధ్ కి చొఢాయీ (1/4) యా ఇస్ సే జేయాదా సర్ యా ముహ్ ఛప్ గయా తో దమ్ ఔర్ కమ్ మే స-దఖ్ వాజిబ్ హోగా (జుర్మే గైర్ ఇఖ్తియార్ కీ తఫ్సీల్ సఫహా 260 పర్ ములా-హజ్ ఫేర్మాయియే) ఇస్ కే ఇలావా జిస్మీ కే దూస్రే ఆ'జో పర్ నీజ్ ఔరత్ కే సర్ పర్ భీ మజ్బూరన్ పట్టి బాంధ్ నే మే కోయీ ముజ్-యఖ్ నహీ.

సువాల్ : ము-తమత్తే ఔర్ ఖోరిన్ హజ్ కే ఇన్తిజార్ మే హై, ఇస్ దౌరాన్ ఉప్రహ్ కర్ సక్తే హై యా నహీ(?)

జవాబ్ : ఖోరిన్ కా ఎహరామ్ తో అభీ బాఖీ హై, యెహ్ తో కర్ హీ నహీ(సక్తా, రహా ము-తమత్తే తో ఇస్ బారే మే ఉ-లమా కా ఇఖ్తిలాఫ్ హై , బెహతర్ యెహీ కి సిర్ఫ్ నష్టీ తవాఫ్ జిత్నే కర్నా చాహే కర్తా రహే అగర్ ఉప్రహ్ కర్ భీ లే తో బా'జ్ ఉ-లమా కే నజ్దీక్ కోయీ ముజ్-యఖ్ నహీ. హా(! మనాసికే హజ్ సే ఫేరాగత్ కే బాద్ ము-తమత్తే, ఖోరిన్, ముప్రైద్ సభీ ఉప్రహ్ కర్ సక్తే హై.

సువాల్ : అరబ్ షరీఫ్ కే ముఖ్లిఖ్ మఖ్మామాత్ మసలన్ దమామ్ ఔర్ రియాద్ వగైరా వాలే జో కి మీఖాత్ సే బాహర్ రహ్తే హై

ఉన్హీ (గవర్నమెంట్ కీ తరఫ్ సే ఇజాజత్ నహీ హాతీ, వోహ్ పోలిస్ కో ధోకా దేనే కే లియే బిగైర్ ఎహరామ్ మీఖాత్ సే గుజర్ కర్ ఎహరామ్ బాంధ్తే ఔర్ హజ్ కర్తే హై, ఇన్ కే బారే మే క్యా హుక్మి హై?

జవాబ్ : (1) ఖాసూన్ కీ ఖిలాఫ్ వర్జీ కర్ కే అప్పే ఆప్ కో జిల్లాత్ పర్ పేష్ కర్నా నా జాయిజ్ హై (2) బిగైర్ ఎహరామ్ మీఖాత్ సే అగే గుజర్నే కీ వజహ్ సే ఔద్ (యా'నీ మీఖాత్ తక్ దోబారా లాట్ కర్ ఎహరామ్ బాంధ్నా) యా దమ్ వాజిబ్ హోగా యా'నీ అగర్ ఇసీ తరహా హజ్ యా ఉప్రహ్ అదా కర్ లియా తో దమ్ వాజిబ్ హోగా ఔర్ గునహ్గార్ భీ హోగా. ఔర్ అగర్ అభీ హజ్ యా ఉప్రహ్ కే అఫ్తల్ షురూ కియే బిగైర్ ఇసీ సాల్ మీఖాత్ తక్ వాపస్ లాట్ కర్ కిసీ భీ ఖిస్మ కా ఎహరామ్ బాంధ్ తో దమ్ సాఖిత్ హో జాయేగా, వర్నా నహీ.

సువాల్ : హజ్ యా ఉప్రే కీ సత్తయ కే ఖెల్ల్ హల్త్ కర్వా లియే కయీ రోజ్ గుజర్ గయే క్యా కరే?

జవాబ్ : హజ్ మే హల్త్ కా మస్సూన్ వఖ్తే సత్తయ సే ఖెల్ల్ హీ హోతా హై యా'నీ హల్త్ సే పహలే సత్తయ కర్నా ఖిలాఫ్ సున్నత్ హై. లిహాజా అగర్ కిసీ నే సత్తయ సే ఖెల్ల్ హల్త్ కర్వాయా తో కోయీ హరజ్ నహీ. ఔర్ కయీ దిన్ గుజర్నే సే భీ మజీద్ కుచ్ లాజిమ్ నహీ ఆయేగా క్యూంకి సత్తయ కే లియే కోయీ వఖ్తే ఇన్తిహా (END TIME) ముఖ్తర్ నహీ హై. హా(అగర్ వోహ్ సత్తయ కే బిగైర్ “వతన్” చలా గయా తో అబ్ తర్కే వాజిబ్ కీ వజహ్ సే దమ్ లాజిమ్ ఆయేగా, ఫిర్

అగర్ వోహ్ లాట్ కర్ సత్తయ కర్ లే తో దమ్ సాఖిత్ హో
 జాయేగా అల్బత్తా బెహ్తర్ యెహ్ హై కి అబ్ వోహ్ దమ్ హీ
 దే కి ఇస్మే నఫ్ ఎ ఫు-ఖ్-రా హై. యెహ్ హుక్మ ఉసీ వఖ్తే హై
 కి జబ్ హల్త్ అప్పే వఖ్తే యా'నీ అయ్యామే నహూర్ మే దన్వీ
 కీ రమ్మయ కే బా'ద్ కర్వాయా హో, అగర్ రమ్మయ సే ఖేల్
 యా అయ్యామే నహూర్ కే బా'ద్ హల్త్ కర్వాయా తో దమ్
 వాజిబ్ హోగా. ఉప్రమే మే అగర్ కిసీ నే సత్తయ సే ఖేల్ హల్త్
 కర్వాయా తో ఉస్ పర్ దమ్ లాజిమ్ ఆయేగా. ఫేర్ అగర్
 పూరా యా తవాఫ్ కా అక్సర్ హిస్సా యా'నీ చార్ ఫేరే కర్
 చుకా థా తో ఎహ్ రామ్ సే నికల్ జాయేగా వర్నా నహీ(.
 కయీ దిన్ గుజర్ జానే కీ వజహ్ సే భీ సత్తయ సాఖిత్ నహీ
 హోగీ క్యూంకి యెహ్ వాజిబ్ హై లిహాజ్ ఇసే సత్తయ
 కర్నీ హోగీ.

సువాల్ : జిస్ నే హజ్జె ఇఫ్రాద్ కీ నియ్యత్ కీ మగర్ ఉప్రహ్ కర్ కే
 ఎహ్ రామ్ భోల్ దియా ! క్యా కఫ్ఫేరా హోగా ఔర్ అబ్ క్యా
 కరే?

జవాబ్ : హజ్ కా ఎహ్ రామ్ ఉప్రహ్ కర్ కే భోల్ దేనా జాయిజ్ నహీ(
 హై ఔర్ అయేసా కర్నే సే వోహ్ షఖ్స్ ఎహ్ రామ్ సే బాహర్
 నహీ హోగా బల్కీ బ దస్తూర్ వోహ్ మొహ్రిమ్ హీ రహేగా,
 ఉస్ పర్ లాజిమ్ హై కి వోహ్ హజ్ కే అఫ్తల్ బజా లానే కే
 బా'ద్ ఎహ్ రామ్ భోలే. బిగైర్ అఫ్తల్ హజ్ అదా కియే
 ఎహ్ రామ్ ఉతార్నే కీ నియ్యత్ కర్ లేనా కాఫీ నహీ(. లిహాజ్
 జబ్ ఇస్ కా ఎహ్ రామ్ బాఖ్ హై తో మమ్నూఆతే కా ఇర్తికాబ్
 కర్నే పర్ కఫ్ఫేరా భీ లాజిమ్ హోగా, హ(కఫ్ఫేరా సిర్ఫ్ ఏక్
 హీ లాజిమ్ ఆయేగా అగర్నే సారే కే మమ్నూఆతే ఎహ్ రామ్

దమ్ లాజిమ్ ఆయేగా.

(مُخْتَار ج ۳ ص ۴۷)

13 కో గురూబే ఆఫ్తాబ్ కే బా'ద్ ఎహ్‌రామ్ బాంధ్ సక్తే హై

సువాల్ : క్యా మఖామీ హజ్జేరత్ జిన్‌హో(నే ఇస్ సాల్ హజ్జ్ నహీ కియా వోహ్ భీ ఇన్ దినో(యా'నీ నవీ తా తేరహవీ పాంచ్ దిన్ ఉప్రహ్ నహీ కర్ సక్తే?

జవాబ్ : ఇన్ కే లియే భీ ఇన్ దినో(ఉప్రే కా ఎహ్‌రామ్ బాంధ్ కర్ ఉప్రహ్ కర్నా మక్రూహ్ తహరీమీ హై. ఆఫ్తాబ్, హిల్లీ ఔర్ మీఖాతీ సభీ కే లియే అస్ల ముమా-న-అత్ ఇన్ దినో మే ఉప్రే కా ఎహ్‌రామ్ బాంధ్‌నే కీ హై. ఉప్రే కా వఖ్త పూరా సాల్ హై, మగర్ పాంచ్ దిన్ ఉప్రే కా ఎహ్‌రామ్ బాంధ్‌నా మక్రూహ్ తహరీమీ హై, ఔర్ అగర్ నవీ ఖబ్ల్ బాంధ్ హుయే ఎహ్‌రామ్ కే సాథ్ ఇన్ (పాంచ్) దినో(మే ఉప్రహ్ కియా తో కోయీ హరజ్ నహీ ఔర్ ఇస్ సూరత్ మే భీ ముస్తహబ్ యేహ్ హై కి ఇన్ దినోంకో గుజార్ కర్ ఉప్రహ్ కరే. (لُبُّ الْإِسْلَامِ ص ۴۶)

సువాల్ : అష్‌హురే హజ్జ్ మే అగర్ కోయీ హిల్లీ యా హ-రమీ ఉప్రహ్ భీ కరే ఔర్ హజ్జ్ భీ కరే తో ఉన్ కే బారే మే క్యా హుక్మ హై?

జవాబ్ : అయేసా కరనే వాలే పర్ దమ్ వాజిబ్ హో జాయేగా క్యూంకి ఇన్ కో సిర్ఫ్ హజ్జే ఇఫ్రాద్ కీ ఇజాజత్ హై జిస్ మే ఉప్రహ్ షామిల్ నహీ. అల్‌బత్తా వోహ్ సిర్ఫ్ ఉప్రహ్ కర్ సక్తా హై.

సువాల్ : ఎహ్‌రామ్ మే ఖానే సే ఖబ్ల జెర్ బా'ద్ హాథ్ ధోనా కైసా? న ధోనే సే మైల్ కుచైల్ పేట్ మే జాయేగా జెర్ బా'ద్ మే నహీ ధోయేంగే తో హాథ్ చిక్నే జెర్ బద్‌బూదార్ రహేంగే, క్యా కరే?

జవాబ్ : దోనో(బార్ బిగైర్ సాబున్ వగైరా కే హాథ్ ధో లీజియే అగర్ కోయీ ఖారిజీ కాలక్ యా చిక్‌నాహట్ హాథ్ మే లగి హో తో జేరూరతన్ కవ్‌దే సే పోంఛ్ లీజియే. మగర్ బాల్ న టూటే ఇస్ కీ ఎహ్‌తియాత్ కీజియే.

సువాల్ : వుజూ కే బా'ద్ మొహరిమ్ కా రుమాల్ సే హాథ్ ముహ్ పోంఛ్‌నా కైసా హై?

జవాబ్ : ముహ్ పర్ (జెర్ మర్ద్ సర్ పర్ భీ) కవ్‌డా నహీ లగా సక్తే, జిస్మో కా బాఖీ హిస్సా మ-సలన్ హాథ్ వగైరా ఇత్‌నీ ఎహ్‌తియాత్ కే సాథ్ పోంఛ్ సక్తే హై కి మైల్ భీ న ఛూటే జెర్ బాల్ భీ న టూటే.

సువాల్ : మొహరిమా చెహ్‌రా బచా కర్ పీ క్యాప్ వాలా యా కమానీ దార్ నిఖాబ్ డాల్ సక్తీ హై యా నహీ(?)

జవాబ్ : డాల్ సక్తీ హై మగర్ హవా చలీ యా గ-లతీ హీ సే అప్నా హాథ్ నిఖాబ్ పర్ రఖ్ లియా జిస్ కే సబబ్ చాహే థోడీ సీ దేర్ కే లియే భీ చెహ్‌రే పర్ నిఖాబ్ లగి గయా తో కఫ్ఫారే కీ సూరత్ బన్ సక్తీ హై.

సువాల్ : హల్ఖీ కర్‌వాతే వఖ్త మొహరిమ్ సర్ పర్ సాబున్ లగాయే యా నహీ?

జవాబ్ : సాబున్ న లగాయే క్యూంకి మైల్ ఛూటేగా జెర్ మైల్ ఛుడానా ఎహ్‌రామ్ మే మక్రూహే (తన్‌జేహీ) హై.

సువాల్ : మాహ్‌వారీ కీ హాలత్ మే జెరత్ ఎహ్‌రామ్ కీ నియ్యత్ కర్ సక్తీ హై యా సహీ(?)

జవాబ్ : కర్ సక్తీ హై మగర్ ఎహ్‌రామ్ కే నష్ అదా సహీ కర్ సక్తీ, నీజ్ తవాఫ్ పాక్ హోనే కే బాద్ కరే.

సువాల్ : సిలాయీ వాలే చప్పల్ పహన్‌నా కైసా?

జవాబ్ : వస్తే ఖేదమ్ యా'నీ ఖేదమ్ కా ఉబ్‌రా హువా హిస్సా అగర్ న ఛుపాయే తో హరజ్ సహీ.

సువాల్ : ఎహ్‌రామ్ మే గిరహ్ యా బక్సవా (సేఫ్టీ పిన్) యా బటన్ లగానా కైసా?

జవాబ్ : ఖిలాఫ్ సున్నత్ హై. లగానే వాలే నే బురా కియా, అల్‌బత్తా దమ్ వగైరా సహీ.

సువాల్ : ఉమూమన్ హుజ్జాజ్ ఎహ్‌తియాతన్ ఏక్ “దమ్” దేతే హై యెహ్ కైసా? అగర్ బాద్ కో మా'లూమ్ హువా కి వాఖేయీ ఏక్ దమ్ వాజిబ్ హువా థా తో వోహ్ “దమే ఎహ్‌తియాతీ” కాఫీ హోగా యా సహీ(?)

జవాబ్ : వాజిబ్ హోనే కే బాద్ దియా థా తో కాఫీ హో జాయేగా మగర్ దేనే కే బాద్ వాజిబ్ హువా తో కాఫీ న హోగా.

సువాల్ : మొహ్‌రిమ్ నాక్ యా కాన్ కా మైల్ నికాల్ సక్తా హై యా సహీ(?)

జవాబ్ : వుజూ మే నాక్ కే నర్మ బాంసే తక్ రూయే రూయే పర్ పానీ బహానా సున్నతే ముఅక్కదా హై జెర్ గుస్ మే ఫర్జ్. లిహాజ్

అగర్ నాక్ మే రెండ్ సూఖ్ గయీ తో ఛుడానా హోగా, ఔర్ పల్ఖో వగైరా మే అగర్ ఆంఖ్ కీ చీపడ్ సూఖ్ గయీ హై తో ఉసే భీ వుజూ ఔర్ గున్ల కే లియే ఛుడానా ఫర్జ్ హై మగర్ యెహ్ ఎహ్తియాత్ జరూరీ హై కి బాల్ న టూటే. రహ్ కాన్ కా మైల్ నికాల్నా తో ఇసే ఛుడానే కీ ఇజాజత్ కీ సరాహత్ కిసీ నే నహీ కీ లిహజ్ ఇస్ కా హుక్మ వోహీ హోగా జో బదన్ కే మైల్ కా హై యా'నీ ఇస్ కా ఛుడానా మక్రూహ్ తన్జీహ్ హై. మగర్ యెహ్ ఎహ్తియాత్ జరూరీ హై కి బాల్ న టూటే.

సువాల్ : క్యా జేందా వాలిదైన్ కే నామ్ పర్ ఉప్రహ్ కర్ సక్తే హై(?)

జవాబ్ : కర్ సక్తే హై. ఫర్జ్ నమాజ్, రోజా, హజ్, జకాత్ నీజ్ హర్ ఖిస్మి కే నేక్ కామ్ కా సవాబ్ జేందా, ముర్దా సబ్ కో ఈసాల్ కర్ సక్తే హై.

సువాల్ : ఎహరామ్ కీ హాలత్ మే జూ(మార్నే కే కఫార్ బతా దీజియే.

జవాబ్ : అప్నీ జూ(అప్నీ బదన్ యా కప్డే మే మారీ యా ఫేంక్ దీ తో ఏక్ జూ(హో తో రోటీ కా ఏక్ టుక్డా ఔర్ దో యా తీన్ హో తో ఏక్ ముర్తీ అనాజ్ ఔర్ ఇస్ (యా'నీ తీన్) సే జేయాదా మే స-దఖ్. జూ(యే(మార్నే కే లియే సర్ యా కప్డా ధోయా యా ధూప్ మే దాలా జబ్ భీ వోహీ కఫార్ హై జో మార్నే మే హై. దూస్రే నే ఇస్ కే కహనే పర్ ఇస్ కీ జూ(మారీ జబ్ భీ ఇస్ (యా'నీ మొహరిమ్) పర్ కఫార్ హై.

అగర్చే మార్నే వాలా ఎహొరామ్ మే న హో. జేమీన్ వగైరా
పర్ గిరీ హుయీ జూ (యా దూస్రే కే బదన్ యా కవ్డోంకీ
జూ (యే మార్నే మే మార్నే వాలే పర్ కుఖ్ నహీ అగర్చే వోహ్
దూస్రా భీ మొహొరిమ్ హో.

హజ్జె అక్బర్ (అక్బరీ హజ్)

సువాల్ : జుముఆ కో జో హజ్ హో ఉసే హజ్జె అక్బర్ కహానా కైసా
హై?

జవాబ్ : కోయీ హరజ్ నహీ (చునాంచే పారహ్ 10 సూ-రతుత్తైబహ్

ఆయత్ నంబర్ 3 మే ఇర్షాదే రబ్బుల్ ఇబాద్ హై :

وَأَذِّنْ لِلَّهِ وَسُورَةٍ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ తర్-జ-మయే కన్వల్ ఈమాన్ :
ఔర్ మునాదీ పుకార్ దేనా హై
అల్లాహ్ ఔర్ ఉస్ కే రసూల్ కీ తరఫ్
సే సబ్ లోగో (మే బడే హజ్ కే దిన్ .
(پ ۱۰، التوبة: ۳)

సదరుల్ అఫ్ఝిల్ హజ్జేరతే అల్లామా మూలానా సయ్యద్

ముహమ్మద్ నయీముద్దీన్ మురాదాబాదీ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ఇన్
ఆయతే కరీమా కే తహత్ ఫర్మాతే హై (: హజ్ కో హజ్జె
అక్బర్ ఫర్మాయా, ఇన్ లియే కి ఉస్ జేమానే మే ఉమ్రే కో
హజ్జె అస్గర్ కహా జాతా థా ఔర్ ఏక్ ఖోల్ యెహ్ హై కి ఉస్
హజ్ కో హజ్జె అక్బర్ ఇన్ లియే కహా గయా కి ఉస్ సాల్
రసూలే కరీమ్ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నే హజ్ ఫర్మాయా థా
ఔర్ చూంకి యెహ్ జుముఆ కో వాఖో హువా థా ఇన్ లియే

ముసల్మాన్ ఉస్ హజ్ కో జో రోజే జుముఆ హో హజ్జే వదాత్ కా ముజ్కీర్ (యానీ యాద్ దిలానే వాలా) జాన్ కర్ హజ్జే అక్బర్ కహతే హై. (తఫ్సీరే ఖజాయీనుల్ ఇర్ఫాన్, స.354) ఫర్మానే ముస్తఫా ﷺ హై : అయ్యామ్ మే బెహతరీన్ వోహ్ యామ్ అ-రఫా హై జో జుముఆ కే మువాఫిఖ్ హో జాయే ఖర్ ఉస్ రోజే కా హజ్ ఉస్ సత్తర్ హజ్జోంసే అప్నల్ హై జో జుముఆ కే దిన్ న హో

(فتح الباری ج ۹، ص ۲۳۱ تحت الحديث ۶۰۶)

అరబ్ షరీఫ్ మే కామ్ కర్నే వాలో కే లియే

సువాల్ : అగర్ మక్కుతుల్ ముకర్రమా ﷺ మే కామ్ కర్నే వాలే మ-సలన్ ద్రైవర్ యా వహంకే బాషిందే వగైరా రోజొనా బార్ బార్ “తాయిఫ్ షరీఫ్” జాయే తో క్యా హర్ బార్ వాప్సీ మే ఉన్హే(రోజొనా ఉప్రే వగైరా కా ఎహరామ్ బాంధ్నా జరూరీ హై?

జవాబ్ : యెహ్ ఖాయీదా జేహన్ నషీన్ కర్ లీజియే కి అహ్లే మక్కా అగర్ కిసీ కామ్ సే “హుదూదే హరమ్” సే బాహర్ మగర్ మీఖాత్ కే అందర్ (మ-సలన్ జద్దా షరీఫ్) జాయే తో ఉన్హే(వాప్సీ కే లియే ఎహరామ్ కీ హజత్ నహీ ఖర్ అగర్ “మీఖాత్” సే బాహర్ (మ-సలన్ మదీనా పాక్, తాయిఫ్ షరీఫ్, రియాజ్ వగైరా) జాయే తో అబ్ బిగైర్ ఎహరామ్ కే “హుదూదే హరమ్” మే వాపస్ ఆనా జాయిజ్ నహీ. ద్రైవర్ చాహే దిన్ మే కయీ బార్ ఆనా జానా కరే హర్ బార్ ఉస్ పర్ హజ్ యా ఉప్రహ్ వాజిబ్ హోతా రహేగా. బిగైర్ ఎహరామ్ కే మక్కుతుల్ ముకర్రమా ﷺ అయేగా తో దమ్ వాజిబ్ హోగా

అగర్ ఇసీ సాల్ మీఖాత్ సే బాహర్ జా కర్ ఎహ్రామ్ బాంధ్ లే తో దమ్ సాఖిత్ హో జాయేగా.

ఎహ్రామ్ న బాంధ్ నా హో తో హీలా

సువాల్ : అగర్ కోయీ షఖ్స్ జద్దా షరీఫ్ మే కామ్ కర్తా హో తో అప్పే వతన్ మ-సలన్ పాకిస్తాన్ సే కామ్ కే లియే జద్దా షరీఫ్ ఆయా తో క్యా ఎహ్రామ్ లాజేమీ హై?

జవాబ్ : అగర్ నియ్యత్ హీ జద్దా షరీఫ్ జానే కీ హై తో అబ్ ఎహ్రామ్ కీ హజత్ నహీ బల్కీ అబ్ జద్దా షరీఫ్ సే మక్కుతుల్ ముఅజ్జమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** భీ జానా హో జాయే తో ఎహ్రామ్ కే బిగైర్ జా సక్తా హై. లిహాజ్ జో షఖ్స్ మక్కుతుల్ మకర్రమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** మే బిగైర్ ఎహ్రామ్ జానా చాహతా హై వోహ్ హీలా కర్ సక్తా హై బషర్తే కి వాఖేయీ ఉస్ కా ఇరాదా పహలే మ-సలన్ జద్దా షరీఫ్ జానే కా హో ఔర్ మక్కుయే ముఅజ్జమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** హజ్ వ ఉమ్రే కే ఇరాదే సే న జాతా హో. మ-సలన్ తిజారత్ కే లియే జద్దా షరీఫ్ జాతా హై ఔర్ వహ(సే ఫోరిగ్ హో కర్ మక్కుతుల్ ముకర్రమా **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** కా ఇరాదా కియా. అగర్ పహలే హీ సే మక్కుయే పాక్ **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَعَظِيمًا** కా ఇరాదా హై తో బిగైర్ ఎహ్రామ్ నహీ జా సక్తా. జో షఖ్స్ దూస్రే కీ తరఫ్ సే హజ్జె బదల్ కో జాతా హై ఉసే యెహ్ హీలా జాయిజ్ నహీ.

ఉమ్రుమ్ యా హజ్ కే లియే సువాల్ కర్నా కైసా?

సువాల్ : బా'జ్ గరీబ్ ఉష్షాఖ్ ఉమ్రుమ్ యా సఫేరే హజ్ కే లియే లోగోంసే మాల్ ఇమ్దాద్ కా సువాల్ కర్తే హై(, క్యా అయేసా కర్నా జాయిజ్ ?

జవాబ్ : హరామ్ హై. సదరుల్ అఫౌజేల్ మౌలానా నయీముద్దీన్ మురాదాబాద్ **رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ** నఖ్వే కర్తే హై : “బా'జ్ య-మనీ హజ్ కే లియే బే సరో సామానీ కే సాథ్ రవానా హోతే థే ఔర్ అప్పే ఆప్ కో ము-తవక్కిల్ (యా'నీ అల్లాహ్ పాక్ వర్ భరోసా రఖ్నే వాలా) కహతే థే ఔర్ మక్కుయే ముకర్రమా పహుంచ్ కర్ సువాల్ షురూ కర్ దేతే ఔర్ కఫీ గన్న్ వ ఖియానత్ కే భీ ముర్-తకిబ్ హోతే, ఉన్ కే బారే మే యెహ్ ఆయతే ముఖేద్దసా నాజేల్ హుయీ ఔర్ హుక్మీ హువా కి తోషా (యా'నీ సఫర్ కే అఖ్ రాజాత్) లే కర్ చలో ఔరో పర్ బార్ న దాలో, సువాల్ న కరో కి బెహతర్ తోషా (యా'నీ జౌదే రాహ్) పర్హేజ్ గారీ హై.”

(ఖజాయిసుల్ ఇర్ఫాన్, స.67, మక్-త-బతుల్ మదీనా)

చునాంచే పారహ్ 2 సూ-రతుల్ బ-ఖేరహ్ ఆయత్ నంబర్ 197 మే ఇర్షాదే రబ్బుల్ ఇబాద్ హోతా హై :

وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ

(پ ۲، البقرة ۱۹۷)

తర్-జ-మయే కస్తూల్ ఈమాన్ : ఔర్ తోషా సాథ్ లో కి సబ్ సే బెహతర్ తోషా పర్హేజ్ గారీ హై.

సుల్తానే మదీనా, రాహతే ఖేల్చ్ సీనా **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** కా

ఫేరమానే బా ఖేరీనా హై : “జో షఖ్స్ లోగోంసే సువాల్ కరే హాలాంకి ఉసే షాఖ్ పహుంచా న ఇత్నే బాల్ బచ్చే హై జిన్ కీ తాఖత్ నహీ రఖతా తో ఖేయామత్ కే దిన్ ఇస్ తరహా ఆయేగా కి ఉస్ కే ముహ్ పర్ గోష్ట న హోగా.”

(شُعْبُ الْإِيمَان ۳ ص ۲۷۴ حدیث ۳۰۲۶)

మదీనే కే దీవానో ! బస్ సబ్ కీజియే, సువాల్ కీ ముమా-న-అత్ మే ఇస్ ఖేదర్ ఎహ్ తిమామ్ హై కి ఫు-ఖేహాయే కిరామ్ రహ్మాల్లాహ్ ఫేరమాతే హై : గుస్లే కే బాద్ ఎహ్ రామ్ బాంధనే సే పహాలే అప్పే బదన్ పర్ ఖుష్ఖు లగాయియే బషరే కి అప్పే పాస్ మాజూద్ హో, అగర్ అప్పే పాస్ న హో తో కిసీ సే తలబ్ న కీజియే కి యెహ్ భీ సువాల్ హై.

(دُرُ الْمَحْتَار ۳ ص ۱۰۰)

జబ్ బులాయా ఆఖా నే ఖుద్ హీ ఇన్జిజామ్ హో గయే

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ఉప్రే కే వీజే పర్ హజ్ కే లియే రుక్నా కాసా?

సువాల్ : బాబ్జే లోగ్ అప్పే వతన్ సే ర-మజాసుల్ ముబారక్ మే ఉప్రే కా వీజా లే కర్ హ-రమైనే తయ్యిబైన్ رَحِمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى జాతే హై, వీజా కీ ముద్దత్ ఖత్మ హో జానే కే బా వుజూద్ వహీ రహతే హై యా హజ్ కర్ కే వతన్ వాపస్ జాతే హై ఉస్ కా యెహ్ ఫేల్ షరీఅన్ దురుస్త హై యా నహీ?

జవాబ్ : దున్యా కే హర్ ముల్క్ కా యెహ్ ఖానూన్ హై కి బిగైర్ వీజా కే కిసీ గైర్ ముల్క్ కో రుక్నే నహీ దియా జాతా. హ-రమైనే

తయ్యైవైన్ زَادُهَا اللهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا మే భీ యేహీ ఖాయీదా హై.
 ముద్దతే వీజో ఖత్మ హోనే కే బా'ద్ రుక్ నే వాలా అగర్ పోలిన్
 కే హాథ్ లగ్ జాయే, తో అబ్ చాహే వోహ్ ఎహ్ రామ్ కీ
 హాలత్ మే హీ క్యూ(న హో ఉసే ఖైద్ కర్ లేతే హై(, న ఉసే
 ఉప్రహ్ కర్నే దేతే హై నా హీ హజ్, సజా దేనే కే బా'ద్
 “ఖురూజ్” లగా కర్ ఉసే ఉస్ కే వతన్ రవానా కర్ దేతే హై(
 యాద్ రహే! జిస్ ఖానూన్ కీ ఖిలాఫ్ వర్ద్ కర్నే పర్ జిల్లత్,
 రిష్వత్ ఔర్ ఝూట్ వగైరా ఆఫాత్ మే పడ్నే కా అందేషా హో
 ఉస్ ఖానూన్ కీ ఖిలాఫ్ వర్ద్ జాయిజ్ నహీ. చునాంచే మేరే ఆఖా
 ఆ'లా హజ్ రత్, ఇమామే అహ్ లే సున్నత్, మౌలానా షాహ్
 ఇమామ్ అహ్ మద్ రజా ఖాన్ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ఫర్మాతే హై(:
 “ముబాహ్ (యా'నీ జాయిజ్ సూరతో(మే సే బా'జ్ (సూరతో)
 ఖానూనీ తొర్ జుర్మ్ పర్ హోతీ హై ఉన్ మే ములవ్వస్ హోనా
 (యా'నీ అయ్ సే ఖానూన్ కీ ఖిలాఫ్ వర్ద్ కర్నా) అప్నీ జాత్ కో
 అజేయ్యత్ వ జిల్లత్ కే లియే పేష్ కర్నా హై ఔర్ వోహ్ నా
 జాయిజ్ హై.” (ఫతావా ర-జివియ్యా, జి.17, స.370) లిహాజా
 బిగైర్ visa కే దున్యా కే కిసీ ముల్క్ మే రహ్ నా యా “హజ్”
 కే లియే రుక్నా జాయిజ్ నహీ. గైర్ ఖానూనీ జెరాయే సే
 “హజ్” కే లియే రుక్నే మే కామియాబీ హాసిల్ కర్నే కో اَللّٰهُمَّ
 అల్లాహ్ వ రసూల్ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కా కరమ్ కహ్ నా సఖ్త్
 బేబాకీ హై.

గైర్ ఖానూనీ రుక్ నే వాలే కీ సమాజ్ కా అహమ్ మస్అలా

సువాల్ : హజ్ కే లియే బిగైర్ visa రుక్ నే వాలా సమాజ్ పూరీ
 పడే యా ఖాన్ కరే?

జవాబ్ : ఉమ్రే కే వీజే పర్ జా కర్ గైర్ ఖానూనీ తొర్ పర్ హజ్ కే లియే
 రుక్ నే యా దున్యా కే కిసీ భీ ముల్క్ మే visa కీ ముద్దత్ పూరీ
 హోనే కే బాద్ గైర్ ఖానూనీ రహనే కీ జిన్ కీ నియ్యత్ హో
 వోహా వీజా కీ ముద్దత్ ఖత్మ హోతే వఖ్తే జిస్ షహర్ యా గావ్(
 మే ముఖీమ్ హో వహా(జబ్ తక్ రహేంగే ఉన్ కే లియే
 ముఖీమ్ హీ కే అహ్కామ్ హోంగే అగర్ బర్సో(పడే రహే.
 అల్బత్తా ఏక్ బార్ భీ అగర్ 92 కిలో మీటర్ యా ఇస్ సే
 జేయాదా ఫాసిలే కే సఫర్ కే ఇరాదే సే ఉన్ షహర్ యా గావ్(
 సే చలే తో అప్పీ ఆబాదీ సే బాహర్ నికల్తే హీ ముసాఫిర్
 హో గయే ఔర్ అబ్ ఉన్ కీ ఇఖామత్ కీ నియ్యత్ బేకార్ హై.
 మ-సలన్ కోయీ షఖ్స్ పాకిస్తాన్ సే ఉమ్రే కే VISA పర్
 మక్కుతుల్ ముకర్రమా **اَدَاةَ اللّٰهِ سَرَفًاوَعِظِيمًا** గయా, VISA కీ
 ముద్దత్ ఖత్మ హోతే వఖ్తే భీ మక్కా షరీఫ్ హీ మే ముఖీమ్ హై
 తో ఉన్ పర్ ముఖీమ్ కే అహ్కామ్ హై. అబ్ అగర్ మ-సలన్
 వహా(సే మదీనతుల్ మునవ్వరహ్ **اَدَاةَ اللّٰهِ سَرَفًاوَعِظِيمًا** ఆ
 గయా తో చాహే బర్సో(గైర్ ఖానూనీ పడా రహే, ముసాఫిర్
 హీ హై, యహా(తక్ కి అగర్ దోబారా మక్కుతుల్ ముకర్రమా
اَدَاةَ اللّٰهِ سَرَفًاوَعِظِيمًا ఆ జాయే ఫిర్ భీ ముసాఫిర్ రహేగా,

ఇన్ కో “సమాజ్ ఖైస్” హీ అదా కర్నీ హోగీ. హా దోబారా

VISA మిల్ జానే కీ సూరత్ మే ఇఖామత్ కీ నియ్యత్ కీ జా సక్తీ హై.

హరమ్ మే కబూతరో(, టిడ్డియో(కో ఉదానా, సతానా

సువాల్ : హరమ్ కే కబూతరో(బెర్ టిడ్డియోంకో ఖావ్హా మ ఖావ్హా ఉదానా కైసా?

జవాబ్ : ఆ'లా హజ్జేరత్ **ﷺ** ఫర్మాతే హై(హరమ్ కే కబూతర్ ఉదానా మన్అ హై.

(మల్లుజాతే ఆ'లా హజ్జేరత్, స.208)

సువాల్ : హరమ్ కే కబూతరో(బెర్ టిడ్డియో (తిర్ద్దీ) కో సతానా కైసా?

జవాబ్ : హరామ్ హై. **సదరుష్షరీఅహ్** **ﷺ** ఫర్మాతే హై(హరమ్ కే జాన్వర్ంకో షికార్ కర్నా యా ఉసే కిసీ తరహా ఈజా దేనా సబ్ కో హరామ్ హై. మొహరిమ్ బెర్ గైర్ మొహరిమ్ దోనో(ఇన్ హుక్క్యే మే యక్సా హై.

(బహరే షరీఅత్, జి.1, స.1186)

సువాల్ : మొహరిమ్ కబూతర్ జబహ్ కర్ కే ఖా సక్తే హై(?)

జవాబ్ : బహరే షరీఅత్ జిల్దీ అవ్వల్ సఫహా 1180 పర్ హై : మొహరిమ్ నే జంగల్ కే జాన్వర్ంకో జబహ్ కియా తో హలాల్ న హువా బల్క్కి ముర్దార్ హై, జబహ్ కర్నే కే బాద్ ఉసే ఖా భీ లియా తో అగర్ కఫ్ఫారా దేనే కే బాద్ ఖాయా తో అబ్ ఫిర్ ఖానే కా కఫ్ఫారా దే బెర్ అగర్ నహీ(దియా థా తో ఏక్ హీ కఫ్ఫారా కాఫీ హై.

సువాల్ : హరమ్ కి టిడ్డీ పకడ్ కర్ ఖా సక్తే హై(యా నహీ?

జవాబ్ : హరామ్ హై. (వైసే టిడ్డీ హలాల్ హై, మచ్లీ కీ తరహా మరీ హుయీ భీ ఖా సక్తే హై(ఇస్ కో జబహ్ కర్నే కీ జరూరత్ నహీ హోతీ)

సువాల్ : మస్జిదుల్ హరామ్ కే బాహర్ లోగోంకే భేదమోంసే కుచల్ కర్ జెఖ్నీ బెర్ మరీ హుయీ బే షుమార్ టిడ్డియా(పడీ హోతీ హై అగర్ యెహ్ టిడ్డియా ఖా లీ తో?

జవాబ్ : అగర్ కిసీ నే టిడ్డియా(ఖా లీ తో ఉస్ పర్ కోయా కఫ్ఫేరా నహీ(క్యూంకి హరమ్ మే షికార్ హోనే వాలే ఉస్ జాన్వర్ కా ఖానా హరామ్ హై జో షర్-యీ తరీఖే సే జబహ్ కర్నే సే హలాల్ హోతా హో జైసే హిరన్ వగైరా. బెర్ అయేసే షికార్ కే హరామ్ హోనే కీ వజహ్ యెహ్ హై కి హరమ్ మే షికార్ కర్నే సే వోహ్ జాన్వర్ ముర్దార్ ఖేరార్ పాతా హై బెర్ ముర్దార్ కా ఖానా హరామ్ హై. టిడ్డీ కా ఖానా ఇస్ లియే హలాల్ హై కి ఇస్ మే షర్-యీ తరీఖే సే జబహ్ కర్నే కీ షర్త్ నహీ(, యెహ్ జిస్ తరహా భీ జబహ్ హో జాయే హలాల్ హై, జైసే పావు(తలే రొద్దనే సే యా గలా దబానే సే మారీ జాయే తబ్ భీ హలాల్ హీ రహతీ హై. అల్బత్తా యెహ్ యాద్ రహే కి బిల్ఖేస్త్ (ఇరాదతన్) టిడ్డియా(షికార్ కర్నే కీ బహర్ హాల్ హుదూదే హరమ్ మే ఇజాజత్ నహీ(.

సువాల్ : హరమ్ కే ఖుష్కి కే జంగలీ జాన్వర్ంకో జబహ్ కర్నే కా కఫ్ఫేరా భీ బతా దీజియే.

జవాబ్ : ఇన్ కా కఫ్ఫారా ఇన్ కీ భీమత్ స-దఖా కర్నా హై.¹

సువాల్ : హరమ్ కీ ముర్తీ జబహ్ కర్నా, ఖానా కైసా?

జవాబ్ : హలాల్ హై. ఫురేలూ జాన్వర్ మ-సలన్ ముర్తీ, బకరీ, గాయ్, భేంస్, ఊంట్ వగైరా జబహ్ కర్నే, ఔర్ ఇన్ కా గోష్త్ ఖానే మే కోయీ హరజ్ నహీ. ముమా-న-అత్ ఖుష్కీ కే వహూషీ యా'నీ జంగలీ జాన్వర్ కే షికార్ కీ హై.

సువాల్ : మస్జిదుల్ హరామ్ కే బాహర్ బహుత్ సారి టిడ్డియా(హోతీ హై అగర్ కోయీ టిడ్డి పావు(యా గాడీ మే కుచల్ కర్ జఖ్మీ హో గయీ యా మర్ గయీ తో?

జవాబ్ : కఫ్ఫారా దేనా హోగా, బహారే షరీఅత్ జిల్ద్ అవ్వల్ సఫహా 1184 పర్ హై టిడ్డి భీ ఖుష్కీ కా జాన్వర్ హై, ఉసే మారే తో కఫ్ఫారా దే ఔర్ ఏక్ ఖజూర్ కాఫీ హై, సఫహా 1181 పర్ హై : కఫ్ఫారా లాజిమ్ ఆనే కే ఖస్తన్ (యా'నీ జాన్ భూర్ కర్) ఖత్త కర్నా షర్త్ నహీ భూల్ చుక్ సే ఖత్త హువా జబ్ భీ కఫ్ఫారా హై.

సువాల్ : మస్జిదుల్ హరామ్ మే బ కస్రత్ టిడ్డియా(హోతీ హై, ఖుద్దామ్ సఫాయీ కర్తే హుయే వాయిపర్ వగైరా సే బే దర్ద్ కే సాథ్ ఫుసీట్ హై జిస్ సే జఖ్మీ హోతీ, మర్తీ హై. అగర్ న

1 : కఫ్ఫారే కే తఫ్సీలీ అహ్కామ్ మక్-త-బతుల్ మదీనా కీ మత్బూఆ బహారే షరీఅత్ జిల్ద్ 1 సఫహా 1179 పర్ ములా-హజా ఫర్మాయాయే బల్గీ సఫహా 1191 తక్ ముతా-లత్ కర్ లీజీయే.

وَاللَّهُ عَلِيمٌ الْغُيُوبِ వోహ్ జరూరీ మసాయిల్ జాన్నే కో మిలేంగే కి ఆప్ హైరాన్ రహ్ జాయేంగే.

కరే తో సఫాయీ కీ సూరత్ క్యా హోగీ? ఇసీ తరహా సునా హై కబూతరోంకీ తా'దాద్ మే కమీ కే లియే ఇన్ కో పకడ్ కర్ కహీ దూర్ ఛోడ్ ఆతే యా ఖా జాతే హై.

జవాబ్ : టిడ్డియా(అగర్ ఇత్నీ కసీర్ హై కి ఇన్ కీ వజహ్ సే హరజ్ వాఖేత్ హోతా హై తో ఇన్ కే మార్నే మే కోయీ హరజ్ నహీ, ఇన్ కే ఇలావా మార్నే పర్ తావాన్ లాజిమ్ హోగా, చాహే జాన్ భూర్పు కర్ మారే యా గ-లతీ సే మారీ జాయే. హరమ్ కా కబూతర్ పకడ్ కర్ జబహ్ కర్ దియా తో తావాన్ లాజిమ్ హై యూ(హీ హరమ్ సే బాహర్ భీ ఛోడ్ ఆనే పర్ తావాన్ లాజిమ్ హోగా, జబ్ తక్ కీ ఇన్ కే అమ్మ కే సాథ్ హరమ్ మే వాపస్ ఆ జానే కా ఇల్మీ న్న హో జాయే. దోనో(సూరతో(మే తావాన్ ఉస్ కబూతర్ కీ ఖీమత్ హై ఔర్ ఇస్ సే మురాద్ వోహ్ ఖీమత్ జో వహా(పర్ ఇస్ తరహా కే ముఆ-మలాత్ కీ మార్ఫిత్ వ బసారత్ (యా'నీ జాన్ పహ్చాన్ వ మా'లూమాత్) రఖ్నే వాలే దో షఖ్స్ బయాన్ కరే ఔర్ అగర్ దో షఖ్స్ న మిల్తే హో తో ఏక్ కీ భీ బాత్ కా ఏ'తిబార్ కియా జాయేగా.

సువాల్ : హరమ్ కీ మఛ్లీ ఖానా కైసా?

జవాబ్ : మఛ్లీ ఖుష్కీ కా జాన్వర్ నహీ, ఇసే ఖా సక్తే హై ఔర్ జరూరతన్ షికార్ భీ కర్ సక్తే హై.

సువాల్ : హరమ్ కే చూహే కో మార్ దియా తో క్యా కఫ్ఫేరా హై?

జవాబ్ : కోయీ కఫ్ఫేరా నహీ ఇస్ కో మార్నా జాయిజ్ హై. బహారే షరీఅత్ జిల్ద అవ్వల్ సఫహ్ 1183 పర్ హై కవ్వా, చీల్,

భేడియా, బిచ్చు, సాంప్, చూహా, ఘూంస్, ఛహాందర్, కట్ఖన్నా
 కుత్తా (యా'నీ కాట్ ఖానే వాలా కుత్తా), పిస్సు, మచ్చర్, కిల్లీ,
 కఛ్వా, కేక్డా, పతంగ్, కాట్నే వాలీ చుంటీ, మఖ్ఖీ, ఛుప్కలీ,
 బుర్ బెర్ తమామ్ హష్షరతుల్ అర్జ్ (యా'నీ కీదే మకోదే),
 బిజ్జా, లోమ్డీ, గీదడ్ జబ్ కీ యెహ్ దరిందే హమ్లా కరే యా
 జో దరిందే అయ్సే హో జిన్ కీ ఆదత్ అక్సర్ ఇబ్దిదాఅన్
 హమ్లా కరనే కీ హోతీ హై జైసే షేర్, చీతా, తెంద్వా (చీతే
 కీ తరహ్ కా ఏక్ జాన్వర్) ఇన్ సబ్ కే మార్నే మే కుచ్ నహీ.
 యూ(హీ పానీ కే తమామ్ జాన్వరోంకే ఖత్తే మే కఫ్ఫారా
 నహీ.

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

హరమ్ కే పేడ్ వగైరా కాట్నా

సువాల్ : హరమ్ కే పేడ్ వగైరా కాట్నే కే ము-తఅల్లిఖ్ భీ కుచ్ హిదాయాత్
 దే దీజియే.

జవాబ్ : దా'వతే ఇస్లామీ కే ఇషాఅతీ ఇదారే మక్-త-బతుల్ మదీనా
 కీ మత్బూఆ 1250 సఫహాత్ పర్ ముష్తమిల్ కితాబ్, “బహారే
 షరీఅత్ జిల్ద్ అవ్వల్” సఫహా 1189 తా 1190 సే చంద్
 మసాయిల్ ములా-హజ్ హో : హరమ్ కే దరఖ్త్ చార్ ఖోస్మీ
 హై : (1) కిసీ నే ఉసే బోయా హై బెర్ వోహ్ అయ్సా దరఖ్త్
 హై జిసే లోగ్ బోయా కర్తే హై (2) బోయా హై మగర్ ఇన్
 ఖోస్మీ కా నహీ(జిసే లోగ్ బోయా కర్తే హై (3) కిసీ నే ఉసే

బోయా నహీ మగర్ ఇస్ ఖీస్మే సే హై జినే లోగ్ బోయా కర్తే హై (4) బోయా నహీ, న ఉస్ ఖీస్మే సే హై జినే లోగ్ బోతే హై. పహాలీ తీన్ ఖీస్మోంకే కాటనే వగైరా మే కుచ్ నహీ యా'నీ ఇస్ పర్ జుర్మానా నహీ. రహా యెహ్ కి వోహ్ అగర్ కిసీ కీ మిల్క్ హై తో మాలిక్ తావాన్ లోగ్. చాథీ ఖీస్మే మే జుర్మానా దేనా పడేగా బెర్ కిసీ కీ మిల్క్ హై తో మాలిక్ తావాన్ భీ లోగ్ బెర్ జుర్మానా ఉసీ వఖ్తే హై కి తర్ హో బెర్ టూటా యా ఉఖేడా హువా న హో. జుర్మానా యెహ్ హై కి ఉస్ కీ ఖీమత్ కా గల్లా లే కర్ మసాకిన్ పర్ తసద్దుఖ్ కర్, హర్ మిస్కిన్ కో ఏక్ స-దఖా బెర్ అగర్ ఖీమత్ కా గల్లా పూరే స-దఖే సే కమ్ హై తో ఏక్ హీ మిస్కిన్ కో దే బెర్ ఇస్ కే లియే హరమ్ కే మసాకిన్ హోనా జరూర్ నహీ బెర్ యెహ్ భీ హో సక్తా హై కి ఖీమత్ హీ తసద్దుఖ్ కర్ దే బెర్ యెహ్ భీ హో సక్తా హై కి ఉస్ ఖీమత్ కా జాన్వర్ ఖరీద్ కర్ హరమ్ మే జబహ్ కర్ దే రోజో రఖ్నా కాఫీ నహీ. మస్అలా 3 : జో దరఖ్త్ సూఖ్ గయా ఉసే ఉఖాద్ సక్తా హై బెర్ ఉస్ సే నఫ్అ భీ ఉరా సక్తా హై మస్అలా 5 : దరఖ్త్ కే పత్తే తోడే అగర్ ఉస్ సే దరఖ్త్ కో నుఖ్సాన్ న పహుంచా తో కుచ్ నహీ. యూ(హీ జో దరఖ్త్ ఫల్తా హై ఉసే భీ కాటనే మే తావాన్ నహీ జబ్ కి మాలిక్ సే ఇజాజత్ లే లీ హో ఉసే ఖీమత్ దే దే మస్అలా 6 : చంద్ షఖ్సీ(నే మిల్ కర్ దరఖ్త్ కాటా తో ఏక్

హీ తావాన్ హై జో సబ్ పర్ తఖ్సీమ్ హో జాయేగా, ఖావ్ హా సబ్ మొహారిమ్ హో యా గైర్ మొహారిమ్ యా బా'జ్జే మొహారిమ్ బా'జ్జే గైర్ మొహారిమ్. **మన్ అలా 7 :** హరమ్ కే వీలూ యా కిసీ దరఖ్త కీ మిస్వాక్ బనానా జాయిజ్జే నహీ. **మన్ అలా 9 :** అప్పే యా జాన్ వర్ కే చల్ నే మే యా ఖైమా నస్బ్ కర్ నే మే కుచ్ దరఖ్త జాతే రహే తో కుచ్ నహీ. **మన్ అలా 10 :** జేరూరత్ కీ వజహ్ సే ఫత్వా ఇస్ పర్ హై కి వహాంకీ ఘాస్ జాన్ వరోంకో చరానా జాయిజ్జే హై. బాఖీ కాట్ నా, ఉఖాడ్ నా, ఇస్ కా వోహీ హుక్మ్ హై జో దరఖ్త కా హై. సివా ఇజ్జేర్ జెర్ సూఖీ ఘాస్ కే కి ఇన్ సే హర్ తరహ్ ఇన్తిఫాత్ జాయిజ్జే హై. ఖుమ్బ్ కే తోడ్ నే, ఉఖాడ్ నే మే కుచ్ ముజా-యఖా నహీ.

మీఖాత్ సే బిగైర్ ఎహరామ్ గుజర్ నే కే బారే మే సువాల్ జవాబ్

సువాల్ : అగర్ కిసీ ఆఫాఖీ నే మీఖాత్ సే ఎహరామ్ నహీ (బాంధా, మస్జిదే ఆయిషా సే ఎహరామ్ బాంధ్ కర్ ఉమ్రహ్ కర్ లియా తో క్యా హుక్మ్ హై?

జవాబ్ : అగర్ మక్కుతుల్ ముకర్రమా **مَكَّة الْمُكَرَّمَةُ** కే ఇరాదే సే కోయీ ఆఫాఖీ చలా జెర్ మీఖాత్ మే బిగైర్ ఎహరామ్ దాఖిల్ హో గయా తో ఉస్ పర్ దమ్ వాజిబ్ హో గయా. అబ్ మస్జిదే ఆయిషా సే ఎహరామ్ బాంధ్ నా కాఫీ నహీ యా తో దమ్ దే యా ఫిర్ మీఖాత్ సే బాహర్ జాయే జెర్ వహా సే ఉప్రే వగైరా కా ఎహరామ్ బాంధ్ కర్ ఆయే తబ్ దమ్ సాఖిత్ హోగా.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

బచ్చింకా హజ్ (సువాలన్ జవాబన్)

దురూద్ షరీఫ్ కీ ఫజీలత్

రసూలే నజేర్, సిరాజే మునీర్, మహ్మబూబే రబ్బే ఖదీర్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కా ఫర్మానే దిల్ పజీర్ హై : జీత్రే ఇలాహీ కీ
 కన్రత్ కర్నా ఔర్ ముయ్ పర్ దురూదే పాక్ పడనా ఫత్తా (యానీ
 తంగ్దస్తీ) కో దూర్ కర్తా హై. (الْقَوْلُ الْبَدِيع ص ౨౪౪)

అలమే వజ్జేమే రఖ్న (మేరా పర్ పర్ హోతా కాష్)

! మై గుంబదే ఖజీరా కా కబూతర్ హోతా

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

సువాల్ : క్యా బచ్చి భీ హజ్ కర్ సక్తే హై?

జవాబ్ : జీ హా(. చునాంచే హజ్జేరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ఫర్మాతే హై(కి నర్కారే దో ఆలమ్
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ మఖామే రోజామే ఏక్ ఖాఫిలే సే మిలే తో
 ఫర్మాయా కి యెహ్ కాన్ లోగ్ హై? ఉన్హో నే అర్జ్ కియా
 కి హమ్ ముసల్మాన్ హై, ఫిర్ ఉన్హో నే అర్జ్ కియా : ఆప్
 కాన్ హై? ఫర్మాయా : అల్లాహ్ పాక్ కా రసూల్ హా(.

(మిర్ఆత్, జి. 4, స. 88)

www.dawateislami.net

జవాబ్ : ఇన్ ఏతిబార్ సే బచ్చీంకి దో ఖోస్మి హై : (1) సమర్హుదార్ :
 జో పాక్ ఔర్ నాపాక్, మీరే ఔర్ కడ్వే మే తమీజ్ కర్ సక్తా
 హో మారిఫత్ (యానీ పహ్చాన్) రఖ్తా హో కి ఇస్లామ్
 నజాత్ కా సబబ్ హై (۳۷) (2) నా
 సమర్హు : జో మజ్జీకూరా (యానీ బయాన్ కర్దా) సమర్హు న
 రఖ్తా హో.

సువాల్ : క్యా సమర్హుదార్ బచ్చే కో ఖుద్ మనాసికే హజ్ అదా కర్నే
 హోంగే?

జవాబ్ : జీ హా. సమర్హువాలా (యానీ సమర్హుదార్) బచ్చా ఖుద్
 అఫ్తల్ హజ్ కరే, రమ్మెయ వగైరా బాజ్ బాతే (ఉస్ బచ్చే నే)
 ఛోడ్ (భీ) దీ తో ఉస్ (కే ఛోడ్నే) పర్ కఫ్ఫారా వగైరా లాజిమ్
 నహీ. (బహరే ఫరీఅత్, జి. 1, స. 1075)

సువాల్ : అగర్ సమర్హుదార్ బచ్చా బాజ్ అఫ్తల్ హజ్ ఖుద్ బజా లా
 సక్తా హో ఔర్ బాజ్ న కర్ సక్తా హో తో క్యా కరే? క్యా కిసీ
 కో నాయిబ్ కర్ సక్తా హై?

జవాబ్ : హజ్రతే అల్లామా అలీ ఖార్ హుమ్మల్లీ ఘోర్మాతే హై(: జో
 అఫ్తల్ సమర్హుదార్ బచ్చా ఖుద్ కర్ సక్తా హో ఉస్ మే కిసీ
 కో నాయిబ్ బనానా దురుస్త నహీ(హై ఔర్ జో ఖుద్ నహీ కర్
 సక్తా ఉస్ మే నాయిబ్ బనానా దురుస్త హై మగర్ తవాఫ్ కే
 బాద్ కీ దో రక్అతే(అగర్ బచ్చా ఖుద్ న పడ్ సకే తో కోయీ
 దూస్రా ఉస్ కీ తరఫ్ సే అదా నహీ కర్ సక్తా.

(الْمُسْلِكُ الْمُنْقَطِعُ لِلْقَارِئِ ص ۱۱۳)

నా సమర్థు బచ్చే కే హజ్ కా తరీఖా

సువాల్ : నా సమర్థు బచ్చా మనాసికే హజ్ కైసే అదా కరేగా?

జవాబ్ : జిన్ అఫ్తేఆల్ మే నియ్యత్ షర్త్ హై వోహ్ వలీ (యా'నీ సర్ పరస్) ఉస్ కీ తరఫ్ సే బజా లాయేగా ఔర్ జిన్ మే నియ్యత్ షర్త్ నహీ వోహ్ ఖుద్ కర్ సక్తా హై చునాంచే ఘ-ఖహాయే కిరామ్ مُحَمَّدٌ ﷺ ఫర్మాతే హై (: “నా సమర్థు బచ్చే నే ఖుద్ ఎహరామ్ భాంధా యా అఫ్తేఆల్ హజ్ అదా కియే తో హజ్ న హువా బల్కీ ఉస్ కా వలీ (యా'నీ సర్ పరస్) ఉస్ కీ తరఫ్ సే బజా లాయే మగర్ తవాఫ్ కే బా'ద్ కీ దో రక్అతే కి బచ్చే కీ తరఫ్ సే వలీ (యా'నీ సర్ పరస్) న పడేగా. ఉస్ కే సాఫ్ బాప్ ఔర్ భాయీ దోనో(హో తో బాప్ అర్కాన్ అదా కరే.” (రవాయీల్, బహారే షరీఅత్, జి.1, స. 1075)

సదరుష్షరీఅహ్, బదరుత్తరీఖాహ్ హజ్జేరతే అల్లామా మౌలానా ముహ్మీ ముహమ్మద్ అలీ ఆ'జీమీ مُحَمَّدٌ ﷺ ఫర్మాతే హై (: యెహ్ (నా సమర్థు బచ్చా యా మజ్జీనూన్ యా'నీ పాగల్) ఖుద్ వోహ్ అఫ్తేఆల్ నహీ కర్ సక్తే జిన్ మే నియ్యత్ కీ జరూరత్ హై, మ-సలన్ ఎహరామ్ యా తవాఫ్, బల్కీ ఇన్ కీ తరఫ్ సే కోయీ ఔర్ కరే ఔర్ జిన్ ఫే'ల్ మే నియ్యత్ షర్త్ నహీ, జైసే వుకూఫ్ అ-రఫా వోహ్ యెహ్ ఖుద్ కర్ సక్తే హై . (బహారే షరీఅత్, జి.1, స.1046)

సువాల్ : క్యా ఎహరామ్ సే పహలే బచ్చో కో భీ గుస్త్ కర్వాయా జాయే?

జవాబ్ : జీ హా(“ఫతావా షామీ” జిల్ద 3 సఫహా 557 పర్ లిఖే హుయే జుజ్జీఇయే కా ఖులాసా హై కి సమర్హుదార్ ఔర్ నా సమర్హు దోనో(బచ్చే హీ గున్ల కరంగే. అల్బత్తా యెహ్ ఫర్క్ హై కి ఆఖీల్ కే లియే తో ఖుద్ గున్ల కర్నా ముస్తహబ్ హై ఔర్ వలీ కే లియే గున్ల కా హుక్మ దేనా ముస్తహబ్ హై జబ్ కి నా సమర్హు బచ్చే కో వలీ కా ఖుద్ గున్ల కర్వానా యా బచ్చే కీ వాలిదా వగైరా కే జరీయే కర్వానా ముస్తహబ్ హోగా.

సువాల్ : క్యా నా సమర్హు బచ్చే కో ఎహరామ్ భీ పహానానా హోగా?

జవాబ్ : జీ హా(యూ(కర్నా చాహియే కి నా సమర్హు బచ్చే కే సిలే హుయే కప్డే ఉతార్ కర్ చాదర్ ఔర్ తహబంద్ వలీ గైరే వలీ (యా'నీ సర్ పరస్త యా గైర్ సర్ పరస్త) కోయీ భీ పహానా దే మగర్ ఉస్ తరఫ్ సే బాప్, బాప్ న హో తో భాయీ ఔర్ భాయీ న హో తో జో భీ నసబ్ (యా'నీ ఖానీ రిస్తే) కే ఏతిబార్ సే ఖరీబీ రిస్తేదార్ హో వోహ్ ఉస్ కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ కరే ఔర్ ఉస్ బాతోంసే బచాయే జో మొహారిమ్ కే లియే నా జాయిజ్ హై. చునాంచే సదరుష్షరీఅహ్, బదరుత్తరీఖహ్ హజ్జేరతే అల్లామా మౌలానా ముస్తఫీ ముహమ్మద్ అమ్జద్ అలీ ఆజమీ رحمۃ اللہ علیہ ఫర్మాతే హై(: బచ్చే కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ బాంధా తో ఉస్ కే సిలే హుయే కప్డే ఉ తార్ లేనే చాహియే, చాదర్ ఔర్ తహబంద్ పహానాయే ఔర్ ఉ న్ తమామ్ బాతో సే బచాయే జో మొహారిమ్ కే లియే నా జాయిజ్ హై. (బహరే షరీఅత్, జి:1, హిస్సా:6, స:1075) సమర్హుదార్ బచ్చా ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ ఖుద్ కరేగా, వలీ

(యా'నీ సర్ పరస్త) ఉస్ కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ నహీ బాంధ్ సక్తా. జైసా కి “షామీ” మే హై : “అగర్ బచ్చా సమర్పదార్ హో తో ఉసే ఖుద్ ఎహరామ్ బాంధ్నా హోగా, వలీ (యా'నీ సర్ పరస్త) ఉస్ కీ తరఫ్ సే న బాంధ్ కి జాయిజ్ నహీ.” (۰۳۰ ص ۲۷ المَحْتَار) అగర్ సమర్పదార్ బచ్చా ఖుద్ ఎహరామ్ బాంధ్నే కీ ఖుద్ రత్ రఖ్తా హో తో ఉసే ఖుద్ ఎహరామ్ బాంధ్నా హోగా వలీ (యా'నీ సర్పరస్త) ఉస్ కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ నహీ బాంధ్ సక్తా ఔర్ న వలీ కే బాంధ్నే సే సమర్పదార్ బచ్చా మొహరిమ్ హోగా ఔర్ అగర్ సమర్పదార్ బచ్చా ఖుద్ ఎహరామ్ బాంధ్నే కీ ఖుద్ రత్ హో తో వలీ ఉస్ కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ బాంధ్గా.

సువాల్ : నా సమర్ప బచ్చే కీ తరఫ్ సే క్యా వలీ కో ఎహరామ్ కే నష్టే పడ్డనే హోంగే?

జవాబ్ : జీ నహీ, నా సమర్ప బచ్చే కీ తరఫ్ సే ఉస్ కా వలీ ఎహరామ్ కే నష్టే నహీ పడ్ సక్తా.

నా సమర్ప బచ్చే కీ తరఫ్ సే నియ్యత్ ఔర్ లబ్జైక్ కా తరీఖో

సువాల్ : నా సమర్ప బచ్చే కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ ఔర్ లబ్జైక్ కా తరీఖో బతా దీజియే.

జవాబ్ : నా సమర్ప బచ్చే కీ తరఫ్ సే తరఫ్ సే ఎహరామ్ కీ నియ్యత్ ఉస్ కా వలీ కరే ఔర్ ఇస్ తరహా కహా : **أَحْرَمْتُ عَنْ فُلَانٍ** యా'నీ మై ఫులా కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ బాంధ్తా హూ (ఫులా(కీ జగహ్ ఉస్ బచ్చే కా నామ్ లే), ఇసీ తరహా లబ్జైక్ భీ బచ్చే కీ తరఫ్ సే ఇస్ తరహా కహా : **لَبَيْتُكَ عَنْ فُلَانٍ** (ఫులా(కీ జగహ్ ఉస్ కా నామ్ లే ఔర్ ఆఖిర్ తక్ లబ్జైక్ ముకమ్మల్ కరే)

అ-రబీ మే నియ్యత్ ఉసీ వఖ్తే కార్ ఆమద్ హోగి జబ్ కి
 మా'నా మా'లూమ్ హో, అప్నీ మా-దరీ జేబాన్ యా ఉర్దూ
 మే భీ నియ్యత్ కర్ సక్తే హై. మ-సలన్ బచ్చే కా నామ్
 హిలాల్ రజా హై తో యూ(నియ్యత్ కీజియే : “మై హిలాల్
 రజా కీ తరఫ్ సే ఎహరామ్ బాంధ్తా హూ.” యెహా భీ జేహన్
 మే రహా కి దిల్ మే నియ్యత్ హోనా షర్త్ హై జబ్ కి జేబాన్ సే
 నియ్యత్ కర్నా ముస్తహబ్ హై. అగర్ జేబాన్ సే నియ్యత్ న
 భీ కీ తో కోయీ హరజ్ నహీ. లభైక్ జేబాన్ సే కహానా జేరూరి
 హై ఔర్ వోహా భీ కమ్ అజ్జే కమ్ ఇత్నీ ఆవాజ్ సే కి అగర్ సున్సే
 మే కోయీ రుకావత్ న హో తో ఖుద్ సున్ లే ఔర్ యహా(ఇన్
 తరహా కహానా హై : మ-సలన్

لَيْكَ عَنْ هَلالِ رِضاِ اللَّهِمَّ لَيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ
 لَكَ لَيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالْبِغْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ لَا شَرِيكَ لَكَ

నా సమర్పి కీ తరఫ్ సే తవాఫ్ కీ
 నియ్యత్ ఔర్ ఇస్తిలామ్ కా తరీఖా

సువాల్ : నా సమర్పి బచ్చే కీ తరఫ్ సే తవాఫ్ కీ నియ్యత్ ఔర్ హ-జోరే
 అస్వద్ కే ఇస్తిలామ్ కా తరీఖా ఇర్షాద్ హో.

జవాబ్ : దిల్ మే నియ్యత్ కాఫీ హై ఔర్ బెహతర్ హై జేబాన్ సే భీ ఇన్
 తరహా కహా లే(: మ-సలన్ “మై హిలాల్ రజా కీ తరఫ్ సే
 తవాఫ్ కే సాత్ ఫేరోంకీ నియ్యత్ కర్తా హూ.” ఔర్ ఇన్ కే
 బా'ద్ జో ఇస్తిలామ్ హోంగే వోహా భీ బచ్చే కీ తరఫ్ సే హోంగే.

సువాల్ : గోద్ మే ఉరా కర్ తవాఫ్ కర్వాయే యా ఉంగ్లీ పకడ్ కర్ ?

ఉస్ పర్ న ఖజా వాజిబ్ హై ఔర్ న కఫ్ఫరా. యూ(హీ నా సమర్థు బచ్చే కీ తరఫ్ సే ఉస్ కే వలీ (సర్ పరస్త) నే ఎహరామ్ బాంధా ఔర్ బచ్చే నే కోయీ మమ్ నూ కామ్ కియా తో బాప్ పర్ భీ కుచ్ లాజిమ్ నహీ.

(۲۳۱/۱۰۰۰، بھارے شریعت، ج.1، ص.1075)

సువాల్ : బచ్చా అగర్ హజ్ ఫాసిద్ కర్ దే తో క్యా కర్నా హోగా?

జవాబ్ : బచ్చే నే హజ్ కో ఫాసిద్ కర్ దియా తో న దమ్ వాజిబ్ హై న ఖజా. అగర్చే వోహా సమర్థుదార్ బచ్చా హో.

(۱۷۳۰، ۲۳۱/۱۰۰۰، بھارے شریعت، ج.۲، ص.۱۷۳)

సువాల్ : బచ్చే కే లియే హజ్ కీ ఖుర్బానీ కా క్యా హుక్మ హై?

జవాబ్ : బచ్చా చాహే సమర్థుదార్ హో యా నా సమర్థు ఇస్ పర్ (హజ్జే తమత్తో యా ఖిరాన్ కీ) ఖుర్బానీ వాజిబ్ నహీ. (۲۱۳، ۲۳۱/۱۰۰۰، بھارے شریعت، ج.۲، ص.۲۱۳) ఔర్ హజ్జే ఇఫ్రాద్ కీ తో బడోంపర్ భీ వాజిబ్ నహీ.

సువాల్ : అగర్ వలీ (సర్ పరస్త) బచ్చే కీ తరఫ్ సే హజ్ కీ ఖుర్బానీ కర్నా చాహే తో కర్ సక్తా హై యా నహీ?

జవాబ్ : కర్ సక్తా హై మగర్ అప్పీ జేబ్ సే కరే. బచ్చే కీ రఖ్వో సే కరేగా తో తావాన్ దేనా పడేగా యానీ ఉత్నీ రఖ్వో పల్లే సే బచ్చే కో లాటానీ హోగీ.

బచ్చే కే ఉమ్రే కా తరీఖా

సువాల్ : క్యా బచ్చే కో ఉమ్రేహా కర్వా సక్తే హై? అగర్ హా(తో తరీఖా(క్యా హోగా?

జవాబ్ : కర్వా సక్తే హై. మసాయిల్ మే యహా(భీ వోహీ సమర్థుదార్

ఔర్ నా సమర్థు బచ్చే వాలీ తఫ్ఫీల్ హై. అల్బత్తా ఇస్ మే మజీద్ తఫ్ఫీల్ యెహ్ హై కి బహుత్ ఫోటే బచ్చే కో మసిజిద్ మే దాఖిల్ కర్నే కే అహ్కామ్ పర్ గౌర్ కర్లే. హుక్మ్ యెహ్ హై కి అగర్ బచ్చే సే నజాసత్ కా గాలిబ్ గుమాన్ హై తో ఉసే మస్జిద్ మే లే జానా మక్రూహే తహరీమీ వర్నా మక్రూహే తన్జీహీ.

సువాల్ : క్యా బచ్చే కో భీ హల్థీ యా ఖైస్ కర్వాయా జాయే?

జవాబ్ : జీ హా(. అల్బత్తా బచ్చీ. కో ఖైస్ కర్వాయేంగే. అగర్ దూధ్ పీతీ యా బహుత్ ఫోటీ బచ్చీ హా తో హల్థీ కర్వానే మే భీ హరజ్ నహీ.

బచ్చా ఔర్ నష్లే తవాఫ్

సువాల్ : నష్లే తవాఫ్ మే బచ్చే కే క్యా అహ్కామ్ హై?

జవాబ్ : సమర్థుదార్ బచ్చా ఖుద్ అప్నీ నియ్యత్ కరే ఔర్ తవాఫ్ కే బా'ద్ వాలే నష్లే భీ అదా కరే జబ్ కి నా సమర్థు బచ్చే కీ తరఫ్ సే ఉస్ కా వలీ (సర్ పరస్త్) నియ్యత్ కరే. తవాఫ్ కే నష్లోంకీ హాజత్ నహీ.

సువాల్ : బచ్చా బిగైర్ ఎహరామ్ అగర్ మీఖాత్ కే అందర్ దాఖిల్ హువా ఔర్ అబ్ బాలిగ్ హా గయా తో క్యా ఉస్ పర్ దమ్ వాజిబ్ హా జాయేగా?

జవాబ్ : నహీ(. బహారే షరీఅత్ జిల్ద్ అవ్వల్ సఫహా 1192 పర్ హై : నా బాలిగ్ బిగైర్ ఎహరామ్ మీఖాత్ సే గుజ్జేరా ఫిర్ బాలిగ్ హాగయా ఔర్ వహీ సే ఎహరామ్ బాంధ్ లియా తో దమ్ లాజిమ్ నహీ(. యూ(హీ అగర్ వోహ్ హిల్ యా'నీ బైరూనే హరమ్ ఔర్ హుదూదే మీఖాత్ కే అందర్ మే బాలిగ్ హువా,

తో హిల్లీ కే అహ్మకామ్ ఉస్ పర్ లగేంగే యానీ హజ్ యా ఉ
 మ్రహ్ కే లియే హరమ్ జానా హై తో హిల్ సే ఎహరామ్
 బాంధ్ లే(ఔర్ అగర్ వైసేహీ హరమ్ జానా హై తో బిగైర్
 ఎహరామ్ కే భీ జా సక్తా హై ఔర్ హరమ్ మే బాలిగ్ హువా
 తో హ-రమీ కే అహ్మకామ్ ఉస్ పర్ లగేంగే యానీ హజ్ కా
 ఎహరామ్ హరమ్ మే బాంధేగా ఔర్ ఉమ్రహ్ కా ఎహరామ్
 హరమ్ కే బాహర్ సే ఔర్ అగర్ కుద్ నహీ(కర్నా తో
 ఎహరామ్ కీ హజత్ నహీ.

సువాల్ : మ-దనీ మున్నీ యా మ-దనీ మున్నీ కో మస్జిదున్న-బవియ్యిష్షర్ఫ్
 عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ మే లే జా సక్తే హై(యా నహీ?

జవాబ్ : సర్కారే మదీనా, సుల్తానే బా ఖరీనా, ఖరారే ఖల్ఫో సీనా, ఫైజ్
 గంజీనా صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కా ఫర్మానే బా ఖరీనా హై:
 మస్జిద్-ఇ-ఖైర్ పాగలో ఔర్ ఖరీదో ఫరోఖ్ ఔర్ రుగడే
 ఔర్ అవాజ్ బులంద్ కర్నే ఔర్ హుదూద్ ఖాయిమ్ కర్నే ఔర్
 తల్వార్ ఖీంచే సే బచావో. (۷۰۰ جلد ۱، ص ۴۱۰)
 అయేసా బచ్చా జిస్ సే నజాసత్ (యానీ పేషాబ్ వగైరా కర్
 దేనే) కా ఖత్రా హో పాగల్ కో మస్జిద్ కే అందర్ లే జానా
 హరామ్ హై అగర్ నజాసత్ కా ఖత్రా న హో తో మక్రూహ్
 (తన్జీహీ) జో లోగ్ జూతియా(మస్జిద్ కే అందర్ లే జాతే
 హై(ఉస్ కో ఇస్ కా ఖయాల్ రఖ్నా చాహియే కి అగర్
 నజాసత్ లగి హో తో ఉస్ హే(అచ్చీ తరహ్ పాక్ ఔర్ సాఫ్
 కరే కి న నజాసత్ రహే ఔర్ న ఉస్ కీ బద్బూ, అల్బత్తా

అగర్ పాక్ నహీ (కియా లేకిన్ ఇన్ తరహా సాఫ్ కర్ లియా
 హై కి న తో మస్జిద్ కీ ఆలూ-ద్గీ కా అందేషా హై ఔర్ నా
 హీ నజాసత్ కీ బూ బాఖీ హో తో ఫేర్ నా జాయిజ్ నహీ (హై.
 అల్బత్తా యెహ్ యాద్ రహీ కి జూతే (పాక్ హో తబ్ భీ
 మస్జిద్ మే పహన్ కర్ జానా బే అ-దబీ హై. నా సమర్ప
 బచ్చే, బచ్చీ యా పాగల్ (యా బేహోష్ యా జిన్ పర్ జిన్
 ఆయా హువా హో ఉన్) కో దమ్ కర్వానే కే లియే చాహే
 “ప్యాంపర్” (PAMPER) లగా హో జబ్ భీ మస్జిద్ మే లే
 జానా ఊపర్ బయాన్ కీ హుయీ తఫ్ఫీల్ కే ముతాబిఖ్ మన్అ
 హై, ఔర్ అగర్ ఆప్ అయేసోంకో మస్జిద్ మే లానే కీ భూల్
 కర్ చుకే హై (ఔర్ సూరత్ నా జాయిజ్ వాలీ హై తో బరాయే
 కరమ్ ! ఫోరన్ తాబా కర్ కే అయాందా న లానే కా అహద్
 కీజియే. హో ఫేనాయే మస్జిద్ మ-సలన్ ఇమామ్ సాహిబ్
 కే హుజరే మే లే జా సక్తే హై (జబ్ కి మస్జిద్ కే అందర్ సే
 లే కర్ న గుజర్నా పడే. జబ్ ఆమ్ మస్జిద్‌ంకే యెహ్ ఆదాబ్
 హై తో మస్జిదున్న-బవియ్యుష్షరీఫ్ عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ఔర్
 మస్జిదుల్ హరామ్ షరీఫ్ కే కిత్నే ఆదాబ్ హోంగే ! యెహ్
 హార్ ఆపిఖే రసూల్ బఖూబీ సమర్ప సక్తా హై. మస్జిద్నే
 కరీమైన్ కో బచ్చోంసే బచానే కీ బహుత్ సఖ్తే హాజత్ హై, ఆజ్
 కల్ బచ్చే వహా (చీఖతే చిల్లాతే దన్దనాతే ఫేర్తే హై (ఔర్ బాజ్
 అవ్ఖాత్ اَللّٰهُمَّ గందగియా (భీ కర్ దేతే హై (, మగర్ అఫ్సోస్!
 లే జానే వాలోంకో అక్బర్ ఇన్ కీ కోయీ పర్వాహ్ నహీ
 హోతీ! బేషక్ యెహ్ బచ్చే నా సమర్ప హై, ఇన్ పర్ కోయీ

ఇల్లామ్ నహీ మగర్ ఇస్ కా వబాల్ లే జానే వాలే పర్ హై.
అగర్ సమర్పదార్ బచ్చే కో భీ లే జాయే తో ఉస్ పర్ భీ కదీ
నజర్ రఖియే కి కూద్ ఫాంద్ కర్ కే లోగోంకీ ఇబాదత్ మే
రఖ్నా అందాజ్ న హా.

బచ్చా ఔర్ రోజయే అన్వర్ కీ హజీరీ

సువాల్ : తో నా సమర్ప బచ్చే కో సునహారి జాలియోంకే రూబరూ
హజీరీ దిలానే కీ క్యా సూరత్ హాగీ?

జవాబ్ : ఇస్ కే లియే మస్జిద్ షరీఫ్ మే లానా పడేగా. ఇస్ కే అహ్కామ్
అభీ గుజేరే. లిహాజ్ మస్జిద్ షరీఫ్ కే బాహర్ సబ్జ్ సబ్జ్ గుంబద్
కే రూబరూ హజీరీ దిల్వా దీజియే.

సువాల్ : క్యా బయాన్ కర్దా హజ్ వ ఉప్రహ్ వగైరా కే తఅల్లుఖ్ సే
బచ్చీ కే భీ యేహీ అహ్కామ్ హై?

జవాబ్ : జీ హా.

తాలిబే గమే మదీనా
వ బఖైత్ వ మగ్గైరత్
వ బే హిసాబ్
జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్ మే
ఆఖా కా పడోస్

6 షా'బాసుల్ ముఅజ్జమ్ 1433 సి.హి. 27-6 2012

మనాసికే హజ్ సీఖనే కే లియే మక్-త-బతుల్ మదీనా కీ

చార్ ఆదియో క్యాసిటోంకా సెట్ హాసిల్ కీజియే. నీజ్ వీడియో నీడీజ్

(1) హజ్ కా తరీఖా (2) ఉప్రహ్ కా తరీఖా (3) మదీనే కీ హజీరీ

భీ ములా-హజ్ కీజియే. నీజ్ రిసాలా, "ఎహ్కామ్ ఔర్ ఖుష్పదార్

సాబున్" పధియే ఔర్ అప్నీ ఉలర్పనే దూర్ కీజియే.

مآخذ و مراجع

کتاب	مطبوعہ	کتاب	مطبوعہ
قرآن پاک	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی	المحرر الرائق	کونینڈ پاکستان
تفسیر خزائن العرفان	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی	فتاویٰ عالمگیری	دار الفکر بیروت
تفسیر نعیمی	مکتبۃ اسلامیہ	المسک المصنوع	باب المدینہ کراچی
بخاری	دار الکتب العلمیہ بیروت	لباب المناسک	باب المدینہ کراچی
مسلم	دار ابن حزم بیروت	الايضاح فی مناسک الحج	المکتبۃ الامدادیہ مکتبۃ المکتبہ
ابوداؤد	دار احیاء التراث العربی بیروت	المحرر العقیق فی المناسک	مکتبۃ الریان بیروت
ترمذی	دار الفکر بیروت	ارشاد الساری	باب المدینہ کراچی
ابن ماجہ	دار المعرفہ بیروت	فتاویٰ رضویہ	رضا فاؤنڈیشن مرکز الادبیات لاہور
موطا امام مالک	دار المعرفہ بیروت	بہار شریعت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
مسند امام احمد	دار الفکر بیروت	کتاب الحج	مکتبۃ نعمانیہ فیضان کوٹ
معجم کبیر	دار احیاء التراث العربی بیروت	احرام اور خوشبودار صابن	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
معجم اوسط	دار الکتب العلمیہ بیروت	شفاء	مرکز اہل السنۃ بمرکات رضا ہند
مسند بزار	مکتبۃ العلوم والحکم المدینۃ المنورۃ	المواہب اللدنیۃ	دار الکتب العلمیہ بیروت
دار قطنی	مدینۃ الادبیات ملتان شریف	بستان الخیر شین	کراچی پاکستان
شعب الایمان	دار الکتب العلمیہ بیروت	اخبار الاخیار	فاروقی ایڈیٹنگ گھٹ پاکستان
مسند امام شافعی	دار الکتب العلمیہ بیروت	جذب القلوب	النوریہ الرضویہ پبلشنگ کمپنی لاہور
مسند ابوداؤد و طبری	دار المعرفہ بیروت	وفاء الوفاء	دار احیاء التراث العربی بیروت
مجمع الزوائد	دار الفکر بیروت	القول البدیع	مکتبۃ الریان بیروت
الترغیب والترہیب	دار الکتب العلمیہ بیروت	قوت القلوب	دار الکتب العلمیہ بیروت
النہایات	المکتبۃ العصریہ بیروت	احیاء العلوم	دار صادر بیروت
جامع العلوم والحکم	الفیصلیۃ مکتبۃ المکتبہ	اتحاف السادۃ	دار الکتب العلمیہ بیروت
فتح الباری	دار الکتب العلمیہ بیروت	کشف المحجوب	نوائے وقت پرنٹر مرکز الادبیات لاہور
مرآۃ المناجیح	ضیاء القرآن مرکز الادبیات لاہور	مشق مولانا روم	النوریہ الرضویہ پبلشنگ کمپنی لاہور
طبقات الکبریٰ	دار الکتب العلمیہ بیروت	روض الریاضین	دار الکتب العلمیہ بیروت
تاریخ بغداد	دار الکتب العلمیہ بیروت	حصن حصین	المکتبۃ العصریہ بیروت
ابن عساکر	دار الفکر بیروت	تنبیہ المخترین	دار المعرفہ بیروت
مبسوط	دار الکتب العلمیہ بیروت	درۃ الناصحین	دار الفکر بیروت
ہدایہ	دار احیاء التراث العربی بیروت	ہدایہ الامین	مکتبۃ فریدیہ ساجووال
رد المحتار	دار المعرفہ بیروت	ملفوظات اعلیٰ حضرت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
در مختار	دار المعرفہ بیروت	وسائل بخشش	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

హదీసు ఇహతే కె గిర్నీ బెర్ ఇర్నీ సె అమన్ మే రమ్నో కీ దుల

హదీసు ఇహతే మే సుబార్ హో కర్ అమర్ అఖిర్ దుదూర్ సరీఫ్ కె
సాథ్ యేహ్ దులన్ ముస్తఫా صلی اللہ علیہ وسلم వర్ణయే :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَأَعُوذُ بِكَ
مِنَ التَّرَدِّيِّ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَرَقِ وَالْحَرَقِ
وَالْهَرَمِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِيَ الشَّيْطَانُ
عِنْدَ الْمَوْتِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ فِي سَبِيلِكَ
مَذْبَرًا وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ لَدِيغًا

మదని పూల్ ✦ బులంద్ మహమ్మద్ సె గిర్నీ కో తరద్దీ బెర్ ఇర్నీ కో హరఖ్
కహతే హై(, హుజూర్ సాథ్, సాహిబ్ లొలాక్, సయ్యాహ్ అఫ్లాక్
صلی اللہ علیہ وسلم యేహ్ దుల మాంగా కర్తే థే.' యేహ్ దుల తయ్యాబ్ కే లియే
మఖ్సూస్ సహీ(, చూంకీ ఇహ్ దుల మే "బులందీ సె గిర్నీ" బెర్ "ఇర్నీ" సే థీ
పనాహ్ మాంగీ గయి హై బెర్ హదీసు సఫర్ మే యేహ్ దోహ్(ఖతరాత్
హుజూర్ హోతే హై(లిహజ్ ఉమ్మీద్ హై కీ ఇసే వర్ణనే కీ బర్రుక్ సె
హదీసు ఇహతే హదీసే సె మహ్మహ్తే రహే. ۱۰۰۲ حدیث ۱۳۲ ج ۲ سے

0133144

M.R.P.

₹